

KUNSZENTMIKLÓS VÁROS INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJÁNAK MEGALAPOZÓ VIZSGÁLATA

Projekt azonosító: DAOP - 6.2.1/13/K-2014-0002

KUNSZENTMIKLÓS VÁROS INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJÁNAK

MEGALAPOZÓ VIZSGÁLATA

Helyzetfeltáró, Helyzetelemző és Helyzetértékelő munkarészek

2015

Készült: Belügyminisztérium megbízásából
Projekt azonosító: DAOP - 6.2.1/13/K-2014-0002

Készítette: ITS DA Konzorcium

TRENECON COWI Tanácsadó és Tervező Kft.
(konzorciumvezető)

MAPI Magyar Fejlesztési Iroda Zrt.
(konzorcium tagja)

 TRENECON COWI

 mapi

SZÉCHENYI

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

KÖZREMŰKÖDŐ SZAKÉRTŐK:

Projektvezető	Dócsné Balogh Zsuzsanna
Régiós koordinátor	Tendli Krisztina és Csupor Viktória
Megyei koordinátor	Fürstand Attila és Tendli Krisztina
Felelős tervező	Dr. Csonkáné Gulyás Anett
Településtervező	Kotsis István (TT/1, É 01-1348)
Településtervezési zöldfelületi és tájrendezési szakági szakértő	Király-Salgó Borbála (TK 01-5228) és Mohácsi Sándor
Településtervezési közlekedési szakági szakértő	Körtvélyesi Csaba (Tkö 06-0504) és Horváth Balázs (Tkö 01-11110)
Településtervezési víziközmű szakági tervező	Ádány Mihály (TV 13-3027, 13-54466)
Településtervezési energiaközmű szakági tervező	Horváth Lajos (TE 16-0176)
Társadalompolitikai szakértő	Szeleccki István, Jáki Mónika
Gazdaságfejlesztési szakértő	Dr. Csonkáné Gulyás Anett
Anti-szegregációs szakértő	Bernáth Péter
Környezetvédelmi szakértő	Ádány Mihály (TV 13-3027, 13-54466)
Műemlékvédelmi szakértő	Zelenákné Keresztes Brigitta (É/1 01-2406)

TOVÁBBI KÖZREMŰKÖDŐK:

Kunszentmiklós Város Önkormányzata

Tartalomjegyzék

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ	11
1 HELYZETFELTÁRÓ MUNKARÉSZ.....	14
1.1 TELEPÜLÉSHÁLÓZATI ÖSSZEFÜGGÉSEK ÉS TÉRSÉGI KAPCSOLATOK, A VÁROS HELYE A TELEPÜLÉSHÁLÓZATBAN	14
1.1.1 A település térségi szerepe	14
1.1.2 A település vonzáskörzetének és funkcionak bemutatása, elemzése	20
1.2 TERÜLETFEJLESZTÉSI DOKUMENTUMOKKAL VALÓ ÖSSZEFÜGGÉSEK VIZSGÁLATA	23
1.2.1 Kapcsolódás az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióhoz (OFTK)	23
1.2.2 Kapcsolódás Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Konceptiójához és Programjához	29
1.2.3 Egyéb térségi fejlesztési koncepciókhoz, programokhoz való kapcsolódás	31
1.3 A TERÜLETRENDEZÉSI TERVEKKEL VALÓ ÖSSZEFÜGGÉSEK VIZSGÁLATA	34
1.3.1 Országos Területrendezési Terv (OTRT)	34
1.3.2 Bács-Kiskun Megye Területrendezési Terve	35
1.4 A SZOMSZÉDOS TELEPÜLÉSEK HATÁLYOS SZERKEZETI TERVEINEK KUNSZENTMIKLÓS TELEPÜLÉS FEJLESZTÉSÉT BEFOLYÁSOLÓ MEGÁLLAPÍTÁSAI	38
1.5 HATÁLYOS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI DÖNTÉSEK	39
1.5.1 A hatályos településfejlesztési koncepció és Integrált Városfejlesztési Stratégia megállapításai	39
1.5.2 Hatályos településfejlesztési és településrendezési szerződések	49
1.6 TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVI ELŐZMÉNYEK	50
1.6.1 Hatályban lévő településrendezési eszközök	50
1.6.2 Hatályos településszerkezeti terv megállapításai, megvalósult elemei	52
1.7 A TELEPÜLÉS TÁRSADALMA	55
1.7.1 A népesség főbb jellemzői	55
1.7.2 Térbeli, társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok	68
1.7.3 Települési identitást erősítő tényezők	69
1.8 A TELEPÜLÉS HUMÁN INFRASTRUKTÚRÁJA	71
1.8.1 Humán közszolgáltatások	71
1.8.2 Esélyegyenlőség biztosítása	86
1.9 A TELEPÜLÉS GAZDASÁGA	89
1.9.1 A település gazdasági súlya, szerepköre	89
1.9.2 A település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői	93
1.9.3 A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai, települést érintő fontosabb elképzelések	99
1.9.4 A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők	102
1.9.5 Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat)	103
1.10 AZ ÖNKORMÁNYZAT GAZDÁLKODÁSA, A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS ESZKÖZ ÉS INTÉZMÉNYRENDSZERE	105
1.10.1 Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program	105
1.10.2 Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere	110
1.10.3 Gazdaságfejlesztési tevékenység	112
1.10.4 Foglalkoztatáspolitikai	113
1.10.5 Lakás és helyiséggazdálkodás	115
1.10.6 Intézményfenntartás	117
1.10.7 Energiagazdálkodás	119
1.11 TELEPÜLÉSÜZEMELTETÉSI SZOLGÁLTATÁSOK	120
1.12 TÁJ ÉS TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK VIZSGÁLATA	123
1.12.1 Természeti adottságok	123
1.12.2 Tájhasználat, tájszerkezet	128
1.12.3 Védett, védendő táji és természeti értékek, területek	132
1.12.4 Egyéb természeti értékek	142
1.12.5 Tájhasználati konfliktusok és problémák kezelése	143
1.13 ZÖLDFELÜLETI RENDSZER VIZSGÁLATA	145

1.13.1	A települési zöldfelületi rendszer elemei	145
1.13.2	A települési zöldfelületi rendszer elemei	145
1.14	AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET VIZSGÁLATA	150
1.14.1	A területfelhasználás vizsgálata	150
1.14.2	A telekstruktúra vizsgálata	156
1.14.3	Önkormányzati tulajdonkataszter	157
1.14.4	Az épületállomány és a környezet geodéziai felmérése	157
1.14.5	Az építmények vizsgálata	157
1.14.6	Az épített környezet értékei	157
1.14.7	Az épített környezet konfliktusai, problémái	162
1.15	KÖZLEKEDÉS	162
1.15.1	Hálózatok és hálózati kapcsolatok	162
1.15.2	Közúti közlekedés	165
1.15.3	Parkolás	168
1.15.4	Áruszállítás	168
1.15.5	Közösségi közlekedés	169
1.15.6	Kerékpáros közlekedés	172
1.15.7	Gyalogos közlekedés	172
1.15.8	Egyéb, közlekedéssel kapcsolatos megállapítások	172
1.16	KÖZMŰVEK ÁLLAPOTA ÉS ENERGIAHATÉKONYSÁG	173
1.16.1	Víziközművek	173
1.16.2	Energia	178
1.16.3	Elektronikus hírközlés	182
1.17	TÉRSÉGI ÉS TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETVÉDELME	183
1.17.1	Talaj	183
1.17.2	Felszíni és felszín alatti vizek	184
1.17.3	Levegőtisztaság és védelme	188
1.17.4	Zaj, és rezgésterhelés	190
1.17.5	Sugárzás védelem	191
1.17.6	Hulladékkezelés	191
1.17.7	Vizuális környezetterhelés	193
1.17.8	Árvízvédelem	194
1.17.9	Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák	194
1.18	KATASZTRÓFAVÉDELME	195
1.18.1	Építésföldtani korlátok	195
1.18.2	Vízrajzi veszélyeztetettség	196
1.18.3	Egyéb katasztrófavédelmi tényezők	198
1.19	ÁSVÁNYI NYERSANYAG LELŐHELY	198
1.20	VÁROSI KLÍMA	199
2	HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZ	200
2.1	A VIZSGÁLT TÉNYEZŐK ELEMZÉSE, EGYMÁSRA HATÁSUK ÖSSZEVETÉSE	200
3	HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ	207
3.1	HELYZETELEMZÉS EREDMÉNYEINEK ÉRTÉKELÉSE	207
3.1.1	A folyamatok értékelése	207
3.1.2	A város és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése	209
3.1.3	A településfejlesztés és rendezés kapcsolata, a fejlesztés területi korlátai és lehetőségei	219
3.2	PROBLÉMATÉRKÉP / ÉRTÉKTÉRKÉP	219
3.3	ELTÉRŐ JELLEMZŐKKEL RENDELKEZŐ TELEPÜLÉSRÉSZEK	230
3.3.1	A városrészek kijelölése, pontos lehatárolása, lehatárolás indoklása, a városrészek bemutatása	230
3.3.2	Szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása, térképi ábrázolása, helyzetelemzése	250
3.3.3	Egyéb szempontból beavatkozást igénylő területek	256

4	MELLÉKLETEK	257
1.	MELLÉKLET: KUNSZENTMIKLÓS VÁROSBAN MEGVALÓSULT JELENTŐSEBB BERUHÁZÁSOK.....	258
2.	MELLÉKLET: INGÁZÁS KUNSZENTMIKLÓS	275
3.	MELLÉKLET: KUNSZENTMIKLÓS KÖZINTÉZMÉNYEI.....	279
4.	MELLÉKLET: INGATLANGAZDÁLKODÁSI KONCEPCIÓ	281
5.	MELLÉKLET: EGYEDI TÁJÉRTÉKEK	288
6.	MELLÉKLET: KUNSZENTMIKLÓS BEÉPÍTÉSI KARAKTER.....	291
7.	MELLÉKLET: KUNSZENTMIKLÓS VÁROSRÉSZI ADATOK.....	292
8.	MELLÉKLET: KUNSZENTMIKLÓS SZEGREGÁTUMOK.....	295
9.	MELLÉKLET: KUNSZENTMIKLÓS VENDÉGLÁTÓHELYEK ÉS SZÁLLÁSHELYEK	297
10.	MELLÉKLET: KUNSZENTMIKLÓS TERMÉSZETVÉDELEMMEL ÉRINTETT TERÜLETEI.....	297
11.	MELLÉKLET: RÉGÉSZETI LELŐHELYEK ÉS MŰEMLÉKEK	299

Táblázatjegyzék

1. táblázat A Kunszentmiklósi járás települései	18
2. táblázat: Kunszentmiklós területi mérlege a rendelet 1/1.sz. melléklete szerint:.....	36
3. táblázat: Kunszentmiklós térségi övezetekkel való érintettsége a rendelet 1/19.sz. melléklete szerint.....	36
4. táblázat: Szomszédos települések szerkezeti terv megállapításai.....	38
5. táblázat: IVS célok megvalósulása.....	42
6. táblázat: IVS-ben meghatározott fejlesztési elképzelések megvalósulási tapasztalatai.....	46
7. táblázat: Kunszentmiklós város népességszám változása 2001-2011	56
8. táblázat: Öregedési mutatók összehasonlítása.....	56
9. táblázat: Népsűrűségi mutatók (fő/km ²)	57
10. táblázat: Kunszentmiklós város népmozgalmi adatai (2001-2011)	57
11. táblázat: Kunszentmiklós korösszetétele	58
12. táblázat: Nemzetiségek Kunszentmiklóson.....	59
13. táblázat: Kunszentmiklós város lakossága iskolai végzettség szerint megyei és országos összehasonlításban, 2011	59
14. táblázat: Munkanélküliek száma és aránya Kunszentmiklóson 2001-2014.....	63
15. táblázat: Vállalkozások száma és összetétele 2012.	63
16. táblázat: Önkormányzat által nyújtott segélyek, támogatások.....	65
17. táblázat: Háztartások, családok életkörülményei (2001 és 2011)	67
18. táblázat: Civil szervezetek Kunszentmiklóson.....	70
19. táblázat: állandó lakosok nemenkénti és korcsoportonkénti megoszlása	72
20. táblázat: Óvodai intézmények és azok legfontosabb statisztikai adatai (2013/2014 tanév) ...	72
21. táblázat: Általános iskolai intézmények és azok legfontosabb adatai (2013/2014 tanév)	73
22. táblázat: Középfokú oktatási intézmények és azok jellemzői (2013/2014 tanév)	75
23. táblázat: Szent Imre Szakképző Iskola jellemzői	75
24. táblázat: Virágh Gedeon Szakközépiskola és Szakiskola jellemzői	77
25. táblázat: Bukás, javító vizsga, évisméltás	78
26. táblázat: Hátrányos helyzetű tanulók száma.....	78
27. táblázat: Egészségügyi ellátást biztosító ellátó helyek főbb jellemzői.....	79
28. táblázat: Szakellátás főbb jellemzői	80
29. táblázat: Szociális ellátást biztosító intézmények főbb jellemzői.....	81
30. táblázat: A város kulturális és sport infrastruktúrájának jellemzői (aktuális állapot)	86
31. táblázat: Hátrányos helyzetű gyermekek Kunszentmiklóson	86
32. táblázat: Esélyegyenlőségi program összegzés	87
33. táblázat: HEP megvalósítói	88
34. táblázat: Működő vállalkozások száma alkalmazotti létszám szerint	90
35. táblázat: A helyi és megyei vállalkozások ágazatok szerinti megoszlása	91
36. táblázat: Iparüzési adó mértéke	99
37. táblázat: A város legfontosabb vállalkozásai.....	100
38. táblázat: Helyi ingatlanárak változása 2008, 2014.	104
39. táblázat: Ingatlanárak változása: 2002, 2008, 2014.	104
40. táblázat: Az önkormányzati vagyon alakulása (2005-2013 e Ft).....	106
42. táblázat: Önkormányzati működtetésű intézmények (2015).....	118
43. táblázat: A Felső-kiskunsági szikes puszták (HUKN20001) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területen előforduló élőhelyek és jelölő fajok	137
44. táblázat: A Felső-kiskunsági szikes puszták és turjánvidékek (HUKN10001) különleges madárvédelmi területen előforduló jelölő fajok	138
45. táblázat: Beépített, beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területek	152
46. táblázat: Városrészi funkciók.....	155

47. táblázat: Napi rendszerességgel közlekedők és mód szerinti megoszlásuk (fő/nap).....	162
48. táblázat: Közüemi ivóvízvezeték-hálózat és közüemi szennyvízgyűjtő-hálózat.....	175
49. táblázat: Az önkormányzati intézmények fűtés, meleg víz előállítás, világítás és működés célú energiaszolgáltatása	181
50. táblázat: Aranykorona érték művelési áganként.....	184
51. táblázat: Szabadidős létesítményektől származó zajterhelési határértékek	191
52. táblázat: Hatásmátrix	205
53. táblázat: Kunszentmiklós város SWOT elemzése (Erősségek, Gyengeségek)	209
54. táblázat: Kunszentmiklós város SWOT elemzése (Lehetőségek, Veszélyek).....	216
55. táblázat: Településrendezési eszközök változása.....	219
56. táblázat: Problématérkép/ Értéktérkép	220
57. táblázat: Városrészek lehatárolása	230
58. táblázat: A Városközpont SWOT elemzése	238
59. táblázat: Petőfi lakótelep, Ipari Park városrész SWOT elemzése	240
60. táblázat: A Déli városrész SWOT elemzése	242
61. táblázat: A Szécsi telep városrész SWOT elemzése	244
62. táblázat: Tasskertes városrész SWOT elemzése.....	246
63. táblázat: Kunbábony és külterületek városrész SWOT elemzése.....	249
64. táblázat: Az alacsony státuszú lakosság elhelyezkedése városrészi bontásban	250
65. táblázat: A városban megvalósult jelentősebb önkormányzati beruházások (2007-2015)...	258
66. táblázat: A városban megvalósult jelentősebb beruházások (2007-2015).....	264
67. táblázat: A városban megvalósult energiahatékonysági beruházások (2007-2015)	272
68. táblázat: Kunszentmiklóstra bejáró ingázók	275
69. táblázat: Kunszentmiklósról eljáró ingázók	277
70. táblázat: Kunszentmiklós közintézményei.....	279
71. táblázat: Az önkormányzat tulajdonában lévő ingatlanok.....	282
72. táblázat: Kunszentmiklós egyedi tájértékei	288
73. táblázat: Kunszentmiklós városrészi adatok I.	292
74. táblázat: Kunszentmiklós városrészi adatok II.	293
75. táblázat: Kunszentmiklós szegregátumok adatai	295
76. táblázat: Kunszentmiklós vendéglátóegységek.....	297
77. táblázat: Kunszentmiklós szálláshelyek	297
78. táblázat: Régészeti lelőhelyek.....	299
79. táblázat: Műemlékek	303

Ábrajegyzék

1. ábra: a Bács-Kiskun 2020 területfejlesztési program célrendszere.....	30
2. ábra: IVS célrendszer.....	41
3. ábra: Kunszentmiklós korfája	55
4. ábra: Kunszentmiklós népességének változása	56
5. ábra: A népmozgalmi adatok grafikus ábrája	57
6. ábra: A lakónépesség korösszetétele	58
7. ábra: A lakónépesség korösszetétele 2001, 2011	58
8. ábra: Kunszentmiklós város lakossága iskolai végzettség szerint megyei és országos összehasonlításban	60
9. ábra: Foglalkoztatottak megoszlása Kunszentmiklós városban	61
10. ábra: Foglalkoztatottak nem és iskolai végzettség szerinti bontása	62
11. ábra: Foglalkoztatottak nemzetgazdasági ág szerinti bontása.....	62
12. ábra: A személygépkocsik számának változása Kunszentmiklóson	65

13. ábra Szociális ellátások igénybevételének alakulása 2004-2007 között	65
14. ábra: Óvodás gyermekek telephelyi megoszlása, fő	72
15. ábra: Oktatási intézmények létszámalakulása	79
16. ábra Szociális ellátások ellátotti létszámai Kunszentmiklóson 2013-ban	81
17. ábra A bölcsőde kihasználtsága 2013-ban	82
19. ábra: Egy lakosra jutó bruttó hozzáadott érték	93
20. ábra Az ipari tevékenység ágazati megoszlása (2012)	95
21. ábra A szolgáltatási tevékenység ágazati megoszlása (2013)	97
22. ábra: Vendégéjszakák száma a szálláshelyeken	98
23. ábra: A lakások kormegoszlása	103
24. ábra: Polgármesteri Hivatal felépítése	111
25. ábra: Az önkormányzati bérlakás-állomány alakulása	115
26. ábra: Kunszentmiklós tájhasználat	130
27. ábra: Az ingázók mód szerinti megoszlása	163
28. ábra: Motorizáció alakulása	168
29. ábra: A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások számának változása a teljes lakásállományhoz viszonyítva	175
30. ábra: A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások számának változása a teljes lakásállományhoz viszonyítva	177
31. ábra: A lakossági távhőellátásra felhasznált hőmennyiségének (Gigajoule) változása	179
32. ábra: Kábeltelevíziós hálózatba bekapcsolt lakások számának változása	182
33. ábra: Rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont lakások aránya	192
34. ábra: Lakónépesség megoszlása városrészenként	231
35. ábra: Lakónépesség korcsoport szerinti megoszlása városrészenként	232
36. ábra: Lakónépesség iskolai végzettség szerinti megoszlása városrészenként	232
37. ábra: Foglalkoztatottsági mutatók városrészenként	233
38. ábra: Az aktív korúak foglalkoztatottsági megoszlása városrészenként	234
39. ábra: A gazdaságilag nem aktív és munkanélküliek megoszlása városrészenként	234
40. ábra: Lakásállomány megoszlása városrészenként	235
41. ábra: Lakásállomány komfortfokozat szerinti megoszlása városrészenként	235

Térképjegyzék

1. térkép: Kunszentmiklós elhelyezkedése	14
2. térkép: A Dél-Alföld kapcsolatrendszere	15
3. térkép: Települések hálózati potenciálja	17
4. térkép: Funkcionális várostérségek	17
5. térkép: A Kunszentmiklósi járás	18
6. térkép: Az ellátottság alapján rangsorolt települések területi megoszlása	21
7. térkép: A közlekedési hálózatok térszerkezete	25
8. térkép: Funkcionális térségek	25
9. térkép: Vidéki térségek	26
10. térkép: Kultúrtájak	27
11. térkép: Turisztikai térszerkezet	28
12. térkép: Városhálózat (külső és belső városi gyűrű)	29
13. térkép: Országos Területrendezési Terv (OTRT), 2014.	34
14. térkép: Bács-Kiskun Megye Területrendezési Terve 2011., Szerkezeti terv.	36
15. térkép: IVS-ben meghatározott városrészek	44
16. térkép: Az IVS-ben meghatározott akcióterületek	46
17. térkép: Kunszentmiklós 2001. évi szegregátumokat bemutató térképe	48
18. térkép: Kunszentmiklós Településrendezési terve, Szerkezeti terv.	51

18. ábra: Működő vállalkozások száma	89
19. térkép – Kunszentmiklós város közlekedés földrajzi elhelyezkedése a stratégiai hálózatok és csomópontok feltüntetésével	102
41. táblázat: Az önkormányzati intézmények költségei és bevételei (eFt)	118
20. térkép: Részlet a Kárpát-térség hegy- és vízrajza térképből	123
21. térkép: Település és környékének vízrajza	126
22. térkép: Település és környékének tájhasználati térképe	131
23. térkép: A Felső-Kiskunsági szikes puszták	133
24. térkép: A település és környékének Natura2000-es területei	140
25. térkép: Település és környékének természetvédelmi területei	142
26. térkép: Városrészek lehatárolása	151
27. térkép: Lakóterületek	153
28. térkép: Intézményterületek	153
29. térkép: Gazdasági területek:	154
30. térkép: Beépítetlen és zöldterületek	154
31. térkép: Szegregátumok áttekintő térképe 2011. évi népszámlálás, KSH	156
32. térkép: Kunszentmiklós környezetének országos jelentőségű főútjai	164
33. térkép: Kunszentmiklós városi közúthálózata	165
34. térkép: Kunszentmiklós főbb útjainak forgalmi terhelése	166
35. térkép: Személyi sérüléssel közúti közlekedési balesetek	167
36. térkép: Közösségi közlekedési megállóhelyek	169
37. térkép: A vízmű védőterületének felszíni vetülete	174
38. térkép: Település és környékének felszín alatti vízszint térképe	188
39. térkép: A földrengések területi eloszlása Magyarországon. A szürke körök a historikus rengéseket (456-1994), a piros körök az utóbbi évek rengéseit (1995-2009) mutatják	196
40. térkép: Magyarország belvíz veszélyeztetettségi térképe	197
(1. belvízzel nem, vagy alig veszélyeztetett terület, 2. belvízzel mérsékelten veszélyeztetett terület, 3. belvízzel közepesen veszélyeztetett terület, 4. belvízzel erősen veszélyeztetett terület)	197
41. térkép: Értéktérkép	228
42. térkép: Problématérkép	229
43. térkép: Városrészek	230
44. térkép: Kunszentmiklós szegregátumokat bemutató térképe. 2011. évi népszámlálás, KSH.	251
45. térkép: Kunszentmiklós szegregátumokat bemutató térképe. 2001. évi népszámlálás, KSH.	252
46. térkép: Az 1. számú szegregátum térképe. 2011. évi népszámlálás, KSH.	253
47. térkép: A 2. számú szegregátum térképe. 2011. évi népszámlálás, KSH.	254
48. térkép: A 3. számú szegregátum térképe. 2011. évi népszámlálás, KSH.	255
49. térkép: A 4. számú szegregátum térképe. 2011. évi népszámlálás, KSH.	256
50. térkép: Kunszentmiklós beépítési karakter	291
51. térkép: Természetvédelemmel érintett területek	298

Vezetői összefoglaló

Háttér

Az elmúlt évek gazdasági-társadalmi változásai (pl. gazdasági, társadalmi problémák, klímaváltozás, energetikai problémák stb.) európai uniós és hazai szinten is új megoldásokat kívánnak, amelyekre új támogatáspolitikát, új forráslehetőségekkel járó jogi szabályozást dolgozott ki az Európai Unió, valamint a Magyar Kormány. A problémák megoldásához a települések a megváltozott szakpolitikákhoz igazodó magasabb szintű fejlesztési dokumentumoknak, jogszabályoknak történő megfeleléssel, a 2020-ig tartó uniós költségvetési ciklus forráslehetőségeinek kihasználásával tudnak leginkább hozzájárulni, melyhez a helyi fejlesztési célok, elképzelések tervezése szükséges. A hatékony településfejlesztés és forrásfelhasználás érdekében a Kormány jogszabályba foglalta a középtávú településfejlesztési stratégiák tartalmi és egyes eljárási jellegű követelményeit („A Kormány 314/2012. (XI. 8.) rendelete a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről”). A rendelet összefüggő, három elemből álló dokumentumrendszert hoz létre: Megalapozó vizsgálat (részei: helyzetfelmérés, helyzetelemzés és helyzetértékelés), Településfejlesztési koncepció és Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS).

A Belügyminisztérium a megyei jogú városokat követően EU-s támogatási forrás igénybevételeivel a járásszékhelyek számára is biztosítja, valamint szakmailag támogatja a tervezési munkát a „Fenntartható településfejlesztés a kis-, és középvárosokban (és a fővárosi kerületekben – Integrált Településfejlesztési Stratégiák kidolgozása ” című projekt keretében. Ennek köszönhetően az ország összes járásszékhelyén egy időben, egymással párhuzamosan történik az Integrált Településfejlesztési Stratégiák elkészítése, a korábbi Integrált Városfejlesztési Stratégiák felülvizsgálata. Az ennek részeként a készített Megalapozó vizsgálat közös háttérét képezi mind a hosszú távú koncepciónak, mind a középtávú, operatív jellegű („megvalósítás orientált”) ITS-nek. A jogszabály értelmében a koncepció és a stratégia (ITS) egymással összhangban kell, hogy legyen. A stratégia időtávja illeszkedik az EU programozási ciklusához, tehát az a 2014 és 2023 (2020-at követően a projektek megvalósítására további 3 év áll rendelkezésre) között megvalósítani tervezett fejlesztéseket foglalja magában.

Dokumentum felépítése

Kunszentmiklós jelen Megalapozó vizsgálatának helyzetfeltáró munkarésze ismerteti a településhálózati összefüggéseket, térségi kapcsolatokat, szemlélteti a területfejlesztési uniós, hazai, megyei és települési dokumentumokkal, a területrendezési tervekkel való összhangot. Ezt követően bemutatásra kerül a település társadalmi helyzete, humán infrastruktúrája, közintézményei, majd a város gazdasági helyzete, önkormányzati gazdálkodása, tevékenysége, a táji, természeti és épített környezet, a közművek, a közlekedési infrastruktúra, a környezetvédelem, energiahatékonyság helyzete. A felsorolt tényezők, adottságok, problémák elemzésére kerül sor a helyzetelemző munkarészben, majd az előzők alapján a helyzetértékelő munkarész értékeli a települési folyamatokat, összegzi a helyi értékeket, problémákat, ebben kerül sor a városrészek meghatározására és bemutatására, a városrészi SWOT elemzések elkészítésére az ITS céljainak megalapozásához.

Megállapítások összegzése

Összességében megállapítható, hogy Kunszentmiklóson a csökkenő népesség öregedő tendenciát mutat. A lakossági elszegényedési folyamat hatásainak csökkentése szempontjából nagyon fontos az önkormányzati bérlakás-állomány karbantartása, fejlesztése, bővítése az igényeknek megfelelően. Mivel sokan élnek a külterületeken, és az itt élők kormegoszlása a legkedvezőtlenebb, tanyagondnoki szolgálat szükséges az itt élők szolgáltatásokhoz való

hozzáférése érdekében. A helyi gyermekek jelentős része hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű, beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő gyermek és arányuk az elmúlt években egyre nőtt. A bölcsőde tekintetében megállapítható, hogy a települési és térségi igényeket már nem képes ellátni, a kapacitáshiányt bővítéssel kell biztosítani. A hátrányos helyzetűek számára kifejezetten javasolt alternatív megoldásokkal (Biztos kezdet gyerekház, később a Tanoda programok) a gyermekek életkilátásai jelentősen javíthatók. A leírtak alapján rendkívüli fontosságú az új szociális törvény adta települési támogatási formák széleskörű alkalmazása a szorult helyzetben élők, különösen a gyermekek további leszakadásának megakadályozására és ezek igénybevételére teljesíthető feltételek meghatározása. Mindenképp szükséges az iskolákban megjelenő kábítószer és agresszió ellen tenni, az ifjúság számára közösségi helyek kialakítása, megelőző prevenciók programok, mentálhigiénés tevékenységek, szabadidős programok szükségesek a szegregációs folyamatok megállítása, a biztonság érdekében.

A településen a megyei átlaghoz képest viszonylag magas a munkanélküliség, jelenleg 10,6%, ugyanakkor javult az utóbbi időben, többek között a nyugdíjkorhatár emelkedése, a közfoglalkoztatás szinten tartása és a versenyszféra növekedése következtében. A munkanélküliség egyik jelentős oka a képzetlen munkaerő. A képzetlen, szakképzetlen munkanélküliek között magas a roma etnikumhoz tartozók aránya, akik között nagyon sok nem rendelkezik 8. általános iskolai végzettséggel. A képzések belépési szintjének teljesítéséhez esetükben gyakran van szükség felzárkóztató képzések szervezésére. A szakmunkás végzettségűek között nagyon sokan rendelkeznek olyan szaktudással, amely nem felel meg a munkáltatók elvárásainak, itt is képzésekkel lehet segíteni a problémán. A munkavállalási problémák egyik oka a helyben maradási szándék, és mivel a munkalehetőségek gyakran másik településen vannak, az utazás már problémát jelent. Mindazonáltal a demográfiai folyamatok közül fontos megemlíteni a napi szinten ingázók körét, amely Kunszentmiklóson igen jelentős, a lakosság 13 %-a, 1106 fő járt el naponta 2011-ben a településről munkavállalási céllal (az ingázók háromnegyede), illetve oktatási, nevelési intézményekbe (az ingázók negyede). A középfokú oktatás szempontjából piacképes, színvonalas oktatás szükséges a településen, hogy nagyobb városok elszívó hatása ne érvényesüljön. Fontos a foglalkoztatási lehetőségek bővítése is a helyi képzett munkaerő megtartása érdekében, az alacsony végzettségűek képzése mindenképp szükséges a munkanélküliség csökkentése érdekében. Az önkormányzat a közfoglalkoztatási lehetőségeket kihasználva igyekszik javítani a foglalkoztatási helyzeten, ezen keresztül a település üzemeltetési feladatait is ellátja. A foglalkoztatási helyzet javítása érdekében az iparterületek fejlesztése mellett egyéb közvetlen és közvetett gazdaságfejlesztési eszközök is alkalmazhatók a vállalkozásösztönzés, betelepülés elősegítésére, a hatékony településmarketingre nagy szükség van. Nagy hátrányt jelent befektetői szempontból a fő közlekedési útvonalak hiánya. A település húzóágazata a mezőgazdaságban a gabonatermesztés, takarmánynövény-termesztés, állattartás, az iparban a villamos- és építőipar, a szolgáltatási körben a szállítás, kereskedelem, valamint a turizmus, az ezekhez kapcsolódó szolgáltatások. A turizmus az adottságok ellenére még nem jelentősen kihasznált gazdasági szegmens a településen, ennek fejlesztése tervezett. A települést körülvevő Nemzeti Park Igazgatóságával a helyi gazdasági célok eléréséhez, problémák megoldásához (pl. belvíz) érdemes partnerséget kialakítani az érdekellentétek megoldása érdekében. Mivel a turizmus mutatói az utóbbi években hullámzó tendenciát mutatnak, fokozott figyelmet kell fordítani erre a kihasználatlan területre, a helyi értékek marketingjére, turisztikai célú attrakció és kapcsolódó létesítmények fejlesztésére (egyeztetve a térségi települések önkormányzataival a kapcsolódás érdekében), hogy a foglalkoztatottság, valamint az önkormányzat idegenforgalmi bevételei növekedjen. A természeti és épített környezet turisztikai (és környezetvédelmi) célokat is figyelembe vevő megfelelő kialakítása, fenntartása kiemelkedő fontosságú, ez a lakossági életminőség szempontjából is előnyös, ugyanúgy, mint a közlekedési helyzet javítása egyrészt a helyi tömegközlekedési lehetőségek igényeknek megfelelő biztosításával, másrészt a meglévő

út-, kerékpárút-burkolatok és járdák felújításával, parkolási problémák megoldásával. A helyi élénk kulturális és sportélet a helyi közösség építésén túl turisztikai hasznot is jelent, ugyanakkor ennek értéke növelhető a helyi nemzetiségek kulturális értékeinek bevonásával. A településen sok civil szervezet működik, azonban tevékenységük nem összehangolt, nem megismerhető, mivel nincs közös portál, nincs civil kerekasztal. Tevékenységük összekapcsolható lenne a helyi szociális, városüzemeltetési feladatokkal, turisztikai szolgáltatásokkal, egyéb önkormányzati feladatokkal. Utóbbiban a helyi fiatalok is részt vehetnének önkéntes munkával, amennyiben hajlandóság mutatkozik rá. A lakónépesség komfortérzete szempontjából szükséges jelenleg megvalósuló szennyvízcsatornázási folyamatok további útfelújítási szükségletet is eredményeznek, a belvízvédelem területén is vannak még teendők. A helyi közösségi terek, zöldfelületek hiánya a lakossági életminőséget negatívan befolyásolja, a Bak-ér lehetőségeit, a Szécsi telep adottságait érdemes kihasználni. A lakossági sportlehetőségek köre nem túl széles, kapacitásproblémák vannak pl. a tanuszoda, gyógymedence kihasználtsága esetén, amelyek az egészségvédelemben, turizmusban nagyon fontos szerepet töltenek be. A turisták számára érdemes egy turisztikai információt szolgáltató egységet létrehozni, akár a meglévő kulturális intézmények kapacitását felhasználva a költséghatékonyság érdekében. Az önkormányzat intézményi költségei csökkentése érdekében jó gazda módjára hasznosítja a település környezeti adottságait a megújuló energetikai lehetőségek igénybevételével. E jó gyakorlatnak szélesebb körű alkalmazása javasolt, emellett a lakosság szemléletformálása is szükséges a környezetvédelem, energiatudatosság érdekében.

1 Helyzetfeltáró munkarész

1.1 Településhálózati összefüggések és térségi kapcsolatok, a város helye a településhálózatban

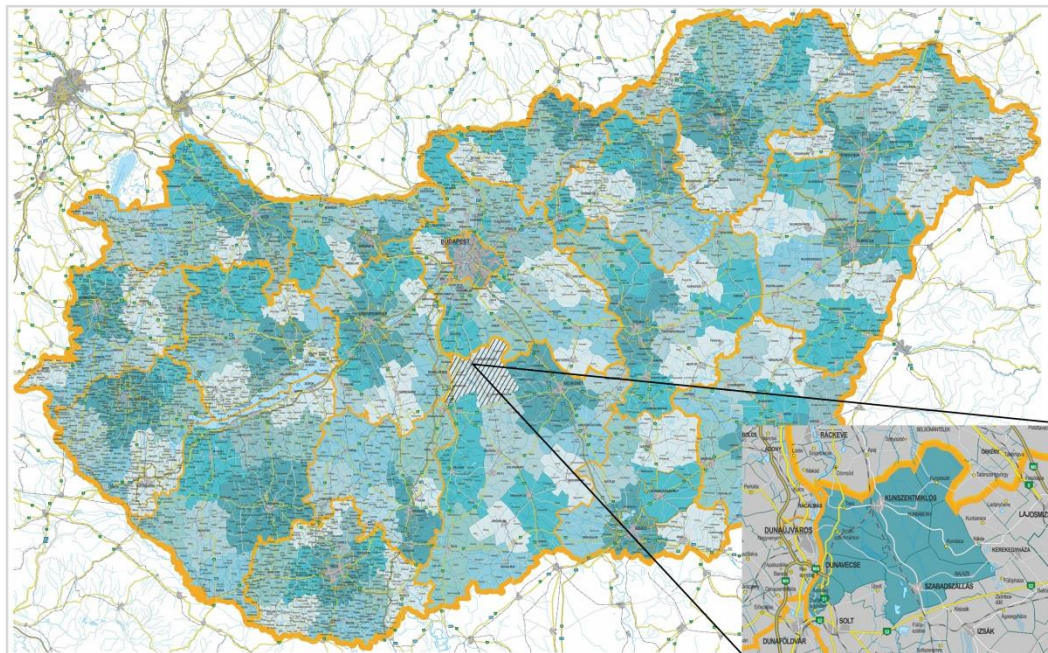
1.1.1 A település térségi szerepe

1.1.1.1 Regionális szerepkör

Regionális szerep

Kunszentmiklós város a Dél-alföldi régióban található, a régió 53 városa közül a 26. legnagyobb lakónépességű a 2014. jan.1-i adatok szerint.

1. térkép: Kunszentmiklós elhelyezkedése

Forrás: www.jaras.info.hu 2015.

A Dél-alföldi régió, amely az ország délkeleti és déli területén, a Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megye által lefedett területen helyezkedik el, az ország legnagyobb kiterjedésű régiója, ugyanakkor a régió az ország legritkább településhálózatával rendelkezik. Alföldi jellegzetességek az egymás szomszédságában fekvő, fontosabb közlekedési artériára felfűződő, többnyire tradicionális városok által kirajzolt, viszonylag fejlett, urbanizált tengelyek, valamint a régió Duna menti, nyugati pereme. Jellemző rájuk az átlagosnál kedvezőbb gazdasági helyzet. Dél-Alföld településhálózatára igen jellemző az egyre nagyobb mértékben differenciálódó tanyák léte, amelyek szerves részét képezik számos településnek, így azoktól elválasztva semmiképp sem fejleszthetők. A régió területfejlesztési koncepciója és stratégiai programja a települést nem nevesíti.

hídon lehet átmenni, amelyen hat sávós autópálya, kerékpárút és gyalogút vezet át. A Dunaújváros mellett épült közúti híd kiépítése lehetővé tette a Közép-Dunántúllal, elsősorban közeli ipari központtal, Dunaújvárossal a gazdasági kapcsolatok kiteljesedését.

Régió- és megyehatár menti elhelyezkedéséből adódóan a város régió túlnyúló funkciókkal is rendelkezik. Országos kiterjedésű szerepet tölt be Kunszentmiklóson oktatási, képzési szempontból az ország egyik legjelentősebb agrárképzőjének tartott MÁTRIX Oktatási Központ, amely felnőttképzést, iskolarendszerű felnőttoktatást és a 23 évet be nem töltöttek számára iskolarendszerű nappali oktatást végez. Országos ellátási területe van a kunszentmiklósi Mentőállomásnak is. A városban található regionális jelentőségű foglalkoztatók a Schneider Electric Energy Kft., amely a világ egyik vezető vállalata a villamosipar területén, valamint a Terrán tetőcserepeket gyártó magyar Mediterrán Magyarország Kft. Az említett vállalkozásokhoz a térségen, megyén túlról (Budapestről is) járnak munkavállalók Kunszentmiklóstra.

A Magyar Zarándokúthoz kapcsolódóan Kunszentmiklóson 2012-2014 között kialakításra került a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat által benyújtott „A Magyar Zarándokút dél-alföldi szakaszának fejlesztése a kulturális - történelmi - szakrális örökség vallási célú hasznosításával, egységes kulturális tematikus út létrehozása az Ősi Árpád-kori út térségében” c. pályázat keretében egy 32 férőhelyes zarándokszállás, amely az ország egész területéről fogadja a zarándokokat.

1.1.1.2 A település megyei és térségi szerepköre

Megyei funkciók

Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Konceptiója szerint a megyei településhierarchia élén nyilvánvalóan ma is a megyeközpont Kecskemét áll, mely az egyetlen 100 ezer fő népességet meghaladó város. A megyei 22 város közül a 10-50 ezer fő közötti városok körében nyolc város található, ebből 20 ezer fő felett három, 10-20 ezer fő között öt város található. A legtöbb - szám szerint tizenhárom - város az 5-10 ezer fő lakosságszámú körbe tartozik, közülük Jánoshalma, Kunszentmiklós és Bácsalmás korábbi kistérségi, jelenleg járási központ.

A 290/2014. (XI.26.) Korm. rend. 3. számú melléklete a Kunszentmiklósi járást fejlesztendő járásként definiálja.

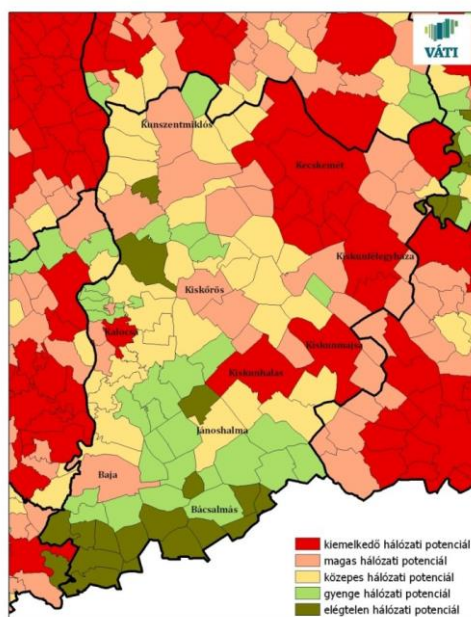
Kunszentmiklós Bács-Kiskun megye északi részén, a Kiskunsági Nemzeti Park védett területeivel övezve fekszik, Kecskeméttől 60 kilométerre. A megye 12. legnépesebb városa. A fő közúti közlekedési útvonalak nem érintik a települést, az 51. számú főút mintegy 10 km-re nyugatra fut a várostól, az 5. számú főút és az M5-ös autópálya mintegy 30 km-re keletre halad, de a megközelítésük csak rossz minőségű alsóbbrendű közúton lehetséges. Vasúton a Budapest – Kelebia szárnyvonal mellett fekszik, az országos célkitűzések között szerepel ennek jövőbeni kétvágányúsítása. Délen a Kecskemétről Dunaföldvárra vezető 52-es út halad, amely a Solti síkságot és a Kiskunsági Nemzeti Parkot szeli át. Az M8-as autópálya majdan a térség déli részén Szabadszállás és Kunszentmiklós között halad el.

Kunszentmiklós a jelenleg is működő Felső-Kiskunsági és Dunamelléki Többcélú Kistérségi Társulás tagja és központja. A társulás települései Kunszentmiklós, Apostag, Dunaegyháza, Dunavecse, Kunadacs, Kunpeszér, Szabadszállás, Szalkszentmárton, Tass és Újsolt.

Kunszentmiklós szomszéd települései: Kunpeszér, Kunadacs, Szabadszállás, Szalkszentmárton, Tass, Apaj és Bugyi (utóbbi kettő Pest megyéhez tartozik). Megye-, egyben régióhatár menti elhelyezkedése következtében térségi szerepében a régió túlnyúlóan is ellát bizonyos funkciókat.

3. térkép: Települések hálózati potenciálja

PVT típusok:

- Nemzetközi jelentőségű metropolisz térség
- Nemzeti jelentőségű agglomerációs térség
- Regionális jelentőségű funkcionális vagy - és közlekedési térség
- Térségi szereplőként betöltő funkcionális közép- és kisvárosi térségek

Napi bejárázás az LLS központokba

- 1 - 491
- 492 - 2361
- 2362 - 9491

Legnagyobb funkcionális térségek:

- Agrárfüggés térségek
- Mezőgazdaság-turizmus térségek

Az azóta eltelt években a szekszárdi Szent László Duna-híd 2003. évi, valamint a dunaújvárosi Pentele Duna-híd 2007. évi átadása gyorsabb megközelítést teremtett Szekszárd és Dunaújváros felé Bács- Kiskun megye irányából, illetve fordítva. Ennek köszönhetően a Kunszentmiklósi térség kapcsolatai valóban élénkültek Dunaújvárossal. Az NGM-ben kialakított 2012-es besorolásban már Kunszentmiklós térsége önálló FVT-ként jelenik meg (ugyan egyértelműen az utolsó ötödben van a 85. helyen), bár ez a változás valószínűleg a megyehatárok „tiszteltben tartása” miatt következett be, annyiban azonban valós változást is tükröz, hogy kissé gyengültek a Kunszentmiklósi térség kapcsolatai Budapesttel, illetve a budapesti agglomerációval.

Kunszentmiklóson a turizmus jelent még térségen túlmutató lehetőségeket, országos szintű rendezvényeire (pl. Töröksíp Tábor, íjászbajnokság, stb.) több régióból, sőt külföldről is érkeznek vendégek.

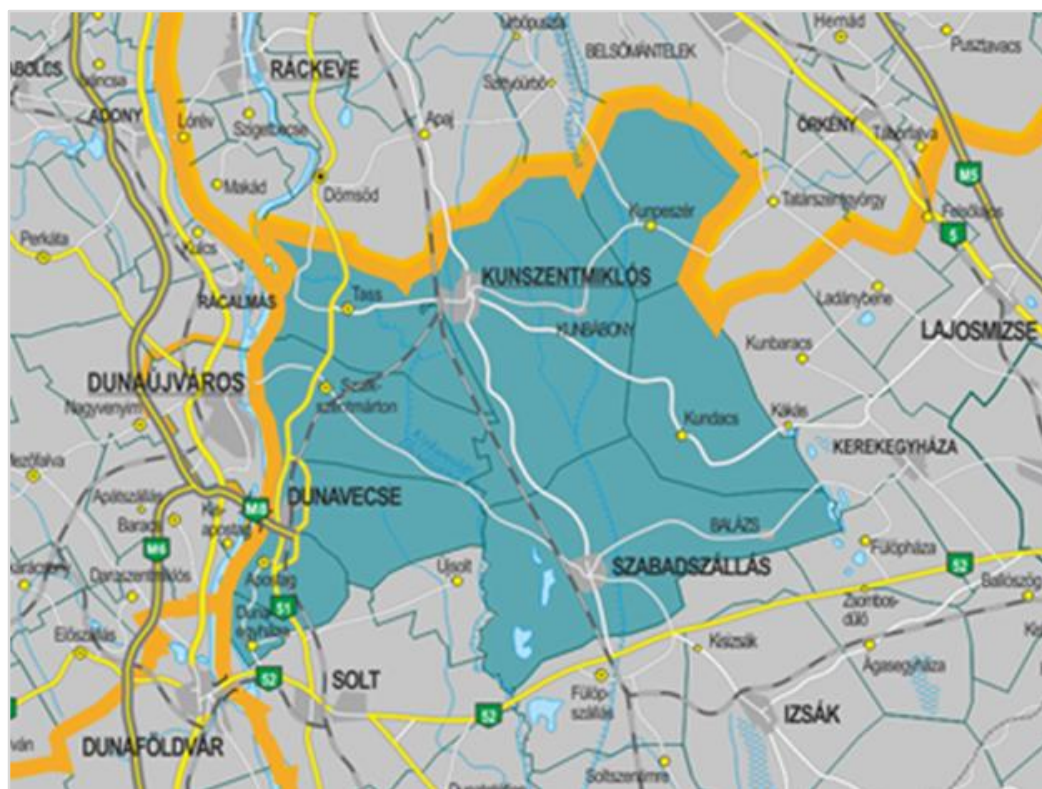
A helyi Kunszentmiklós 2020 koncepció szerint a kunszentmiklósi kistérségre a következő kiemelt területi besorolások alkalmazhatók: elmaradott térség, tartós munkanélküliséggel sújtott térség, mezőgazdasági (rurális) térség, a Duna kiemelt fejlesztési zónája, a Kiskunsági Nemzeti Park kiemelten védett és pufferzónái, a tranzitút- és vasút fejlesztési zónája, sajátos településhálózatú fenntartható vidékfejlesztési övezet.

1.1.1.3 A város járásközpont/térségközponti státuszából adódó szerepkörei

Járási, térségi
funkciók

Kunszentmiklós 2013-tól a Bács-Kiskun megyei Kunszentmiklósi járás központja. A járáshoz tartozó települések azonosak a Kunszentmiklósi kistérségbe tartozó településekkel, egyedül a kistérséghez tartozó Újsolt került át másik járáshoz. A járás területe 769,81 km², népessége 29 748 fő, népsűrűsége 39 fő/km² volt a 2012. évi adatok szerint. Három város (Kunszentmiklós, Dunavecse és Szabadszállás) és 6 község tartozik hozzá. Kunszentmiklós város járási központ, középfokú ellátó szerepű település.

5. térkép: A Kunszentmiklósi járás

Forrás: www.jaras.info.hu 2015.

A járás lakosságának 28,6 %-át a város népessége adja, a járás urbanizációs indexe, vagyis a városi lakosság aránya 61,7%.

1. táblázat A Kunszentmiklósi járás települései

Település	Jogállás	Terület (km ²)	Népesség (fő) (2013)
Kunszentmiklós	járasszékhely város	172,11	8381
Dunavecse	város	66,77	3878
Szabadszállás	város	164,62	6186
Apostag	község	31,94	2010
Dunaegyháza	község	10,12	1441

Település	Jogállás	Terület (km ²)	Népesség (fő) (2013)
Kunadacs	község	89,90	1549
Kunpeszér	község	77,55	689
Szalkszentmárton	község	82,08	2851
Tass	község	74,72	2773

Forrás: KSH 2013.12.31.

Járasközpont funkcióként a Kunszentmiklós Járási Hivatalnál Hatósági Osztály, Okmányirodai Osztály, Földhivatali Osztály, Foglalkoztatási Osztály és Járási Gyámhivatal működik járási illetőségi területtel, kivéve az Okmányirodát, amelynek országos az illetékességi területe. Emellett Városi Rendőrkapitányság, Járási Ügyészség, Járásbíróság is található a településen, utóbbi a Kecskeméti Törvényszékhez tartozik. A településen van közjegyző és katasztrófavédelmi megbízott is. Kunszentmiklós a mikrotérség oktatási, egészségügyi, kereskedelmi központja. Foglalkoztatási szempontból azonban nem tudja betölteni szerepét, a városban jelentős a munkanélküliség, kevés a munkahely.

A térségben az egyértelmű, tradicionális vonzásokapcsolatok még nem alakultak ki. A járás központja Kunszentmiklós, de Szabadszállás is behatárolt funkciójú, sajátos kisvárosi központ, míg Szalkszentmárton és Dunavecse felfejlődőben lévő, városiasodó nagyközség. Mindkettő rendelkezik műemléki, illetve településképi értékekkel is. Kunszentmiklós helyi, mikrotérségi szerepköréből való elmozdulása, kiteljesedése abban az esetben várható, ha a fejlesztések térszerkezeti változások révén összekapcsolják a keleti rurális agrár és a nyugati urbánus ipari térségeket. Ezt a potenciált a Pentele hídhöz kapcsolódóan az M8 megépítése magában hordozza.

A helyi jelentőségű híd országos jelentőségűvé válása akkor következhet be, ha a további beruházások következtében — ld. M8 továbbépítése — a híd a főváros valódi tehermentesítőjének szerepét láthatja el majd. Ekkor várható komolyabb mértékben a cégek átköltözése, letelepedése a híd környezetében, azaz az érintett kistérségek közötti különbségek lényeges mérséklődése. Ily módon a Dunaújvárosi és Kunszentmiklósi kistérségek optimális „ellentét tényezői” kihasználásra kerülhetnek, és a vizsgált tér egy vonzáskörzetként homogenizálódhat.¹

Ha tovább épül az M8, akkor nem csökken a helyi hatások jelentősége, de helyét egyre jobban átveszik majd az országos és nemzetközi jelenségek. A hosszú távú tervek szerint a környéken egy közlekedési góc — logisztikai központ — kiépítése lehetséges.

Az üdülés-idegenforgalom területén a Duna-menti "idegenforgalmi folyosó", valamint a szomszédos (Pest megyei) idegenforgalmi attrakciókhoz való kapcsolódás a meghatározó, jelentősek egyes külterületi horgásztelepek (Tass, Szalkszentmárton, Apostag) és részben idegenforgalmi lehetőséget jelentenek a kerékpárút-fejlesztések.

Vízrendezési vonatkozásban elsősorban belvízrendezési és vízvisszatartás-vízpótlás szempontjából adódnak feladatok, zömében az V. a XXIII., a XXX. és XXXI. sz. csatornák térségében.

A település közvetlen vonzáskörzetének bemutatása az 1.1.2-es fejezetben történik meg.

¹ Huszti Zsolt: Két régió, két kistérség új összekapcsolódása. Tér és Társadalom 22. évf. 2008/4. 149-157. p.

1.1.2 A település vonzáskörzetének és funkciónak bemutatása, elemzése

Vonzáskörzet

Kunszentmiklós kistérségi funkciókat a Felső-Kiskunsági és Dunamelléki Többcélú Kistérségi Társulás keretében 2011-ben alapított Kistérségi Egyesített Szociális Intézmény (FKDMTKT KESZI), és a 2012-ben alapított Egységes Pedagógiai Szakszolgálat keretében lát el. A Kistérségi Egyesített Szociális Intézmény illetékességi területe a Felső-Kiskunsági és Dunamelléki Többcélú Kistérségi Társulást alkotó települések közigazgatási területe, kivéve Szabadszállás Város közigazgatási területét.

A Felső-Kiskunsági és Dunamelléki Többcélú Kistérségi Társulás tagjai: Apostag, Dunaegyháza, Dunavecse, Kunadacs, Kunpeszér, Kunszentmiklós, Szalkszentmárton, Tass, Újsolt.

A Kistérségi Egyesített Szociális Intézmény tevékenységei:

- Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, ellátási terület: Apostag, Dunaegyháza, Dunavecse, Kunadacs, Kunpeszér, Kunszentmiklós, Szalkszentmárton, Tass, Újsolt.
- Idősek bentlakásos otthona: országos ellátási terület
- Családsegítés, ellátási terület: Apostag, Dunaegyháza, Dunavecse, Kunadacs, Kunpeszér, Kunszentmiklós, Szalkszentmárton, Tass, Újsolt.
- Gyermekjóléti szolgáltatás, ellátási terület: Apostag, Dunaegyháza, Dunavecse, Kunadacs, Kunpeszér, Kunszentmiklós, Szalkszentmárton, Tass, Újsolt
- Étkeztetés, ellátási terület: Apostag, Dunaegyháza, Dunavecse, Kunadacs, Kunpeszér, Kunszentmiklós, Szalkszentmárton, Tass, Újsolt
- Házi segítségnyújtás, ellátási terület: Apostag, Dunaegyháza, Dunavecse, Kunadacs, Kunpeszér, Kunszentmiklós, Szalkszentmárton, Tass, Újsolt.
- Idősek nappali otthona (Dunavecsén és Kunszentmiklóson), a kunszentmiklósi ellátási területe Kunadacs, Kunpeszér, Kunszentmiklós, Tass.

Az Egységes Pedagógiai Szakszolgálat a Kunszentmiklósi járás településein látja el feladatait, településenként változó körrel. Kunszentmiklóson az alábbi feladatokat látja el:

- Gyógypedagógiai tanácsadás és korai fejlesztés
- Fejlesztő felkészítés
- Logopédia
- Nevelési tanácsadás, ezen belül iskolapszichológia/óvodapszichológia
- Továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás
- Sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek nevelésének-oktatásának segítése a többségi óvodákban, iskolákban (utazó gyógypedagógiai szolgálat)
- Gyógytestnevelés.

Funkcionális vonzáskörzetek tekintetében **a járásszékhellyel napi szinten együttműködő települések közé tartozik Szabadszállás, Tass, Kunadacs, Kunpeszér és Szalkszentmárton.**

A vonzáskörzetek második szintjét vizsgálva Kunszentmiklós közös funkciót lát el az orvosi ügyelet tekintetében a szomszédos, ám Pest megyei Apaj településsel. Kiskunlacháza és Ráckeve települések jelezték, hogy az egészségügyi ellátás tekintetében vérértel szempontjából Kunszentmiklóshoz kívánnak tartozni. A tűzoltóság működési területe Kunszentmiklós, Tass, Szalkszentmárton, Dunavecse, Kunpeszér, Apaj települések. A rendőrkapitányság illetékességi

területe: Kunszentmiklós, Tass Szalkszentmárton, Dunavecse, Apostag, Dunaegyháza, Kunadacs, Szabadszállás, Kunpeszér.

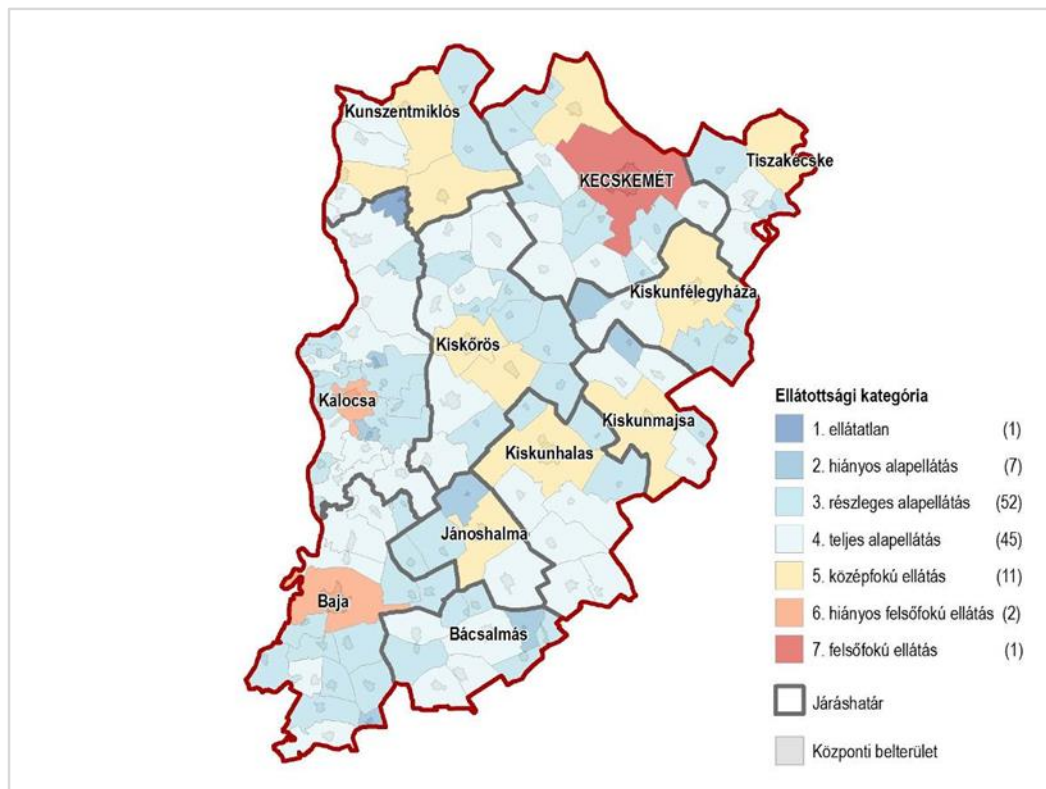
A Varga Domokos Általános Művelődési Központ, Virágh Gedeon Szakközépiskola és Szakiskola, Baksay Sándor Református Gimnázium és Általános Iskola, Kunszentmiklóson kívüli tanulókat is fogad a következő településekről, amelyek egy része más megyéhez tartozik: Apaj, Kunpeszér, Kunadacs, Szabadszállás, Dömsöd, Kiskunlacháza, Dunavecse, Szalkszentmárton, Kunadacs.

A térségi települések nem végeztek az eddigiekben közös beruházásokat.

Kunszentmiklós lakossága a kórházi ellátást a megyeszékhelyen veszi igénybe, a többi szükséges funkció (pl. pénzügyintézet, biztosító) helyben is rendelkezésre áll. A kereskedelmi funkció tekintetében a lakosság gyakran Budapestre, Dunaújvárosba vagy Kecskemétre jár vásárolni a széles választék miatt.

A települések közintézményekkel, közszolgáltatásokkal, kereskedelmi szolgáltatásokkal való ellátottságát komplex mutatószámokkal jellemezve látható, hogy Kunszentmiklós középfokú ellátottsággal bíró település.

6. térkép: Az ellátottság alapján rangsorolt települések területi megoszlása

Forrás: TRENECON COWI Kft. 2015.

Igazgatási szerepkör

Kunszentmiklós helyi közigazgatási funkciót a Polgármesteri Hivatal tevékenységén keresztül tölt be, a Hivatalban négy csoport működik. A Költségvetési csoport látja el a költségvetéssel, intézmények működésével kapcsolatos és az adóhatósági feladatokat. A Városüzemeltetési csoporthoz tartoznak a műszaki ügyek, a közbeszerzési ügyek, pályázatok, az ingatlagazdálkodási, hulladékgazdálkodási ügyek. A Hatósági csoporthoz tartoznak az építési ügyek, a lakástámogatási ügyek, szociális ügyek, rendszeres szociális segély, személy- és munkaügyek, az állategészségügy és a működési engedélyek kiadása. A jegyző látja el a

Gyámhatósági feladatokat. A Titkárság intézi a testületi, titkársági, informatikai feladatokat. A településen van katasztrófavédelmi megbízott. A rendőrkapitányság illetékességi területe fentebb leírt, településen túlnyúló.

Nevelési, oktatási szerepkör

A Varga Domokos Általános Művelődési Központ keretein belül működik a településen a Napközi Otthonos Óvoda 3 épületben 10 csoporttal. A Varga Domokos Általános Iskola 2 feladat ellátási hellyel a KLIK fenntartásában működik. A szintén KLIK által fenntartott Virágh Gedeon Szakközépiskola és Szakiskola, valamint a Szent Imre Szakképző Iskola nyújt középfokú, illetve szakmai képzést. A felsoroltak mellett működik a Református Kollégium intézményeként a Baksay Sándor Református Gimnázium és Általános Iskola a településen. A városban található a Napsugár bölcsőde (100 %-os kihasználtsággal). Kunszentmiklóson működik a MÁTRIX Oktatási és Vizsgaközpont, amely országsszerte szervez felnőttképzést. Hiányzik a településen a felsőoktatás.

Kulturális szerepkör

A Varga Domokos Általános Művelődési Központ Tinódi Lantos Sebestyén Könyvtárában és Művelődési Házában a saját szervezésű rendezvényeken kívül helyi közösségek tartják találkozóikat, foglalkozásaikat, illetve alkalmanként rendezvényeiket. Internetezési és számítógép használati lehetőség is rendelkezésre áll.

Egészségügyi szerepkör

Az egészségügyi ellátást Kunszentmiklóson az Egészségügyi Központ látja el, 5 háziorvos, 2 gyermekorvos, 2 fogorvos található a településen. Az Egészségügyi Központban nőgyógyász, két belgyógyász, bőrgyógyász, pszichiátria, ultrahang diagnosztika, reumatológia, labor, fizioterápia, masszázs, gyógytorna, gyermek és felnőtt ortopédia szakrendelés működik. Az ellátási terület háziorvosi alapellátás területén Kunszentmiklós város közigazgatási területe. Védőnői ellátás és fogászati alapellátás területén Kunszentmiklós és Kunpeszér közigazgatási területe. Laboratóriumi ellátás területén Kunszentmiklós és Szabadszállás közigazgatási területe. Háziorvosi ügyeleti ellátás területén Kunszentmiklós Kunpeszér Kunadacs közigazgatási területe. A településen található két gyógyszertár, valamint az Országos Mentőszolgálat Mentőállomása.

Szociális szerepkör

A szociális funkciót Kunszentmiklós a környező településekkel együtt a Felső-Kiskunsági és Dunamelléki Többcéltű Kistérségi Társulás keretében 2011-ben alapított Kistérségi Egyesített Szociális Intézmény (FKDMTKT KESZI), és a 2012-ben alapított Egységes Pedagógiai Szakszolgálat keretében látja el. A tevékenységek és ellátási területek bemutatása az előző részben található.

Kereskedelmi szerepkör

A kereskedelmi hálózatok közül Tesco, CBA és Coop van jelen a településen. A lakosság gyakran a közeli nagyvárosokba, Budapestre, Dunaújvárosba, Kecskemétre jár vásárolni. A település legtöbb bejegyzett vállalkozása a városközpontban található, a kereskedelmi üzletek száma kiemelkedően magas. A turizmus jelenleg nem húzóágazat Kunszentmiklóson, így jelenleg 6 db szálláshely található itt.

Foglalkoztatási szerepkör

Kunszentmiklóson jelentős a munkanélküliség, habár csökkenő, mindazonáltal kevés a munkahely. A humán erőforrások szempontjából ez a kistérség - Jánoshalma és Bácsalmás térsége mellett - a megye egyik leghátrányosabb helyzetű térsége. Mint megyehatár-menti, periférikus elhelyezkedésű térségben, évtizedek óta gondot jelent a munkaerő foglalkoztatása. A fiatalok egy része más településen, illetve az EU más országaiban talál munkát. A meghatározó jelentőségű mezőgazdaság, amelynek feldolgozó iparát már a 90-es években elveszítette a település, egyértelműen csak a nyersanyagtermelő fázist képes ellátni. Jelenleg mintegy 500 mezőgazdasági termelőt tartanak nyilván. 11-12 nagy létszámú juhászat továbbra is működik, de ettől már több a szarvasmarhatartók száma. A város legnagyobb foglalkoztatója az önkormányzat mellett a már említett külföldi tulajdonú Schneider Electric Energy Kft., valamint a Mediterrán Magyarország Kft (tetőcserépgyártás). A megyében a legnagyobb foglalkoztató (több mint 3500 fő) a kecskeméti Mercedes-Benz, ahová Kunszentmiklósról is járnak dolgozni.

2011-ben Kunszentmiklóson a helyben foglalkoztatottak 81,7 %-a lakott és dolgozott helyben, 18,3 %-a naponta bejáró, szemben a megyei átlag 22,4 %-kal. A 2011-es népszámlálási adatokat vizsgálva megállapítható, hogy az otthonát napi gyakorisággal elhagyó (ingázó), Kunszentmiklóstra járó lakosság száma 945 fő. Ebből 412 fő (43,6%) munkába járó, 533 fő (56,4%) pedig iskolába, óvodába, bölcsődébe járó. A bejárók a következő településekről érkeznek: Apaj, Apostag, Ballószög, Budapest 08., 10., 18., 20. kerületei, Bugyi, Dömsöd, Dunaegyháza, Dunaföldvár, Dunavarsány, Dunavecse, Fülöpszállás, Harta, Izsák, Kecskemét, Kerekegyháza, Kiskőrös, Kiskunfélegyháza, Kiskunlacháza, Kunadacs, Kunpeszér, Ladánybene, Ráckeve, Solt, Soltvadkert, Szabadszállás, Szalkszentmárton, Tass.

2011-ben Kunszentmiklósról naponta 161 fővel többen járnak el más településekre, mint ahányan a városba érkeznek. A Kunszentmiklósról eljárók száma 1106 fő naponta. Háromnegyedük, 833 fő (75,32 %) munkába járó, 273 fő (24,7%) pedig iskolába, óvodába, bölcsődébe járó. Az eljárók a következő településekre indulnak: Alsónémedi, Baja, Budapest 01-14., 17-18., 20-23. kerületei, Bugyi, Dabas, Dömsöd, Dunaharaszti, Dunaújváros, Dunavarsány, Dunavecse, Gyál, Győr, Herceghalom, Izsák, Kecskemét, Kerekegyháza, Kiskőrös, Kiskunlacháza, Kunadacs, Kunpeszér, külföld, Majosháza, Nagykőrös, Ráckeresztúr, Ráckeve, Solt, Szabadszállás, Szalkszentmárton, Szeged, Székesfehérvár, Szigetszentmiklós, Tass, Üllő, és ismeretlen településekre. A legtöbb munkavállaló Budapest 09. és 10. kerületébe (41, illetve 30 fő), Dunavarsányba (77 fő, az oda ingázók 100 %-a), Herceghalomra (54 fő), Kecskemétre (43 fő), Tassra (52 fő) jár dolgozni. Budapestre összesen a munkavállalók közül 245 fő, a gyermekek közül 116 fő jár naponta, érvényesül Budapest elszívó hatása. A helyben lakók 32 %-a foglalkoztatott a városban, ami valamivel alacsonyabb a megyei aránynál (35,9 %). Az ingázásról részletes leírás a mellékletben, valamint a gazdasági funkciók részletesebben a 2.1.3 és 2.1.9. fejezetekben található.

Testvérvárosi
szerepkör

A település élő testvérvárosi kapcsolatokat ápol 1998 óta az erdélyi Székelykeresztúr, 2001 óta a németországi Blumberg, valamint a vajdasági Székelykeve településekkel. Nem élő testvérvárosi kapcsolat van Karcaggal is.

1.2 Területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések vizsgálata

1.2.1 Kapcsolódás az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Kon koncepcióhoz (OFTK)

Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Kon koncepció célja a régiókat dinamizáló fejlesztési pólusok megerősítése és a városhálózati kapcsolatrendszer fejlesztése.

A megye településszerkezetére jellemzőek az óriásfalvak, a tanyasi lakosság száma jelentős. Országos viszonylatban az infrastrukturális elmaradottság, periférikus helyzet jellemzi. A gazdaságára a kis nyersanyag és energiaigényű, munkaigényes vállalkozások jelenléte a jellemző. Megyeszékhelye, Kecskemét és környéke országos jelentőségű kiemelt járműipari központ.

Mezőgazdaságát a tradicionális és piacképes ágazatok sikeres fejlesztése jellemzi. Demográfiájára vonatkozóan a fogyó népesség és az előregedés tendenciája mutatkozik, melyhez párosul a nagyarányú elvándorlás, növekvő munkanélküliség és a hátrányos helyzetűek számának növekedése.

A városok és várostérségek fenntarthatósága és fenntartható fejlesztése a hosszú távú fejlődés alapvető feltétele, mivel a népesség/lakosság egyre inkább a városokban koncentrálódik.

A városoknak az ország fenntarthatóságának biztosításában, az ország gazdasági növekedésében és területi fejlődésében is óriási szerepük van.

Az OFTK-ban megnevezett gazdasági erőforrásaink, értékek közül Kunszentmiklóstra és térségére (Kunszentmiklósi járás) a következők vonatkoznak (különösen kiemeléssel jelölt részek):

- **Jelentős munkaerő potenciállal rendelkezünk a fizikai és a szellemi szakmákban is.**
- **Természeti erőforrásainkra alapozott agrár- és élelmiszergazdasági potenciálunk önellátást és exportot is lehetővé tesz, minőségi élelmiszertermeléssel.**
- **Jelentős ivóvíz, gyógy- és termásvíz, valamint nyersanyag vagyonnal rendelkezünk.**
- **Gazdasági tevékenységre alkalmas, jelenleg nem hasznosított iparterületekkel, telepekkel, üzemekkel rendelkezünk, ipari parkjaink jelentős szabad kapacitással bírnak**
- **A közép- európai térségben gazdaság-földrajzilag kedvező adottságú közlekedési adottsággal rendelkezünk²**
- **Kulturális örökségeinkben rejlő erőforrásaink kiaknázásával, a nemzetközi gyakorlatnak megfelelő műemléki érték alapú hasznosítás³ megvalósításával a turizmus fellendíthető**

Az OFTK-ban definiált problémák közül Kunszentmiklós, mint térségi központ számára gondot jelentett korábban a Duna felső szakaszán a folyami hidak és a hozzájuk kapcsolódó utak hiánya, az elmaradottabb térségek, települések fejlődését a fentiek túl nagyban gátolja a régió belüli hiányos közlekedési hálózat. Sok helyen hiányoznak a településeket elkerülő, tehermentesítő, illetve összekötő utak, de szintén gyakran problémát okoz a térségi központok, megyeszékhelyek elérése. Az úthálózat korszerűsítése a települések kapcsolatrendszerének kiépítése, illetve a vállalkozások megtelepedésének szempontjából is prioritásként kezelendő feladat. Régóta fennálló probléma, hogy oldódjon a főváros központú úthálózat. **A sugaras rendszer helyett egyhálós szerkezetre van szükség**, amely sokkal hatékonyabb fejlesztési potenciállal rendelkezik. Ennek érdekében számos terv készült, a legfontosabbak egyike az M4-M84-as autópálya kiépítése és összekötése, valamint az M9 megépítése.

---

² Transzeurópai vasúti áruszállítási hálózat részeként működő országos törzshálózati vasútvonal, X. számú páneurópai vasúti korridor tagja (Budapest-Kelebia-Belgrád)

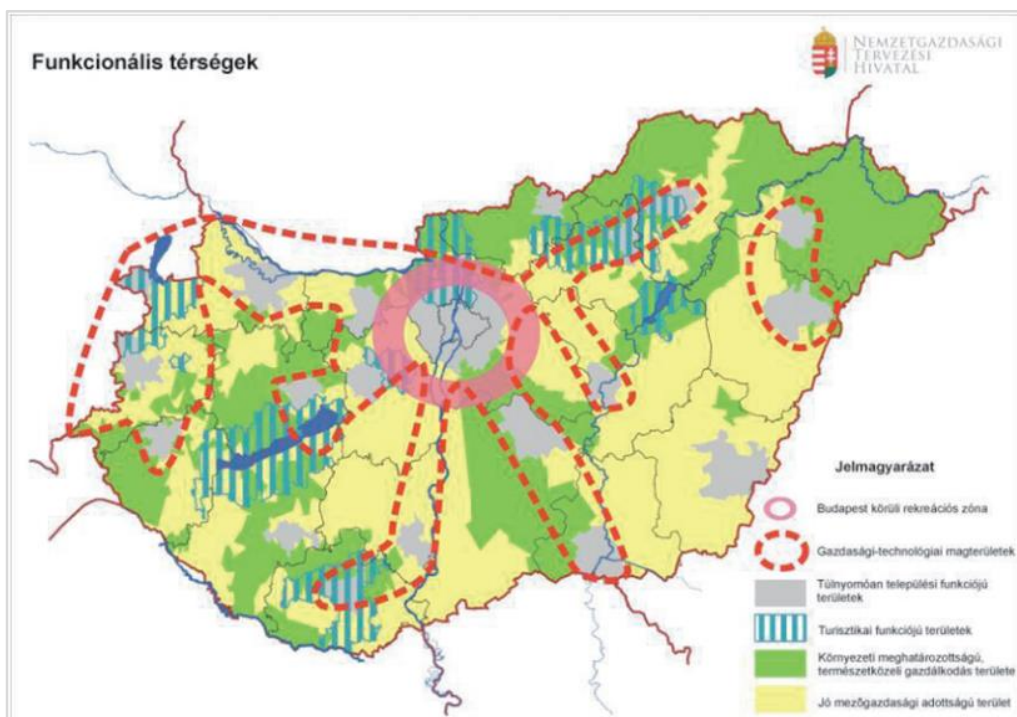
7. térkép: A közlekedési hálózatok térszerkezete

Forrás: OFTK, 2015.

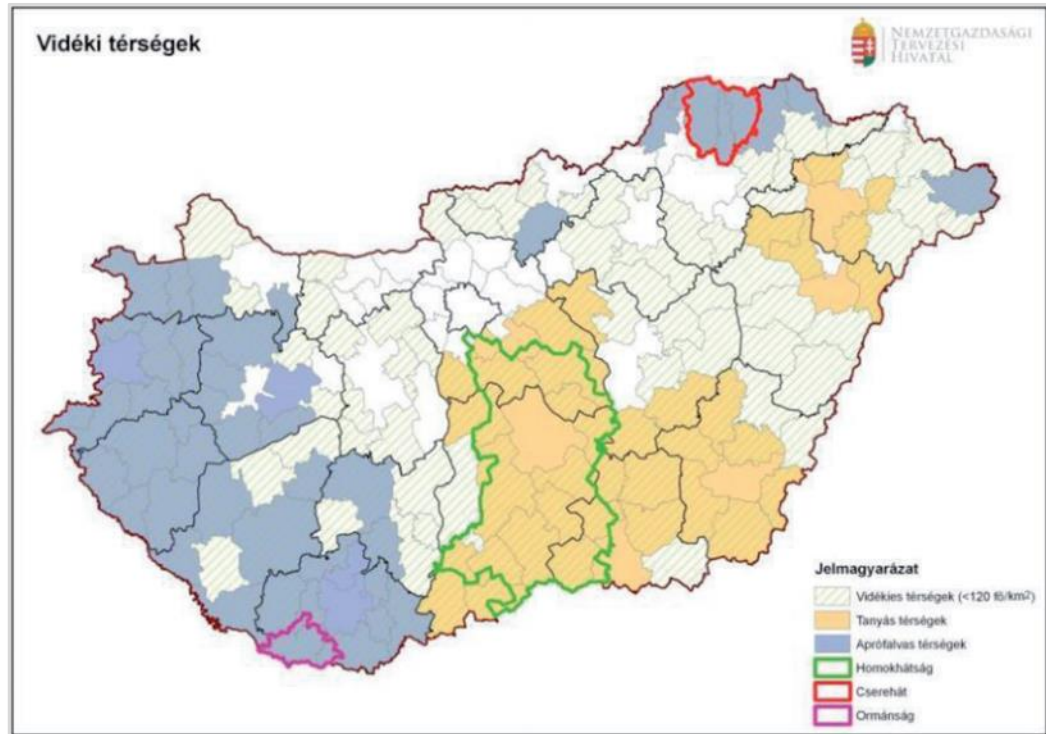
A Kiskunságon elterülő Kunszentmiklós funkcionalitását tekintve jó mezőgazdasági adottságú területnek (Funkcionális térségek térkép) és vidékies, tanyás térségnek (Vidéki térségek térkép) számít.

8. térkép: Funkcionális térségek

Forrás: OFTK 2015.

9. térkép: Vidéki térségek

Forrás: OFTK 2015.

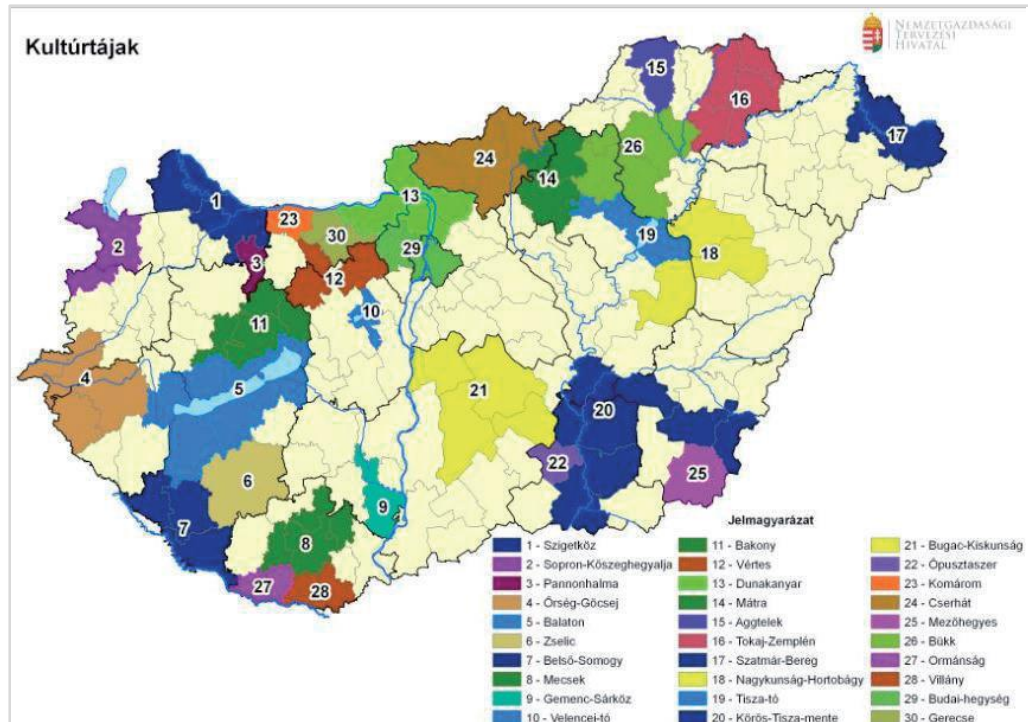
A tanyás településekre vonatkozó fejlesztéspolitikai feladatok:

- A Tanyafejlesztési Program kiterjesztése.
- A tanyás térségek átfogó fejlesztési programjának és cselekvési tervének megvalósítása.
- A tanyás térségek, tanyás külterülettel rendelkező önkormányzatok, illetve a tanyai gazdálkodók, lakosok számára érdemi és közvetlen fejlesztési forrás biztosítása, a meglévő tanyák megőrzése, a gazdasági termelésbe való visszaintegrálása.
- Hosszú távú tanyaprogram keretében a tanyákra vonatkozó jogi szabályozás szükséges alakítása, melynek szempontjai: a tanyai lakosság önkormányzati képviselője, a tanyás külterületre vonatkozó településfejlesztési és –rendezési tervezés, szabályozás megújítása, a közbiztonság javítása, a szolgáltatások elérhetőségének javítása (pl. tanyabusz szolgáltatás), az infrastrukturális fejlesztés (a környezeti szempontok figyelembevételével), a tanyai birtokrendezés.
- A tanyák tevékenység diverzifikációjának segítése: az önellátást szolgáló termelés mellett a termékek és szolgáltatások piacán való megjelenésének támogatása, a „több lábon állás” ösztönzése.

Speciális adottságaik miatt érdemes a különleges táji értékekkel rendelkező kultúrtájukat fejlesztéspolitikai szempontból külön kezelni. A természeti környezet, az ahhoz igazodva kialakult, abba harmonikusan illeszkedő gazdálkodási és településrendszer, valamint a tájformáló, tájképi értékű településkép és kulturális értékek együttese pótolhatatlan és a jövő számára megőrzendő rendszert alkot, amelyeknek védelme, értékeik kibontakoztatása, fenntartható fejlesztése elengedhetetlen.

10. térkép: Kultúrtájak

Forrás: OFTK 2015.

Különleges táji értékekkel, rekreációs funkciókkal bíró övezetek fejlesztéspolitikai feladatai:

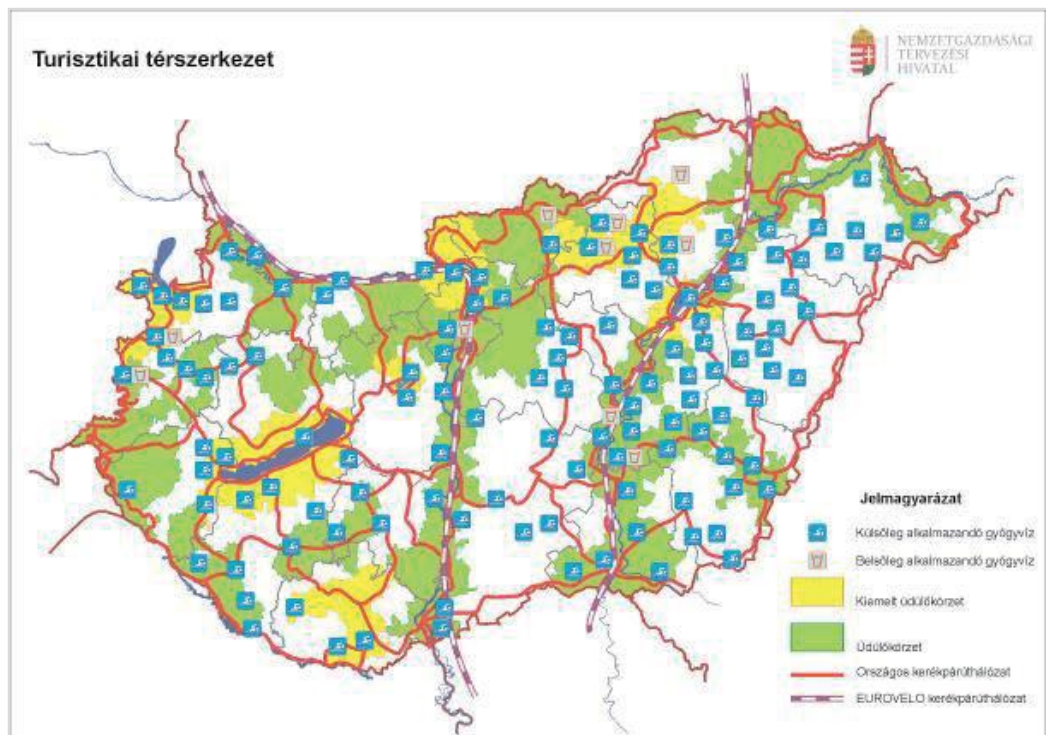
- A jellegzetes táji környezethez alkalmazkodó, hagyományörző és a tájképet megőrző gazdálkodás támogatása (szőlők, legelők, kisparcellás gazdálkodás).
- A kulturális örökség megőrzése. Az épített örökség mellett a településszerkezet és településképi is megőrzendő érték ezekben a térségekben.
- Az épített örökség és a tájhasználat megőrzését támogatja a térségre jellemző hagyományos mesterségek, haszonvételek, iparágak megőrzése és fenntartható fejlesztése.
- A helyi közösségek, helyi identitástudat fejlesztése, erősítése.
- A jellegzetes táji sajátosságokra épülő fenntartható turizmus fejlesztése, a helyi értékek bemutatása, a lokális adottságokhoz alkalmazkodó idegenforgalmi infrastruktúra, szálláshelyek, desztináció menedzsment kialakítása.
- Az idegenforgalom igényei szerint alakuló, koncentrált területhasználat kialakulásának megelőzése vagy tudatos irányítása; a túlzott mértékű, a táj- és településképi romboló beépítés megakadályozása.
- Az időben és térben koncentrált vendégforgalom szétterítése, a szezon meghosszabbításával, sokoldalú turisztikai kínálattal.
- Több lábon álló gazdasági szerkezet fejlesztése, az idegenforgalomtól való túlzott függés legalább szezonális csökkentése a turizmus igényeivel, érdekeivel összhangban.
- A "Silver economy" lehetőségeinek kihasználása.
- A kellemes környezetben alkotóhelyek és távmunka lehetőségek biztosításával a kvaterner és K+F szektorbeli munkahelyek teremtése.

- A fokozott környezeti terhelés megelőzése, illetve környezettechnológiai fejlesztésekkel annak kezelése, a vízellátás, a hulladékgazdálkodás, a szennyvízkezelés, a zajvédelem, a levegőminőség-védelem fejlesztése fokozott prioritás ezekben a térségekben.
- A helyi lakosság számára is hosszú távon élhető, vonzó lakóhelyként kell megőrizni a frekvenciált településeket, amit célirányos ingatlanpolitikával, szabályozással, képzésekkel, a fiatalok munkahelyhez és lakáshoz jutásának támogatásával, családbarát települések kialakításával lehet segíteni.
- A turisztikailag frekvenciált térségekben a vízparti turizmus esetében árnyékolási fejlesztések megvalósítása.

Természeti értékeink meghatározóak az ország számára. Legjelentősebb természeti adottságaink és értékeink a területi tervezés, a fejlesztéspolitika számára is megkerülhetetlen, fontos minőségi tényezők. Kunszentmiklós térsége tájképvédelmi terület, védett természeti terület (Védendő természeti értékek térképe), ugyanakkor a környezeti meghatározottságú, természetközeli gazdálkodás egyik területe (Értékes természeti erőforrások: fenntartható tájgazdálkodás). Aszály és hőhullámok szempontjából legsérülékenyebb térségek közé tartozik (A klímaváltozás hatásaival szemben leginkább sérülékeny térségek).

Kunszentmiklós külsőleg alkalmazandó gyógyvízzel rendelkezik a Turisztika térszerkezet térkép szerint, valamint a Duna-menti üdülőkörzet része.

11. térkép: Turisztikai térszerkezet

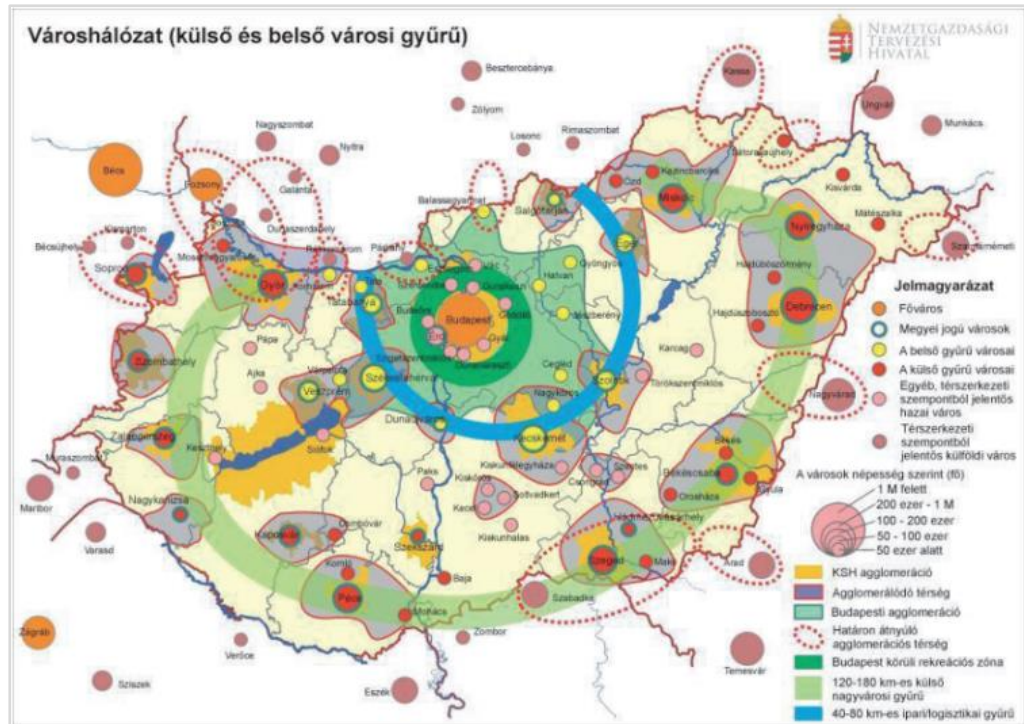

Forrás: OFTK 2015.

A település a városhálózat térképen nem került megjelenítésre, ugyanakkor látható, hogy a budapesti agglomeráció határán fekszik, a 40-80 km-es ipari, logisztikai gyűrűn belül.

12. térkép: Városhálózat (külső és belső városi gyűrű)

Forrás: OFTK 2015.

A megyei fejlesztési irányelvek az 1.2.2 Kapcsolódás a Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Konceptiójához és Programjához pontban kerülnek bemutatásra.

1.2.2 Kapcsolódás Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Konceptiójához és Programjához

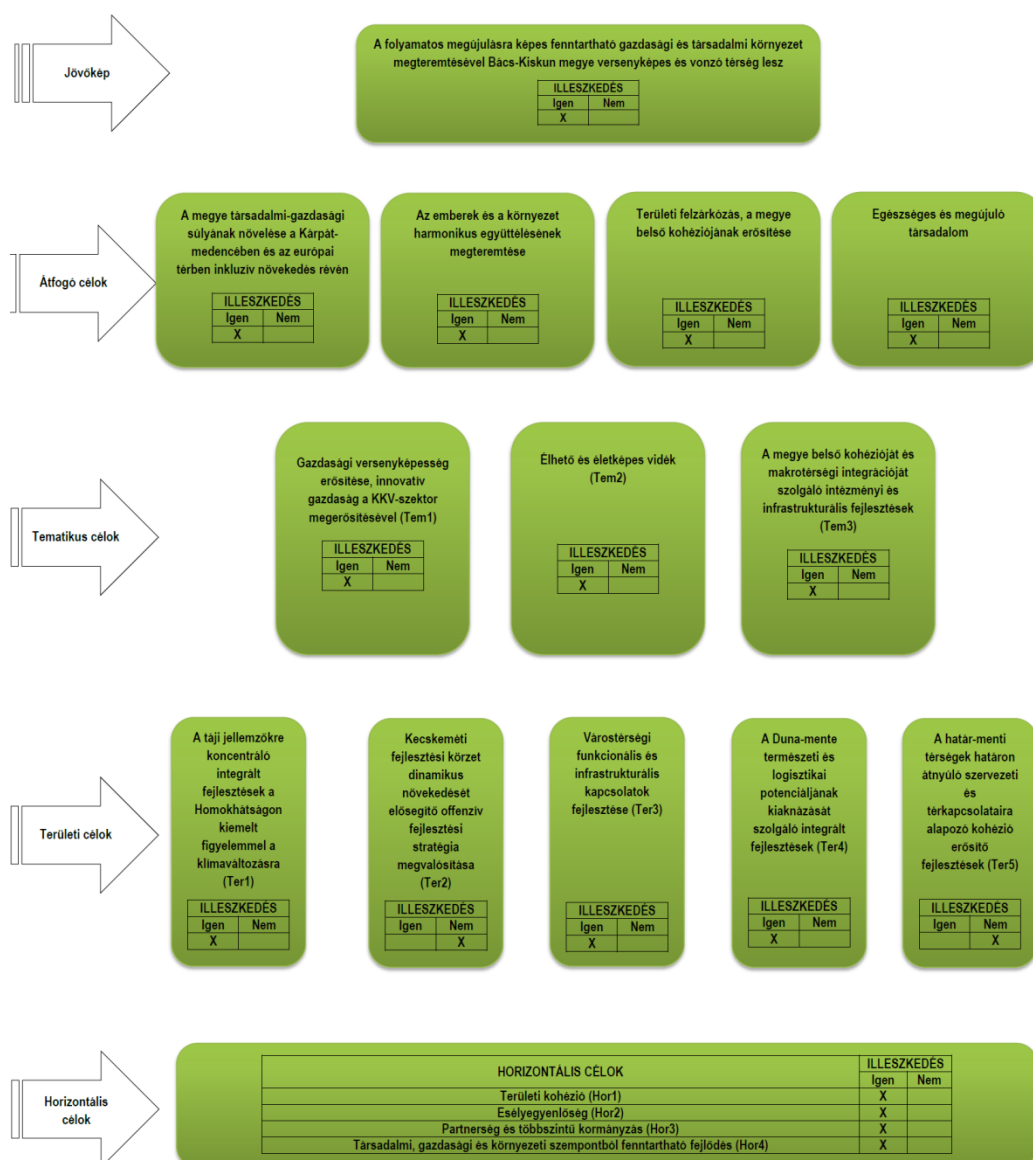
A Bács-Kiskun 2020 Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Konceptiójának helyzetelemzése több helyen nevesíti Kunszentmiklóst, illetve a Kunszentmiklói járást.

Kunszentmiklós gazdasági helyzetét meghatározza a megyén belüli elhelyezkedése, valamint közelsége a Budapesti agglomerációhoz. Mindezek miatt **gazdasági szempontból nem rendelkezik önálló vonzástérsséggel**. A kisebb cégközpontok száma is igen szerény (3 db). Az 1999 óta működő Ipari Parkba betelepült vállalkozók száma alacsony. **A település azonban a jelentősebb kisvárosi-falusi üzleti szolgáltató centrumok közé sorolható**. A megyében a kereskedelem területén zajló főbb fejlesztések csak szerényebb mértékben érintették Kunszentmiklóst. Szennyezett területek tekintetében a város a megyében a legtöbb kármentesítendő területek között van. **Kunszentmiklós tagja azoknak a településeknek, amelyek kiegészítik az országos vasúti törzshálózatot mellékvonalakkal, valamint bekapcsolódik a térségi kerékpárút-hálózatba**. A város azon települések közé tartozik, ahol a mai napig érezhető a kunok kultúrája. Jelentős kulturális érték a Virágh-kúria, valamint a klasszicista városi székház, melyek a megye klasszicista attrakciói közül kiemelt jelentőségűek. Turisztikai jelentőségű lehet a város gyógyfürdője. A kunszentmiklói kistérség kedvezőbb földrajzi fekvését mutatja, hogy csak 2004-ben váltott negatívra a vándorlási egyenleg, azonban ez már folyamatosan romló tendenciát mutat. A kunszentmiklói kistérség az évezred elején inkább a megye hátrányosabb térségeihez volt sorolható, a válság időszakának mérsékelt visszaesése miatt azonban **napjainkra e kistérség is az átmeneti, megyei átlag körüli**

munkanélküliséggel rendelkező kistérségek közé sorolódik. Az FVT vonzásközpontok körében Kunszentmiklós az utolsó ötödben helyezkedik el, tapasztalható más kistérségbe átnyúló vonzás-kapcsolat. Az utóbbi időben kissé gyengült a térségi kapcsolat Budapesttel. Kunszentmiklós kapcsolatát a közeli városokkal az elzárkózás, illetve a bizonyos típusú versengés jellemzi.

A **Bács-Kiskun 2020 területfejlesztési program** átfogó céljai - teljes összhangban a Nemzeti fejlesztés 2030 céljaival - a következő négy területre irányulnak: társadalmi-gazdasági fejlődés, környezeti fenntarthatóság, megújuló társadalom, jelentős térségi különbségek csökkentése.

1. ábra: a Bács-Kiskun 2020 területfejlesztési program célrendszere

Forrás: Bács-Kiskun 2020 területfejlesztési program alapján saját szerkesztés 2015.

Bács-Kiskun megye területfejlesztési célkitűzéseivel összefüggésben megállapítható, hogy a kifejezetten területi lehatárolásokat tükröző célok mentén lehet határozott eltéréseket megfogalmazni. Ezek az eltérések két irányba mutatnak. Jóllehet a térség egésze vidéki térség,

nagyon hangsúlyos adottságaiból fakadóan a kettősség: a térség terület-felhasználásában a mezőgazdaság és a természetvédelem a meghatározó. A Duna mentén jelentősek a mezőgazdasági művelésben hasznosítható talajok, míg a Dunától távolabbi területeken **jelentős arányt képviselnek a telepítésre nem alkalmas szikes talajok és védett területek**. A település járási központként és annak intézményi révén **mindkét területi cél (Homokhátság Ter1, Duna-mente Ter4) által érintett, földrajzi elhelyezkedése a Homokhátsághoz való erősebb kötődést igazolja**.

A megyei és országos – kiemelt jelentőségű - programokból fontos kiemelni az **illeszkedést a Bejárható Magyarország Programhoz (BMP), és ennek Bács-Kiskun megyei részprogramjához, a Bejárható Bács-Kiskunhoz**. A BMP keretrendszerében öt jármód ötvöződik: természetjárás, kerékpározás, lovaglás, túrakenu és vitorlázás, ebből Kunszentmiklós esetében az első 3 kiemelt témának van turisztikai jelentősége.

A kulturális örökség révén (pl. Petőfi-kultusz, egyházi, vallási emlékhelyek) **jelentős a fejlesztési potenciál a Reformkor 2.0 komplex programhoz és a nemzetközi zárandóhálózatokhoz való kapcsolódásból fakadó előnyök kiaknázására**.

Bács-Kiskun megye fejlesztési programjának kidolgozása során a Kunszentmiklói járás településeinek szerteágazó elképzelésiből három meghatározó irány rajzolódott ki. A legfontosabb a **települési központok arculatának kialakítása, megőrzésére**, a hivatalok, intézmények környezetének állagmegóvása, felújítása, közösségi terek, településbiztonságot növelő beruházások, térfigyelő rendszerek kiépítése, a vonzó és barátságos települési szerkezet kialakítása. Nagy súllyal szerepelnek az **energetikai jellegű, energia megtakarítását eredményező, megújuló energia felhasználást növelő beruházás-tervek** valamint a kapcsolódó környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések. A Duna közelségéből fakadóan **jelentős turisztikai fejlesztési elképzelések** fogalmazódtak meg, melyek a szomszédos kistérségek terveivel összehangolva meghatározó jelentőségűek lehetnek a térség jövőjében.

Specifikus céljai:

- Leromlott városi területek rehabilitációja
- Fenntartható települési közlekedésfejlesztés
- A települési önkormányzati infrastrukturális létesítményekben az energiahatékonyság növelése és megújuló energia felhasználás támogatása
- Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése
- Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése fejlesztése

1.2.3 Egyéb térségi fejlesztési koncepciókhoz, programokhoz való kapcsolódás

A Regionális Kutatóközpont által 2008-ban készített Kunszentmiklói kistérség fejlesztési koncepciója az alábbi fejlesztési lehetőségeket határozza meg.

Környezet

A kistérséget is érintő **fontos feladat a Duna-Tisza közti hátság vízháztartásának javítása, a talajvízszint csökkenés megállítása, amely a mezőgazdaság és erdőgazdálkodás, valamint a természetvédelem számára egyaránt kulcskérdés**. A vízvisszatartás érdekében **jelentős meder-rekonstrukciók és tározófejlesztések** szükségesek Kunadacs, Szabadszállás és Kunszentmiklós térségében. A természetvédelem és az idegenforgalom érdekeit célszerű összehangolni a **korlátozottan látogatható védett területeken tanösvények és kiállítóhelyek kiépítésével, valamint a szakmai és ökoturizmus fejlesztésével**. A természetvédelem és a

mezőgazdaság érdekeit közösen szolgálhatja a hagyományos gazdálkodási formák fenntartása, illetve visszahonosítása a sérülékeny területeken. A természetvédelem és a települési infrastruktúra fejlesztésének közös érdekeit hivatottak szolgálni a **szennyvíz-elvezetési programok**, amelyek végrehajtása különösen fontos a természetvédelmi területekkel, vizes élőhelyekkel, illetve sérülékeny vízbázisokkal közvetlenül határos településeken és üdülőtelepeken. A védett területek ökoszisztémáinak összekapcsolását szolgálja a "Zöldfolyosó Hálózatok" kijelölése és kezelése (a Duna-völgy mélyártéri területe, a szikes puszták, tavak térsége és a Turján vidék folyosója).

Kunszentmiklóson a szennyvíz-elvezetési program 2015 szeptemberében zárul. A fenti egyéb célok megvalósítására még nem került sor, továbbra is kulcsfontosságú.

Mezőgazdaság

Piacképes, profitorientált mezőgazdaság, amely a kistérség nyugati, az átlagosnál kedvezőbb adottságú területein a **nagyüzemi szántóföldi növénytermelés - gabona- és takarmánytermelő specializációval - előnyeit használja ki**. A kistérség középső, mélyebb fekvésű és gyengébb termőképességű területeinek mezőgazdaságát a gyepegzálkodás és az **extenzív állattartás irányába célszerű fejleszteni**. A kistérség keleti, homokos talajú, tanyás területein a családi gazdaság lehet a szabad munkaerő foglalkoztatásának üzemformája szőlő-, zöldség- és gyümölcstermelő gazdasági profillal. **A védett területeken a környezetvédelmi-tájvédelmi funkciót ellátó, korlátozott, értékmegőrző mezőgazdaságot kell támogatni**. Erdőtelepítéseket a jövőben elsősorban a felhagyott szántók helyén, és nem a gyepterületek rovására célszerű végrehajtani, s törekedni kell a nagy párologtató képességű fajok visszaszorítására. Kunszentmiklóson a gabona- és takarmánytermelés jellemző, a védett területeken korlátozott, értékmegőrző mezőgazdasági tevékenység folyik.

Gazdaság

A meglevő vállalkozások megerősödése és új vállalkozások létrejötte alapvető a térség jövője szempontjából. Ehhez további összefogásra, a vállalkozási készség felkeltésére és fejlesztésére, a megtelepedés, a létesítés és a bővülés támogatására, kedvezmények biztosítására van szükség. **Jelentős lépésnek tekinthető Kunszentmiklóson az Ipari Park megvalósítása, amely helyben is több vállalkozásnak nyújt terepet**, a környező települések vállalkozásai pedig akár beszállítóként vehetnek részt a programban. A térséget átszelő közlekedési hálózatok fejlesztése, a **Duna átjárhatóságának biztosítása pedig további vállalkozásokat vonzhatnak, illetve lehetővé tennék az itt élők munkavállalását más, jobb helyzetben lévő településeken**. A térségen áthaladó forgalom kiszolgálása – pl. raktározási lehetőségek megteremtésével, az átutazók ellátásával – további munkahelyeket teremthet.

Fontos feladat az **agrárgazdaság fejlesztése** a termelés – feldolgozás – értékesítés teljes vertikumának kiépítésével, annak érdekében, hogy az itt termelt javakból származó jövedelem a térségben maradjon. Megoldás lehetne – bár nem sok ember számára – azoknak a hagyományos kisipari foglalkozásoknak a felélesztése is, amelyek a helyi adottságokon alapulva a térség idegenforgalmi vonzerejéhez járulhatnak hozzá.

A fentiek közül Kunszentmiklóson az Ipari Park létrejötte, a betelepülés ösztönzése, infrastruktúrafejlesztés fontos feladat. A Duna átjárhatóságával javult a foglalkoztatottság. A többi cél továbbra is elérendő.

Turizmus

A Felső-Kiskunsági és a Dunamelléki Kistérségi Társulás megjelentette a terület „Idegenforgalmi kalauz”-át, amely részletesen bemutatja a térség településeinek adottságait. Az egész térség idegenforgalmi fejlesztését, munkáját össze kell hangolni települési, kistérségi, megyei és országos szinten. Tasstól Soltig önálló idegenforgalmi programot kell készíteni a Duna menti és a felső-kiskunsági terület turisztikai adottságainak hasznosítására.

A fejlesztési prioritások a terület adottságainak megfelelően a következők: A természeti adottságokból eredő turisztikai ágak fejlesztése. **A nemzeti parki területek látogatható részén, a szikes pusztákon a természetfigyelő, szelíd, lágy, ökoturizmus, gyalogos turizmus iránti**

igények kielégítése. A már bevezetett hagyományos pusztai turizmust rentabilitása miatt fenn kell tartani, lehetőleg a vendégek több napos helyben tartásával, a programok bővítésével. A Duna és a csatornák mentén a vízi turizmust (az OTK szerint Tasson jachtkikötő építése indokolt) érdemes fejleszteni, amelyet a hobby turizmus (horgászat, lovaglás, vadászat) egészíthet ki. A **falusi turizmus** a fenti területeken – kellő emberi hozzáállás után fejleszthető.

A Tass-Kunpeszér-Szabadszállás-Solt-Dunaegyháza-Tass útvonalon, tehát a Duna mentén és a kiskunsági részen is **fejlesztendő a kerékpáros turizmus** a kistérség által korábban elkészített útvonalon. A területrendezési tervben a Tass-Kunszentmiklós-Kunpeszér-Apaj, a Dunaegyháza-Szabadszállás-Kerekegyháza, az 5203. sz. út mentén, valamint a Duna nyári gátján javasolható a kerékpározásra alkalmas utak kialakítása. A Kunszentmiklóson feltárt 36 °C-os termálvíz bevizsgálása és a megvalósíthatósági tanulmányterv elkészülte után - komoly megfontolás után - **uszoda és sportszálló építése is felmerülhet, addig a jelenlegi uszoda és gyógymedence befedése az elsődleges.**

A fentiek mindegyike fontos cél jelenleg Kunszentmiklóson, ezek megvalósítását tervezik.

Humán erőforrás

A munkanélküliség kezelésében hosszabb távon csak a **népesség általános és szakmai ismereteinek bővítésével, színvonalának javításával lehet eredményeket elérni.** Ez elsősorban **az iskolarendszerű képzés kereteinek, személyi és tárgyi feltételeinek javítását** jelenti. A térség természeti adottságaival összhangban, és a munkaerő foglalkoztatásának elősegítése érdekében, indokolt lehet mezőgazdasági képzést nyújtó középiskola létesítése. A foglalkoztatási lehetőségeket tekintve **a mezőgazdasági termelés, valamint ehhez kapcsolódóan, a feldolgozóipar fejlesztése tűnik reális alternatívának.** A Kunszentmiklóstra tervezett ipari park a térség egészében nagyon jelentősen javítaná a foglalkozási lehetőségeket, de a potenciális munkaerőigények megtervezéskor figyelemmel kell arra lenni, hogy a **munkavállalók egy része ingázó lenne, és biztosítani kellene számukra a megfelelő közlekedési, illetve a kedvezményes utazási lehetőségeket. Mint kórházhiányos térségben, az egészségügyi intézményrendszer fejlesztése kiemelt fontosságú feladat.** Közismert a rossz anyagi (jövedelmi-foglalkozási-lakás) helyzet és az egészségi állapot romlása, a várható élettartam csökkenése közötti erős összefüggés. Önmagában az egészségügyi intézményrendszer fejlesztése nem javítja látványosan az itt élő lakosság sokféle egészségi problémáját, de az ellátás színvonalának javítása, a mindenki számára elérhetőbbé tétele elengedhetetlen feltétel a kistérség népességmegtartó képessége szempontjából. Az egészségügy modernizációs programjának megfelelően ez elsősorban az alapellátás által nyújtott szolgáltatások, a műszerezettség színvonalának emelését jelenti. Az egyéb ellátási formák elterjesztése (otthoni ápolás) a rossz munkaerőpiaci-jövedelmi helyzet és a rossz lakáskörülményekkel rendelkező csoportok számottevő aránya miatt nem tűnik reálisnak.

A térségben mezőgazdasági képzést nyújt a MÁTRIX Oktatási központ. Kunszentmiklóson a fenti célok mindegyike aktuális, nem csökkentek a problémák. Különösen az egészségügyi ellátás fejlesztése kiemelt fontosságú.

A kunszentmiklósi kistérség fejlesztési prioritásai

1. Jól működő, professzionális kistérségi fejlesztő, tervező, tanácsadó szervezet létrehozása.
2. Szintrehozó infrastruktúrafejlesztés a mezőgazdaság szelektív és az ipar, valamint a szolgáltatások sokoldalú munkahelyteremtő, vállalkozói alapú fejlesztésével.
3. Összehangolt humán képzési, átképzési, szociális jellegű és közmunka programok kidolgozása és elindítása.
4. Az idegenforgalom, a falusi-, a zöld- és vízparti turizmus fejlesztése.

1.3 A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata

1.3.1 Országos Területrendezési Terv (OTrT)

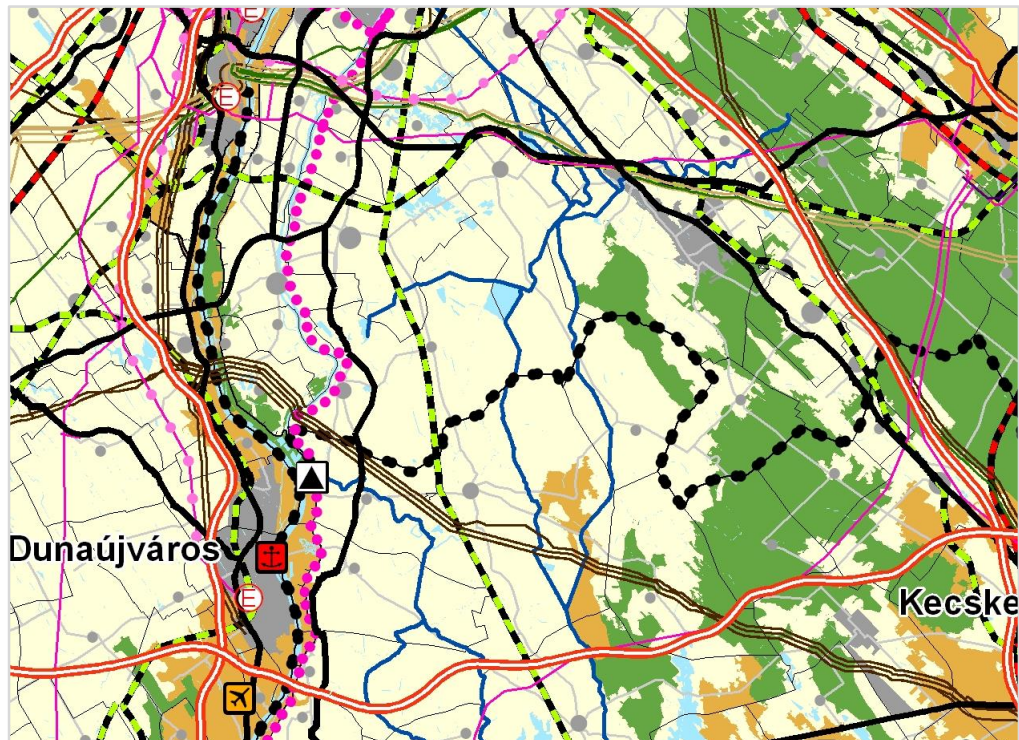
A tervhierarchia legmagasabb szintjén az Országos Területrendezési Terv (a továbbiakban: OTrT) áll, amelyet az országgyűlés a 2003. évi XXXVI. törvénnyel hagyott jóvá és 2008-ban, majd 2013-ban decemberében módosított. Az OTrT határozza meg az ország egyes térségeinek térbeli rendjét, tekintettel a fenntartható fejlődésre, valamint a területi, táji, természeti, ökológiai és kulturális adottságok, értékek megőrzésére, ill. erőforrások védelmére. Az OTrT az ország szerkezeti tervét, valamint az országos térségi övezeteket és az ezekre vonatkozó szabályokat foglalja magában.

Az OTrT területfelhasználás rendszere öt fő térséget határoz meg az ország területére: erdőgazdálkodási, mezőgazdasági, vegyes területfelhasználású, települési térség, vízgazdálkodási térség, valamint építmények által igénybevett térség.

Kunszentmiklós közigazgatási területén ebből négy térségi kategória található meg. A település legnagyobb része mezőgazdasági terület, egy részén vegyes területfelhasználási térség van, valamint kisebb foltokban erdőgazdasági térség található. Vízgazdálkodási térséggént a vízfolyások és kisebb tavak jelennek meg a terven.

Az OTrT a települési térséget öt kategóriába sorolja a mérettől függően. Kunszentmiklós a harmadik – 500-750 ha közötti – kategóriába tartozik.

13. térkép: Országos Területrendezési Terv (OTRT), 2014.

Forrás: www.njt.hu Országos Területrendezési Terv (OTRT) 2014.

Kunszentmiklós területét a következő térségi övezetek érintik (OTrT 3. melléklet):

- Országos Ökológiai hálózat övezete
- Jó termőhelyi adottságú szántóterület övezete
- Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezete
- A világörökségi és világörökségi várományos terület övezete
- Országos vízminőség-védelmi terület övezete

Kunszentmiklós területét érintő infrastruktúra elemek:

- Országos törzshálózati vasúti pályák, Egyéb országos törzshálózati vasúti pályák
  - a Budapest – Kelebia - Belgrád fővonal.
- M8 autópálya tervezett nyomvonala
- Tervezett nemzetközi és hazai szénhidrogén szállítóvezeték nyomvonala

1.3.2 Bács-Kiskun Megye Területrendezési Terve

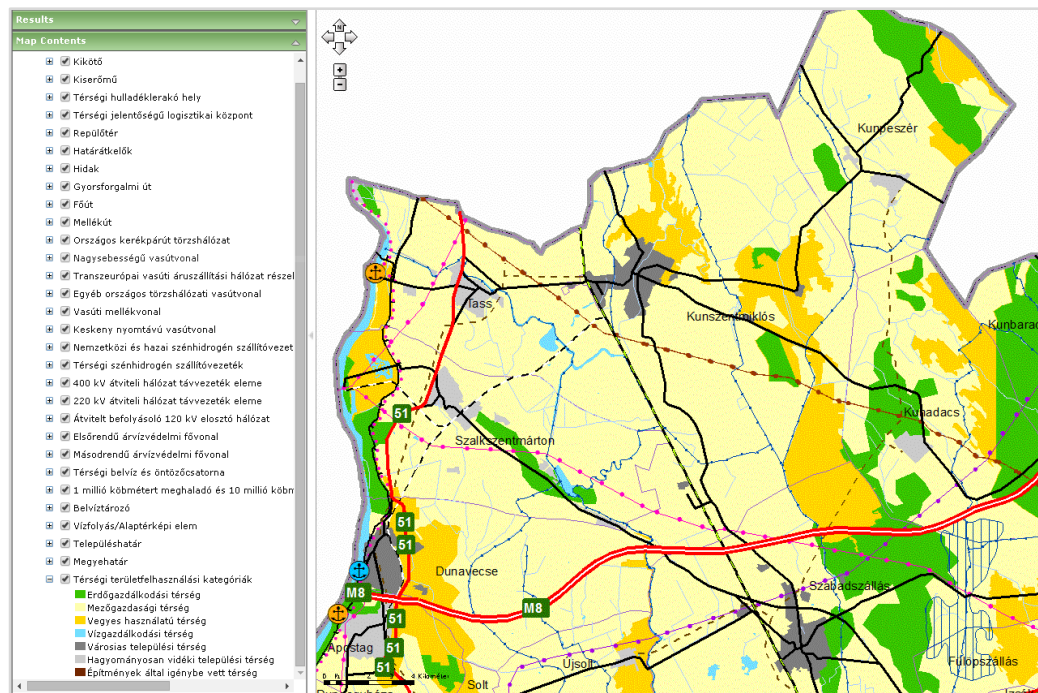
Az OTrT 2003. évi XXVI. trv. alapján elkészített Bács-Kiskun megye területrendezési tervét a Közgyűlés a 14/2006. (X. 3.) számú rendeletével fogadta el. A törvény rendelkezése szerint az OTrT felülvizsgálatát ötévente kell elvégezni. A módosított OTrT törvényt az Országgyűlés 2008. június 9-én fogadta el. A törvény többek között előírta, hogy a már elfogadott megyei területrendezési terveket 2011. december 31.-ig a módosított törvénnyel összhangba kellett hozni.

Ennek megfelelően Bács-Kiskun megye területrendezési tervét – melyet a VÁTI Magyar Regionális Fejlesztési és Urbanisztikai Nonprofit Kft. készített - a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 19/2011. (XI. 29.) önkormányzati rendelettel, Bács-Kiskun Megyei Közgyűlés 190/2011. (XI. 25.) Kgy. határozatával fogadta el.

Határozattal elfogadásra került egy további megyei övezet a „Szélerőmű elhelyezéséhez további vizsgálatra ajánlott terület övezete. Az övezet lehatárolásának elsődleges célja, hogy orientálja a szélerőművek területi kijelölését, elkerülendő azokon a területeken, amelyeken védelmi szempontok miatt az nem kívánatos. A megyei terv elfogadó határozatának 2. sz. melléklete területrendezési ajánlásokat tartalmaz a térségi szerkezetre és a megye térségi övezeteire vonatkozóan.

A hatályos OTrT törölte a megyei tervben rögzített övezetek közül az „Országos komplex tájrehabilitációt igénylő terület övezetét”, a „Történeti települési terület övezetét”, a „Kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület övezetét”, a „Felszíni vizek vízminőség-védelmi vízgyűjtő területének övezetét”, a „Vízerosciónak kitett terület övezetét”, a „Szélerózióknak kitett terület övezetét”, és az „Együtt tervezhető térségek-et. A „Nagyvízi meder övezete”, helyette új övezetet hozott létre „Nagyvízi meder és a Vásárhelyi-terv továbbfejlesztése keretében megvalósuló vízkár-elhárítási célú szükségtározók területe” néven. Módosította „A kiemelt fontosságú meglévő honvédelmi terület övezetét”-nek elnevezését „Kiemelt fontosságú honvédelmi terület övezetét”-re.

14. térkép: Bács-Kiskun Megye Területrendezési Terve 2011., Szerkezeti terv.

Forrás: Bács-Kiskun Megye Területrendezési Terve 2011. Szerkezeti terv

Kunszentmiklós területén a megyei terv az országos tervben jelölt települési térséget városias települési térség kategóriába sorolja. Az erdőgazdálkodási, mezőgazdasági térséget a megyei terv pontosítja, valamint kijelöli a egyes területfelhasználási térségeket.

2. táblázat: Kunszentmiklós területi mérlege a rendelet 1/1.sz. melléklete szerint:

Térségi területfelhasználási kategóriák	Terület	Település közigazgatási területéhez viszonyított arány
	ha	(%)
erdőgazdálkodási térség	305	1,8
mezőgazdasági térség	13122	76,3
városias települési térség	702	4,1
hagyományosan vidéki települési térség	0	0,0
vegyes területfelhaszn. térség	3058	17,8
vízgazdálkodási térség	16	0,1
építmények által igénybe vett térség	0	0,0
	17203	

Forrás: Bács-Kiskun Megye Területrendezési Terve 2015.

3. táblázat: Kunszentmiklós térségi övezetekkel való érintettsége a rendelet 1/19.sz. melléklete szerint

Térségi övezet	Terület (ha)
kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezete	239
kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezete	130
országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezete	8952
térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezete;	-
kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület övezete	-
felszíni vizek vízminőség-védelmi vízgyűjtő	-

Térségi övezet	Terület (ha)
területének övezete	
ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület övezete	-
együtt tervezhető térségek övezete	-
kiemelt fontosságú meglévő honvédelmi terület övezete	
magterület övezet	11293
ökológiai folyosó övezete	526
pufferterület övezete	1608
erdőtelepítésre alkalmas terület övezete;	537
térségi komplex tájrehabilitációt igénylő terület övezete	-
világörökség és világörökség-várományos terület övezete	-
történeti települési terület övezete	*
rendszeresen belvízjárta terület övezete	19910
nagyvízi meder övezete	-
földtani veszélyforrás területének övezete	-
vízérózióknak kitett terület övezete	-
szélerózióknak kitett terület övezete	*

* településhatáros érintettség

Forrás: Bács-Kiskun Megye Területrendezési Terve 2015.

„Szélerőmű elhelyezéséhez további vizsgálatra ajánlott terület övezete” Kunszentmiklós területét keleti külterületén érinti.

A rendelet mellékletei tartalmazzák az országos és térségi jelentőségű infrastrukturális elemeket, amelyek közül a Kunszentmiklóst nevesítő elemek az alábbiak (továbbá érintik a város területét villamos energia ill. szénhidrogén szállító vezetékek, lásd közműves munkarész):

- Főutak, új mellékúti kapcsolatok
  - Kunszentmiklós elkerülő
- Az országos vasúti törzshálózat tervezett eleme
  - Egyéb országos törzshálózati vasútvonalakhoz kapcsolódóan az országos vasúti törzshálózatot Bács-Kiskun megyében a következő vasúti mellékvonalak egészítik ki: Kunszentmiklós – Dunapataj. Ez a vasútvonal az önkormányzat tájékoztatása szerint időközben megszűnt.
- Az országos kerékpárút hálózatot Bács-Kiskun megyében jól kiegészíti a tervezett térségi kerékpárút-hálózat, melynek elemei:
  - – Tass – Kunszentmiklós – Kunpeszér – (Dabas)
  - – Kunszentmiklós – Szabadszállás – Izsák – Orgovány
  - – Kunszentmiklós – Kunadacs – Kerekegyháza – (Kecskemét)

1.4 A szomszédos települések hatályos szerkezeti terveinek Kunszentmiklós település fejlesztését befolyásoló megállapításai

A szomszédos települések rendezési terveinek feldolgozása a TelR országos rendezési tervkataszter adatainak felhasználásával az Önkormányzatok honlapjain megtalálható, valamint egyes esetekben a tervezőktől kapott adatokkal kiegészítve történt.

4. táblázat: Szomszédos települések szerkezeti terv megállapításai

Település neve	Településrendezési eszköz, fejlesztés elképzelések
Tass	A településrendezési eszközeiről nincs adatszolgáltatás. A 7/2008.(VI.04.)-el módosított 9/2004.(IV.15) HÉSZ-ről szóló rendelet nem érhető el nyilvánosan. A települések nagy részben mezőgazdasági külterületeikkel csatlakoznak egymáshoz. Meghatározó elem a Kiskunsági főcsatorna, illetve a közös vasúti mh. (Kunszentmiklós -Tass) melynek a település igazgatási területére eső oldal beépítetlen. Kunszentmiklós legfontosabb dunai kapcsolata a településen át vezet.
Szalkszentmárton	Településrendezési eszközeit többször módosították, hatályos 3/2013.(IV.24.). A terv nyilvánosan elérhető. A települések nagy részben mezőgazdasági külterületeikkel csatlakoznak egymáshoz. Részben meghatározó elem a Kiskunsági főcsatorna, illetve a vasútvonal.
Dunavecse	Településszerkezeti terve 2013-ben készült, a hatályos (47/2013.(III.27.) terv nyilvánosan elérhető. Dunavecse település fejlesztési területei jellemzően a Duna és az 51-es út közé esnek. A települések nagy részben mezőgazdasági külterületeikkel csatlakoznak egymáshoz. Kunszentmiklós csatlakozó határszakaszai közül ez a legrövidebb, melyen áthalad a tervezett M8 autópálya nyomvonala, de az érintett szakaszon nem jelöl ki fejlesztési (beépítésre szánt) területet a terv.
Szabadszállás	A többször módosított településszerkezeti tervéről és a HÉSZ-ről 5/2012. (II. 14.) rend., 24/2012. (II. 13.) hat. A települések nagy részben mezőgazdasági külterületeikkel csatlakoznak egymáshoz, mely határvonal közelében áthalad a tervezett M8 autópálya nyomvonala, mely szakasz mentén nincs tervezett fejlesztési terület.
Kunadacs	A településrendezési terveiről nincs adatszolgáltatás, illetve nyilvános elérhetőség. A települések döntően egybefüggő vegyes felhasználású (tanyás terület) illetve mezőgazdasági térségeikkel csatlakoznak egymáshoz.
Kunpeszér	Településszerkezeti tervének felülvizsgálata, településfejlesztési koncepciója 2014-ben készült. A terv nyilvánosan elérhető. A települések mezőgazdasági külterületeikkel csatlakoznak egymáshoz. A módosítások döntően mezőgazdasági üzemek kijelölését tartalmazza, a Kunszentmiklóstól távolabb eső területeken.
Apaj (Pest megye)	Hatályos rend: 5/2011.(III.28) Apaj belterületének szerkezete kialakult, azt jelentősen alakító változások nem tervezettek. A települések mezőgazdasági külterületeikkel csatlakoznak egymáshoz (Má, tanyás terület (KtTa) egy rész Natura 2000.
Bugyi (Pest megye)	Hatályos rend: 23/2009. (XI.24.) Településszerkezeti terve és a HÉSZ 2009-ben készült. Jelenleg több kisebb részt érintő módosítás alatt áll, de a határos területeket ez nem érinti. A települések mezőgazdasági külterületeikkel csatlakoznak egymáshoz (nagyon kis hosszon), egy rész Natura 2000.

Forrás: TelR országos rendezési tervkataszter 2015.

1.5 Hatályos településfejlesztési döntések

1.5.1 A hatályos településfejlesztési koncepció és Integrált Városfejlesztési Stratégia megállapításai

Kunszentmiklós város 2011-ben elkészítette a meglévő fejlesztési dokumentumainak célrendszereit, fejlesztési elképzeléseit összegző Kunszentmiklós 2020 koncepció c. dokumentumot, melynek célja, hogy a város fejlesztési elképzelések megvalósíthatóságát támogassa, a már meglévő fejlesztési elképzeléseket és a fejlesztési szükségleteket az Új Széchenyi Terv (ÚSZT) 2011-2013 akcióterveivel, a Nemzeti Vidékstratégia 2020 (NVS) és az EU 2020 növekedési stratégiai tervezési folyamatához és az EU Duna régió stratégiájához illesztve. **Ebből adódóan szükséges a dokumentum 314/2012. (XI.8.) Kormányrendelet szerinti felülvizsgálata, kiegészítése a településfejlesztési koncepcióra vonatkozó tartalmi előírásoknak megfelelően.**

A Kunszentmiklós 2020 koncepció figyelembe veszi a Felső-Kiskunsági és Dunamelléki Többcélú Kistérségi Társulás Fejlesztési koncepcióját, Kunszentmiklós Város 2007-2013. Ciklusprogramját, Kunszentmiklós Város Önkormányzat Képviselő-testületének 2010-2014. évi gazdasági programját és az Integrált Városfejlesztési Stratégiát, az ezekben szereplő célokat. A településvezetés tájékoztatása szerint a koncepcióban foglalt célok jelenleg is aktuálisnak tekinthetők.

A „Kunszentmiklós 2020 koncepció”

A "Kunszentmiklós 2020 koncepció" a város (és térségének) fejlesztési elképzeléseit, szükségleteit tartalmazza 2011-2020. évekre. A tervezett fejlesztések között szerepel a közoktatás modernizációja (az intézmények innovációjának fejlesztése, térségi együttműködések kialakítása), integrált egészségfejlesztés (helyi és kistérségi szűrőmobilitizálási programok, kampányok, az egészségügyi ellátórendszer hatékonyságának javítása, térségi járóbeteg szakellátó központ kiépítése), fenntartható környezetgazdálkodás (szilárdhulladék-gazdálkodási rendszer fejlesztése, energiahatékonyság növelése – megújuló energiaforrások alkalmazása, természeti környezet védelme és fejlesztése).

Kiemelt feladatként kezelik az innovatív gazdasági környezet kialakítását, az ipari park infrastruktúrájának fejlesztését, innovációs, kutatási partneri együttműködések kialakítását, a jó gyakorlatok átvételét. A célok között szerepel alternatív energiaforrásokra épülő üzemek telepítése az ipari parkba, az élelmiszer- és mezőgazdasági termékfeldolgozó ipari kapacitások bővítése és az ipari szerkezetváltást támogató emberi erőforrások fejlesztése.

A helyi mezőgazdasági erőforrás-hatékony fenntartható fejlesztése érdekében tervezik a tanyai gazdálkodás, biogazdálkodás ösztönzését, gyógynövény termékpálya kiépítését. Fontosnak tartják önfenntartó helyi élelmiszer- és mezőgazdasági termékellátó rendszer működtetését.

A turizmus fenntartható fejlesztésén belül kiemelt célként határozták meg a térségi turisztikai ágazat szervezeti hátterének működésének minőségi megújítását, a gyógy- és az agrárturizmushoz kapcsolódó szolgáltatások fejlesztését.

IVS

Fejlesztési elképzelésként nevesítik még a komplex rehabilitáció térségi modelljének kialakítását, melynek célja a társadalmi esélyegyenlőtlenségek újratermelődésének megakadályozása, a szociális biztonsági ellátásokhoz, az alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása, a hátrányos helyzetűek integrált ellátása, foglalkoztatása és képzése.

A tervezett M8 autópálya megépítése az egész kistérség vonatkozásában jelentős fejlődést és beruházásokat eredményezhet.

2011. végén Kunszentmiklós Város Önkormányzata támogatást nyert a DAOP 5.1.2/A-09-1f Kistérségi székhelyek integrált fejlesztése című pályázati felhívásra benyújtott, „A főtér rehabilitációja Kunszentmiklóson” c. pályázatával, melyhez előzetesen 2010-ben elkészítette Integrált Városfejlesztési Stratégiáját, amelyet 7/2010.(I.4.) képv. sz. határozatával el is fogadott.

Az ebben megfogalmazott jövőkép:

Kunszentmiklós városa a Felső-Kiskunság mikrorégió szolgáltató magja és természeti kapuja

A város jövőképe azt a célt fogalmazza meg, hogy hosszú távon, 15-20 éves távlatban Kunszentmiklós a kistérségen belül a többi településsel együttműködve a mikrorégió szolgáltató központjává válik, valamint kihasználja a körülötte található természeti értékek minden aspektusát, így válva Bács-Kiskun megye északi, valamint a Kiskunsági Nemzeti Park turisztikai kapujává.

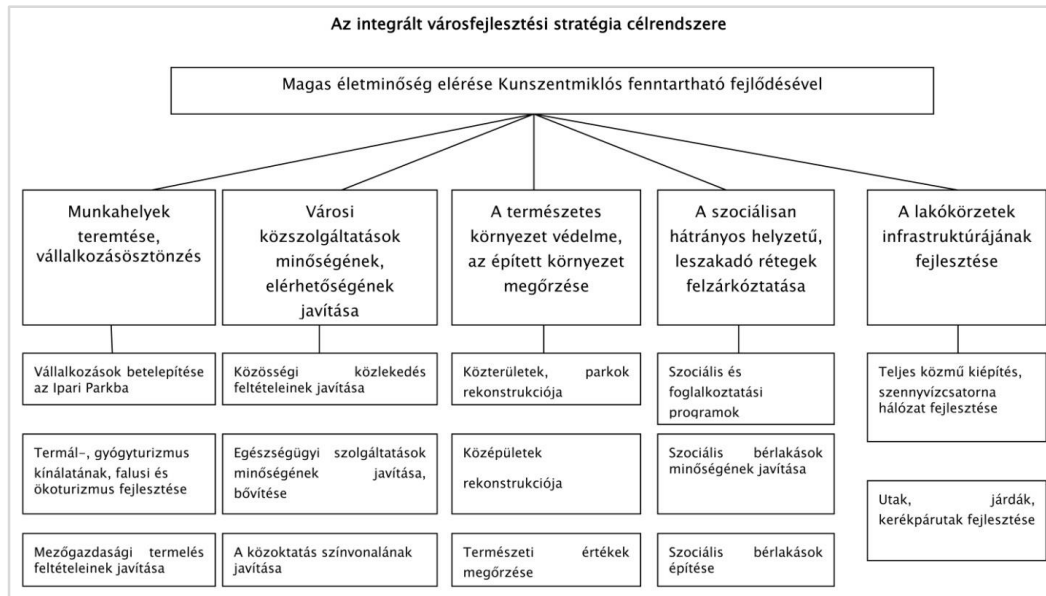
A fenti jövőkép mielőbbi beteljesülését támogatandó, a Kunszentmiklós 2020 koncepció a város fejlesztését 10 kiemelt kezdeményezés köré csoportosítja, melyek a város adottságaira, fejlesztési szándékaira tekintettel az EU 2020 növekedési stratégia, az EU Duna Régió Stratégia, a Nemzeti Vidékfejlesztési Stratégia 2012-2020, Nemzeti Környezetvédelmi Program 2009-2014 (NKP), Magyarország Megújuló Energia Hasznosítási Cselekvési Terve 2020 (NCsT), Digitális Megújulás Cselekvési Terv 2010-2014, Dél-Alföldi Innovációs Stratégia 2011-2020 figyelembe vételével kerültek meghatározásra.

A koncepcióban kiemelt kezdeményezések:

1. Ügyfélközpontú e-közzszolgáltatások kiépítése Kunszentmiklós térségében
2. A közoktatás modernizációja
3. Multifunkcionális Közösségi Központ kialakítása
4. Integrált egészségfejlesztés
5. A köz rendjének biztosítása és erősítése
6. Fenntartható környezetgazdálkodás
7. Innovatív üzleti környezet fejlesztése
8. A helyi mezőgazdaság erőforrás-hatékony fenntartható fejlesztése
9. A turizmus fenntartható fejlesztése
10. A komplex rehabilitáció térségi modelljének kialakítása

Az IVS célrendszere, amely a fenti koncepcióval összhangban van, a következő:

2. ábra: IVS célrendszer

Forrás: IVS 2010.

Átfogó cél: Magas életminőség elérése Kunszentmiklós fenntartható fejlődésével

Tematikus célok és részcélok:

- T1. Munkahelyek teremtése, vállalkozásösztönzés
  - 1.1.Vállalkozások betelepítése az Ipari Parkba
  - 1.2.Gyógy-és termálturizmus kínálatának, falusi és ökoturizmus fejlesztése
  - 1.3.Mezőgazdasági termelés feltételeinek javítása
- T2. Városi közszolgáltatások minőségének, elérhetőségének javítása
  - 2.1.Közösségi közlekedés feltételeinek javítása
  - 2.2.Egészségügyi szolgáltatások minőségének javítása, bővítése
  - 2.3.A közoktatás színvonalának javítása
- T3. A természeti környezet védelme, az épített környezet megőrzése
  - 3.1.Közterületek, parkok rekonstrukciója
  - 3.2.Középületek rekonstrukciója
  - 3.3.Természeti értékek megőrzése
- T4. A szociálisan hátrányos helyzetű, leszakadó rétegek felzárkóztatása
  - 4.1.Szociális és foglalkoztatási programok
  - 4.2.Szociális bérlakások minőségének javítása
  - 4.3.Szociális bérlakások építése
- T5. A lakókörzetek infrastruktúrájának fejlesztése
  - 5.1.Teljes közmű kiépítés, szennyvízcsatorna hálózat fejlesztése
  - 5.2.Utak, járdák, kerékpárutak fejlesztése

Az IVS megalapozó része részletesen kidolgozott, tényszerűen bemutatja a város szerepét a településhálózatban. A városi és városrészi szintű helyzetelemzés rendszerezett, részletes információkat tartalmaz, megfelelő alapot nyújt a stratégiai rész elkészítéséhez.

A fent jelzett IVS célok közül minden jelentős városi cél részben elérésre került.

Az IVS T1. Munkahelyek teremtése, vállalkozásösztönzés célkitűzése minimális mértékben került elérésre, turizmusfejlesztés keretében zárandokszálláshely került kialakításra. A T2. Városi közszolgáltatások minőségének, elérhetőségének javítása célkitűzése részben elérésre került, a közösségi közlekedés feltételeinek (vasútállomás előtti parkolók, stb.) javításával, valamint a közoktatási intézmények épületeinek felújításával. A T3 A természeti környezet védelme, az épített környezet megőrzése célkitűzés megvalósult a városközpont fejlesztési projekt keretében, amikor középületek felújítására, közterületek rekonstrukciójára került sor. A T4 A szociálisan hátrányos helyzetű, leszakadó rétegek felzárkóztatása célkitűzés részben megvalósult képzési program indításával, egyéb részelemek megvalósításával. A T5. A lakóközetek infrastruktúrájának fejlesztése célkitűzés részben megvalósult a szennyvízcsatorna hálózat települési kiépítésével, útburkolat felújításokkal, közvilágítás korszerűsítéssel. Részletesebben:

5. táblázat: IVS célok megvalósulása

Témakörök, amelyekbe sorolandók a városfejlesztési célok	Mi volt a témakörben az IVS cél konkrét megfogalmazása?	Elérésének mértéke (%) (szakértői becslés, szubjektív)
Elérhetőség, közlekedési kapcsolatrendszer javítása	T2. Városi közszolgáltatások minőségének, elérhetőségének javítása: 2.1 rész cél: Közösségi közlekedés feltételeinek javítása	Rész cél: 30% teljesülés
Vállalkozások közvetlen fejlesztése, vállalkozások versenyképességének javítása, munkahelyek létrehozásának ösztönzése a versenyszférában	T1. Munkahelyek teremtése, vállalkozásösztönzés	0%
A környezet- és természet védelme, környezeti infrastruktúra bővítése	T3. A természeti környezet védelme, az épített környezet megőrzése: 3.1.Közterületek, parkok rekonstrukciója 3.2.Középületek rekonstrukciója 3.3.Természeti értékek megőrzése	50%
	T5. A lakóközetek infrastruktúrájának fejlesztése	80%
Foglalkoztathatóság javítása, emberi erőforrások fejlesztése	T4. A szociálisan hátrányos helyzetű, leszakadó rétegek felzárkóztatása	5%
Humán közszolgáltatások elérhetősége, minőségének javítása	T2. Városi közszolgáltatások minőségének, elérhetőségének javítása: 2.1.Közösségi közlekedés feltételeinek javítása 2.2.Egészségügyi szolgáltatások	50 %

Témakörök, amelyekbe sorolandók a városfejlesztési célok	Mi volt a témakörben az IVS cél konkrét megfogalmazása?	Elérésének mértéke (%) (szakértői becslés, szubjektív)
	minőségének javítása, bővítése 2.3.A közoktatás színvonalának javítása	
Városi környezet minőségének javítása, közterület-rehabilitáció	T3. A természeti környezet védelme, az épített környezet megőrzése	50%
Természeti és kulturális örökség turisztikai hasznosítása	T1. Munkahelyek teremtése, vállalkozásösztönzés: 1.2. rész cél: Gyógy-és termáلتurizmus kínálatának, falusi és ökoturizmus fejlesztése	10 %
Intézményfejlesztés, kapacitásépítés (...)	T2. Városi közszolgáltatások minőségének, elérhetőségének javítása 2.2. rész cél: Egészségügyi szolgáltatások minőségének javítása, bővítése	0%
	T2. Városi közszolgáltatások minőségének, elérhetőségének javítása 2.3. rész cél: A közoktatás színvonalának javítása	40%

Forrás: saját szerkesztés 2015.

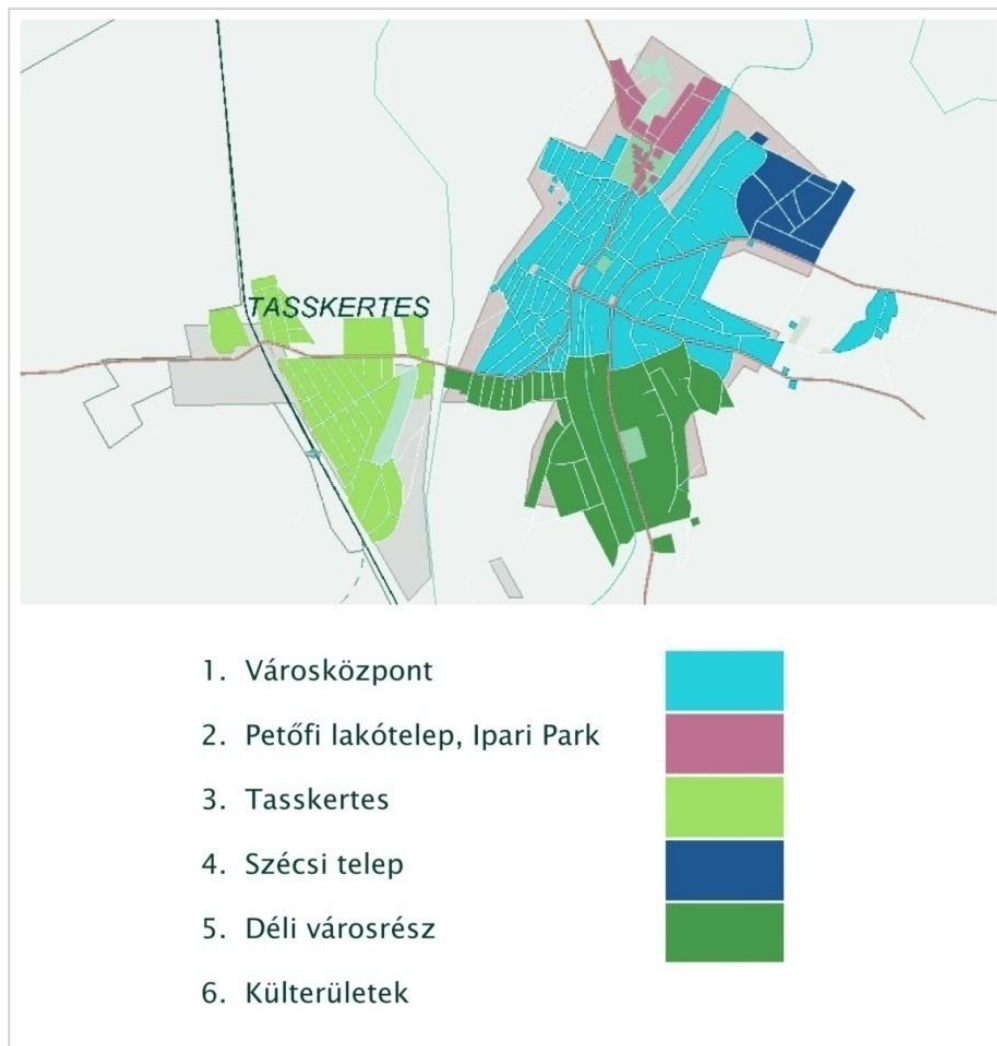
A fenti célok részbeni megvalósulása miatt (amely alapvetően forráshiányra vezethető vissza) továbbra is alapvetően ugyanezen városi célok relevánsak a következő időszakban is, az eltelt idő alatti prioritásmódosításoknak megfelelő kiegészítéssel, pontosításokkal.

Városrészek

Az IVS-ben az alábbi városrészek kerültek meghatározásra:

15. térkép: IVS-ben meghatározott városrészek

Forrás: IVS 2010.

Az IVS-ben kijelölt városrészi célok:

■ VÁROSKÖZPONT

- V1. Közterületek, parkok rekonstrukciója
- V2. Középületek rekonstrukciója
- V3. Termál-, gyógyturizmus kínálatának fejlesztése
- V4. Egészségügyi szolgáltatások minőségének javítása, bővítése
- V5. A közoktatás színvonalának javítása
- V6. Kulturális és közösségi élet fejlesztése
- V7. Teljes közmű kiépítés, szennyvízcsatorna hálózat fejlesztése
- V8. Utak, járdák, kerékpárutak fejlesztése
- V9. Közösségi közlekedés feltételeinek javítása

- V10. Szociális és foglalkoztatási programok
- V11. Szociális bérlekások minőségének javítása
- PETŐFI LAKÓTELEP ÉS IPARI PARK
  - V1. Munkahelyteremtés
  - V2. Vállalkozások betelepítése az Ipari Parkba
  - V3. Utak, járdák, kerékpárutak fejlesztése
  - V4. Teljes közmű kiépítés
- DÉLI VÁROS RÉSZ, SZÉCSI TELEP
  - V1. Utak, járdák, kerékpárutak fejlesztése
  - V2. Teljes közmű kiépítés, szennyvízcsatorna hálózat fejlesztése
- TASSKERTES
  - V1. Közösségi közlekedés feltételeinek javítása
  - V2. Szociális és foglalkoztatási programok
  - V3. Szociális bérlekások minőségének javítása
  - V4. Utak, járdák, kerékpárutak fejlesztése
  - V5. Teljes közmű kiépítés, szennyvízcsatorna hálózat fejlesztése
- KÜLTERÜLETEK
  - V1. Megközelíthetőség feltételeinek javítása
  - V2. Közmű ellátottság javítása
  - V3. Természeti értékek megőrzése
  - V4. Mezőgazdasági termelés feltételeinek javítása
  - V5. Falusi, ökoturizmus feltételeinek megteremtése

Akcióterületek

16. térkép: Az IVS-ben meghatározott akcióterületek

Forrás: IVS, 2010.

Három akcióterület került kijelölésre:

1. Városközpont városrész központi területe és szegregált területe
2. Ipari Park
3. Tasskertes szegregált területe

6. táblázat: IVS-ben meghatározott fejlesztési elképzelések megvalósulási tapasztalatai

Fejlesztési elképzelések	Megvalósulás	Megjegyzés
Városközpont		
Kálvin téri közvilágítás korszerűsítése	igen	Lakossági konfliktust jelentett, hogy a főtéren mindenütt kiépült a közvilágítás, míg a főtérmögötti közvilágítás nélküli utcákban ez elmaradt.
Kálvin tér rekonstrukciója két ütemben	igen	

Fejlesztési elképzelések	Megvalósulás	Megjegyzés
Barokk kút rekonstrukciója	igen	
Polgármesteri Hivatal felújítása	igen	
Gimnázium kerítésének felújítása	igen	
Gyógyszertár felújítása	igen	
Sportcsarnok, uszoda felújítása	nem	2017-ig van határidő
Parkolók kialakítása a sportcsarnok mögött	igen	
Zöldfelületek és közterületek minőségének javítása, felújítása	igen	
1A strand és Termálfürdő fejlesztése	nem	
Petőfi Lakótelep és Ipari Park		
Betelepülő vállalkozások száma	nem	
Zöldfelületek és közterek minőségének javítása, felújítása	nem	
Közúthálózat fejlesztése	nem	
Közösségi közlekedés feltételeinek javítása	nem	
Kerékpárút építése	nem	
Déli városrész, Szécsi telep		
Közműépítés	igen	
Közterek, járdák minőségének javítása, építése	nem	
Tasskertes		
Közösségi közlekedés feltételeinek javítása	nem	
Zöldfelületek és közterek minőségének javítása, felújítása	nem	
Infrastruktúra fejlesztése	igen	Szennyvízelvezetés kiépítve.
Utcahálózat fejlesztése	nem	
Kerékpárút építése	nem	
Külterület		
Közműépítés	nem	
Közúthálózat fejlesztése	nem	

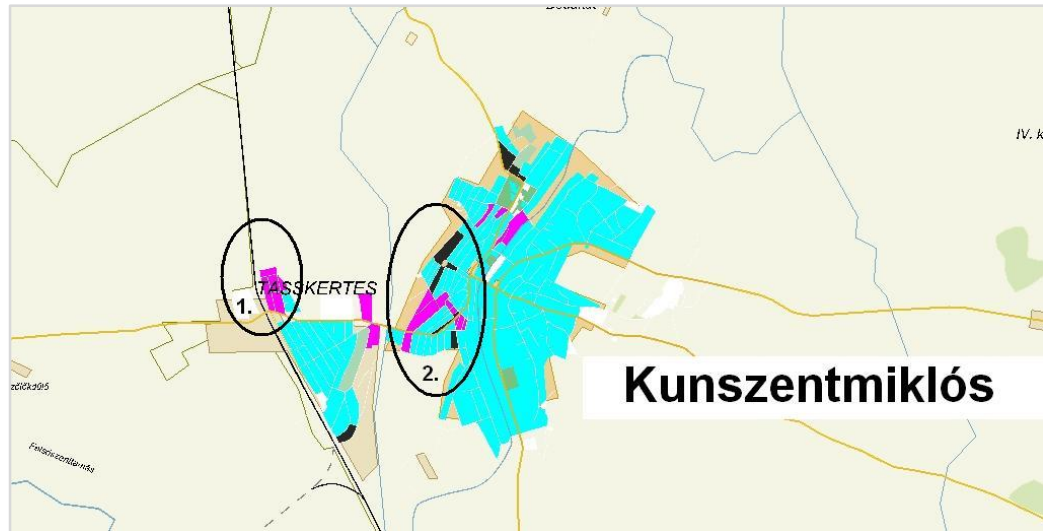
Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás 2015.

Anti-szegregációs
program
intézkedései és azok
céljai

Az IVS készítés során a 2001-es KSH adatok alapján beazonosított egyik kunszentmiklósi szegregátum a Városközpontban, a másik Tasskertesben helyezkedett el.

17. térkép: Kunszentmiklós 2001. évi szegregátumokat bemutató térképe

Forrás: 2001. évi népszámlálás, KSH

A két szegregátumban a beazonosított problémák ugyanazok voltak, ezért a tervezett intézkedések mindkét területre vonatkoztak:

1. Lakhatási integráció tervezett intézkedései

- Tervezett intézkedés: Szociális bérlakások építése (3 éven belül 4 új bérlakás, 6 éven belül újabb 4 bérlakás építése). Nem valósult meg.
- Szociális bérlakások növelése az életjáradéki szerződési rendszer kiépítési lehetőségének felmérése 2010. június 30-ig: Nem valósult meg.
- Lakókörnyezet rehabilitáció a szegregátumokban: 1 éven belül szegregátumokra komplex rehabilitációs program kidolgozása, 3 éven belül közösségi terek (parkok, játszóterek) kialakítása, lakások komfortfokozatának növelése (50 %-kal csökken az alacsony komfortfokozatú lakások aránya), 6 éven belül járda és útépités, közműfejlesztés: Nem valósult meg.
- Mobilizációs program: 1 éven belül mobilizációs program kidolgozása, 3 és 6 éven belül a szegregált területekről az integrált környezetbe költöző családok számának növekedése: Nem valósult meg.
- Lakhatási problémák enyhítése: komplex támogató program kidolgozása, egyeztetések 2010. március 31-ig. Kivásárlási koncepció kidolgozása 2010. március 31-ig: Nem valósult meg.

2. Közoktatási esélyegyenlőség érvényesítése tervezett intézkedések

- A HHH gyerekek számának teljes körű felmérését a jegyző a Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat és a közoktatási intézmények bevonásával 2008. december 31-ig elvégzi. (Megvalósult, van teljeskörű nyilvántartás).
- 2008. november 1-ig intézkedési tervet kell kidolgozni a város óvodai ellátási feladatairól a kapacitásbővítés miatt. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek minél korábbi életszakaszban vegyék igénybe az óvodai ellátást (6 éven belül HHH gyermekek aránya 10

%-kal nő az óvodában): Megvalósulás: Intézkedési terv nincs, HHH jogszabályváltozás történt.)

- Óvodapedagógus létszám növelése jogszabályban előírt mértékig: Nem valósult meg, továbbra is szükséges.
- IPR bevezetése a település óvodájában, az általános iskola IPR programja kibővül: Nem valósult meg.
- A városi deszegregációs program még nem készült el, ennek elkészítését a város 2010. II. negyedévéig vállalja. A HHH tanulók arányának intézmények közötti különbsége csökken 50 %-kal: Nem valósult meg.
- Tanulók iskolai eredményességének javítása: 6 éven belül a HHH tanulók körében a magántanulók száma csökken. Ösztöndíj és mentor program kidolgozása, ennek következtében nő a HHH továbbtanulók száma.: Nem valósult meg.
- Módszertani eszközrendszer alkalmazása az iskolákban, TANODA program: Nem valósult meg.
- Nevelési tanácsadó létrehozása kistérségi szinten 2010. december 31-ig, pályázati lehetőségek felkutatása folyamatosan. Megvalósulás: A Pedagógiai Szakszolgálaton belül működik.
- Etnikai, kisebbségi nevelés feltételeinek megteremtése és bevezetése az Önkormányzat által fenntartott közoktatási intézményekben a 2009/2010 tanévtől, teljes akadálymentesítés: Nem valósult meg.

3. Foglalkoztatás elősegítése

- Foglalkoztatási projektek elindítása pályázati források igénybevételével
- Beruházások során azon vállalkozások előnyben részesítése, akik alacsony státuszú lakosságból választanak munkavállalókat. Számukra helyi adókedvezmények biztosítása: Nem valósult meg.
- Képzési programok indítása: Megvalósult, közfoglalkoztatottaknak is van.

4. Közszolgáltatásokhoz való jobb hozzáférés biztosítása

- Munkavállalás támogatása a gyermekek elhelyezési gondjának megoldásával: Megvalósult, új bölcsőde kialakításával.
- Egészségfejlesztő és szűrési programok, drogrevenió elindítása: Megvalósult.
- Korszerű járóbeteg-szakellátás biztosítása: Kibővült.
- Kommunikációs terv, RNÖ képviselőinek bevonása, anti-diszkriminációs jelzőrendszer kialakítása az intézkedési terv lakossági elfogadtatása érdekében: Nem valósult meg.
- Bűnmegelőzési programok: Megvalósult, a rendőrség szokta tartani.

1.5.2 Hatályos településfejlesztési és településrendezési szerződések

Kunszentmiklóson nincsenek településfejlesztési és településrendezési szerződések, a település idáig nem élt a településrendezési szerződés kínálta lehetőséggel. Célszerű lenne ennek rendszerét kidolgozni, bár más városok tapasztalata szerint többnyire csak a településrendezési eszközök készítésére volt megfelelően alkalmazható. A későbbiekben olyan beruházások megkezdése esetén javasolt alkalmazni, amelyek egyébként az önkormányzatra olyan kötelezettséget rónának, amely a beruházás megvalósulása nélkül nem lenne.

Például: lakópark létesítése esetén településrendezési szerződés keretében a beruházóra terhelhető a kiszolgáló utak, járdák közművek, közvilágítás megépítése vagy bővítése. Zöldmezős, jelentősebb gazdasági, kereskedelmi beruházás esetén a fentiekén túl helyi munkaerő foglalkoztatására vonatkozó kötelezettségvállalás szerződésbe foglalása javasolt.

1.6 Településrendezési Tervi előzmények

1.6.1 Hatályban lévő településrendezési eszközök

A település rendelkezik hatályos településszerkezeti tervvel HÉSZ-szel és Szabályozási tervvel. Rendeletszám 20/2006. (VIII. 7) A tervlegutóbb 2014 júniusában módosult. A módosítások: r. száma: 10/2012. (III. 22.) valamint 23/2014. (VI. 26.) A településrendezési eszközök és a fejlesztési koncepció, mivel együtt készültek, összhangban vannak. A rendeletet egységes szerkezetbe foglalt.

A területet a SZT teljes mértékben lefedi (az igazgatási területet 1:8000, Kunszentmiklós belterület, Kunbábony, Bösztör, volt zártkertek területét 1:2000 léptékben). A beépítésre szánt területek építési használatának általános jellege, valamint sajátos építési használatuk szerint az alábbi terület felhasználási egységekbe sorolta:

■ Beépítésre szánt területek, amelyek építési használatuk szerint:

- Lakóterületek
- Vegyes területek
- Gazdasági területek
- Ipari területek
- Különleges területek

Valamennyi beépítésre szánt terület az Országos településrendezési és építési követelmények (OTÉK) által előírt módon építési övezetekbe sorolt.

■ Beépítésre nem szánt területek, amelyek használatuk szerint:

- Közlekedési területek
- Zöldterületek
- Erdőgazdasági területek
- Mezőgazdasági területek
- Vízgazdálkodási területek

[illegible]

ITS DA Konzorcium
 TRENCON COWI

1.6.2 Hatályos településszerkezeti terv megállapításai, megvalósult elemei

1.6.2.1 A hatályos településszerkezeti terv megállapításai

Kunszentmiklós város belterülete a beépítéssel szoros összefüggésben alakul. A meglévő belterület gyakorlatilag a beépítésre alkalmas területtel megegyező nagyságú, ezért a tervezett belterületi bevonás jelentéktelen mértékű.

■ Belterület

A rendezési terv központi belterületként a történeti belvárost és az ahhoz nyugatról kapcsolódó Tasskertes településrészt említi. Egyéb belterületként Kunbábony és Bösztör településekkel számol.

■ Városközpont

A szorosan vett városközpont: Erzsébet-, Kálvin-, és Szent István tér környezetében és azok rávezető útjai mentén az üzletek számának gyarapodásával csökkenhet a lakásszám, de egyidejűleg a terjengős telkek beépítésével, a gazdálkodáshoz kötődő építmények átépítésével a városmag folyamatos gyarapodása tervezett.

■ Lakóterületek

A lakásellátás és lakóterület-biztosítás a településfejlesztési koncepciónak megfelelően történik. A népességszám enyhe emelkedése - a gyakorlatilag stagnáló lakásszám ellenére – indokolja a lakóterületi fejlesztéseket.

■ Gazdasági területek

A gazdasági területek felhasználásának illetve beépítésének nem feltétele a belterületi bevonás. A külterületi majorok belterületi bevonás nélkül beépítésre szánt területek maradnak.

■ Külterületi lakásépítések (tanyák)

Kunszentmiklós külterületének keleti részén a lakás (tanya)építésnek hagyománya van. Az elmúlt évtizedek erőteljes fogyása nem természetes folyamat, hanem a földek betagosításából és az építési szabályozásból (tiltásból) következett. A szabad földtulajdonlást követve a védőterületek figyelembevételével a „helyben lakás” teljes biztosítását célozta meg a településfejlesztési koncepció.

■ Zöldterületek

A településrendezési terv sajátos problémaköre a bel- és külterület határzónája. Kunszentmiklós esetében táji és zöldfelületi szempontból jellemzően kedvező helyzet alakult ki, mivel a belterület legeltetett gyepekhez csatlakozik. A belterületnek ezt a környező tájhoz való szerves csatlakozását feltétlenül célszerű megőrizni.

■ Művi értékvédelem

A régészeti lelőhelyek, műemlékek és műemléki környezet országos védettséget élveznek.

Helyi védettség alá a hagyományos nőtt városszerkezet kerül. Irányadó jelleggel – a helyi értékvédelemre vonatkozó önálló rendelet megalkotásáig – helyi védelemre javasolt mintegy 130 épület.

1.6.2.2 A településszerkezeti terv megvalósult elemei

■ Tervezett lakóterületek

A beépítésre szánt területen belül a lakóterület a legnagyobb kiterjedésű területfelhasználási kategória. A területen belül nem csak lakás, hanem olyan közösségi vagy vállalkozási jellegű épületek is elhelyezhetők, amelyek a lakóterületre nézve nem zavaróak.

Jelenleg beépített területeken a lakások kisebb számszerű növelése feltételezett. A szorosan vett városközpont: Erzsébet-, Kálvin-, és Szent István tér környezetében és azok rávezető útjai mentén az üzletek számának gyarapodásával csökkenhet a lakásszám, de egyidejűleg a terjengős telkek beépítésével, a gazdálkodáshoz kötődő építmények átépítésével a városmag folyamatos gyarapodása tervezett. A minőségi átépítésből következően csökkenhet a Rákóczi, Árpád, Miklóssy és Endrédy utcák közötti terület lakásszáma.

A lakótelepek területi fejlesztése nem tervezett, de a lakótelepek revitalizációjával, tetőtérben kialakítható új lakásokkal számolt a terv.

Településen megvalósult jelentősebb új lakásépítések 2005-2014 között: Petőfi lakótelepen 22 lakásból álló épület. Wesselényi utcában 4 lakás, 1 iroda.

Az új lakóterületen a lakásmobilitás növelése érdekében a minőségi lakásépítés és a szociális lakásépítés számára egyaránt biztosított a terület. Új beépítésben a Szippankó térségében 100 db, a Baksay utcától északra és délre lévő belterületi tömbök feltárással 200 db új lakás elhelyezésére van lehetőség. A Szabadszállási és Kunadaci utak között 50 db lakás elhelyezhetősége a tervezett összekötőúttal van szoros összefüggésben.

A településszerkezeti terv a szórvány tanyás területet általános mezőgazdasági területbe sorolja, ahol a telkek 3%-os beépítettsége mellett új tanya építésére is lehetőséget teremt. A meglévő tanyatelek udvara, mint beépítési hagyományokkal rendelkező terület kerül meghatározásra, ahol átépítésre és bővítésre is lehetőség van a tanyaudvar max 30%-os beépítésével.

■ Tervezett településközponti és vegyes területek

A szerkezeti tervben nem jelöltek ki új területeket. Egyes intézmények felújítása, bővítése, illetve átépítése történt meg. A fejlesztési igények nem igényelnek új területek kijelölését. (pl. bölcsődebővítés, iskolafejlesztés, Miklóssy János Sportközpont uszoda lefedés)

■ Tervezett gazdasági területek

Az Ipari Park betelepülése részben megtörtént. A tervezett gazdasági fejlesztések területei a Déli városrész gazdasági területe kivételével beépítési tartalékkal bírnak.

■ Tervezett üdülőterületek

■ Tervezett különleges területek

Kunszentmiklós különleges területei: a sportterület, kegyeleti parkok, temetők, a strand, vásár és piactér. Ezek közül új kijelölésű volt a Bankós Károly utca végében tervezett vásár és piactér.

■ Közlekedéshálózati, közműfejlesztések

A tervezett elkerülő út nem valósult meg. Igény egy félig fedett, félig nyitott buszparkoló létesítése a város központjában. Kistérségi bel- és csapadékvíz elvezetés: Kunszentmiklóson és a térségben (Szabadszállás, Szalkszentmárton, Tass) a belvíz, a felszíni csapadékvíz hatalmas tömege megoldhatatlan feladatokat és katasztrófát jelentett a térségben élőknek. Jelenlegi vízkormányzási eszközök és csatorna-rendszer alkalmatlanok a helyzet kezelésére.

■ Zöldterületek, közhasználatú zöldfelületek

Parkok, játszóterek felújítása részben megvalósult. Igény a 330/1 hrsz területen egy zárható, parkosított játszóteret létesítése.

■ Erdőterületek

Lásd környezetvédelmi és zöldterületi munkarészt.

Összefoglalva megállapítható, hogy a településrendezési eszközökben rögzített fejlesztési lehetőségek korlátozott tartalékokkal bírnak:

1. a meglévő belterület gyakorlatilag a beépítésre alkalmas területtel megegyező nagyságú, ezért a tervezett belterületi bevonás csak jelentéktelen mértékű lehet.
2. a városközponti terjengős telkek beépítésével, a gazdálkodáshoz kötődő építmények átépítésével a városmag folyamatos gyarapodása tervezett módon biztosítható.
3. a lakó és gazdasági területek fejlesztésére megfelelő kínálatot biztosít. Összességében mintegy 350 új lakás helyezhető el a terv szerint.
4. a „helyben lakás” teljes biztosítását megcélzó településfejlesztési koncepciónak megfelelően a településszerkezeti terv a szórvány tanyás területen új tanya építésére is lehetőséget teremt.
5. a táji és zöldfelületi szempontból jellemzően kedvező helyzet alakult ki, mivel a belterület legeltetett gyepekhez csatlakozik. A belterületnek ezt a környező tájhoz való szerves csatlakozását a terv biztosítja.

Megállapítható, hogy a településrendezési eszközök elhatározásai még nem avultak el, így tudják biztosítani a tervezett fejlesztések feltételeit.

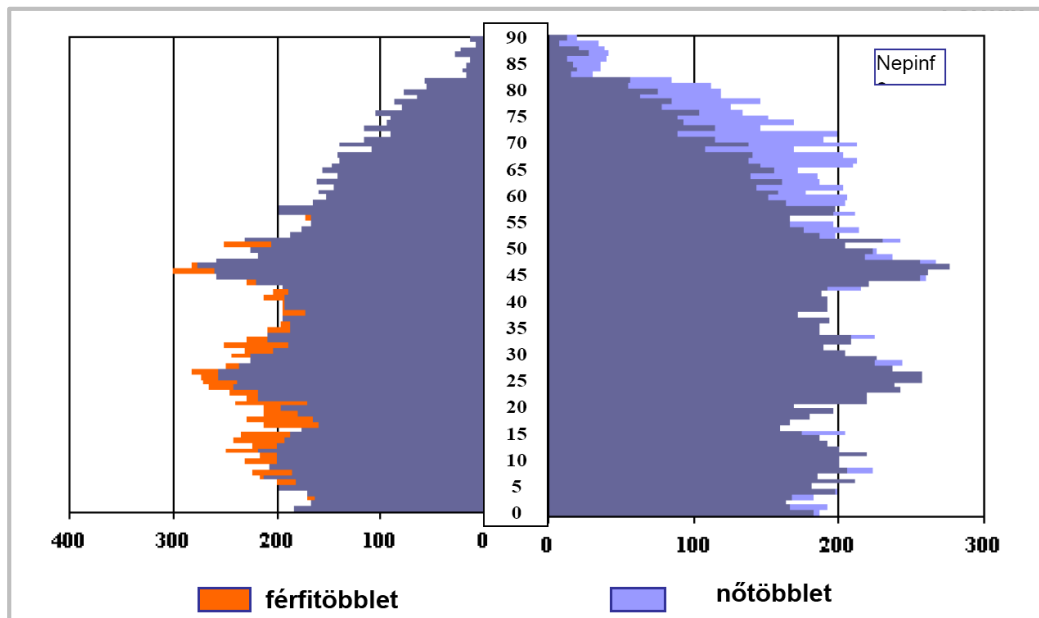
A településrendezési eszközök körében a helyzetértékelés során nem kerültek azonosításra jelentős módosítási igények és esetleges korlátok.

Potenciális konfliktusként említhető a közműhelyzet rendezetlensége, azaz a belvíz, a felszíni csapadékvíz hatalmas tömege miatt a jelenlegi vízkormányzási eszközök és csatorna-rendszer alkalmatlanok a helyzet kezelésére, azonban az ezekhez szükséges helybiztosítást a terv tartalmazza.

1.7 A település társadalma

1.7.1 A népesség főbb jellemzői

3. ábra: Kunszentmiklós korfája

Forrás: Szociális szolgáltatástervezési koncepció, 2008

A fenti ábrán a Kunszentmiklói kistérség korfája látható, melyből látszik az országos tendenciaként is elmondható természetes fogyás. A korfa alsó részén látható, hogy a gyermekek száma nem éri el a szüleik korosztályának számát, melyből az a következtetés vonható le, hogy kis mértékű a reprodukció, az élettartam kissé emelkedik, így a 60 év felettiek száma nő. A lakosság elöregedése országos és helyi szinten is jellemző demográfiai folyamat. Ennek következtében az aktív korosztály eltartási terhei nőnek.

Kunszentmiklóson jelentős számú roma nemzetiség él. A roma lakosság körében gyakoribb a gyermekvállalás, így a családonkénti átlaglétszám a 6 főt is eléri. A családot a következőképpen határozzák meg: családnak tekintik azt az együtt élő közösséget, amely szemmel láthatóan önálló háztartást vezet.⁵

1.7.1.1 Demográfia

Kunszentmiklós lakosságának a száma regionális központi szerepének köszönhetően 1970-től folyamatosan növekedett. A lakónépesség 1970-ben 7919 fő volt, míg 2001-ben 9103, ami 11,4%-os növekedést jelent. A rendelkezésre álló adatok szerint Kunszentmiklóson 100 felnőtt korú lakosra 31 gyermek és 32 idős korú felnőtt jut, ami a gyermekek számához viszonyítva 100 gyermekre 107 idős korú felnőttet jelent. A számok enyhe öregedési folyamatra utalnak⁶

⁵ Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció, 2008.

⁶ Kunszentmiklós Város Környezetvédelmi Programja, Abdiás-Öko Kft. 2012.

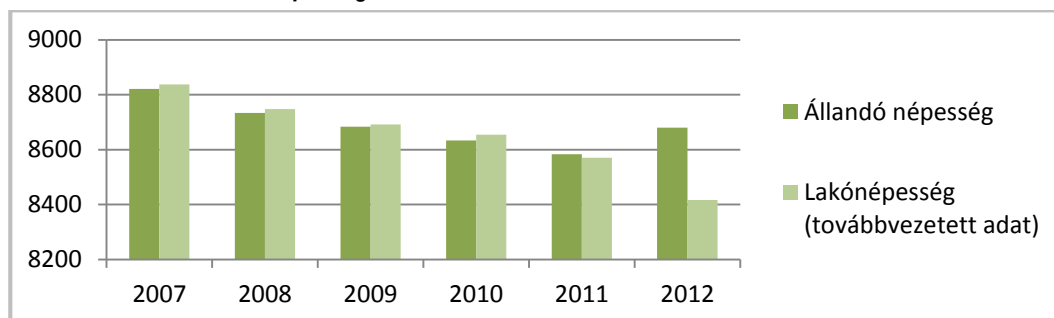
Népességszám
alakulása

7. táblázat: Kunszentmiklós város népességszám változása 2001-2011

Adattípus	2001	2011	Lakónépesség 2011/2001 (%)	Lakónépesség / állandó népesség 2001	Lakónépesség / állandó népesség 2011
Állandó népesség (város)	9 098	8 583		1	0,997
Lakónépesség (város)	9 103	8 561	94		
Állandó népesség (megye)	553 159	536 409		0,988	0,97
Lakónépesség (megye)	546 517	520 331	95,2		
Állandó népesség (ország)	10 270 425	10 092 081		0,993	0,985
Lakónépesség (ország)	10 198 315	9 937 628	97,4		

Forrás: KSH T-Star 2001, 2011.

4. ábra: Kunszentmiklós népességének változása

Forrás: KSH T-Star 2013.

8. táblázat: Öregedési mutatók összehasonlítása

Év	Állandó népesség	65 év feletti állandó lakosok aránya	0-14 éves korú állandó lakosok aránya	Öregedési index (%)
2008	8704	22,5	15,4	145,6
2009	8680	22,7	15,3	148,3
2010	8628	23,2	15,2	151,9
2011	8515	23,6	15,1	156,1
2012	8385	24,1	15	161
2013	8381	24,8	15	165,1

Forrás: TelR idősoros adatok

Népsűrűség

9. táblázat: Népsűrűségi mutatók (fő/km²)

Adattípus	2001	2011
Népsűrűség: Kunszentmiklós	52,4	62,5
Népsűrűség: Bács-Kiskun	64,7	61,6

Forrás: KSH T-Star 2013.,

A város népsűrűsége a 2011. évi népszámlálási adatok alapján 62,5 fő/km², ami 2001-hez képest 10,1 fő/km²-rel jelentősen növekedett; ez az érték a megyei átlaghoz hasonló, kis mértékben meghaladja azt.

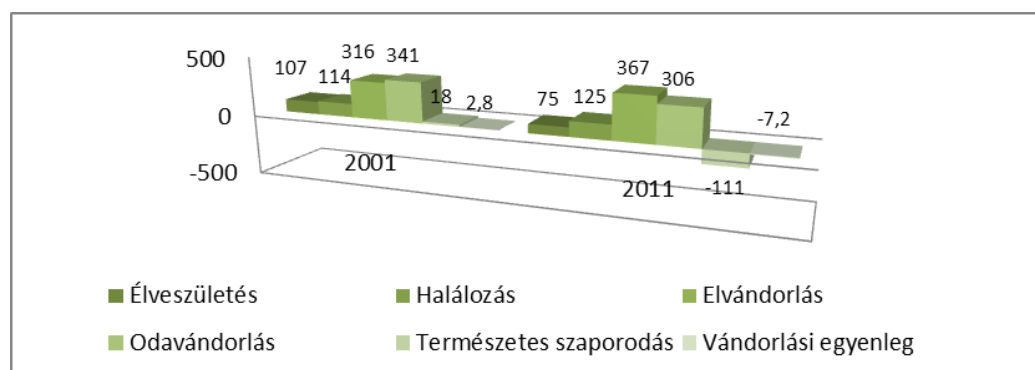
Népmozgalom

10. táblázat: Kunszentmiklós város népmozgalmi adatai (2001-2011)

Adattípus	2001	2011
Élveszületések (előző népszámlálás óta, fő)		
Kunszentmiklós	107	75
Bács-Kiskun	4998	4318
Halálozások (előző népszámlálás óta, fő) –		
Kunszentmiklós	114	125
Bács-Kiskun	7265	7061
Természetes szaporodás (előző népszámlálás óta, fő)		
Kunszentmiklós	-7	-50
Bács-Kiskun	-2267	-2743
Vándorlási egyenleg (állandó és ideiglenes)*		
Kunszentmiklós	2,8*	-7,2*
Bács-Kiskun	0,4*	-1,1*
Teljes népmozgalom (tényleges szaporodás) (előző népszámlálás óta, fő)		
Kunszentmiklós	18	-111
Bács-Kiskun	-2026	-3320

Forrás: KSH T-Star 2013., TEIR* rendszer adatai

5. ábra: A népmozgalmi adatok grafikus ábrája

Forrás: KSH T-Star 2013.

A természetes szaporodás és fogyásra a 2000-es években egyre inkább növekedő tendencia jellemző. Az érték 2000-ben még pozitív (0,9), 2003 és 2005 között éri el a negatív csúcspont (-6,5), majd 2011-ben újabb mélypont (-5,9) után 2013-ban: -2,1. A vándorlási egyenleg 2000-ben még szintén pozitív, 7, a mélypont 2011 után (-7,2) 2013-ban újra pozitív – 0,6.

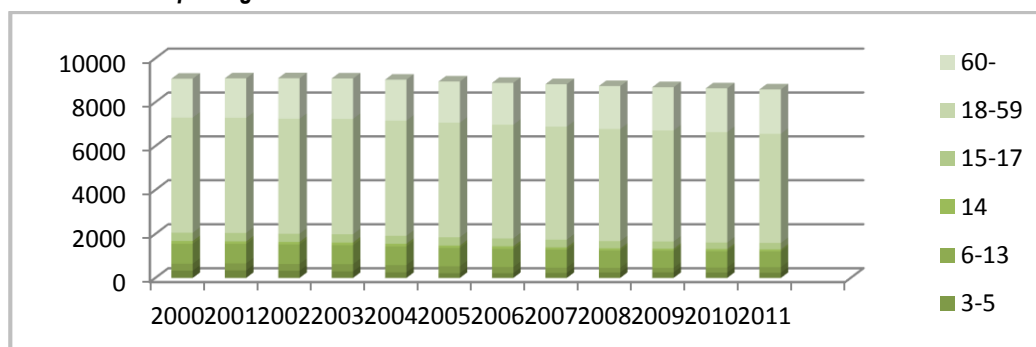
Korösszetétel

11. táblázat: Kunszentmiklós korösszetétele

Adattípus	2001	Adott korcsoport részesedése - 2001 (%)	2011	Adott korcsoport részesedése - 2011 (%)
-14	1710,45	18,79	1337,23	15,62
15-19	602,62	6,62	548,76	6,41
20-29	1357,26	14,91	1066,7	12,46
30-39	1156,08	12,7	1239,63	14,48
40-59	1181,57	12,98	2315,75	27,05
60-x	1822,42	20,02	2052,07	23,97
Összesen:	9103		8561	

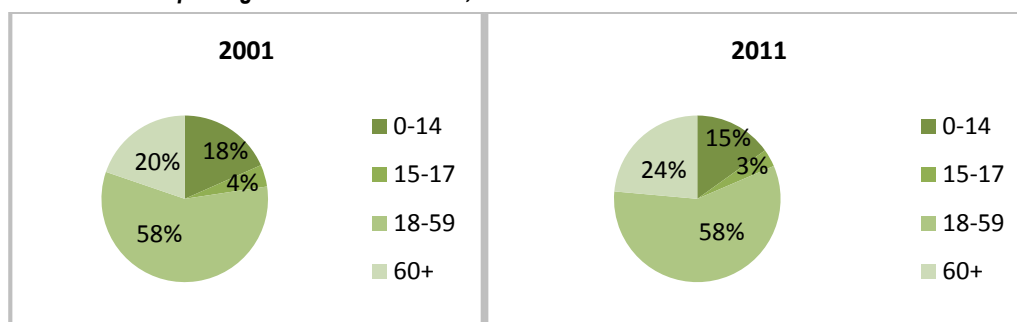
Forrás: KSH: 2001., 2011. évi népszámlálás

6. ábra A lakónépesség korösszetétele

Forrás: KSH: 2001., 2011. évi népszámlálás

7. ábra A lakónépesség korösszetétele 2001, 2011

Forrás: KSH T-Star 2013.

A 0-14 évesek aránya az állandó népességen belül folyamatos csökkenést mutat Kunszentmiklósban. Ez az adat 2001-ben 18,4%, 2011-ben 15,1% volt, ami 3,3%-os csökkenést jelent. A 15-19 évesek aránya nem változott jelentősen, így a különbséget a 60 év feletti korosztály növekedése okozza. A 60 év feletti aránya 2001-ben 19,8 %, míg 2011-ben 23,6% volt.

A város **öregedési indexe** 2001-ben 107,5%, míg 2011-ben ugyanez a mutató 156,1%, 2013-ban pedig már 165,1% volt.

Összességében elmondható, hogy a népesség öregedő tendenciát mutat ezzel párhuzamosan az eltartott népesség aránya nőtt 2001 és 2011 között. Ez egyezik a megyei és országos tendenciákkal. (Bács-Kiskun megyében az öregedési index 2001-ben 121,7, míg 2011-ben 165,0 volt.)

A népesség **nemek szerinti megoszlása** 2011-ben a városban: népesség 51,6 % nő, 48,4% férfi. A nemek közötti arány 2001-hez képest jelentősen nem változott.

1.7.1.2 Nemzetiségi összetétel

Hazai nemzetiségek

A városban a 2011 népszámlálás alapján jelen lévő nemzetiségek:

12. táblázat: Nemzetiségek Kunszentmiklóson

Nemzetiségek	fő	% (2001)	fő	% (2011)
Roma (romani, beás)	302	3,32	401	4,67
Német	11	0,12	41	0,48
Román	1	0,01	11	0,13
Szerb	1	0,01	0	0,00
Szlovák	3	0,03	4	0,04

Forrás: TEIR

A városban jelentősebb számban jelen lévő nemzetiség a roma. A legnagyobb nemzetiségi csoport önkormányzattal rendelkezik. Jelentősebb növekedés a roma népesség számában következett be. Ezek a változások jelezhetik azt is, hogy a népszámláláskor többen vállalták roma identitásukat, mint korábban.

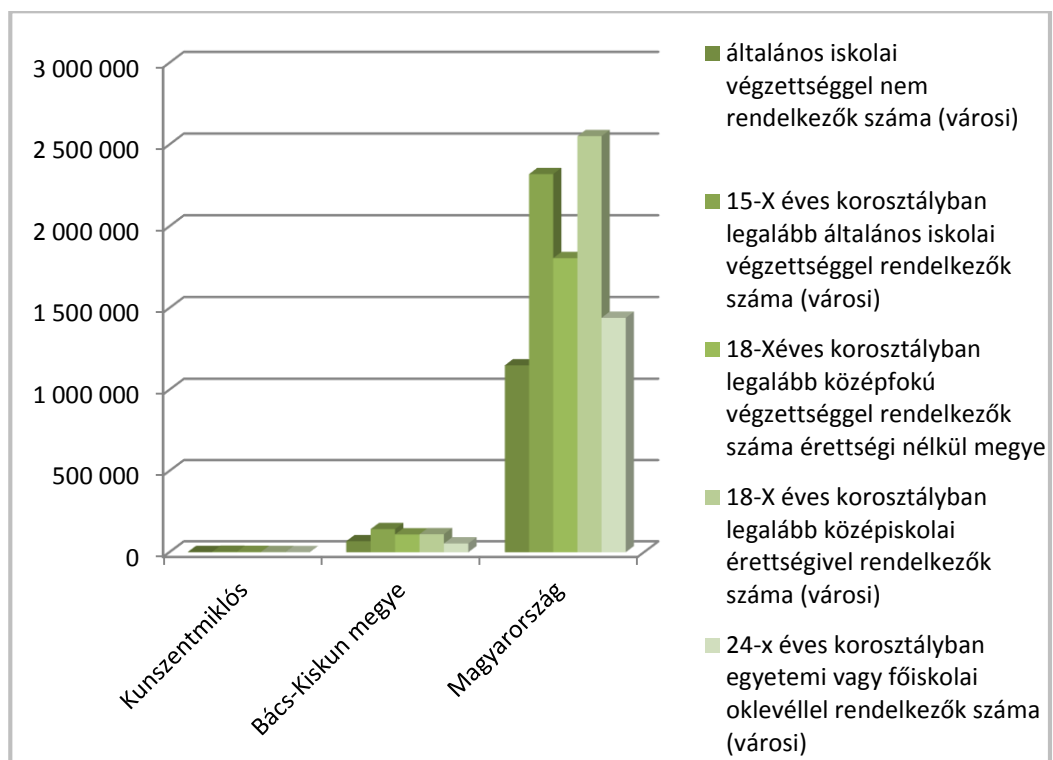
1.7.1.3 Képzettség

13. táblázat: Kunszentmiklós város lakossága iskolai végzettség szerint megyei és országos összehasonlításban, 2011

Adattípus	2001 (fő)	2011 (fő)	Változás 2011/2001 viszonylatában (%)
általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők aránya (városi)	2 092	1 253	59,89
megyei	117588	68148	57,95
országos	1897471	1149200	60,56
15-X éves korosztályban legalább általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya (városi)	2 644	2 617	98,97
megyei	170488	142735	83,72
országos	2911369	2319319	79,66
18-X éves korosztályban legalább középfokú végzettséggel rendelkezők aránya érettségi nélkül megye	1 937	1 811	93,49

Adattípus	2001 (fő)	2011 (fő)	Változás 2011/2001 viszonylatában (%)
megyei	95357	109701	115,04
országos	1581315	1805051	114,14
18-X éves korosztályban legalább középiskolai érettségivel rendelkezők aránya (városi)	1 201	1 666	138,72
megyei	88838	110920	124,85
országos	2162996	2551276	117,95
24-x éves korosztályban egyetemi vagy főiskolai oklevéllel rendelkezők aránya (városi)	399	636	159,4
megyei	35925	54294	151,13
országos	934036	1439616	154,12

Forrás: KSH népszámlálás (2001, 2011)

8. ábra: Kunszentmiklós város lakossága iskolai végzettség szerint megyei és országos összehasonlításban

Forrás: KSH népszámlálás (2011)

Az aktív korúakon belül (15-59 év) a legfeljebb 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya 2001-ben 24,5, 2011-ben 15,5% volt.

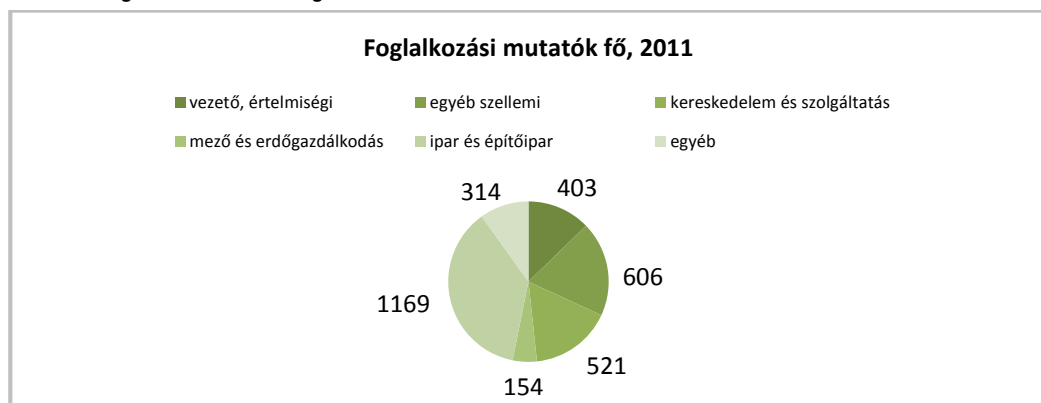
1.7.1.4 Foglalkoztatottság

Kunszentmiklós térségét jelentősen sújtotta a rendszerváltás: a térségből eljárakat elbocsátották, a más településen – elsősorban Budapesten – működő gyárak, vállalatok megszüntették üzemegységeiket. A mezőgazdaság tulajdonviszonyainak átrendeződése is komoly nehézségeket okozott.

A humán erőforrások szempontjából ez a kistérség - Jánoshalma és Bácsalmás térsége mellett - **a megye egyik leghátrányosabb helyzetű térsége**. Csak önerőből képtelen lesz az évtizedek óta halmozódó gondokon változtatni.⁷

Kunszentmiklós városban 2011-ben a NFSZ adatai szerint 5586 15 és 64 év közötti, munkaképes ember élt. A népszámlálási adatokkal összevetve ebből foglalkoztatott 3177 fő volt. A foglalkoztatottak megoszlását a lenti diagram ábrázolja.

9. ábra: Foglalkoztatottak megoszlása Kunszentmiklós városban

Forrás: KSH népszámlálási adatok 2011.

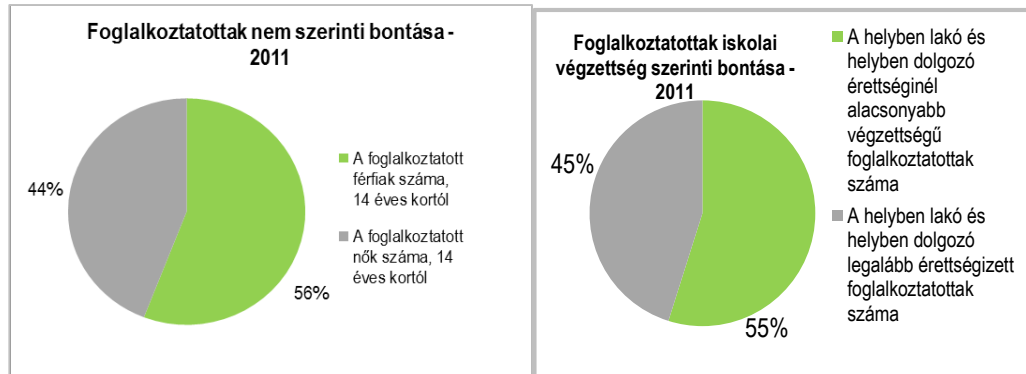
2011-ben a helyben lakó és helyben dolgozó lakosok száma a népszámlálási adatok szerint 2236 fő volt. Az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya az aktív korúakon belül: 2011.:31,9%

A legfeljebb 8 általános iskolát végzett regisztrált munkanélküliek aránya az összes munkanélküli százalékában: 2001-ben 52,6%, 2011-ben 51%, 2013-ban 55,1%.

A 25 év alatti regisztrált munkanélküliek aránya (összes munkanélküli- %) 2001-ben 23,1%, 2011-ben 20,3%, 2013-ban 22,2%.

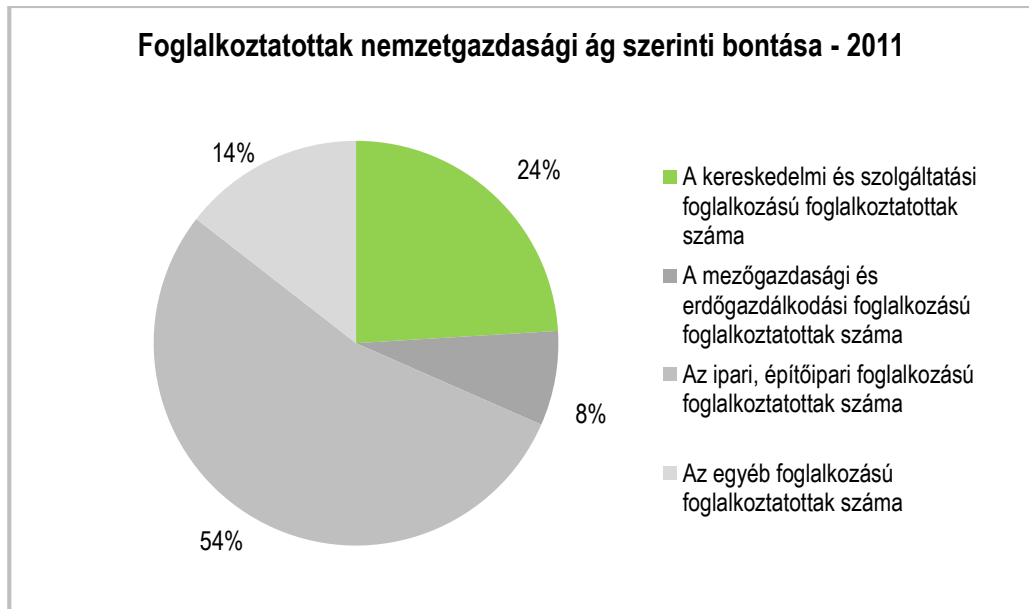
⁷ Kunszentmiklós város integrált városfejlesztési stratégiája, Corex Kft., 2009.

10. ábra: Foglalkoztatottak nem és iskolai végzettség szerinti bontása

Forrás: KSH, 2011.

11. ábra: Foglalkoztatottak nemzetgazdasági ág szerinti bontása

Forrás: KSH, 2011.

2011-ben a helyben foglalkoztatottak aránya a foglalkoztatottakon belül 70,38 %, míg a ingázók aránya 29,62 %. A helyben foglalkoztatott helyi lakosok aránya 2001 óta csökkent, míg az ingázók aránya jóval magasabb. Ennek oka, hogy a munkahelyek többsége más településeken található, és az új Pentele hídnak köszönhetően javult a dunántúli munkalehetőségek elérhetősége.

A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességben belül: 2001-ben 61,2%, míg 2011-ben 56,1%.

A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya az összes háztartáson belül 2001-ben 43,1%, 2011-ben 33,7%.

14. táblázat: Munkanélküliek száma és aránya Kunszentmiklóson 2001-2014.

Időszak	Regisztrált munkanélküliek száma (fő)	Nyilvántartott álláskereső* %	Munkav. korú népes. fő**
2001. december	467	8,37	5579
2006. december	557	9,78	5696
2011. december	605	10,83	5586
2014. december	443	7,74	5727

*a munkavállalási korú népesség %-ában **a KSH népszámlási ill. népességnyelvántartási adatai szerint. (15-64 éves férfiak és 15-64 éves nők száma)

Forrás: NFSZ településsoros adatok

Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya: 2001: 43,1%; 2011: 33,7%. Gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességben belül: 2001: 61,2%; 2011.: 56,1%.

15. táblázat: Vállalkozások száma és összetétele 2012.

Nemzetgazdasági ág	Szám
Működő vállalkozások száma a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat nemzetgazdasági ágakban	15
Működő vállalkozások száma a bányászat, kőfejtés nemzetgazdasági ágban	2
Működő vállalkozások száma a feldolgozóipar nemzetgazdasági ágban	36
Működő vállalkozások száma a villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás nemzetgazdasági ágban	0
Működő vállalkozások száma a vízellátás; szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződésmentesítés nemzetgazdasági ágban	3
Működő vállalkozások száma az építőipar nemzetgazdasági ágban	63
Működő vállalkozások száma a kereskedelem, gépjárműjavítás nemzetgazdasági ágban	96
Működő vállalkozások száma a szállítás, raktározás nemzetgazdasági ágban	46
Működő vállalkozások száma a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás nemzetgazdasági ágban	18
Működő vállalkozások száma az információ, kommunikáció nemzetgazdasági ágban	6
Működő vállalkozások száma a pénzügyi, biztosítási tevékenység nemzetgazdasági ágban	10
Működő vállalkozások száma az ingatlanügyletek nemzetgazdasági ágban	8
Működő vállalkozások száma a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység nemzetgazdasági ágban	33
Működő vállalkozások száma az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység nemzetgazdasági ágban	11
Működő vállalkozások száma a közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás nemzetgazdasági ágban	0
Működő vállalkozások száma az oktatás nemzetgazdasági ágban	21

Nemzetgazdasági ág	Szám
Működő vállalkozások száma a humán-egészségügyi, szociális ellátás nemzetgazdasági ágban	9
Működő vállalkozások száma a művészet, szórakoztatás, szabadidő nemzetgazdasági ágban	6
Működő vállalkozások száma az egyéb szolgáltatás nemzetgazdasági ágban	24
Összesen:	407

Forrás: TEIR

Kunszentmiklóson a regisztrált vállalkozások száma GFO 11 szerint 2011-ben 1179, 2012-ben 1194, 2013-ban 1207db. A legtöbb vállalkozás az 1-9 fős foglalkoztatási méretben működött (2013-ban 910 db.). 10-29 fős vállalkozás 23 db, 50-249 fős vállalkozás 5 db. működött 2013-ban. A mezőgazdaságban tevékenykedett a vállalkozások 46,9%-a, az építőiparban pedig 11,8%-uk. ⁸

Egyéb tendenciák:

2014 júliusában a munkaképes korú népességből munkanélküliként nyilvántartott: 439 fő, munkanélküliség relatív mutatója 7,67%. Ez rosszabb, mint a megyei mutató (6,44%). Decemberben a nyilvántartott munkanélküliek száma alig változott (443 fő), a mutató 7,74%, amely a megyei mutató fölötti érték. (6,34%).

A munkanélküliség éves alakulása (a 2014. évet vizsgálva) a következő képet mutatja: az év első hónapjában a relatív mutató 9,4% körül stagnált, majd júniusban 1%, a további hónapokban pedig további 1%-os csökkenést mutat. Évközi ciklikusság (idénymunka, stb.) nem jellemző.

1.7.1.5 Jövedelmi viszonyok

Jövedelem

Adófizetés, adóbevételek:

Kunszentmiklóson a 100 lakosra jutó adófizetők száma 2012-ben 42,5 fő volt.

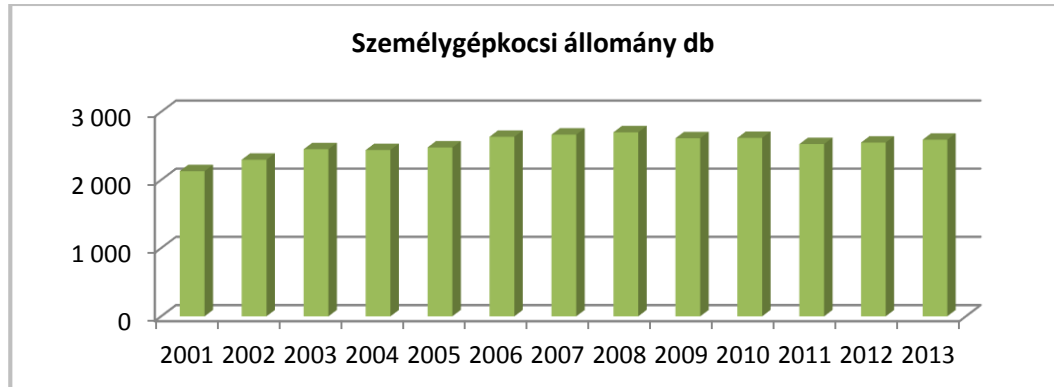
2012-ben az egy lakosra jutó nettó belföldi jövedelem 570.542 Ft volt, amely kevéssel a járási adat (557.842) felett, de jóval az országos adat (693.565) alatt maradt. 2012-ben az SZJA alapot képező jövedelem 5 636 900 387 Ft volt, amely a járási összeg 28,9%-a.

A rendszeres munkajövedelemmel nem aránya a 15-59 éves népességen belül 2001-ben 46,3%, 2011-ben 40,9%. Közülük legfeljebb 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezett 2001-ben az aktív korúak 38,1%-a, 2011-ben 24,6%-a.

A jövedelmi viszonyokra lehet következtetni a személygépkocsi állomány alakulásából.

⁸ TEIR 2014.

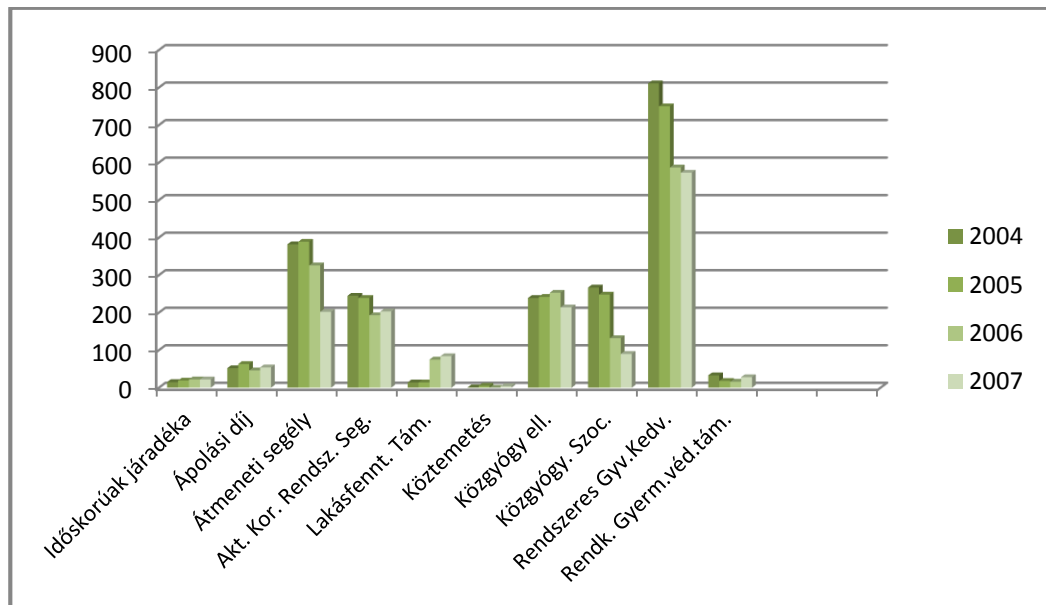
12. ábra A személygépkocsik számának változása Kunszentmiklóson

Forrás: KSH T-Star 2013. adatai

Segélyezés

13. ábra Szociális ellátások igénybevételének alakulása 2004-2007 között

Forrás: Szociális szolgáltatástervezési koncepció, 2008.

16. táblázat: Önkormányzat által nyújtott segélyek, támogatások

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Átmeneti segély – 2014-től önkormányzati segély	229	310	117	137	106	117
Aktív korúak ellátása	202	190	301	314	296	242
Lakásfenntartási támogatás	117	143	228	262	147	143
Köztetetések száma	-	1	6	1	1	1

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Közügygyellátás méltányossági jogon (szoc. rászorultság miatt)	15	24	19	20	19	11
Közműfejlesztési támogatás	-	-	-	-	-	6
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	607	661	636	635	586	520
Óvodázttási támogatás	-	6	11	18	19	10

Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás 2015.

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere 2015. március 1-től jelentős mértékben átalakul. Az állam és az önkormányzat segélyezéssel kapcsolatos feladatai élesen elválasztásra kerülnek. A helyi önkormányzatok felelőssége növekszik a helyi közösség szociális biztonságának erősítésében, a szociális segélyek biztosításában.

A kötelezően nyújtandó ellátásokat 2015. március 1-től a járási hivatalok állapítják meg. Ezek az ellátások az aktív korúak ellátása, az időskorúak járadéka, az ápolási díj (alapösszegű, emelt összegű és kiemelt ápolási díj), közügygyellátás (alanyi és normatív formák), egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

Az új szociális törvény jelentősen felülírja a rászorultság alapján járó vagy adható segélyek rendszerét. A rászorultság alapján járó pénzbeli ellátásai közül megszűnik

- a rendszeres szociális segély,
- a lakásfenntartási támogatás,
- a rászorultság alapján járó természetben nyújtott ellátások közül a Szoc.tv. 55. §-a szerinti adósságkezelési szolgáltatás.

2015. szeptember 1-jétől ugyancsak megszűnik a Gyvt. 20/C. §-a alapján nyújtható óvodázttási támogatás arra hivatkozással, hogy 2015. szeptemberétől bevezetik gyermekek hároméves korától kötelező óvodázttatást.

Továbbra is megmaradna:

- az időskorúak járadéka,
- a foglalkoztatást helyettesítő támogatás,
- az ápolási díj.

Új ellátási formaként jelenik meg az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás. Egyéb támogatás biztosításáról a települési önkormányzatok döntenek. Az önkormányzatok által nyújtható támogatás neve 2015. március 1-jétől egységesen települési támogatás, amelynek jogosultsági feltételeit, típusait az önkormányzatok határozhatják meg a Szoc. törvényben, illetve az önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek szerint. A kötelező segélyek körén kívüli további támogatásokról, segélyekről tehát az önkormányzat szabadon dönthet. A Szoc. törvény tervezett 45. szakasza példászerűen sorolja fel azokat az területeket, amikor „különösen” javasolja a támogatást a krízishelyzetbe került személyek számára. Eszerint települési támogatás nyújtható majd:

- a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez,
- a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére,

- a gyógyszer-kiadások viseléséhez,
- a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére.

A törvény leszögezi: a képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani.

2015. március 1-től Kunszentmiklós Város Önkormányzata a települési támogatás keretében továbbra is biztosít támogatást a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez.

A méltányossági közgyógyellátás szabályai 2015. március 1-jétől szintén kikerültek a Szociális törvényből, az Önkormányzat települési támogatás keretében nyújt támogatást a gyógyszerkiadások viseléséhez.

A gyermekek részére biztosított támogatás a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, mellyel normatív kedvezményre, továbbá évente két alkalommal 5.800.-Ft értékű Erzsébet utalványra szereznek jogosultságot. A normatív kedvezmény az ingyenes tankönyvet, továbbá az ingyenes étkeztetést foglalja magába.

1.7.1.6 Életminőség

A születéskor várható élettartamot több tényező is befolyásolja. A 2013-as mutató a megyében kevéssel az országos alatt marad (megye: ffi.:71,73é/nő 78,33é; ország: ffi.:72,1é/nő:78,73é). A várható élettartamot befolyásoló tényezők: roma népesség aránya (rosszabb lakáskörülmények, romló egészségi állapot, stb.), 1000 lakosra jutó adófizetők száma (egészségügyi szolgáltatás minősége), iskolázottság (egészségtudatos ág, életkörülmények), tartós munkanélküliség (családi költségvetésből jóléti kiadásokra és egészségmegőrzésre fordított összeg aránya), népsűrűség, foglalkoztatottak foglalkoztatási ágak szerinti megoszlása – különös tekintettel a mezőgazdaságban foglalkoztatott, alacsony iskolázottságú társadalmi csoportokra).

17. táblázat: Háztartások, családok életkörülményei (2001 és 2011)

	2001		2011	
	Kunszentmiklós	Bács-Kiskun	Kunszentmiklós	Bács-Kiskun
Lakásállomány	3506	230699	3544	239265
1000 lakosra jutó lakások száma	385	417	413	417
<i>háztartások a lakás komfortossága szerint*</i>				
<i>komfortos</i>	71,53%	72,7%	85,16%	86,4%
<i>félkomfortos</i>				
<i>komfort nélküli</i>	28,47%	27,2%	14,84%	13,6%
<i>szükség- és egyéb lakás</i>				
<i>háztartások a lakás felszereltsége szerint</i>				
<i>hálózati vízvezetékekkel</i>	83,80%	78,7%	91,85%	85,6%
<i>közcsonnával</i>	15,60%	29,9%	17,16%	54,0%
<i>legalább 30Mbps sávszélességre képes vezetékes internet hozzáféréssel rendelkező lakosság (2013.)</i>	856			

Forrás: TEIR

*Bács-Kiskun az országban legkiterjedtebb tanyavilággal rendelkező megye, a tanyák komfortfokozata az MTA RKK kutatásai szerint még mindig igen alacsony.

1.7.2 Térbeli, társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok

A KSH a 2011-es adatok alapján Kunszentmiklóson az alábbi négy területen határolt le szegregátum tömböt: .

- a Városmarkonban található, Balog József utca északnyugati oldala – településhatár által határolt terület
- a Városmarkonban található, Rózsa u. - Kun u. - Szűk u. - Művész u. - Árpád u. - Pék u. - Árpád u. - Attila u. - Rákóczi Ferenc út által határolt terület
- a Déli városrészben található, Rákóczi Ferenc út - Keskeny u.- Óvoda u. - Kötő u. - Pipa u. - Névtelen u. - Gőzmalom u. által határolt terület
- a Tasskertes városrészben található, Városmark út - vasútvonal - Kinizsi u. mindkét oldala - Liszt Ferenc u. mindkét oldala - Dob István u. - Mikszáth Kálmán u. - Jókai u. - Móra Ferenc u. által határolt terület.

A KSH népszámlálási adatai alapján 2011-ben a tasskertes szegregátumban 311-en a lakosság 3,6%-a, a két városmarkon szegregátumban 389-en, a lakosság 4,5%-a, a Déli városrészi szegregátumban 97-en, a lakosság 1,1 %-a élt. A szegregátumok korfája jelentősen eltér a városrészek és a város egészének korösszetételétől: magasabb a 0-14 évesek aránya, alacsonyabb a 60 év felettiek aránya.

Az antiszegregációs területen belül az alacsony státuszú lakosok nagyobb koncentrációjára lehet következtetni a legfeljebb általános iskolát végzettek nagyobb (50,9-70,9%), a diplomások alacsonyabb (0-9,2%), e rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők nagyobb (68,4-80,3%), a foglalkoztatottak alacsonyabb (19,2-30,8%) arányából.

A szegregátumokban élő lakosságból romák aránya a becslések szerint 90 és 100 % között van. Így a fenti szegregátumokra vonatkozó helyzetelemzés alapján is megállapítható, hogy a roma lakosság korösszetétele jelentősen eltér a város korstruktúrájától nagyobb a 0-14 évesek aránya, alacsonyabb a 60 év felettiek aránya. Jelentős a csak legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya. Körükben magas a munkanélküliség, alacsony az aktivitás, magas azoknak a száma, akiknek jövedelmet csak a különböző állami és önkormányzati támogatások, segélyek jelentenek. A roma lakosság nagy többsége komfort nélküli vagy félkomfortos lakásban él, és magas az egy lakásban lakók száma.

A stratégiakészítés során a Roma Nemzetiségi Önkormányzat képviselői jelezték, hogy becslésük szerint a településen kb. 1700-1800 roma lakos él. Igény mutatkozik részükről roma közösségi hely kialakítására, valamint képzési (a 8 általános végzettséggel nem rendelkezők számára felzárkóztató képzés, illetve szakmai képzés), és foglalkoztatási projektek kialakítására, lakókörnyezet felújításra az ott élők bevonásával.

A külterületen a helyi tanyák nagy része már lakatlan, kevés tanyán élnek, azok is leromlott állapotban vannak.

1.7.3 Települési identitást erősítő tényezők

1.7.3.1 Történeti és kulturális adottságok

Településtörténet

A Szentmiklós településnév Árpád-kori templomos helyet jelölt. A tatárjárás után, a 13-14. században több hullámban betelepülő kunok néptelen területként szállták meg ezt a vidéket. A 16. század második felének legfontosabb történése a reformáció fölvétele. 1595-ben a török fölégette a települést. A lakosok egy része a környéken bujdoshatott, mert a 17. század elején Tatárszentmiklóst az 5 megmaradt kiskunsági település között emlegetik. 1631-ben a "Tatár (Kun) Szent Miklóshoz tartozó Kunok. "II. Ferdinándtól kérik, hogy elveszett kiváltságlevelük helyett újat kaphassanak.

A mezővárosi rang megszerzése tovább erősítette Kunszentmiklós vezető pozícióját a Felső-Kiskunságban. A városi címmel járó négyeszeri vásártartás is hozzájárult a település minden vonatkozásban feltűnő fejlődéséhez. A településszerkezet gyökeres átalakulása is ezekre az évtizedekre esik.

A lakosság száma is rohamosan nőtt, a várossá nyilvánításkor megközelítette a 3000-et, a szabadságharc idején az 5000-et. A rideg állattartást kezdték kiszorítani a félszilaj és az istállószécsés tenyésztési módok. A földművelés is egyre jelentősebb lett. A várossá válás után nőtt a kereskedők és iparosok száma, megalakultak az első céhek. A kiegyezést követően járási székhely lett Kunszentmiklós. Ezt a státusát megőrizte 1876 után is, amikor a Jászkunság önállósága megszűnt, és Kunszentmiklós városi címét elveszítette. Az 1870-es években megépült Budapest-Zimony vasútvonal érinti a helységet, 1902-ben megindult a közlekedés a Kunszentmiklós-Solt szárnyvonalon is. Postája és gyógyszertára már a 19. század elejétől volt Kunszentmiklósnak. Az 1860-as években kórház nyílt, 1872-től az első óvoda is fogadta a kicsiket.

A gazdaságot hátrányosan érintő esemény az 1920-as évek végére lezáruló átgondolatlan csatornázás volt. Néhány év alatt gyakorlatilag kiszáradt a határ, a talajvízszint lesüllyedt. Gyors, másodlagos szikesedés tette alig művelhetővé a földeket.

Az országos agrárválság és ez a helyi csapás lett az okozója a földművelő lakosság elszegényedésének. Nőtt a nincstelenek száma, akik a 30-as évek közepétől a már háborús célokra átváltott csepeli és dél-pesti üzemekbe kezdtek bejárni. A nagyközség megőrizte járási székhely pozícióját, bizonyos beruházásokat is meg tudott valósítani. A főutcák kiskockaköves burkolását, a gimnázium, a sporttelep és a sportuszoda létesítését kell kiemelni. 1928-ban villanytelep épült. 1956-ban Kunszentmiklós elveszítette járási székhely címét, a dunavecsei járáshoz került. 1957-től sokasodtak a kommunális ellátó beruházások is. Az 1960-as elején a mezőgazdaság termelőszövetkezetek alakultak. Az 1970-es évek elején elérte az 1500 főt az eljáró dolgozók száma. **Kunszentmiklós 1989-ben újra megkapta a városi rangot.**⁹

Kulturális értékek

Kunszentmiklósi Virágh-kúria, Helytörténeti Gyűjtemény: Kunszentmiklós szülötte Virágh Gedeon, a szabadsághős, aki Kossuth Lajos hívó szavára 211 huszárral megszököik a császári seregből és csatlakozik a honvédekhez. Az egykori kunok szabadalmas területének Felső - Kiskunsági központjában, Kunszentmiklóson áll a Virágh-Kúria. Az 1820-as években épült klasszicista stílusú középneemesi kúriában a természetrajzi kiállítás mellett, a gazdag kiskunsági népelet tárgyi és szellemi értékei, és Petőfi Sándorhoz kötődő dokumentumok is láthatók.

Diószegi emlékház: A képzőművészet szerelmesei Diószegi Balázs szülőházában tekinthetik meg a korhűen berendezett emlékszobát, és a festő néhány sajátos hangulatú kiskunsági tájakat, embereket ábrázoló festményét.

⁹ Kunszentmiklós város integrált városfejlesztési stratégiája, Corex Kft., 2009.

A várost övező tanyavilág kikapcsolódást és felejthetetlen élményt nyújt az ide látogató vendégeknek. A kerekegyházi út mentén már a Kiskunsági Nemzeti Park területéhez tartozik az úgynevezett Selyem-tanya, mely a valamikori tanyasi élet egy kis megmaradt szelete.¹⁰

A településen négy templom található, a Római Katolikus Templom a Szent István téren, a Református Templom a Kálvin tér 3. alatt, az Alsószenttamási Katolikus Templom és a Kunbábonyi Református Templom.

1.7.3.2 Civil szerveződések

A városban az összegyűjtött adatok alapján 27 civil szervezet működik. Ez mind önálló helyi szervezet. A szervezetek a legnagyobb számban kulturális, természetvédelmi, sport, és oktatási tevékenységet folytatnak. Sajnálatosan sem a városnak, sem a közművelődési intézményrendszernek a honlapján nem található összesített civil szervezeti adatbázis. Ennek a pótlása elengedhetetlen, mert egyébként széles körű tevékenységet fejtenek ki, és a kisgyermekektől kezdődően az idős korig bezárólagosan minden korcsoportot elérnek.

18. táblázat: Civil szervezetek Kunszentmiklóson

Civil szervezet és egyesület megnevezése
ÁMK Bege Márton Sakkegyesület
Miklósi Gyermekek Foci Egyesület
Iloncsuk Szabadcsapat
Középiskolás Diáksport Egyesület (kosárlabda, röplabda, turisztika, asztalitenisz)
Miklósi Kékrókák Kosárlabda Egyesület
Kunszentmiklósi Birkózó Sport Egyesület
Miklósi Kézilabda Klub
Páli Sándor Lovas Sportegyesület
SÁMA Teniszkлуб
Sporthorgász egyesület
Ultibarátok köre
Kunszentmiklósi Diák Vívó Sportegyesület
Női Labdarúgó csapat
Bakér Mente Egyesület
Életfa alapítvány

¹⁰ IVS

Civil szervezet és egyesület megnevezése
Kunszentmiklósi Hagyományőrző Táncsoport Egyesület
Közösen Bábonyért Egyesület
Kunszentmiklósi Fogyatékosokért Alapítvány
Kunszentmiklósi Országjárók Alapítvány
Napsugárka alapítvány
Pro Talentum Alapítvány
Pusztai Hangja Egyesület
Szentmiklós Big-Band Egyesülete
Tasskertes Óvodáért Alapítvány
Cigány Nők Érdekeit Védő Felzárkóztatását Segítő Egyesület (Kunszentmiklós)
Tűzoltó és Műszaki- Mentő Egyesület
Nyílegyenes Íjászkлуб

Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás 2015.

Kunbábonyban található közösségi hely a Civil kollégium.

Láthatóan a civil aktivitás magas a városban, legalábbis számos területen van civil szervezet. Érdemes lenne tevékenységüket összehangolni a kapcsolódási pontok megtalálása érdekében.

Az önkormányzatnak nincs civil, sem sport rendelete. Külön civil koncepció megalkotása indokolt. Sportkoncepció készült a településen, amely meghatározza a fejlesztés fő irányait, ez az 1.8.1 fejezetben található.

1.8 A település humán infrastruktúrája

1.8.1 Humán közszolgáltatások

A szolgáltatások alábbi bemutatása előtt megjegyzendő, hogy a településen egy országos szerv által újonnan épített börtönépület található, amelyet személyi kapacitás hiányában jelenleg nem működtetnek, kihasználatlanul áll.

1.8.1.1 Oktatás

A következő táblázatban az állandó lakosok nemenkénti és korcsoportonkénti megoszlása kerül bemutatásra:

19. táblázat: állandó lakosok nemenkénti és korcsoportonkénti megoszlása

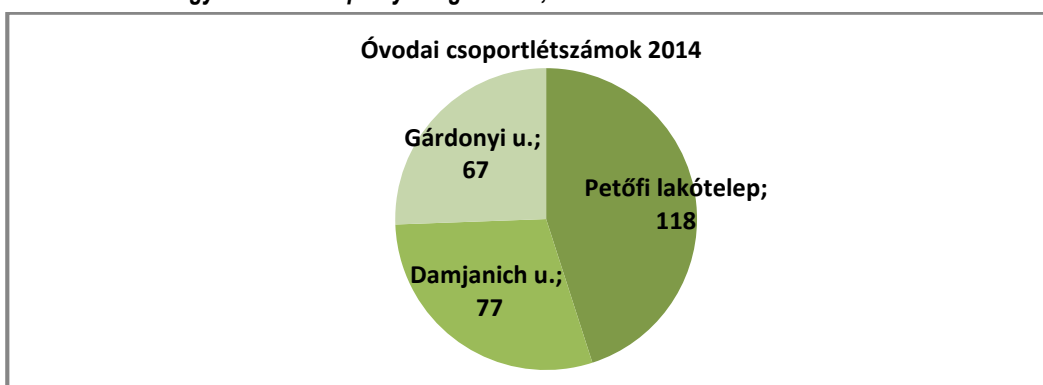
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
év/nem	0-5	6-15	16-25	26-35	36-45	46-55	56-65	66-75	76-85	86-
Férfi	273	454	583	591	683	487	529	359	154	33
Nő	217	426	514	544	657	500	622	494	330	75
	490	880	1097	1135	1340	987	1151	853	484	108

Forrás: Kunszentmiklós Város Önkormányzat Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója 2013. év

Óvodák

Kunszentmiklós városban működő Napközi otthonos Óvoda három telephelyen (Damjanich u. 18., Gárdonyi G. u. 36. és Új temető út 15/D.) a Varga Domokos Általános Művelődési Központ intézményegységeként működik. Összes létszám: 262 fő. SNI: 14 gyermek BTM: 11 gyermek HH: 42 gyermek HHH: 9 gyermek.

14. ábra: Óvodás gyermekek telephelyi megoszlása, fő

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás 2015.

20. táblázat: Óvodai intézmények és azok legfontosabb statisztikai adatai (2013/2014 tanév)

Intézmény neve és fenntartója	Feladatellátó hely és annak címe	Férőhely (fő)	2014-ben beíratott gyerekek száma (fő)	Kihasználtság (%)	Csoport-szobák száma (db)	Tornaszoba léte (igen/nem, db)
A Varga Domokos Általános Művelődési Központ	Petőfi lakótelep	120	118	98,3	4	nem
	Damjanich u.	79	77	97,4	3	nem
	Gárdonyi u.	83	67	80,7	3	nem
Összesen:		282	262	92,1	10	

Forrás: intézményi adatszolgáltatás 2015.

Jelen fejezet végén található összegző diagramon látható, hogy az óvodába beíratott gyermekek létszáma 2001 óta fokozatosan csökken, 2012-t követően azonban ismét növekedett a létszám. A 2015-től érvénybe lépő, 3 éves kortól kötelező óvodáztatás következtében valószínűleg növekedni fog a beíratott gyermekek létszáma.

A tornaszobák kialakítása az óvodákban a települési sportkoncepció által is kijelölt feladat.

Alapfokú oktatás

Az intézmény megnevezése:	Varga Domokos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
Címe:	6090 Kunszentmiklós, Damjanich utca 7.
Fenntartó:	KLIK

Az iskola két telephelyen működik, a Damjanich utcában a felső tagozat, a Rákóczi utcában az alsó tagozat található.

A KLIK általi átvételt követően az alábbi problémák merültek fel az intézményi 2013-as beszámoló szerint:

- A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya tovább nőtt.
- Az intézmény gyakorlatilag átlátható költségvetés nélkül maradt, mely a szakmai kiadásokat is súlyosan érintette.
- Sok pedagógus távozott az iskolából részben nyugdíjazás, részben munkahely-váltás miatt. Az új pedagógusok beilleszkedése sem volt zökkenőmentes.
- Adminisztrációs kötelezettségek a többszörösére nőttek, kihatva a nevelői munkára.
- A tankönyvek késve, vagy egyáltalán nem jöttek meg, néhány tanulónak egész évben hiányoztak a könyvei
- Az iskolai agresszió soha nem látott méreteket öltött az intézményben.

Az egyházi alapfokú oktatási intézmény neve: **Baksay Sándor Református Gimnázium és Általános Iskola** (6090 Kunszentmiklós, Kálvin tér 17.)

A fenntartó megnevezése: Kunszentmiklósi Református Egyházközség

21. táblázat: Általános iskolai intézmények és azok legfontosabb adatai (2013/2014 tanév)

Intézmény neve és fenntartója	Feladatellátó hely és annak címe	Férőhely (fő)	2013/2014 tanévben beiratott gyerekek száma (fő)	HH gyermekek száma	HHH gyermekek száma	SNI gyermekek száma	Kihasználtság (%)	Tantermek száma (db)	Torna-terem léte (igen/nem, db)
Varga Domokos Általános Iskola és AMI Fenntartó : KLIK	székhely: Kunszentmiklós Damjanich u. 7	420 fő	309 fő	142 fő	60 fő	64 fő	73,57%	tanterem: 16, szak- tanterem: 7	1 (sportcsarnok)
telephely: Varga Domokos Általános Iskola és AMI Fenntartó : KLIK	Kunszentmiklós Rákóczi u. 3	208 fő	168 fő	78 fő	30 fő	26 fő	80,76%	tanterem: 9	1 tornaszoba

Intézmény neve és fenntartója	Feladatellátó hely és annak címe	Férőhely (fő)	2013/2014 tanévben beíratott gyerekek száma (fő)	HH gyermekek száma	HHH gyermekek száma	SNI gyermekek száma	Kihasználtság (%)	Tantermek száma (db)	Torna-terem léte (igen/nem, db)
Baksay Sándor Református Gimnázium és Általános Iskola Fenntartó: Kunszentmiklósi Református Egyházközség	Kunszentmiklós Kálvin tér 17.	260 fő	208 fő	31	5	14	80%	8	nem
Összesen:		628	477	220	90	90	77,1	25	2

Forrás: intézményi adatszolgáltatás 2015.

A fenti adatok hatalmas problémát szemléltetnek, a Varga Domokos Általános Iskolában a beíratott gyermekek nagyon magas hányada, 46%-a (220 fő) tartozik a hátrányos helyzetű csoportba, 18,8 %-a (90 fő) a halmozottan hátrányos helyzetű, és ugyanennyi a sajátos nevelési igényű csoportba! Az egyházi általános iskolában a tanulók 15 %-a HH, 2,4 %-a HHH, 6,7 % SNI körbe tartozik.

Integrált gyógypedagógiai ellátásban a KIR STAT 2014. októberi adatok szerint 41 tanuló részesült. **Beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségekkel küzdők száma 85 fő.** Más településről bejáró tanulók száma 13 fő. Iskolaothonos osztályba jár 127 tanuló, összevont osztályban tanul 33 tanuló. Az évfolyamismétlők száma a vizsgált időszakban 20 fő.

A stratégiakészítési munkacsoport megbeszélések megállapításai:

- Az általános iskolákban egyre nagyobb problémát jelent a szegregáció. Igen magas az SNI és BTM gyermekek aránya.
- A nevelőszülőknél élő gyermekek problémásak ugyan, azonban a nevelőszülőkhöz való kerülésük óta ezeknek a gyerekeknek a helyzete, körülményei nagymértékben javult, a problémák mértéke is jelentősen csökkent. Jók a nevelőszülői tapasztalatok.
- A pályázaton nyert támogatásokból beszerzett eszközök fenntartása nem megoldott az iskolákban. Nem rendelkeznek elegendő forrással a fenntartáshoz.
- Az általános iskola igazgatója beszámolt arról is, hogy szakos ellátottsági problémákkal küzdenek. Magas a fluktuáció a tanárok körében.
- A szakiskolák, szakközépiskolák által nyújtott szakképzési lehetőségek száma kevés.
- A települési központú MÁTRIX oktatási szervezet ellátottsága jó, képzési területe országos.

- A középiskolákban a tanulói létszám stagnáló tendenciát mutat, míg az általános iskolák kihasználtsága változó
- Hiányoznak a gyógypedagógus és logopédus szakemberek a városban
- Az iskolás gyermekek körében jelentkeznek a drogozási (pl. „zsályázás”) és kriminalisztikai problémák, nagyon fontos lenne a prevenciós tevékenység. A felnőttek esetén is jelentkezik a probléma, itt inkább a gyógyszerfüggőség tapasztalható.¹¹

Középfokú oktatás

Baksay Sándor Református Gimnázium és Általános Iskola (6090 Kunszentmiklós, Kálvin tér 17.)

A fenntartó megnevezése: Kunszentmiklósi Református Egyházközség

22. táblázat: Középfokú oktatási intézmények és azok jellemzői (2013/2014 tanév)

Középfokú oktatási intézmény neve, fenntartója / működtetője	Tanulók száma 2013/2014 (fő)	Nem városi lakos (%)	Kollégista (fő)	Képzési kínálat
Baksay Sándor Református Gimnázium és Általános Iskola (6090 Kunszentmiklós, Kálvin tér 17.)	586	229	-	általános iskolai nevelés-oktatás (felső tagozat) 4 évfolyamos gimnáziumi nevelés-oktatás Nappali rendszerű általános feltételek szerinti nevelés-oktatás 8 évfolyamos gimnáziumi nevelés-oktatás

Forrás: KIR-STAT 2014

A tanulók száma 596 (2014.okt.01.), ebből leány 326. A sajátos nevelési igényű tanulók száma 7 fő, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd 16 fő. Magántanuló 2 fő, évfolyamismétlő: 1 tanuló.

Szent Imre Szakképző Iskola (6090 Kunszentmiklós Bankos Károly út 5.)

Fenntartó: Fejlesztőműhely Nonprofit Kft. Az intézményben felnőttképzés és nappali rendszerű oktatás is folyik.

23. táblázat: Szent Imre Szakképző Iskola jellemzői

Középfokú oktatási intézmény neve, fenntartója / működtetője	Tanulók száma 2013/2014 (fő)	Nem városi lakos (%)	Kollégista (fő)	Képzési kínálat
Szent Imre Szakképző Iskola 6090 Kunszentmiklós, Bankos Károly út 5	593	468	-	
	Akácfa úti Telephely			(31-582-15-1000-00-00) - Kőműves, 9. Építészet

¹¹ Integrált településfejlesztési stratégia elkészítése Kunszentmiklóson – Önkormányzati munkacsoport és Helyi egyeztetési munkacsoport 1. megbeszélés jegyzőkönyve

Középfokú oktatási intézmény neve, fenntartója / működtetője	Tanulók száma 2013/2014 (fő)	Nem városi lakos (%)	Kollégista (fő)	Képzési kínálat
	Damjanich úti Telephely			34-523-02-komplex) - Számítógép- szerelő, karbantartó, Informatika, XIII. Informatika (34-762-01-komplex) - Szociális gondozó és ápoló, Szociális szolgáltatások, III. Szociális (54-345-01-komplex) - Logisztikai ügyintéző, Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció, XXVI. Kereskedelem, (54-481-04-komplex) - Informatikai rendszergazda, Informatika, XIII. Informatika 54-345-01-komplex) - Logisztikai ügyintéző, Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció, XXVI. Kereskedelem
	Szép utcai Telephely			34-341-01-komplex) - Eladó, Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció, XXVI. Kereskedelem, (34- 521-08-komplex) - Mezőgazdasági gépész, Mezőgazdaság, XXXI. Mezőgazdasági gépész, (34-621-01- komplex) - Gazda, Mezőgazdaság, XXXIII. Mezőgazdaság, (34-622-01- komplex) - Dísznövénykertész, Mezőgazdaság, XXXIV. Kertészet és parképítés, (34-622-02-komplex) - Kertész, Mezőgazdaság, XXXIV. Kertészet és parképítés, (34-762-01- komplex) - Szociális gondozó és ápoló, Szociális szolgáltatások, III. Szociális, (34-811-02-komplex) - Mezőgazdasági gazdaasszony, falusi vendéglátó, Mezőgazdaság, XXXIII. Mezőgazdaság, (35-621-02-komplex) - Biogazdálkodó, Mezőgazdaság, XXXIII. Mezőgazdaság, (35-622-01-komplex) - Gyógy- és fűszernövénytermesztő, Mezőgazdaság, XXXIV. Kertészet 34-341-01-komplex) - Eladó, Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció, XXVI. Kereskedelem, (34- 621-01-komplex) - Gazda, Mezőgazdaság, XXXIII. Mezőgazdaság, (34-762-01-komplex) - Szociális gondozó és ápoló, Szociális szolgáltatások, III. Szociális, (34-811-02-komplex) - Mezőgazdasági gazdaasszony, falusi vendéglátó, Mezőgazdaság, XXXIII. Mezőgazdaság

Forrás: KIR-STAT 2014

Virágh Gedeon Szakközépiskola és Szakiskola

6090 Kunszentmiklós, Apostol Pál utca 2-6

Fenntartó: KLIK

24. táblázat: Virágh Gedeon Szakközépiskola és Szakiskola jellemzői

Középfokú oktatási intézmény neve, fenntartója / működtetője	Tanulók száma 2013/2014 (fő)	Nem városi lakos (%)	Kollégista (fő)	Képzési kínálat
Virágh Gedeon Szakközépiskola és Szakiskola 6090 Kunszentmiklós, Apostol Pál utca 2-6	250	137	-	31-521-11-1000-00-00) - Hegesztő, 5. Gépészet, (31-521-24-1000-00-00) - Szerkezetlakatos, 5. Gépészet, (33-346- 01-1000-00-00) - Irodai asszisztens, 16. Ügyvitel, (33-522-04-1000-00-00) - Villanyszerelő, 6. Elektrotechnika- elektronika, (33-542-05-0010-33-03) - Női szabó, 10. Könnyűipar, (33-543-01-1000- 00-00) - Bútorasztalos, 11. Faipar, (34- 521-06-komplex) - Hegesztő, Gépészet, IX. Gépészet, (34-542-06-komplex) - Női szabó, Könnyűipar, XVII. Könnyűipar, (34- 582-03-komplex) - Épület- és szerkezetlakatos, Gépészet, IX. Gépészet, (34-582-04-komplex) - Festő, mázoló, tapétázó, Építészet, XVI. Építőipar 5. Gépészet, 7. Informatika 10. Könnyűipar, 11. Faipar, 16. Ügyvitel, 5. Gépészet, 6. Elektrotechnika- elektronika (54-481-04-komplex) - Informatikai rendszergazda, Informatika, XIII. Informatika, (54-481-05-komplex) - Műszaki informatikus, Informatika, XIII. Informatika, (54-523-04-komplex) - Mechatronikai technikus, Gépészet, IX. Gépészet, (54-523-05-1000-00-00) - Mechatronikai technikus, 6. Elektrotechnika-elektronika 6. Elektrotechnika-elektronika, 7. Informatika

Forrás: KIR-STAT 2014

Sajátos nevelési igényű tanulókat nem oktatnak az intézményben, beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségekkel küzd 32 tanuló. Az évfolyamismétlők száma 21 fő, hátrányos helyzetű tanuló 31 fő, ebből halmozottan hátrányos helyzetű 14 fő. **Az intézmény 2013-as beszámolója szerint 2007-től folyamatosan emelkedik a HH és HHH tanulók száma az intézményben a 2013/2014-es tanévben a 277 tanuló közül 78 volt hátrányos helyzetű (28 %), közülük 24 fő volt halmozottan hátrányos helyzetű.**

25. táblázat: Bukás, javító vizsga, évismétlés

	A tanév végén javítóvizsgára bukkott tanulók száma	Sikeres javítóvizsgát tett tanulók száma	Évismétlő tanulók száma
2011-2012.tanév	121	96	25
2012-2013.tanév	85	64	21
2013-2014.tanév	74	43	31
2014-2015.tanév	57	43	14

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás 2015.

26. táblázat: Hátrányos helyzetű tanulók száma

	Összes létszám	Hátrányos helyzetű tanuló	Halmazottan hátrányos helyzetű
2007-2008.	398	86	51
2008-2009.	346	70	26
2009-2010.	346	90	49
2010-2011.	327	104	71
2011-2012.	333	124	43
2012-2013.	300	117	46
2013-2014.	277	78	24
2014-2015.	250	31	14

Forrás: intézményi adatszolgáltatás

A Baksay Sándor Református Gimnázium és Általános Iskola, a Varga Domokos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola, valamint a Virágh Gedeon Szakközépiskola és Szakiskola is rendelkezik Környezeti Nevelési Programmal.

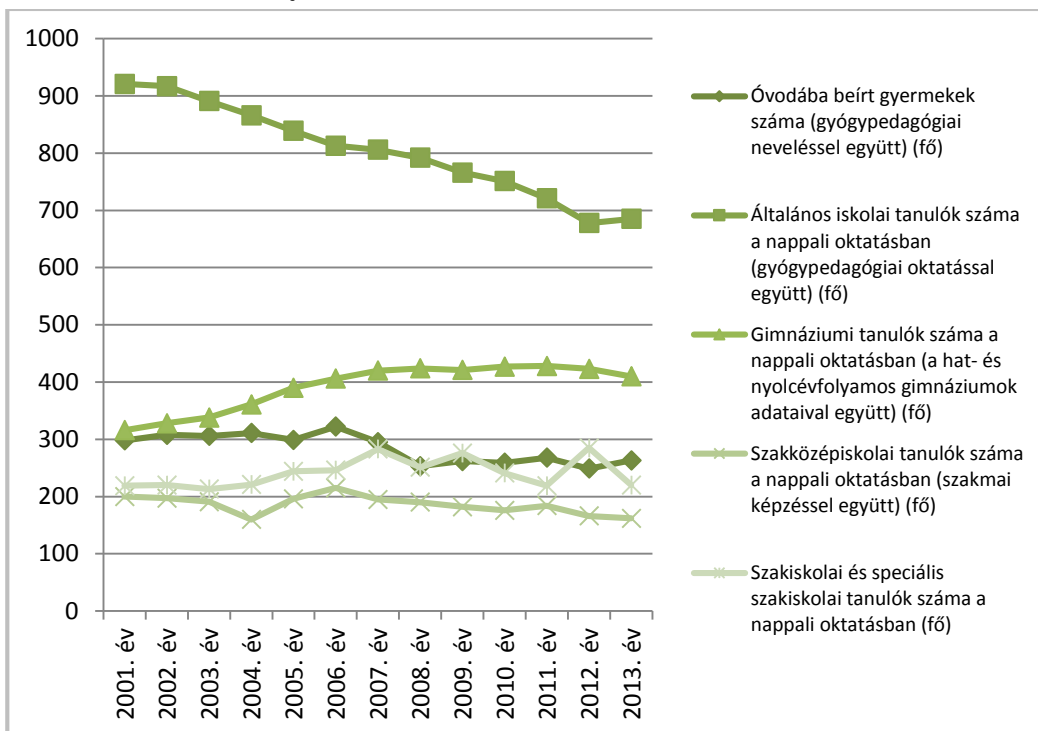
Az Endrédy u. 6. sz. alatti épületben működik a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ helyi képviselete, valamint az Egységes Pedagógiai Szakszolgálat. A Felső Kiskunsági és Dunamelléki Többcélú Kistérségi Társulás 2005. szeptember 29-től hozta létre a Pedagógiai Szakszolgálatot. A közoktatási szakszolgálati feladat terén szakszolgálati ellátást biztosít a feladat-ellátásban résztvevő önkormányzatok területén élő 0-18 éves korú gyermekek számára, így különösen a nevelési tanácsadás, az iskolapszichológia, a logopédiai ellátás, a gyógy-testnevelés, a korai fejlesztés és a pályaválasztási tanácsadás területén.

Az intézmények pályázatainak felsorolása a csatolt mellékletek között megtalálható.

Kollégiumi ellátás

A kunszentmiklósi Szent István Alapítványi Kollégium és Óvoda 2012-ben zárt be. Az ARISZAK Képzési Alapítvány által fenntartott intézményt csonka családból, ingerszegény környezetből származó iskolaköteles diákok vehették igénybe. A 120 férőhelyes kollégium iskolás és óvodásgyermekek számára biztosított ellátást. Jelenleg a településen nincs kollégiumi ellátás.

15. ábra: Oktatási intézmények létszámalakulása

Forrás: KSH idősoros adatok

Alapellátás

1.8.1.2 Egészségügy

A városban összesen 5 háziorvos 2 házi gyermekorvos, 2 fogorvosi praxis létezik. A településen az egészségügyi alapellátás 5 db ellátó helyen történik. A gyógyszertárak száma 2.

27. táblázat: Egészségügyi ellátást biztosító ellátó helyek főbb jellemzői

Egészségügyi ellátóhely, címe	Ellátás jellege	Gyakorolt praxisok száma	Betöltetlen praxisok száma	Infrastrukturális hiányosságok – jogszabályi elvárásoknak való megfelelés
Egészségügyi Központ Kossuth u. 4.	Egészségügyi szakellátás	-	-	Energiahatékonysági korszerűsítés szükséges, szakellátás bővítés szükséges.
Mentőszolgálat Kossuth L. u. 4.	Sürgősségi ellátás	-	-	-
Háziorvosi ellátás Kossuth L. u. 4. Kossuth L. u. 7. Gárdonyi G. u. 3. Petőfi ltp. B. épület Szász Károly u.	Háziorvosi ellátás	5	-	-
Házi gyermekorvos Szász Károly u. Baky Endre u.	Házi gyermekorvosi ellátás	2	-	-
Fogszakorvos	Fogszakorvosi	2	-	-

Egészségügyi ellátóhely, címe	Ellátás jellege	Gyakorolt praxisok száma	Betöltetlen praxisok száma	Infrastrukturális hiányosságok – jogszabályi elvárásoknak való megfelelés
Kossuth L. u. 4.	ellátás			
Ügyelet Kossuth L. u. 4.	Sürgősségi ügyeleti ellátás	-	-	-

Forrás: önkormányzati és intézményi adatszolgáltatás 2015.

Szakellátás

Az egészségügyi szakellátást a településen a több épületben működő Egészségügyi Központ (Kossuth u. 4.) biztosítja.

28. táblázat: Szakellátás főbb jellemzői

Szakma	Szakorvosi óra	Nem szakorvosi óra
Általános labor J1	10	40
Képkotó UH	10	0
Általános belgyógyászat	8	0
Szülészet-nőgyógyászat	20	0
Reumethologia	10	0
Fizio-therápia	0	35
Gyógytorna	0	15
Gyógymasszázs	0	10
Ideggyógyászat	4	0
Pszichiátria	4	0
Bőrgyógyászat	4	0
Összesen	70	100

Forrás: intézményi beszámoló 2013.

A 2013-as év rendkívül pozitív eredménye, hogy havi 10 órában gyermek és felnőtt orthopédiai rendelés indult. Ez nem TB által finanszírozott szakellátás, ennek ellenére a szakellátás a lakosság számára teljesen ingyenes.

2014-ben megvalósult egészségügyi fejlesztések:

- A labor gépparkjának felújítása,
- A fizio-therápia géppark bővítése
- Az intézmény informatikai bővítése.

Az Egészségügyi Központ fő épülete teljesen akadálymentesített, a labor viszont nem, annak akadálymentesítése szükséges. Fejlesztési igényként fogalmazódik meg egy új rendelőintézet építése, vagy a meglévő jelentős mértékű bővítése, hiszen a jelenlegi épületeknek nagyon komoly energetikai problémái vannak, valamint mindössze 4 szakrendelés tartására alkalmas, miközben a szerződés 10 terület ellátására vonatkozik.

Nagy igény mutatkozik a térségben és a városban további szakrendelések kialakítására (pl. fül-orr-gégészet, szemészet, diagnosztikai eljárások stb.)

A városban védőnői és iskolavédőnői szolgálat is működik, a szolgálatnál újonnan nyilvántartásba vett várandósok száma: 92, az év folyamán nyilvántartott várandós anyák száma:144, védőnői tanácsadáson megjelentek száma: 162, nyilvántartott csecsemők száma:103.

Iskola védőnői szolgálat 2013. évben: Baksai Sándor Református Gimnázium és Általános Iskola (5-12-osztály), Virágh Gedeon Szakközépiskola és Szakiskola, Varga Domokos Általános Iskola, (Rákóczi úti ált. isk. 3-4. osztály, Damjanich úti ált. isk. 5-8. osztály), Szent Imre Szakiskola, összesen: 1136 fő.

1.8.1.3 Szociális közszolgáltatások

29. táblázat: Szociális ellátást biztosító intézmények főbb jellemzői

Intézmény	ellátó hely	szolgáltatások	férőhely (fő)	kihasználtság (%)
			amennyiben releváns	
KESZI	Felsőszenttamás 8.	Idősek bentlakásos otthona	100 fő	100 %
KESZI	Szép utca 1.	Nappali ellátás	60 fő	90 %

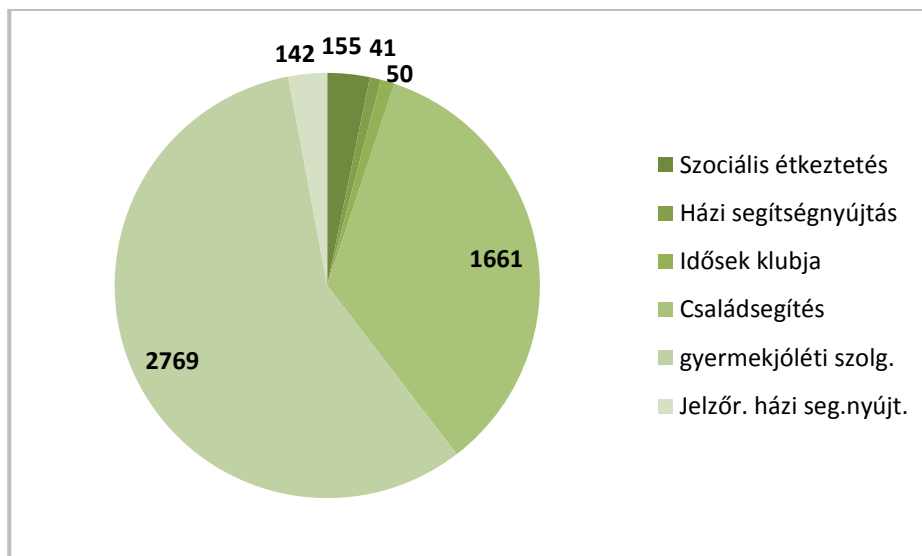
forrás: Intézményi adatszolgáltatás 2015.

Kunszentmiklós a környező településekkel együtt a Felső-Kiskunsági és Dunamelléki Többcélú Kistérségi Társulás keretében 2011-ben alapított Kistérségi Egyesített Szociális Intézmény (FKDMTKT KESZI) keretében látja el a szociális feladatokat. Család és Gyermekvédelmi ágazata a családsegítési és gyermekjóléti szolgáltatást látja el. A településen szociális kerekasztal működik. A Magyar Pünkösdi Egyház Országos Cigánymissziója is szociális feladatokat (házi segítségnyújtást és szociális étkeztetést) lát el a településen a Szász K. u. 4. alatt.

Kistérségi Egyesített Szociális Intézmény

Az intézmény engedélyezett dolgozói létszáma: 29 fő.

16. ábra Szociális ellátások ellátotti létszamai Kunszentmiklóson 2013-ban

Forrás: a Kistérségi Egyesített Szociális Intézmény 2013. évi beszámolója

Intézmények,
szolgáltatások

A Családsegítő és Gyermejjóléti Szakszolgálat a Damjanich u. 17/D alatt található.

Idősek Otthona:

A külterületi (Felsőszenttamás dűlő 8.) Nemes János kastélyban található Idősek otthona 2013 évben teljes ellátotti létszámmal működött, ami éves átlagban 80 főnek felelt meg. Előjegyzések folyamatosan vannak, sokszor okoz gondot, hogy a kérelmeket nem tudják mindig időben kielégíteni, több hónapos, több esetben 1 éves várakozási idővel kellett számolniuk a jelentkezőknek.

A Fogyatékosok Otthona szakfeladat 2013.01.01-el állami irányítás alá került.

2013-ban pályázat lévén 4 db számítógép beszerzésére került sor, mely lényegesen javította a gépparkot. 10 újíkerékpárt szereztek be az alapellátásban dolgozó kollegák munkájához.

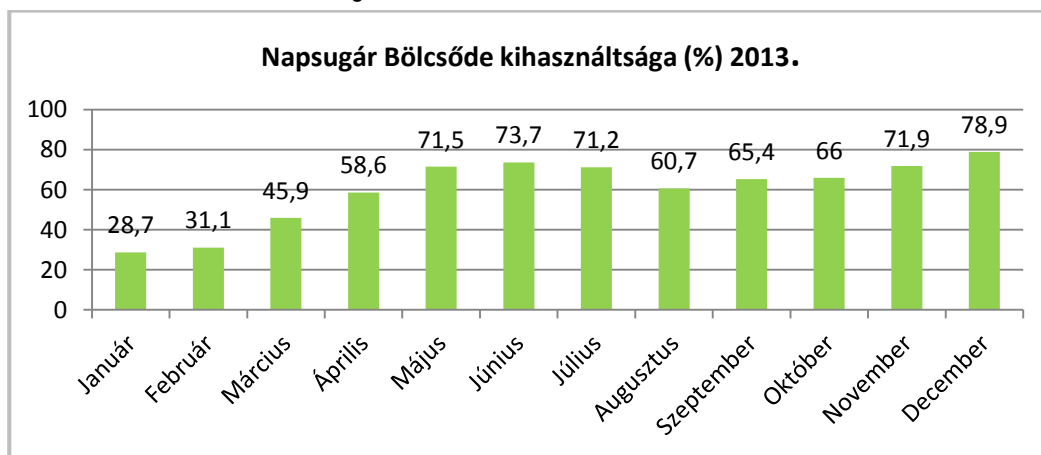
A jelenlegi, Idősek otthona funkcióra nem alkalmas kastélyépület helyett egy másik, erre a funkcióra kialakított idősek otthona építése lenne szükséges, a kastély pedig turisztikai hasznosításra kerülhetne (pl. vadász, wellness szálló kialakítására).

Bölcsőde

A városban a **bölcsődék** száma 1 db (Napsugár Bölcsőde), a férőhelyek száma 48. 2014. év végén nem volt SNI gyermek a bölcsődében. Baba-mama klub kapacitás hiányában nem működik, sószoza rendelkezésre áll.

Az intézmény illetékességi, működési köre Kunadacs, Kunszentmiklós, Kunpeszér és Tass. Ugyanakkor a szalkszentmártoni szülők részéről igény mutatkozik továbbra is a bölcsődei ellátásra.

17. ábra A bölcsőde kihasználtsága 2013-ban

Forrás: Bölcsődei beszámoló 2013. /Férőhelyszám: 48 fő (100%)/

A stratégiakészítési munkacsoport ülésen elhangzott, hogy a problémát jelent az önkéntes tevékenység hiánya a településen, maximum az óvodás, bölcsődés gyermekek szülei végeznek ilyen tevékenységet az intézményeknél. A térségben hiányzik a családok átmeneti otthona.

Pénzbeni és természetbeni ellátások

A pénzbeni és természetbeni szociális ellátások rendszere 2015. március 1-től jelentős mértékben átalakul. Az eddig és ezután nyújtott ellátási formák az 1.7.1.5 fejezetben találhatók.

1.8.1.4 Közösségi művelődés, kultúra

Intézmények

A Varga Domokos Általános Művelődési Központ Tinódi Lantos Sebestyén Könyvtárában és Művelődési Házában a saját szervezésű rendezvényeken, félévente színházi előadásokon kívül helyi közösségek tartják találkozóikat, foglalkozásaikat, illetve alkalmanként rendezvényeiket. A könyvtárban regisztrált használók száma 2013-ban 1557 fő volt. Ebből 14 éven aluli 645 fő, 14-65 év között 829 fő, 65 év felett 83 fő.

A digitális könyvtári szolgáltatások mellett a lakosság, a tanulók tájékozódását, tanulását, olvasását szolgáló programok: - Könyvtári kiscsoportos foglalkozások (Baba-Mama-kör, Ovis mesebarlang), - SNS-s, hátrányos helyzetben élő diákok olvasásfejlesztési foglalkozásai, - Könyvtári esték, - „Hat hónap, hat könyv”, - „Hogyan szörfözzünk a könyvtárban?”, - „Tök jó hely a könyvtár!”, - Adatgyűjtési technikák a könyvtárban, - MANDA.

Egyéb szakmai tevékenységek: - minőségfejlesztési rendszer kialakítása, - fenntarthatósági szakmai napok (Víz világnap, Kiskunsági Nemzeti park szakmai nap, Szemétszedés), - továbbképzések.

Bérleti díjas rendezvények:

- Hetente kétszer Zumba van a nagyteremben. Erre nagy az igény, sok az érdeklődő.
- Az aulában hetente többször tornáznak az érdeklődők.
- A fiatalok által nagyon kedvelt KARATE is folytatódott ebben az évben.
- Minden szombaton az ÁMK ad otthont a BOLDOG ISTEN GYÜLEKEZETÉNEK, aki már évek óta itt tartják gyülekezeti alkalmait.

A városközpont rehabilitációs projekt keretében kialakításra került az Endrédy u. 4. szám alatt egy rendezvények tartására is alkalmas közösségi tér, amelynek megnevezésére ezután kerül még sor.

Rendezvények

„Az év kiemelkedő eseményeként tartják számon Kunszentmiklóson az őszi **Szentmiklósi Napokat**. A hagyományörző csoportok látványos bemutatói mellett főszerep jut a birkapörkölt-főző és borversenynek.

Egyéb kulturális rendezvények Kunszentmiklóson: • Zenekari Fesztivál • Töröksíp Nemzetközi Népművészeti és Folklór Tábor • Kunszentmiklósi Fogathajtó Verseny • Média Fesztivál Kunszentmiklós A Kunok Világtalálkozójának Felső-Kiskunsági központi rendezvénye Kunszentmiklóson.”¹²

A Néphagyományok Kunszentmiklóson Projekt néhány programja:

Tavaszköszöntő Fesztivál

- Bálint Napi Disznótoros Fesztivál
- Kapcsolódó népszokás: Bálint napi szokások, farsangi szokások

Nyárköszöntő Fesztivál

- Pünkösdi Gasztrofesztivál, Főzőverseny
- Kapcsolódó népszokások: Májusfa kitáncolás, Pünkösödölés, Gyereknep

¹² IVS 2009.

Őszköszöntő Fesztivál

- Szentmiklósi Napok, Birkafőző Népünnepély
- Kapcsolódó népszokások: Szüret

Télköszöntő Fesztivál

- Forralt bor és Tea Fesztivál
- Kapcsolódó népszokások: Karácsonyi népszokások, Karácsonyi vásár

Sport

Kunszentmiklóson a sportcsarnokban rendszeresen tartanak sport rendezvényeket, különböző versenyeket a diákok és a felnőttek részére. A diákok részére az alábbi sportolási és szabadidős lehetőségek állnak rendelkezésre: foci, kosárlabda, kézi labda, röplabda, asztali tenisz, tömegsport, önvédelmi sport, birkózás, tenisz, úszás, sakk, vívás, természetjáró, néptánc.

A települési sportszervezeteket a Civil szervezetek c. táblázat tartalmazza.

1945 óta működik Kunszentmiklóson a Kunszentmiklós és Vidéke Sporthorgász Egyesület. Az Egyesület minden évben megrendezi a gyermek és ifi horgásztábort.

Iloncsuk Szabadcsapat Egyesület a helyi, országos és a környező országok hagyományőrző fesztiváljain vesznek részt, ahol történelmi harci játékokat mutatnak be.

A női labdarúgás már több mint harminc éve jelent meg Kunszentmiklóson, de nem alapítottak egyesületet, amatőr csapatként működnek, ez azonban sikereiket nem kisebbíti. A kuparendszerben legtöbb alkalommal az első három helyezés valamelyikét elhozzák.

A SÁMA Teniszkлуб Egyesület 2000-ben alakult. Az egyesület keretein belül rendeznek versenyeket. Az egyesület célja a tenisz népszerűsítése, felnőtt és utánpótlás nevelés, a sportolást szerető közönség igényeinek kielégítése, valamint szórakoztatása. A Blumbergi testvérváros tenisz csapatával közös programokat szerveznek. A gyerekeket várják a minden évben megrendezésre kerülő nyári táborba.

Kunszentmiklósi Páli Sándor Lovas Sportegyesület 2010. évben alakult meg. Minden évben az Országos Egyes Fogathajtó versenyt és „C” kategóriás versenyeket szerveznek, továbbá más egyesület által szervezett versenyeken vesznek részt. Az egyesület tagjai helyi rendezvényeken fogataikkal részt vesznek. A szüreti felvonuláson a táncosokat szállítják a város különböző pontjaira, ahol a táncosok bemutatót tartanak.

Nyílegyenes Íjász Club kunszentmiklósi csoportja a 0169/7 helyrajzi szám alatti önkormányzati területen működik, helyi versenyeket szerveznek és csapattagjaik országos versenyeken előkelő helyezéseket érnek el.

1990-es évek elején egy fiatal kis társaság célul tűzte ki a magyar kártyajáték újra népszerűsítését és megalapították az Ultibarátok körét. Rövid idő elteltével bekapcsolódtak az országos versenyekbe. 1995-től már a versenyeken jó eredményeket értek el.

Kunszentmiklósi Országjárók Alapítvány 2003. óta működik. Fő célkitűzése leginkább a tanulók részére az ország megismerése céljából kirándulások szervezése, bonyolítása. A határon túli kirándulások szervezése és azon résztvevő hátrányos helyzetű tanulók támogatása.

Intézményi háttér:

A Miklóssy János Sportközpont Kunszentmiklós a város központjában szolgálja ki a három oktatási intézmény 2000 diákját és több sportegyesület sportolni vágyó tagját. 6 éves működése alatt számos sport- (és egyéb) rendezvénynek adott otthont. A 22,6 m x 45,2 m nagyságú, 7,5 m belmagasságú (4 részre is osztható) küzdőtér és a minimum 350 néző kulturált elhelyezését biztosító nézőtér eddig minden igényt kielégített. A Miklóssy János Sportközpont (továbbiakban Sportközpont) elsősorban az oktatási intézmények tanulói órarend szerinti testnevelési óráinak, illetőleg a diáksport egyesület és az iskolai sportkör rendezvényeinek és a sportszervezetek edzéseinek ad helyet. Más településen működő sport egyesületeknek nyári edzőtáborozási lehetőséget biztosít.

A sportcsarnokot egyszerre több osztály is használhatja. A szabadtéri 33,3 m x 20 m-es úszómedence biztosítja a diákok részére is a tanévben az úszási lehetőséget. A létesítmény minimum 350 néző kulturált elhelyezését biztosító nézőtérrel rendelkezik, az udvarában lévő úszómedence és termálvizes medence a nyári nyitvatartási idő alatt várja látogatóit.

Az elmúlt évek tapasztalata alapján szolgáltatásaira óriási igény jelentkezett, tekintettel arra, hogy május 1-jétől szeptember 30-ig a tanuszoda fűtött vizében lehetővé vált az úszásoktatás. Kunszentmiklóson jelenleg közel 2000 tanuló jár iskolába, s a kistérség egyáltalán nem rendelkezik a folyamatos úszásoktatásra alkalmas medencével. Ezért a sportcsarnokhoz kapcsolódó tanmedence lefedése létfontosságú. A Klebelsberg Intézményfenntartó Központ rendkívül fontosságúnak minősítette a kunszentmiklósi fedett tanuszoda létesítését.

Az ÁMK mögötti 8593 m²-es szabadtéri sportpálya nemcsak az ÁMK tanulóinak, hanem a középiskolák tanulóinak is biztosít szabadtéri sportolási lehetőséget.

A Kossuth Lajos utcai Sporttelep atlétikai és futball játékoknak biztosít helyet.

A Baksay Sándor Református Gimnázium és Általános Iskola saját 200 m²-es tornateremmel rendelkezik.

A Paralel Kft által fenntartott és működtetett sportlétesítmény a Botond utcában található SÁMA teniszpálya.

Kunszentmiklós 0169/7 helyrajzi szám alatti önkormányzati terület ad helyet a Nyílegyenes Íjász Klub edzéseinek.

A településen a 400 m-es futópályával rendelkező piactéri, valamint az ÁMK mögötti atlétikai pályák állapota a pénzühiány miatt elmaradt felújítások következtében teljesen lepusztult, utóbbinál az épületet 25 évvel ezelőtt elbontották. A terület jelenleg is rendkívül elhanyagolt. Az ÁMK mögött jelenleg is van egy 200 m-es futópálya és egy bitumenes kézilabda pálya, amelyet az általános iskolások használnak, ennek leterheltsége 100 %-os. A középiskolások azonban semmilyen atlétikai foglalkozáson nem tudnak részt venni. Nincs alkalmas terület a tömegsport rendezvényekre, nem beszélve az amatőr és az egészségükért futni, atletizálni óhajtók számára sem. Fentiek miatt az atlétikai pályák felújítása szükséges atlétikai célú hasznosításra. Szükséges lenne egy fogathajtó pálya kialakítása is, amely az Epreskert területén lenne megoldható. A mellette lévő Városi Labdarúgó Sport Klub felújítása is szükséges.

A Petőfi lakótelepen (Vásártér u. 8.) az ifjúság számára kialakításra került egy skate- és görpálya hasznos szabadidő eltöltési céllal. A pálya nagy sikernek örvend, a térségből is járnak ide fiatalok, maximális a kihasználtsága, igény mutatkozik a bővítésre, új elemek kialakítására.

30. táblázat: A város kulturális és sport infrastruktúrájának jellemzői (aktuális állapot)

Intézmény neve	kihasználtság/ látogatottság	beavatkozási szükségletek
Varga Domokos Általános Művelődési Központ	100%	nyílászáró csere, burkolat javítás
Városi Könyvtár	100%	nyílászáró csere, burkolat javítás, villamoshálózat-csere
Miklóssy János Sportközpont	100%	fűtőkorszerűsítés
Baksay Sándor Református Gimnázium tornaterme	100%	bővítés
Városi Labdarúgó Sport Klub (Kossuth L. u. 52-54)	90 %	felújítás

Forrás: intézményi adatszolgáltatás 2015.

A 2014-2018 között érvényes sportkonceptióban jelölt fejlesztési irányok a következők:

- A sportcélú eszközök beszerzése óvodákban, iskolákban, sportlétesítményekben
- Óvónők továbbképzése a testnevelés órákkal kapcsolatban
- Tornaszobák kialakítása óvodákban
- Az ÁMK mögött lévő sportpálya bővítése, felújítása és bekerítése,
- Baksay Sándor Református Gimnázium és Általános Iskolában új tornaterem építése.
- Kossuth Lajos utcai Sporttelep épületének felújítása.
- Tass település felé kerékpárút kiépítése, csatlakozás az országos kerékpárút hálózathoz,
- Fedett fürdő létesítése,
- Bakér Sétány kialakítása a Bibó Károly utcától a következő hídig.

A Bács-Kiskun Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Kunszentmiklósi Tagintézménye keretein belül működik gyógytestnevelés. Szakember hiány miatt az ellátottság nem teljes körű. A településen játszótér a Szabadság utcában, a Vásártér utcában és Kunbáonyban található.

1.8.2 Esélyegyenlőség biztosítása

31. táblázat: Hátrányos helyzetű gyermekek Kunszentmiklóson

Életkor és kategória	Fő
Településen élő összes hátrányos helyzetű gyermek / tanuló száma	37
Településen élő összes halmozottan hátrányos helyzetű gyermek / tanuló száma	99
Óvodás korú hátrányos helyzetű gyermekek száma	8
Óvodás korú halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma	20
Alapfokú intézménnyel tanulói jogviszonyban álló hátrányos helyzetű tanulók száma	25
Alapfokú intézménnyel tanulói jogviszonyban álló halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma	65
Középfokú intézménnyel tanulói jogviszonyban álló hátrányos helyzetű tanulók száma	4
Középfokú intézménnyel tanulói jogviszonyban álló halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma	14

Forrás: OH 2015.01.

A fenti adatok nincsenek teljes összhangban az 1.8.1 fejezetben bemutatottakkal, mivel 2013-tól szigorodtak a HH és HHH jogosultság kritériumai.

A stratégiakészítési munkacsoportülésen elhangzott, hogy **a településen vannak nevelőszülők, ugyanakkor nem elegendő.**

32. táblázat: **Esélyegyenlőségi program összegzés**

Esélyegyenlőségi
Program

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<ol style="list-style-type: none"> 1. Munkanélküliség 2. Aluliskolázottság 3. Lakhatási problémák 4. Szenvedélybetegségek 5. Életvezetési problémák 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Munkahelyteremtés 2. Felzárkóztató képzések, átképzések 3. Szociális lakások építése felújítása 4. Segítő szolgálat létrehozása 5. Tanácsadás
Gyermekek	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gyermekszegénység 2. Nem megfelelő családi profil 3. Korosztályuktól való leszakadás 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Munkahelyteremtés, gyermek étkeztetés, tankönyvtámogatás, felzárkóztató programok 2. Szülők részére oktatás, családi napok szervezése, tanácsadás 3. Külön órák biztosítása, pedagógiai szakszolgálatok igénybevétele
Idősek	<ol style="list-style-type: none"> 1. Alacsony nyugdíj 2. Egészségügyi problémák 3. Egyedüllét 4. Külterületen élők elszigeteltsége 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Élelmiszer csomag osztása, kedvezményes étkezés 2. Szűrési napok szervezése 3. Személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások 4. Jelzőrendszeres segítségnyújtás, Családsegítő Szolgálat munkatársai rendszeres látogatása
Nők	<ol style="list-style-type: none"> 1. Munkahely hiánya 2. 45 év felett a változó képzettségi követelmények 3. Gyesről, Gyedről visszatérők munkaidő beosztása 4. Családon belüli erőszak 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Munkahelyteremtés 2. Képzések szervezése 3. Rugalmas munkaidő 4. Tájékoztatások, nyílt napok szervezése
Fogyatékkal élők	<ol style="list-style-type: none"> 1. Középületek akadálymentesítettsége hiányos 2. Munkanélküliség 3. Hátrányos megkülönböztetés 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pályázati lehetőségek feltárása 2. Megváltozott munkaképességűek foglalkoztatása 3. Fórumok szervezése

Forrás: Helyi esélyegyenlőségi program 2015.

1.8.2.1 A beavatkozások megvalósítói

33. táblázat: HEP megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Kunszentmiklós Város belterületén található ingatlanok csatorna- és csapadékvíz, szennyvíz elvezetésének megoldása. Munkahelyteremtő projektek a hátrányos helyzetű célcsoportok számára. Szociális bérlakás-állomány fejlesztése. Varga Domokos ÁMK könyvtárának fejlesztése az életen át tartó tanulás érdekében.	Munkaügyi Kirendeltség Egészségügyi Központ Belügyminisztérium Oktatóközpont Polgármester
Gyermekek	Kunszentmiklós Város belterületén található ingatlanok csatorna- és csapadékvíz, szennyvíz elvezetésének megoldása. Szociális bérlakás-állomány fejlesztése. Varga Domokos ÁMK könyvtárának fejlesztése az életen át tartó tanulás érdekében.	Védőnők Családsegítő és Gyermejkölési Varga Domokos Általános Művelődési Központ
Idősek	Kunszentmiklós Város belterületén található ingatlanok csatorna- és csapadékvíz, szennyvíz elvezetésének megoldása. Varga Domokos ÁMK könyvtárának fejlesztése az életen át tartó tanulás érdekében. Helyi és kistérségi szűrőmobilizálási programok, kampányok.	Kistérségi Egyesített Szociális Intézet Varga Domokos Általános Művelődési Központ Családsegítő Szolgálat Egészségügyi Központ
Nők	A hátrányos helyzetű emberek integrált foglalkoztatása és képzése. Munkahelyteremtő projektek a hátrányos helyzetű célcsoportok számára Varga Domokos ÁMK könyvtárának fejlesztése az életen át tartó tanulás érdekében.	Varga Domokos Általános Művelődési Központ Családsegítő Szolgálat Napsugár Bölcsőde Munkaügyi Kirendeltség Egészségügyi Központ
Fogyatékkal élők	A hátrányos helyzetű emberek integrált foglalkoztatása és képzése. Munkahelyteremtő projektek a hátrányos helyzetű célcsoportok számára. Varga Domokos ÁMK könyvtárának fejlesztése az életen át tartó tanulás érdekében.	Munkaügyi Kirendeltség Varga Domokos ÁMK

Forrás: HEP, 2015.

1.8.2.2 HEP jövőkép

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák többsége él a felzárkóztató programok lehetőségével, és hosszú távú munkához jut. Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők többféle szociális juttatásban részesüljenek, mind tárgyi, mind anyagi eszközök megteremtésével. Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek felzárkóztatását, életkörülményeik javítását, jövőképük kialakítását. Folyamatosan odafigyelünk az idősek napközbeni ellátására, gondozására, étkeztetésére. Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a szűrővizsgálatok megszervezését, munkahelyteremtését, rugalmas munkaidő bevezetését. Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők integrált foglalkoztatására és képzésére.

1.9 A település gazdasága

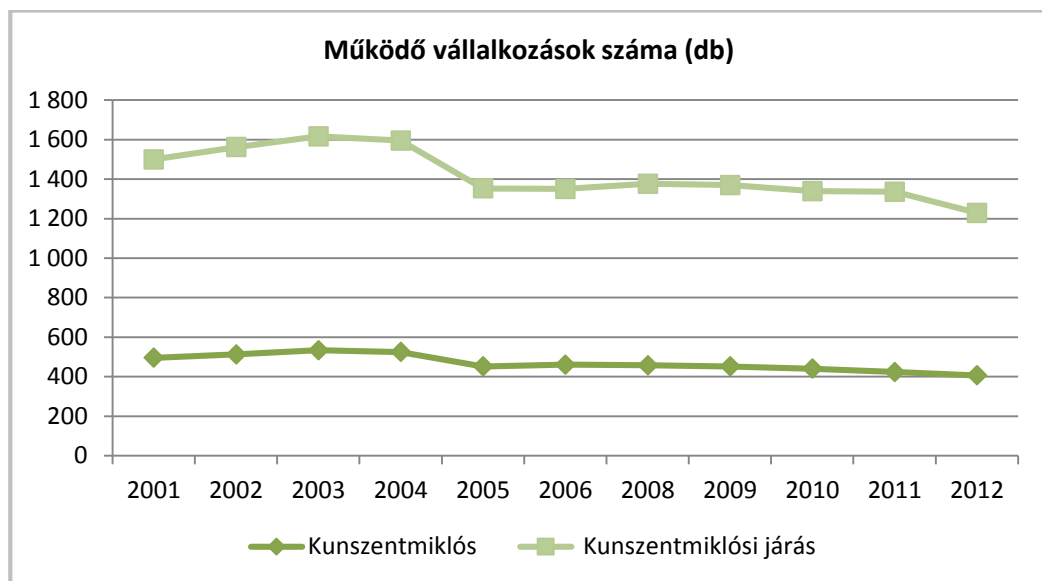
1.9.1 A település gazdasági súlya, szerepköre

Megyei program
szerinti gazdasági
súly

Kunszentmiklós város gazdasági súlyát és szerepkörét érintően említésre kerül a megyei területfejlesztési programban. Gazdasági szerepkörét tekintve a megyei program a várost a kisvárosi-falusi üzleti szolgáltató centrumként definiálja. **A 290/2014. (XI:26.) Korm. rend. 3. számú melléklete a Kunszentmiklósi járást fejlesztendő járásként definiálja (korábban LHH kistérség volt).** A városban a regisztrált vállalkozások száma 1194, a működő vállalkozások száma 407 (2012). Ez a regisztrált vállalkozások esetén magasabb, működő vállalkozások tekintetében kevesebb, mint 2010-ben.

A Kunszentmiklóson működő vállalkozások a Bács-Kiskun megyében működők 1,35 %-át tették ki 2012-ben. A Kunszentmiklósi járásban 1229 db van, azaz a járásban működő vállalkozások kevesebb, mint fele, 33,12 %-a található Kunszentmiklóson. 2011-ről 2012-re a működő vállalkozások száma a járásban 8, Kunszentmiklóson azonban csak 4 százalékpontos csökkenést mutatott. A megyében működő vállalkozások 4%-a található a járásban.

18. ábra: Működő vállalkozások száma

Forrás: KSH

Kunszentmiklóshoz méretében, periférikus elhelyezkedésében és korábbi hátrányos helyzete (leghátrányosabb helyzetű település) alapján hasonló megyei város Jánoshalma, amelynek lakossága 2011-ben 9008 fő (Kunszentmiklósé 8561 fő). A 290/2014. (XI:26.) Korm. rend. 3. számú melléklete a Jánoshalmi járást komplex programmal fejlesztendő járásként definiálja. Mindkét városban hagyományosan erős a mezőgazdasági tevékenység, a jelenlevő ipari tevékenység fokozása mellett a turisztikai fejlesztéseket helyezik ez előtérbe.

Kunszentmiklóshoz szintén hasonlít mérete, elhelyezkedése és korábbi hátrányos helyzete ((leghátrányosabb helyzetű település) miatt a 2011-ben 6753 fő lakónépességű Bácsalmás is, amely a 290/2014. (XI:26.) Korm. rend. 3. számú melléklete szerint szintén komplex programmal fejlesztendő járás központja. Járásszékhelyként, Bácsalmás területi adottságait nézve egyértelműen megállapítható, hogy a húzó ágazat a mezőgazdaság.

Hasonlóságuk miatt Jánoshalma és Bácsalmás adataihoz is viszonyítjuk Kunszentmiklós jellemzőit a következőkben.

Vállalkozások száma
szerinti súly

2012-ben a működő vállalkozások 1000 lakosra vetített száma a megye esetében 62 lakos, Kunszentmiklós város értéke: 48,54, ami a megye 11 járásközpontjai közül a 9. A város e tekintetben kedvezőtlenebb helyzetben van a megye egészéhez képest, ugyanakkor még mindig jobb helyzetben, mint Jánoshalma, ahol a városi érték: 39,67, ami a megye 11 járásközpontja közül az utolsó helyet jelenti. Bácsalmás kettejük között a 10. helyet foglalja el a megyei rangsorban a 45,07 értékkel.

Működő
vállalkozások
jellemzői szerinti súly

A vállalkozások abszolút és lakosságarányos száma nem mutatja kielégítően a város relatív gazdasági erejét ezért fontos megvizsgálni és összehasonlítani a működő vállalkozások szerkezetét alkalmazottal létszáma szerint is.

34. táblázat: Működő vállalkozások száma alkalmazotti létszám szerint

Területi egység	működő vállalkozások száma – alkalmazotti létszám alapján			
	1-9 fő	10-49 fő	50-249 fő	249- X fő
	mikro	kis	közép	nagy
Kunszentmiklós város	384	18	5	0
Jánoshalma város	337	16	3	0
Bácsalmás város	292	13	2	0
Bács-Kiskun megye	28 535	1 416	238	31
Kunszentmiklós város részesedése a megyei szummából (%)	1,34	1,27	2,52	0

Forrás: KSH, 2012

A fenti táblázat adatai alapján megállapítható, hogy Kunszentmiklóson a megyei adathoz hasonlóan a mikro vállalkozások vannak többségben, azaz a településen lévő vállalkozások 94,3%-a mikrovállalkozás (a megyéé 94,4%). A város arányaiban kb. azonos a megyei aránnyal a kisvállalkozások (10-49 főt foglalkoztató cégek) vonatkozásában (4,4 %, megyei 4,7%). A középvállalkozások esetén a helyi súly magasabb, 1,2 %, mint a megyei 0,8%. 250 főt, illetve a felett foglalkoztató vállalat nincs a településen, a megyei arány 0,1%. Összességében Kunszentmiklós aránya a megyei működő vállalkozások közül 1,35 %, ami rendkívül alacsony, hasonlóan Jánoshalmához, ahol ez az arány 1,1%, és Bácsalmáshoz, ahol ez 1 %.. Jánoshalmán a működő vállalkozások méret szerinti megoszlása szinte azonos a kunszentmiklóssal, a mennyiséget tekintve valamivel alacsonyabbak az adatok, ami a kis- és középvállalkozások esetében helyi szinten már jelentős különbséget jelent, így foglalkoztatási szempontból Jánoshalma hátrányosabb helyzetben van. Bácsalmáson még a jánoshalminál is kevesebb a működő vállalkozások száma, így Kunszentmiklóshoz képest még hátrányosabb, periférikus a helyzete.

Ágazati szerkezet
szerinti súly

A város relatív helyzetét tükrözi mindezek mellett a működő vállalkozások ágazatok szerinti megoszlása. Ezzel lehetővé válik a domináns ágazatok beazonosítása és összehasonlítása a megyei jellemzőkkel.

35. táblázat: A helyi és megyei vállalkozások ágazatok szerinti megoszlása

Gazdasági ág	Kunszentmiklós város db (2012)	Bács-Kiskun megye db (2012)
Mezőgazdaság	15	1985
Ipar	41	2933
Építőipar	63	2766
Kereskedelem, gépjárműjavítás	96	7 573
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	33	3 794
Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	11	1 141
Szállítás, raktározás	46	1314
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	18	1515
Információ, kommunikáció	6	885
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	10	1122
Ingatlanügyletek	8	963
Közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás	0	6
Oktatás	21	1091
Humán-egészségügyi, szociális ellátás	9	1357
Művészet, szórakoztatás, szabadidő	6	562
Egyéb szolgáltatás	24	1 213
Összesen:	407	30220

Forrás: KSH 2012.

A 2012-es adatok szerint a működő vállalkozások közül a mezőgazdaságban, halászatban tevékenykedők aránya 7,9 % a településen, amely magasabb a megyei aránynál (6,6%), viszont alacsonyabb a járási adatnál (8,3%). Jánoshalmán a mezőgazdasági vállalkozások aránya, meghatározónak mondható a városban (11,8 %), ezzel erősítve Jánoshalma gazdaságának agrárjellegét, Kunszentmiklósnál nagyobb jelentőséggel bír. Bácsalmás területi adottságai (kiváló termőhelyi adottságok, kedvező klimatikus körülmények magas szántóföldi termés hozamokkal) alapján a felsorolt városokhoz hasonlóan meghatározó, húzó ágazat a mezőgazdaság, mely azonban a fenti típusú adatok alapján nem igazolható. Ennek oka abban keresendő, hogy a statisztikai adatok között nem jelennek meg az őstermelők, családi gazdaságok, mezőgazdasággal foglalkozó egyéni gazdálkodók adatai, Bácsalmás korábbi IVS-e alapján feltételezhetően az őstermelők száma 700 fő felett van a településen.

Kunszentmiklóson az iparban tevékenykedő működő vállalkozások aránya kicsit magasabb a megyeinél (10 %), viszont az építőiparban Kunszentmiklóson már a működő vállalkozások 15,5 %-a tevékenykedik, szemben a megyei 9,15 %-kal (Jánoshalmán hasonlóak az adatok, az ipari vállalkozások aránya 10,3 %, az építőipariaké viszont alacsonyabb, csak 10,1 %, Kunszentmiklóson ez jelentősebb). A Kunszentmiklóson legjelentősebben a gépjárműjavításhoz, szállítmányozáshoz, kereskedelemhez kapcsolódó szolgáltatói szektor jelentőségét mutatja, hogy

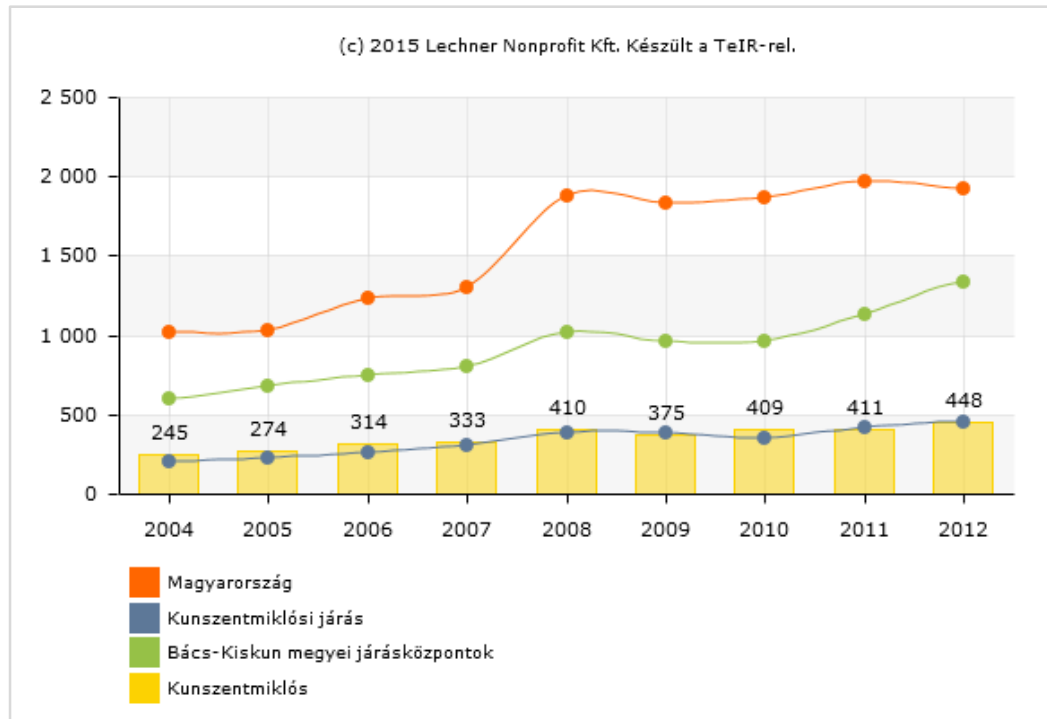
Kunszentmiklóson a működő vállalkozások 70,8 %-a tevékenykedik a szolgáltatói szektorban, ez a szám azonban - bár némileg alacsonyabb a megyei 74,6 %-nál - magasabb, mint Jánosalmán, ahol a városban működő cégek 67,1%-a működik ebben a szektorban. **Erőteljes a településen a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység**, az ezen a területen tevékenykedő vállalkozások a városban működő vállalkozások 8,1 %-át teszik ki.

A 2012-es KSH adatok alapján Bácsalmáson, a megyéhez hasonlóan a kereskedelem, gépjárműjavítás nemzetgazdasági ág területén tevékenykedik a legtöbb vállalkozás. Emellett jelentős még az építőipar; a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás; a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység és a mezőgazdaság is. Ebben a városban hiányzik a mezőgazdasághoz kapcsolódóan a fejlett feldolgozóipar, az elégséges tőkeinvestíció, a megfelelően szakképzett munkaerő, a piacok kiépítettsége. A kiváló termőhelyi adottságokra, valamint a magas szakmai tudással és tapasztalattal rendelkező helyi társadalomra támaszkodva a mezőgazdasági termék vertikum kiszélesítésével a feldolgozóipar létrehozása indokoltá vált. Bácsalmás Város Önkormányzata már korábban felismerte ennek szükségességét, elindította ezt a tevékenységet a térségben egykori nagy hagyományokkal bíró, helyi zöldség- és gyümölcs feldolgozó üzem beindításával. A START program keretében az önkormányzat kialakította a helyi zöldség- és gyümölcsfeldolgozó üzemét, ahol közfoglalkoztatásban résztvevők dolgoznak. Az üzemnek köszönhetően helyi alapanyagból, helyi terméket állítanak elő. Az előállított termékek között szerepelnek különféle ivólevek, céklalé, paradicsomlé, ketchup, paprikakrém, zöldség-mix, süttőtök-alma-zsályakrém, mentás almakrém, különböző csalamádék és egyéb termékek. Ezek a termékek a településen létrehozott Egészséges Bácsalmásért Mintaboltban el is érhetők.

Kunszentmiklóson is többségében szántóföldi növénytermesztés folyik Bácsalmáshoz hasonlóan, ugyanakkor a zöldség- és gyümölcstermesztés nem jellemző természeti adottságai miatt. A fenti bácsalmási tapasztalatok helyi adottságokhoz igazítva felhasználhatók lehetnek a város számára.

19. ábra: Egy lakosra jutó bruttó hozzáadott érték

Forrás: TEIR

Az egy lakosra jutó bruttó hozzáadott érték Kunszentmiklóson lassan növekvő tendenciát mutat Bács-Kiskun megye többi járásközpontjához hasonlóan (2012-ben 448 000 Ft), ugyanakkor jóval a járásközpontok átlaga alatt marad, miközben a Magyarország egészére vonatkozó adat 2012-ben a kunszentmiklósi érték több mint négyszerese. A többi járásközpont 2011-től jelentősebb mérvű fellendülést mutatott, mint Kunszentmiklós. 2012-ben a KSH adatai szerint az egy lakosra jutó bruttó hozzáadott érték Jánoshalmán 330 300 Ft volt, tehát hozzá viszonyítva Kunszentmiklós az utóbbi években jobban fejlődött, ugyanúgy, mint Bácsalmáshoz képest, ahol a fenti adat 314.000 Ft volt.

1.9.2 A település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői

1.9.2.1 Mezőgazdaság

A településen működő vállalkozások 3,7 %-a működött a mezőgazdaságban 2012-ben, amely a járás településeire képest alacsonyabb érték. A mezőgazdaságban a működő vállalkozások 93,33 %-a mikro, 6,6 %-a kis és 0 % középvállalkozás. Nagyvállalkozás nem működik az ágazatban. A külföldi tulajdon nem jellemző. A foglalkoztatottak 8 %-a dolgozik az agráriumban (2011).

Kunszentmiklós gazdasági életét évszázadokon keresztül egészen a közelmúltig a mezőgazdaság határozta meg, mintegy 16,5 ezer hektár külterületének jelentős része mezőgazdasági hasznosítás alatt állt és áll ma is. A mezőgazdasági termelés struktúrája csak arányaiban változott az elmúlt időszakokban. **Jelenleg (2015-ben) szántóföldi növénytermesztés folyik 8400 hektáron és döntően legeltetésre alapozott állattenyésztés folyik 6700 hektár gyepterületen, ezekhez a területekhez képest szinte jelentéktelen a 32 ha-t kitevő gyümölcsösök, 42 ha-t kitevő szőlők és 15-ha-t kitevő kertek aránya. A 8000 ha-t területet lefedő Kiskunsági Nemzeti Park területén a jogszabályi előírások és a gyengébb termőhely**

miatt szinte kizárólag - alacsony műtrágya és növényvédő-szer felhasználás mellett – **takarmánytermesztés** folyik.

A mezőgazdasági területek átlagos kataszteri tiszta jövedelme 11-12 AK érték körül alakul – legalacsonyabb 6 AK, legmagasabb kb. 30AK – ami mutatja a termőhely kedvezőtlen adottságait. **Kiterjedt gyepterületek közé ékelődött alaktalan szántóterületek és felszínig szikes és humusztalan homokterületek a jellemzők. Jelenleg mintegy 500 mezőgazdasági termelőt tartanak nyilván,** ezekből egyetlen gazdasági társaság rendelkezik 1000 ha feletti termőterülettel, 19 egyéni vállalkozó és őstermelős haladja meg a 200 ha-os birtokméretet, és 104 azok száma akik 20 ha feletti területen gazdálkodnak. Kimondottan szántóföldi növénytermesztéssel (árutermeléssel) mindössze 10 gazdálkodó foglalkozik, **általánosan jellemző a vegyes gazdaság, aminek favoritállata a juh volt manapság jellemzőbb és gyakoribb a húsmarha tartás.** Ennek ellenére 11-12 nagy létszámú juhászat továbbra is működik, de ettől már több a szarvasmarhatartók száma. A sertéstartás szinte teljesen megszűnt, csak a saját részre történő hizlálás jellemző. **A külterületi szőlő, gyümölcsösök, kertek művelésével a többség szintén felhagyott.** A 2010-es KSH adatok szerint a mezőgazdasági művelésű terület összesen 11 126 ha-t tesz ki, az erdőterületek nagysága pedig 282 ha. Az állattartó gazdaságok száma 2010-ben 539 db. Ugyanekkor Jánoshalmán, amely a szántóföldi és a kerti növénytermesztésre is kiváló termőföldi adottságokkal rendelkezik, alapvetően állattenyésztést, kertész ágazatot képviselő cégek, valamint élelmiszer feldolgozó ipari vállalkozások tekinthetők meghatározónak.

A kunszentmiklósi elmaradott térségben probléma, hogy az önellátás egyáltalán nem, vagy csak részben biztosított, így szükséges helyi üzemek létesítése, melyek a munkanélküliség csökkenéséhez, vagy a fiatalok megtartásához járulhatnak hozzá. Ezen üzemek (savanyító, befőző üzemek stb.) az előbbieket mellett a térségi alacsony szintű kertészkedést és gyümölcstermesztést, valamint a háztáji gazdálkodást segítenék.

A települési stratégiakészítési munkacsoport ülésen felmerült **a nehezen hasznosítható földterületek energianövény-termesztéssel történő hasznosításának lehetősége.**

Az agrártevékenység szervezettségét tekintve Kunszentmiklós városnak van Gazdaköre, Települési Agrárbizottsága, de a termelés alapján szerveződött társulások hivatalosan nincsenek jelen a településen. A sertéstartókat összefogó Kft még létezik, ám nem működik. A feldolgozó ipar mindössze egy malomra és egy takarmánykeverőre korlátozódik. A mezőgazdasági termények szárításával, tárolásával 3 vállalkozás foglalkozik. A városban van termelői piac, amit az Önkormányzat működtet, azonban a szigorú jogszabályi előírások, a NÉBIH ellenőrzései, és nem utolsósorban a háztáji kertművelés hagyományának eltűnése miatt a saját termékeit áruló kistermelők jelenléte a piacon visszaesett.

A helyi munkacsoport résztvevők szerint a város helyi specifikumait egyedül a méz, valamint a kecske-, illetve juh termékek alkotják. A helyi mezőgazdasági vállalkozások egy része mezőgazdasági támogatásból korszerűsíteni tudta gépparkját. Az ágazatot érintő támogatások a következő ciklusban (2014-2020) növekedni fognak, főként a pályázaton elérhető vidékfejlesztési támogatások tekintetében.

A mezőgazdaságban komoly problémát jelentenek a belvízkárok. A 2011-es esztendőben, majd 2013-ban is Kunszentmiklóson és környező 3 településen (Szabadszállás, Szalkszentmárton, Tass) a belvíz, a felszíni csapadékvíz hatalmas tömege megoldhatatlan feladatokat és természeti katasztrófát jelentett. A köztes időszakban az elöntött területekről elvezetett víz hiánya okozott ugyancsak óriási gazdasági károkat. 2012-13-ban a műszaki egyetem bevonásával egy komplex vízrendezési terv készült, amely alkalmas megoldást és műszaki válaszokat ad a felmerült kérdésekre.

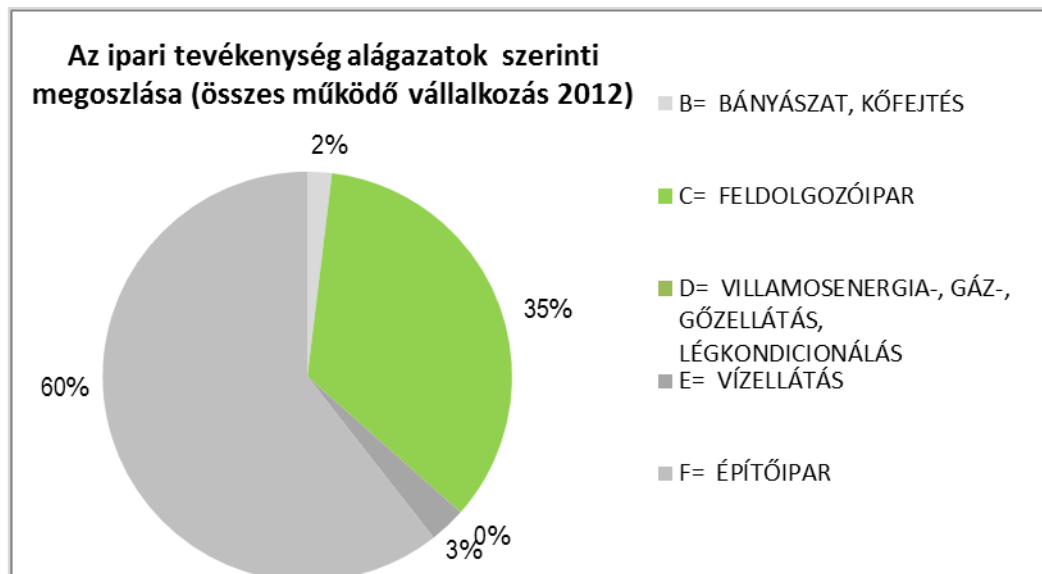
1.9.2.2 Ipar

A településen működő vállalkozások 25,6 %-a működött az iparban, építőiparban 2012-ben, amely a járás településeire mértén hasonló érték. Az iparban működő vállalkozások 86,53 %-a mikro, 11,11 %-a kis és 3,84 % középvállalkozás. Nagyvállalkozás nem működik az ágazatban a településen. Az ipari cégek szétszórtnak helyezkednek el a településen. A külföldi tulajdon foglalkoztatási szempontból jelentős. A foglalkoztatottak közül 1169 fő, 53,9 % dolgozik az ipar különféle ágazataiban (2011). Domináns iparágnak számít foglalkoztatotti létszám és árbevétel alapján a villamosipari és építőipari ágazat. **A város legnagyobb ipari foglalkoztatói** ezeken a területeken működnek:

- **Schneider Electric Energy Kft.:** A Schneider Electric a világ egyik vezető vállalata a villamosipar területén. A világ több mint 100 országában vannak jelen az energiamenedzsment és villamosenergia-elosztás, az ipari folyamatok irányítástechnikája és automatizálása, az épületautomatizálás és biztonság, a kritikus energiaellátás és hűtés, az installációs rendszerek és vezérlés területén. A vállalkozás jelenleg 278 főt foglalkoztat.
- **Mediterrán Magyarország Kft.:** A bolyi központú, 100 %-ban magyar tulajdonú cég tetőcserepeket és a tető kialakításához szükséges kiegészítőket gyártó és nemzetközi szinten is forgalmazó vállalat, amelynek két gyára Bolyban és Kunszentmiklóson található, összesen 103 fő foglalkoztatottal.

A vállalkozások mellett a településen az önkormányzat és intézményei is jelentős foglalkoztatók, összesen 133 fő áll náluk alkalmazásban.

20. ábra Az ipari tevékenység ágazati megoszlása (2012)

Forrás: KSH, TEIR

Jánoshalmán a térség adottságai nem kedveznek a befektetők letelepítésének, a rossz elérhetőségi viszonyok mellett a helyi munkaerő kis mérete, alacsony képzettsége is problémát jelent. Kunszentmiklóson elérhetőség szempontjából jobb a helyzet a város megye- és régióhatárok melletti elhelyezkedése miatt, ugyanakkor itt is gondot jelent a befektetők vonzása.

Bácsalmás a Duna- Tisza köze déli részén, közvetlenül a szerb határ szomszédságában fekszik. Hátrányát részben a kedvezőtlen földrajzi fekvése, részben a jelentősebb, nagyobb forgalommal

Gazdasági
infrastruktúra

bíró főutaktól való távolság, a nagyarányú munkanélküliség, a fizetőképes kereslet hiánya és egyéb negatív tényezők együttes hatása okozza. Jelentős ipar a településen nem alakult ki, a délszláv konfliktus is nehezítette a város helyzetét, így a belföldi és külföldi tőke ezt a térséget is elkerülte.

A három várost összehasonlítva ugyanakkor mind Jánoshalma, mind Bácsalmás azzal az előnnyel rendelkezik Kunszentmiklóssal szemben, hogy a 27/2013. (II. 12.) Korm. rendelet alapján szabad vállalkozási zónának minősülnek, mely pozitív hatással lehet az itt működő, illetve betelepülni szándékozó vállalkozások számára, mivel a kormányrendelet értelmében az alaptámogatáson és a kiegészítő támogatásokon kívül többlettámogatást igényelhetnek.

A stratégiakészítés során elhangzott, hogy a régi gyáregységek újrahasznosítása megtörtént a városban.

A város beépítési karakterét (ipari hasznosítású területeit, üzemait is) szemléltető településtérkép a mellékletek között megtalálható.

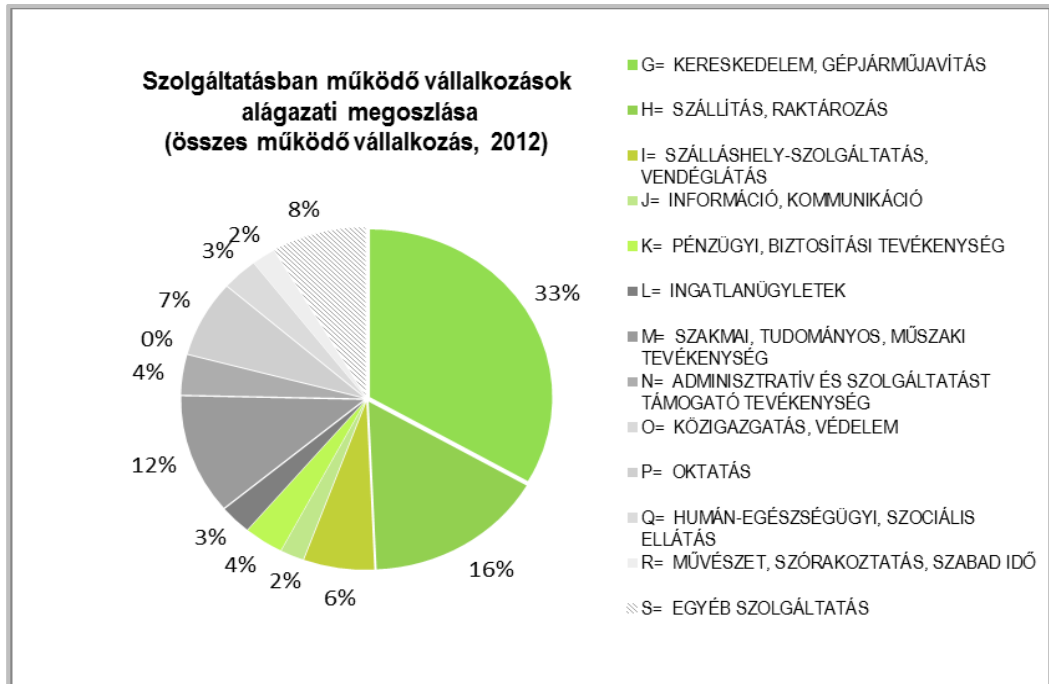
A Kunszentmiklósi Ipari Park (hrsz: 3211/11) területe: 14,42248 ha. Az ipari parkban 3 vállalkozás működik: az építőipari tevékenységet végző Jáger Kft. (6090 Kunszentmiklós, Ipari Park 3.), a festék- és bevonóanyag-gyártással foglalkozó Otis Bt (6090 Kunszentmiklós, Ipari Park 6.) és a Szp Kunszentmiklós Konzorcium (6090 Kunszentmiklós, 3211/11 hrsz.), amely a szennyvízberuházás időtartamára létrejött kivitelezői konzorcium, ez 2015-ben a projekt befejezésekor megszűnik.

Az ipari park területén szükséges a közművesítés, az infrastrukturális fejlesztés. További cél a területrendezés, mely magában foglalja a föld feltöltését és a terület bekerítését. Így zárt terület biztosítható egy új épület számára, melynek energiaellátását megújuló energiaforrásokkal lehetne biztosítani. Az épületet az önkormányzat tulajdonában lévő parkgondozó vállalat (Bakér Nonprofit Kft.) használná, amely foglalkozna a kertészettel, karbantartással. **Az oda vezető út közvilágítással történő kiépítése is tervezett.**

1.9.2.3 Szolgáltatások

A településen működő vállalkozások 70,8 %-a működött a szolgáltató (tercier) szektorban 2012-ben, amely a járás településeihez képest a legmagasabb érték, azonban még mindig a megyei érték alatt marad. A szolgáltató ágazatban működő vállalkozások 97,2 %-a mikro, 2,4 %-a kis és 0,3 % középvállalkozás. Méret és árbevétel szerint nincsenek jelentős különbségek. A külföldi tulajdon nem jellemző. A foglalkoztattak 24 %-a dolgozik a szolgáltató ágazatban (2011). A szolgáltató ágazatban működő vállalkozások alszektorok közötti megoszlása:

21. ábra A szolgáltatási tevékenység ágazati megoszlása (2013)

Forrás: KSH, TEIR, 2012.

Pénzügyi szolgáltatóként jelen van a településen az OTP és a Szabadszállási Takarékszövetkezet.

A lakossági igények kielégítését szolgálja többek között egy nagy és több kisebb ruházati bolt, járműalkatrész, iparcikk-, bútor-, háztartási és vegyi áru, papír- és írószer-, kenyér- és zöldség-gyümölcs boltok. A településen található egy TESCO, egy CBA és egy COOP kereskedés. A település rendelkezik termény- és takarmányboltokkal, tűzép- és gázcsereleppel is. 2013-ban a kiskereskedelmi egységek száma 111, a vendéglátóegységeké 27. Jelentős szerepet vállalnak a lakosság ellátásában a különféle szakmákban dolgozó magán kisiparosok.

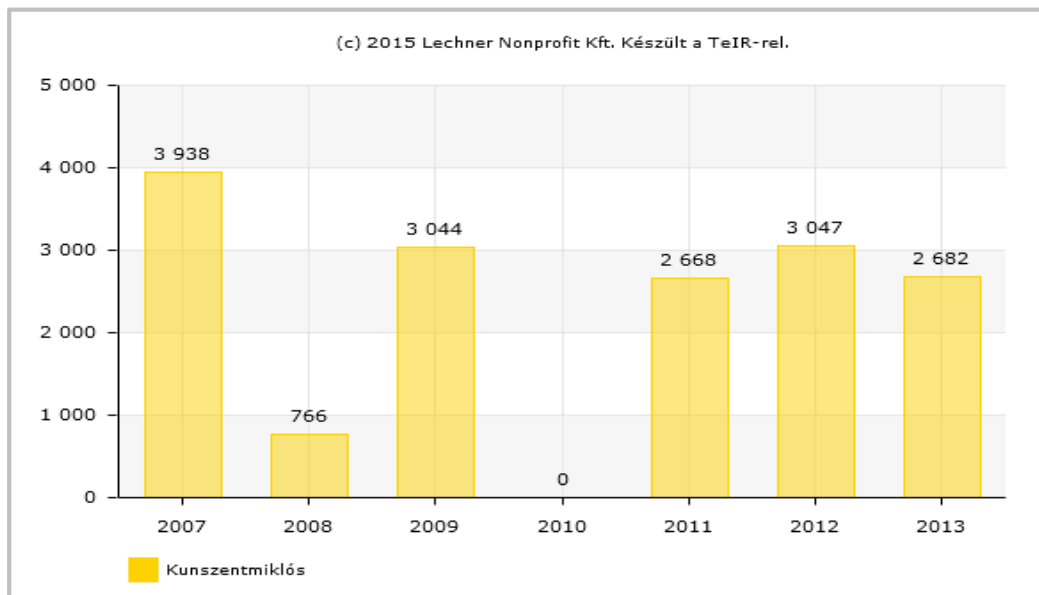
A turizmus az adottságok ellenére még nem jelentősen kihasznált gazdasági szegmens a településen (ugyanúgy, mint Jánoshalmán, ahol a kultúrtáj sajátosságaira alapozva a tanyai turizmus fejleszthető, vagy Bácsalmáson, amely természeti, vízi adottságaira kíván építeni), ennek fejlesztése tervezett, különösen az ökoturizmus, tanyai, falusi turizmus, lovas-, horgász-, kerékpáros turizmus, egészségturizmus, gyógyturizmus, gasztroturizmus területén. A turizmus a Kiskunsági Nemzeti Park, a szikes puszták, a gyógy- és termálfürdő, a vallási és népi hagyományok, egészségügyi szolgáltatások, a sportolási és horgászlehetőségek, gasztrokultúra vonzerőire épít. A szolgáltatások 6%-a a turizmusra támaszkodik. Főbb turisztikai szolgáltatók: gyógy/termálfürdő strandfürdő, Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság (Virágh-kúria), Miklóssy János Sportközpont, Nyakvágó csárda, Diószegi emlékház, Selyem-tanya, a Városháza. A településen 2014-ben a Magyar Zarándokút részeként egy zarándokszállást alakítottak ki, emellett szálláshelyként a Kisbojtár Panzió és Vendéglő, a Baki Ház és Kert, Puszták Fogadó, az Ifjúsági Turistaszálló és a Tornácos tanya várják a vendégeket. Mindemellett a kevés szálláshely-kapacitás gond a településen, újak kialakítása szükséges (amelyre a sok üres lakás alkalmas lehet). Vendéglátóhelyként a Kisbojtár Panzió és Vendéglő, illetve a Tornácos tanya működik.

A stratégiakészítés során problémaként fogalmazódott meg, hogy a települési átmenő forgalom kiszolgálására nem épültek ki üzletek, szolgáltatások.

A város Strandfürdője szezonális jelleggel működik, jelenleg három medencével rendelkezik. Gyógyvize elsősorban ízületi- és izomfájdalmak (reuma) esetén, valamint nőgyógyászati panaszoknál javallott. A medence gyógyhatása az évtizedes működés alatt teljesen bizonyítottá vált. Problémát jelent a településen a gyógymedence lefedettség hiánya, mivel kapacitásaira nagy szükség van, és a nyári hónapok nem elegendőek az igények kielégítésére. A medence lefedése a jelenlegi, mindössze öt hónapos üzemeltetési idő egész évensé tételével, megőbbszörözné a gyógyulni vágyók lehetőségeit. Amennyiben új épületben kerülne kialakításra balneológias és fizioterápiás kezelésekre is sor kerülhetne. A fürdő a Miklóssy János Sportközpont területén található, így sok lehetőséget kínál az aktív életmódot kedvelőknek is. Az új, feszített víztükrű medence úszó- és bűvartanfolyamok helyszíne.

A városvezetés nemrég értesült arról, hogy a Kiskunsági Nemzeti Park tulajdonában levő Virágh Kúria tárgyi működését az önkormányzat finanszírozta az elmúlt években. Tervezik a Nemzeti Park Igazgatóságnál az ingatlan visszaigénylését, hogy helytörténeti múzeumként tudják hasznosítani Petőfi-teremmel, Darányi-teremmel, régészeti leletekkel.

22. ábra: Vendégéjszakák száma a szálláshelyeken

Forrás: TEIR idősoros adatok

Kunszentmiklóson az összes szálláshely szállásférőhelyeinek száma 2009-ben 32 db volt, 2010-től 27 db-ra csökkent, 2013-ban is ennyi, a járási szállásférőhelyeknek csupán 11,7%-a. (Ehhez hasonlóan Jánoshalmán az összes szálláshely szállásférőhelyeinek száma 21 db 2013-ban, míg Bácsalmáson 41 férőhely van). A **vendégéjszakák száma 2009 óta kismértékben hullámzik** a gazdasági válságnak köszönhetően, 2013-ban már csak 2682 (Jánoshalmán ugyanekkor csak 1912 db, Bácsalmáson 944 db). A vendégforgalom 2010 óta lassan növekszik (2013-ban 422 fő), de még mindig nem érte el a 2010-es értéket (585 fő). A külföldi vendégéjszakák aránya a szálláshelyeken 2013-ban csupán 2,9 %, ami a járási 22,6 %-nál és a megyei 33,7 %-nál jelentősen kisebb. **Mindez mutatja, hogy Kunszentmiklós turisztikai attrakciói fejlesztésre szorulnak (ugyanúgy, mint Jánoshalmán és Bácsalmáson), fokozott figyelmet kell fordítani a turisztikai marketing tevékenységre, valamint össze kell hangolni a térségi településekkel a turisztikai kínálatot.**

Az elmúlt időszak jelentősebb turizmusfejlesztése a zárandokszállás kialakítása volt 2014-ben. A Kunszentmiklós Város Önkormányzata és a Kunszentmiklósi Építőipari és Szolgáltató Kht. által korábban üzemeltetett Tourinform iroda 2015-től már nem működik a városban kapacitás kihasználatlanság miatt.

A településen az egészségügyi és szociális szolgáltatásokat részben profitorientált vállalkozások egészítik ki. A városban visszafogott a fizetőképes kereslet ezekre a szolgáltatásokra, **ugyanakkor pl. a fogászat fejlesztése turisztikai szempontból is lényeges lehet. A tervezett megújult egészségügyi szakrendelő is vonzerőt jelent gyógyturisztikai szempontból.**

1.9.3 A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai, települést érintő fontosabb elképzelések

Mint az 1.9.1 fejezetben említettük, a működő vállalkozások összetétele szempontjából a mezőgazdaság szerepe a megyei átlagnál kevésbé jelentős Kunszentmiklóson, az ipar és építőipar viszont jóval jelentősebb (26%) annál. A szolgáltatói szektor megyei átlaghoz mért jelentősége valamivel alacsonyabb, ugyanakkor a településen meghatározó (71%).

A helyi iparüzési adókat tekintve megállapítható, hogy 2005 és 2008 között folyamatos növekedés figyelhető meg, majd a 2009-es csökkenést követően éves mértéke továbbra is folyamatosan növekszik 2011-ig, majd 2012-ben ismét csökken, 174 832 eFt-ra, **azóta viszont folyamatosan növekszik.** (A hasonló méretű Jánoshalmán 2007 és 2011 között 109 millió forintról 129,5 millió forintra nőtt a helyi adó bevétel).

36. táblázat: Iparüzési adó mértéke

Év	Iparüzési adó (eFt)
2005	101 813
2006	110 793
2007	147 000
2008	160 686
2009	153 144
2010	153 952
2011	182 860
2012	174 832
2013	216 936
2014	232 341

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás, 2015

A településen jelenleg nincs idegenforgalmi adó, azonban tervezik ennek bevezetését.

A befektetői szférában hátrányt jelent a főútvonalak hiánya, előny viszont Budapest és a környező nagyvárosok közelsége.

A versenyszférában növekedés indult be, a cégek fejlődnek, új munkavállalókat alkalmaznak. Az elmúlt években a műanyag rekeszek és ládák gyártásával foglalkozó Taroplast Kft.-nél történt munkahelyteremtő beruházás.

A geotextiliákat, bútór- és ruhaipari anyagokat, törőkendőket, festőfilceket gyártó, Németországba is exportáló Temaform Kunszentmiklós Ipari és Kereskedelmi Kft. 2008 és 2014 között minden évben jelentős fejlesztéseket hajtott végre, vállalatirányítási, termelésirányítási rendszereket, kalander gépet, bentonitgyártó gépsort, lamináló gépsort, HDB tűnemező gépsort szerzett be 240 millió Ft értékben, felújította I. üzemépületét 13,2 millió Ft értékben. További fejlesztéseket tervez 2015-2020 között uniós forrás igénybevételével. A cégnél a felhasznált alapanyag ca. 4000 tonna, melyből 1500 tonna másodlagos nyersanyag újrahasznosítás!

A 61 főt foglalkoztató halcsali gyártó, haszonállat-eledelel gyártó Juhász László e.v. exporttevékenységet is végez, 2007 és 2013 között gyártó üzem épített, szárító egységet alakított ki. 2020-ig nem tervez újabb fejlesztést.

Az ipari, építőipari tevékenységet végző Jáger Kft eddig gépet, gépjárművet szerzett be, 2014-2020 között a telephelyen nyitott, fedett csarnok kialakítását, valamint a géppark, gépjárműpark fejlesztését tervezi 46 millió Ft értékben.

Az élelmiszeripari, dohányipari gépeket gyártó ÉLBER Kft. által megvalósított fejlesztések 2007-2013 között: műszaki gépek, berendezések, gyártást segítő szoftverek, személyautók vásárlása, gyártócsarnok építése, ingatlan vásárlása és felújítása. A következő években műszaki gépek vásárlását, gyártócsarnok felújítását tervezi 70 millió Ft értékben.

37. táblázat: A város legfontosabb vállalkozásai

Vállalkozás neve	Tevékenysége	Éves nettó árbevétel eFt (2013)	Foglalkoztatottak száma	Export
Schneider Electric Energy Magyarország Villamos Kapcsolóberendezések Gyártó Kft	Középfeszültségű elosztóberendezések és kapcsolókészülékek gyártása.	7 494 538	278	igen
Mediterrán Magyarország Kft. (telephelye)	tetőcserép és tető kiegészítők gyártása, forgalmazása	4 147 467	103 (Bóly és Kunszentmiklós)	igen, Szlovákia, Románia, Horvátország
ÉLBER Kft.	élelmiszeripari, dohányipari gép gyártása	1 558 371	70	
Temaform Kunszentmiklós Ipari és Kereskedelmi Kft.	bútór- és ruhaipari anyagok, geotextil, törőkendő, festőfilc gyártása	1 532 748	96	48 %, főként Németországba
KISKUNSÁGI-COOP Zrt.	élelmiszer jellegű bolti vegyes kiskereskedelem	1 250 253	108	
Pentacolor Kft.	ragasztószergyártás	830 109	54	
Juhász László Egyéni vállalkozó	Haszonállat-, hobbiállat eledelel gyártása	400 000	61	igen
OTIS Bt.	festék- és bevonó anyag gyártás	209 300	7	
TAROPLAST Kft.	műanyag csomagolóeszköz gyártása	118 072	17	

Vállalkozás neve	Tevékenysége	Éves nettó árbevétel eFt (2013)	Foglalkoztatottak száma	Export
Jáger Kft.	építőipar	165 927	15	
Elektromárk Bt.	villanyszerelés	93 568	7	
TEMAKUN Kft.	textiláru gyártás	65 893	1	
Vitala-Pék Kft.	Kenyér-, pékáru-, édesség-kiskereskedelem	89 851	17	
KASZA MG Kft.	Növénytermesztési szolgáltatás	25 931	6	
Németh Beton Kft.	építési betontermék gyártása	52 219	8	
Elem-City Kft.	Ingatlan bérbeadás, üzemeltetés	19 985	2	

Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás, www.eginformacio.creditreform.hu 2015.

A településen működik CBA, COOP üzlet és Tesco supermarket – elsősorban élelmiszer-kereskedelemmel foglalkoznak. Az elmúlt években több cég is betelepült a városba, valamint a meglévők is bővítettek, így javultak a munkanélküliségi adatok. További betelepült/létesült cégek:

E-on energiaszolgáltató, Visus Optika, Technobelt, Biwin tojás Kft., Gombi-ép-szer, N-fer Ker. Kft., Kun-dev Bt., Kemencés Tanya Kft., HV Tüz-ép, N'ferfix Bt., Tax-akta Kft., MVM Partner Zrt., DD Magyarország Kft.

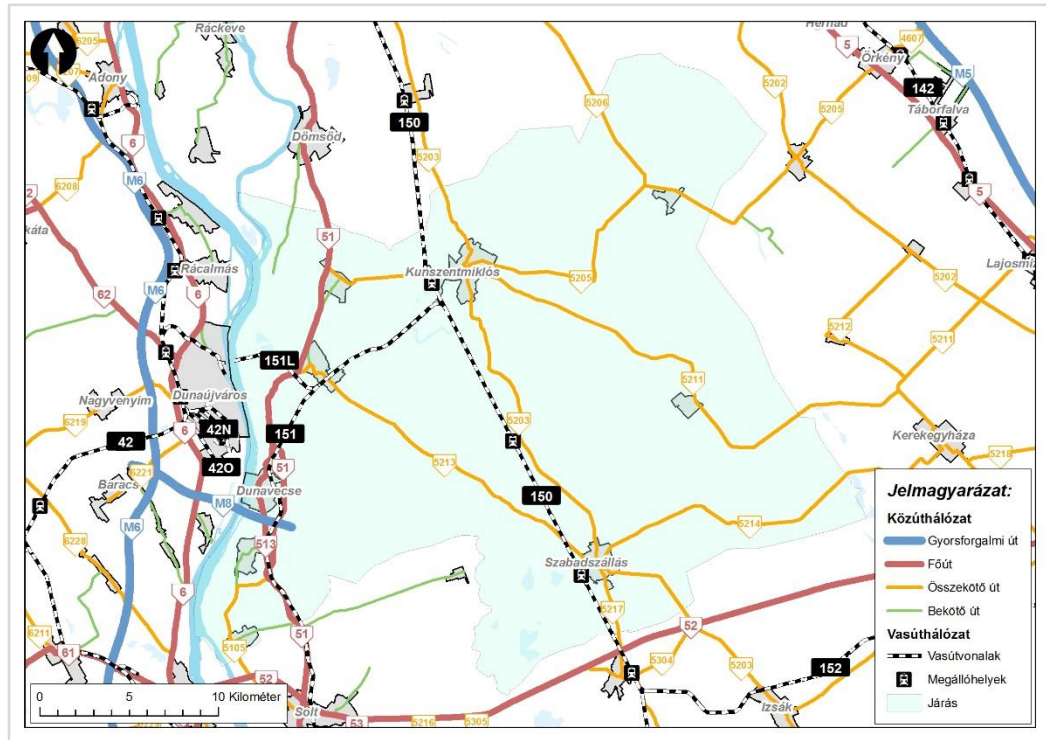
A jelentősebb gazdasági célú támogatások (2007-2013) listája a mellékletben található.

1.9.4 A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők

Elérhetőség

A város közlekedésföldrajzi elhelyezkedését szemlélteti a következő térkép.

19. térkép – Kunszentmiklós város közlekedés földrajzi elhelyezkedése a stratégiai hálózatok és csomópontok feltüntetésével

Forrás: TRENECON COWI Kft. 2015.

Kunszentmiklós közlekedésföldrajzi leírását, megközelíthetőségét részletesen tartalmazzák az 1.1.1 és 1.5 fejezetek.

Munkaerő
képzettsége

Bács-Kiskun Megyében az NFSZ statisztikák szerint 2014 decemberében 6,34 % a nyilvántartott álláskereső aránya. Ez Kunszentmiklóson 7,74 %, ami szintén javulást jelent az előző időszakokhoz képest (Jánoshalmán ennél magasabb a nyilvántartott álláskereső aránya, 2014 decemberében 9,97 %, ugyanakkor Bácsalmáson jóval alacsonyabb, 5,29%). Az önkormányzat Munkaügyi Kirendeltségtől származó információi szerint a javulásnak több tényezője is van, többek között a nyugdíjkorhatár emelkedése, a közfoglalkoztatás szinten tartása, ami március 1-jétől újraindul. Sokat segített a foglalkoztatási mutató arányának javulásában az is, hogy a versenyszférában növekedés indult be. Most már kijelenthető, hogy országos szinten nem a legrosszabb térségek közé tartozik az övük, hanem a középmezőnyben kap helyet. Január 20-i adat szerint Kunszentmiklóson 1699 fő álláskereső van

Nagy probléma a képzetlen munkaerő. A képzetlen, szakképzetlen munkanélküliek között magas a roma etnikumhoz tartozók aránya, akik között nagyon sok nem rendelkezik 8. általános iskolai végzettséggel. A képzések belépési szintjének teljesítéséhez esetükben gyakran van szükség felzárkóztató képzések szervezésére. A szakmunkás végzettségűek között nagyon sokan rendelkeznek olyan szaktudással, amely nem felel meg a munkáltatók elvárásainak. Ennek javítása érdekében több megoldást is kerestek, olyan képzéseket szerveznek, amelyek megfelelőek a munkáltatók számára.

K+F és innovációs
láncok

Sokszor problémát okoz a munkavállalóknak az utazás is, hiszen nem a saját lakóhelyén található az a munkahely, amely megfelelő lenne. Az emberek azonban nehezen mozdulnak ki a saját településükről, főleg, ha a munkavállaláshoz esetleg több időt is távol kell tölteni a családjuktól.

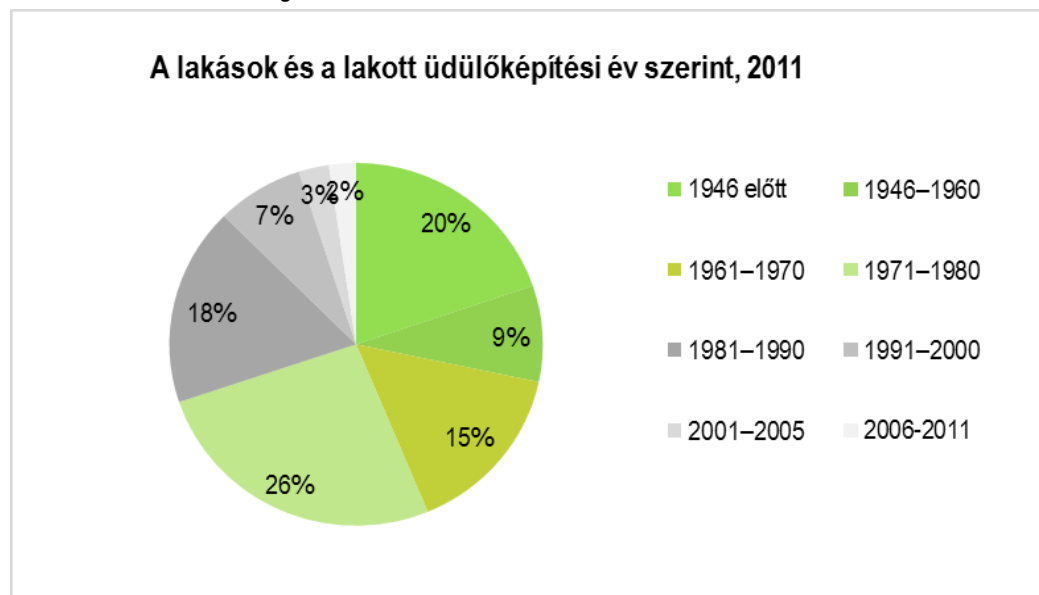
A fiatal munkavállalók számára nincs elegendő helyi munkahely, érvényesül a közeli nagyobb városok, Budapest, és némiképp külföld elszívó hatása is.

A településen folyó kutatás-fejlesztési tevékenységre vonatkozóan nem állnak adatok az önkormányzat rendelkezésére. A Széchenyi 2020 állami pályázati információs portál adatai szerint az elmúlt években technológiafejlesztés több helyi vállalkozásnál is történt (pl. Élber Kft., Kecskés Lambéria Feldolgozó és Kereskedelmi Kft., Kiskunsági-Coop Kereskedelmi és Szolgáltató Zrt., VALÉP Kft., TAROGÉP Kft., MC Termelő Kft.). Konkrét innovációs eredmények hasznosítását támogató pályázaton a TEMA FORG Kft., valamint az „OTIS” Gazdasági Szolgáltató BT. nyert támogatást.

1.9.5 Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat)

A város teljes lakásállománya 3544 db (2011) (Jánoshalmán ugyanekkor 4452 db, vagyis ott 1000 lakosra 475 lakás jutott, szemben a kunszentmiklósi 414 db-bal). A lakásállomány 2001-hez képest 38 darabbal növekedett, ami csak 1,1 %-os bővülést jelent, a lakásállomány mennyisége 2001 óta lényegében stagnál. Az alacsony komfort fokozatú lakások aránya 14,8 %, ami lényegesen javult a 2001 évi 28,47 %-hoz képest.

23. ábra: A lakások kormegoszlása

Forrás: KSH 2011.

Komfortokozat és felszereltség szerinti megoszlás szerepel az életminőség fejezetben. Paneles lakásépítés nem történt a városban. Az önkormányzat bérlakás állományának jellemzői az 1.10.5 fejezetben találhatók.

A városban az előregedő népesség és az elvándorlás miatt számos eladatlan, üresen álló ház található, ezek szinte minden utcában megtalálhatók, utcánként néhol több is. A lakáspiacot erős túlkínálat jellemzi.

38. táblázat: Helyi ingatlanárak változása 2008, 2014.

Ingatlan típus		Ingatlanárak (Ft/ m2)	
		2008. év	2014. év
Lakóingatlanok /lakás/		144.000.-	90.000.-
Lakóingatlanok /családi ház/	"parasztház"	55.000.-	35.000.-
	"kockaház"	120.000.-	75.000.-
	"újépítésű"	140.000.-	100.000.-
Kereskedelmi ingatlanok		160.000.-	110.000.-
Zöldmezős ingatlan		2.000.-	1.200.-

Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás 2015.

39. táblázat: Ingatlanárak változása: 2002, 2008, 2014.

Ingatlanárak (Ft/ m2)			
	2002. év	2008. év	2014. év
Lakóingatlanok /családi ház/	52.000.-	96.000.-	75.000.-
Lakóingatlanok /többlakásos/	82.000.-	122.000.-	124.000.-
Lakóingatlanok /panel/	-	-	-
Lakóingatlanok /lakás összesen/	71.000.-	107.000.-	86.000.-

Forrás: KSH Ingatlanadattár

2013-ban 5 db, 2014-ben 6 db lakásépítési engedélyt adtak ki. A Petőfi lakótelepen 2009-ben vettek használatba egy magán kivitelezésű 22 lakásos társasházat, azonban lakásainak nagy része máig lakatlan. A Wesselényi utcában épült egy magánház, 4 lakás, 1 iroda található benne. Az új lakásépítések nem koncentrálnak egy helyre, a város több részén épülnek.

Kunszentmiklós Város Önkormányzata Képviselő-testületének 16/2014. (V.21.) önkormányzati rendelete az első lakáshoz jutó fiatal házaspárokat támogatásáról minden olyan fiatal házaspárra vonatkozik, akinek legalább egyik tagja több mint egy éve Kunszentmiklós város közigazgatási területén lakóhellyel rendelkezik. Az előírt feltételeknek megfelelő jogosultak kamatmentes kölcsön formájában támogatást kaphatnak, melynek mértéke maximum 500.000.- Ft, 6 év futamidőre.

1.10 Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz és intézményrendszere

1.10.1 Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program

Költségvetés

Kunszentmiklós város önkormányzatának 2012 éves költségvetési kiadási főösszege 2 059 621 e Ft, bevétele 1 861 961 eFt, 2013-ban a kiadási főösszeg 1 933 797 e Ft, bevételi főösszeg 2 007 893 eFt, költségvetési többlet keletkezett. A 2014. évi tervezett költségvetési főösszeg 3 318 510 eFt. A működési hiány 2012-ben még 421 230 eFt, 2013-ban így már csak 108 829 eFt. A mérleg főösszeg 2012-ben 4 886 923 eFt, 2013-ban 5 200 736 eFt. Az önkormányzat likviditását befolyásolja az adók beérkezése, ekkor a likviditás stabilnak mondható, egyébként a számlák késedelmesen kerülnek kiegyenlítésre.

Kunszentmiklós város fő önkormányzati bevételi forrásai: az adóbevétel és az állami támogatás. A 2014. évi tervezett bevétel 3 245 888 eFt, ebből működési célú 1 199 462 eFt. A bevételek összetétele: intézmények működési bevétele, önkormányzat sajátos működési bevételei, az önkormányzat költségvetési támogatása, működési célú pénzeszköztárvétel, felhalmozási és tőke jellegű bevételek, felhalmozási célú hitelfelvétel, uniós forrásból származó felhalmozási bevételek, felhalmozási célú előző évi pénzmaradvány igénybevétele.

A 2014. évi tervezett kiadás 3 245 888 eFt, ebből működési célú 1 174 936 eFt. A kiadások összetétele: személyi juttatások, járulékok, dologi kiadások és egyéb folyó kiadások, működési célú pénzeszköztárvétel, egyéb támogatás, felhalmozási kiadások, Uniós forrásból származó felhalmozási kiadások, felújítási kiadások, hosszú lejáratú hitel visszafizetése.

Az önkormányzat kötvény és hitelállománya:

2013-ban az önkormányzati kötvénnyel kapcsolatos bevételeinek eredeti és módosított előirányzatainak összege 86.604.000 Ft, a teljesítési adata 68.610.000 Ft. A kötvénnyel kapcsolatos kiadások eredeti és módosított előirányzata 22.000.000 Ft, teljesítési adata 35.517.000 Ft. A Mentőállomány Hitel, gépjárműhitel és kötvénytörlesztés törlesztési kiadásának eredeti és módosított előirányzata 66.063.000 Ft, teljesítési adata 43.170.000 Ft.

Adóssághkonszolidációra a településen 2013-ban és 2014-ben került sor, 2013-ban ennek összege 1.136.408.671.960 Ft, 2014-ben pedig a mentőállomási hitelfelvételből és kötvénykibocsátásból adódóan 446.627.832 Ft.

Vagyongazdálkodás

Az önkormányzat vagyonát tekintve az adatok szerint 2005 és 2013 között 23,5%-os növekedés ment végbe a törzsvagyonban (39. táblázat). A vagyon legjelentősebb tételeit a tárgyi eszközök, az üzemeltetésre átadott eszközök és a befektetett pénzügyi eszközök jelentik.

A forgalomképtelen önkormányzati törzsvagyon értéke 2013-ban 16.846.058 Ft, tartalm: a Kossuth L. u.54, a Petőfi Lakótelep óvoda (akadálymentesítési pályázat miatt).

Korlátozottan forgalomképesek az önkormányzati közszolgáltatások alapvető funkcióját, illetve a helyi közhatalmi feladatok ellátását szolgáló, a művelődési-, oktatási-, egészségügyi-, szociális-, sportfeladatokat ellátó intézmények, egyéni és társas vállalkozások használatában lévő önkormányzati vagyon, a közüzemi szolgáltatást végző vállalkozások, társaságok használatában lévő alaptevékenység ellátásához szükséges önkormányzati vagyon, valamint a strandfürdő. Ezek értéke 2013-ban 2 847 311 eFt.

Feltételekkel forgalomképes vagyon az, amelyek elidegenítése külső szervek vagy a Testület döntésétől függ (műemlék és műemlék jellegű épületek, a rendezési tervekben közösségi célokra kijelölt ingatlanok, az építési tilalommal terhelt ingatlanok stb.) Ezen ingatlanok elidegenítéséhez a forgalomképességet akadályozó okokat meg kell szüntetni, a szükséges feltételeket teljesíteni kell.

Az Integrált Városfejlesztési Stratégia részeként elkészített aktualizált ingatlangazdálkodási koncepció jelen dokumentum mellékleteként szerepel. A forgalomképtelen ingatlanok tekintetében a város stratégiai célja az azokon lévő intézmények folyamatos felújítása és korszerűsítése, az ingatlanok karbantartása.

Az Önkormányzat vagyonáról szóló 14/2012. (IV. 26.) önkormányzati rendelet, meghatározza az önkormányzati vagyon csoportosítását, rendelkezik a vagyon feletti tulajdonosi jogok gyakorlásáról, hatáskörökről. Tartalmazza a vagyon hasznosításának, értékesítésének módját, a pályáztatás feltételeit.

Az utóbbi időben bevezetett szigorú gazdasági intézkedések, a központi költségvetési támogatások csökkentése, egyes támogatások megvonása következtében a rendelkezésre álló forrásokból csak részlegesen lehet a feladatok teljesítését megvalósítani. Ezért a vagyongazdálkodás egyik meghatározó feladata a kiesett támogatások pótlása, a gazdálkodás átalakításával, új források lehetőségeinek feltárásával.

Az Önkormányzat vagyongazdálkodását négy fő cselekvési, tevékenységi terület köré lehet csoportosítani:

- a vagyon növekedésének, gyarapításának elősegítése (beruházás, fejlesztés, kisajátítás, adomány elfogadása, térítésmentes juttatás)
- a meglévő vagyon fenntartása (üzemeltetés, karbantartás, felújítás)
- vagyonhasznosítás (bérbeadás, haszonbérlet, használatba adás)
- értékesítés, térítésmentes átadás, csere

A város vagyongazdálkodást érintő koncepciói, programjai az IVS, a gazdasági program és környezetvédelmi program.

40. táblázat: Az önkormányzati vagyon alakulása (2005-2013 e Ft)

Év	Törzsvagyon	Üzleti vagyon	Kötvény és hitelállomány
2005	4 189 853	n.a.	1 566
2006	4 262 444	n.a.	2 912
2007	4 315 780	n.a.	40 028
2008	5 132 299	n.a.	1 207 440
2009	4 410 237	n.a.	1 234 982
2010	4 993 659	n.a.	1 500 460
2011	4 967 226	n.a.	1 658 199
2012	4 853 509	n.a.	1 495 000
2013	5 173 765	n.a.	429 232

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás

A törzsvagyon körébe nem tartozó ingatlanok értéke 2013-ban 903 086 eFt.

Az önkormányzat üzleti részesedése 2013-ban 120 491 000 Ft.

Gazdasági Program

A 2015-től aktuális gazdasági program fő céljai:

■ Mezőgazdaság

Meg kell találni újra azokat a módszereket, amelyek segítségével jelentős uniós pénzeket lehet hozni, ugyanakkor környezetbarát vagy öko-gazdálkodást lehet folytatni.

Az állattartás, a különböző nagytestű állatok, a ló és a szarvasmarha legeltetése ezen a vidéken tájba illeszthető. A Kiskunsági Nemzeti Parkkal szerződések köthetők.

Ki kell alakítani olyan fogadó helyeket is, ahol az érdeklődő turisták a munka aktív részeseiként megismerkedhetnek a paraszti gazdálkodás mindennapjaival.

Kunszentmiklós a mezőgazdasági termények értékesítésének segítése céljából boltot kíván létrehozni a piacon, pályázati forrásból.

■ Ipar

Az önkormányzatnak törekednie kell a településfejlesztési feladatai ellátása során, hogy a munkahelyteremtés érdekében az ipari fejlődés területigényét figyelembe vegye, fontos feladat a közművesítés, infrastrukturális fejlesztés, területrendezés az Ipari Parkban.

■ Közlekedés

Rendszeres kapcsolattartás szükséges a MÁV Zrt-vel és a DAKK Zrt-vel.

Tervezett fejlesztések:

- Magyarország Kormánya és a Kínai Kormány között létrejött szerződés értelmében, megépülhet a Budapest-Belgrád két nyomvonalas vasúti pályaszerkezet, mely érinti a városi vasútállomást is. Ennek előkészítése folyamatban van
- Kunszentmiklós igazgatási területét érintő, térségi jelentőségű tervezett közlekedéshálózati fejlesztés az M8-as gyorsforgalmi út. Ez az országos és megyei tervben is régóta szerepel.
- A lakott terület és a városközpont szempontjából a legjelentősebb közúthálózati fejlesztési terv a rendezési tervben szereplő gyűrű irányú elkerülő út.
- A 2015. évben befejeződő, Európai Unió finanszírozásból megvalósuló csatornahálózat és szennyvíztisztító telep után az elsődleges feladat a település teljes úthálózatának felújítása.
- Félig fedett buszparkoló és buszváró létrehozása a város központjában
- Az elmúlt évek tapasztalatai azt mutatják, hogy a lakosság körében nagy sikerrel valósít meg a Járdaprogram, melyet továbbra is szeretne a város folytatni.

■ Informatikai infrastruktúra

Az önkormányzatnak hosszú távon törekednie kell arra, hogy az elektronikus ügyintézés kiépítése az ügyintézés valamennyi területén.

Célszerű lenne az önkormányzat irattárában található teljes iratanyag elektronikus formában történő rögzítése.

■ Adópolitika

A képviselő-testület csak olyan adórendeleteket fogad el, amely a lakosság számára még elviselhető anyagi terhet jelent, nem gátolja a vállalkozások működését, fejlesztését.

■ Környezetvédelem

A cél: környezetbarát energiaforrás telepítési lehetőségeinek felmérése. Ennek érdekében jelenleg is zajlik a geotermikus energia, napenergia kiaknázási lehetőségeinek felmérése

A közvilágítás hiánya több városrészen okoz problémát, emiatt szükséges a bővítés, természetesen korszerű, energiatakarékos LED-es világítással. Cél, hogy a LED-es technika a város egész területén megjelenjen.

■ Ivóvízvédelem – vízminőség –csatornahálózat

Kunszentmiklós városban teljes mértékben megvalósult valamennyi közmű, a szennyvízelvezetés kivételével, melynek kivitelezése jelenleg is zajlik.

■ Oktatás, nevelés

A városban már megkezdődött az általános iskolák felújítása, de két épület rekonstrukciója az anyagi források kimerülése miatt sajnos félbe maradt. Szeretné az önkormányzat ezt mihamarabb befejezni. Cél a diákok számára egy biztonságos, egészséges és harmonikus környezet megteremtése, mellyel elősegítjük szellemi és lelki fejlődésüket egyaránt.

A Virágh Gedeon Szakközépiskola és Szakiskola jelenlegi épület nem szolgálja a kitűzött célok megvalósulását, ezért a szakmai fejlesztés mellett, infrastrukturális változást is elengedhetetlennek tart a város a megtervezetett 12+4 tantermes intézményterv megvalósítása révén.

2015. szeptember 1. napjától a 3. életévét betöltött gyermeknek kötelező az óvodai ellátásban való részvétel. Emiatt az óvodai intézmények kapacitásgondokkal küzdenek, szükséges az épületek átalakítása és bővítése. Meg kell oldani, hogy felmenő rendszerben ne legyenek már vegyes csoportok, hanem azonos korosztályok járnak egy-egy óvodai csoportba.

■ Művelődés

Néphagyományok Kunszentmiklóson c. projekt

Évente legalább két alkalommal kerüljön sor operaelőadásra, kerüljön sor színházi előadásra és mindezek mellett a gyermekeknek hasonló zenei, drámai élményt kell biztosítani. Ennek folyománya lehet majd egy-egy előadói est.

Évente a szüreti bál megrendezése.

A jövőben már tudunk helyet adni a báloknak, színházaknak, és különböző rendezvényeknek, mert teljesen felújításra került a az Endrédy u. 4 szám alatt található Művelődési Ház.

Könyvtárfejlesztés, művészeti oktatásfejlesztés

Fontosnak tartjuk a város történelmi múltját és építészeti kultúráját összefoglaló tanulmány készítését, helyi értékek körének bővítését.

Virágh Kúria Helytörténeti Múzeum belsejének átalakítása nagyobb kiállítások megrendezésére. Vitrinek, kiállító állványok beszerzése. 2015. május 6.-án a redemptio emlékére egy rendezvényt terveznek.

A jövőben, egyeztetve a Kiskunsági Nemzeti Parkkal, azt szeretné az Önkormányzat elérni, hogy a Virágh Kúria újból az Önkormányzat tulajdonába kerüljön.

■ Egészségügy

Kunszentmiklósnak arra kell törekednie, hogy lehetőség szerint minél gazdaságosabban működtesse azokat az egészségügyi intézményeit, amelyek az alapellátást biztosítják.

Mindenféleképpen el kell érni, és fenn kell tartani azt az állapotot, hogy a kunszentmiklósi laboratóriumban olyan vizsgálatok elvégzésére legyen lehetőség, amellyel nem kell napokat várni a vér Kecskemétre történő beszállítására és az eredmény visszaérkezésére, hanem helyben – ezzel munkahelyet is teremtve – kerülnek a vizsgálatok elvégzésre. Az egészségügyi központ szakrendeléseinek bővítése napirenden van. A jelenlegi belgyógyászat, nőgyógyászat, fizioterápia mellett rendkívüli igény lenne szemész szakorvos, illetve fül-orr-gégész szakrendelés beindítására is. 2007-től a kistérségi szerep növelése és annak az erejének a hasznosításával fokozatosan kell megoldani, hogy ezek a szakrendelések is megérkezzenek Kunszentmiklóstra.

Törekedni kell arra, hogy a rendelőintézetünk minél hatékonyabban tudja szolgálni az itt kezelhető betegeinket. Minden esetben előnyben kell részesíteni a járó-beteg ellátást. Ennek az egyetlen járható útja, ha a kunszentmiklósi rendelőintézet tovább fejlődik, új szakrendelési ágakkal bővül.

■ Szociális ellátás

Szociális otthon építése a meglévő otthon kiváltására.

A Napsugár Bölcsőde bővítésével a lakossági igények és intézményi kapacitások összhangba hozása.

■ Sport

Meglévő sporttevékenységek ösztönzése, új önszerveződő labdarúgócsapat kialakulásának elősegítése.

Rendkívül fontos program a gyógymedence kialakítása, egy új gyógymedence építése, amelyet szeretnénk lefedni.

Kunszentmiklóson jelenleg közel 2000 tanuló jár iskolába, s a térség egyáltalán nem rendelkezik a folyamatos úszásoktatásra alkalmas medencével. Ezért a sportcsarnokhoz kapcsolódó tanmedence létfontosságú.

Cél színvonalas atlétikai pályát biztosítani a sportolni vágyók, a középiskolások számára.

Kunszentmiklós déli városrészén található az Epreskerti sportpálya, mely jelenleg a Miklósi Gyermekfoci Egyesületnek ad otthont. Az Önkormányzat anyagi helyzete miatt nem tudott karbantartási munkálatokra költeni, ezért a jelenlegi épület állapota leromlott. Szükséges lenne az ingatlan teljes felújítása

■ Szabadidő

EUROVELO kapcsán Kunszentmiklós érdeke az, hogy ennek egy szárnyvonalát építsük meg tassi indulással, párhuzamosan a Tass-Kunszentmiklós közötti felújított úttal és innen Szabadszállás felé zárjon vissza a kör, oly módon, hogy az elágazásaképpen a Kiskunsági Nemzeti Park tanösvényeit is meg lehessen közelíteni. Erre a kerékpáros útvonalra lehetne ráfűzni azokat a tanyai, falusi vendéglátóhelyeket, amelyek ilyen módon megközelíthetők.

Arborétum, tanösvény és játszótér létrehozása a Szécsi-telepen

A városban jelenleg két játszótér található, szeretne a város a következő években többet létrehozni.

A szabadidő kellemes eltöltésére egy sétányt szeretnének építeni, a Bakér rendezésével.

■ Kistérségi bel- és csapadékvíz elvezetése

A 2011-es esztendőben, majd a 2013-ban is Kunszentmiklóson és a térségben (Szabadszállás, Szalkszentmárton, Tass) a belvíz, a felszíni csapadékvíz hatalmas tömege megoldhatatlan feladatokat és problémát jelentett a térségben élőknek. A város jelenlegi vízkormányzási eszközei és csatornái alkalmatlanok a helyzet kezelésére. A projekt célja a felszíni csapadékvíz megfelelő elvezetésének megoldása.

1.10.2 Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere

Kunszentmiklóson a városfejlesztéssel kapcsolatos döntési jogkörrel a Képviselő-testület rendelkezik. A képviselő-testület az általa elfogadott rendeletek és határozatok révén dönt többek között az erre célra rendelkezésre álló pénzeszközök nagyságáról, az egyes ilyen jellegű pályázatokhoz szükséges önerő biztosításáról. Ezen túlmenően a testület feladata a város térbeli fejlődését nagymértékben befolyásoló településszerkezeti terv, helyi építési szabályzat és szabályozási terv elfogadása és/vagy módosítása.

Az Önkormányzati vagyon feletti tulajdonosi jogokat a vagyonrendeletben meghatározott hatáskörök alapján a Képviselő-testület, a Bizottságok (Pénzügyi Bizottság, Városszépítő, Turisztikai és Kulturális Bizottság, Szociális és Foglalkoztatás Segítő Bizottság, Egészségügyi, Ügyrendi, Vagyonnyilatkozatot és Összeférhetetlenségi Nyilatkozatot Vizsgáló Bizottság, Ifjúsági, Sport és Egyházügyi Bizottság), Polgármester gyakorolják. A vagyongazdálkodás feladatai végrehajtásának előkészítését a Polgármesteri Hivatal szervezeti egységei a Jegyző irányításával látják el. A végrehajtásban érintett csoportok: Hatósági csoport, Városüzemeltetési csoport, Költségvetési csoport.

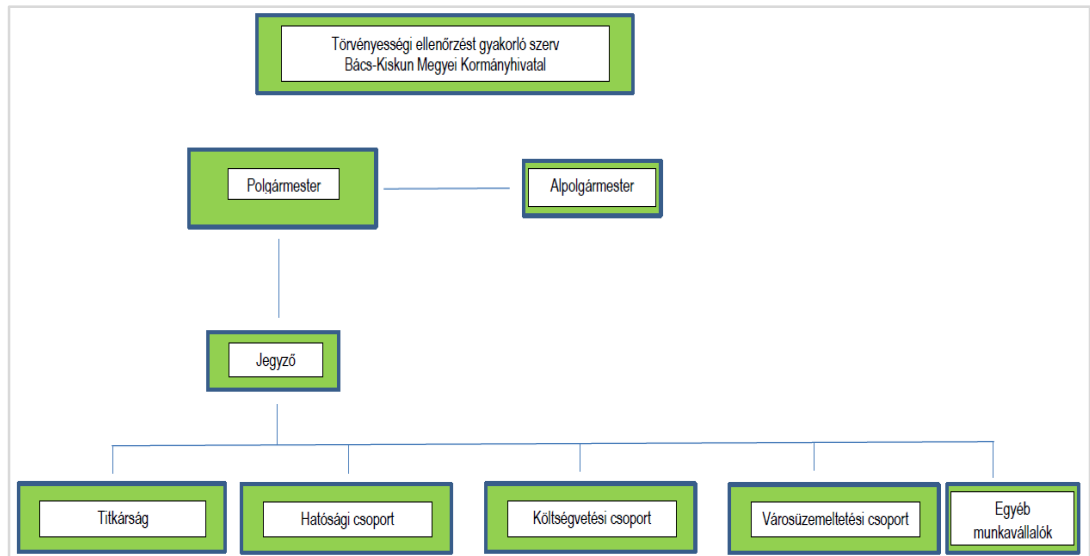
A vagyongazdálkodásra vonatkozó végrehajtási feladatokat a Polgármesteri Hivatal Ügyrendje és a Szervezeti és Működési Szabályzata tartalmazza.

Közösen kell meghatározni a fejlesztési irányokat és célokat. A konkrét területfejlesztések végrehajtásánál a Városüzemeltetési csoport részt vesz a területrendezési szerződések megkötésének előkészítésében. A Hatósági csoport adatot szolgáltat az érintett területek Rendezési Tervben szereplő besorolásáról.

A hatályos Rendezési Terv szerint végrehajtható területrendezések adatairól, az ingatlanok forgalomképességének változásáról az adatszolgáltatást hivatali belső szabályzatban kell rendezni.

24. ábra: Polgármesteri Hivatal felépítése

Forrás: saját szerkesztés, 2015.

A Városüzemeltetési Csoport feladatai:

- a Hivatal vagyonkezelői feladatainak ellátása,
- ingatlan vagyonkataszter vezetése és a kapcsolódó adatszolgáltatás,
- beruházások műszaki előkészítése és ellenőrzése,
- önkormányzati szintű pályázatok koordinálása, előkészítése, elkészítése, a végrehajtás ellenőrzése, valamint az elszámolás,
- a hivatali szintű pályázatok előkészítése, elkészítése, a végrehajtás ellenőrzése, valamint az elszámolás,
- településfejlesztéssel és rendezéssel összefüggő feladatok,
- önkormányzati kezelésű közutak, valamint a közterületekkel összefüggő városüzemeltetési feladatok,
- közbeszerzések előkészítésével és bonyolításával, a közbeszerzési szabályzatok naprakészségének a biztosításával,
- a Bakér Kft-vel való kapcsolattartás,
- részt vesz a választással, népszavazással és népi kezdeményezéssel kapcsolatos teendők ellátásában,
- közműfejlesztési támogatás teljes körű ügyintézése,
- szervezi a lomtalanítási és a köztisztasági tevékenységet,
- önkormányzati tulajdonú ingatlanok zavartalan üzemeltetéséhez szükséges szakvélemények megrendelése, a jelzett hiányosságok pótlására intézkedés, szakvélemények érvényességi idejének nyilvántartása, figyelemmel kísérése,
- fűtőkorszerűsítés, energiagazdálkodás fejlesztésére és javítására javaslatok tétele, az azokkal kapcsolatos teljes körű ügyintézés,
- szakmai teljesítések igazolása, különös tekintettel a közüzemi számlákra,

- a köztemetők állapotának figyelemmel kísérése, a szükséges felújításokra javaslat tétel, valamint a kegyeleti közszolgáltatás felügyelete és az ezzel kapcsolatos teljes körű ügyintézés,
- végzi a közoktatással kapcsolatos feladatokat, a nevelési-oktatási intézmények fenntartói kötelezettség teljesítésével és jogok gyakorlásával összefüggő döntés-előkészítő feladatokat,
- végzi önkormányzati szociális bérlakások bérbeadásával kapcsolatos feladatokat.
- végzi az önkormányzati lakások és helyiségek bérbeadásával kapcsolatos feladatokat,
- végzi az esélyegyenlőségi programok, tervek elkészítésével, előkészítésével kapcsolatos feladatokat,
- hulladékgazdálkodással, környezetvédelmi program előkészítésével, végrehajtásával kapcsolatos feladatokat,
- a kinevezéssel, választással, felmentéssel, vezetői megbízás adásával, visszavonásával, fegyelmi eljárás megindításával, fegyelmi büntetés kiszabásával kapcsolatos képviselő-testületi előterjesztések készítése, a döntések végrehajtásának előkészítése,
- végzi a csoport iratainak ügyiratkezelésével és iktatásával kapcsolatos feladatokat,
- végzi a közfoglalkoztatás koordinálásával összefüggő feladatokat.
- Külön jogszabály szerint ellátja a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvízre vonatkozó közszolgáltatással kapcsolatos feladatokat,
- A környezet védelme érdekében elemzi, értékeli a környezet állapotát illetékességi területén, és arról szükség szerint, de legalább évente egyszer tájékoztatja a lakosságot,
- Ellátja a zászló, lobogó használatával kapcsolatos feladatokat,
- Ellátja a közterület használati engedéllyel, tulajdonosi hozzájárulással kapcsolatos feladatokat.

Engedélyezett létszáma: 4 fő (1 fő csoportvezető és 3 fő köztisztviselő).

1.10.3 Gazdaságfejlesztési tevékenység

Az elmúlt években az önkormányzat csak néhány gazdaságfejlesztést célzó tevékenységeket hajtott végre.

Közvetlen eszközök

A közvetlen gazdaságfejlesztő hatással bíró eszközök között szerepel a Kunszentmiklósi Ipari Park. A kis és középvállalkozások megtelepedésének és fejlődésének, valamint a munkahelyteremtő vállalkozások növekedésének kiváló lehetőséget biztosít a város ipari parkja, amely a fővárostól és a megyeszékhelytől (Kecskeméttől) is közel egy órás autótúnyi távolságra helyezkedik el. Az ipari park főleg az élelmiszeripari, gépipari, elektronikaipari, könnyűipari, feldolgozóipari, gyógyszeripari és környezetvédelmi ipari vállalkozások/vállalatok betelepülését várja. Az ipari park fejlesztési szükségletét az 1.9 fejezetben bemutattuk.

A város, tekintettel a munkanélküliségre, minden munkahelyteremtő kezdeményezést felvállal, közművesített építési telkek, ingatlanok bérbe- vagy tulajdonba adásával.

A helyi gazdasági szervezetek, vállalkozások együttműködési, beruházási szándékai, a befektetők vonzása fokozható helyi kedvezmények felkínálásával:

- kedvezményes áru önkormányzati tulajdonú telekbiztosítás

- adókedvezmények, az iparüzési adó meghatározott idejű mérséklése vagy elengedése az ingatlanadó mérséklésével (megfelelve az uniós és hazai adószabályoknak) új munkahelyteremtő beruházások esetén,
- a fejlesztési területeken működő vállalkozásoknak tartós bérletre tett ajánlat az önkormányzat részéről.

A stratégiakészítési munkacsoport ülésen elhangzott, hogy **gondot jelent, hogy az Önkormányzatnak nincsenek földterületei. A települést szinte teljesen körbeveszi a Kiskunsági Nemzeti Park területe.**

Közvetett eszközök

Kunszentmiklós Város Önkormányzata az ipari park és turizmus fejlesztése mellett a következő gazdaságfejlesztési eszközöket kívánja használni:

- A gazdaságfejlesztési operatív programok keretében kiírásra kerülő pályázatokon részt vevő, és egyéb pályázati tevékenységet folytató vállalkozásokat támogatólevelekkel segíti az Önkormányzat.
- Helyi gazdasági és vállalkozói fórumok szervezésével biztosítaná az Önkormányzat a helyi gazdasági szolgáltatások fejlesztését és korszerűsítését
- A Polgármesteri Hivatal pinceterének felújításával a civil szervezetek számára lehetőség nyílik találkozók megtartására és működésük hatékonyabbá tételére, ezáltal bekerülhetnek a város gazdasági életének körforgásába.
- Az üzleti hasznosítású telkekbe és épületekbe történő befektetés magában foglalja az üzleti vállalkozások fizikai környezetének javítását, illetve az ez irányú befektetéseket.

Ennek révén az infrastruktúra vonzóbbá tehető az üzleti vállalkozások megtartása, bővítése és toborzása szempontjából.

Az említetteken kívül az Önkormányzat több olyan beavatkozást is alkalmaz, amelyek széles körben elterjedtek és alkalmazottak Magyarországon:

- Továbbképzés támogatása,
- A helyi közszolgáltatásoknak a vállalkozói igények szerinti alakítása,
- A helyi termékek és vállalkozások reklámozása (pl. a város honlapján)
- Értékesítési csatornák aktivizálása (turizmushoz kapcsolódó értékesítési pontok, boltláncok)
- Információnyújtás, marketing.

1.10.4 Foglalkoztatáspolitikai

Az Önkormányzat a fiatal, képzett csoportok letelepedését, helyben maradását ösztönző céllal hozta meg 16/2014. (V.21.) sz. önkormányzati rendeletét az első lakáshoz jutó fiatal házaspár támogatásáról.

Kunszentmiklós Város Önkormányzata a 2009. január 1. napjától életbe lépett új szabályozásnak megfelelően, a foglalkoztatottság szempontjából hátrányos helyzetű munkaképes személyek részére megszervezni a közfoglalkoztatást, közcélú munkavégzés keretében. 2014-ben az önkormányzat 153 fő közfoglalkoztatottnak adott munkát. A program elindulása óta 3 évvel ezelőttig a közfoglalkoztatottak száma nőtt, onnantól kezdve csökkent, majd egy ideje stagnál. A közfoglalkoztatás szervezésében a 100 %-ban önkormányzati tulajdonban lévő Bakér Nonprofit Kft. vesz részt. A közfoglalkoztatottak település-fenntartási (zöldterületek, temetők karbantartása,

hulladékgyűjtés, kisebb javítási, karbantartási feladatok a szakmunkások részére, postázási feladatok) tevékenységet folytatnak:

- Köztisztasági feladatok: közterület takarítás, buszmegállók, utak, járdák, parkok, terek, gépkocsi parkolók takarítása.
- Útkarbantartás: helyi közutak, járdák, javítási-karbantartása, hó- és síkosság-mentesítés.
- Fűkaszás, parlagfű irtás: közterületeken, utak, járdák mentén, önkormányzati tulajdonú vagy fenntartású ingatlanokon végzett időszakos kaszás, gyomirtás.
- Parkgondozás: közterületeken utak, járdák mentén, önkormányzati tulajdonú vagy fenntartású ingatlanokon, parkok, terek, növényvédelmi, kertészeti, munkáinak elvégzése, temetők rendben tartásában közreműködés.
- Temetők karbantartásában közreműködés.
- Csapadékvíz elvezető árkok karbantartása.

Épület karbantartás: Önkormányzati intézmények és létesítmények belső, külső állagmegóvási-karbantartási munkái.

Adminisztrációs feladatok: önkormányzati fenntartású intézmények irodahelyiségeiben betanítható feladatkört ellátó adminisztratív alkalmazottak.

A fentiekén kívül az önkormányzati oktatási intézményeknél portás, koordinátor, konyhai kisegítő és gondnoki feladatok ellátása.

A foglalkoztatás a legsikeresebb a település-fenntartás esetén, kevésbé sikeres az értékteremtő közfoglalkoztatásban. Ennek oka egyrészt, hogy a közfoglalkoztatottak egy részének alacsony a munkavállalási hajlandósága, így a folyamat során egy részük „lemorzsolódik” vagy a több területen közmunkát felügyelő személy távollétében felhagy a munkavégzéssel; másrészt a közmunkát személyesen felügyelő nettó bére gyakran alacsonyabb, mint a programban résztvevők javadalmazása, amely bérfeszültséget szül és csökkenti a felügyelők motivációját.

A közeljövőben a START program közfoglalkoztatása keretében térkő gyártás tervezett, amelyet a település közterületein szándékoznak felhasználni.

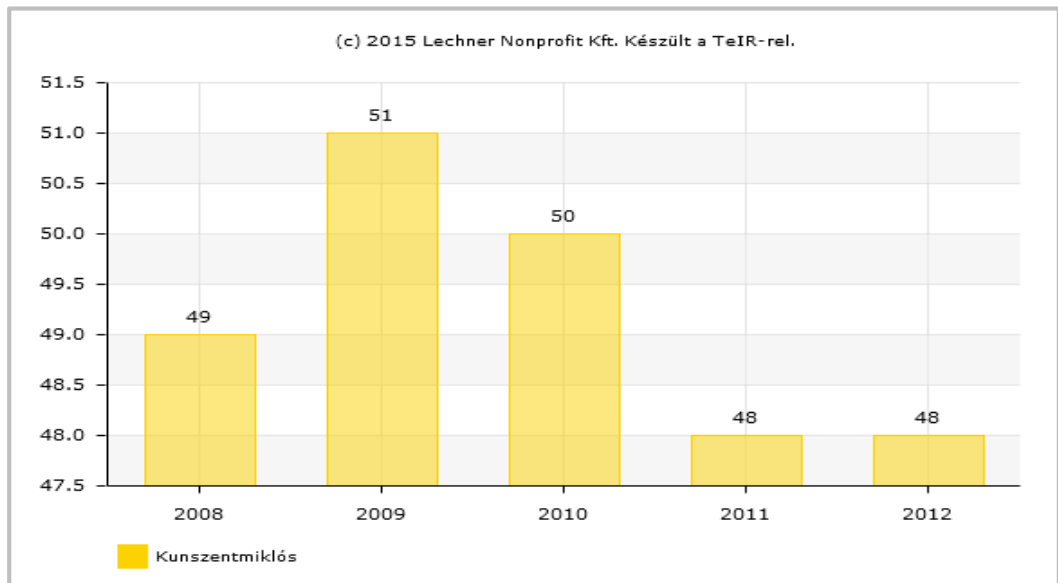
Az önkormányzat 2015. március 1-től 11 fő, 8 órában 10 hónap időtartamra helyi sajátosságokra épülő közfoglalkoztatást, 2015. március 1-től 6 fő, 8 órában 10 hónap időtartamra közúthálózat karbantartás közfoglalkoztatást tervez.

1.10.5 Lakás és helyiséggazdálkodás

Bérlakás állomány

Önkormányzati eredeti bérlakás állománya 2014-re 47 db-ra csökkent, ami 2 %-os csökkenést jelent a 2012. évi adathoz képest.

25. ábra: Az önkormányzati bérlakás-állomány alakulása

Forrás: TEIR idősoros adatok

A bérlakások elszórtnan helyezkednek el a városban. A szociális helyzet alapján bérbe adott lakások a következők:

Csicsó K. u. 1.; 3.
Kinizsi u. 2/A; 2/B
Liszt Ferenc utca: 29/1; 29/2
31/1; 31/2; 31/3
32/1; 32/2; 32/3
Rákóczi Ferenc utca: 35/1; 35/2; 35/3; 35/4; 35/5
Bankos Károly utca: 9/1; 9/2; 9/3; 9/4

A bérlakások komfortfokozata: 13 % összkomfortos, 85 % komfortos, 2% félkomfortos, 0 % komfort nélküli szükség lakás. A lakótelepi, főként szakemberek elhelyezését szolgáló bérlakások nyílászáróit célszerű volna kicserélni, valamint a fürdőszobák is felújításra szorulnak. A lakások felszereltségét is bővíteni lehetne, mert pl. nem mindegyik lakásban van konyhabútor.

A bérlakások közül 26 db intézményi dolgozók, illetve más közfeladatot ellátó szervezet dolgozói részére és költségelven került bérbeadásra, 21 db pedig szociális alapon.

A bérlakások közül megállapodás alapján 6 bérlő kijelölését a Rendőrség, 1 bérlőkijelölését az Ügyészség állapítja meg.

A kihasználtság maximális. A szociális alapon bérbeadott lakások többsége állagmegóvásra és felújításra szorul. A központi fekvésű lakások állapota megfelelő. A lakásbérlet feltételeit szabályozó rendelet (A lakások és helyiségek bérletére vonatkozó 13/2001. (VI.22.) rendelet az Önkormányzat tulajdonában álló lakások bérének megállapításáról, a 14/2001. (VI.22.) rendelet az Önkormányzat tulajdonában álló lakások lakbéréről valamint a lakások és helyiségek

elidegenítéséről szóló rendeletek) szigorítása és következetes betartása és betartatása szükséges a lakbértartozások minimalizálása érdekében.

A Bankós Károly utca 9. szám alatti épület külső felújítása néhány éve részlegesen megtörtént, a nagyon szép épület a lakók kiköltözése után közintézményként is funkcionálhatna, teljes átalakítás felújítás után.

Szociális helyzet alapján önkormányzati bérlakásra azok a nagykorú magyar állampolgárok, továbbá azok az állandó tartózkodásra jogosító személyi igazolvánnyal rendelkező bevándoroltak, valamint a magyar hatóságok által menekültként elismert személyek jogosultak, akiknek családjában – a vele együtt költöző családtagokat számítva – az egy főre jutó havi nettó átlagjövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét, egyedülálló esetében másfélszeresét.

A szociális helyzet alapján történő bérbevétel iránti igényeket (továbbiakban: szociális lakás igénylést) meghatározott formanyomtatványon a Polgármesteri Hivatalnál kell benyújtani.

Az önkormányzati intézmények, valamint más közfeladatot ellátó szervezetek megfelelő szakember ellátása érdekében lakásbérleti névjegyzék és versenytárgyalás mellőzésével lakás biztosítható annak a szakembernek, akinek alkalmazása az önkormányzat valamely intézményének, valamint más közfeladatot ellátó szervezet kötelező feladata ellátásához feltétlenül indokolt (szakember elhelyezés).

Költségtérítési önkormányzati bérlakásra az pályázhat, aki egy főre eső jövedelmi viszonyánál fogva képes a költségtérítési bérlakás bérleti díjának megfizetésére, valamint a bérleti díj megfizetését követően az egy főre eső nettó jövedelem eléri az öregségi nyugdíj minimum 150%-át. Költségtérítési önkormányzati bérlakás esetén az induló bérleti díj összege első évben nem lehet kevesebb, mint az adott lakásra eső teljes beruházási költség 2%-a, figyelemmel arra, hogy az induló bérleti díjnak fedeznie kell az üzemeltetésre, fenntartásra, felújításra szánt összes költségeket. Az első évben megállapított lakbér nagyságát minden évben úgy kell módosítani, hogy annak értékállósága biztosított legyen. Az üzemeltetésre, fenntartásra és felújításra szánt összeget - amely minimum a beruházási költség 2%-a – csak a kalkuláció alapján szolgáló épület és lakás működtetésére, karbantartására, valamint a lakóház felújítására köteles az Önkormányzat fordítani. Az üzemeltetési, fenntartási és felújítási költségeken felül megállapított lakbér bevétel kizárólag a településen lévő lakóépület létesítésére, fenntartására, és felújítására fordítható.

A START közmunkaprogram keretében 2013-ban 14 fő részvételével a szociális bérlakások egy részének felújítása valósult meg. 12 lakásban történtek kisebb-nagyobb felújítási, karbantartási munkálatok. A program összes költsége 15.501.707 Ft, melyből 3.022.000 Ft volt a közvetlen költség. Az önkormányzat keresi a lehetőséget a bérlakások részleges vagy teljes felújítására.

A vagyongazdálkodási nyilvántartás a vagyontárazster, amely az ingatlan nyilvántartással összhangban, értéken tartja nyilván az önkormányzati vagyon elemeit.

A vagyontárazstert a Városüzemeltetési csoport vezeti.

A Városüzemeltetési és a Költségvetési csoport illetékes ügyintézője naprakész nyilvántartást vezet a lakásállományról, bérbe adott lakásokról, és a helyiségek bérbeadásáról.

Egyéb bérlemények

A városban egyéb önkormányzati bérlemények száma 5 db, ezek önkormányzati területek, amelyet bérleményként hasznosítanak. A bérlemények koncentráltan elszórtan helyezkednek el a városban.

Önkormányzati
fenntartás

1.10.6 Intézményfenntartás

Önkormányzat által fenntartott intézmények:

- Polgármesteri Hivatal
- Egészségügyi Központ
- Miklóssy János Sportközpont
- Napsugár Bölcsőde
- Varga Domokos Általános Művelődési Központ.

A Varga Domokos Általános Művelődési Központ 2013. január 1-jétől kevesebb intézményegységgel működik, mivel az általános iskola és az alapfokú művészeti iskola állami irányítás alá került. Az Általános Művelődési Központ jelenleg működő intézményegységei:

- Napközi Otthonos óvoda
- Tinódi Lantos Sebestyén Könyvtár és Művelődési Ház
  - Az összevonás után a könyvtár továbbra is kettős funkciójú iskolai és közművelődési könyvtárként működik, gyűjteményét és szolgáltatási rendszerét a két feladatkör egyenértékű teljesítésének célja jellemzi.
  - A művelődési ház közművelődési feladatokat ellátó intézményegység, kulturális szolgáltatásait igénybe veheti Kunszentmiklós és a kistréségi lakossága, de gyakorlatilag bármely ideérkező magyar vagy külföldi állampolgár.

A könyvtár 420 m²-es alapterületével megfelelő körülményeket biztosít a működéshez. A könyvtárban belül jól elkülöníthetők az egyes állományrészek: - folyóiratolvasó, - szakirodalom, - szépirodalom, - gyermekrészleg, olvasóterem. Raktározásra az épület alatti pincerészt használják. Hosszú évek sikeres pályázatainak köszönhetően sikerült kicserélni, felújítani a könyvtár bútorzatát, és 2012-ben kicserélték a bejárat és ablakok függönyeit. Időközben időszzerűvé vált a nyílászárók cseréje, a burkolatjavítás, valamint a könyvtárban a villamoshálózat-csere is.

A KLIK 2013-ban átvette a Varga Domokos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola fenntartását, ugyanakkor az iskola önkormányzati működtetésben maradt. **Ez a kettősség komoly problémákat okoz az intézmény napi működésében az intézményi 2013-as beszámoló szerint.**

Nagy problémát jelent a működtetési költségek finanszírozásának kérdése, a KLIK nem biztosít forrást a napi működtetés anyagi költségeire. Még nagyobb a probléma a karbantartás kérdése, nincs igazi „gazdája” az intézménynek. Sürgős karbantartási szükségletek a lejjebb található táblázatban találhatók.

41. táblázat: Az önkormányzati intézmények költségei és bevételei (eFt)

2013	Működési bevételek	Felhalmozási és tőkejellegű bevételek	Működési kiadások	Felhalmozási kiadások
Polgármesteri Hivatal	135 343	-11 012	124 074	298
Egészségügyi Központ	101 346	0	97 287	193
Miklóssy János Sportközpont	66 281	0	64 537	1 334
Varga Domokos Általános Művelődési Központ	234 824	32 158	255 196	11 535
Napsugár Bölcsőde	32 629	0	32 243	0

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás 2013.

42. táblázat: Önkormányzati működtetésű intézmények (2015)

Önkormányzati működtetésű intézmény neve (KSZM)	beavatkozási szükségletek
Polgármesteri Hivatal	■ nincs
FKDMTKT Kistérségi Egyesített Szociális Intézmény	■ Szociális otthon építése
FKDMTKT Kistérségi Egyesített Szociális Intézmény Családsegítés, Gyermekjóléti Szolgáltatás	■ nincs
Pedagógiai Szakszolgálat	<ul style="list-style-type: none"> ■ Az épületben gyakorta elmegy az áram, melyet orvosolni szükséges ■ Fűtése korszerűsítés ■ Spaletták és két beltéri ajtó felszerelése
Egészségügyi Központ	<ul style="list-style-type: none"> ■ Kunszentmiklósi Kistérségi Rendelőintézet: meglévő rendelőintézet új épületszárnnyal való kibővítése vagy új rendelőintézet építése ■ Fogászati szolgáltatás fejlesztése ■ Szakrendelések számának növelése ■ Labor épület akadálymentesítése ■ akadálymentesítés
Óvodák	■ Új óvoda építése, meglévők felújítása, akadálymentesítése
Napsugár Bölcsőde	■ Új bölcsőde építése vagy meglévő bővítése
Virágh Gedeon Szakközépiskola és Szakiskola	<ul style="list-style-type: none"> ■ Szennyvízelvezető rendszer udvari szakaszának cseréje a folyamatos dugulások megelőzése érdekében ■ Titkárság, gazdasági iroda, tanári szoba beázás miatti festése ■ Egészségügyi meszelések ■ Tetőjavítás a folyamatos beázás megszüntetésére

Önkormányzati működtetésű intézmény neve (KSZM)	beavatkozási szükségletek
	<ul style="list-style-type: none"> Zöldfelületek Akadálymentesítés
Varga Domokos Általános Művelődési Központ és Városi Könyvtár	<ul style="list-style-type: none"> Továbbképzési programja Nyílászárócsere Burkolatjavítás Villamos-hálózat fejlesztése a könyvtárban Akadálymentesítés
Varga Domokos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola	<ul style="list-style-type: none"> Projektorizzók cseréje (Egy égő ára kb. 50-60 ezer Ft) Számítógépek javítása Udvari játékok javítása: a játékok balesetveszélyesek Zöldfelületek Akadálymentesítés

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás 2015.

Az okmányiroda bejárójának és homlokzatának felújítása szükséges.

Önkormányzat – KLIK – egyházak viszonya az intézményfenntartásban

A településen 1679-től működik az egyházi fenntartású Baksay Sándor Református Gimnázium. és Általános Iskola. Fenntartója a Kunszentmiklósi Református Egyházközség. Az 1948-ban megszüntetett iskolát 1992. április 1-ével újraalapították a jelenlegi néven. Az intézmény székhelye: 6090 Kunszentmiklós, Kálvin tér 17, telephelye: Endrédy I. u. 4.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 74.§ (1) bekezdése alapján 2013. január 1-jétől az önkormányzati köznevelési feladatot ellátó intézményekkel kapcsolatos fenntartói, valamint egyes irányító jogokat és kötelezettségeket a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ vette át, ugyanakkor a működtetés továbbra is az önkormányzatnál maradt, amely az ingatlanok, eszközök ingyenes használati jogát biztosítja a KLIK számára. A fenntartásra átadásra került köznevelési intézmény a Varga Domokos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola, a Virágh Gedeon Szakközépiskola és Szakiskola.

1.10.7 Energiagazdálkodás

Kunszentmiklóson egy villamos energiaszolgáltató működik, az EDF DÉMÁSZ. A települési gázszolgáltató a GDF SUEZ Energia Magyarország Zrt. Az említett energiaszolgáltatók mellett a Bácsvíz Vízf- és Csatornaszolgáltató Zrt. látja el a víziközmű-szolgáltatásokat a településen.

Az energiagazdálkodás területén az önkormányzat külön koncepcióval, fejlesztési dokumentummal nem rendelkezik, ugyanakkor több olyan lépését is meg lehet említeni, amelyek a hatékonyabb energiafelhasználást támogatják. A város az elmúlt időszakban több energetikai felújítást hajtott végre az intézményeiben, több intézményre vonatkozóan energetikai auditot készített (pl. sportcsarnok, óvoda).

Megújuló energiaforrások hasznosítása

KEOP pályázat keretében 2012-ben a Varga Domokos ÁMK Általános Iskolájának Endrédy utcai telephelyén energetikai fejlesztésre került sor megújuló energiaforrás hasznosítással kombinálva. A projekt során megvalósult az épület hőszigetelése, nyílászáróinak és radiátorainak cseréje, fűtés korszerűsítése biomassza kazán beépítésével, továbbá világításkorszerűsítése napenergia hasznosítással (napelem).

2012-ben KEOP pályázat keretében a Szent Imre Szakképző Iskola villamos energia ellátásának korszerűsítésére került sor, a beruházás kapcsán 26 db egyenként 235 Wp csúcsteljesítményű, német gyártmányú, polikristályos napelemet telepítettek az iskola épületére, amellyel az iskola teljes villamosenergia igényének több mint 90 %-át tudja biztosítani.

Fejlesztési elképzelésként felmerült energianövények termesztésének lehetősége.

A város 2007-2014 között megvalósított energiahatékonysági fejlesztését a melléklet táblázata tartalmazza.

Az önkormányzati fenntartású intézmények jelentősebb fejlesztéseit (2007-2014), a fejlesztések forrásait tartalmazó táblázat a mellékletek között található.

1.11 Településüzemeltetési szolgáltatások

A 2001. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól a helyi önkormányzatok által ellátandó településüzemeltetési feladatokat a következők szerint definiálja: köztemetők kialakítása és fenntartása, a közvilágításról való gondoskodás, kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása, a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása. Tágabb értelemben a településüzemeltetési feladatok körébe sorolhatjuk a településen élő lakosság, vállalkozások, intézmények közszolgáltatásokhoz, komfortérzethez kapcsolódó igényeinek kielégítéséhez, illetve az élhető, fenntartható települési környezet megteremtéséhez és fenntartásához szükséges, az önkormányzat által nyújtott szolgáltatásokat is (a törvényben definiáltak mellett például: hó- és síkosságmentesítési feladatok, szúnyoggyérítés, köztisztaság, hulladékelszállítás biztosítása, kutak üzemeltetése, csapadékvíz-csatornák karbantartása, utcanév-táblák kihelyezése, külterületi ingatlanok gyommentesítése stb.).

Az önkormányzat a településüzemeltetési feladatokat összetettségük miatt egy, az önkormányzat többségi tulajdonában álló vállalkozás (Bakér Nonprofit Kft.) mellett több közszolgáltatóként megbízott cégen keresztül látja el. A Bakér Nonprofit Kft. 2009-ben a KÉSZ KUNSZENTMIKLÓSI Építőipari és Szolgáltató Közhasznú Társaság nonprofit kft.-vé alakulásával jött létre, fő tevékenységi köre a máshová nem sorolt egyéb közösségi, társadalmi tevékenység (közhasznú célja a környezetvédelem, hátrányos helyzetű csoportok esélyegyenlőségének elősegítése, rehabilitációs foglalkoztatás, útfenntartás, üzemeltetés stb.)

A települési üzemeltető cégek:

■ Közútkezelő:

- Megyei Magyar Közút Nonprofit Zrt. Bács-Kiskun Igazgatósága (6000 Kecskemét, Bocskai u. 5.)

A Magyar Közút Nonprofit Zrt. jogelődje a Magyar Közút Kht.-t, mely a 19 megye közútkezelésével kapcsolatos feladatok ellátása érdekében jött létre. A társaság, mint zártkörű részvénytársaság 2009.04.01. napjától kezdte meg működését, majd 2013.11.01-től a Kormány 1600/2013. (IX.3.) határozatának értelmében átvette az Állami Autópálya Kezelő Zrt. közútkezelői tevékenységét.

- Bakér Nonprofit Kft. (6090 Kunszentmiklós, Kossuth L. u. 57.)

■ Villamos energiaszolgáltató:

- EDF Démász Partner Kft. (6724 Szeged, Kossuth L. sgt. 64-66.)

Az EDF DÉMÁSZ Partner Kft. (2009. december 31-ig a megnevezés DÉMÁSZ Partner Kft.) fő tevékenységként teljeskörű üzemeltetési feladatokat végez a mintegy 750 ezer fogyasztót ellátó kis- és középvezettségű villamos hálózaton, valamint felügyel a transzformátor-állomásokra. Figyelemmel kíséri a hálózat állapotát, meghatározza, valamint végrehajtja a szükséges karbantartásokat, miközben kezeli a különböző – gyakran időjárási – okokból kialakult üzemzavarokat. Megteremti a társasághoz érkező energia fogadását biztosító közel 40 állomás biztonságos működéséhez szükséges üzemeltetési, illetve műszaki feltételeket. Irányítja a szállított villamos energia mérését, koordinálja a hálózatra történő kapcsolásokat és a mérőhelyek kialakítását, feladatai közé tartozik a mérőórák állapotának folyamatos felügyelete. A társaság bajai, békéscsabai, ceglédi, hódmezővásárhelyi, kecskeméti, kiskunhalasi, orosházi és szegedi központokban valamint ezek térségében dolgozik.

■ Gázsztolgáltató:

- GDF Suez Energia Magyarország Zrt (6724 Szeged, Pulcz u. 44.)

2010. június 1-től a GDF SUEZ energia ágazatának magyarországi leányvállalatai jogilag önálló társaságokból álló új szervezeti struktúrában működnek tovább, jelenlegi székhelyeiken, valamint telephelyeiken. GDF SUEZ. Egyetemes szolgáltatói engedélyes társaságként az ország két régiójában (Észak-Dunántúl és Dél-Alföld), valamint hat megyéjében, köztük Bács-Kiskun megyében végez földgáz-értékesítést az egyetemes szolgáltatásra jogosult fogyasztók részére.

■ Ivóvíz:

- Bácsvíz Zrt. (6000 Kecskemét, Izsáki út 13.)

A BÁC SVÍZ Zrt. illetve jogelődje az Észak-Bács-Kiskun Megyei Vízmű Vállalat 1950 óta végez közműves ivóvíz- és csatornaszolgáltatást Észak-Bács-Kiskun megyében. Alaptevékenységük: vízszolgáltatás, csatornaszolgáltatás. Kiegészítő szolgáltatásaik: vízminőség-ellenőrzés; vízmérő- és szivattyújavítás; vízhálózat-vizsgálat; csatornahálózat-vizsgálat; fejlesztés, térinformatika; műszaki tervezés; mélyépítés; szállítás, gépjármű-javítás; kertészeti tevékenység.

A társaság a Duna-Tisza közén, 48 településen nyújt közműves ivóvíz-szolgáltatást. A kitermelt vizet 11 tisztítóműben kezelik: Bugac-Alsómonostor, Bugacpusztaháza, Izsák, Kecskemét (2), Kiskunfélegyháza, Kiskunfélegyháza-Aranyhegy, Kocsér, Nagykőrös, Tass, Tiszakécske. A cég 5 db kistérségi regionális rendszert működtet: Kecskeméti Kistérségi Vízmű, Dunai Kistérségi Vízmű, Tiszai Kistérségi Vízmű, Tiszainoka kistérségi vízmű, Csépa-Tiszas-Tiszaug.

■ Szennyvíz:

- Bácsvíz Zrt. (6000 Kecskemét, Izsáki út 13.)

A BÁC SVÍZ Zrt. illetve jogelődje az Észak-Bács-Kiskun Megyei Vízmű Vállalat 1950 óta végez közműves ivóvíz- és csatornaszolgáltatást Észak-Bács-Kiskun megyében. Alaptevékenységük: vízszolgáltatás, csatornaszolgáltatás. Kiegészítő szolgáltatásaik: vízminőség-ellenőrzés; vízmérő- és szivattyújavítás; vízhálózat-vizsgálat; csatornahálózat-vizsgálat; fejlesztés, térinformatika; műszaki tervezés; mélyépítés; szállítás, gépjármű-javítás; kertészeti tevékenység.

Csatornaszolgáltatási tevékenységük kiterjed a lakossági- és ipari szennyvíz összegyűjtésére, elvezetésére, a szennyvíztisztító telepen történő befogadására, mechanikai és biológiai tisztítására, majd ezt követően a tisztított szennyvíz kibocsátására, a keletkező szennyvíziszapok hasznosítására, valamint Kecskemét városban csapadékvíz elvezetésre is. Működési területükön szennyvízcsatorna-hálózattal ellátott települések száma 28.

- Szabolcska Ferenc (6090 Kunszentmiklós, Bodakút 72.)

Kunszentmiklós Város Önkormányzat Képviselőtestülete 2007-ben közszolgáltatási szerződést kötött a folyékony hulladékkal kapcsolatos feladatok ellátására Szabolcska Ferencsel egyéni vállalkozóval.

- Kuszaka 2004 Bt (6090 Kunszentmiklós, Liszt F. u. 10.)

A Kuszaka 2004 Bt székhelye Kunszentmiklóson található. A cég az alábbi tevékenységekkel foglalkozik: csatorna- és szennyvíztisztítás, dugulás elhárítás. Mobil WC bérbeadása, üzemeltetése.

■ Hulladékgazdálkodási közszolgáltató:

- Dunanett Kft. (2400 Dunaújváros, Budai Nagy Antal u. 2.)

1997. január 1-től működik gazdaságilag önálló vállalkozásként. A cég alapítója 100 % -ban Dunaújváros Megyei Jogú Város Önkormányzatának kizárólagos tulajdonában lévő DVG Dunaújvárosi Városgazdálkodási Részvénytársaság. 2000. január 1-től DVG Dunaújvárosi Vagyonkezelő Részvénytársaság. 2000. július 1-től a Becker-Pannónia Kft. üzletrész vásárlásával megszerezte a Kft. 49,6 %-os üzletrészét. A szervezet fő tevékenységei: Dunaújváros közigazgatási területén, valamint a nagytérségben közszolgáltatás keretében a települési szilárd hulladék összegyűjtése, elszállítása és ártalommentes elhelyezése, valamint ellátja a Dunaújváros Polgármesteri Hivatal megbízásából a város köztisztasági és közterület fenntartási feladatait.

- Közterületen elhelyezett hulladék tekintetében: Bakér Nonprofit Kft. (6090 Kunszentmiklós, Kossuth L. u. 57.)

■ Közösségi közlekedési szolgáltató:

- DAKK ZRt. (korábbi Kunság Volán Zrt. (6000 Kecskemét, Csáktornyai u. 4 - 6.)

A társaság 2012. november 19- én jött létre. Megalapításával közös irányítás alatt működnek a Bács-Kiskun, Csongrád és Békés megye helyközi és helyi közösségi közlekedési szolgáltatói. A DAKK ZRt. feladata helyközi autóbusszal végzett közösségi közlekedési szolgáltatás, személyszállítás.

- MÁV Zrt. (6090 Kunszentmiklós, Vasút u. 9.)

A MÁV Zrt. fő tevékenységi körei közé sorolandó a személyszállítás, a pályavasúti szolgáltatások, a mérnöki és mérésügyi szolgáltatások, Máv Dokumentációs Központ és Könyvtár szolgáltatásai. E tevékenységek közül Kunszentmiklóst elsősorban a személyszállítás érinti.

1.12 Táj és természeti adottságok vizsgálata

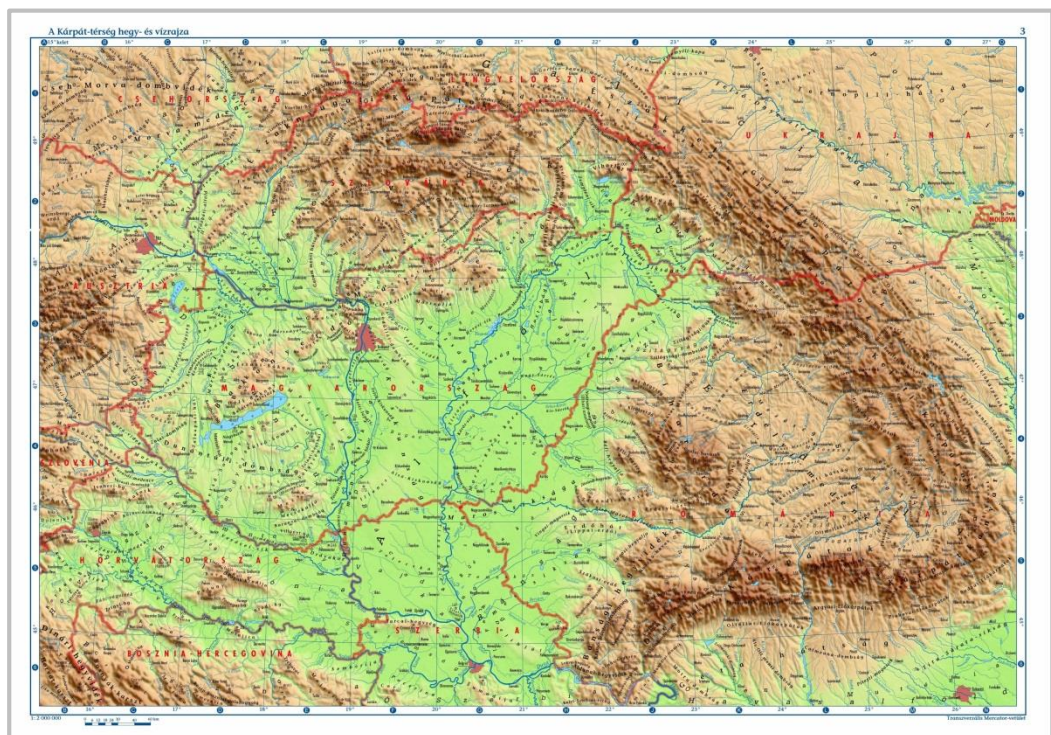
1.12.1 Természeti adottságok

Kunszentmiklós a Csepeli-síkság elnevezésű kistáj része. Területe 1250 km².

A kistájon a pannóniai üledékekre dunai eredetű durvaszemcsés folyami üledéksor települt. Jól megfigyelhető a teraszok lealacsonyodása és normális rétegződési sorrendbe történő átalakulása. Az általában 10–20 méter vastag kavicsos rétegsor felszínközeli helyzetű, jó víztároló, s jelentős hasznosítható kavicskészletet tartalmaz. A kavicsos üledékek másik jelentős előfordulása a Bugyi-Kiskunlacháza közötti, nagy kiterjedésű, mintegy 6–10 méter vastag, vékony lepelhomokkal takart mélyfekvésű kavicsteras. A felszín nagy részét holocén képződmények fedik. A Duna igen hatékony hordalék áttelepítő tevékenysége következtében gyakran az ó- és újholocén képződmények egymás szomszédságában, azonos szinteken akumulálódtak. A kistáj K-i részén, illetve a Csepel-szigeten kisebb futóhomokkal fedett pleisztocén magaslatok is találhatóak.

A város a Duna menti síkság jellegzetes, szikes rétjei, időszakos vízállásai és szigetszerű, löszös, agyagos szántói mentén fekszik, de foltokban megtalálhatóak a Homokhátság gyér fűvű, ligetes buckái is, mivel e két terület földrajzi határa nem messze, a várostól és közigazgatási határától keletre húzódik. A táj éghajlata tipikusan szárazföldi, a nyár jellemzően napsütéses, csapadékszegény.

20. térkép: Részlet a Kárpát-térség hegy- és vízrajza térképből

Forrás: <http://www.eng.unideb.hu/userdir/forian/Vizes/1.jpg>

Kunszentmiklós közigazgatási területe természetföldrajzilag a Duna-Tisza közti síkvidéken, nagyrészt a Csepeli-sík kistájon található. A település természetföldrajzi jelentőségét a hagyományos kiskunsági tájkarakter és a Kiskunsági Nemzeti Park kezelésében álló védett pusztagyeppek adják, amelynek magterületei és pufferterületei a teljes közigazgatási területen megjelennek. A település közigazgatási területének déli része a Solti-sík kistájba nyúlik.

A város közigazgatási területének természeti adottságait a két földrajzi kistáj sajátosságai határozzák meg, alföldi elhelyezkedéséhez képest a település határain belül található élőhelyek igen sokszínűek és különösen értékesek.

1.12.1.1 Domborzat és talajviszonyok

A város a Csepeli-sík kistáj részeként jórészt ártéri szintű hordalékkúp síkság. A hordalékkúphátak és a kiterjedt medencék között jelentős magasságkülönbségek nem alakultak ki, 96 és 100 m közötti tengerszint feletti magasság jellemző. Az enyhén hullámos síkság felszíni változatosságát az egykori Duna-teraszok és morotvák keleti nyúlványai adják. A középső területek félig kötött buckacsoportjai között kiterjedt szikes laposok találhatók, jellemzőek az időszakosan széles, vizenyős lapos, gyakran láppal borított területek. Az alaphegységet változatos törésvonalak szabdalják, átlagosan 3 km mélységben található. Az alapkőzetet miocén üledékek borítják. Az erre települt negyedidőszaki ős-dunai hordalékkúpot a késő-glaciálisban a szél jelentősen átrendezte, és lösszel keverve futóhomokformákba rendezte. A Duna igen hatékony hordalék-áttelepítő tevékenysége következtében gyakran az ó- és újholocén képződmények egymás szomszédságában akkumulálódtak. Az utolsó homokmozgások a felszínt nagyobb részben elsímitották, jelenleg legnagyobb részt kis relatív reliefű homokformák jellemzik. Talajtani adottságok szempontjából Kunszentmiklós közigazgatási területe mozaikos képet mutat. A területre leginkább a szoloncsák-szolonyeczek jellemzőek, amelyben foltszerűen egyéb talajtípusok is megjelennek. Kunszentmiklós belterületén ezek a foltok többnyire mélyben sós réti csernozjomok, amely a külterületeken is nagy arányban előfordul. A város külterületének keleti részén a szikesek mellett többnyire humuszos homoktalajok, a nyugati területeken pedig réti csernozjomok jellemzőek. A földtani és talajtani adottságok csak a közigazgatási terület legnyugatibb részén teszik lehetővé a szántóföldi növénytermesztést.

A Duna-Tisza közti Hátság Ny-K-i irányban 80 km széles, és Dabas, valamint a déli határ között 170 km hosszúságú. A Solt-Kiskunfélegyháza vonalig tartó része É-D-i irányban a Lajosmizse Kecskemét, vagyis középvonalában 130-150 m tszf-i magasságú. E területtől D-re morfológiailag kevésbé szimmetrikus kifejlődésű és a Duna-völgyhöz közelebbi része Illancs-Pirtó környékén 160-170 m tszf-i magasságot ér el. Nyugaton a Duna-völgy 93-100 m, K-en a Tisza-völgy 80-83 m tszf-i magasságú, a Hátság tehát átlagosan mintegy 40-70 m-re a Duna- és a Tisza völgy fölé kiemelkedik.

A Duna-Tisza közén a földtani fejlődés, a felszínt borító képződmények és a morfológiai helyzet alapján három, egymástól eltérő földtani egységet lehet megkülönböztetni: a Duna-völgy, a Duna-Tisza közti Hátság, a Tisza-völgy.

Kunszentmiklós a Solti-síkság északi részén helyezkedik el, valamint a Duna-völgy és a Kiskunsági-homokvidék egy-egy részét fedi le.

A kistáj talajviszonyainak mozaikosságát mutatja, hogy egy talajtípus összterülete sem éri el önmagában a táj összterületének a 20%-át. 17 – 17%-os kiterjedésben találhatók a réti öntés és a lápos réti talajok, a terület vízfolyásai mentén és nem szikes, felszín közeli talajvízű területein. A réti öntések a Csepel-szigetre jellemzőek, a lápos réti talajok Alsónémedi és Dabas között borítanak nagy területet. Mindkét talajtípus zömmel homokos vályog, termékenységű besorolása a VI. – VIII. talajkategóriák közötti, jellemzően a réti öntések a VI., a lápos réti talajok a VII. kategóriába tartoznak. A réti öntéseket zömmel (60%) szántóként hasznosítják, a lápos réti talajok pedig 65%-ban rétek.

A kistáj déli területein – főleg a Nemzeti Parkhoz tartozóan – a szoloncsák-szolonyec talajok kiterjedtek (16%). Ezek főként gyenge legelők, de sziki vegetációjuk (a lápos réti talajok lápréti mocsárréti állományaihoz hasonlóan) védelmet érdemel. A mezőgazdaságilag legértékesebb talajok a Duna bal partját kísérő réti csernozjomok (14%). 70%-ukat szántóként hasznosítják.

A szikes talajvízű területeken Délegyháza és Apaj között mélyben sós réti csernozjomok találhatók (10%). Ezek is többnyire (65%) szántóterületek. A réti talajok 5%-os, a nyers öntések 6%-os területi részarányban fordulnak elő, de inkább rét-területként, mint szántóként jönnek számításba.

Összességében a kistáj egészére a löszös és homokos üledékeken kialakult hidromorf talajképződmények nagy változatossága és a Na-sók megjelenésével speciális szikes karaktere a jellemző. További rövid bekezdés a helyi talajokról, bővebben a 1.17.1 részben.

1.12.1.2 Éghajlat

Kunszentmiklós és a Csepeli-sík éghajlata meleg, száraz. A napsütéses órák száma éves szinten 2000 körül alakul, a hőmérséklet sokévi átlaga pedig 10,5 °C. Az uralkodó szélirány az északnyugati, az átlagos szélesebség 2,5-3 m/s közötti. A csapadék éves összege 530-550 mm közötti, a vegetációs időszakban ebből 300-320 mm hullik. Az alacsony csapadékmennyiségből következően főként öntözéses kultúrák számára megfelelő az éghajlat. A tagolatlan felszínen jelentősen eltérő mikroklimatikus viszonyok nem alakulnak ki.

A terület kontinentális száraz jelleggel bír. A csapadék és a hőmérséklet relatív nagy szélsőségeivel jellemezhetők a mérsékelt égövi éghajlat által kialakult évszakos ciklusok.

Éves napfénytartam	Az évi napsütéses órák száma az országos átlaghoz lépest magas kb. 2060 óra. A derült napok évi átlaga 70, a borultaké 100 nap. Az éves középhőmérséklet 5,8 °C, az éves átlagos minimumhőmérséklet 0,5 °C, éves átlagos maximumhőmérséklet 11,1 °C. Az évi abszolút minimum -20,6 °C, évi abszolút maximum 33,3 °C.
Csapadék	Az éves csapadékösszeg: 82,3 mm, a csapadékos napok száma: 46. A nyári félév csapadéka jelentősen meghaladja a téli félévét. A hótakaró átlagos vastagsága 5-8 cm, a leghavasabb hónapok: január és február. Területi párolgásra vonatkozólag nincsenek adatok, azonban a kecskeméti meteorológiai állomás kádpárolgási méréseiből megtudható, hogy a szabad vízfelszín évi párolgása átlagosan 737 mm. Ez a vízvesztés értéke meghaladja a csapadék átlagos évi összegéből nyerhető utánpótlódást. A csapadék viszonylag kevés, a csapadék átlaga nem éri el a 600 mm-t.
Szél	A terület uralkodó széliránya Ny-i, éves megoszlásban nyáron ÉNy-i, míg télen javarészt ÉK-i. A szélesebség évi átlaga 3,0 m/s.

1.12.1.3 Vízrajz

A felszíni vízfolyások irányát a hordalékhátak, illetve a kiterjedt szikes medencék lefolyási iránya határozza meg. Lefutási irányuk változó, a Duna vízgyűjtőjéhez tartoznak. A mesterséges csatornarendszer a tavaszi belvizeket és a nyári záporok vizét vezeti le a Duna irányába, vízhozamuk mesterségesen szabályozott, az aszályos időszakokban rendkívül lecsökken. A legjelentősebb közülük a Duna-völgyi főcsatorna, az Apaji csatorna, a Harmincas csatorna, illetve a belterületen átfolyó Bak-éri csatorna. A település közigazgatási területén kiterjedt, jelentős állandó állóvíz nem található, a nyugati peremen találhatóak kis kiterjedésű horgásztavak. Az északi és középső területek lefolyástalan részein ideiglenes szikes tavak alakulnak ki, ezek a sérülékeny rendszerek adják a bioszféra rezervátum alapját. A talajvíz mennyisége nem számottevő, 2-4m körül található. Az artézi kutak száma magas, átlagos mélységük 100 m körüli.

A talajvízkészletek a közigazgatási terület ÉNy-i részén a központi belterületet is beleértve a 8-10 m, a közigazgatási terület ÉK-i szélén a 17-20 m, míg a település egyéb területein a 25-28 m vastag, holocén és pleisztocén korú laza összletben (dunai hordalékban) találhatóak, mely alatt közvetlenül a Felső-pannóniai agyagos-homokos üledéksor következik.

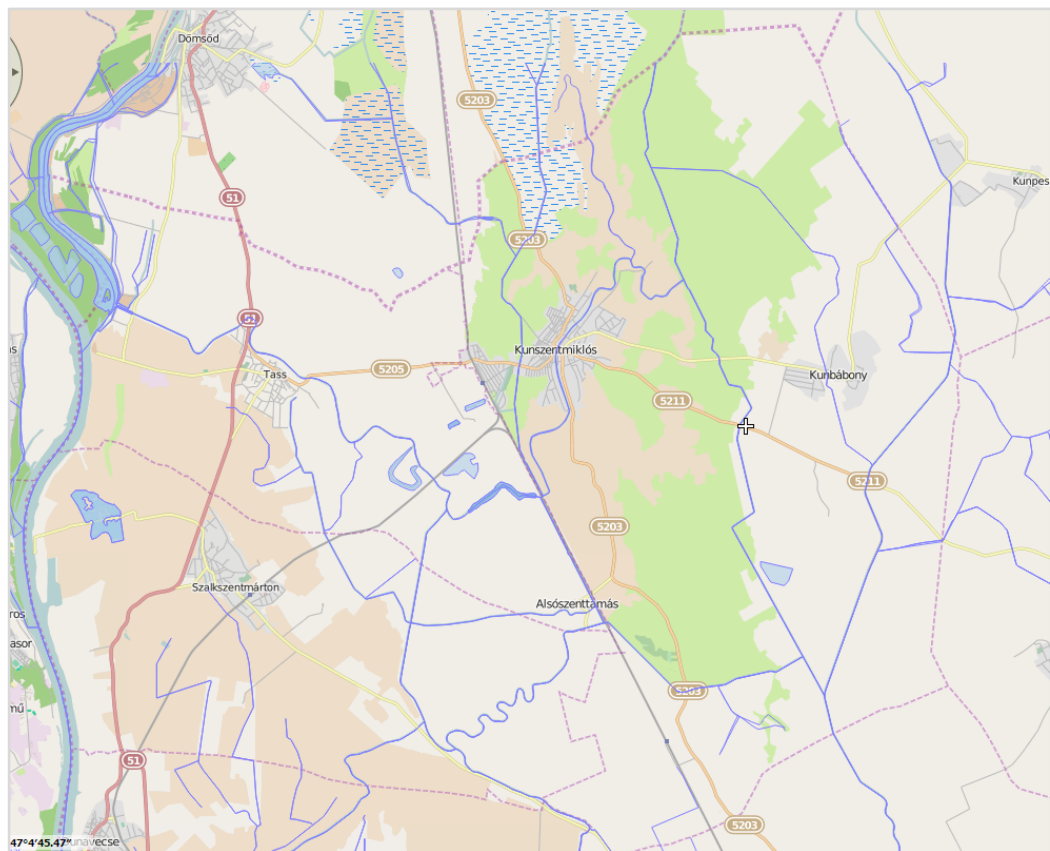
A terület vízföldtani adottságai a kinyerhető víz mennyisége szempontjából elsősorban a pleisztocén üledékekben kedvezőek.

A talajvízjárásra jellemző, hogy a vízszint sokéves ingadozása viszonylag kicsi, általában 1-2 m közötti.

Ezen – kb. 8-28 m mélységig-kitermelhető talajvizek minősége a térségben többek között magas ammónia-, vas és mangántartalma miatt kifogásolható.

A térségben a talajvizek áramlásának fő iránya K, ÉK-ről NY, DNY-i irányba mutató.

21. térkép: Település és környékének vízrajza

Forrás: <http://okir.kvvm.hu/fevi/> 2015

A település és környékének felszíni és felszín alatti vizeinek bemutatását az 1.17.2 fejezet tartalmazza.

A VGT szerint aszály-érzékenység szempontjából kiemelten sérülékeny kistérségek a következők: Szeghalomi, Békési, Karcagi, Polgári, Vásárosnaményi, Sarkadi, Balmazújvárosi, Tiszafüredi, Gyulai, Püspökladányi, Hevesi, Kisvárdai, Mezőtúri, Mátészalkai, Nyírbátori, Bodrogházi, Mezőkovácsházai, Kunszentmiklósi, Letenyei, Berettyóújfalui, Mezőkövesdi, Tiszavasvári, Fehérgyarmati.

1.12.1.4 Növényzet

Kunszentmiklós közigazgatási területe az Alföld flóraidék (*Eupannonicum*) Duna-Tisza-köze flórajárásába (*Praematricum*) tartozik. A flórajárás potenciális vegetációja pannon homoki, illetve szikes rét jellegű, a település közigazgatási területén található Felső-Kiskunsági puszták területét szinte végeláthatatlan rétek-legelők uralják. A terület északi részén vízzel borított laposok törik meg a puszták egyhangúságát, míg a közigazgatási terület keleti részén, Kunbábony határában szántók és gazdasági erdőültetvények találhatók. A talajadottságok miatt a szikesek növénytakaságait sötét fajok alkotják. A szikes legelők jellemző növényfaja a veresnádrág csekesz (*Festuca pseudovina*). A fehér virágú pozsgás zsázsa (*Lepidium crassifolium*) mellett nyár közepén üde színfolt a pusztán a lila virágú közönséges sóvirág (*Limonium gmelini*). A szárazabb szikpadkák és vakszikek elterjedt növénye a bárányparéj (*Camporosma annua*), és a gyógyászatban is ismert orvosi székfű (*Matricaria chamomilla*). Ősszel a nedves szikeseken tömegével virágzik a lila virágú sziki őszirózsa (*Aster tripolium* sp.).

Növényzet

Kunszentmiklós Város közigazgatási területe növényföldrajzi szempontból a Pannóniai flóratartományon belül az Alföld flóraidék, azon belül pedig a Mezőföld és Solti-síkság flórajáráshoz tartozik.

A flórajárás potenciális vegetációja pannon homoki, illetve szikes rét jellegű, a település közigazgatási területén található Felső-Kiskunsági puszták területét szinte végeláthatatlan rétek-legelők uralják. A terület északi részén vízzel borított laposok törik meg a puszták egyhangúságát, míg a közigazgatási terület keleti részén, Kunbábony határában szántók és gazdasági erdőültetvények találhatók.

A település a földrajzi kistáj-beosztás szerint döntő részben az Alföld nagytáj, Duna menti síkság középtáj, Csepeli-sík kistájba, míg a település déli része az Alföld nagytáj, Duna menti síkság középtáj Solti-sík kistájba tartozik.

Kunszentmiklós térségére a szikes puszták növénytakaságai a jellemzőek szikes rétekkel, ürmös szikespusztákkal, vakszikenövényzettel.

A talajadottságok miatt a szikesek növénytakaságait sötét fajok alkotják. A szikes legelők jellemző növényfaja a veresnádrág csekesz (*Festuca pseudovina*). A fehér virágú pozsgás zsázsa (*Lepidium crassifolium*) mellett nyár közepén üde színfolt a pusztán a lila virágú közönséges sóvirág (*Limonium gmelini*).

A szárazabb szikpadkák és vakszikek elterjedt növénye a bárányparéj (*Camporosma annua*), és a gyógyászatban is ismert orvosi székfű (*Matricaria chamomilla*). Ősszel a nedves szikeseken tömegével virágzik a lila virágú sziki őszirózsa (*Aster tripolium* sp.).

Az Országos Erdőállomány Adattár aktuális adatai alapján Kunszentmiklós közigazgatási területén 555,42 hektár erdő található, ebből védelmi rendeltetésű erdő 128,84 hektár, gazdasági rendeltetésű erdő 410,33 hektár, egyéb részletek 16,25 hektár.

1.12.1.5 Állatvilág

A terület állatföldrajzi szempontból a Közép-dunai faunakerület, Pannonicum faunakörzet, Eupannonicum faunájáráshoz tartozik.

A 275/2004. (X.8.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 5. számú mellékletében szereplő különleges madárvédelmi területek közé tartozó Felső-Kiskunsági szikes puszták és turjánvidék (HUKN 10001) és a 12. mellékletben szereplő Felső-Kiskunsági szikes puszták (HUKN 20001) elnevezésű Natura 2000 területek jelölő fajai.

A nagy kiterjedésű nyílt puszták terített asztalt kínálnak a ragadozó madaraknak. A szigetszerű facsoportokban telepesen költ a *kék vércse* (*Falco vespertinus*), mely szarkák és varjak elhagyott fészkeiben neveli fiókáit. A környék leggyakoribb ragadozó madara az *egerészölyv* (*Buteo buteo*). A *fogoly* (*Pedrix pedrix*) és a *fürj* (*Coturnix coturnix*) ma már ritka lakója a pusztáknak. A kis termetű *széki lile* (*Charadrius alexandrinus*) és a *székcicsér* (*Glareola pratincola*) a gyér növényzetű szikesek lakója. A nagyobb vízborítások, mint Kisapaj térsége, Szűnyog-pusztá, Csárdalapos, és Pozsáros április-májusig megmaradó vizei kedvező költő és táplálkozó helyet biztosítanak a vízi madarak számára (cankók, godák, bibicek, gémfélék, récék, stb.).

A szikesek madárvilága is rendkívül gazdag. A puszták környékén jelentős fehér gólya (*Ciconia ciconia*) állomány fészkel. A szikes réteken költ a fokozottan védett tűzok (*Otis tarda*). A hazai állomány jó része a kiskunsági pusztákon fészkel. A nemzeti parkban folyó tűzokvédelmi program biztosítja e ritka madár természetes táplálkozó-, dűrgő és fészkelő helyének zavartalanágát. A 2005-ben indult Európai Unió Tűzok Life Program központja is a Felső-Kiskunsági szikes pusztá. (www.tuzok.hu)

Meg kell azonban említeni, hogy eddig nem sikerült az érdemi előrelépés a tűzokvédelem terén és tovább foglalkozott a legveszélyeztetettebb értékeink sorába tartozó gerinces állatunk, a rákosi vipera állománya is, amelynek védelmét a jövőben prioritásként kell kezelni. Az élőhelyek védelmének köszönhetően néhány veszélyeztetett denevérfaj - így a tavi denevér, a nagy patkósorrú denevér és a csonkafülű denevér - hazai állománya kismértékben emelkedett. Nem történt azonban előrelépés a gerinctelen állatok védelme terén annak ellenére, hogy például a nappali lepkék közül számos faj speciális védelmi intézkedéseket igényelne.

1.12.2 Tájhasználat, tájszerkezet

Kunszentmiklós természetföldrajzi helyzete, a város és környezetének domborzata, az éghajlat, a környező talajok termőképessége, a felszíni vizek bősége meghatározták a táj szerkezetét, a tájhasználat alakulását. A település jellemzően síkvidéken, alapvetően mezőgazdasági művelés alatt álló területekkel meghatározott környezetben helyezkedik el.

Az utolsó würm kori glaciálisban a Hátságon futóhomok közbe településsel tagolt lösz keletkezett. A legfelső lösz rétegben ott ahol a szél nem fújt rá homokot talajképződés indul meg. A Hátság Ny-i részén, ahol a Hátság és a Duna-völgy között legnagyobb a magasságkülönbség (mintegy 70 m) a stadiálisokban a megnövekedett csapadékvíz a Duna-völgy felé záporoként zúdult le és DK-ÉNy-i irányú deráziós völgyeket alakított ki (ilyeneket találunk Császártöltés környékén). A Duna-völgy északabbi részén a völgy a Hátságba lényegesebb morfológiai emelkedés nélkül megy át, Keceltől délre azonban az egykori Duna a Hátságot alámosta és erodálta, így itt a völgy és a Hátság között 15-20 m magasságkülönbség van.

A holocén elején a Hátságon tehát lösszel váltakozó futóhomok térszín volt. Morfológiailag a maihoz hasonlóan hullámos a térszín. A futóhomok-képződés az ÉNy-i uralkodó széliránynak megfelelően tovább folytatódik és ennek eredményeként a korábbi lösz, illetve futóhomok területet beborítja. A talajvízszint a megemelkedett csapadék hatására megemelkedik és a mélyebb területeken létrejönnek a sekély mélységű tavak. Ezek egy része közvetlenül a lösz felszínén, másrésztük a futóhomokbuckák között, már a homokkal fedett mélyedésekben jelennek meg. Mindkét helyen azonban megindul a karbonát-képződés. Ott, ahol a víz állandóbb, először tözegképződés jön létre (Kolon tó), majd a tómeder feltöltődése valószínűleg a szárazabbá váló klíma hatására legtöbbször ezeken a helyeken is megindul és ez karbonát képződést hoz létre. Az utóbbi évtizedekben a legtöbb tó a hátsági talajvízszint süllyedése miatt kiszáradt. A mindenkori tóvízből kivált karbonát-iszap elterjedése azonban ezeknek az egykori tavaknak a helyét is jelzi.

Tájtörténet

Tájhasználat,
tájszerkezet

A Hátság azon területein ahol a talajvízszint már korábban mélyebbre került, a dolomitiszap a talajvíz ingadozási övében cementálódik, tehát diagenetikusan átalakul, és kemény karbonátközzé válik. Ilyen részben átalakult karbonát-közeteket Orgoványtól DK-re egészen Sándorfalváig találunk.

Kunszentmiklós speciális helyzetű város, ugyanis közigazgatási területének harmada a Kiskunsági Nemzeti Park része, és a külterület további egységei is védelem alatt állnak. A hagyományos tájhasználat a külterületen leginkább az egy-egy tanyaközponthoz, illetve a KNP programjaihoz kapcsolódó külterjes állattartás, szántóföldi művelésre csak a déli és nyugati területeken van lehetőség. A tájhasználatban felfedezhetőek az utóbbi évszázadokra jellemző hagyományos elemek, a Kiskunság tájhasználatára más alföldi tájegységekhez képest kevésbé intenzíven alakult át. Az 1975 óta tartó védelem megőrizte a táj réteket, legelőket és vízzel borított laposokból álló természetes képét, egyedül a nyugati közigazgatási területre, Kunbábony környezetére jellemző a mozaikosság, ez a településrész és környezete a mezőgazdasági termelés központjai. Kunbábonytól délre, a védett területek határára képező Harmincas csatornától keletre, a Berényi-tanya környezetében a szántók-legelőket és erdőfoltokat sajátos mozaikja alakult ki. A védett területeken a néhány engedéllyel rendelkező gazda és a nemzeti park által felügyelt legeltetés, mint hagyományos tájhasználati forma jellemző. Az ezen faktorok mentén kialakult tájhasználat határozza meg Kunszentmiklós közigazgatási területének alapvető tájszerkezetét.

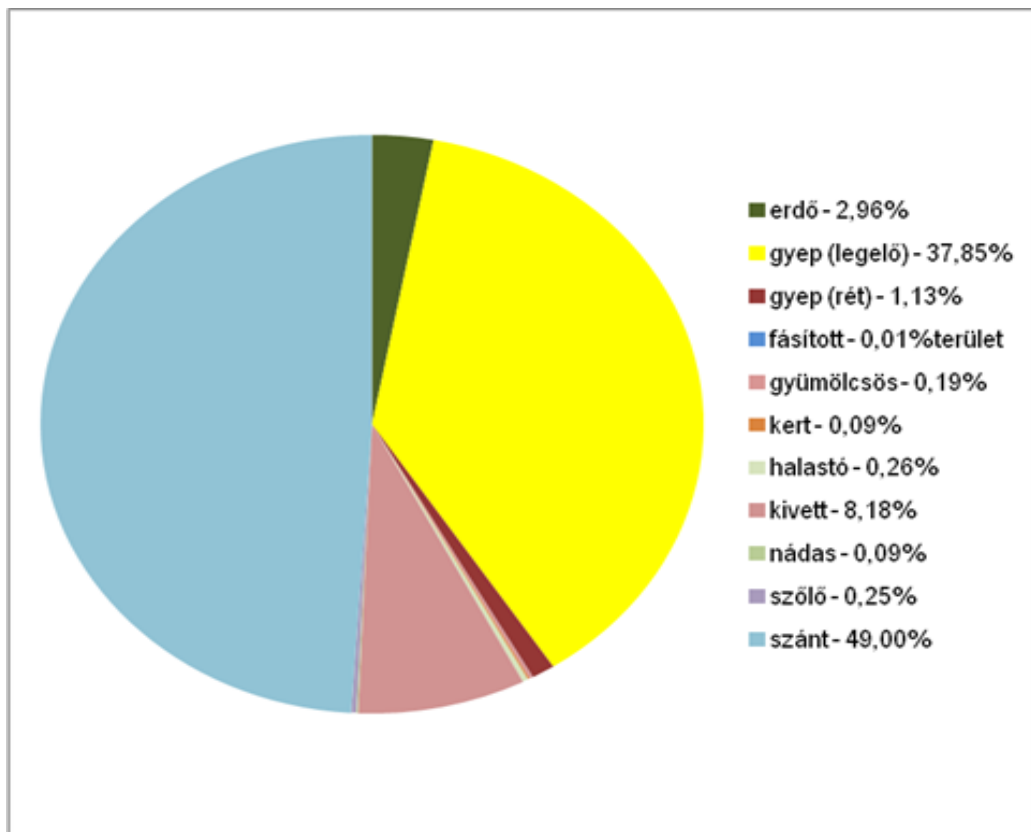
A szikes pusztákon a hagyományos állattartás mellett a növénytermesztésre csak a vízborításból kiemelkedő homokháton, az úgynevezett "hegyeken" nyílt szerény lehetőség. A Bak-ér mentén kialakult, kezdetben együttes településen a veteményesek a házakhoz kapcsolódó kertekben kaphattak helyet, amelyek a lakosság növekedésével, az építési igény növekedésével távolabbi, alkalmasabb területekre kerültek át. A településközponttól akár 10-20 km-re, a megfelelő adottságú helyeken kialakított kertek a tanyák kialakulásához vezettek, a megfelelő eltartó képességű földek szűkös, foltokban koncentrálódó előfordulása miatt. A lakosság nagy részének megélhetése a rideg állattartáshoz kötődött, a hagyományosan szarvasmarha, majd egyre inkább a juhtenyésztés miatt a pusztában kialakított tanyákon leginkább nyáron éltek a családok. A városiasodással együtt a belterjes állattartás terjedt el, mivel az 1930-as években megépült vízelvezető csatornák kiszárították a szikeseket. A mezőgazdasági művelés az öntözőcsatornák hiányában, valamint a kedvezőtlen talajadottságok miatt nem indulhatott meg, a természetes nedves réteket azonban kiszárították, ezzel a tájkaraktert meghatározó nedves laposok területe drasztikusan lecsökkent. A kaszálók és nádasok eltűnésével a külterületen gazdálkodók megélhetése egyedül a birkatartásra koncentrálódott, a túllegeltetés pedig a kiszáradt pusztagyepetek további degradációját okozta.

Kunszentmiklóson a rendszerváltást követően a tájszerkezet teljesen átalakult, ami a nagy kiterjedésű, összefüggő területek felaprózódásához vezetett. Az új tulajdonosok gyakran az előző gazdálkodási módnál intenzívebb területhasználatot követtek, illetve nagyon gyakori volt az is, hogy a korábbi földhasználati módot megváltoztatták. A földtulajdoni szerkezet és a földhasználati módok változásával - a természetvédelmi földhasználat kialakulásával - azonban kedvező folyamatok is megindultak, például a gyenge termőképességű területeken a tulajdonosok fokozatosan felhagynak a gazdálkodás erőltetésével. Az intenzív gazdálkodásból kikerülő további területek lehetőséget kínálnak a természetvédelmi, vidékfejlesztési és extenzív agrárgazdálkodási célok összehangolására, a meglévő tervek újragondolására, a korábban megsemmisített élőhelyek visszaalakítására is.

Kunszentmiklós településszerkezete alapján jellegzetes alföldi kisváros. A városközpont nagyrészt földszintes, zárt sorú beépítéssel, intézményi és lakó funkcióval. Telepszerű többszintes beépítés jellemzi a Vásártéri lakótelepet. Egyéb belterületen a kertés, családi házas beépítés dominál.

Kunszentmiklós 17210,8 hektáros területének mindössze 3,9 %-a belterület. Az urbanizáció, a különféle ipari és nem mezőgazdasági tevékenységek csak a belterületeken, illetve azok közvetlen környezetében jellemzőek, a védett területek kiugróan magas aránya miatt. A kivett területek 8,1%-os aránya leginkább a belterületek szűk környezetéhez köthető. Jellegzetes tájszerkezeti sajátosság a tanyaközpontok és környezetük parcellarendszere, amely a település növénytermesztésének gerincét képezi. A szőlők, gyümölcsösök és kertek együttesen is rendkívül alacsony (0,4%) aránya jócskán elmarad a megyei értéktől, ezek a belterületi kertek mellett kizárólag a Kunbábony és Böször környéki, művelhető területeken találhatóak meg. Az állattenyésztés szerepének csökkenésével, illetve a víziszárnasok tartási feltételeinek szigorodásával (beltéri állattartás részarányának növekedése) a Kunszentmiklós környéki legelők (37,8%) és kaszálók (1,1%) folyamatosan természetközeli területekké alakulnak. A legeltetés visszaszorulása elindítaná a szukcessziós folyamatokat, ezért a Nemzeti Park fontos feladata a védett laposok folyamatos legeltetése. A mezőgazdasági területek nagy része továbbra is szántóként van nyilvántartva (49,9%), ez az arány azonban a borítottsági adatokat és légifelvételeket vizsgálva feltehetően túlbecsült, átminősítésük nem történt meg. A nyugati, kunbábonyi területeken mozaikosan gazdasági erdőfoltok is előfordulnak, ezek részaránya azonban pusztán 3%.

26. ábra: Kunszentmiklós tájhasználat

Forrás: TAKARNET adatbázis - Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Földhivatala + Kunszentmiklói Járási Hivatal Járási Földhivatala (2015. február)

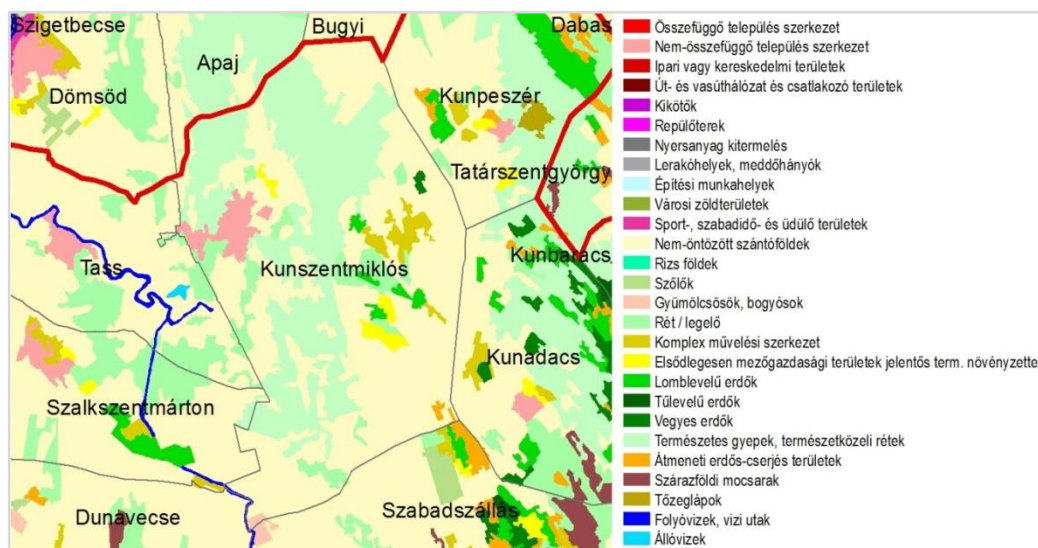
Az Országos Erdőállomány Adattár aktuális adatai alapján Kunszentmiklós közigazgatási területén 555,42 hektár erdő található, ebből védelmi rendeltetésű erdő 128,84 hektár, gazdasági rendeltetésű erdő 410,33 hektár, egyéb részletek 16,25 hektár.

A Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal, Földhivatali Főosztály tájékoztatása szerint a mező és erdőgazdasági területeken a terület felaprózódását nem támogatják, mivel a gazdaságos termelés érdekében nagyobb területegységek kialakítása lenne célszerű.

Az egykori, hagyományos tájhasználatot őrzik a település környéki dűlő- és tanyanevek is. Az egykori legelők közül a jó vízellátottságú északkeleti területek a Ménésjárás, a keleti szikes területek a Birkajárás, a Kunbábony környéki gazdagabb legelők pedig a Tehénjárás nevet viselik. A gyapjáért tartott, jellemzően merinói típusú juhokat nyírás előtt a külterületen található vízjárta területekre hajtották, így javítva a gyapjú minőségén. Az úsztatás jellemzően a felső területen található Háromszögi tóban, illetve az alsó egység Nyírő-fokában végezték. A belterjes állattartás és a tanyavilág terjedésével a víziszárnyasok tenyésztése fontos gazdasági ágazattá vált, különösen a lúdtenyésztésnek voltak hagyományai. A ludakat elkülönített legelőkön tartották, különösen a várost nyugatról, félkaréjban átölő Székalján, valamint az egykori tájhasználat jelentőségét nevében őrző Gúnárváros területén. A csatornázásokkal a lúdtenyésztés jelentősége az 1930-as évektől kezdve lecsökkent. A Bösztörpuszta környéki rétek jobb minőségű talaja lehetővé teszi a szántóföldi növénytermesztést, a MTÉT támogatások és a tűzokvédelmi program miatt repce és lucernakultúrák telepítése kívánatos. A leginkább a védett élőhelyek és a mezőgazdasági művelés alatt álló földrészteltek ütközőzónájában jellemző felhagyott mezőgazdasági területeken tájidegen, invazív fajok jelennek meg, ezek közül az ezüstfa (*Eleagnus angustifolia*) és a selyemkóró (*Asclepias syriaca*) terjedése jelentős területeket érint.

Kunszentmiklós szerkezete: település központjában halmazos (3-5 telektömb), a továbbiak fésűs beépítésűek, építés idejétől függően kisebb vagy nagyobb telkeken. Korábbi építésnél nagyobb telekméret (pl.: Széchenyi F., Kossuth L. és Hunyadi utca), későbbi építésnél kisebb telekméret. beépítettség karaktere: jellemzően földszintes, település-központi vegyes és nagyvárosias lakóövezetben emeletes. A (64/2004.IV.15.) Korm. rendelet 3.sz. melléklete ill. 240/2006.(XI.30.) Korm. rend. 5. sz. melléklete szerint nem hátrányos helyzetű kistérség.

22. térkép: Település és környékének tájhasználati térképe

Forrás: Corine 2015.

1.12.3 Védett, védendő táji és természeti értékek, területek

Kunszentmiklós térségében nagy kiterjedésű védett természeti területek találhatóak, legjelentősebb a várost szinte három oldalról (észak, kelet, dél) körülvevő Kiskunsági Nemzeti Park Felső-kiskunsági szikes puszták területegysége.

Kiskunsági Nemzeti Park Felső-Kiskunsági szikes puszták:

A Felső-Kiskunsági puszták 11 000 hektár kiterjedésű, melynek nagyobb része Kunszentmiklós Város közigazgatási területén található. Felszínét szinte határtalan rétek-legelők uralják. Északi részén vízzel borított laposok, nagyobb vízállások szakítják meg a puszták háborítatlanságát. Sok helyen, főleg a nyári időszakban, vakítóan fehér vakszik-foltok - az úgynevezett „sóvirágzás” - árulkodnak a talaj magas sótartalmáról, szikes jellegéről.

Tájképük igen különlegesek a szikes puszták. Akár több tíz kilométerre is el lehet látni anélkül, hogy bármi megzavarná tekintetünket.

A nemzeti park kunszentmiklósi kiállító helye a Virágh-kúria. Helytörténeti, néprajzi és természettudományos kiállítása képet ad a környék múltjáról. A védett terület északi részén, Apaj község határában, az egykori halastavak és rizskazetták rekultivációjával természetközeli állapotú vizes élőhely alakult ki. A gáton vezető Réce tanösvényen nagy élményt jelent a vízimadarak megfigyelése. A tanösvény mindkét végén madármegfigyelő torony áll, ahonnan a madarak zavarása nélkül gyönyörködhetünk az élővilágban.

A településhez közel két tanösvény található:

- Réce tanösvény: A Felső-Kiskunsági szikes puszták élővilágát mutatja be, a Kunszentmiklós, Apaj, Kunpeszér-Bugyi összekötő úton található.

23. térkép: A Felső-Kiskunsági szikes puszták

Forrás: http://knp.nemzetipark.gov.hu/_user/downloads/pusztajpg 2015.

- Peszéradacsi rétek - Kosbor tanösvény: a Turjánvidék láp- és mocsárvilágát, az ember tájformáló szerepét és a terület növényritkaságait mutatja be a látogatóknak. Megközelítés: a Kunszentmiklós-Kerekegyháza összekötő úton, Kunadacstól kb. 3 km-re. A tanösvény a Kunadacs előtti Adacs Gyöngye sporthorgász centrumnál található ún. Csikókertből indul, hossza 1800 m.

1.12.3.1 Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek

1.12.3.1.1 Országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezete

Az Országos Területrendezési Terv (OTrT) 3/5. sz. melléklete alapján Kunszentmiklós teljes közigazgatási területe az országos jelentőségű tájképvédelmi területek övezetébe tartozik. A Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek övezetébe a település közigazgatási területének szinte egésze, a Kiskunsági Nemzeti Park területei és annak védőterülete tartozik.

A település hagyományos tájhasználatára változatos, tájképi, vizuális szempontból védendő értékekkel, természeti és környezeti elemekkel párosul. A Kiskunsági Nemzeti Park települési külterületbe történő markáns beékelődése, valamint a Kiskunságra jellemző mezőgazdasági művelési ágak (pl. nedves laposok, szikes talajfelszínek, legeltetés, kaszáló területek) együttesen adják a terület vizuális sajátosságait, amelyek megőrzése tájképvédelmi szempontból kiemelt figyelmet érdemel. Tájképi szempontból nem csak a jól körülhatárolható területek, hanem az általuk képzett rendszerek, egymással szoros vizuális kapcsolatban álló egységek is kiemelt figyelmet érdemelnek.

Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendők az alábbi területrészek, kül- és belterületi egységek, vizuális struktúrák:

- A települést három oldalról határoló (észak, kelet, dél) Kiskunsági Nemzeti Park Felső-kiskunsági szikes puszták területegysége
- A Kiskunsági Nemzeti Park területén és azon kívül elhelyezkedő, mezőgazdasági területek (szántók, rétek, legelők, kaszálók, nádasok) mozaikos vizuális struktúrája.
- A város nyugati részén lévő, a védett területekhez hasonló jellegű szikes rétek, legelők.
- Az ex-lege védett, egykor rizstermesztésre is használt tározók, valamint a leginkább a külterület északi részén található ex-lege védett szikesek (pl. Kín-szék, Disznó-rét)

A város és térségének egyedi természeti értéke, természetvédelmi területe a Kiskunsági Szikes Puszták, a Kiskunsági Nemzeti Park része, amely Közép-Európa második legnagyobb ilyen jellegű pusztája. A pusztának a településhez tartozó közel 5000 ha-os területe, különleges és egyedi élővilága miatt szigorúan védett.

A fent említett területek közül tájképi szempontból kiemelten érzékenynek tekinthető a Kiskunsági Nemzeti Park települést érintő teljes területe (Felső-Kiskunsági puszták). Ezen egységekben végbemenő változások jelentős mértékben képesek befolyásolni a települési táj vizuális összességét.

1.12.3.1.2 Térségi jelentőségű tájképvédelmi terület

Bács-kiskun megye Területrendezési terve alapján, Kunszentmiklóson található tájképvédelmi terület.

1.12.3.2 Nemzeti és nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt álló vagy védelemre tervezett terület, érték, emlék

A természetvédelmi területeket ábrázoló térkép a mellékletek között megtalálható.

1.12.3.2.1 Országos jelentőségű természetvédelmi oltalom alatt álló területek, értékek, emlékek

Kiskunsági Nemzeti Park Kunszentmiklóst érintő területei

Kunszentmiklós közigazgatási területének több mint egyharmad részét (6100 ha) a természeti értékek megőrzése miatt fokozottan védett területként kezeli a Kiskunsági Nemzeti Park.

A KNP hazánk második nemzeti parkja. A védetté nyilvánító határozattal 1975-ban alakulhatott nemzeti parkká, a folyamatos bővítések és összevonások révén ma már több mint 48 ezer hektár védett területet foglal magába. A KNP területének mintegy kétharmada 1979 óta bioszféra rezervátum, így nemzetközi szinten is jegyzett, kiemelten fontos élőhelyek találhatók a kezelésében. A KNP létesítéséről szóló dokumentumok alapján a védetté nyilvánított terület rendeltetése az alábbiakban foglalható össze:

- Védje a kiskunági táj jellegzetes és változatos arculatát és őrizze meg a táj legjelentősebb természeti értékeit, köztük a különféle homokbucka típusokat.
- Biztosítsa a Kiskunság különleges madárvilágának háborítatlan fészkelését és vonulását. Természetes körülmények között, hiteles formában őrizze és mutassa be a hagyományos kiskunsági életformát, a kiveszőfélben lévő ősi magyar állatfajtaikat és a Kiskunság kulturális értékeit, történelmi emlékeit, tekintettel ezek kiemelkedő hazai és nemzetközi jelentőségére.

Ex lege védett természeti területek

Országos jelentőségű "ex lege" védett természeti területeknek a törvény által védetté nyilvánított természeti területeket nevezzük. "Ex lege" védett természeti területnek minősülnek a lápok, szikes tavak, kunhalmok, földvárak, források és víznyelők. Az "ex-lege" szikesek közel fele a Kiskunsági Nemzeti Park kezelésében áll, ezek közül jelentős területek találhatók Kunszentmiklós területén (pl. Kín-szék, Disznó-rét)

1.12.3.2.2 Egyéb országos jelentőségű védetség alatt álló területek, értékek, emlékek

Érzékeny Természeti Területek (ÉTT)

Az érzékeny természeti területek (a továbbiakban: ÉTT) bevezetésének célja a természeti (ökológiai) szempontból érzékeny földrészleteken olyan természetkímélő gazdálkodási módok megőrzése, fenntartása, további földrészletek kijelölése, amelyek támogatással ösztönzött, önként vállalt korlátozások révén biztosítják az élőhelyek védelmét, a biológiai sokféleség, a tájképi és kultúrtörténeti értékek összehangolt megőrzését.¹³

Kunszentmiklós közigazgatási területének szinte teljes területe az érzékeny természetvédelmi területek közé tartozik, a város belterületét és a Kunbábony környéki szántókat kivéve.

Magas Természeti Értékű Területek (MTÉT)

Magas Természeti Értékű Területeken támogatják a gazdákat a természetkímélő gazdálkodási módok kialakításában és fenntartásában, ahol a mezőgazdasági hasznosítás folytatása különösen fontos feltétele az élővilág, a tájkép valamint az épített és történeti értékek hosszú távú

¹³ 2/2002. (I. 23.) KöM–FVM együttes rendelet az érzékeny természeti területekre vonatkozó szabályokról, 1.§ (1)

megőrzésének. A MTÉT célja a Kiskunság egyedülálló madárvilágának megőrzése, különös tekintettel a mezőgazdasági területekhez szorosan kötődő tűzokra, valamint a természetvédelmi és gazdálkodási érdekek összehangolása az időszakosan tömegesen megjelenő védett madárfajok esetében.

Kunszentmiklós közigazgatási területén a MTÉT "A", és "B" zónája jelenik meg. Az "A" zóna terület egységeit a bioszféra magterületek jelentős része képezi, északi és déli egységekre tagolódva. A zónában igényelhető agrár-környezetgazdálkodási célprogramok a következők:

- szántóföldi növénytermesztés tűzok előhely-fejlesztési előírásokkal célprogram
- gyepgazdálkodás tűzok előhely-fejlesztési előírásokkal célprogram
- természetvédelmi célú gyepesítés célprogram

A "B" zónát a magterületeket határoló puffterületek adják. A zónában igényelhető agrár-környezetgazdálkodási célprogramok a következők:

- szántóföldi növénytermesztés tűzok előhely-fejlesztési előírásokkal célprogram
- szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad előhely-fejlesztési előírásokkal célprogram
- gyepgazdálkodás tűzok előhely-fejlesztési előírásokkal célprogram
- gyepgazdálkodás előhely-fejlesztési előírásokkal célprogram
- természetvédelmi célú gyepesítés célprogram

1.12.3.2.3 Nemzetközi jelentőségű természetvédelmi oltalom alatt álló területek, értékek, emlékek

A bioszféra-rezervátumok azon jellegzetes szárazföldi és tengerparti ökoszisztémák, amelyek az UNESCO Ember és Bioszféra Programja (MAB) keretében nemzetközileg elismertek. A bioszféra-rezervátumok fő funkciója a biológiai sokféleség és a természeti értékek megőrzése mellett az optimális összhang biztosításával egyben a fenntartható gazdasági fejlődés mintaterületeinek létrehozása. Tulajdonképpen "élő laboratóriumként" szolgálnak a természeti értékekkel és természeti erőforrásokkal folytatott, hosszú távon fenntartható gazdálkodás módszereinek kidolgozására, megvalósítására és bemutatására. Nagy szerepe van e célok elérésében a helyi társadalmi körülmények között jellemző hagyományos földhasználati és gazdálkodási módok és kulturális értékek fenntartásának és támogatásának.

Annak érdekében, hogy a bioszféra-rezervátumok különböző funkciói megvalósulhassanak, a rezervátumok területén összefüggő, és egymással állandó kölcsönhatásban lévő területekből álló zónarendszert kell kialakítani, amelynek részei a magterület, a puffterület (védőövezet) és az átmeneti övezet.

A Kiskunsági Nemzeti Park Kunszentmiklós közigazgatási területét érintő jelentős része MAB terület. Az 1979-ben bioszféra rezervátummá nyilvánított terület a Duna-Tisza közének jellegzetes arculatát, fennmaradt természeti értékeit őrző Kiskunsági Nemzeti Park része (23 761 ha). A mindössze 100 m tengerszint feletti magasságig emelkedő magyar Alföld részét képező terület felépítése mozaikos jellegű. A térség természetvédelmileg legértékesebb élőhelyei elsősorban a homok- vagy szikes talajú, illetve a mocsaras-lápos élőhelyek. A rendkívül magas élőhelyi diverzitás számos növényközösség színes mozaikját eredményezi: a skála a legszélsőségesebb vízjárású, igen erős sós termőhelyek gyér vakszik növényzetétől a szikes mocsarakon, érdekes szikes tavi hínárnövényzeten, nedves és sós szikes réteken át a mészben gazdag homokterületek gazdag növényvegetációjáig terjed.

Két **magterület** található a város külterületén, északon a Nagy Rét legértékesebb részei, délen pedig a Bösztör és Kunszentmiklós közötti Alsó-birkajárás legértékesebb részei. Ezekhez kiterjedt **átmeneti területek** tartoznak: az északi magterület átmeneti zónája a Pozsáros, a déli átmeneti területek pedig a belterület déli határát (Czuczor-kúti dűlő), illetve Bösztörpuszta északi határát érintik. Az átmeneti zónák a természeti erőforrások fenntartható használatának bemutató területei, rajtuk mezőgazdasági és egyéb emberi tevékenység is folyhat a helyi közösségek, a természetvédelmi szervezetek, kutatók, civil szervezetek és magánszemélyek együttműködésével. A Nemzeti Park MAB **pufferterülete** északon a **Ménészjárás és a Bernát-szék, délen pedig az Alsó-birkajárás** jelentős része. Csak korlátozottan és szabályozott mértékben folyhat rajtuk emberi tevékenység, amely nem lehet ellentétes a természetvédelmi célokkal. Folytathatók például tudományos kísérletek a természetes vegetáció kezelésére, a károsodott területek helyreállítására, és ezeken a területeken fontos az oktatás és az ökoturizmus elősegítése.

Natura 2000 területek

Európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területek (Natura 2000 területek) kijelölésére az Európai Unió csatlakozás kötelezte az országot. A jelenleg hatályos 14/2010. (V.11.) KvVM rendelet szerint Kunszentmiklós közigazgatási területét a **Felső-kiskunsági szikes puszta (HUKN20001)** kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület, valamint a **Felső-kiskunsági szikes puszták és turjánvidék (HUKN10001)** különleges madárvédelmi terület érinti. A védett egységek a település teljes Nemzeti Park által érintett közigazgatási területét, valamint az ehhez csatlakozó átmeneti területeket is lefedi, a belterületet, Kunbábony környezetét és a tőle délre eső területeket, illetve a Bösztörtől délnyugatra fekvő földeket kivéve. A kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület élőhelyei a következők:

43. táblázat: A Felső-kiskunsági szikes puszta (HUKN20001) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területen előforduló élőhelyek és jelölő fajok

Natura 2000 kód	Natura 2000 név
Élőhelytípusok	
6250	Síksági pannon löszgyepek
1530	Pannon szikes sztyeppék és mocsarak
Jelölő fajok	
1188	Bombina bombina (vöröshasú unka)
1993	Triturus dobrogicus (dunai gőte)
1220	Emys orbicularis (mocsári teknős)
1149	Cobitis taenia (vágó csík)
1130	Aspius aspius (balin)
1134	Rhodeus sericeus amarus (szivárványos ökle)
1145	Misgurnus fossilis (réti csík)
4016	Dorcadion fulvum cervae (pusztai homokcincér)
1060	Lycaena dispar (nagy tűzlepke)
1355	Lutra lutra (vidra)
2633	Mustela eversmannii (molnargörény)
1335	Spermophilus citellus (ürge)
4081	Cirsium brachycephalum (kisfészű aszat)

Forrás: www.natura.2000.hu 2015.

44. táblázat: A Felső-kiskunsági szikes puszta és turjánvidék (HUKN10001) különleges madárvédelmi területen előforduló jelölő fajok

Natura 2000 kód	Natura 2000 név	Natura 2000 kód	Natura 2000 név
Jelölő fajok		Jelölő fajok	
A222	Asio flammeus (réti fülesbagoly)	A246	Lullula arborea (erdei pacsirta)
A153	Gallinago gallinago (erdei szalonka)	A031	Ciconia ciconia (fehér gólya)
A176	Larus melanocephalus (szerecsensirály)	A151	Philomachus pugnax (pajzsos cankó)
A024	Ardeola ralloides (üstökös gém)	A133	Burhinus oedicnemus (ugartyúk)
A156	Limosa limosa (nagy goda)	A138	Charadrius alexandrinus (széki lile)
A231	Coracias garrulus (szalakóta)	A084	Circus pygargus (hamvas rétihéja)
A129	Otis tarda (túzok)	A021	Botaurus stellaris (bölömbika)
A393	Phalacrocorax pygmeus (kis kárókatona)	A023	Nycticorax nycticorax (bakcsó)
A160	Numenius arquata (nagy póling)	A339	Lanius minor (kis őrgébics)
A197	Chlidonias niger (kormos szerkő)	A511	Falco cherrug (kerecsensólyom)
A034	Platalea leucorodia (kanalas gém)	A307	Sylvia nisoria (karvalyposzáta)
A293	Acrocephalus melanopogon (fülemülesitke)	A075	Haliaeetus albicilla (rétisas)
A127	Grus grus (daru)	A162	Tringa totanus (piroslábú cankó)
A060	Aythya nyroca (cigányréce)	A026	Egretta garzetta (kis kócsag)
A080	Circaetus gallicus (kígyászölyv)	A131	Himantopus himantopus (gólyatöcs)
A082	Circus cyaneus (kékes rétihéja)	A097	Falco vespertinus (kék vércse)
A029	Ardea purpurea (vörös gém)	A122	Crex crex (haris)
A158	Numenius phaeopus (kis póling)	A403	Buteo rufinus (pusztai ölyv)
A103	Falco peregrinus (vándorsólyom)	A056	Anas clypeata (kanalas réce)
A135	Glareola pratincola (széki csér)	A043	Anser anser (nyári lúd)
A027	Egretta alba (nagy kócsag)	A030	Ciconia nigra (fekete gólya)

Forrás: www.natura.2000.hu 2015

A NATURA 2000 élőhelyek legfontosabb célkitűzése, hogy a jelölő élőhelyek kiterjedése és konnektivitása ne csökkenjen. Ennek érdekében a jelölő pusztai élőhelyek és fajok állományainak térbeli kapcsolatait rontó, természetvédelmi célt nem szolgáló erdőtelepítések kerülendők.

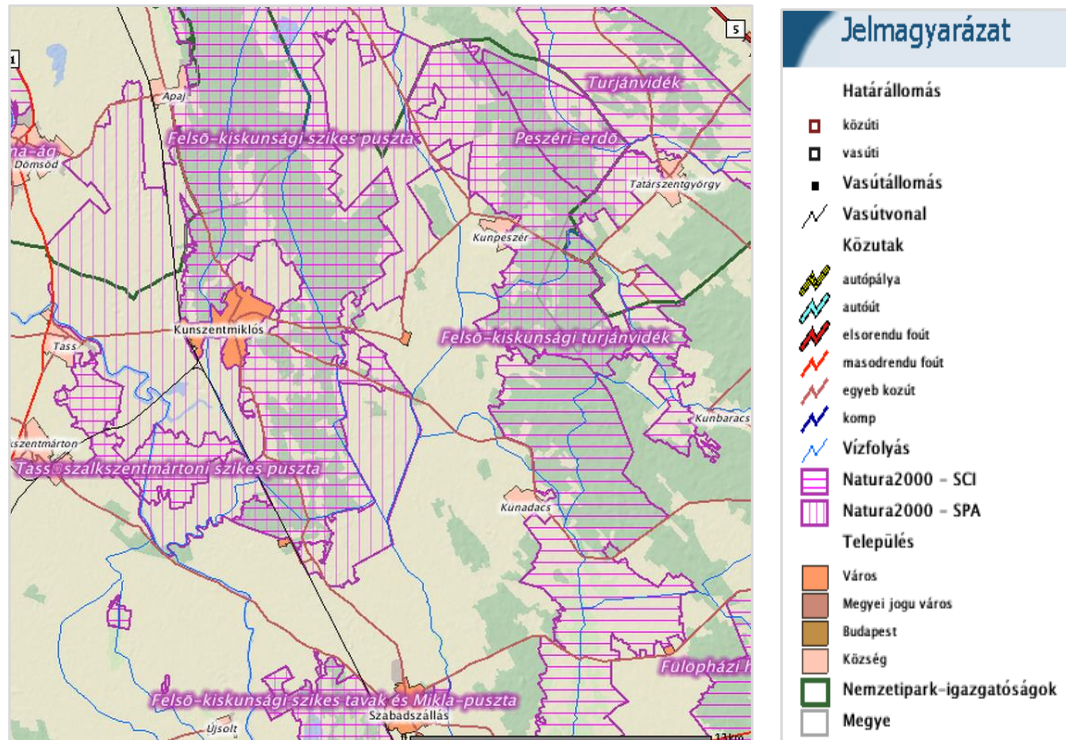
Ramsar területek:

Kunszentmiklós közigazgatási területének északi és középső része, lényegében a MAB területek a sajátos pusztai élővilág mellett vizes élőhelyként is nemzetközi szinten védettek. A Ramsari egyezmény értelmében vizes területnek tekintendők azok az akár természetes, akár mesterséges, állandó vagy ideiglenes mocsaras, ingoványos, tőzeglápos vagy vízi területek, amelyeknek vize álló, áramló, édes, félédessé, sós, ideértve azokat a tengervíz-területeket is, amelyek mélysége apálykor nem haladja meg a hat métert, valamint az időszakosan kiszáradó szikes tavak. A Kiskunsági vizes élőhely a területen lévő halastavakat, csatornákat és időszakosan vízzel borított laposokat fogja össze. A 3903 hektár terület 1979 óta szerepel a Nemzetközi vizes élőhelyek listáján. A halastavakat körülvevő szikes pusztai legelők, főként csapadékos időszakban vonzzák a madarakat, míg maga a nyílt vízfelület a körülötte lévő nádasokkal egész évben kiváló élőhely. Növényzeti ritkaság az *Aster tripolium pannonicus*, amely a sziki őszirózsa hazai, bennszülött alfaja. A térség növényvilágára jellemzőek a halofita, azaz sótűrő fajok, mint a sziki mézpázsit (*Puccinellia limosa*), a csenkeszfajok (*Festuca ssp.*), az ürömfajok (*Artemisia ssp.*), a magyar sóvirág (*Limonium gmelini*), a pozsgás zsázsa (*Lepidium crassifolium*), vagy a kistűszű aszat (*Cirsium brachycephalum*). Az utóbbiak egyúttal szikes pusztai bennszülött növényeink is. A térség jelentős fészkelő, migrációs időszakban itt telelő és pihenő madarai miatt is. Vízimadaraink közül természetvédelmi értékük miatt jelentősek az alábbi fajok: nagy goda (*Limosa limosa*), széki lile (*Charadrius alexandrinus*), gulipán (*Recurvirostra avosetta*), székicsér (*Glareola pratensis*). Az említett fajok mellett, más, nálunk védett, vagy fokozottan védett madarak is költenek a halastavakon és a környező vizes réteken, nádasokban. A nagy kócsag (*Egretta alba*), a fekete gólya (*Ciconia nigra*), a bölömbika (*Botaurus stellaris*) fészkelésén kívül ragadozómadarak, mint a hamvas rétihéja (*Circus pygargus*), darázsölvy (*Pernis ptilorhynchus*), kígyászölvy (*Circaetus gallicus*), kék vércse (*Falco tinnunculus*), kerecsensólyom (*Falco cherrug*), réti fülesbagoly (*Asio flammeus*) fészkelő egyedeit is megfigyeltek a térségben.

Natura 2000: A 275/2004. Kormányrendelet 5.§ (2) bekezdése alapján Kunszentmiklós város a Felső Kiskunsági Puszták és Turjánvidék (HUKN 10001) terület listáján található.

24. térkép: A település és környékének Natura2000-es területei

Forrás: Természetvédelmi Információs Rendszer, 2015.

1.12.3.2.4 Nemzeti természetvédelmi oltalom alatt álló területek a településen

A várost szinte teljes egészében körbeveszi a Kiskunsági Nemzeti Park.

Nem képezik a nemzeti park részét a város nyugati részén lévő, a védett területekhez hasonló jellegű szikes rétek, szikes tavak. Ezek a területek foltokban, mint a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (Tvt.) által védetté nyilvánított ex lege szikes tavak (pl.: Kín-szék, Disznórét) élveznek országos védeltséget.

1.12.3.3 Ökológiai hálózat

A település közigazgatási területének jelentős része tagja a nemzeti ökológiai hálózatnak. Kunszentmiklós hálózatot érintő területrészei a három elkülönített területi kategória szerint a következők:

- **magterület¹⁴:** A város közigazgatási területének jelentős része, a KNP és Natura 2000 területek egésze.
- **ökológiai folyosó¹⁵:** Az Apaji csatorna a város belterületétől északra, illetve a Duna-völgyi főcsatorna Kunbábony és a déli közigazgatási határ közötti szakasza

¹⁴ Magterületbe az olyan természetes vagytermészet közeli élőhelyek tartoznak, amelyek az adott területre jellemző természetes élővilág fennmaradását és életközösségeit hosszú távon biztosítani képesek és számos védett, vagy közösségi jelentőségű fajnak adnak otthont.

¹⁵ Az ökológiai folyosó olyan többnyire lineáris kiterjedésű folyamatos vagy megszakított élőhelyek, élőhelysávok, élőhelymozaikok, élőhelytöredékek, élőhelyláncolatok), amelyek döntő részben természetes eredetűek, és amelyek alkalmasak az ökológiai hálózathoz tartozó egyéb élőhelyek (magterületek, pufferterületek) közötti biológiai kapcsolatok biztosítására.

- puffer övezet¹⁶: A belterület északi és déli határa, a külterület déli-délnyugati részei Böször és Kunbábony között, valamint a kunbábonyi szántók és a nemzeti parki területek közötti átmeneti területek.

Az ökológiai hálózat funkcionális elemei az alábbiak, melyek megtalálhatók a település területén és a környező területeken.

Magterületek

Magterületnek nevezzük a hálózat foltszerű, tetszőleges kiterjedésű területeit, melyek ideális nagyság esetén a lehető legtöbb populációnak, illetve az ezekből felépülő életközösségeknek az élőhelyei és genetikai rezervátumai.

A Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 19/2011. (XI. 29.) önkormányzati rendelete és a Bács-Kiskun Megyei Közgyűlés 190/2011. (XI. 25.) Kgy. határozata alapján elfogadott Bács-kiskun megye területrendezési terv alapján, a város magterülete 11293 ha.

Ökológiai folyosók

A magterületek közötti kapcsolatot a sávós, folytonos élőhelyek, vagy kisebb-nagyobb megszakításokkal jellemezhető élőhely-mozaikok, láncolatok, az úgynevezett ökológiai folyosók biztosítják. Ezek az élőhelyeket, élőhelykomplexumokat kötik össze, egyben biztosítják a génáramlást az egymástól elszigetelt populációk között.

A Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 19/2011. (XI. 29.) önkormányzati rendelete és a Bács-Kiskun Megyei Közgyűlés 190/2011. (XI. 25.) Kgy. határozata alapján elfogadott Bács-kiskun megye területrendezési terv alapján, a város ökológiai folyosója 526 ha.

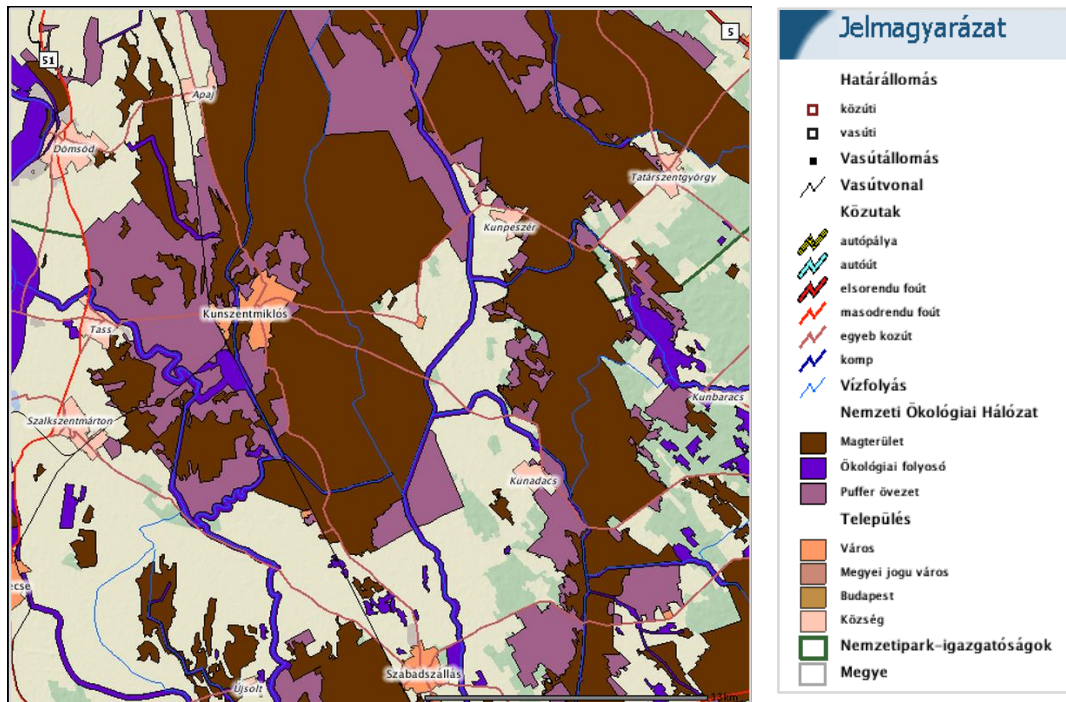
Pufferterületek

A magterületek és a folyosók körül védőzónát (pufferzóna) kell kijelölni, ahol még a természetközeli élőhelyek aránya lehetőség szerint magas, feladatuk a magterületek és folyosók védelme az esetleges külső káros hatásoktól.

A Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 19/2011. (XI. 29.) önkormányzati rendelete és a Bács-Kiskun Megyei Közgyűlés 190/2011. (XI. 25.) Kgy. határozata alapján elfogadott Bács-kiskun megye területrendezési tervben a város pufferterülete 1608 ha.

¹⁶ A pufferterület olyan rendeltetésű területek, melyek megakadályozzák vagy mérséklék azoknak a tevékenységeknek a negatív hatásait, amelyek a magterületek, illetve az ökológiai folyosók állapotát kedvezőtlenül befolyásolhatják vagy rendeltetésükkel ellentétesek.

25. térkép: Település és környékének természetvédelmi területei

Forrás: Természetvédelmi Információs Rendszer, 2015.

1.12.4 Egyéb természeti értékek

1.12.4.1 Természeti területek

Védett természeti területek Kunszentmiklós területén nem találhatók.

1.12.4.2 Természeti értékek helyi védelme

1.12.4.2.1 Helyi jelentőségű, védett természeti értékek

Építészeti és településképi értékvédelem

A helyi építészeti értékek és a településképi védelméről szóló 23/2011. (VII. 14.) önkormányzati rendelet tájképi és - használati szempontból nem jelöl ki védett területeket, a belterületi építészeti értékvédelem képez hangsúlyt. További természeti értékek helyi szintű védelmének szüksége nem fogalmazódik meg, ugyanis a település közigazgatási területén található élőhelyek magasabb szintű, országos és nemzetközi védelemben részesülnek.

Településképi szempontból értékes, a tájkaraktert meghatározó elemek találhatóak a külterületen:

- Nyakvágó csárda: A Kunszentmiklós-Szabadszállási út mellett álló Nyakvágó Csárda nevét nemcsak a szájhagyomány őrízte meg, hanem a református egyház 1801-es keresztelési anyakönyve is. A csárdának a mellette elhaladó Pest-Péteváradai postaút miatt igen jelentős forgalma volt. Az itt elmenő fuvarozóknak, kereskedőknek, juhászoknak, pandúroknak, betyároknak és a pusztázó csendbirtosoknak esős, fergeteges időben menedékhelyül, máskor pihenőül szolgált. A csárda jelentősége a pásztorélettel kapcsolatosan főleg abban állott, hogy a régi szilajpásztoroknak itt volt a legjobb, a legalkalmasabb találkozó - és szórakozóhelyük más pásztorokkal. Az 1870-es évektől a pásztor és betyárvilág hanyatlásával párhuzamosan egyre inkább csökkent, majd a vasút

megépítése után megfogyatkozott a vásározók, fuvarozók száma és egyre kihaltabb lett a csárda. Jelenleg tájképi elemként nyújt jellegzetes látványt az egykori határcsárda, ami nem látogatható.

Történeti kert

A Felső-Kiskunság kiállítóhelye a kunszentmiklósi Virágh-kúria, mely érdekes színfoltja a vidéki múzeumoknak, a múzeum egy XIX. századi klasszicista stílusban épült nemesi kúriában kapott helyet. A kúria az egykori tulajdonos család nevét viseli. A Virágh család megbecsült tagja volt a helyi társadalomnak. A helytörténeti gyűjtemény az itteni kunok gazdag társadalmi, vallásos életének állít emléket. A néprajzi gyűjtemény mellett a Felső-Kiskunság élővilágát is megismerhetik a látogatók. Az épületben 2015. januárig Tourinform iroda is működött. Az épülethez tartozó kert tájképi jellegű, az eredeti struktúrából csak néhány idős faegyed maradt fenn. A később nagy arányban telepített örökzöldek és tájidegen fajok, valamint a nem kellő körültekintéssel alkalmazott burkolattípusok és berendezési tárgyak a történeti kert teljes átalakulásához vezettek, az objektum ezért kerttörténeti szempontból kevésbé jelentős.

1.12.4.2.2 Helyi jelentőségű természeti értékek

Természeti területek

Táji-, településképi és -szerkezeti szempontból fontos értéket képviselnek azon természeti, természetközeli területek; amelyek fejlődéstörténetileg szoros kapcsolatot ápolnak a település évszázadok során folyamatosan változó és fejlődő komplex rendszerével; meghatározzák a település tájképi megjelenését, részt vesznek a település zöldfelületi ellátottságában, ezáltal elemét képezik a helyi zöldfelület-rendszernek; valamint helyi értéket képviselnek kulturális és/vagy szociális vonatkozásokban. Mivel Kunszentmiklós közigazgatási területének nagy része országos és nemzetközi szinten védett, ezért helyi jelentőségű természeti területek nem kerültek kijelölésre. A Nemzeti Park természetes élőhelyei, valamint a bösztöri és kunbábonyi mezőgazdasági művelés alatt álló parcellái természetes, egyedi mozaikot képeznek, őrizve a Kiskunság hagyományos tájhasználatát

Egyedi tájértékek

A tájak karakterének fontos összetevői az egyedi tájértékek. A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (Tvt.) 6. § (3) (4) és (5) bekezdése értelmében egyedi tájértéknek minősül az adott tájra jellemző olyan természeti érték, képződmény és az emberi tevékenységgel létrehozott tájalkotó elem, amelynek természeti, történelmi, kultúrtörténeti, tudományos vagy esztétikai szempontból a társadalom számára jelentősége van. Mindezek az UNESCO által is elismerten, a világ kulturális örökségének részét képezik.

Kunszentmiklóson összesen 74 db egyedi tájérték (TÉKA program alapján) került feljegyzésre. Ezek közül 1 csárda, 1 kocsiszín, 1 gimnázium, 1 kápolna, 1 közlekedéssel kapcsolatos egyedi tájérték, 1 kukoricagóré, 1 ól, 1 pajta, 1 szobor, 1 történeti kert, a városháza, 2 síremlék, 2 pince, 2 kiállítóhely, 2 istálló, 2 fészület, 2 gazdasági épület, 4 tanya, 4 templom, 12 emlékmű és 31 objektum a gémeskút kategóriába sorolható. A részletes felsorolást tartalmazó táblázat a mellékletek között található.

1.12.5 Tájhasználati konfliktusok és problémák kezelése

A természetvédelemi célkitűzések és a helyi lakosság érdekeltsége között esetenként diszharmónia, rosszabb esetben ellenséges viszony alakulhat ki (pl. libavonuláskor a madarak gazdasági károkozása, vegyszerhasználat korlátozása, terület kijelölések, mező- és erdőgazdálkodási korlátozás, termelési tilalmak vagy a termelés szerkezet jelentős megváltoztatásának előírása). A nemzeti park-igazgatóságok vagyonkezelésében levő

területeken kívül ezek csak a gazdálkodók együttműködésével fogatosíthatók, amely ez utóbbiak számára gyakran gazdasági hátrányt jelent, amit kártalanítási eljárás keretében kompenzálni kell.

A Kiskunsági Nemzeti Park körbeöleli a várost, folyamatosan szűkíti a szabad mozgás lehetőségét, ezért óriási igény van a város keleti végében található, a kissé mélyen fekvő Szécsi-telepen egy közösségi tér létrehozására. A városrész lakói számára nincs jelenleg olyan parkerdő, nagyobb szabadtéri lehetőség, ahol akár egyénileg, akár közösségi szinten pihenni tudnának. A kialakítandó kiserdő tervek szerint az őshonos fákat mutatná be.

Problémát jelent a környező terület települési turisztikai haszna szempontjából, hogy a Nemzeti Park környező területén levő tanösvények állapota leromlott, infrastruktúrája fejlesztésre szorul.

Az új beépítésre szánt terület kijelölésénél szükséges figyelembe venni a tervezett úthálózat szerkezet- átalakító, területhasználat-módosító hatásait, valamint a védett, illetve védelemre tervezett természeti területek helyzetét, hiszen jelentős hatással vannak erre ezek a beavatkozások. A beépítésre szánt terület új, elsősorban mezőgazdasági területeket foglalnak el, természet közeli területeket csak kivételes esetben érintenek. A belterület növekedése során szükséges a települési terület túlzott kiterjedésének, a belterületek összenövésének megakadályozása, az ökológiai hálózat folyamatosságának biztosítása.

A település bel- és külterületén egyaránt fellelhetők különböző fokú tájhasználati konfliktusok, amelyek kezelése mind tájkép, mind pedig településképi és közjóléti szempontból kiemelten fontos. **Általános, a közigazgatási terület egészét érintő tájhasználati konfliktusként az alábbi elemeket lehet említeni:**

- **K1** A csatornázással a nedves laposok lecsapolásra, a természetes rétek és legelők sok helyen feltörésre kerültek. A közigazgatási terület mezőgazdasági termelésre alkalmas területein a vízszintcsökkenés katasztrofális hatásokkal bírt, a rossz talajminőségű, természetes vegetációval rendelkező, természetvédelmi értékkel bíró területeken szintén káros hatások jelentkeznek, főként tavaszi és őszi időszakos kiszáradás a térség problémája. A csatornarendszerek egységes agrár és természetvédelmi koncepció menti átalakítása szükséges (ökológiai és funkcionális konfliktus).
- **K2** A környék agrárgazdaságából létrejövő problémák, mint a vegyszerhasználat, kaszálás, emberi zavarás, a fokozottan védett MAB területek sérülékenységét növelik (funkcionális konfliktus).
- **K3** A lefolyástalan, pangóvizű területek fontos élőhelyek, a belterülethez közeli magas belvíz azonban tájhasználati konfliktust szül. A belterületi Bak-éri csatorna vize szennyezett, az illegális fűrt kutak pedig átűthetik a vízzáró rétegeket, további szennyezést okozva (ökológiai és funkcionális konfliktus).
- **K4** A védett területek a közigazgatási terület jelentős szeletét elfoglalják. Az önkormányzati befolyás ezeken a területeken alacsony, a KNP, mint a terület kezelője és részben tulajdonosa ezen földrészleteket a védettségi és környezeti, élőhelyi igények szerint kezeli. A hatósági és önkormányzati kommunikáció részleges hiánya a különböző védettségi szinteknek megfelelő, ökológiaileg helyes kezelést a gyakorlatban sokszor gátolja (funkcionális konfliktus).
- **K5** A védett területek magas aránya ellenére kevés oktatási célú terület, tanösvény található a területen. A település lakóinak környezeti nevelése az önkormányzat és a KNP közös érdeke (társadalmi - funkcionális konfliktus).

- **K6** Szintén a védett területek nagy arányából, leginkább pedig a belterületi határt érintő elhelyezkedésből fakadó probléma, hogy további földrészek belterületbe vonása nem lehetséges. A beépítésre alkalmas terület nagysága megegyezik a belterülettel, ez a további fejlesztések, beruházások helyét rendkívül behatárolja (funkcionális konfliktus).
- **K7** A külterületeken, a tanyavilágban, de a természetvédelmi területek közelében is, főleg az országutak menti területeken elterjedt az illegális hulladéklerakás (vizuális és ökológiai konfliktus).
- **K8** A közigazgatási terület déli, délkeleti és keleti részén a fasorok, erdőfoltok struktúrája átalakult, az ökológiai folyosók sok helyen hiányosak. A heterogén erdősztyepp-szerű állományok helyét tájidegen fajokból álló gazdasági erdők vették át, jellemzőek a sűrű nyár és akáckultúrák, valamint a feketefenyő telepítése. Ezen gazdasági erdők biodiverzitása alacsony, a homokhátakon történő erdőtelepítés a klímaváltozás, szárazodás és a vízhiány miatt kétséges (ökológiai és funkcionális konfliktus).
- **K9** A nem védett területek problémája, hogy a hagyományos tájhasználatot a támogatási rendszerek átalakították, ez hosszú távon nem a természet-ökológiai állapotnak megfelelő rendszereket eredményez. A földtulajdon és a földhasználat fokozatosan elválík egymástól (funkcionális konfliktus).
- **K10** A földhivatali nyilvántartás szerint a közigazgatási terület 49%-a szántó, amely a természetvédelmi jelentőséget, a szikes pusztai gyepek valós arányát és a természeti adottságokat figyelembe véve nem reális adat. A területek átminősítésével a konfliktus megoldható (funkcionális konfliktus).

1.13 Zöldfelületi rendszer vizsgálata

1.13.1 A települési zöldfelületi rendszer elemei

Minden település fontos alrendszere a zöldfelületi rendszer, amely sajnos sok esetben, jelenleg Kunszentmiklóson is alulkezelt. A kondicionáló, rekreációs funkciókon túl a zöldfelületi rendszer elemei, az épített környezettel szorosan összefüggően, a település karakterének leginkább meghatározó elemei, a településszerkezetet és a települési identitást döntő mértékben befolyásoló tényező

1.13.2 A települési zöldfelületi rendszer elemei

Jelen vizsgálat leginkább a közterületi és közcélú zöldfelületekre fókuszál, Kunszentmiklós és közvetlen külterületi környezetét, valamint a környező tanyaközpontok belterületét érintve.

1.13.2.1 Szerkezeti, kondicionáló szempontból lényeges, a zöldfelületi karaktert meghatározó elemek

Kunszentmiklós belterületén főút vonal nem halad át, a település szerkezetét kezdetben a Bak-ér menti földhát határozta meg. A település fejlődésével az utcaszerkezet kezdetben a Bak-ér menti párhuzamos utcák rendszere bővült, majd a környező települések, illetve a gazdasági kapcsolatokban fontos szerepet játszó térségek felé tartó utak mentén fejlődött. A település központi magja a Kálvin tér környezete, az Erzsébet tér és a Rákóczi Ferenc út - Damjanich János utcatengelyek felé bővülő. A kisvárosias beépítésű központ hozzávetőleges határát a Bak-éri csatorna lefedett területei, valamint észak felé a Petőfi-lakótelep, dél felé a Rákóczi út törése képezi. Tasskertes, a Szécsi telep és a Déli városrész beépítésüket tekintve kertvárosias illetve falusias jellegű területek, az ezekhez tartozó zártkerti zöldfelületek képezik a belterület határát, ezeken túl északon ipari területek, nyugaton szántók, keleten pedig közvetlenül a KNP

védett területei határolják a települést. **A tanyaközpontok (Kunbábony, Bösztör) zöldfelületi ellátottsága megfelelő**, többnyire jó kondicionáló hatású természetközeli területek övezik őket.

Kunszentmiklós zöldfelületi rendszerének alapvetően meghatározó elemei a Bak-éri csatorna, valamint a várost övező kiterjedt védett gyepterületek, vizenyős laposok. Ezen elemek kondicionáló potenciálja hatalmas, azonban az alacsony borítottság, a koncepció hiánya és a nem megfelelő fenntartásból fakadó elhanyagoltság miatt alulhasználtak, a település számára elengedhetetlen kondicionáló hatásukat nem tudják maradéktalanul kifejteni. Mivel a belterületet gyepfelületek határolják, **természetközeli védőfásításra lenne szükség** az alkalmas talajú területeken, amihez a csatorna menti zöldfelületi elemek megfelelő alapot biztosítanak. **Kondicionáló szempontból értékes, megfelelően nagy kiterjedésű faállomány a városban a természeti adottságok, illetve az alkalmas területek hiánya miatt nem található.** Kunszentmiklós belterületén a zöldfelületek közül a magánterületi zöldfelületek mennyisége nagy, a jellemzően kisvárosias, falusias beépítettség miatt. Bár kondicionáló és szerkezeti szempontból ezek a magánterületi zöldfelületek fontos szerepet játszhatnak a település életében, mégsem állíthatjuk biztosan, helyi, telkenkénti vizsgálatok nélkül, hogy minőségi, illetve esztétikai szempontból ezek a területek megfelelnek, illetve értékesek, mint zöldfelületi rendszert alkotó elemek.

A zöldfelületi karaktert meghatározó elemek az utcák, teresedések, és a településrészekhez kapcsolódó kisebb terek, parkok zöldfelületei. A belváros zöldfelületi ellátottsága megfelelő, a Déli városrész és a Szécsi telep azonban egyáltalán nem rendelkezik közparkokkal. Szabadtérépítészeti szempontból kiemelten fontos az útburkolatok, járdák, vízelvezető műtárgyak funkcionálisan és esztétikailag megfelelő minőségű kialakítása, amely jelenleg a legtöbb utcában alulkezelt, esetleges. **Értékes, településképileg jelentős elem a főbb utcák kiskockakő burkolata, a történeti jelentőségű, 1936-ban létesült burkolat sajátos identitást ad az utcaképnek.** A kerékpárutak szintén fontos zöldfelületi korridorként működhetnének, a csak kisebb részleteiben elkészült hálózathoz kapcsolódó fásítási munkák azonban többnyire elmaradtak. Az Epreskertben már az 1850-es években létesült faiskola, leginkább a közterületek ellátására. **Az utcákat szegélyező fasorok hangsúlyos karakterképző elemek, ezek azonban a belterületen, jellemzően közműproblémák miatt, meglehetősen heterogének, illetve részben vagy teljesen hiányoznak.** A homogén, kisvárosias utcakép a sávok elemek töredezettségével, illetve eltűnésével jelentősen sérül. Fontos karakterképző elem a közparkokon, közkerteken túl a sportpályák, szabadidő területek milyensége is. Ezek részletes taglalása az egyes zöldfelületi elemek bemutatásánál történik. Szerkezetiileg meghatározó zöldfelületi elemek továbbá a településen található temetőkerterek, valamint az intézményi zöldfelületek, úgy, mint az iskola- és óvoda-kerterek, templomkerterek.

Kunszentmiklós legfontosabb zöldfelületi elemei a következők:

- **Kálvin tér:** A Szent Erzsébet térrel együtt a város központi zöldfelülete, funkcióját tekintve reprezentatív főtér. A város közigazgatási központjának jelentős része a jó zöldfelületi ellátottságú tér környezetében található, köztük a Városháza és a zöldfelületbe ékelődő késő barokk református templom. A XIX. század első felének polgári és egyházi építkezéseiből kinőtt közpark, egykori piactér idős faállománya értékes, a fenntartási és építési, ültetési munkákat tekintve az önkormányzat erre a zöldfelületi elemre fordítja a legtöbb kiadást. A legutóbbi, pályázati forrásokból történt fejlesztés hatalmas minőségi és funkcionális javulással járt, bár a sorfák faiskolai minősége és egyes részegységek koncepciója néhol hibás. A környező utcák és teresedések jövőbeni fejlesztése átfogó koncepció mentén, a település nagy részét meghatározó karakterjegyek mentén kell, hogy történjen, a Kálvin tér ehhez egyszerű kiindulási pontot jelent.

- **A Petőfi lakótelep zöldfelületei:** A város északi részének fontos zöldterülete, vonzáskörzete a városrészre terjed ki. Borítottsága gyér, a lombkoronaszint mellett csak gyepszinttel rendelkezik, kialakítása esztétikai és funkcionális szempontból is hiányos. Legfontosabb vonzereje, hogy a játszótéren túl itt található a városi skate- és görpálya is.
- **Epreskert:** Sport célú használatából kiindulva az egyik legfontosabb zöldfelület, sportpályaival a település központi funkcionális eleme. Fűves sportpálya és futópálya található a területen, funkcionális jelentőségétől azonban elmarad esztétikai kialakítása. A növényzet és a gyepfelület minősége nem megfelelő, intenzívebb fenntartást igényel.
- **Városkapu út - Rákóczi Ferenc út zöldfelületei:** Alacsony fekvésű terület a Tasskert városrészben, a város határában található. Közparki funkcióját az időszakos belvízi borítás miatt csak korlátozottan tudja ellátni.
- **A Bak-éri csatornát kísérő zöldfelületek:** A belterületen két szakaszra oszthatóak, a belvárostól és a csatorna fedett medrétől északra, illetve délre húzódó szakaszokra. A vonalszerű, a teljes belterületen végigfutó, hatalmas potenciállal rendelkező zöldfelületet nádasok és fás szárú állományok kísérik. A terület esztétikai és funkcionális szempontból is rendkívül alulkezelte. A csatorna szennyezett, a csatlakozó zöldfelületek pedig rendkívül elhanyagoltak.
- **A Vásártér:** A település nyugati határában található, kapu helyzetű, a külterülettel közvetlen összeköttetésben álló zöldterület. Időszakos rendezvények helyszíne, jelenleg az Íjászklub bérlő.
- **Városi gyalogos zöldfelületi tengelyek:** Szent István tér - Bankós Károly utca - Kálvin tér - Kecskeméti utca, valamint a Rákóczi Ferenc út és a Damjanich utca városközponti szakasza
- **Városi kerékpáros/gépkocsi forgalmú zöldfelületi tengelyek:** Ipari park - Petőfi lakótelep - Damjanich utca - Kálvin tér - Rákóczi Ferenc út; Vásártér - Kecskeméti utca - Szent Erzsébet tér - Bankós Károly utca; Vasútállomás - Szabadság utca - Rákóczi Ferenc utca; Szécsi telep - Baksay Sándor utca - Városközpont
- **Intézményi zöldfelületek:** Az általános iskolák értékes intézményi zöldterülettel rendelkeznek, ezek mérete azonban általában további fejlesztést nem tesz lehetővé. A városi sportcsarnok használatával ezen problémák enyhülnek, de az intézményi területek és a sportolásra alkalmas szabadterek együttes, közösségi használatra való megújítása megoldást jelenthet. A szakközépiskolák (Virágh Gedeon, Szent Imre) zöldfelülete meglehetősen leromlott állapotú, fejlesztése a városi sportpályákkal párhuzamosan történhet. Az óvodakertek szintén fejlesztésre szorulnak. Az egykori atlétikai pálya állapota leromlott, rekonstrukcióra szorul.
- **Játszóterek:** Petőfi lakótelep, Tasskertes - Szabadság utca

1.13.2.2 Zöldfelületi ellátottság értékelése

A város belterületén 23,3 ha zöldfelület található, ebből 4,3 ha közpark. Kunszentmiklós belterületei zöldfelületei közvetlenül védett területek legeltetett gyepeihez csatlakoznak, a külterületi és a belterületi elemek kapcsolata folytonos. A zöldfelületi ellátottság és a környezeti adottságok megfelelőek, a zöldterületek eloszlása azonban egyenlőtlen az egyes településrészek között. A településmag, valamint a Petőfi lakótelep és Tasskertes zöldfelületi ellátottsága megfelelő, azonban a Déli városrész és a Szécsi telep nem rendelkezik közparkkal. Hatalmas potenciállal bír a várost átszelő Bak-éri csatorna, valamint az annak nem lefedett részeit övező kiterjedt zöldterületek, ezek ugyanis kondicionáló hatásuk mellett ökológiai folyosóként, a külterületi védett területek városban megjelenő elemeként is működhetnének.

A belterület zöldfelületi ellátásában kisebb, ámde a település karakterét leginkább meghatározó szereppel bírnak a mozaikosan elhelyezkedő közparkok, kisebb teresedések. A sport célú, illetve rekreációs területek nagyobb méretűek, biológiai aktivitásuk azonban lényegesen kisebb. **Rekreációs szempontból ezek a nagy, sportolásra, szabadidős tevékenység végzésére is alkalmas területek hatalmas fejlesztési potenciállal bírnak.** A külterület rétek, legelők, szántóföldek alkotta mozaikját az útfásítások tehetnék zöldfelületi szempontból értékessé, ezek a hosszú fasorok a belterületen találkozási értékes, ökológiai és zöldfelületi korridorként működő hálózatot hozhatnak létre. Az utcaképet meghatározó fasorok részleges vagy teljes hiánya, valamint rendkívül heterogén mivolta a zöldfelületi karaktert rendkívül hátrányosan befolyásolja. Az intézményi területek, iskolák, óvodák, temetők zöldfelülete szintén fontos elemei a zöldinfrastruktúrának. A zöldfelületi ellátottságot javítaná a jelenleg paragon heverő területek aktív bekapcsolása, fejlesztése és fenntartása, ezzel létrehozva egy jelenleg csak részleteiben létező, egységes zöldfelületi rendszert.

A zöldfelület fenntartást végző Bakér Kunszentmiklósi Közhasznú Nonprofit Kft. jelentései szerint a rendelkezésre álló forrásokhoz mérten megfelelően látja el feladatát, **a közterületek fásításainál azonban a tájidegen akác és fenyőfajok túlsúlya érződik. Az újonnan telepített sorfák faiskolai minősége sem megfelelő.**

Jelen stratégia készítése során problémaként merült fel a településen a zöld közösségi terek hiánya, hiányoznak a rekreációs területek.

A zöldfelületi rendszer konfliktusai, problémái

- **K1** A zöldfelületi elemek nem kapcsolódnak egymáshoz, mozaikosan helyezkednek el a települési szövetben, eloszlásuk a településrészek között egyenlőtlen.
- **K2** A lineáris zöldfelületi elemek hiányosak, rossz állapotúak, vagy teljesen hiányoznak. A fasorok összekötő és zöldfelületi karaktere nem érvényesül
- **K3** Az ökológiai, településszerkezeti és rekreációs szempontból is kiemelten értékes Bak-éri csatorna menti zöldfelületek rendkívül elhanyagoltak, alulhasználtak és szennyezettek
- **K4** Az utcaképet és a települési karaktert befolyásoló útburkolatok, járdák és vízelvezető műtárgyak kialakítása, funkcionális és esztétikai minősége mellőzi az átfogó települési szintű koncepciót. A légkabelek kusza hálózata vizuálisan zavaró hatású
- **K5** Rossz állapotú intézményi zöldterületek, funkcionális és esztétikai problémákkal
- **K6** Zöldfelület-fenntartási hiányosságok, leginkább a csatornák mentén.
- **K7** A sportolásra alkalmas területek a leromlott állapot miatt alulhasználtak
- **K8** A legtöbb terület fásításakor nem megfelelő fajok, és nem megfelelő faiskolai minőség került kiválasztásra, az átfogó települési koncepció és forráshiány miatt az utcafásítás rendkívül heterogén.

A zöldfelületi rendszerrel kapcsolatos teendők

Belterület:

- Egységes települési **zöldfelületi és szabadtérfejlesztési program/akcióterv** kidolgozása és létrehozása, a rendezett zöldfelületi elemek, a településképi és lakossági igények, valamint a turisztikai szerepkör által támasztott elvárások kiszolgálására. Legfontosabb célterületek:
  - A történeti városközpont zárt soros utcái, valamint a szabadon álló építmények körüli terek, burkolt felületek. A főutak városi szakaszainak kiskockakő burkolata identitáshordozó, különösen értékes.

- Az intézményi területek, sportpályák egységes koncepció, a fenntartók és a tulajdonosok között összehangolt program szerinti felújítása
- Jól működő zöldfelületi rendszer létrehozása, vonalas zöldfelületi elemek létesítése a szigetszerű parkok, terek összekapcsolására. Egységes utcakép létrehozása a közműproblémák elhárításával (vizuálisan zavaró légkábelek kiváltása, vízelvezető árkok rendszerének kezelése).
- Fasorok telepítése: a zöldfelületi programtervben meghatározott fajok, megfelelő faiskolai minőségben, kellő fenntartás mellett. A jelenleg telepített fajok sokszor tájidegenek, valamint faiskolai minőségük sem megfelelő. Homogén vonalas zöldfelületi elemek létrehozása.
- A reprezentatív, városi és városrészi jelentőségű szigetszerű zöldfelületi elemek, parkok, játszóterek, illetve jelenleg funkció nélküli, kihasználatlan zöldfelületek arculatba illesztése, átalakítása, a jelenleginél intenzívebb fenntartás mellett.
- A kondicionáló hatású zöldfelületek (temetők, csatornák, határoló pusztaterületek) intenzívebb fenntartása, a zöldfelületi rendszerbe és arculatba illesztése.
- Az ökológiai, településszerkezeti és rekreációs szempontból is kiemelten értékes Bak-ér, mint potenciális központi zöldfelületi elem revitalizálása.
- A lakótelepi zöldfelületek, illetve a családi házas övezetek zöldfelületeinek közösségi igények szerinti megújítása, illeszkedve a zöldfelületi programhoz.
- Tájképi jelentőségű, a turizmus szempontjából kiemelt fontosságú területek megóvása, identitásuk erősítése.
  - Kiskunsági Nemzeti Park települést körülvevő egységei
  - történeti városközpont

Külterület

- A külterületek turisztikai értékének kiaknázása - falusi turizmus, hagyományos állattartás önkormányzati erősítése, támogatása, a KNP-val közös programok kidolgozása.
- A védett területek feltárása az ökoturizmus részére - szorosabb együttműködés a Kiskunsági Parkkal
- Egyedi tájértékek védelme (gémeskutak, tanyarendszer)
- ÉTT és MTÉT területeken a tájhasználati problémák orvoslása - agrártámogatások népszerűsítése.
- A mind mezőgazdaság, mind természetvédelem számára hátrányos, rossz állapotú csatornarendszer átrajzolása. A természetközeli területeken a vízborítottság növelése/fenntartása, a mezőgazdaságilag használható területeken (hátak) a vízborítottság csökkentése.
- Az önkormányzat jelentős bevételi forrása lehet a külterület ökoturisztikai hasznosítása, a KNP-val közös programok kidolgozása szükséges.
- A külterületi, illetve iparterületi magánberuházások önkormányzati felügyelete szükséges, kontrollált fejlesztések
- Az ipari területek mentén véderdők, fasorok telepítése, tájba illesztés. Környező vizek védelme.
- Az illegális természetkárosító tevékenységek (fakivágás, hulladéklerakás) visszaszorítása.

1.14 Az épített környezet vizsgálata

1.14.1 A területfelhasználás vizsgálata

1.14.1.1 Településszerkezet, helyi sajátosságok vizsgálata

Kunszentmiklós és a szomszédos Szabadszállás az 1876-ig fennálló Kiskun Kerület kiváltságolt települései közé tartoztak. Kiterjedt homokpusztáikon, amelyeket a kedvezőtlen talajadottságok miatt sokáig csak legeltetésre használtak, a tanyás településrendszer vált általánossá. A mezővárosi központoktól távol eső határrészek 1950-ben községi önállóságot nyertek; ekkor született meg Kunpeszér és Peszéradacs. Bár az Alföld egészét tekintve azóta töredékére csökkent a külterületen élők száma és aránya, a Homokhátság települései mind a mai napig viszonylag sűrű tanyahálózattal rendelkeznek.

Kunszentmiklós sajátossága a történetileg kialakult szérűs településszerkezet

Kunszentmiklós részleges szerepkörű kisváros. A központ funkcióját a terület másik városi jogállású településével, Szabadszállással megosztva tölti be. A városi szolgáltatások szempontjából előnyt jelent, hogy e két település - központi fekvésénél fogva - a kistérség valamennyi lakója számára viszonylag könnyen elérhető.

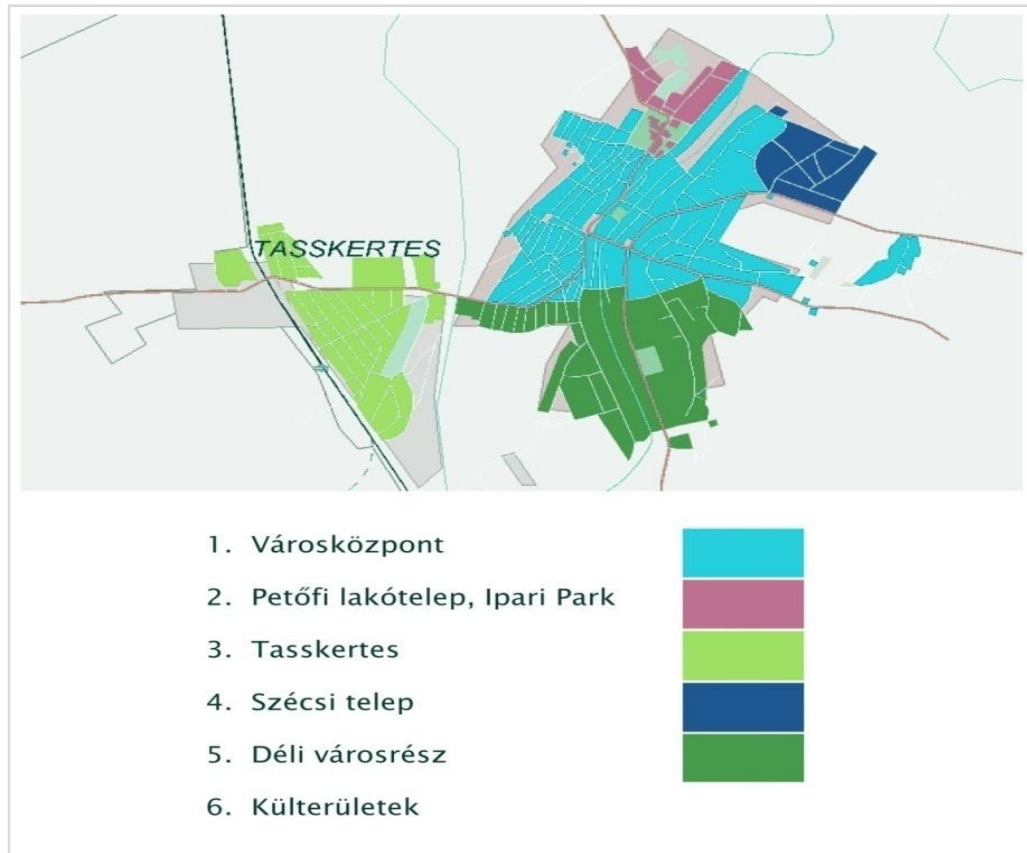
A Város több jól elkülöníthető városrészrel rendelkezik.

Városrészek lehatárolása

- Városközpont
- Petőfi lakótelep, Ipari Park
- Tasskertes
- Szécsi telep
- Déli Városrész
- Külterületek

A városrészek lehatárolását a 2010-ban készült IVS határozta meg, ami nem került megváltoztatásra. A KSH adatbázis önálló egységként kezeli még a Városközponttól 6-7 km távolságra, az igazgatási terület keleti szélén található mintegy 350 fős Kunbáonyt.

26. térkép: Városrészek lehatárolása

Forrás: IVS 2010.

Városközpont

A szorosan vett városközpont: Erzsébet-, Kálvin-, és Szent István tér környezetében és azok rávezető útjai mentén alakult ki. Jellemző a kisvárosias, illetve kertvárosias beépítettség. A város ezen területén találhatóak társasházak és paneles épületek is. A város legnagyobb népességű területe, a lakosság 45 %-a él itt. A lakások komfort fokozata elmarad a városi átlagtól. Több, a városképet meghatározó polgári stílusban épült lakóépület illetve több helyi védettség alatt álló, jelenleg közfunkciókat ellátó építmény található a városrészben.

A szerkezeti védettségű településközpontban központi szerepkör és a településszerkezeti védettség egyidejű biztosítására az udvarok körbeépítésével és a tömbön belüli átjárhatósággal, városi kis belső terek kialakításának lehetősége biztosított. A történeti szerkezet eleme a fésűs és halmazos beépítés. A terület beálltnak tekinthető, foghíjtelkek nem jellemzőek, a beépítés egységes képet mutat, a vegyes területfelhasználási egységű területek mellett a település és a településközpont arculatának meghatározói.

A történeti magot körbefogó területek jellemzően kertvárosias lakóterületek, a város laza beépítésű, nagy kertes beépítése. Ezen belül megkülönböztethető a történeti szerkezet bakéri övezete, a történeti szerkezet nagytelkes övezete, a mérnöki szerkezet rövidtelkes övezete és a mérnöki szerkezet hosszútelkes övezete.

Petőfi lakótelep, Ipari Park

Nagyvárosias lakóterület a város többszintes, (F+3) többlakásos intenzív beépítésű területe. A terület beépítés beálltnak tekinthető, azon szerkezeti változtatások nem tervezettek.

■ Tasskertes

Az Apaj főcsatorna és a vasút között elterülő háromszög alakú önálló városrész. A vasúti mh.-re rávezető Szabadság út által szervezett derékszögű úthálózat és lakófunkciójú kertvárosias beépítés jellemzi. A vasút mellett, ill. a Rákóczi Ferenc úttól északra gazdasági területek találhatók.

■ Szécsi telep

A városközpont szélén attól kicsit leszakadva elhelyezkedő falusias lakóterület, diagonális utcahálózattal.

■ Déli Városrész

A Bak-éri csatornára kifutó hosszútelkes kertvárosias lakóterület, itt található a Városi focipálya. A terület déli részén, a belterület határán gazdasági terület helyezkedik el (Schneider Electric Kft.).

■ Kunbábony

A kunpeszéri határ felé eső kétutcás tanyaközpont, jellemzően földszintes oldalhatáron álló beépítéssel.

■ Külterületek

A beépítésre nem szánt területeken jellemző a tanyás, volt zártkertes területhasználat.

1.14.1.2 Beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területek

Kunszentmiklós területét a hatályos tervek beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területekre osztják fel.

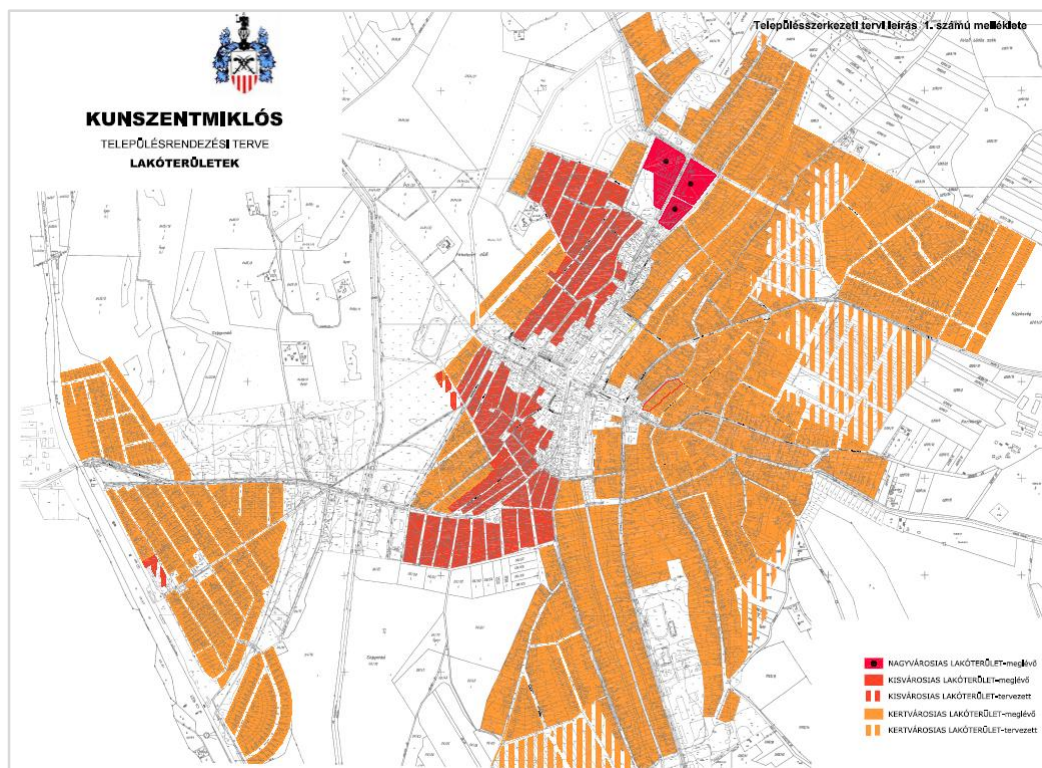
45. táblázat: *Beépített, beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területek*

Beépített illetve beépítésre szánt területek	Beépítésre nem szánt területek
kisvárosias lakó	közutak területe
kertvárosias lakó	közforgalmi vasút területe
falusias lakó	önálló kerékpárút területe
településközponti vegyes terület	önálló gyalogút területe
kereskedelmi-szolgáltató terület	üzemanyagtöltő-állomás területe
ipari terület	településközponti közpark
nagy kiterjedésű sportolási célú terület	lakóterületi közpark
temető, kegyeleti park terület	erdőterületek
hulladékkezelő-, lerakó terület	mezőgazdasági kertes övezet
egészségügyi-, szociális létesítmény területe	általános mezőgazdasági övezet
mezőgazdasági üzemi terület	vízgazdálkodási terület
	különleges beépítésre nem szánt terület (védett term. érték)

Forrás: Hatályos településrendezési terv 2015.

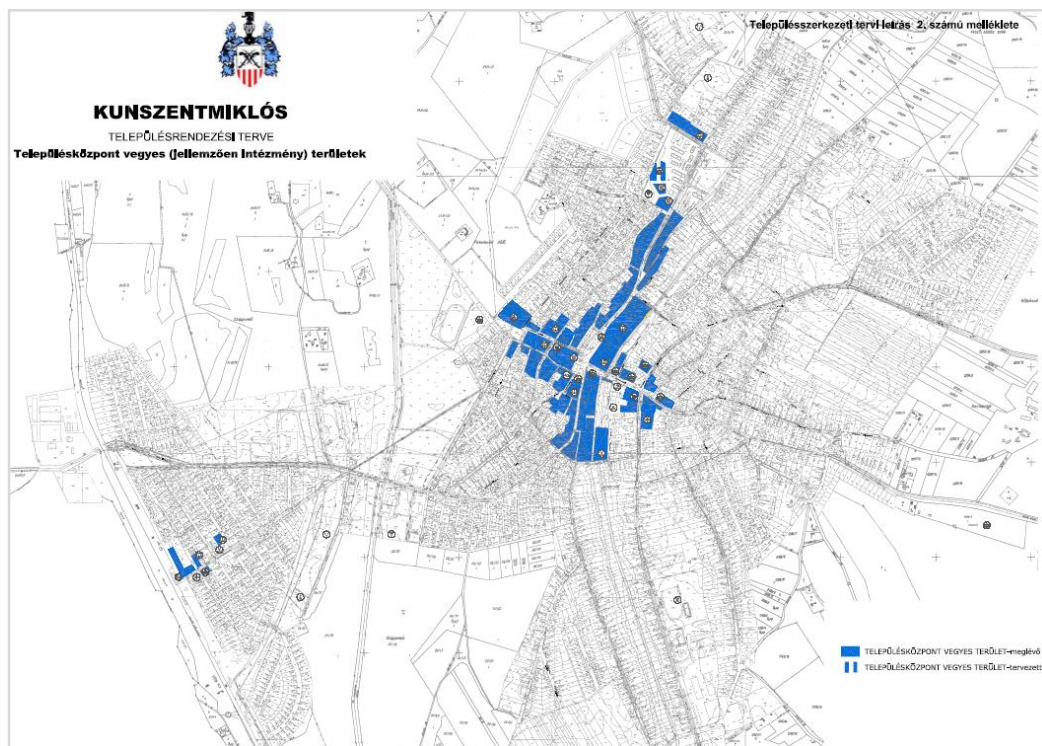
A kialakult településszerkezet tagolását a mellékelt térképek ábrázolják.

27. térkép: Lakóterületek

Forrás: Településrendezési terv 2015.

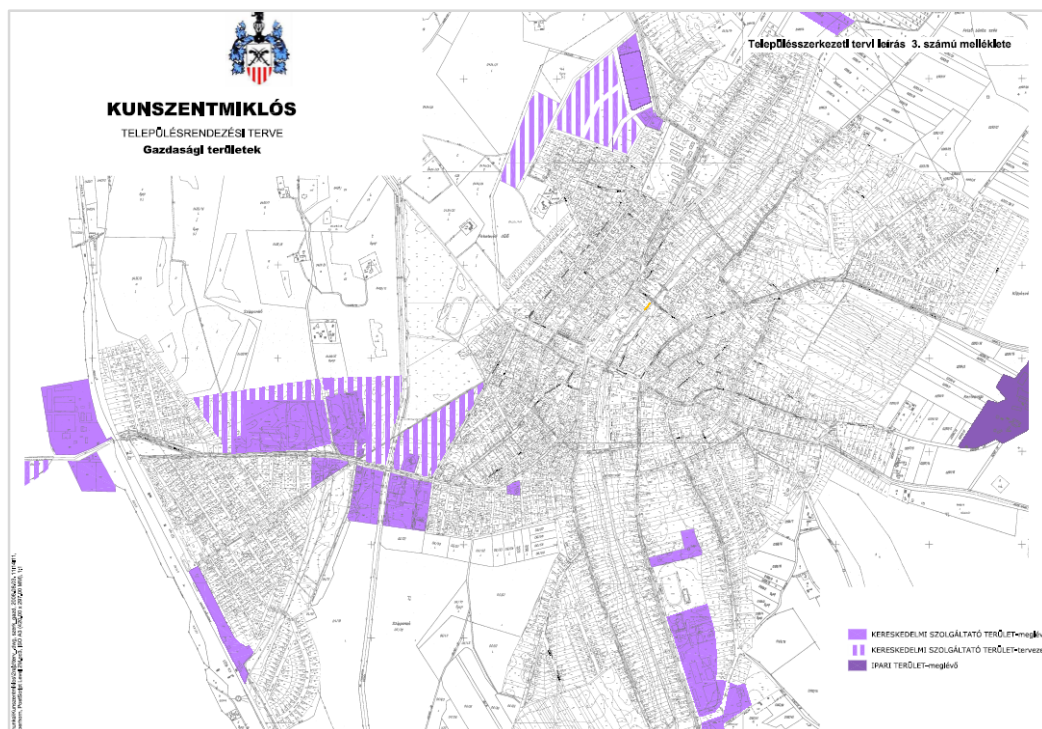
28. térkép: Intézményterületek

Forrás: Településrendezési terv 2015.

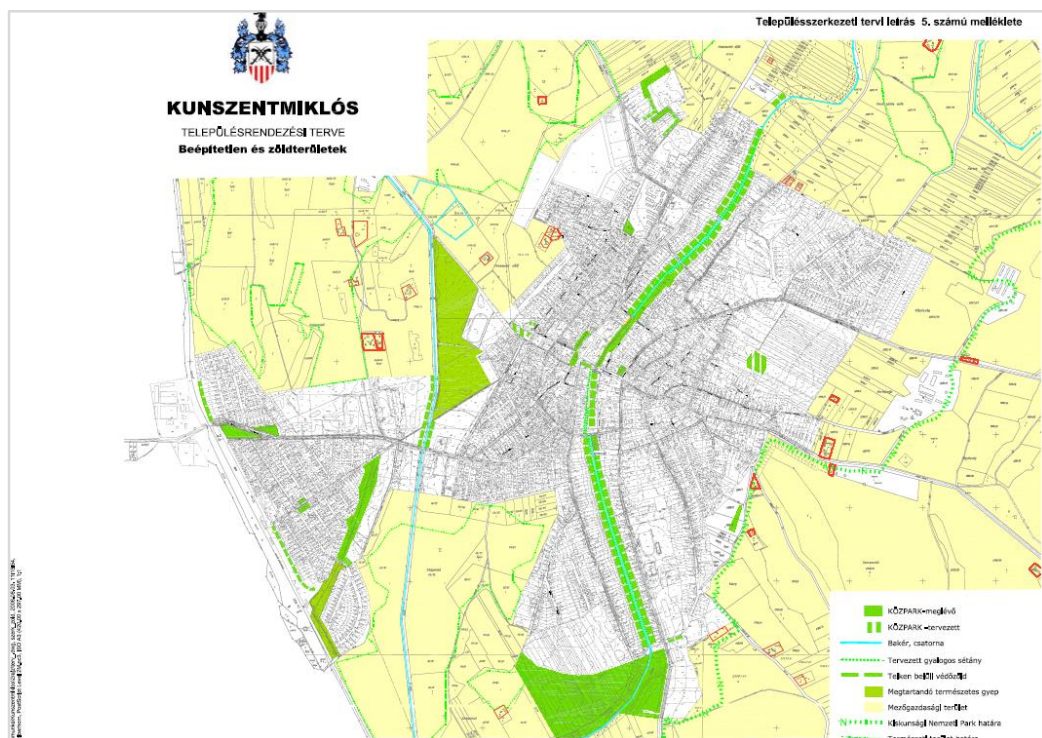

29. térkép: Gazdasági területek:

Forrás: Településrendezési terv 2015.

30. térkép: Beépítetlen és zöldterületek

Forrás: Településrendezési terv 2015.

1.14.1.3 Funkció vizsgálata

- Bölcsőde:
  - 48 személyes
- Óvoda:
  - 10 óvodai csoport 3 óvodai épületben
  - Férőhelyek száma: 355
- Általános iskola:
  - Feladatellátási helyek száma 2
- Középiskolák:
  - Virágh Gedeon Szakközépiskola és Szakiskola
  - Baksay Sándor Református Gimnázium és Általános Iskola
  - Szent Imre Szakképző Iskola
- Kunszentmiklós közintézményei: lásd mellékletben.

46. táblázat: Városrészi funkciók

Városrész	Fő funkció	Másodlagos funkció	Egyéb
Városközpont	Intézményi, Kulturális	Lakó	Gazdasági, kereskedelmi
Petőfi lakótelep, ipari park	Lakó	Gazdasági, Logisztikai	Zöld
Tasskertes	Lakó	Gazdasági, kereskedelmi	Intézményi
Szécsi telep	Lakó	Lakó	-
Déli városrész	Lakó	Gazdasági, logisztikai	Zöld
Külterületek	Mezőgazdasági	Vízgazdálkodási	Zöld

Forrás: saját szerkesztés 2015.

1.14.1.4 Alulhasznosított barnamezős területek

A Város területén a gazdasági területek jellemzően részlegesen kihasználtak. Bár probléma a gazdasági és ipari területek belső úthálózatának és a burkolt felületek állapota, de a környezetére kimondottan negatív hatást gyakorló leromlott, felhagyott gazdasági terület nem található.

1.14.1.5 Konfliktussal terhelt (szlömösödött, degradálódott területek)

Kunszentmiklóson 2011-es KSH adatok alapján négy szegregátum tömb került azonosításra:

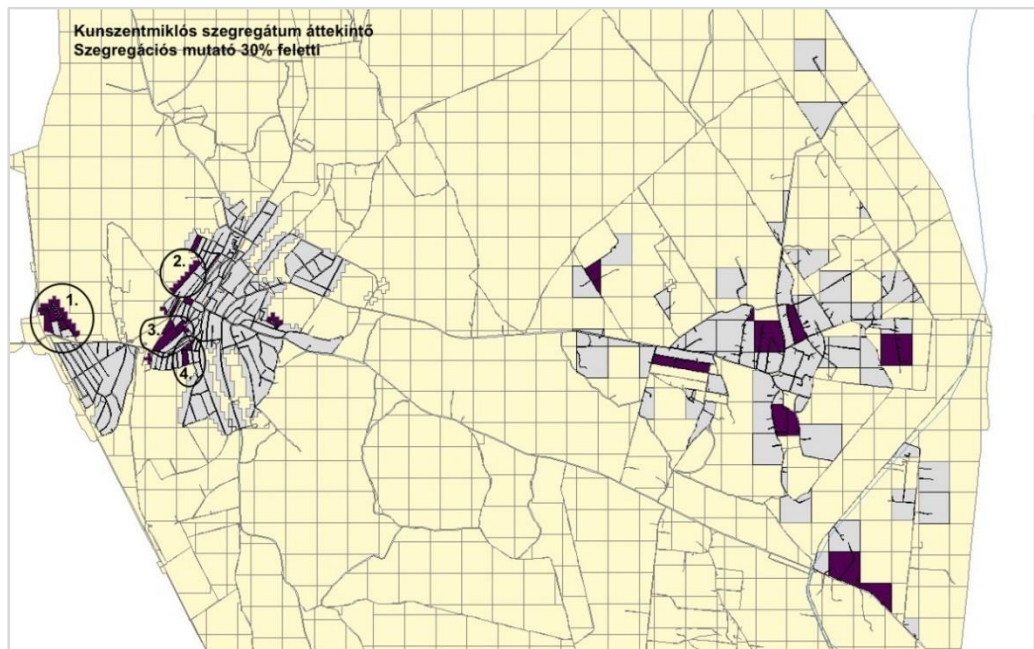
1. Tasskertes városrészben: Városkapu út - vasútvonal - Kinizsi u. mindkét oldala - Liszt Ferenc u. mindkét oldala - Dobó István u. - Mikszáth Kálmán u. - Jókai u. - Móra Ferenc u. által határolt tömb
2. Városközpontban: Balog József utca északnyugati oldala – településhatár által határolt tömb
3. Városközpontban: Rózsa u. - Kun u. - Szűk u. - Művész u. - Árpád u. - Pék u. - Árpád u. - Attila u. - Rákóczi Ferenc út által határolt tömb.
4. Déli városrészben: Rákóczi Ferenc út - Keskeny u.- Óvoda u. - Kötő u. - Pipa u. - Névtelen u. - Gőzmalom u. által határolt tömb.

Érdemi változás nem történt a területek infrastrukturális ellátottságában. Az önkormányzat 2009-ben több szociális bérházat felújított a tasskertes városrészben.

Ezen a területen azonosítható legteljesebben az alacsony státuszú lakosság – az aktív korú népességben belül a legfeljebb 8 osztályos iskolai végzettséggel rendelkezők, a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők és a roma népesség – felülprezentáltsága, a hátrányos helyzetű népesség, bár az a város egyéb területein is előfordul.

Az érintett területen zömében földszintes, leromlott állagú lakóépületek találhatók. Itt városrehabilitációs beavatkozás nem történt. Kunszentmiklós Város azonban az elmúlt években számos beavatkozást, fejlesztést valósított meg a hátrányos helyzetű társadalmi rétegek felzárkóztatása érdekében, valamint azért, hogy ne alakuljanak ki szegregátumok. Ezek jórészt eszköz-beszerzések, programok, amelyeknek településszerkezeti vonzata nincs.

31. térkép: Szegregátumok áttekintő térképe 2011. évi népszámlálás, KSH

Forrás: KSH 2011

1.14.2 A telekstruktúra vizsgálata

A **Városközpont** a település legkorábban lakott településrésze. A fésűs és halmazos történeti szerkezetet őrző, lakóépületekkel beépült területen a telkek mérete 400-500 m², a beépítési mód oldalhatáros, előkert nélkül. A csoportházas beépítési mód esetén a telkek mérete 200 m², a beépítési mód hézagosan zárt sorú.

- **Petőfi lakótelep** blokkos lakótömbök, „nagyvárosias” úszótelkes kialakítással.
- **Tasskertes** is hagyományos lakóövezeti városrész. A régebben települt utcákban nagytelkes beépítés alakult ki, széles derékszögű utcarendszerrel. Az újabban kialakított városrészen a telkek 800 m²-esek.
- **Szécsi telep** telkek mérete min. 900 m², a beépítési mód oldalhatáros előkerttel.
- **Déli Városrész** a mérnöki szerkezet rövidtelkes övezetein a telkek mérete min. 500 m², a hosszútelkes övezeteken min. 800 m², a beépítési mód oldalhatáros előkerttel.

- **Ipari területek:** Az ipari területek telekterületének legkisebb méretét a HÉSZ 900 m²-ben határozta meg. A régebben kialakított nagytelkes iparterületek mérete 4000-10000 m² közötti. A HÉSZ az újonnan kialakítandó gazdasági területeken megkülönbözteti a lakóterülettel határos beépítés övezete, az általános beépítés övezete, valamint a bevezető út menti övezet fogalmát.
- **Külterületek** a majorsági övezetek területén telkek mérete min. 900 m² a beépítési mód szabadonálló.

Részletes tulajdonjogi vizsgálat jelen munka keretében nem készült.

1.14.3 Önkormányzati tulajdonkataszter

Kunszentmiklós Város önkormányzata rendelkezik tulajdonkataszterrel, amelyet folyamatosan aktualizálnak. Az önkormányzatnak 799 db névjegyzékbe vett tulajdona van, melyből 361 db földrészlet (103 ha), 438 db pedig önálló egyéb ingatlan.

1.14.4 Az épületállomány és a környezet geodéziai felmérése

A város épületállományát és a környezetet tartalmazó részletes térkép az ITS készítését megalapozó vizsgálati munkarészben nem kerül kidolgozásra. Annak elkészítése a településrendezési eszközök megalapozása során történik. A település rendelkezik digitális ingatlankataszterrel.

1.14.5 Az építmények vizsgálata

A településképre általában jellemző a földszintes magastetős épületek, a központban hézagosan zártosuló egyéb helyeken jellemzően oldalhatáros beépítési móddal.

A régebbi lakóépületek jellemzően földszintesek, az újabb építésűek a településközpontban F+1, F+2 emeletesek, ritkán tetőterük beépített. Közintézményei általában F+1 emeletesek.

A városközponttól távolabb eső részekben a lakóépületek változó állagúak, vegyes az összkép.

Meghatározzák környezetüket az országos védelem alatt álló épületek (templom, Városháza)

Kunszentmiklóson is épültek blokkos többlakásos lakóházak, amelyek F+3 emeletesek.

A Város határán települt gazdasági kereskedelmi szolgáltató épületek jellemzően lapos tetős kialakítású nagyobb épületblokkok, szabadonálló beépítéssel.

1.14.6 Az épített környezet értékei

1.14.6.1 Régészeti terület, védett régészeti terület, régészeti érdekű terület

Kunszentmiklós közigazgatási területén számos régészeti lelőhely ismeretes. A nyilvántartott régészeti lelőhelyek száma 39 és nagyrészt a külterületen, valamint a nagy kiterjedésű középkori településmag területén találhatóak. A lelőhelyek több régészeti korszakból származnak. A munka készítésének időpontjában ismert lelőhelyek egy részének részletes bemutatását Kunszentmiklós Város településrendezési terve alátámasztó munkarészét képező Örökségvédelmi hatástanulmány tartalmazza (készült 2005.-ben), melynek felülvizsgálata szükséges. Az eltelt időszak régészeti nyilvántartásának aktualizálását Kunszentmiklós Város többször módosított 21/2006.(VIII. 07.) sz. ök. rendelete a helyi építészeti örökség védelméről 7. sz. melléklete tartalmazza. A jelenleg (2015. február 26-án) aktuális régészeti lelőhelyek listáját a Forster Gyula Nemzeti Örökségvédelmi és Vagyongazdálkodási Központ adatai alapján a 11. sz. melléklet tartalmazza.

A leletek, az alábbi történeti korokat tanúsítják:

Kunszentmiklós határában az első, emberi megtelepedésre utaló leletek az őskorból származnak. Az átmeneti kőkor (mezolitikum) időszakából a település távolabbi környezetéből ismeretesek szőrványos megtelepedésre utaló leletek. (Kunpeszér, Kunadacs) Az újkőkort felváltó rézkor állattartó pásztornépei voltak az elsők, akik a Duna-Tisza köze középső sávját hosszabb időre birokba vették. Településük nyoma a Kiskunsági Tsz területéről ismert. A város területén, bronzkori településekre utaló leletek a Nyakvágó csárdánál és a Szujkó dűlőben kerültek elő, temetők pedig a Bösztör, a Homokbánya, valamint a Szénatelep környékéről ismeretesek. A vaskorból származó leletek nem jellemzőek. Az i. sz. I. évszázadból származó szarmata települések nyomai a Kígyós és Középszenttamás nevű településrészekben, valamint a Bábonyi út mentén lelhetők. A VI. sz. táján betelepült új nép, az avarok első hullámának emléke a Kunszentmiklós távolabbi környezetében feltárt kunpeszéri avar temető. A VII. sz. második felében lezajló népmozgás eredményeként újabb néphullám érkezett a Kárpát-medencébe. Egyik fejedelmük lehetett az az avar főember, akinek káprázatos gazdagságú sírja Kunbábonyban került elő. Az államalapítás korából csupán gyér lelet került elő. Nagy jelentőséggel bírnak viszont a területre, a XIV. században beköltözött kunok szállásainak település-nyomai. Ezek egyike volt a mai Kunszentmiklós őse is, ekkor még Tatárszállás néven. Szentmiklós és a többi település késő-középkori történetéről alig ismerünk adatot, de létezésük közvetve bizonyítható. A XVI. Sz. végén, Szentmiklós is elpusztult, de 1608-ban már újra benépesült és az új lakóknak a század végére már templomuk is volt. A XVII. sz. második felében a település újra fejlődésnek indult. A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény (a továbbiakban Kötv.) értelmében, a nyilvántartott régészeti lelőhelyek e törvény erejénél fogva általános védelem alatt állnak.

Kiemelten-, ill. fokozottan védett lelőhely a város területén nem található.

A Kötv. Értelmében, valamennyi terület, természetes vagy mesterséges üreg és a vízmedrek azon része, amelyen, illetve amelyben régészeti lelőhely előkerülése várható vagy feltételezhető régészeti értékű területnek minősül. A régészeti érdekű területek lokalizálását Kunszentmiklós szabályozási terve nem tartalmazza, a velük kapcsolatos intézkedésekről a HÉSZ nem rendelkezik.

1.14.6.2 Védett épített környezet, a helyi egyedi arculatot biztosító építészeti jellemzők

Kunszentmiklós örökségi értékeinek védelméről a Város 23/2011.(VII.14.) ö.k. rendelete a helyi építészeti örökség védelméről, valamint a fent hivatkozott HÉSZ rendelkezik.

A helyi védelem, a városközpont - mint műemlékek helyi védettségű területére – valamint egyedi objektumokra terjed ki. Karakteres, értékes utcaképek védelméről, a rendelet nem gondoskodik.

A Város központjának máig meglévő térszerkezete, a mezővárosi rang elnyerésével (1794) megindult polgárisodás nyomán, a XIX. század első felében alakult ki.

Az 1800-as évek elején még falusias képet mutató település első jelentős épülete a későbarokk modorban megépült református templom volt. A következő évtizedekben további – főleg református egyházi épületek – létesültek, majd sor került a klasszicista stílusú Városháza felépítésére is. A településmagnak, valamint a környező főutcáknak azon épületei, amelyek az előbbiekkal együtt, Kunszentmiklós belső részének ma is meghatározó képét adják, a dualizmus éveiben jöttek létre. A főtér és közvetlen környéke, az állami- és egyházi középületeknek, nagyobb üzleteknek adott helyet, a térbe torkolló két „nagyutcán” a polgári réteg igényesen formált otthonai emelkedtek, a Bak-ér két partján módos gazdaházak, a távolabbi utcákban pedig zsellérházak sorakoztak.

- Kálvin tér és környéke (Bankós Károly u., Rákóczi Ferenc u., Endrédy István u.) Jellemzők: a XIX. század második feléből datáló épületeknél – egyszerű tömegformálás, földszintes, (kontyolt) nyeregtető, eklektikus nyílászáró-ritmus, „T” osztású ablakok, sávozott-armírozott homlokzatfelületek, eklektikus motívumokkal képzett homlokzat-architektúra.

A XX. század első évtizedeiből datáló házak az előbbiekkal azonos képet mutatnak, de homlokzati díszítésük lényegesen visszafogottabb. Kunszentmiklóson, a szecessziós modor nem vert gyökeret; a Kálvin tér 6. sz. alatti ház (Városi Ügyészség) e szempontból, szinte unikumnak mondható.

- Gazdaházak (Mészöly Pál u., Virágh Gedeon u., Kossuth Lajos u.)

Oldalhatáron álló beépítésben földszintes, egytraktusos, nyeregtetős-oromfalas házak. Jellemzők: épített oszlopos/pilléres tornác épített mellvéddel vagy mellvéd nélkül, főhomlokzaton tornác-ajtó és két ablak, diszkrét vakolatarchitektúra.

- Zsellérházak (Zrínyi u., Hunyadi u., Szappanos Lukács u.)

Oldalhatáron álló beépítésben földszintes, egytraktusos, nyeregtetős házak. Jellemzők: deszka oromzat, nádfedés, nyers-tégla lábazat, egyszerű udvari homlokzat, a főhomlokzaton egy db. ablak,

Kunszentmiklóson világörökségi védelem alatt álló-, ill. várományos terület nem található.

A régészeti lelőhelyeket bemutató térkép a mellékletek között megtalálható.

1.14.6.3 Világörökség és világörökségi várományos terület

Kunszentmiklóson világörökségi védelem alatt álló-, ill. várományos terület nem található. A Szabadszállási út mentén elhelyezkedő „Nyakvágó Csárda” (törzsszám: 9517, azonosító: 2323) a hozzá tartozó melléképülettel, pincével, jégveremmel, gémeskúttal és kocsiszínnel együtt (műemléktartozékok) a Magyar tájházak hálózatának részét képezik, és mint olyan, a 27/2015. (VI. 2.) MVM Rendelet szerint, világörökségi várományos területnek minősülnek.

1.14.6.4 Műemlék, műemléki együttes

Kunszentmiklós Város közigazgatási területén 8 db. intézményesített országos védelem alatt álló épület/épületegyüttes található. Az objektumok környezetei, a vonatkozó jogszabályban (Kötv.) meghatározottak szerint műemléki környezetnek minősülnek.

- Református templom – Kálvin tér 1. (hrsz.: 1828) – ref. egyházi épület, késő barokk, 1791

Korábbi – 1754-ből datáló templom – felhasználásával épült, szabadon álló, egyhajós, szegmentíves záródású templom, DNy-i homlokzata előtt tűzkiáltó erkélyes toronnyal, a záródás fölött kontyolt nyeregtetővel. Jellemzők: lizénás-tükrös homlokzatfelületek, vakolatsávós torony, oszlopos-timpanonos portikusok (építész: Rabl Károly). 1819–1820-ban tornyát megmagasították, s valószínűleg klasszicista portikusai is ekkor épültek. Állapot: jó

- Református Ógimnázium – Öreggimnázium – Kálvin tér 3. (hrsz.: 1825) – ref. egyházi épület, klasszicista 19. század első fele

ÉNy-i homlokzatával a ref. templomra néző, szabadon álló, U alaprajzú, földszintes, kontyolt nyeregtetős épület. Jellemzők: utcai homlokzaton lizénás-tükrös tagolás, udvari homlokzatok előtt falazott pilléres tornác. A telken további épületek: ref. parókia és úgimnázium. Állapot: jó, felújítva és jelentősen átépítve 2002–2003.

- Városháza – Kálvin tér 12. (hrsz.: 1832) – középület, klasszicista, 1825

Szabadon álló, téglalap alaprajzú, egyemeletes, kontyolt nyeregtetős épület. Jellemzők: főhomlokzaton és udvari homlokzaton tympanonos középrizalitok, félköríves záródású tükörben lunettás-rozettás földszinti ablakok, nagyméretű, félköríves záródású bejárat. Állapot: jó, felújított

- Virágh-kúria (Helytörténeti Múzeum) - Kossuth Lajos u. 1/a (hrsz.: 670/2) – kisnemesi lakóépület, klasszicista 1820 körül

Szabadon álló, téglalap alaprajzú, földszintes, kontyolt nyeregtetős épület. Jellemzők: főhomlokzatán négyoszlopos tornác, a középső oszloppár fölött timpanonnal. Állapot: jó, felújított.

- Vasútállomás - Vasút u. (hrsz.: 3215/1) – közlekedési létesítmény, historizáló, 1880 körül

Szabadon álló, téglalap alaprajzú, egyemeletes, nyeregtetős épület, hosszú homlokzatain oromzatos középrizalitokkal, a vasúti pályatest felőli homlokzata előtt teljes hosszában faoszlopos, famellvédes tornáccal. Típussterv alapján épült. Állapot: megfelelő.

- Nyakvágó-csárda (múzeum) – Szabadszállási út (hrsz.: 028/2) - kereskedelmi- és vendéglátó létesítmény, népi műemlék, 18. század vége

Külterületen álló csárda, melléképület és pince együttese, udvarán gémeskúttal és kemencével. A csárda téglalap alaprajzú, földszintes épület, náddal fedett nyeregtetővel. A melléképület és a pincelejárát szintén nyeregtetős, náddal fedett. A török idők alatt lóváltó helyként működött, később kocsiszínnel, istállóval, jégveremmel bővítették. Állapot: jó, felújított. 1978 óta a Kiskunsági Nemzeti Park múzeumot működtet benne.

- Selyem I. tanya – Kunbábony 8. (hrsz.: 0294/2) - tanya, népi műemlék, 19. század közepe

Külterületen, a Kunadacsra vezető út mentén, négy építményből álló együttes: lakóház, istálló és kocsiszín, disznóól, kukoricagóré. A lakóház udvari homlokzata előtt falazott pilléres tornác. Állapot: jó, felújított; a Kiskunsági Nemzeti Park kutatószállása működik benne.

- Selyem II. tanya – Kunbábony 7. (hrsz.: 0294/3) – tanya, népi műemlék, 1929

Külterületen, a Kunadacsra vezető út mentén, a Selyem I. tanyától ÉNy-ra, téglalap alakú udvar körül U alakban elhelyezkedő lakóház, istálló és csűr együttese. Mindhárom épület földszintes, nyeregtetős, náddal fedett. A lakóház D-i homlokzatának Ny-i felén falazott pilléres és mellvédes tornác. A Selyem család építette 1929-ben. Állapot: jó, felújított.

A műemlékek felsorolása a mellékletek között megtalálható.

1.14.6.5 Nemzeti emlékhely

Nemzeti emlékhely Kunszentmiklóson nem található.

1.14.6.6 Helyi védelem

A helyi védelem alá vonás jogszabályi háttere a településre vonatkozólag. Jelentősebb helyi védelem alatt lévő objektumok lehatárolása, bemutatása, igényesen válogatott, méretezett fotókkal. Felsorolás helyett hivatkozás is lehet a jogszabályra (ha hosszú lenne a lista).

A köztérmentvényeknek helyet adó védett épületek, a Kálvin tér köré és környezetébe szerveződnek, az urbánus karakterű védett lakóépületek, (egykori polgárházak) többnyire a belvárost övező utcákban, az egykori zsellérházak védelemmel illetett példányai pedig, a településközponttól távolabb eső utcákban helyezkednek el.

Kunszentmiklós Város közigazgatási területén 57 db. helyi egyedi védeltséget élvező objektum található. A védett objektumok felsorolását a fent hivatkozott HÉSZ 3. sz. függeléke tartalmazza. Az alábbiakban, a település-karakter szempontjából legjellegzetesebb objektumokat emeljük ki:

- Baksay Sándor Református Gimnázium – Kálvin tér 17. (hrsz.: 1825) – ref. oktatási létesítmény, historizáló, XX. sz. eleje

Református Öreggimnázium telkén kétemeletes, kontyolt nyeregtetős épület. Jellemzők: főbejárat homlokzatán tetőidommal és attikával hangsúlyozott, széles, pilaszterek által tagolt középrizalit, eklektikus szerkesztésű nyílászáró-ritmus, a középrizalit tengelyében négyoszlopos, erkélyes portikusz. Állapot: jó, felújított.

- Ref. parókia – Kálvin tér 2, (hrsz.: 1825) – ref. egyházi létesítmény, eklektikus, 1878

Református Öreggimnázium telkén földszintes, kontyolt nyeregtetős épület. Jellemzők: tympanonnal hangsúlyozott oldalrizalitok, sávozott homlokzat-felület, eklektikus nyílászáró-rendszer és vakolatarchitektúra, udvari homlokzaton beépített tornác. Állapot: jó, felújított.

- Városi Ügyészség – Kálvin tér 6, (hrsz.: 1853) - lakóépület, szecessziós, XX. sz. eleje

Földszintes, kontyolt nyeregtetős épület. Jellemzők: utcai homlokzatán tetőidommal és lágyan ívelt attikával hangsúlyozott középrizalit, szecessziós homlokzat-architektúra. Állapot: megfelelő.

- Katolikus templom – Szent István tér 1. (hrsz.: 1959) - egyházi létesítmény, historizáló, 1906

Aszimmetrikusan elhelyezkedésű toronnyal épített templom. Jellemzők: neoromán modorú homlokzatképzés: támpillérekkel, íves záródású, karcsú nyílászárókkal, ívsoros párkánnyal.

- Zeneiskola – Rákóczi Ferenc u. 11. (hrsz.: 2120/1) – lakóépület, historizáló, XIX. sz. vége – XX. sz. eleje

Utcafronton álló földszintes épület. Jellemzők: enyhén előrelépő, pilaszterek által határolt középrizalitban íves záródású főbejárat, armírozással hangsúlyozott oldal-rizalitok, markáns párkány és attika, „T” osztatú szoliter- és ikerablakok, centrális motívum két oldalán téglaburkolattal képzett homlokzati mezők. Igazi, „historizáló” épület: klasszicizmus, neo-barokk és copf modor sajátos társítása. Állapot: megfelelő

- Lakóépület – Virágh Gedeon u. 10. (hrsz.: 1264) – Nagygazdaház, népi emlék, XIX. sz. vége – XX. sz. eleje

Oldalhatáron álló beépítésben nyeregtetős épület. Jellemzők: deszkázott oromzat, pilléres tornác, főhomlokzaton 2 db. szilárd középrésszel képzett ablak hangsúlyos szemöldökpárkányokkal és egyszerű keretezésekkel, íves záródású tornác-bejárat. Állapot: jó, felújított.

- Lakóépület – Hunyadi u. 50. (hrsz.: 1425) - zsellérház, népi emlék, XIX. sz. vége

Oldalhatáron, utcafronton álló beépítésben nyeregtetős épület. Jellemzők: udvari homlokzaton széles kiüléssű ereszt, deszkázott oromzat, nádfedés, főhomlokzat tengelyében egy db. „T” osztású ablak, nyers téglalábazat. Léckerítés. Állapot: megfelelő

A Város megfelelő saját jogszabályi háttérrel, folyamatos karbantartással, felújítással, helyreállítással gondoskodik örökségi értékeinek megőrzéséről és élvezhetőségéről.

A régészeti értékek védelme érdekében, a lelőhelykataszterben feltüntetett régészeti lelőhelyeket a hosszútávú fejlesztési tervek kialakítása és kivitelezése alkalmával lehetőleg el kell kerülni. A régészeti érdekű területek esetében, a jogszabályban előírtaknak megfelelően kell eljárni.

1.14.7 Az épített környezet konfliktusai, problémái

A kijelölt gazdasági területek beépítése lelassult, fenntartásuk gondot okoz. A lakóterületbe ékelődött gazdasági, ipari területekkel hosszútávon számolni kell, a forgalmi és határérték feletti terhelések konfliktust jelentenek. Esetleges átsorolásuk kereskedelmi-szolgáltató területbe az ott lakók érdekét szolgálja, de a vállalkozóknak érdeksérelmet okozhat. Az épített örökségi értékek a helyi védetség intézményrendszerén keresztül megtarthatók, megtartandók. Védelmük érdekében közösségi célra történő hasznosításuk javasolt.

A korábban készült akcióterületi tervek (Városmagterület) kezelik ezt a problémát.

A hagyományos tanyák, mint táji elemek megőrzésre érdemesek, településszerkezeti helyzetüket erősíteni kellene.

1.15 Közlekedés

1.15.1 Hálózatok és hálózati kapcsolatok

Település
közlekedési szerepe

Kunszentmiklós városa – a Bács-Kiskun megyén belül átlagos területű és népességű – Kunszentmiklósi járás központja. A város a Dél-alföldi régió északi és nyugati határán fekszik, így szerves kapcsolata van a Közép-Magyarországi és a Közép-Dunántúli régióval is.

A várost a főbb közlekedési útvonalak nem érintik, távol esik a régió központjától, Szegedtől. Budapesthez közelebb fekszik a város, de már nem tartozik az agglomerációhoz. Közlekedési lehetőségként a nemrég épült közúti híd segíti elő a Közép-Dunántúllal, elsősorban közeli ipari központtal, Dunaújvárossal a gazdasági kapcsolatok kiteljesedését. Kunszentmiklós a megyeszékhelytől, Kecskeméttől mintegy 55 km-re északnyugatra található.

Ingázás

Az alábbi táblázat mutatja a 2001-es és 2011-es népszámlálások eredményei alapján, hogy melyek a település főbb ingázási cél és induló kapcsolatai. Látható, hogy Kunszentmiklósról a legtöbben Tassra, Szabadszállásra és Szalkszentmártonra járnak be, s nagyobb célpont még – az eljárók szempontjából – Kecskemét. Tass mind induló, mind pedig céltelepülésként fontos.

47. táblázat: Napi rendszerességgel közlekedők és mód szerinti megoszlásuk (fő/nap)

Megnevezés	Összesen	Összesen	Személy- gépkocsival	Tömeg- közlekedéssel	Kerékpárral (gyalog)
	2001*	2011			
Helyi közlekedő	2 246	3 492	889	207	1 383 (1 013)
Bejáró	342	945	343	592	10
Tass	..	178	87	84	7
Szabadszállás	..	167	57	110	0
Szalkszentmárton	..	148	61	84	3
Dömsöd	..	97	14	83	0
Kiskunlacháza	..	83	7	76	0
Eljáró	788	932	260	672	0
Kecskemét	..	80	29	51	0

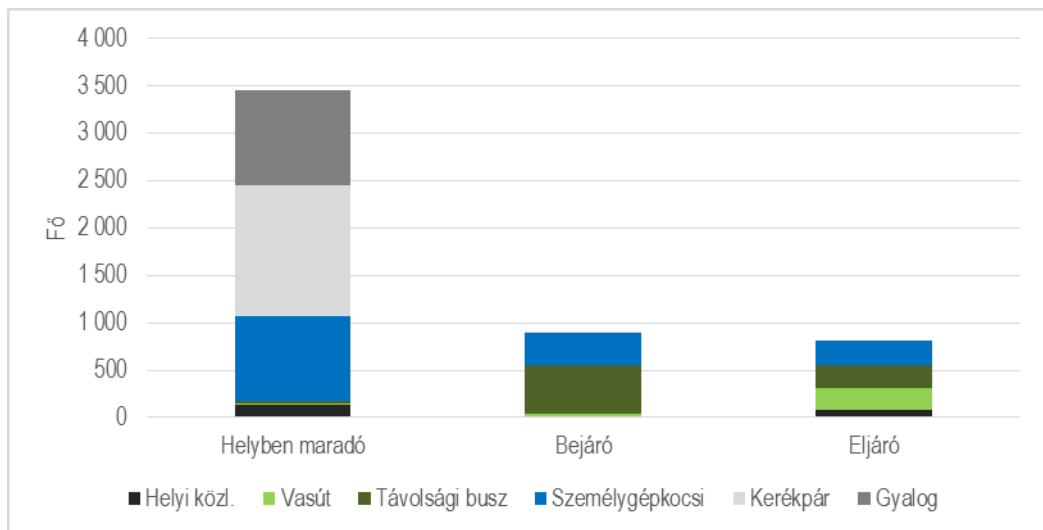
Megnevezés	Összesen	Összesen	Személy- gépkocsival	Tömeg- közlekedéssel	Kerékpárral (gyalog)
	2001*	2011			
Dunavarsány	..	77	12	65	0
Tass	..	63	31	32	0
Herceghalom	..	54	6	48	0
Dunaújváros	..	53	14	39	0

* 2001-ben csak foglalkoztatott.

Forrás: Népszámlálás 2001, 2011, KSH.

A következő diagramon jól látható, hogy a helyi forgalomban jelentős szerepe van az aktív közlekedési módoknak (gyaloglás 29%, kerékpározás 40%). A személygépkocsi mindhárom esetben (helyi 26%, eljáró 32% és bejáró 38%) kitüntetett szerepet kap. A vasút részaránya az eljárók esetében magasabb, mintegy 30%.

27. ábra: Az ingázók mód szerinti megoszlása

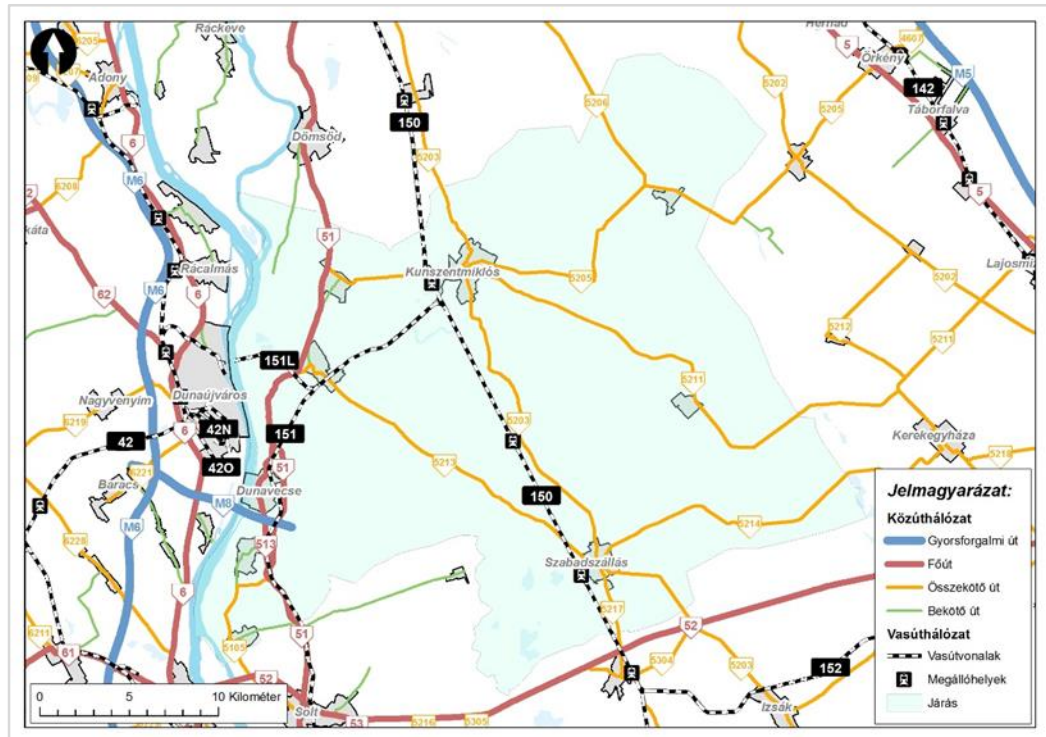

Forrás: Népszámlálás 2011, KSH.

Külső kapcsolatok,
országos hálózat

A városnak országos főúthálózati kapcsolata nincsen. Összekötő úton az 51. sz. másodrendű főút nyugatra, Tass irányában 10 km-re érhető el.

32. térkép: Kunszentmiklós környezetének országos jelentőségű főútjai

Forrás: „Az országos közutak 2013. évre vonatkozó keresztmetszeti forgalma” kiadvány adataiból (2014.07. Magyar Közút Nonprofit Zrt.)

Közúti kapcsolatok tekintetében délnyugati irányban az M8 autópálya (Pentele-híd) keleti végcsomópontja 23 km, míg azon túl az M6 autópálya 30 km távolságban érhető el. A fővárosba közúton – útvonalválasztástól függően – 65-70 km autózással lehet eljutni.

Autóbuszos közösségi közlekedés szempontjából a hálózati lefedettség – néhány összekötő út kivételével – lényegében megegyezik a közúthálózattal, fizikailag minden település elérhető, így a város e szempontból is regionális alközpontnak tekinthető. Az innen induló utasok Kecskemét és Budapest irányába rendelkeznek közvetlen járatokkal. A város közigazgatási területén belül 28 helyközi megálló található.

Kunszentmiklós-Tass vasútállomás a 150-es számú, Budapest (Ferencváros) – Kiskunhalas – Kelebia országhatár vasútvonal középállomása. A I. kategóriás vonal egyvágányú, villamosított, az országos törzshálózat, egyben az Európai Unió TEN-T személyforgalmi átfogó hálózat, valamint az áruszállítási törzshálózat része. A személyforgalmi szolgáltatás ütemes menetrenden alapul.

Repülőtéri kapcsolat szempontjából a Liszt Ferenc nemzetközi repülőtér – útvonalválasztástól függően – 65-70 km távolságban érhető el.

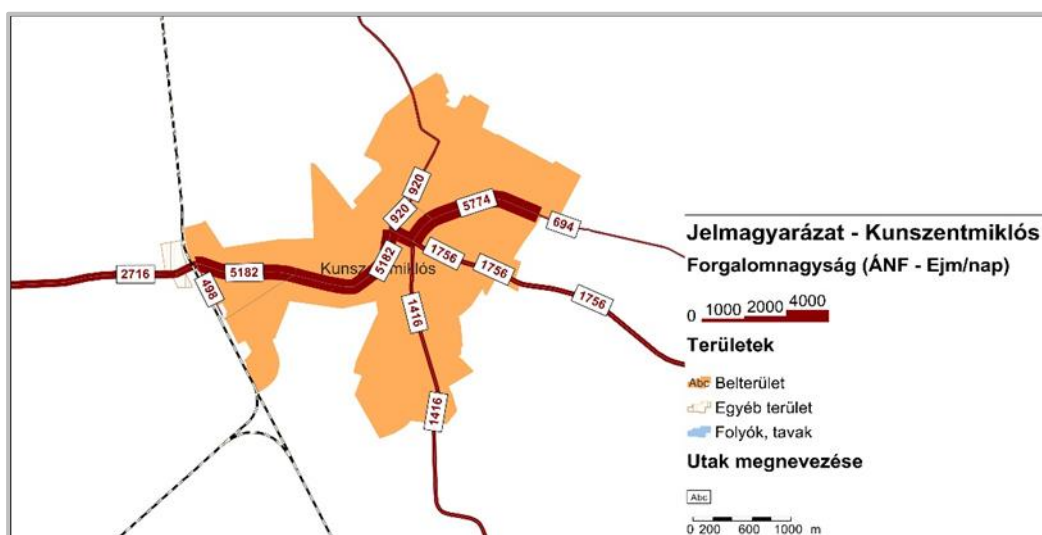

Az úthálózat állapota több helyen katasztrofális és javításuk egyes esetekben egyben baleset-elhárítás is. Az állami utak állapota általánosan nagyon sok kívánnivalót hagy maga után. Jelenleg rengeteg probléma forrása a tulajdonviszonyok rendezetlensége. Az állami utak területe – a város központját kivéve - követi a helyrajzi szám szerinti területet. Ez azt jelenti, hogy a város legnagyobb utcáin (Rákóczi, Damjanich, Kossuth, Kecskeméti, Baksay) az állam „faltól falig” tulajdonos. Ennek eredményeképp az járdák, árkok és egyéb úttartozékok kezelésének ügye véleményes. Az utak szétmérése távlatilag megkerülhetetlen. Az önkormányzati utak, terek tekintetében szélsőséges különbségek tapasztalhatók. Sok a nagyon rossz állapotú út, nem megfelelő vízelvezetés. Egyébként az önkormányzati utak forgalmi viszonyai is rendezettnak mondhatók. Általánosan elmondható, hogy az állami – önkormányzati útkapcsolatok forgalmilag rendezettek és azt a kezelő rendszeresen ellenőrzi.

Forgalmi jellemzők

A városon átmenő közlekedési utak jelentős forgalomterhelést okoznak a központban. Az országos közúthálózati elemek forgalmi terhelését az alábbi ábra mutatja.

34. térkép: Kunszentmiklós főbb útjainak forgalmi terhelése

Forrás: „Az országos közutak 2013. évre vonatkozó keresztmetszeti forgalma” kiadvány adataiból (2014.07. Magyar Közút Nonprofit Zrt.)

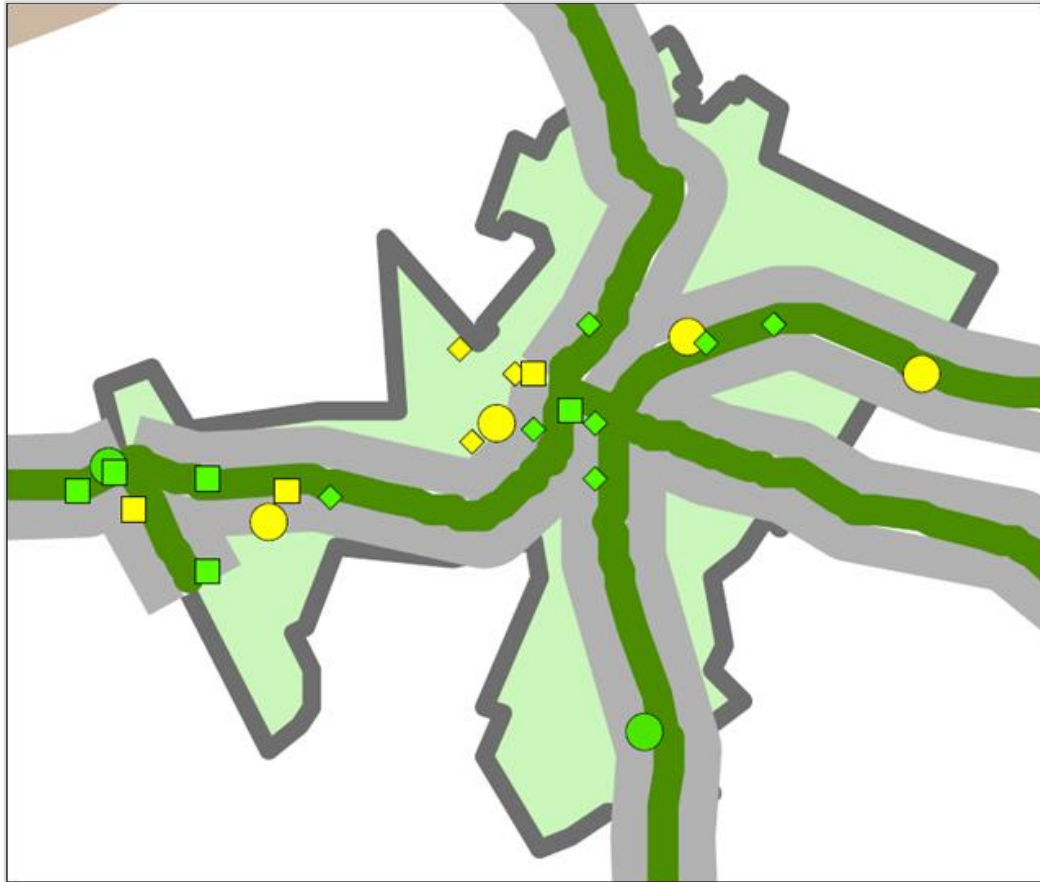
A lakott terület és a városközpont szempontjából a legjelentősebb közúthálózati elem a korábbi rendezési tervben szereplő gyűri irányú gyűjtőút, amelyet elsősorban a közúthálózat szerkezeti hiányossága indokol. Ennek, a hálózaton megjelenő nagy forgalom esetén elsődleges funkciója a városközpont tehermentesítése, és a településrészek közvetlenebb megközelítésének javítása. Ennek aktualizálása és a nyomvonal felülvizsgálata a jelenleg érvényben lévő Trt.-ben megtörtént.

A tervezett hálózati elemek mellett elengedhetetlen a Rákóczi, Damjanich, Kecskeméti utca csomópontjainak valamint a Baksay, Kossuth L. utca csomópontjainak és ezek környezetének korszerűsítése illetve átépítése.

Közlekedés-
biztonság

Az alábbi ábra Kunszentmiklós közúti közlekedésbiztonsági helyzetét szemlélteti az utóbbi évek személyi sérüléssel járó balesetei alapján. Látható, hogy a településen halálos kimenetelű közlekedési baleset nem következett be az elmúlt évek során.

35. térkép: Személyi sérüléses közúti közlekedési balesetek

Forrás: KKK 2015.

Helyi övezetek,
korlátozások

Lakó, pihenő övezet a Sétáló utcában.

Forgalom-
szabályozás

A város területén egy jelzőlámpa üzemel, mely a Szent Erzsébet téri Miklóssy János Sportközpont előtti gyalogátkelőhelyet biztosítja.

Közúti-vasúti
keresztezések

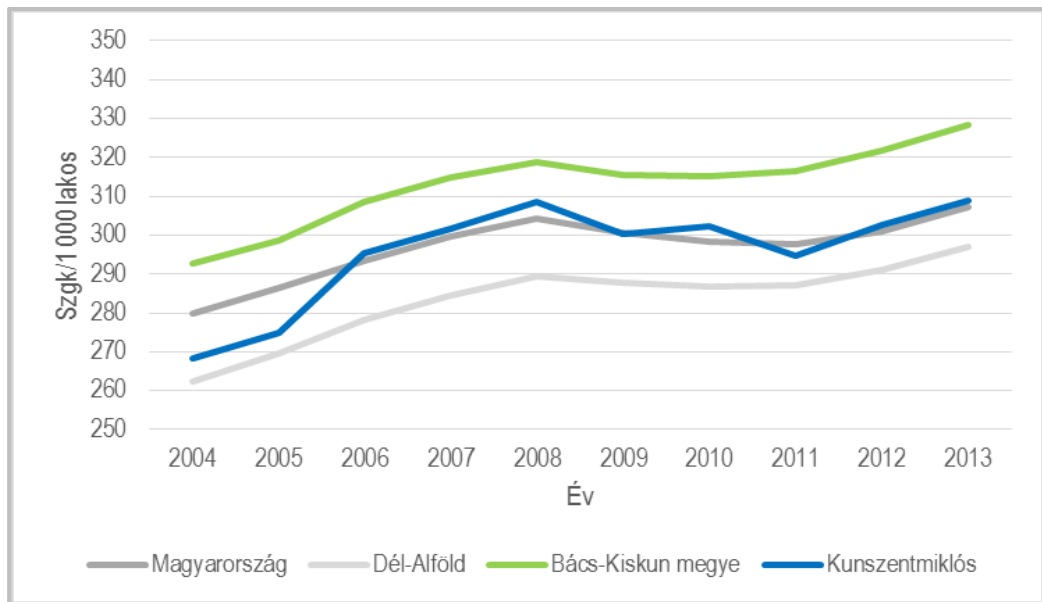
A vasút a településen egy helyen keresztezi a közutat, ez a Városkapu út.

Motorizáció

Az alábbi diagram a KSH adatai alapján mutatja a település motorizációjának alakulását. Látható, hogy Kunszentmiklóson az 1 000 főre eső személygépjárművek száma nagyjából megegyezően alakul az országos átlaggal, ami ugyan alacsonyabb Bács-Kiskun megyei értéknél, de magasabb, mint a Dél-Alföldön általában.

28. ábra: Motorizáció alakulása

Forrás: KSH idősoros adatok

1.15.3 Parkolás

A parkolási lehetőségek nem elegendőek a jelentkező igények kielégítésére. A kiépített parkolóhelyek száma igen alacsony, és az útszegélyek töredezettsége valamint az útpadkák megsüllyedése miatt lehetetlen az utak mellett szabályosan parkolni. A szabálytalanul parkoló autók nemegyszer a tűzoltóságot is gátolták feladatai ellátásában, ami katasztrófa helyzetben végzetes következményekkel járhat.

Fontosabb nagyobb parkolók:

- Vasútállomás: 98 férőhelyes P+R parkoló
- Strandparkoló: 49 férőhely, ebből 2 mozgássérültek részére
- Kálvin tér: 20 férőhely
- Templom mögötti parkoló: 12 férőhely
- Gimnázium előtti parkoló: 16 férőhely
- Endrédy u. parkoló: 3 férőhely, ebből 1 mozgássérültek részére
- VDÁMK parkoló: 16 férőhely
- Szent Erzsébet tér: 12 férőhely

1.15.4 Áruszállítás

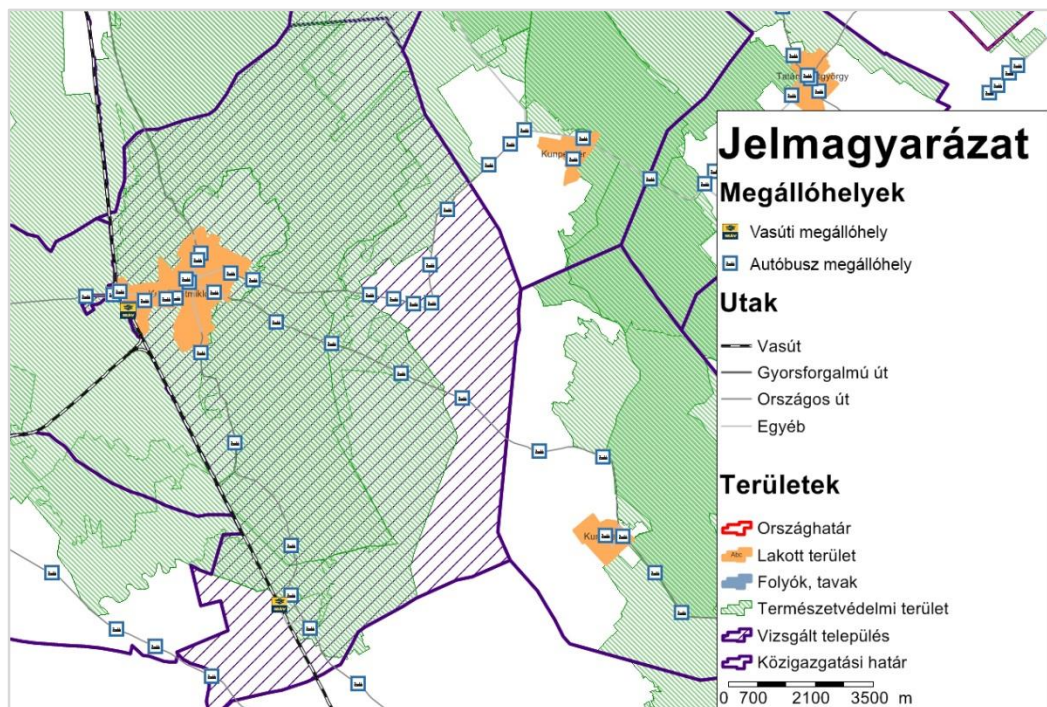
A településen az áruszállítás kérdésköre nem jelent komoly problémát. Főbb áruszállítási célpontok az alábbiak:

- Mediterrán Magyarország Kft: (cserépgyár) Kossuth Lajos utca 64.
- Schneider Electric Energy Magyarország Villamos Kapcsolóberendezések Gyártó Kft.: (elektronikai termékek gyártása) Kossuth Lajos utca 60.
- Temaforg Kunszentmiklós Kft.: (textilipari vállalat) Rákóczi u. 63.

- Élber Kft.: (Élelmiszer ipari tartályok): Rákóczi Ferenc u. 62
- Otis Bt: (Nagykereskedő) Ipari park 6.
- TAROPLAST KFT. (műanyag rekesz gyár) Rákóczi u. 59/c
- Első Pesti Malom és Sütőipari Zrt.: (malom) Gőzmalom u. 1.
- Lesi Árpádné TÜZÉP és Építőanyag kereskedés: Rákóczi u. 57.

1.15.5 Közösségi közlekedés

36. térkép: Közösségi közlekedési megállóhelyek

Forrás: NKS országos modell, bemenő adatok: 2011/2012. évi autóbusz és vasúti menetrendek

1.15.5.1 Autóbuszos közösségi közlekedés

Autóbuszos
infrastruktúra

A településen 7 db autóbusz megállóhely van. A fontosabb megállóhelyek a város belterületén, a városközpontban helyezkednek el. A helyközi és távolsági tömegközlekedést lebonyolító autóbuszjáratok jelenleg csak a szegély melletti megállóban vagy leálló sávban kialakított megállóban tudnak várakozni, az utasforgalomtól függően sokszor hosszabb ideig is, jelentősen lassítva ezzel a forgalmat és balesetveszélyt is jelentenek. A megállókban hiányoznak vagy leromlott állapotúak a fedett utasvárók, nem egységesek, más-más terv szerint, más-más anyagból készültek. Az érintett megállók mind a település főbb közlekedési útvonalain találhatóak, csúcsidőszakokban jelentősebb forgalommal terheltek.

Helyközi és távolsági
autóbusz közlekedés

A várost érintő helyközi autóbusz szolgáltatást túlnyomó többségben a Kunság Volán Zrt. látja el, a közszolgáltatói szerződésben foglalt feltételekkel. A Kunság Volán Zrt. az Dél-alföldi Közlekedési Központ Zártkörűen működő Részvénytársaság (DAKK Zrt.) egyik alapítója.

A város rendelkezik közvetlen járatokkal mind Budapest (napi 3 induló járat, menetidő 01:25 – 01:30 között), mind a megyeszékhely Kecskemét (napi 13 induló járat, menetidő 01:20 – 01:35 között) felé.

Kunszentmiklós és környéke Volán hálózatát elemezve látható, hogy a hálózati lefedettség néhány összekötő út kivételével lényegében megegyezik a közúthálózattal, fizikailag minden település elérhető. A kisebb településeken jellemzően 1-2, a nagyobbakon ennél több megállóhely található. Kunszentmiklóson a helyközi megállóhelyek döntő többsége az 5203. j és 5205. j. összekötő utak belterületi szakaszain helyezkedik el. Kunszentmiklós közigazgatási területén 28 helyközi megálló található. A városközpont, az oktatási és közintézmények, továbbá a vasútállomás közvetlenül elérhető.

A város helyközi megállóiban jellemzően legalább óránként áthalad helyközi busz. A forgalmasabb helyeken (pl. Hold u., Malom, Petőfi lakótelep) kb. 30 járat áll meg egy munkanapon, de a kisebb megállóknál is 15-20 db. Kunszentmiklóson nincsen külön autóbusz állomás, a legforgalmasabb megállóhely a Fő tér, amelyet egy átlagos munkanapon kb. 86 járat érint, valamint a Vasútállomás, amelyet egy átlagos munkanapon kb. 60 járat érint.

Helyi autóbusz
közlekedés

Kunszentmiklóson nincs helyi autóbusz közlekedés, a településen belüli kapcsolatot a helyközi járatok biztosítják, ez azonban nem felel meg a helyi igényeknek. Az óvodás gyerekeket az önkormányzat tulajdonában lévő kisbusszal szállítják reggel és délután négy órakor

1.15.5.2 Vasúti közösségi közlekedés

A települést érintő
vasútvonalak,
hálózati kapcsolatok

Kunszentmiklós város kötőpályás kapcsolatát Kunszentmiklós-Tass és a külterületen Bösztör vasútállomások biztosítják. szolgálati hely a Magyar Államvasutak Zrt. által üzemeltetett 150-es számú, Budapest (Ferencváros) – Kiskunhalas – Kelebia országhatár vasútvonal elágazó állomása.

A Budapesten induló vasútvonal hozzávetőleg 159 km hosszú vonal a Duna-Tisza közén, Budapesttől dél felé haladva a magyar-szerb országhatárra vezet, ott csatlakozik a szerb vasúthálózathoz. Az I. kategóriás vasútvonal a nemzetközi törzshálózat, egyben az Európai Unió TEN-T személyforgalmi átfogó hálózat, valamint az áruszállítási törzshálózat része. Szerepe Magyarország (közvetve Nyugat-Európa) és a Balkán közötti vasúti áru- és személyszállítások lebonyolítása, a Bécs – Budapest – Belgrád közötti kapcsolat biztosítása. Másodlagos szerepe a vasútvonal által érintett térség regionális személy- és áruszállításának lebonyolítása. A vonal Ferencváros – Kunszentmiklós-Tass állomás között ráadásul a budapesti elővárosi vasúthálózat része.

A vasútvonal szerepéhez méltatlan műszaki infrastrukturális állapottal rendelkezik. A vonal mindössze 1,8 km hosszú kétvágányú szakasszal rendelkezik Ferencváros és Soroksári út állomások között. A fennmaradó mintegy 157 km hosszú szakasz egyvágányú, teljes egészében villamosított. A Ferencváros – Soroksár szakasz (8,9 km) a 2000-es évek elején korszerűsítésre került, így ez 80/100 km/h engedélyezett sebesség és 225 kN tengelyterhelésű. A vonal további, mintegy 148 km hosszúságú szakasza 80 km/h sebességre és 210 kN tengelyterhelésre engedélyezett, önműködő térközi közlekedésre és vonatbefolyásolásra kiépített. A vonal általános műszaki állapota nagyon rossz, meghatározó szakaszának átfogó korszerűsítése évtizedekkel ezelőtt történt.

Vasúti szolgáltatás

A 2014/2015. évi menetrend szerint az állomást egy hétköznapi nap átlagosan 57 személyszállító és 34 tehervonat érinti. A menetrendi szerkezet ütemes jellegű. A nemzetközi, Budapest és Belgrád közötti vasúti kapcsolatot négy vonatpár biztosítja, melyek közül három pár a teljes vonalon végighalad, egy pár, Bécs és Belgrád között közlekedő (344-es számú) AVALA EC vonat a vonalat csak Kelebia országhatár és Kiskunhalas között érinti, onnan kerülő útirányon át Kiskunfélegyháza, Kecskemét – Ceglédre át éri el Budapestet.

A belföldi regionális személyforgalmat a kétóránként Budapest (Keleti pu.) – Kelebia között közlekedő gyorsvonatok bonyolítják le, melyek Budapest-Keleti és Kunszentmiklós-Tass között csak Ferencváros és Pesterzsébet, Kunszentmiklós-Tasstól minden állomáson és megállóhelyen megállnak. A budapesti elővárosi forgalmat a Kőbánya-Kispest és Kunszentmiklós-Tass között közlekedő személyvonatok látják el, melyek minden állomáson és megállóhelyen megállnak.

A gyorsvonatokkal Budapest Kunszentmiklós-Tass állomásról 63-64 perc, Bösztör állomásról 74-79 perc, Kiskunhalas pedig 83-84, illetve 65-83 perc alatt érhető el. Az elővárosi személyvonatokkal Kunszentmiklós-Tass állomásról Budapest (Ferencváros) 64-69 perc alatt közelíthető meg.

Hivatalos utasforgalmi adatok nem állnak rendelkezésre, azonban Kunszentmiklós-Tass állomás utasforgalma közepesnek mondható, míg Bösztör állomásé elenyésző.

Magyarország Kormánya és a Kínai Kormány között létrejött szerződés értelmében, megépülhet a Budapest-Belgrád két nyomvonalas vasúti pályaszerkezet, mely érinti a városi vasútállomást is. A fővárosba történő utazás időtartama jelentősen csökken. Jelenleg a megvalósíthatósági tanulmány elkészítése van folyamatban, 2015. évben elkezdődnek a kivitelezési munkálatok.

1.15.5.2.1 Kunszentmiklós-Tass állomás

Elhelyezkedése, megközelíthetősége A szolgálati hely 8 vágánnyal és néhány további csonkavágánnyal rendelkezik, Budapesttől (Ferencváros) 53,5 km-re, Kelebia országhatártól 105,6 km-re található. Településhez viszonyított elhelyezkedése kedvezőtlen, a település Tasskertes nevű városrészének is a nyugati szélén, a lakott területek határában fekszik. Megközelíteni a városközpont felől a Szabadság utcán keresztül lehet, a távolság a központtól jelentős, több mint két kilométer.

Kereskedelmi létesítmények A helyi áruforgalmat az I. számú rakodóvágány és a mellette található oldalrakodó, valamint a burkolt rakterület szolgálja. Az oldalrakodón található raktár használaton kívül van.

A kereskedelmi létesítményeken kívül sajátcélu vágányok is ágaznak ki az állomásról.

Utasforgalmi létesítmények Az utasok le- és felszállására a személyvonati vágányok közötti 400 m hosszú, sínkoronasztintű alacsony és keskeny peronok szolgálnak. A peronok a felvételi épület felől szintben közelíthetők meg, az akadálymentesség nem biztosított.

A közepes állapotú felvételi épület az állomás keleti, település felőli oldalán található.

Problémák A Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. 2009-ben Az elővárosi vasútvonalak megállóhelyei megközelítésének fejlesztése, a ráhordás feltételeinek javítása: P+R és B+R parkolók, buszfordulók építése című, KÖZOP 5.3.0-08-2009-0001 számú pályázat keretében többek között a 150 sz. vasútvonal Dunaharaszti - Kunszentmiklós közötti szakaszára vonatkozóan előkészítette egy 91 férőhelyes parkoló és egy 40 férőhelyes kerékpártároló létesítését a városban közvilágítással, kamerarendszerrel a vasútállomáson.

A vasútvonal teljes korszerűsítése szükséges, beleértve Kunszentmiklós-Tass vasútállomást és az utasforgalmi létesítményeket is. Az állomási előtér rendezésével annak megközelítése rendeződik. 2015-ben a fentebb jelzett előkészített projektet a MÁV Start Vasúti Személyszállító Zrt. valósította meg. A pályázatból felújításra került a vasútállomás előtti tér. 91 darab P+R, 20 darab B+R parkoló, négy férőhelyes buszmegálló és gyalogátkelőhely került kialakításra, valamint megoldották a csapadékvíz elvezetését.

1.15.5.2.2 Bösztör állomás

Elhelyezkedése, megközelíthetősége A szolgálati hely 4 vágánnyal rendelkezik, Budapesttől (Ferencváros) 63,5 km-re, Kelebia országhatártól 95,6 km-re található. Az állomás Bösztör tanya szomszédságában, lakott területektől távol található, megközelíteni a Kunszentmiklós – Szabadszállás közötti 5203. j. összekötő útból kiágazó, a vasútállomásra vezető 52314. j. útról lehet.

Kereskedelmi létesítmények	A helyi áruforgalmat az I. számú rakodóvágány és mellette burkolt rakterület szolgálja. Az utasok le- és felszállására a személyvonati vágányok közötti 250 m hosszú, sk+15 cm magas alacsony és keskenyperonok szolgálnak. A peronok a felvételi épület felől szintben közelíthetők meg, az akadálymentesség nem biztosított.
Utasforgalmi létesítmények	A közepes állapotú felvételi épület az állomás nyugati oldalán található. Az állomás előtere kiépítetlen, sem parkoló, sem kerékpártároló, sem autóbusszmegálló nem található.
Problémák	Az állomást az utasforgalom részére célszerű megszüntetni.

1.15.6 Kerékpáros közlekedés

Jelenlegi helyzet	A településen a kerékpározás viszonylag gyenge infrastrukturális és forgalomtechnikai adottságainak ellenére a KSH 2011-es népszámlálási adatai szerint a kerékpározás részaránya 40% körüli. Az önkormányzat tájékoztatása szerint főbb kerékpáros célpontok az iskolák, óvodák, temetők és a Tesco, valamint a vasútállomás.
Infrastruktúra	Kunszentmiklós város területén 1654 m hosszú közös gyalog- és kerékpárút található, amely a Rózsa utcával majdnem párhuzamosan halad, majd folytatódik a Rákóczi Ferenc úton ki egészen a vasútállomásig. A kerékpárút aszfalt burkolattal rendelkezik, teljes hosszán közvilágítás biztosított. Állapota erősen leromlott. Az önkormányzat fontosnak tartja a kerékpározás feltételeinek minél általánosabb megteremtését, szem előtt tartva maximálisan a közlekedésbiztonság szempontjait, valamint azt a tényt, hogy a kerékpár nem egy szűk réteg közlekedési eszköze, hanem gyakorlatilag olyan korhatár nélkül igénybe vehető jármű, mely használoinak közlekedési szabályismerete széles határok között mozog.
Értékelés	A kistérség fejlesztési koncepciójában szerepel Tass és Kunszentmiklós között kerékpárút létesítése, mely Kunszentmiklóst Tasskertesen keresztül kötné össze Tass községgel.

1.15.7 Gyalogos közlekedés

Infrastruktúra	A városon belterületén áthaladó utak mentén legalább egyik oldalon található szilárd burkolatú járda legalább 1 méter szélességben. A város belterületén található úthálózata nem rendelkezik teljes egészében járdával. Hiányoznak a közlekedést segítő műtárgyak, utcabútorok.
Igények, forgalmi jellemzők	A KSH 2011-es népszámlálási adatai alapján a településen belüli – kizárólag – gyalogos helyváltoztatások részaránya 29%. A főbb gyalogos célpontok megegyeznek az előzőekben megemlített kerékpáros célpontokkal.

1.15.8 Egyéb, közlekedéssel kapcsolatos megállapítások

Az önkormányzat tájékoztatása szerint nagy közlekedési probléma a rengeteg kátyús, aszfaltburkolat nélküli út. Főleg most, mivel a nemrég megvalósult csatornázás miatt, még a már leaszfaltozott, korábban jó állapotú utcák minősége is kívánni valókat hagy maga után.

Tervezett fejlesztések:

- Buszváró, -parkoló létrehozása. Cél: félig fedett buszparkoló és buszváró létrehozása a város központjában. A városban nincs buszpályaudvar, ezért a buszok gyakran olyan helyen kényszerülnek leparkolni, ahol parkolásukkal akadályozzák a közlekedést. Mivel a

településen lévő iskolákban nagyon sok nem helyi diák tanul, ezért a reggeli óráktól egészen délutánig sűrű a buszközlekedés. Az önkormányzat tájékoztatása szerint sürgető probléma egy félig fedett, félig nyitott buszparkoló létrehozása.

- Ipari Park infrastrukturális fejlesztése. Tervezett egy oda vezető út kiépítését közvilágítással.
- Belterületi útfelújítások a közlekedési koncepciónak megfelelően.
- Belterületi kerékpárút építés
- Kunszentmiklós-Tass összekötő kerékpárút építés.

A projektmegvalósítás közlekedési szempontú kockázatainak kezelésénél kiemelten fontos a lakosság és az érintett szervek minél szélesebb körű és részletesebb tájékoztatása, illetve bevonása a folyamatokba már az egyes projektek tervezésének kezdeti fázisaitól.

1.16 Közművek állapota és energiahatékonyság

1.16.1 Víziközművek

A hazai víziközmű ellátás, szolgáltatás aktuális és jövőbeni feladatokat jelentő súlypontjai az üzemelő és távlati vízbázisok biztonságba helyezése, az ivóvízellátás vízminőségi problémáinak rendezése, a szennyvízelvezetés, szennyvíztisztítás fejlett európai országokhoz viszonyított elmaradásának megfelelő ütemben történő felszámolása a vízbázisvédelem szempontjaira is figyelemmel és a megújult szabályozásoknak megfelelő víziközmű szolgáltatási struktúra, díjrendszer kialakulása.

2013. január 1. napjától a BÁCSVÍZ Zrt. kezeli az Önkormányzat tulajdonába került ivóvíz és szennyvíz hálózatot, a szerződés alapján a Vagyonkezelő vagyonkezelési díjat fizet a Vagyonkezelésbe Adók részére, melyet minden évben a várható értékesítési volumennel módosítanak.

1.16.1.1 Vízgazdálkodás és vízellátás (ivó, ipari, tűzoltó, öntözővíz és termálvíz hasznosítás)

Ivóvíz, vízbázis

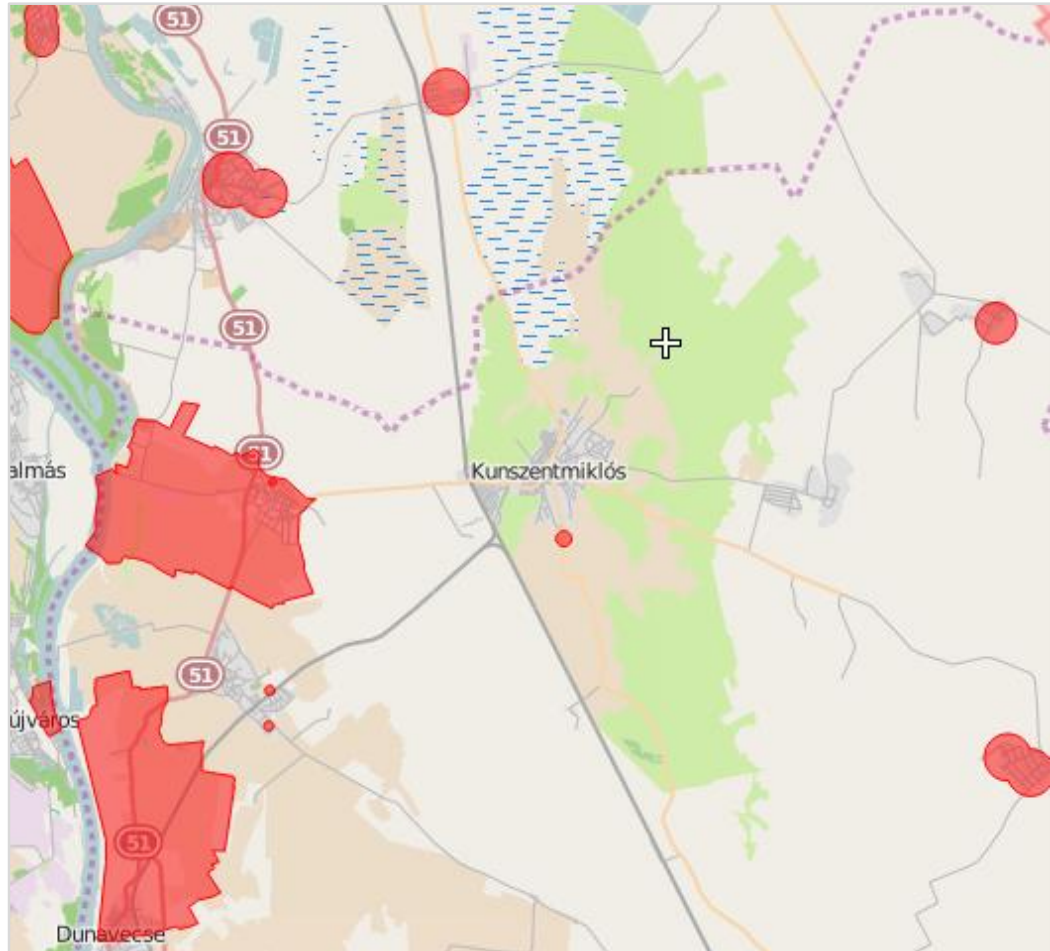
A 123/1997. (VII. 18.) Kormányrendelet értelmében az ivóvízminőségű, az ásvány- és gyógyvízhasznosítást szolgáló igénybe vett, vagy távlati hasznosítást szolgáló közcélú vízbázisok esetén, ahol a védőidomnak van felszíni metszete, akkor védőidomot, védőövezetet kell kijelölni. Minden más esetben a védőidom, védőterület kijelölhető.

2014 áprilisában megalakult a Homokhátság vízpótlásának megoldását célul kitűző Duna-Tisza Közi Hátság Vízpótlásáért Egyesület, amely társadalmi párbeszéd folytatását, illetve a több évtizede húzódó projekt előmozdítását tűzte ki fő céljául.

A város ivóvizét a Tass - Gudmon-foki parti szűrővíz vízbázis biztosítja. Innen távvezetéken keresztül jut el az ivóvíz a városba. A vízbázis védőidom kijelölése megtörtént, kunszentmiklósi területeket nem érint. A szolgáltatott víz minősége minden paraméter tekintetében megfelel az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről szóló 201/2001. (X. 25.) Kormányrendeletben foglaltaknak.

Havária esetére rendelkezésre áll egy 300 m talpmélységű mélyfúrású (6. számú) kút is, de a belőle nyerhető víznek a vas és a mangán tartalma meghaladja a határértékeket.

37. térkép: A vízmű védőterületének felszíni vetülete

Forrás: <http://okir.kvvm.hu/fevi/> 2015.

Ivóvízellátás

Közszolgáltató: Bácsvíz Zrt. (6000 Kecskemét, Izsáki út 13.)

A vízbekötések száma 2011-ben 3127 db volt, az egyéb bekötéseké 124 db. Közkifolyó kút 24 db található a városban.

A település ivóvízhálózatának a hossza a 2011. évi KSH adatok szerint 64,7 km. A településnek nincs külön lekötött vízigénye. A vízbázisról öt település nyeri az ivóvizét, és az együttes lekötött vízigény 1 200 000 m³. A zavartalan vízellátáshoz szükséges víznyomást egy 34 m magas, 500 m³ térfogatú vasbeton víztorony biztosítja.

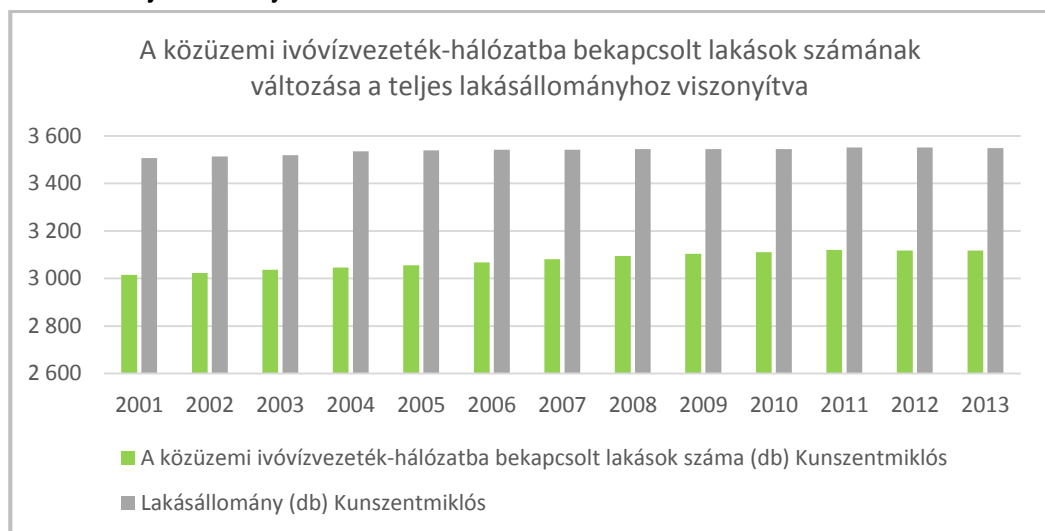
Közüzemi ivóvízvezeték-hálózattal és közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózattal kapcsolatos statisztikai adatok, összehasonlítva néhány dél-alföldi járásszékhellyel:

48. táblázat: Közüzeti ivóvízvezeték-hálózat és közüzeti szennyvízgyűjtő-hálózat

2011. évben	Közüzeti ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások száma (db)	Közüzeti ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (%)	A közüzeti szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások száma (db)	A közüzeti szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (%)	Lakásállomány (db)
Bácsalmás	2885	92,29	408	13,05	3126
Jánoshalma	3930	88,59	731	16,48	4436
Kiskőrös	6065	89,96	5598	83,03	6742
Kiskunmajsa	3935	74,04	3714	69,88	5315
Kunszentmiklós	3251	91,66	608	17,12	3551
Tiszakécske	4538	85,08	1564	29,32	5334

Forrás: KSH 2011.

29. ábra: A közüzeti ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások számának változása a teljes lakásállományhoz viszonyítva

Forrás: KSH idősoros adatok

Az Észak-Bács-Kiskun megyében rendelkezésre álló felszín alatti vízkészletek minősége a magas arzén-, ammónium-, vas- és mangántartalom miatt nem felel meg az uniós elvárásoknak. A települések derogációs kötelezettségének teljesítése érdekében Tiszakécskén is megvalósul a Kék-víz" Észak-Bács-Kiskun Megyei Ivóvízminőség-javító Program (KEOP-1.3.0/09-11-2011-0023). A Kék-víz programon belül nyolc település (Bugac, Izsák, Tiszaalpár, Kerekegyháza, Lajosmizse, Nyárlőrinc, Orgovány és Városföld) önálló vízművel gyarapodik és napi 60 ezer köbmétert meghaladó új tisztítási technológiai kapacitás épül ki. További települések ellátásához a kivitelező 171,5 km vezetékét létesít, és térségi rendszereket alakít ki. Az összes költség ötöde a meglévő hálózatok felújításában, tisztítási csomópontok és körvezetékek építésében hasznosul.

A „Kék-víz” Észak-Bács-Kiskun Megyei Ivóvízminőség-javító Program az alábbi 30 településen valósul meg: Apostag, Ágasegyháza, Ballószög, Bugac, Bugacpusztaháza, Dunavecse, Fülöpháza, Fülöpkab, Gátér, Helvécia, Izsák, Kecskemét, Kerekegyháza, Kiskunfélegyháza,

Kunadacs, Kunbaracs, Kunpeszér, Kunszentmiklós, Lajosmizse, Lakitelek, Nyárlőrinc, Orgovány, Pálmónostora, Petőfiszállás, Szabadszállás, Szalkszentmárton, Tass, Tiszaalpár, Városföld.

A Duna Kistérségi Vízmű által szolgáltatott ivóvíz minősége megfelel a 201/2001. (X.25.) Korm. rendelet által meghatározott vízminőségi határértékeknek. A tervezett vízigények figyelembe vételével a kistérségi rendszer technológiai bővítését nem tartják indokoltnak, rekonstrukciós jellegű munkákat terveznek elvégezni, mely Kunszentmiklóson nyomás fokozók építését jelenti. A nyomásfokozókra érkező víz a tervezett Tass II csővezetéken keresztül érkezik (140-22/2014/VH. számú vízjogi létesítési engedély, hatályos 2016. december 31-ig). A Gudmon-foki vízbázis bővítése céljából 4 db kút létesül (a vízbázis 11 db kútjából jelenleg 6 db üzemel). (98718-1-13/2014. számú vízjogi létesítési engedély, hatályos: 2016. július 31-ig).

Termásvízhasználat

A magyarországi felszínalatti vizek és ezen belül is kiemelten a termásvízkincs védelme, megőrzése, illetve fenntartható és integrált térségi hasznosítása a területfejlesztési politika országosan kiemelt célja és kiemelt területfejlesztési feladata. Bács-Kiskun megyében található a régióban a legkevesebb üzemelő termálkút (37 db). A kutak jellemzően mezőgazdasági hasznosításúak, gyógyfürdők Kiskunmajsán, Dávodon, Tiszakécskén, Kecskeméten találhatóak.

Kunszentmiklóson a helyi strand vízellátását termásvíz biztosítja.

Öntözés

Az öntözéshez a területen vízbázis nem áll rendelkezésre.

1.16.1.2 Szennyvízelvezetés, csapadékvíz-elvezetés; felszíni vízrendezés

Szennyvízcsatorna hálózat

Szennyvíztelep

Kunszentmiklós szerepel a 25/2002. (II. 27.) Korm. r. 2. számú mellékletében, vagyis a települési szennyvizek közműves szennyvízelvezetését, tisztítását, illetőleg ártalommentes elhelyezését meg kell valósítani 2015. december 31.-ig. A település elavult technológiával rendelkező szennyvíztisztító teleppel rendelkezik. A város első 150 m³/d kapacitású szennyvíztisztító telepe 1971-ben épült meg, az abban az időszakban általánosan alkalmazott oxidációs – árkos, totáloxidációs technológiával. A telep jelenlegi kapacitása 450 m³/d, 700 mg/l KOI minőségű szennyvíz tisztítása. A mintegy 20 000 m² alapterületű bekerített tisztítótelep a településtől É-ÉNY-i irányban az 5203 számú közút mellett fekszik.

Jelenleg a szűk településközpontra kiterjedő gravitációs csatornahálózatban összegyűjtött szennyvizet MOBA átemelővel DN 150-es nyomócsövön juttatták ki a telepre. A közművek kiépítésével párhuzamosan a kapacitás növelésére is szükség volt, és a 80-as évek elején, azonos tisztítás technológiával bővítették ki.

2014. február 18-a óta zajlik a "Szennyvíztisztító telep és csatornahálózat bővítés Kunszentmiklóson" elnevezésű KEOP-1.2.0/09-11-2011-0010 azonosító számú projekt kivitelezési munkája.

A szennyvízcsatorna hálózat hossza jelenleg 8 038 m, keresztmetszete 150 - 300 mm. 2011. évi adatok alapján a városban található 3551 lakásból 3251 van a vízhálózatra, és 608 a csatornahálózatra kötve. Ez utóbbi szám jelentősen nőni fog az új telep és szennyvízhálózat beüzemelése után. A meglévő, összesen 450 m³/d névleges kapacitású telepre 300 - 450 m³/d szennyvíz érkezik a csatornahálózat végátemelőjéről. A folyamatban lévő bővítéssel a vízjogi engedélynek is megfelelően a tisztítandó szennyvíz mennyisége eléri az 850 m³/d értéket. **A projekt kivitelezése most fejeződik be, a település csatornázottsága 100 % lesz, a projekt 2015 szeptemberében zárul.** Erre a beruházásra 2012. március 1-én született meg a támogatói döntés melynek értelmében Kunszentmiklós Város Önkormányzata 2.196.802.034 Ft vissza nem térítendő európai uniós forrást nyert el, mely a teljes beruházás költségének mintegy 84 %-át fedezi. Az Önkormányzatnak és a lakosságnak a beruházás költségeinek 16 %-át kell biztosítani. Kérdés, hogy a lakosság milyen módon tudja az önrészt biztosítani, ad-e ehhez az

önkormányzat támogatást, hozzájárulást. A Társulat által elfogadott alapszabály szerint a csatornahálózatra csatlakozó ingatlantulajdonosoknak hozzájárulásként 160.000.- Ft-ot kell megfizetniük, melyet Fundamenta szerződés megkötésével is teljesíthetnek kedvezményesen. Az új csatornahálózatra való rákötéshez szükséges lakossági önrész előteremtése a lakosságnak nagy terheket jelenthet, ezért az önkormányzatnak szükséges forrást, esetleg hitellehetőséget, ill. szociális alapon támogatást biztosítani.

Közzolgáltató: BÁCSVÍZ Zrt. (6000 Kecskemét, Izsáki út 13.)

30. ábra: A közüemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások számának változása a teljes lakásállományhoz viszonyítva

Forrás: KSH idősoros adatok

A város területén keletkező, nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz elhelyezésére kialakított földmerülő tároló működési engedélye 2015. 12. 31-én lejár. A leürítő a szennyvízberuházás lezárása után megszüntetésre kerül tekintettel arra, hogy a bővítés alatt álló szennyvíztisztító telep szippantott szennyvizek fogadására is alkalmas lesz.

Szennyvízkibocsátás

A tisztított szennyvíz befogadója a XXXI. számú belvízcsatorna. A képződő fölös iszap víztelenítése gravitációs sűrítése után szikkasztóágyakon történik. Ezt követően az iszap Kecskemétre a BÁCSVÍZ Zrt. telepére kerül, ahol rothasztás majd stabilizálást követően az ÁNTSZ által bevizsgált területekre kerül ki tápanyag utánpótlás céljából.

Ipari eredetű szennyező források elenyészők. Az ipari park területén két cég alkalmaz vegyszeres technológiát, de környezetszennyezésre nem volt eddig példa az esetükben.

Az uszoda és a gyógymedence vizét a Bakérbe vezetik, amelyik keresztülfolyik a városon. E vizek sótartalma rendkívül magas így csak hígítva lehet a csatornába vezetni, ami nem egyszerű feladat, hiszen minden víz sótartalma a határérték körüli.

Csapadékelvezetés

A belterületi vízrendezés kifejezetten önkormányzati feladat és a települések felszíni vizeinek az elvezetésével foglalkozik. Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdése tartalmazza a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható

közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatokat, melynek 11. pontja szerint az önkormányzat feladata a helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás.

A települések belterületén elvégzendő vízrendezési munkákat befolyásolják a települést jellemző körülmények, mint például a település szerkezete, vízhálózata, hidrológiai jellemzők, lejtési viszonyok, talajtani adottságok, stb. A település szerkezete, beépítettsége nagyban meghatározza a vízrendezési művek vonalvezetését, a nyílt vagy zárt rendszerű árkok, csatornák kialakítását. A sűrűn lakott, burkolattal ellátott helyeken a zárt rendszerek szükségesek (bár számos hátrányt hordoznak), míg a laza - falusias vagy zöldövezetes településeken a nyílt, tájba illő vízvezető árkok kialakítása javasolt.

Kunszentmiklós város vizeit az Apaji (XXXI.) csatorna és a Bak-éri (XXXII/a.) csatornák, mint befogadók szállítják a Kiskunsági főcsatornába. E két csatorna szállítja a város belterületének csapadékból eredő vizeket. Ezen csatornák az ADUVIZIG Kunszentmiklósi Szakaszmenedzsment kezelésében állnak. Valamennyi csatorna rendelkezik vízkormányzásra alkalmas műtárgyakkal, melyeket a kezelők üzemeltetnek.

Az Önkormányzat folyamatosan biztosítja a település csapadékvíz árokrendszer megfelelő állapotát (rézsűápolás, medertisztítás, átvezetők tisztítása stb.).

A településen és térségében igen komoly problémát jelent a belvíz.

Kunszentmiklós Város 2010-2015 közötti időszakban öt alkalommal nyújtott be vis maior támogatásra igényt természeti eredetű vis maior esemény (belvíz) miatt a Bács-Kiskun Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatósághoz. A benyújtott igénylések, illetve a helyszíni ellenőrzésről készített jegyzőkönyvek alapján megállapítható, hogy Kunszentmiklós Város területén az alábbi területek esetében volt visszatérő probléma a bel- és csapadékvíz elvezetése: Balogh József utca, Kis utca, Határ utca, Ősz utca, Virág utca, Bartók Béla utca, Kőrös utca, Akácfa utca, Virágh G. utca, Liszt Ferenc utca, Mikszáth utca, Dobó K. utca, Vasút utca, Gárdonyi utca, Bocskai utca, Erkel Ferenc utca, Ady utca, Zsák utca, Rózsa utca, Szélső utca, Kun utca, Rákóczi utca, Szabadság utca, Városkapu Park és Bak ér csatorna. A vis maior ellenőrzések tükrében javasolt, hogy a város bel- és csapadékvíz- elvezető rendszerének bővítését, felújítását a fentebb felsorolt releváns területeken kezdjék meg, ezzel is csökkentve a jövőbeni vis maior káresemények bekövetkezésének valószínűségét.

Fontos önkormányzati feladat a lakosság és vállalkozások által illegálisan létesített talajvíznyerő kutak felderítése, legalizálása. Jelenleg ez még nem történt meg.

1.16.2 Energia

1.16.2.1 Energiagazdálkodás és energiaellátás

Kunszentmiklós Város Önkormányzatának villamosenergia-fogyasztását az egyes intézmények fogyasztásai és a közvilágítás határozzák meg.

Az egyes intézmények villamosenergia-fogyasztásánál elsősorban az elektromos hőfejlesztő készülékek (bojlerek) alkalmazása, továbbá a világítástechnika jellemzői bírnak említésre méltó jelentőséggel.

A közvilágítás a Város Önkormányzata összes villamosenergia-fogyasztásnak jelentős hányadát teszi ki. A Város tulajdonában, ill. kezelésében lévő közvilágítási rendszerek korszerűsítésre szorulnak, mely megvalósítása szerepel Kunszentmiklós Város középtávú terveiben.

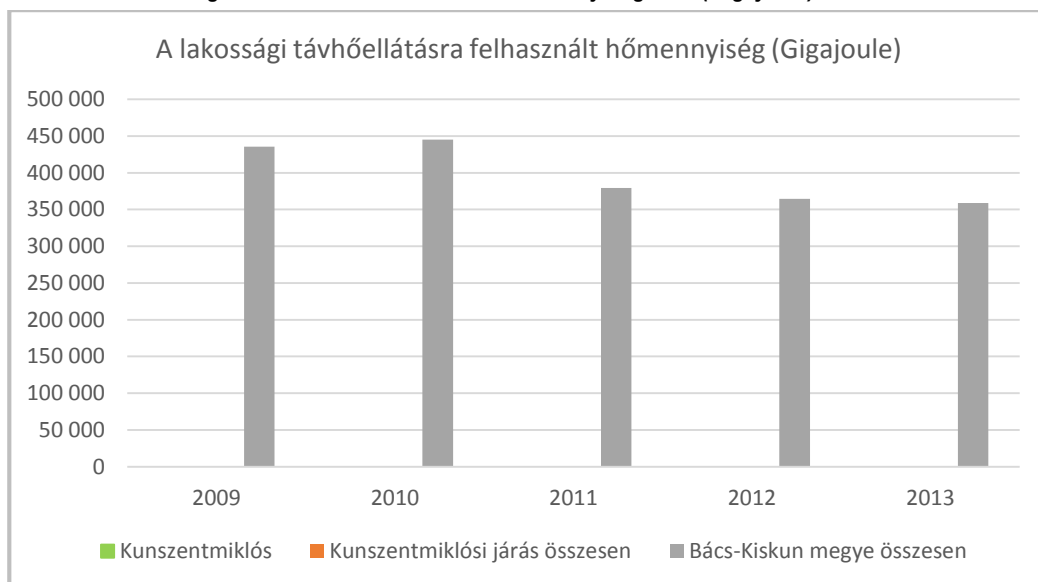
A település a villamosenergia szolgáltatója az EDF Démász Partner Kft. (6724 Szeged, Kossuth L. sgt. 64-66.).

A település gázellátása az GDF Suez Energia Magyarország Zrt (6724 Szeged, Pulcz u. 44.) szolgáltatási területéhez tartozik

A vezetékes gázellátottság a városban 90%-os lefedettségű. Emellett a lakosság különösen a külterületeken a gáz mellett a szénét is alkalmazza. Távhő rendszer a városban nem működik.

A meglévő önkormányzati létesítményekben jelenleg alacsony hatásfokú, gázüzemű kazántelegek működnek egymástól független üzemmódban. Az egyre költségesebb egyedi vezetékes földgázellátás az intézményekben a tervek szerint átváltásra kerül energetikailag kedvezőbb környezetbarát rendszerre a geotermikus energiai vagy napenergia adottságokra építve. A fejlesztés után az önálló fűtési rendszerek a geotermikus távhőellátó rendszer részeként közös termelőbázisról működnek, optimalizált nagyságrendben, a gázüzem csúcsraajátási lehetőségének biztosítása mellett. A termálszolgáltatásba bekapcsolásra kerülő létesítmények alapgépészeti berendezése 2 épület kivételével 9-22 éves. A hőtermelő berendezések korábban minden esetben átalakításra kerültek, az akkori kor színvonalának megfelelő kazánok, illetve hőtechnikai szabályozók telepítésével, a tényleges, optimalizált hőfogyasztási nagyságrendek figyelembe vétele nélkül, melynek eredményeként minden egység túlméretezett.

31. ábra: A lakossági távhőellátásra felhasznált hőmennyiségének (Gigajoule) változása

Forrás: KSH idősoros adatok

1.16.2.2 Megújuló energiaforrások alkalmazása, a környezettudatos energiagazdálkodás lehetőségei

A megújuló energia előállítása és felhasználása kiemelt helyen szerepel az Európai Unió és hazánk energiapolitikájában is.

Szélerenergia

Bács-Kiskun megyében területi adottságai alapján 75 m magasságban a szélsősebesség évi átlagos értéke: 5-5,5 m/s. Ennek kihasználását azonban számos, a szélerőművek telepítését kizáró tényező – leginkább természet- és tájképvédelmi követelmények – jelentősen leszűkíthetik. További problémája e térségeknek, hogy a szélirányok nem konzekvensek, szinte minden szélirány előfordul és 3–4 jelentősebb szélirányban is azonos szélsősebesség adódik. Ugyanakkor a megyében vannak alkalmas területek szélerőművek telepítésére, ahol az átlagos szélsősebesség éves vonatkozásban 6 m/s, illetve annál néhány tizeddel nagyobb. Ez 2200–2500 óra csúskihasználást eredményez, amely a gazdaságos működés alapfeltétele. Az erőművek telepítésénél azonban figyelembe kell venni a korlátozó tényezőket, ilyen a NATURA 2000 területek, települések, vizuális hatás, vizes élőhelyek.

Kunszentmiklós környezetében jelenleg szélenergia hasznosítás nincsen.

Szoláris energia

Magyarországon a napsugárzás légkör feletti 1352 W/m² intenzitásából - a felhőzet következtében beálló veszteségeket követően - 137 W/m² fajlagos teljesítménnyel lehet számolni. Az éves átlaghoz képest igen nagy az évszakonkénti ingadozás: decemberben 32 W/m², júliusban 238 W/m², ami több mint hétszeres különbséget jelent.

Kunszentmiklós önkormányzata tájékoztatása szerint pályázatot nyújtottak be a Széchenyi Terv keretében napenergia felhasználásának kiépítésére. A rendszer telepítésére a Miklóssy János Sportközpont tetején kerülhetne sor. A pályázat segítségével ingyenes biztosíthatná a város a sportközpont részére az energiát. A beruházás három éven belül megtérülhet.

A városban jelenleg háztartási méretű háztartási méretű napelem rendszer működik az alábbi önkormányzati intézménynél:

- **Szent Imre Szakképző Iskola (6,11 kW hálózatra visszatápláló napelemes rendszer).** 2011 decemberében került sor a kivitelezésre, melynek kapcsán 26 db, egyenként 235 Wp teljesítményű Q. Cells Pro típusú napelemet telepítettek az iskola cserépborítás tetejére. A rendszer összfelülete 43 m², a hálózatra való visszatáplálást egy Fronius inverter segítségével történik.

Vízenergia

nem releváns

Biomassza

nem releváns

Geotermikus energia

A Dél-alföldi régió a geotermikus potenciált tekintve kiemelkedik a többi régió közül, amelynek oka az Alföld déli része alatt elterülő, jelentős termálkészleteket tartalmazó, felső-pannon korú üledékes medence homok-homokkő rétegei, ezáltal az 50–80 °C hőmérsékletű hévíz feltárására szinte az egész régió területe alkalmas. A város kedvező geotermikus adottságai régóta ismertek, hiszen a településen jelenleg is működik termálfürdő. Hidrogeológusi szakvélemény szerint egy új termálkútból 40 °C-os víz tárható fel, ami jó alap az energetikai hasznosításhoz.

A városi strand termálvízzel üzemel.

1.16.2.3 Az önkormányzati intézmények energiahatékonysági értékelése

Az önkormányzati intézmények energiahatékonyságát növelni kell, olyan módon, hogy vizsgálni és támogatni kell a településen a korszerű, megújuló energia-források (geotermikus- és napaenergia) alkalmazásának, elterjesztésének lehetőségeit. Felül kell vizsgálni az önkormányzati tulajdonában, üzemeltetésben, vagy kezelésben lévő épületek energiagazdálkodását. Ezen belül szükségszerű felmérni az épületek nyílászáróinak állapotát, az épületekben meglévő fűtési rendszer állapotát, korszerűségét, hatékonyságát, hőszigetelés kialakításának szükségességét. Az állapotfelmérő vizsgálatok elvégzését követően fel kell állítani az elvégzendő munkák prioritását, a hozzájuk rendelhető költségeket, a rendelkezésre álló forrásokkal, pályázati lehetőségekkel együtt.

Az önkormányzati intézmények fűtés, meleg víz előállítás, világítás és működés célú energiafelhasználását és annak éves költségét az alábbi táblázat tartalmazza:

49. táblázat: Az önkormányzati intézmények fűtés, meleg víz előállítás, világítás és működés célú energiafelhasználása

Intézmény	Éves energia felhasználás		Éves költség (eFt)		Összesen (eFt)
	villany (kWh)	gáz (m3)	Villany	Gáz	
Önkormányzati épület	73 176	14 472	2806	2000	4806
Rendelőintézet	36 040	21 783	1323	2374	3697
Sportcsarnok	89 793	56 261	4784	8555	13339
VDÁMK	81 389	62 182	5146	6777	11923
Virágh Gedeon Szakközépiskola és Szakiskola	38 587	29 835	1859	3524	5383
Mindösszesen	318 985	184 533*	15918	23230	39148

Forrás: Kunszentmiklós város és térségének megújuló energetikai auditja, 2011.

Az adatok áttekintéséből két fontos következtetés vonható le:

- a nagy fogyasztásra és költségekre tekintettel még relatív kis százaléknyi csökkentés is jelentős megtakarítást eredményez
- nem egységes az önkormányzati intézményekkel szemben alkalmazott tarifa, melynél az eltérések csökkentése önmagában megtakarítást eredményezhet.

Kunszentmiklós Önkormányzat fenntartásában lévő intézmények, hálózatok tervezett energiahatékonyság növelő beruházásai a következők:

- Geotermikus energiahasznosítás és közműrendszer kiépítése, hőközpontok telepítése az alábbi önkormányzati fenntartású közintézményekbe: tervezett fürdő épülete, Miklóssy János Sportközpont, Varga Domokos Általános Művelődési Központ, Városháza, Virágh Gedeon Szakközépiskola és a Szakiskola Tanműhelye, Kollégiuma, Rákóczi utcai Általános Iskola
- Napenergia alapú villamosenergia termelés a Városi Sportcsarnok és Uszodában, napkollektoros melegvíz előállítás, napkollektoros fűtésrészegítés, napelemes áramtermelés
- Endrédy úti Általános Iskola fejlesztése, padlásfödém utólagos hőszigetelése, külső nyílászárók cseréje, biomassa (pellet) kazánok beépítése, világításrendszer korszerűsítése, napelemek alkalmazása hálózati villamosenergia-termelés céljából
- A városi közvilágítás energiatakarékos megújítása

A közvilágítás szempontjából problémát jelent - különösen a szegregátumok területén - a rongálás, ezért a fejlesztések szempontjából lényeges a vandálbiztos kivitelezés.

1.16.3 Elektronikus hírközlés

Az elektronikus hírközlési szolgáltatás olyan szolgáltatás, amely jeleknek (bármely értelmezhető formában előállított jel, jelzés, írás, kép, hang) elektronikus hírközlő hálózaton történő átvitelét, továbbítását biztosítja. A szolgáltatást, az elektronikus hálózatok üzemeltetését végző, azt létrehozó, vagy arra szervezett, vagy arra létrehozott szolgáltatók biztosítják. Az elektronikus hírközlés szolgáltatása alanyi jogú.

Az elektronikus hírközlési infrastruktúra lehet:

- távközlési ellátás
- műsorszórás, kábel tv ellátás

A szolgáltatás felügyelője a Nemzeti Hírközlési Hatóság (NHH), melynek területi igazgatóságai:

- Budapesti Igazgatóság
- Debreceni Igazgatóság
- Miskolci Igazgatóság
- Pécsi Igazgatóság
- Soproni Igazgatóság
- Szegedi Igazgatóság

Kábeltelevíziós
hálózat

A 7tv adása fogható az Vidékháló Kft. által üzemeltetett szélessávú optikai kábelhálózaton a Kunszentmiklósi Kistérség teljes területén, az alábbi településeken: Apostag, Dunaegyháza, Dunavecse, Kunadacs, Kunpeszér, Kunszentmiklós, Szabadszállás, Szalkszentmárton, Tass, Újsolt, Solt.

32. ábra: Kábeltelevíziós hálózatba bekapcsolt lakások számának változása

Forrás: KSH idősoros adatok

Internet-előfizetés

A kábel TV, az internet- és a telefonszolgáltatást a településen a Vidékháló Kft biztosítja.

Telefonhasználat

A telefonhálózat 100%-ban elérhető, több kábel, és telefontársaság is kínálja szolgáltatásait, de emellett a 3 mobil szolgáltató is elérhető a város teljes területéről.

1.17 Térségi és települési környezetvédelem

1.17.1 Talaj

A talaj Magyarország egyik legfontosabb, feltételelesen megújuló természeti erőforrása, melynek megóvása, sokrétű funkcióinak megőrzése, termékenységének fenntartása nem csupán a földhasználó, hanem az egész társadalom hosszú távú érdeke. Az előnyös természeti adottságok miatt a kedvező talajok aránya jó, a nagy termőképességű talajok kiterjedése jelentős. A kedvező adottságokat azonban természetes talajpusztulási folyamatok és az emberi beavatkozások egyaránt károsítják.

Kunszentmiklós környezetében 13 féle talajtípus fordul elő, amelyből 5 szerepel 5%-nál kisebb területi kiterjedéssel (futóhomok 1%, humuszos homok 2%, mészlepedések csernozjom 3%, mélyben szolonyeces réti csernozjom 3%, szoloncák 1%).

A talaj legfelső 0,5 m-es rétege barna humuszos, iszapos homokszint, amely mechanikai tulajdonságai miatt alapozásra alkalmatlan. E réteg alatt 4,6 m-ig sárga, iszapos homokliszt réteg található. A következő réteg 3,4 – 6,5 m mélységig szürke iszapos homokliszt és szürke homoklisztes finomhomok. Mindkettő a felső 0,5 m vastagságban iszapcsíkos. Az utolsó réteg szürke kavicsos homok.

A település taljai vízgazdálkodási szempontból a nagy vízvezető és vízelnyelő képességű, gyenge vízraktározó és víztartó, szélsőséges vízháztartású, áteresztő típusú, környezetföldtani szempontból felszíni szennyeződésre érzékeny, porózus képződmények közé tartoznak. A település határában ugyanakkor közepesen agyagos réti szikes területek is találhatóak. Szervesanyag tartalmuk közepes, illetve alacsony.

A mezőgazdasági művelés egyfelől hozzájárul a talajok fenntartható használatához, ugyanakkor az esetenként helytelen agrotechnika, tápanyag-utánpótlás és növényvédőszer használat, a mezővédő erdősávok kiirtása kedvezőtlen hatású. Ezen folyamatok a talajtermékenység csökkenése mellett a mezőgazdasági termelés költségeinek növekedését, az ökológiai, vízháztartási (növekvő aszályérzékenység) körfolyamatok felbomlását, a kockázatos anyagok felhalmozódását (élelmiszerbiztonság), valamint a vizek, ivóvízbázisok elszennyeződését eredményezik.

A kedvező folyamatok mellett számos helyen jelent problémát a környezeti erőforrások túlzott használata, a környezetvédelmi szempontokat és a klímaváltozás hatásait figyelmen kívül hagyó, szakszerűtlen agrotechnika és a környezettudatos gazdálkodás hiánya. Az intenzív gazdálkodás mellett a művelés felhagyása is veszélyt jelenthet, a biodiverzitás csökkenését eredményezheti (pl. özönfajok betelepülése). A parlagon hagyott területeken a kultúrállapot megőrzése, különösen az allergén gyomnövények elszaporodásának megakadályozása mezőgazdasági és környezet-egészségügyi szempontból is szükséges.

Kunszentmiklós körzetében jelentős területeket érint a szél- és vízerózió, illetve a talajtömörödés, amelyek kedvezőtlen környezeti hatásuk mellett a gazdálkodás eredményességét is rontják. Bizonyos környezeti problémák a tápanyag-gazdálkodás hiányosságaiból (tápelem arányok kedvezőtlen alakulása) erednek.

A mezőgazdasági művelésű terület összesen 15227.8078 ha-t (88,5 %) tesz ki. Az erdőterületek nagysága 511.4993 ha (3,0 %), amely az országos átlagtól (20,66 %), valamint a kistáj erdősisítettségétől is elmarad (5,94 %).

A Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Földhivatali Főosztályának tájékoztatása szerint Kunszentmiklós város külterületén az átlagos aranykorona érték művelési áganként a következő:

50. táblázat: Aranykorona érték művelési áganként

Művelési ág	Átlagos kataszteri tiszta jövedelem (AK)/ha
Gyümölcs	23,64
Kert	17,83
Szántó	13,51
Szőlő	37,74
Legelő	1,96
Rét	9,14
Erdő	5,97
Fásított terület	5,54
Nádas	9,69

Forrás: Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Földhivatali Főosztály 2015.

Külterületi termőföldek építési célú esetleges felhasználása ellen, a Tftv. 6/B. 2 § (2) a) pontja alapján, kifogást abban az esetben nem emel a Földhivatali Főosztály, amennyiben azok többségében nem érintenek átlagosnál jobb minőségű termőföldeket.

A talajszennyezéssel kapcsolatos veszélyforrás lehet a város környékén a nagyüzemi állattartásból keletkező nagy mennyiségű hígtrágya tárolása és szakszerűtlen kiöntözése, hasznosítása. A kiskertes művelési módnál a gazdálkodók agrokémiai ismereteinek hiányosságai miatt, előfordulhat a kémiai szerek túladagolása.

1.17.2 Felszíni és felszín alatti vizek

Vízfolyások, tavak

Kunszentmiklós Bács-Kiskun megye Csepeli-sík nevű kistáján helyezkedik el. A kistáj a Duna melléke a Soroksági- (Ráckevei-) ág kiágazásától Rácalmásig terjedő 57 km-es szakaszon. Itt éri el a Dunát jobbról a Hosszúréti-patak (21 km, 75 km²), a Benta-patak (54 km, 458 km²), Szent László-víz (68 km, 338 km²), és a Váli-víz (56 km, 319 km²) torkolati szakasza; balról első helyen magát a Soroksári-Dunaágot kell említeni (56 km, 1411 km²), ami felveszi a Gyáli-főcsatornát (32 km, 380 km²), a Duna-Tisza csatornát (39 km, 477 km²) és az Északi-övcatornát (36 km, 235 km²). A kistáj K-i peremén a Duna-völgyi-főcsatorna gyűjti össze az időszakos vizeket. Teljes hossza és vízgyűjtője 132 km és 3039 km², de ebből a tájhoz 34 km-es felső szakasza tartozik 934 km²-rel. Jelentősebb mellékcsatornák: XXIV. (11 km, 60 km²), XXX. (25 km, 377 km²), XXXI. (28 km, 269 km²). A kistájat az erős vízhiány jellemzi. A vízháztartási viszonyokból következőleg csak a Duna vízhozama tekinthető állandó jellegűnek. Ahogy a Soroksári-ág, a többi csatorna vízjárása is mesterségesen befolyásolt.

A kistájnak 36 különböző tava van, melyek részben természetes eredetűek, részben a szabályozáskor levágott holtágak, részben pedig halastavak, tározók és bányagödrök. A 27 természetes tó legnagyobbika a dömsödi (17 ha), együttes területük 72 ha. A 12 mesterséges tó együtt 553 ha felszínű. Köztük a délegyházi bányató (44 ha) és a dömsödi halastó (74 ha) is jelentős, de mindkettőnél nagyobbak a Líviai-halastavak (205 ha).

Az Alsó-Duna-Völgyi Vízügyi Igazgatóság tájékoztatása szerint Kunszentmiklós közigazgatási területén található teljes csatornahálózat az alábbi:

A 83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet 2. § (3) b) pontja szerinti, az állam kizárólagos tulajdonában lévő csatornák:

- Duna-völgyi- főcsatorna
- XXX. csatorna
- XXXI. csatorna
- Kiskunsági-főcsatorna

A 83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet 2. § (3) b pontja szerinti, egyéb vizek és közcélú vízellátási-művek kategóriájába tartozó csatornák:

- ADUVIZIG vagyonkezelésében lévő csatornák:

- XXXII/a. csatorna (0+000-1+800 cskm)
- XXXII/a. csatorna (1+600-3+100 cskm)
- XXXV. csatorna
- XXXV/1. csatorna (0+000-+660 cskm)
- XXII/1. csatorna
- XXI. csatorna
- DVCS mellékága
- XXXIII. csatorna
- Szabadszállási-tápcsatorna

- Nem az ADUVIZIG vagyonkezelésében lévő csatornák:

- XXXII/a. csatorna (1+800-13+090 cskm)
- XXXII/a-1. csatorna (0+000-1+600 cskm)
- XXXV/1. csatorna (1+660-3+120 cskm)
- XLI. csatorna
- D-3/111. csatorna
- XXX/a. csatorna
- XXX/a-1. csatorna
- XXX/a-2. csatorna
- XXX/a-2-1. csatorna
- XXX/a-3. csatorna
- XXX/a-4. csatorna
- XXXI/a. csatorna
- XXXI/a-1. csatorna

A nagyvízi meder, a part sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 83/2014. (III.14.) Korm. rendelet 2. §-nak megfelelően a vizek és a közcélú vízi létesítmények kezelésére jogosult és köteles személyek a vizek és közcélú vízellátási-művek mentén az azokkal kapcsolatos vízgazdálkodási szakfeladataik ellátására, a meder megközelítésére parti sávot használhatnak, mely a kizárólagos állami tulajdonú vízfolyások, tavak, tározók és holtágak mentén 6 méter, egyéb közcélú vízellátási-művek esetében 3 méter.

A Víz Keretirányelv (VKI) a **felszíni vizekre** a következő környezeti célkitűzések elérését tűzi ki:

- a víztestek állapotromlásának megakadályozása;
- a természetes állapotú felszíni víztestek esetén a jó ökológiai és jó kémiai állapot megőrzése vagy elérése (vagy a kiváló állapot megőrzése);
- az erősen módosított vagy mesterséges felszíni víztestek esetén a jó ökológiai potenciál (a hatékony javító intézkedések eredményeként elérhető állapot) és jó kémiai állapot elérése;
- az elsőbbségi anyagok által okozott szennyeződések fokozatos csökkentése és a kiemelten veszélyes anyagok bevezetéseinek, kibocsátásainak és veszteségeinek megszüntetése vagy fokozatos kiiktatása.

A települési szennyvíztisztítás szempontjából érzékeny felszíni vizek és vízgyűjtő területek kijelöléséről szóló 240/2000 (XII.23.) Korm. rendeletben alapján, Kunszentmiklós területén lévő felszíni vizek nem érzékeny felszíni vízfolyások kategóriába tartoznak.

A vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről szóló 27/2006. (II.7.) Korm. rendelet Melléklete alapján Kunszentmiklós közigazgatási területének legalább 10%-a nitrátérzékeny, az 5. § (1) bekezdés aa), bc) és a bd) pontjában foglalt szerint.

Belvíz

Magyarország közel 45000 km²-es síkvidéki területének igen jelentős részét, becslés szerint 60%-át veszélyeztetni számottevő mértékben a belvíz. Ilyenformán - a meteorológiai és hidrológiai tényezők kedvezőtlen alakulása esetén - hatalmas terület kerülhet víz alá.

Bács-Kiskun megye térségének természeti jellemzőiből következően jelentős feladat a vízmedrek rendezése, szabályozása, az ár- és belvíz elleni védekezés és a vízkárelhárítás.

Kunszentmiklóson és 3 környékbeli településen a 2011-es esztendőben, majd 2013-ban a belvíz, a felszíni csapadékvíz hatalmas tömege megoldhatatlan feladatokat és természeti katasztrófát jelentett a térségben élőknek. A köztes időszakban az elöntött területekről elvezetett víz hiánya okozott ugyancsak óriási gazdasági károkat. Nyilvánvalóvá vált, hogy jelenlegi vízkormányzási eszközök, illetve csatornák alkalmatlanok a helyzet kezelésére. Az is nyilvánvaló, hogy a felszíni csapadékvíz gyors elvezetése a térségből további jelentős károkat, elsivatagosodást okoz. A gondok kezelése csak egy komplex terv alapján lehetséges, s csak az egész térséget érintő megvalósulás a járható út. Hiszen, bármely település csak úgy tudja önmaga megvalósítani a belvíz kezelését, hogy a mellette lévő területre zúdítja rá. 2012-13-ban a műszaki egyetem bevonásával egy komplex vízrendezési terv készült, amely alkalmas megoldást és műszaki válaszokat ad a felmerült kérdésekre.

Érintett
belvízrendszer

Kunszentmiklóson a belvíz védekezési készülség esetén azonnal bevethető védekezésre a tűzoltóság. Katasztrófa esetén a polgármester a törvény által biztosított hatáskörében eljárva azonnali intézkedéseket tesz. Az önkormányzat kezelésébe a Bakér (XXXII/a.) belterületi része tartozik, mely a csapadékvíz befogadója a központi területeken.

Belterületen a szikkasztó és vízelvezető árok nagy mennyiségű csapadék befogadására lennének képesek, de ez nem minden esetben bizonyulnak elegendőnek, további probléma, hogy az árok nagyon sok helyen nincsenek átfolyóval összekötve, illetve maga az árok sincs kialakítva, karbantartva. Az ilyen helyeken okozza a legtöbb problémát a belvíz.

Leginkább érintett városrészek:

■ **Tasskertes:**

A Városkapu park elkészülte előtt jelentős víz tárolására alkalmas volt az úgynevezett „háromszög”, mely a városrész (Vasút utca, Gárdonyi Géza utca, Erkel Ferenc utca, Bocskai utca, Ady Endre utca, Vörösmarty utca, Dobó Katalin utca, Kinizsi Pál utca, Liszt Ferenc utca és a Mikszáth Kálmán utca) által összegyűjtött víz befogadójaként szolgált. A város pályázat útján egy parkot alakított ki a helyén és csak a park körül került kialakításra árok, ami a csapadékmennyiséget nézve egy átlagosnak mondható évben képes befogadni a szikkasztó árkokkal együtt a lehulló csapadékot. Azonban ha hirtelen hullik nagyobb mennyiségű csapadék, akkor ezek az árkok kevésnek bizonyulnak.

■ **Szécsi telep:**

Ebben a városrészben a csapadékvíz elvezetésére mindenütt alakítottak ki árkokat, azonban az átereszek nagy számban hiányoznak, de van olyan utca (pl. Határ utca) ahol a lakók kialakították a szükséges árokrendszert és az átereszeket is beépítették. Mindennek ellenére problémákat okoz a nagyobb mennyiségű csapadékvíz, a városrésznek nem megoldott a vízelvezetése, mindenütt szikkasztós rendszer épült ki, ami kevésnek bizonyul nagyobb mennyiségű csapadék esetén. Elsősorban a Virág utca és a Határ utca a legveszélyeztetettebb részek.

1.17.2.1 Felszín alatti vizek

Felszín alatti vizek
érzékenysége

A felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról szóló 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet értelmében Kunszentmiklós érzékeny területen fekszik.

A **felszín alatti vizekre** a VKI-ban előírt célok kiegészülnek a felszín alatti vizek védelmére vonatkozó 2006/118/EK irányelvben foglaltakkal:

- a felszín alatti vizek szennyeződésének korlátozása, illetve megakadályozása;
- a víztestek állapotromlásának megakadályozása;
- a víztestek jó mennyiségi és jó kémiai állapotának elérése;
- a szennyezettség fokozatos csökkentése, a szennyezettségi koncentráció bármely szignifikáns és tartós emelkedő tendenciájának megfordítása.

Mindezekén túlmenően a vizek állapotától függő, az egyes víztestekhez közvetlenül, vagy csak közvetetten kapcsolódó **védett területeken** teljesíteni kell a védetté nyilvánításukhoz kapcsolódó, a vizeket érintő speciális követelményeket és célkitűzéseket.

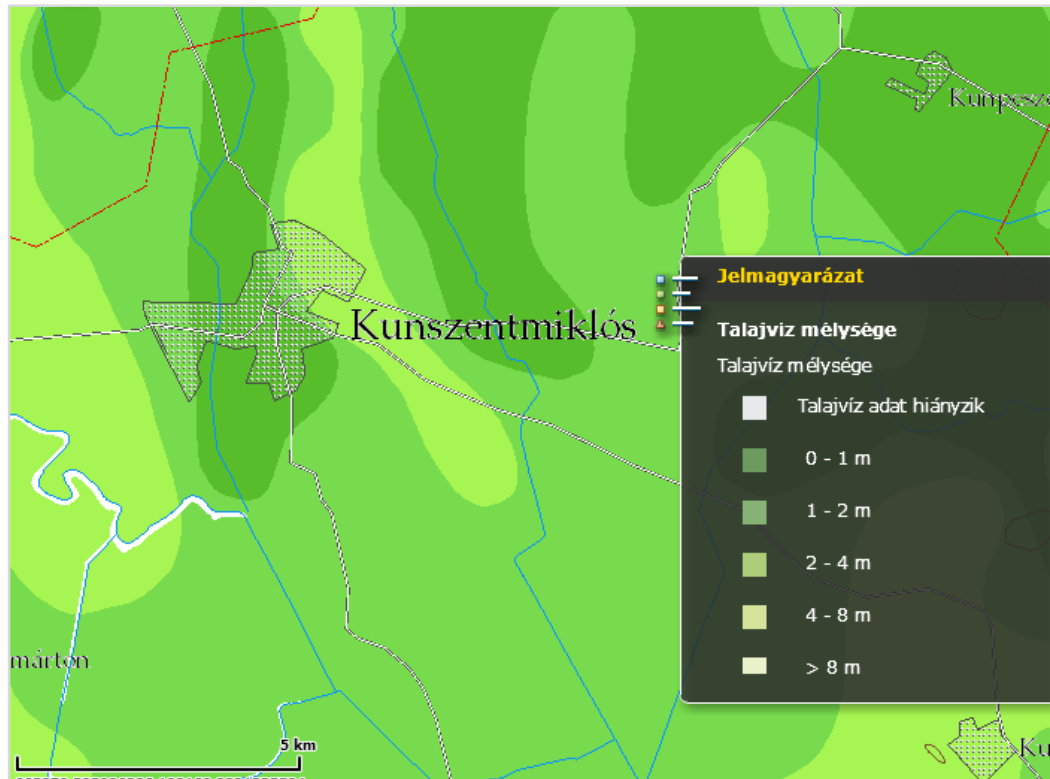
Talajvíz

A település közigazgatási területén a talajvíz-tükör terep alatti becsült átlagos mélysége a korábban végzett talajmechanikai fúrások során, valamint az ásott kutakban észlelt vízszintek alapján – a magasabb területeken -2,00--3,00 m, míg a mélyebb területeken -0,60- -1,60 m (nyugalmi talajvízszint).

A 1454. számú kunszentmiklósi talajvízkút mérési eredményei alapján megállapítható, hogy a kút sokévi (1981-2010) napi talajvíz állás átlaga 150 cm körül mozog a felszín alatt. A tanulmányban megállapításra került a DVCS-től nyugatra eső területek, így Kunszentmiklós is sokkal érzékenyebben reagálnak a szélsőségesen sok csapadékra, hiszen éppen a fő áramlási iránnyal szemben kellene beszívárogniuk, ráadásul kedvezőtlen vízfellevő képességű talajokban.

38. térkép: Település és környékének felszín alatti vízszint térképe

Forrás: Természetvédelmi Információs Rendszer 2015.

VGT

A Vízyűjtő-gazdálkodási tervek (VGT) tartalmazzák a felmért vízgazdálkodási problémák, a környezeti célkitűzések és ezen célkitűzések megvalósítására szolgáló intézkedések összefoglalását. Az Európai Unió 2000/60/EK Víz Keretirányelv (továbbiakban VKI) előírása szerinti Vízyűjtő-gazdálkodási Terv felülvizsgálata (továbbiakban: VGT2) jelenleg van folyamatban, Magyarországnak 2015. december 22-ig el kell készíteni. A társadalmi egyeztetés 2015 júniusában zárult. Kunszentmiklós területe az Duna-völgyi-főcsatorna alegységen található, a Dél-Duna-völgyi vízrendszerhez sorolható.

Az Országos Vízyűjtő-gazdálkodási Terv (VGT) célkitűzéseinek elérése érdekében, a felszíni víz vízszennyezettségi határértékeiről és azok alkalmazásának szabályairól szóló 10/2010. (VIII. 18.) VM rendelet 2. sz. melléklete víztípustól függő vízminőségi határértéket határoz meg. Kunszentmiklóst érintő vízfolyások (Duna-völgyi főcsatorna, Apaji csatorna, Harmincas csatorna, illetve a belterületen átfolyó Bak-éri csatorna) esetében ezeket figyelembe kell venni.

Felszín alatti
vízbázis

Kunszentmiklós területén található vízbázisokat az 1.16.1. fejezet mutatja be, a kitermelt víz minőségi jellemzésével. A vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóellátást szolgáló vízlétesítmények védelméről szóló 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet 5. számú melléklete tartalmazza a vonatkozó területhasználati korlátozásokat.

1.17.3 Levegőtisztaság és védelme

A levegő minőségére legjelentősebb hatást a közlekedésből, a lakossági fűtésből és az ipari tevékenységből származó szennyezések gyakorolják, de nem hanyagolhatók el a különböző meteorológiai helyzetekben esetlegesen nagyobb távolságról érkező szennyezések sem. A településeken a fűtési időszakban a nitrogén-oxid (NOx) és a kisméretű szállópor (PM10), nyáron a felszín közeli ózon szennyezettség jelenthet problémát. A levegő védelméről szóló 306/2010.

(XII. 23.) Korm. rendelet alapján az ország területét és településeit a légszennyezettség mértéke alapján a környezetvédelmi és a közegészségügyi hatóság javaslatának figyelembevételével zónákba kell sorolni. A zónák kijelölésére a légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002. (X. 7.) KvVM rendeletben (a továbbiakban: 4/2002. KvVM rendelet) került sor. A rendelet az egyes zónákban 11 szennyező anyagot értékel, ezekre A, B, C, D, E, F csoportokba, valamint a talaj közeli ózon esetében O-I és O-II csoportokba tipizálja a zónát.

Kunszentmiklós a kén-dioxid, nitrogén-dioxid és szénmonoxid szennyező anyagok tekintetében 4/2002. KvVM rendelet szerinti F zónacsoportba, szálló por (PM10 /PM2,5) tekintetében az E zónacsoportba került besorolásra. Az F csoport azon terület, ahol a légszennyezettség az alsó vizsgálati küszöböt nem haladja meg, az E csoport azon terület, ahol a légszennyezettség egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a felső és az alsó vizsgálati küszöb között van.

Kunszentmiklós és környéke légszennyezésének legjelentősebb forrása a települési közlekedés és az elavult műszaki állapotú személy és tehergépjárművek. A közigazgatási területet átszelő utak forgalma jelentősen megemelkedett az elmúlt években, mert az elkerülő utak hiánya miatt a térségben működő nagyszámú szállítási vállalkozó kénytelen a városon keresztül közlekedni. Így a közlekedésből adódó levegőszennyezés mértéke nem kiemelkedő, de már jelentős.

A másik legjelentősebb légszennyező komponensnek, a szálló pornak a települést körülölelő mezőgazdasági területek és a földutak a területi forrásai. A mezőgazdasági művelésből kivont, parlagon hagyott területek, a nem kellő gondossággal kezelt közterületek, telkek, árokpartok burjánzó gyomnövényei, az elszaporodott parlagfű okozzák a város levegőjének erőteljes pollen-szennyeződését.

A település átszellőzőtsége megfelelőnek mondható.

Az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózatnak a településen, illetve annak környezetében sem manuális, sem automata mintavevő helye nincsen, ezért légszennyezettségi imissziós adatok nem állnak rendelkezésre. Ebben az esetben figyelembe lehet venni a módosított 4/2002. (X. 7.) KvVM rendelet 1. sz. mellékletében leírtakat, ahol Kunszentmiklós nem szerepel a kiemelt települések között.

A város területén jelentősebb légszennyezést okozó tevékenységek:

- fűrészipari termék- és parkettagyártás (szilárd légszennyező anyag kibocsátás)
- fémmegmunkálás (szilárd légszennyező anyag, oldószer kibocsátás)
- gépjármű fényezés (szilárd légszennyező anyag, oldószer kibocsátás)
- áramelosztó,- szabályozó készülék gyártása (szilárd légszennyező anyag, oldószer kibocsátás)
- terményszárítás (szilárd légszennyező anyag)

Bács-Kiskun megyében, így Kunszentmiklóson is a levegő allergén pollentartalma magas, így a biológiai légszennyezők tekintetében a levegő minősége nem megfelelő. Ezen a téren feltétlen változás szükséges annak érdekében, hogy a levegő minősége javuló tendenciát mutasson, és az allergiás megbetegedések számának további emelkedése megállítható legyen.

A levegőminőség a következő intézkedésekkel javítható, melyek nagy része a város önerejét jelenleg meghaladja:

- belterületi fásítás kiterjesztése és zöldfelületek telepítése
- a biológiai allergének jelenlétének állapotfelmérése szükséges, ennek ismeretében intézkedési terv keretében meg kell határozni a szükséges intézkedéseket (elhanyagolt,

gyomos területek nagyságának csökkentése külterületen és belterületen egyaránt, esetleg beépítési kötelezettség előírása stb.)

- a parlagterületek rendben tartása, allergén növényirtó akciók szervezése
- átmenő forgalom korlátozása pl. elkerülő/tehermentesítő út építésével
- burkolat felújítás, a még nem burkolt utak burkolattal való ellátása, járdaépítés (gyalogátkelőhelyek), kerékpárút építés
- mezőgazdasági termelés és áruszállítás közlekedési feltételeinek javítása a mezőgazdasági és erdőgazdasági utak korszerűsítésével, burkolatainak javításával
- hagyományos, nagy levegőterhelést okozó energiaforrások helyettesítésére szolgáló lehetőségek felmérése, önkormányzati épületek és lakóépületek hőszolgáltatása tekintetében (pl. megújuló energiaforrások)
- utak pormentesítése: a szilárd burkolatú utak rendszeres pormentesítése, nyáron az utak locsolása
- a lakosság tájékoztatása a hulladékok tüzelőanyagként történő elégetéséről, valamint a nyílt téri hulladékégetésről, és annak jogi következményeiről
- Mezőgazdasági művelés alá vont területek szélein fasorok, védősávok telepítésének ajánlása a tulajdonosok irányába, elsősorban őshonos növényfajokkal.

1.17.4 Zaj, és rezgésterhelés

Kunszentmiklós belterületén a közlekedésből és az egyéb tevékenységekből eredő zajterhelés jelentős, azonban a mértéke nem ismert. Ez elsősorban a főút mellett élőket érinti. A zajterhelés mértéke a központ egyes részeinél fellelhető macskaköves útszakaszokon is megnő.

A szórakozóhelyek működésére már több ízben éltek lakossági panasszal, de a zajméréskor mért értékek általában nem haladták meg az előírt határértékeket.

A települések lakóterületének és kiemelt védelmét igénylő intézményeinek, épületeinek esetében célszerű megvizsgálni a környezeti zajterhelés okait és forrásait, mivel zajvédelmi intézkedések csak ezen adatok birtokában tehetők.

Kunszentmiklós Város Önkormányzatának Képviselőtestülete a zaj- és rezgésvédelem helyi szabályozásáról szóló 21/2013. (VIII. 29.) számú rendelet alkotta meg, melynek célja, hogy az emberi környezet és az egészség megóvása érdekében megállapításra kerüljenek a zaj- és rezgésvédelem helyi szabályai.

A zajszennyezés a következő intézkedésekkel csökkenthető, melyek nagy része a város önerejét meghaladja:

- A jelentős zajkibocsátással járó telephelyek, ipari tevékenységek kiszorítása a lakó övezetekből
- Zajvédő (erdő) sávok telepítése
- Település központi részét elkerülő utak megvalósításának mérlegelése
- Macskaköves burkolattal ellátott utcák felújítási lehetőségeinek megvizsgálása

A környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet 1. sz. melléklete tartalmazza az üzemi és szabadidős létesítményektől származó zaj terhelési határértékeit a zajtól védendő területeken.

51. táblázat: Szabadidős létesítményektől származó zajterhelési határértékek

Sorszám	Zajtól védendő terület	Határérték (LTH) az LAM megítélési szintre* (dB)	
		NAPPAL06-22 ÓRA	ÉJJEL 22-06 ÓRA
1.	Üdülőtérület, különleges területek közül az egészségügyi területek	45	35
2.	Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, telepszerű beépítésű), különleges területek közül az oktatási létesítmények területe, a temetők, a zöldterület	50	40
3.	Lakóterület (nagyvárosias beépítésű), a vegyes terület	55	45
4.	Gazdasági terület	60	50

Forrás: 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet

1.17.5 Sugárzás védelem

Településen nagyfeszültségű távvezeték és mobiltelefon torony belterületen nem található.

Új mobiltelefon tornyok létesítésére alkalmas helyeket az érvényes szabályozási/rendezési terv nem rögzíti.

Kunszentmiklós Pakstól 49 km-re található, így az atomerőmű 300 km-es Élelmiszer-fogyasztási Korlátozások Óvintézkedési Zónája (ÉÓZ) területére esik. Az Élelmiszer-fogyasztási Korlátozások Óvintézkedési Zónája (ÉÓZ 30-300 km) az a terület, amelyen belül szükségessé válhat a lakosság élelmiszer-fogyasztásának korlátozása, a mezőgazdasági termelők és az élelmiszer feldolgozó ipar ellenőrzése, tevékenységük szükség szerinti, szigorú rendeleti szabályozása, illetve korlátozása.

A légkörben található sugárzó anyagok terjedésének követésére hazánkban egy országos sugárzásfigyelő rendszer épült ki. A rendszer legfontosabb része a több mint 130 mérőállomásból álló hálózat. Ezek a szabadtéren álló állomások olyan műszerekkel vannak felszerelve, amelyek folyamatosan mérik a szabadtéri sugárzás: az óránkénti dózis, azaz a dózisteljesítmény értékét.

Kunszentmárton területén sugárzásmérő pont nem található.

1.17.6 Hulladékkezelés

Hulladékgazdálkodási Társulás

Kunszentmiklós a Közép-Duna Vidéke Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás tagja.

A Kunszentmiklósról 2010-ben elszállított összes települési szilárd hulladék mennyisége: 3351,2 tonna. Ebből a lakosságtól elszállított települési szilárd hulladék mennyisége 1987,6 tonna.

Közzszolgáltató

Hulladékgazdálkodási közszolgáltatók:

Dunanett Kft. (2400 Dunaújváros, Budai Nagy Antal u. 2.)

Közterületen elhelyezett hulladék tekintetében: Bakér Nonprofit Kft. (6090 Kunszentmiklós, Kossuth L. u. 57.)

Kunszentmiklóson a különböző hulladéktermelő vállalkozásoknál a nem veszélyes termelési hulladékok keletkeznek nagyobb mennyiségben. A keletkező veszélyes hulladékok mennyisége nem számottevő. A vállalkozásoknál keletkező veszélyes és nem veszélyes termelési hulladékok engedéllyel rendelkező (begyűjtési, hulladékhasznosítási, vagy ártalmatlanítási engedély) szakcégeknek kerülnek átadásra.

A település köztisztasági feladatait az Önkormányzati tulajdonban lévő BAKÉR Nonprofit Kft. végzi. A Kft. a köztisztasági feladatok ellátása mellett a város közterületeinek, parkjainak gondozását és tisztán tartását, temetők üzemeltetését és takarítását, valamint útjavítási és épület karbantartási munkákat végez. Ezen feladatokon kívül még zöldhulladék kezelést is végez a vállalkozás, zöldhulladék gyűjtőhelyet üzemeltet. A zöldhulladék átadása térítésmentes a lakosság számára. Az összegyűjtött zöldhulladékot komposztálják és a közterület fenntartás során hasznosítják.

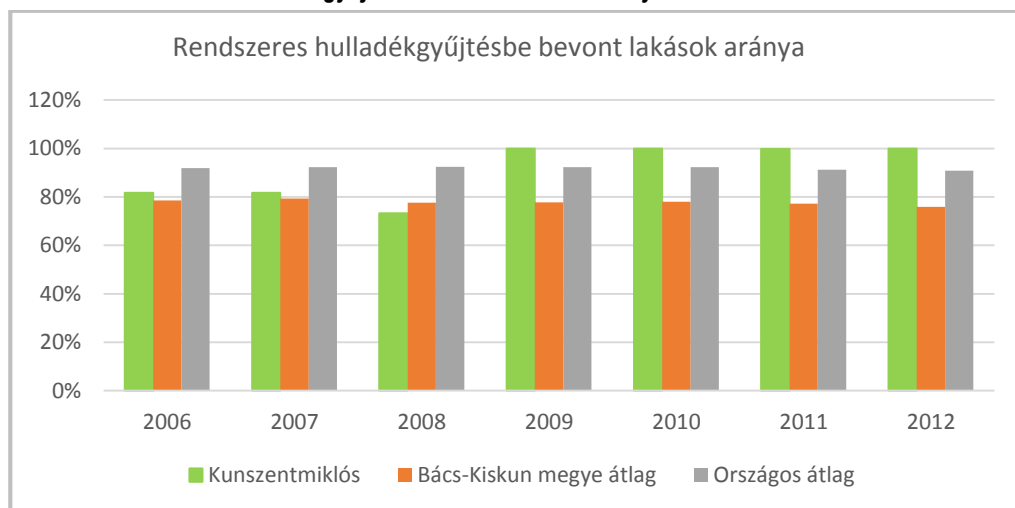
Kunszentmiklós hulladékgazdálkodásra vonatkozó rendelete:

- 26/2013. (X. 17.) Kunszentmiklós város települési hulladékgazdálkodásáról

Tervezett hulladékhasznosítási beruházás:

KEOP-7.9.0/12-2014-0034 Regionális kompakt fénycső hulladékhasznosító rendszer előkészítése Kunszentmiklóson c. projekt keretében folyik a tervezési munka. A tervezett projekt célja a fénycső hulladékok hasznosítását végző új létesítmény kialakítása Kunszentmiklós Város Önkormányzatának területén. A projekt megvalósításával 1.000-1.200 tonna veszélyes hulladéknak minősülő fénycső hulladék anyagában hasznosítására nyílik lehetőség. Az üzem kialakítására 2016-2017 közötti időszakban kerülne sor. Becsült megvalósítási költség: 1 751 520 000 Ft.

33. ábra: Rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont lakások aránya

Forrás: KSH idősoros adatok

Szelektív
hulladékgyűjtés

2015 márciusától a közszolgáltató havonta egy alkalommal házhoz menő szelektív hulladékgyűjtést is végez Kunszentmiklóson. A szelektíven begyűjtött anyagok az alábbiak:

- papír, azaz papír csomagolóanyagok, karton, fóliázatlan színes vagy fekete-fehér újságok, reklámújságok;
- műanyag PET italos palackok;
- fém italos dobozok.

Rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont ingatlanok száma Kunszentmiklóson 3519 db.

Állati eredetű hulladékok

A Kunszentmiklós közigazgatási területén keletkező állati hulla átvételére és elszállításig való tárolására a Kunszentmiklós 012/18. hrsz.-ú ingatlanon kialakított állati eredetű hulladék átvévi hely üzemel (engedély száma: 12.1/3286-1/2009.). Ezen engedély alapján a háztartásoknál keletkező, kis mennyiségű állati hullát, valamint a közterületen elhullott állatok tetemeit lehet a kijelölt helyen gyűjteni.

Az összegyűlt állati hullát szerződés alapján az ATEV Zrt. szállítja el solti gyárába, szerződésben meghatározott időközönként.

Folyékony hulladék

A település szennyvízelvezetésével kapcsolatos információkat az 1.16.2 fejezet tartalmazza.

A 0263/6. és a 0263/18. hrsz. alatti ingatlanokon települési folyékony hulladéklerakó üzemel szennyező anyag elhelyezési engedély (55944-1-4/2009.) alapján. Jelen engedély érvényességi ideje 2015. december 31. A tárgyi leürítőre közszolgáltatói szerződés alapján a Kuszaka 2004 Bt és Szabolcska Ferenc egyéni vállalkozó szállíthat szippantott szennyvizet, a teljes körű csatornázottság kiépítéséig. A leürítőbe csak kommunális szennyvizet lehet elhelyezni, technológiai szennyvíz, illetve technológiai szennyvízzel közösen gyűjtött kommunális szennyvíz elhelyezése tilos!

■ Kunszentmiklós szippantott szennyvízre vonatkozó rendelete:

17/2014. (V. 21.) önkormányzati rendelet a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó közszolgáltatás helyi szabályairól

■ Környezetvédelmi hatóság vonatkozó határozatai:

Települési folyékony hulladéklerakón 3 db monitoring kút vízjogi üzemeltetési engedélye a felszín alatti vizekre gyakorolt hatás nyomon követésére. Engedélyező hatóság: Alsó-Tisza-vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség Kirendeltsége, Határozat száma és kelte: 53563-1-1/2008; 2008. augusztus 6, Érvényessége: 2015. december 31.

Települési folyékony hulladéklerakón szennyező anyag elhelyezési engedély. Engedélyező hatóság: Alsó-Tisza-vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség Kirendeltsége. Határozat száma és kelte: 55944-1-4/2009; 2009. február 24., Érvényessége: 2015. december 31.

1.17.7 Vizuális környezetterhelés

Kunszentmiklós történelmi főterének folyamatos átalakulása és rongálódása nemrég odáig jutott, hogy a hajdani, nagyon szép történelmi városkép kezdte elveszíteni az arculatát. A folyamatban lévő rehabilitációnak az a feladata, hogy a hajdani központi részt, a város főterét és a városháza előtti területet újra közösségi térré alakítsa át.

Főbb problémák:

- A református templom és a klasszicista városháza sziluettjét eltakarják a légkábelek és villanyoszlopok, elcsúfítva ezzel a látványt.
- A régi városszerkezet felújítása során a megnövekedett gépkocsi forgalom támasztotta követelményeket és a parkirozási igényeket is ki kell elégíteni. A dilemma az volt, hogy a meglévő zöldfelületeket, a meglévő kis parkokat feláldozzák-e az autósok és a parkolók igényeinek vagy olyan módon oldják meg a város és a központi terek rendezését, hogy mind a két igény valamilyen szinten kielégüljön. Ezért egy jelentősebb méretű parkolót alakítanak

ki az okmányiroda előtti téren, ezzel kissé rövidebb lesz a park, de a park belső szerkezetét úgy alakítják át, hogy annak a város tüdejét, mint funkciót tökéletesen át tudja venni.

- A műemléki védelem alatt álló Polgármesteri Hivatal külső felújítása városképi és értékvédelmi szempontból is kiemelkedő fontosságú. A városháza rekonstrukciója ugyancsak több mint száz millió forintot igényel.
- Az a pincesor, amely hajdan börtönként, majd légópinceként működött, mára teljesen alkalmatlanná vált. Mind gépészeti, mind szigeteléstechikai szempontból teljes felújítást igényel, padozatcserét, illetve az oldalfalak szigetelését meg kell oldani. A felújítás után közösségi funkciót tölt be.

A fenti városközpont felújítási projekt 2015. március 15-én zárul, a kivitelezési munkálatok befejeződtek.

1.17.8 Árvízvédelem

A város árvíz szempontjából nem veszélyeztetett.

1.17.9 Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák

A fenti fejezetek alapján a fennálló konfliktusok, problémák az alábbiak:

- A parti szűrésű vízbázis által szolgáltatott víz minősége minden paraméter tekintetében megfelelő, azonban a havária esetre rendelkezésre álló kútból nyerhető víznek a vas és a mangán tartalma meghaladja a határértékeket.
- Az öntözéshez a területen vízbázis nem áll rendelkezésre.
- Az idén befejeződő, új csatornahálózatra való rákötéshez szükséges 160.000.- Ft-os lakossági önrész az ingatlan tulajdonosoknak nagy terheket jelenthet, ezért az önkormányzatnak szükséges forrást, esetleg hitellehetőséget, ill. szociális alapon támogatást biztosítani, a jelenleg elérhető Fundamenta szerződésen kívül.
- Az uszoda és a gyógymedence vizét a városon átfolyó Bakérbe vezetik. E vizek sótartalma határérték körüli, így csak hígítva lehet a csatornába vezetni.
- Jelenleg még nem megoldott a lakosság és vállalkozások által illegálisan létesített talajvíznyerő kutak felderítése, legalizálása.
- A termál szolgáltatásba bekapcsolásra kerülő létesítmények gépészete elöregedett, a korábbi korszerűsítés nem vette figyelembe az optimalizált hőfogyasztási nagyságrendeket, így jelenleg szinte minden egység túlméretezett.
- Az önkormányzati intézmények fűtés, meleg víz előállítás, világítás és működés célú energiafelhasználása alapján megállapítható, hogy a nagy fogyasztásra és költségekre tekintettel még relatív kis százaléknyi csökkentés is jelentős megtakarítást eredményezhet, ugyanakkor nem egységes az önkormányzati intézményekkel szemben alkalmazott tarifa, melynél az eltérések csökkentése önmagában megtakarítást eredményezhet.
- Kedvezőtlen hatású a mezőgazdasági művelés kapcsán az esetenként nem megfelelő agrotechnika és helytelen növény védelem használata, ill. a mezővédő erdősávok kiirtása. E folyamatok a talajtermékenység csökkenése mellett a mezőgazdasági termelés költségeinek növekedését, az ökológiai, vízháztartási körfolyamatok felbomlását, a kockázatos anyagok felhalmozódását, valamint a vizek, ivóvízbázisok elszennyeződését eredményezik. Az intenzív gazdálkodás mellett a művelés felhagyása is veszélyt jelenthet, a biodiverzitás csökkenését eredményezheti.

- A város körzetében jelentős területeket érint a szél- és vízerózió, illetve a talajtömörödés, amelyek kedvezőtlen környezeti hatásuk mellett a gazdálkodás eredményességét is rontják.
- A városban a szikkasztó és vízelvezető árkok sok helyen nincsenek átfolyóval összekötve, illetve az árkok nincs karbantartva. Az ilyen helyeken okozza a legtöbb problémát a belvíz. (pl. Tasskertes, Szécsi telep).
- Kunszentmiklós érzékenyen reagál a szélsőségesen sok csapadékra, hiszen éppen a fő áramlási iránnyal szemben kellene beszívárogniuk a rossz vízfelvevő képességű talajokban.

A településen a fűtési időszakban a nitrogén-oxid és a kisméretű szállópor, nyáron a felszín közeli ózon szennyezettség jelenthet problémát. A légszennyezés legjelentősebb forrása a települési közlekedés, az elavult műszaki állapotú személy- és tehergépjárművek, ill. a parlagfű.

1.18Katasztrófavédelem

1.18.1 Építésföldtani korlátok

1.18.1.1 Alábányászott területek, barlangok, pincék területei

Olyan természetes vagy mesterséges üreg nem található a településen, amely befolyásolná a területhasználatot. Alábányászottsággal érintett terület nem található Kunszentmiklós területén, ill. a közelében.

1.18.1.2 Csúszás, süllyedésveszélyes területek

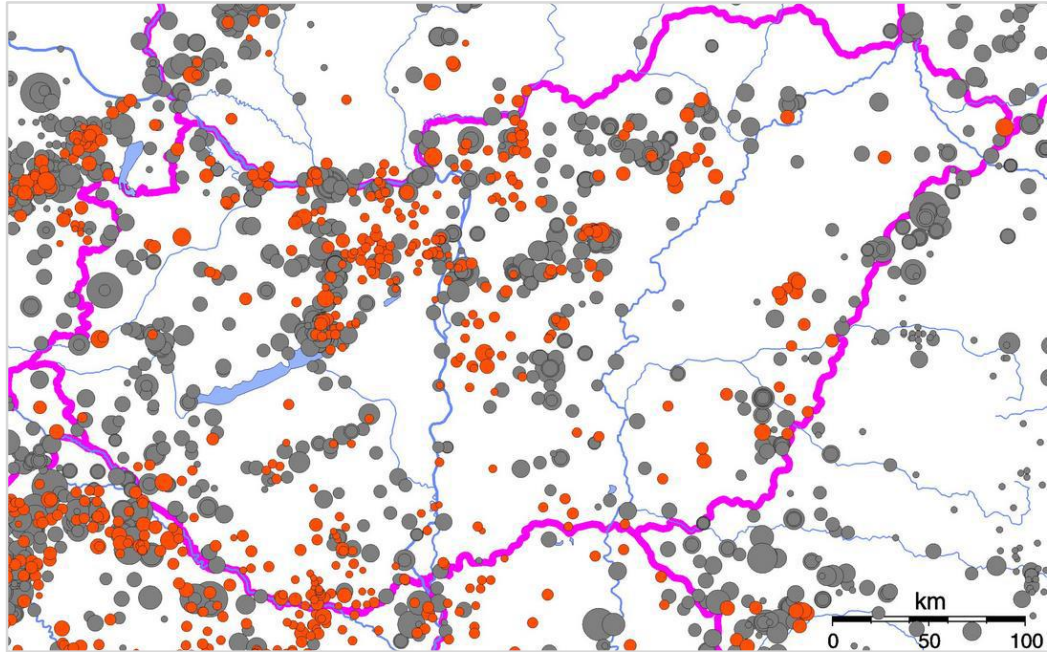
Az átvizsgált dokumentumok alapján megállapítható, hogy csúszás- és süllyedésveszélyes terület nem található Kunszentmiklós területén, ill. közelében.

Bács-Kiskun megye területrendezési terve alapján, a város külterülete szélerózióknak rendszeres kitett.

1.18.1.3 Földrengés veszélyeztetett területek

Magyarországon évente átlagosan 100-120 kisebb földrengés van, mely a lakosság részéről nem érzékelhető. Kb. évente négy-öt olyan földrengés keletkezik, mely az epicentrum környékén már jól érzékelhető, de jelentős károkat nem okoz. Jelentős károkat okozó földrengés 15-20 évente keletkezhet.

39. térkép: A földrengések területi eloszlása Magyarországon. A szürke körök a historikus rengéseket (456-1994), a piros körök az utóbbi évek rengéseit (1995-2009) mutatják

Forrás: foldrenges.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=94:magyarorszag-foeldrenges-veszelyeztetettsége&catid=5:geofizika&Itemid=7

Legutóbbi érezhető rengések:

- 2015.01.01 Cserhátsurány-Nógrádmargal,
- 2014.08.03 Cserhátsurány
- 2014.06.04 Bükk hegység

A Magyar Bányászati és Földtani Hivatal elkészítette az Országos Felszínmozgás Kataszter digitális változatát. A digitális térkép célja, hogy Magyarország felszínmozgásos területeit feltérképezze. Különböző felszínmozgásokat rögzítettek (pl. rétegcsúszást, suvadást, omlást). A felvett és rögzített adatok alapján az Országos Felszínmozgás Kataszter nem tartalmaz adatot Kunszentmiklós körzetére. Megállapítható, hogy Kunszentmiklós térsége földrengésnek kevésbé kitett térségek közé tartozik.

1.18.2 Vízzajzi veszélyeztetettség

1.18.2.1 Árvízveszélyes területek

A települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolásáról szóló 18/2003. (XII. 9.) KvVM-BM együttes rendelet mellékletében Kunszentmiklós, mint enyhén veszélyeztetett település (C) szerepel.

1.18.2.2 Belvízveszélyes területek

A Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 19/2011. (XI. 29.) önkormányzati rendelete és a Bács-Kiskun Megyei Közgyűlés 190/2011. (XI. 25.) Kgy. határozata alapján elfogadott Bács-kiskun megye területrendezési terv alapján, a város rendszeresen belvízjárta területe 19910 ha. A település belvízrendszerének bemutatását az 1.17.2.1 fejezet tartalmazza.

2011 márciusában elkészült Kunszentmiklós Város Önkormányzat Belvíz, helyi vízkár védelmi tervét. A tervben a védekezésbeli prioritások meghatározásra kerültek: Amennyiben a belvízzel elöntött területekről a befogadók telítettsége miatt a vizek késleltetett vagy szakaszos levezetése miatt nagy területeken a belvíz tartósan fennáll, az elöntött területek mentesítését a következő sorrendben kell végrehajtani:

- lakott területek
- ipari létesítmények
- közlekedési útvonalak
- mezőgazdasági területek, azon belül ültetvény, vetés, szántó, erdő, legelő, egyéb.

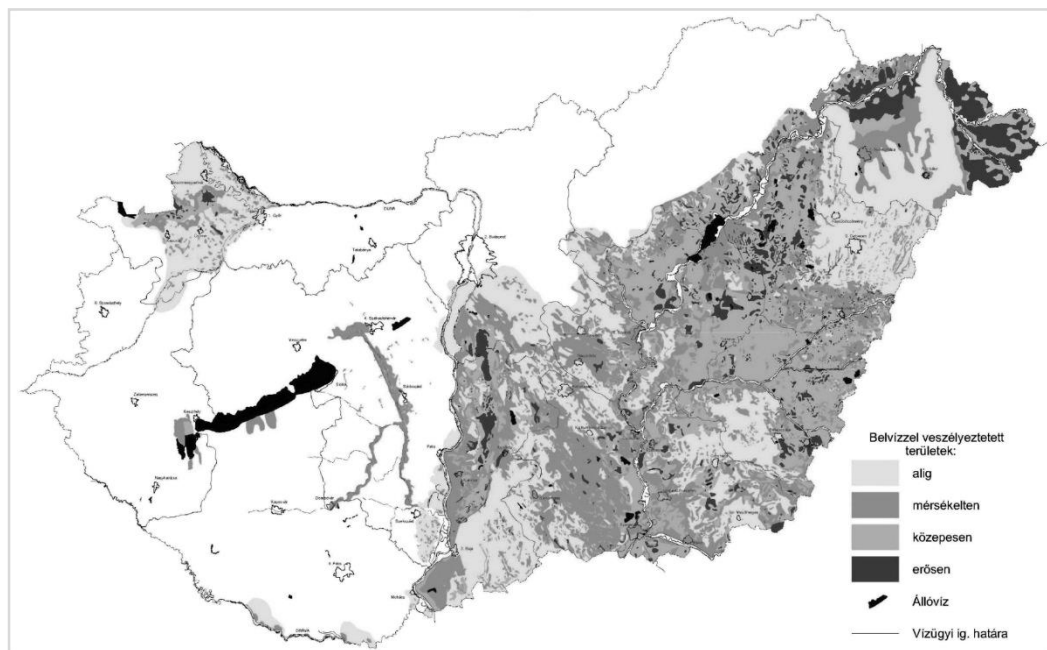
Az Önkormányzat folyamatosan végzi a város csapadékvíz-elvezető árkainak rekonstrukcióját, az átereszek, hordalékfogók létesítését. A hiányzó területeken új csapadékvíz-elvezető árkokat hoz létre és meglévőket rendszeresen karbantartja. Olyan állapotba kívánja hozni a csapadékvíz elvezető árkokat és műtárgyakat, hogy azok alkalmasak legyenek a csúcsvizek elvezetésére.

A 2011-es esztendőben, majd a 2013-ban is Kunszentmiklóson és a térségben (Szabadszállás, Szalkszentmárton, Tass) a belvíz, a felszíni csapadékvíz hatalmas tömege megoldhatatlan feladatokat és katasztrófát jelentett a térségben élőknek. A város jelenlegi vízkormányzási eszközei és csatornái alkalmatlanok a helyzet kezelésére.

Jelenleg tervezés alatt van egy olyan projekt, amely célja a felszíni csapadékvíz megfelelő elvezetésének megoldása lenne. Érintett települések: Szabadszállás, Kunszentmiklós, Szalkszentmárton, Tass. Az önkormányzat kiemelt feladata a forrásteremtés.

40. térkép: Magyarország belvíz veszélyeztetettségi térképe

(1. belvízzel nem, vagy alig veszélyeztetett terület, 2. belvízzel mérsékelten veszélyeztetett terület, 3. belvízzel közepesen veszélyeztetett terület, 4. belvízzel erősen veszélyeztetett terület)

Forrás: A magyarországi belvíz-veszélyeztetettségi térkép elkészítésének szakmai, kutatási megalapozása, BELVÍZ-INFO Projekt (GOP-1.1.1-2008), www.belvizinfo.hu 2015.

1.18.2.3 Mély fekvésű területek

Kunszentmiklós város Szécsi-telep városrésze mélyen fekvő terület. Itt gyakran jelent gondot a belvíz. A lakás állomány 4,4 %-a található itt, ezek 21,4%-a alacsony komfort fokozatú. A városrész a kisvárosokra jellemző falusias beépítettségű övezete a városnak, alapvetően kertes családi házakból áll.

1.18.2.4 Árvíz és belvízvédelem

A Dél-Duna-völgyi vízrendszer területe 3209 km², határa északon az igazgatóság működési területének határa, keleten a Dongér-Kecskeméti és a Dongér-Halasi vízrendszer, délen a Sárközi és Kígyósi belvízrendszer, nyugaton a dunai árvízvédelmi töltés.

Magas dunai vízállások esetén, amikor a gravitációs kivezetés lehetősége megszűnik, a DVCS torkolati és a Foktői szivattyútelep emeli át a belvizet a Dunába. A Duna-völgyi főcsatorna torkolati szivattyútelepének teljesítménye 11,0 m³/s, a Solti-árapasztó torkolati szivattyútelep 2,0 m³/s, a Foktői szivattyútelep 7,4 m³/s-os teljesítményéből 5,0 m³/s vehető igénybe a Duna-völgyi főcsatorna tehermentesítésére.

A vízrendszer területén lévő negyedik szivattyútelep, a 4,0 m³/s teljesítményű Kunszentmiklósi közbenső átemelő, a Kiskunsági Főcsatorna tározóterébe emeli a belvizet. A vízrendszerben jelenleg meglévő belvíztározók összterfoglata maximális tározási szint mellett 34,95 millió m³.

A Dél-Duna-völgyi vízrendszerben a belvizek által leginkább veszélyeztetett területek Fülöpszállás, Lajosmizse, Akasztó, Csengőd, Tabdi, Kiskőrös, Dunaegyháza, Solt települések környezetében valamint a Kunszentmiklós környéki szikeseken vannak.

Az 1.17.8, valamint az 1.17.2.1 fejezetekben foglaltaknak megfelelően a településnek árvízzel, veszélyeztetett területei nincsenek.

1.18.3 Egyéb katasztrófavédelmi tényezők

1.18.3.1 Kedvezőtlen morfológiai adottságok

Kedvezőtlen morfológiai adottság (pl. lejtés, falszakadás) Kunszentmiklós területén nincs.

1.18.3.2 Mélységi, magassági korlátozások és tevékenységből eredő korlátozások

Kunszentmiklós mélységi, magassági, valamint tevékenységből eredő korlátozások nincsenek.

1.18.3.3 Ipari veszélyforrások

Kunszentmiklós területén veszélyes ipari üzem nincs.

1.19 Ásványi nyersanyag lelőhely

Kunszentmiklóson és közvetlen környékén érvényes hatósági engedéllyel rendelkező bányászati területek, kutatási engedéllyel rendelkező területek ill. bányák nincsenek. A város majdnem teljes egészében körülveszi a Kiskunsági Nemzeti Park.

1.20 Városi klíma

Kunszentmiklós esetében táji és zöldfelületi szempontból jellemzően kedvező helyzet alakult ki, mivel a belterület általában gondozott, legeltetett gyepekhez csatlakozik. A városi zöldfelületek nagysága 43 897 m² volt 2010-ben. A város belterületének zöldfelületi rendszerét lakóterületi közparkok alkotják, mint a Kálvin téren és a lefedett Bak-ér mentén kialakított park. (A Bak-ér újbóli felnyitása gyakran elhangzó igény a lakosság részéről.)

Ezen területekre vonatkozó szabályokat a zöldfelületek (a parkok, játszóterek, labdaterek, egyéb zöldfelületek) védelméről, létesítéséről, fenntartásáról és a köztéri szobrok védelméről szóló Kunszentmiklós Város Önkormányzatának 13/2003. (VI. 20.) számú önkormányzati rendelete szabályozza.

Kunszentmiklós városklímáját nagymértékben javító beruházások:

- Növelni kell a település zöldterületeinek jelenlegi arányát. A belterületi zöldterület felújítások és új zöldfelületek létesítése esetén a legkisebb gondozási költséggel és a leghosszabb élettartammal rendelkező, a termőhelynek megfelelő, betegségeknek ellenálló őshonos fajok telepítését kell alkalmazni.
- Az útmenti fasorok és zöld területek védelme (A talaj defláció elleni védelmét is biztosítják, emellett „ökofolyosót” képezve a zöldhálózat fontos elemei.), az elöregedett, vágásérett növényállomány cseréje, fiatalítása.
- A park- zöldfelületi öntözési és pormentesítési célra fűrt kutak megtervezése, engedélyeztetése.
- Virágos területek megnövelése (pl.: iskolai, óvodai program segítségével, lakosság bevonásával, az óvoda, iskola, egészségügyi és közigazgatási intézmények körüli területek parkosítása, fásítása).
- Olyan építési rendszereket kell alkalmazni, amelyek megőrzik a beépített talajfelszín lehető legtöbb funkcióját (pl. hálós térburkolat használatával a csapadékvíz-befogadó és -tározó kapacitás növelése).

Kunszentmiklós nem tagja a Klímabarát Települések Szövetségének.

2 Helyzetelemző munkarész

2.1 A vizsgált tényezők elemzése, egymásra hatásuk összevetése

Kunszentmiklóson a csökkenő népesség öregedő tendenciát mutat, ezzel párhuzamosan az eltartott népesség aránya nőtt 2001 és 2011 között, a 14 éven aluli korosztály aránya fokozatosan csökken. A városban a legjelentősebb nemzetiség a roma, mely ma már önkormányzattal is rendelkezik. A Roma Nemzetiségi Önkormányzat képviselője elmondása szerint a lakosság csaknem 20%-a roma nemzetiségű. A városban mind óvoda, bölcsőde, általános iskola és középiskolák is találhatóak, azonban kapacitáshiánnyal, szakos ellátottsági, fenntartási problémákkal küzdenek. A középiskolákban a tanulói létszámok stagnáló tendenciát mutatnak, míg az általános iskolák kihasználtsága változó. A szakközépiskolák és szakiskolák által nyújtott szakképzési lehetőségek nem minden esetben felelnek meg a piaci igényeknek. A munkanélküli ráta 2014-ben 7,74 % volt, így Kunszentmiklós országos szinten középmezőbe tartozik, habár a munkahelyek száma kevés a településen. Nagy problémát jelent a képzetlen munkaerő, akik körében magas a romák aránya, azonban körükben igény mutatkozik felzárkóztató és szakmai képzésekre, foglalkoztatási projektekre. Problémát jelent munkavállalási szempontból a rugalmatlanság, helyben maradási szándék is. A fiatal munkaerő egy része más településen, vagy az EU más országaiban talál munkát. A kunszentmiklósi egy lakosra jutó nettó belföldi jövedelmek az országos átlag 82,3 %-át tették ki 2012-ben. A demográfiai tendenciák közvetlen, egyrészt negatív (óvodák), másrészt pozitív (idősek ellátása) hatással vannak az intézményi kapacitások jövőbeni kihasználtságára, közvetett hatással a gazdaságra (pozitív tekintetben a kapcsolódó helyi munkahelyteremtés révén, negatív tekintetben az aktív korúak arányának csökkenése révén). Ugyancsak jelentős negatív hatással bír az önkormányzat gazdálkodására a támogatások, segélyek, intézmény-fenntartási költségek miatt. A tendenciák révén a civil tevékenység erősödése várható. a szociális ellátáshoz kapcsolódóan. A roma nemzetiség létszámának tényleges növekedése, a külterületen élők helyzete a szociális ellátás számára jelent több feladatot (negatív hatást).

Települési közösség (kohézió, kultúra, hagyományok, civilek) – a közösség, mint településfejlesztési erő

A városban jelentősek a hagyományokat felelevenítő, kulturális rendezvények, de a sportolási lehetőségek, sportversenyek sem elhanyagolhatóak. Ugyanakkor a nemzetiségek kultúrája nem jelenik meg a települési rendezvények között. Több emlékhely, kiállítás, múzeum is megtalálható Kunszentmiklóson, melynek nagy szerepe van a közművelődésben, a turisztikai élet felpozíciójában. Jelentős, aktív civil tevékenység jellemző, habár az összehangoltságuk, civil portál hiányzik. A civil szervezetek összefogása nem egyszerű a városban. Ezek a tényezők a szociális ellátás területére jelentős pozitív hatással bírnak a kapcsolódó civil, önkéntes tevékenységgel. Pozitív hatásuk van a gazdaságra is, hiszen a település turisztikai vonzerejét növelik a művelődési központ, a civil szervezetek, sportegyesületek rendezvényei, programjai. A civil tevékenység pozitív hatással lehet a környezetvédelemre, a települési zöldfelületekre, illetve a lakosság állapotán keresztül a demográfia területére is a lakossági akciók (pl. szeméthyűjtés, növényültetés, egészségvédelmi tájékoztatók) szervezése révén. Az önkormányzati gazdálkodás számára közvetlen negatív hatással bír a kulturális, civil tevékenység, hiszen támogatást igényel, ugyanakkor közvetve pozitív a hatás, mivel kevesebbet kell az egészségügyi, település-fenntartási, szociális tevékenységekre fordítani.

Intézmény-rendszer (közfoglaltatások) és városüzemeltetés

Kunszentmiklós, a régió- és megyehatár menti elhelyezkedéséből adódóan, régió túlnyúló funkciókkal is rendelkezik, főként oktatási, egészségügyi, kereskedelmi szerepkör tekintetében. Kistérségi funkciókat a Kistérségi Egyesítette Szociális Intézmény és az Egységes Pedagógiai Szakszolgálat keretében lát el. A települési központú MÁTRIX felnőttoktatási szervezet ellátottsága jó, képzési területe országos. Az egészségügyi központ szakellátása tekintetében kapacitásbővítés szükséges. Az oktatási intézményekben egyre nagyobb problémát jelent az SNI és BTM, HHH gyermekek aránya, noha számuk a szabályozási változások következtében csökkent. Az iskolások, valamint a felnőttek körében egyre gyakoribbak a drogozási és a kriminalisztikai problémák. Mindenképpen prevenciós tevékenységre lenne szükség. Jók a nevelőszülői tapasztalatok, a nevelőszülőknél élő gyermekek helyzete, a problémák mértéke csökkent. A leromlott állapotú vagy kapacitásproblémás intézmények esetében fejlesztésre, bővítésre van szükség, a szükséges akadálymentesítésekkel együtt. A tanuszoda befedése az egész térség érdeke. A városüzemeltetési feladatok rendben ellátottak. A felsorolt tevékenységek célpontja a társadalom, amelyre pozitívan egyrészt közvetlenül (pl. egészségügy ellátás), másrészt közvetve hat (pl. városüzemeltetés). A kulturális intézmény, sportlétesítmények működése erősen, pozitívan hat a civil szervezetek tevékenységére is a hely biztosításával. Az intézményeket azonban fenn kell tartania az önkormányzatnak, amely a költségvetésére terhet ró. A városüzemeltetési tevékenység magában foglalja a közlekedési létesítmények karbantartását, a zöldfelületek fenntartását, a hulladékgyűjtést is, így pozitív hatással van ezen tényezőkre.

Gazdaság szerkezet és dinamika

A 290/2014. (XI.26.) Korm. rend. a Kunszentmiklósi járást fejlesztendő járásként definiálja. Kunszentmiklós gazdasági életét évszázadokon keresztül egészen a közelmúltig a mezőgazdaság határozta meg. Jelenleg szántóföldi növénytermesztés és döntően legeltető állattenyésztés folyik a területeken (juh, szarvasmarha). A gyümölcsstermesztés és kertészet elenyésző. A Kiskunsági Nemzeti Park területén takarmánytermesztés folyik. Jelenleg 500 mezőgazdasági termelő működik a településen. A feldolgozóipar és termelő piac nem jelentős. Domináns iparágának számít foglalkoztatotti létszám és árbevétel alapján a villamosipari és építőipari alágazat. A városban található regionális jelentőségű foglalkoztatók a Schneider Electric Energy Kft., amely a világ egyik vezető vállalata a villamosipar területén, valamint a Terrán tetőcserepeket gyártó magyar Mediterrán Magyarország Kft. A kunszentmiklósi Ipari parkban 3 vállalkozás működik, a park területén közművesítés és infrastruktúrafejlesztés szükséges. A turizmus még nem jelentősen kihasználta szegmens a településen, az attrakciók fejlesztésre szorulnak, szálláshelyek kialakítása szükséges, nagyobb figyelem fordítása szükséges a marketing tevékenységre és a települések közötti összehangolásra, esetlegesen a gasztrokultúra és hagyományörzés fejlesztésére. A helyi vásárlóerő sem jelentős, a lakosság inkább a közeli nagyvárosokban vásárol. A gazdasági jellemzők, a működő vállalkozások jelenléte pozitív hatással van az önkormányzat költségvetésére, a lakosság életminőségére a nyújtott szolgáltatásokon, a jövedelmen keresztül, negatívan hathat viszont a komfortérzetre a környezeti hatással. A gazdasági létesítmények állapota meghatározó az épített környezet szempontjából. A gazdasági igények hatnak az oktatási képzési szférára, azonban az igényeket az oktatási intézmények nem tudják kielégíteni. A gazdaság negatívan hathat a környezetre, a természetre az ártalmakkal, a szükséges közművekre is hathat (pl. a szennyvízkielvezéssel), ugyanakkor a fejlődő vállalkozások az alkalmazott megújuló hasznosítási lehetőségekkel védik a környezetet. A települési áruforgalom negatívan hat az utak állapotára.

Önkormányzat vagyon helyzet és gazdálkodási egyensúlya

Adósságkonszolidációra a településen 2013-ban és 2014-ben került sor. Az önkormányzat kötvényt bocsátott ki és hitelt vett fel a szükséges fejlesztések érdekében. Az önkormányzat vagyonát tekintve az adatok szerint 2005 és 2013 között 23,5%-os növekedés ment végbe a törzsvagyonban, a forgalomképtelen önkormányzati törzsvagyon értéke 2013-ban 16.846.058 Ft volt. Az önkormányzat likviditását befolyásolja az adók beérkezése, ekkor a likviditás stabilnak mondható, egyébként a számlák késedelmesen kerülnek kiegyenlítésre. Az önkormányzati éves

bevételek hullámzó tendenciát mutatnak, többek között a jogszabályi változások következtében. A helyi iparüzési adóból származó bevétel az utóbbi években csökkent. A helyi adók, mint bevételi források pozitív hatással lehetnek szinte minden területre, amely önkormányzati hatáskör: az intézmények működésére, a lakossági életminőségre, a gazdaságfejlesztésre, a közlekedési létesítményekre, a természet, a környezet, közművek állapotára, a civil szervezetek támogatására, negatív hatás lehet a forráshiány miatti karbantartás, fejlesztések elmaradása. Kiemelendő a szociális támogatásokra tett hatás, amely negatív is lehet, ha kiemelt területekre (pl. hátrányos helyzetű gyermekek) nem jut támogatás, ez a lakosság (és a gyermekek, akik a jövőt biztosítják) életkilátásaira (jövendő munkanélküliség), demográfiai folyamataira is alapvető hatással bír. Ugyancsak nagyon fontos az önkormányzat bérletének állományának bővítése, fejlesztése az igényeknek megfelelően, különös tekintettel a szociális célúakra, mely a demográfiai folyamatokra hat pozitívan. Az önkormányzati költségvetés finanszírozási hatása közvetetten negatív hatást jelenthet tájvédelmi szempontból (pl. közműberuházások).

Táji és természeti adottságok

Kunszentmiklóst szinte teljes egészében körbeveszi a Kiskunsági Nemzeti Park értékes növény- és állatvilágával, ritka fajokkal. A város közigazgatási területének harmada a Kiskunsági Nemzeti Park része (Felső-Kiskunsági Szikes puszták), fokozottan védett terület, NATURA 2000 terület, és a külterület további egységei is védelem alatt állnak. Jelentős része tagja a nemzeti ökológiai hálózatnak. A természetvédelmi célkitűzések és a helyi lakosság érdekeltsége között esetenként diszharmónia, rosszabb esetben ellenséges viszony alakulhat ki. Helyi jelentőségű természeti területek nem kerültek kijelölésre. Magas a napsütötte órák száma, a térség aszály és hóhullámok szempontjából a legérzékenyebb területek közé tartozik, komoly belvízproblémái is vannak. Kunszentmiklós térsége tájképvédelmi terület, védett természeti terület, ugyanakkor a környezeti meghatározottságú, természetközeli gazdálkodás egyik területe. A napsütötte órák magas száma miatt a települési intézményekben légkondicionálásra lehet szükség (negatív hatás), ugyanakkor lehetőséget biztosít a napenergia hasznosításra, csökkentve ezzel az önkormányzati intézmények fenntartási költségeit. A termálvízkincs pozitívan hat a lakosság egészségére, az intézményfenntartásra, a turizmusra, a környezetre. A települési természeti adottságok pozitívan hatnak a gazdaságra (turisztikára), a demográfiára, a lakosság életminőségére, pozitív és negatív hatással a környezetvédelemre (plusz tevékenységeket, költséget jelentenek), valamint közvetve pozitív és negatív hatással vannak az önkormányzat gazdálkodására. Közvetve pozitív hatása van az egészségügyi intézményre is, valamint a turizmuson keresztül a kulturális intézményekre is. További közvetett pozitív hatása van a települési civil szervezetek működésére is, a környezetvédelmi célúakra, túraegyesületekre stb.

Zöldfelületek

Kunszentmiklós zöldfelületi rendszerének alapvetően meghatározó elemei a Bak-éri csatorna, valamint a várost övező kiterjedt védett gyepterületek, vizenyős laposok. Ezen elemek azonban alulhasználtak, a település számára elengedhetetlen kondicionáló hatásukat nem tudják maradéktalanul kifejteni. A település gazdag egyedi tájértékben. A település, valamint a Petőfi lakótelep és Tasskert zöldfelületi ellátottsága megfelelő, azonban a Déli városrész és a Szécsi telep nem rendelkezik közparkkal. A lineáris zöldfelületi elemek hiányosak, rossz állapotúak, vagy teljesen hiányoznak. Az utcaképet és a települési karaktert befolyásoló útburkolatok, járdák és vízelvezető műtárgyak kialakítása, funkcionális és esztétikai minősége mellőzi az átfogó települési szintű koncepciót. A település igen jelentős belvízproblémákkal küzd. A Bak-éri csatorna, valamint annak nem lefedett részeit övező kiterjedt zöldterületei kondicionáló hatásuk mellett ökológiai folyosóként, a külterületi védett területek városban megjelenő elemeként is működhetnek. A szakközépiskolák (Virágh Gedeon, Szent Imre) zöldfelülete meglehetősen leromlott állapotú. A zöldfelületek mennyisége és minősége pozitívan hat a levegőminőségre, illetve a turizmuson keresztül a gazdaságra, egészségre, életminőségre (demográfiai folyamatokra), a környezet állapotára. Mivel ezek kialakítása, fenntartása költséget jelent, közvetlenül negatívan hat az önkormányzat gazdálkodására, közvetve viszont pozitívan az idegenforgalmi adó növekedésén és az egészségügyi költségek csökkenése révén. Közvetve

pozitív hatása van tehát az egészségügyi intézményre is, valamint a turizmuson keresztül a kulturális intézményekre is. További közvetett pozitív hatása van a települési sportegyesületek, civil szervezetek működésére is, megfelelő adottságok esetén működhetnek kerékpáros, túraegyesületek stb. Bizonyos közműépítéseknel akadályt jelenthetnek a zöldfelületek. A természetvédelmi területek hasznosítása a szigorú jogszabályok miatt negatívan hat a mezőgazdaságra a közlekedés fejlesztésére.

Épített környezet (épített örökség is)

Kunszentmiklós Város közigazgatási területén 57 db helyi egyedi védettséget élvező objektum található. A nyilvántartott régészeti lelőhelyek száma 39 és nagyrészt a külterületen, valamint a nagy kiterjedésű középkori településmag területén találhatóak. A város közigazgatási területén 8 db műemlék. Az objektumok környezetei műemléki környezetnek minősülnek. A kijelölt gazdasági területekre jellemző, hogy beépítésük lelassult, fenntartásuk gondot okoz. Problémát jelent a településen a kevés zöld közösségi tér. Az épített környezet adottságai pozitív és negatív hatással lehetnek lakosságra, a turizmusra, ugyanígy az önkormányzati gazdálkodásra, mivel a turizusból helyi bevételek képződnek, viszont a környezet fenntartása, felújítása költségekkel jár. Az épített környezet fenntartása a városüzemeltetési intézmény számára plusz feladatokat, terheket jelent, a táji adottságokra pedig negatív hatással bír. Az épített környezet növelése, fejlesztése bizonyos esetekben a közlekedési forgalom növekedésével is járhat, pl. turisztikai célpontok esetén.

Közlekedési hálózat és minősége

A várost a főbb közlekedési útvonalak nem érintik, első és másodrendű főútvonallal, valamint háromszámjegyű úttal nem rendelkezik, távol esik a régió központjától, Szegedtől, igaz Budapesthez közelebb fekszik, de már nem tartozik az agglomerációjába. Repülőtéri kapcsolat szempontjából a Liszt Ferenc nemzetközi repülőtér – útvonalválasztástól függően – 65 -70 km távolságban érhető el. A városon átmenő közlekedési utak jelentős forgalomterhelést okoznak a központban. A gazdasági kapcsolatok kiteljesedését a Dunántúllal a nem rég épült közúti híd segíti elő. Az úthálózat, köztük az állami és az önkormányzati utak, állapota több helyen katasztrofális és javításuk egyes esetekben egyben baleset-elhárítás is. Kunszentmiklóson nincs helyi autóbusz közlekedés, a településen belüli kapcsolatot a helyközi járatok biztosítják, nem felel meg az igényeknek. Az óvodás gyerekeket az önkormányzat tulajdonában lévő kisbusszal szállítják. Buszpályaudvar nincs a településen, igény van egy félig fedett, félig nyitott buszparkoló létesítésére. Kunszentmiklóson megáll a 150-es számú Budapest (Ferencváros) – Kiskunhalas – Kelebia országhatár vasútvonal. Az I. kategóriás vonal egyvágányú, villamosított, az országos törzshálózat, egyben az Európai Unió TEN-T személyforgalmi átfogó hálózat, valamint az áruszállítási törzshálózat része, azonban általános műszaki állapota nagyon rossz. Bősztrő állomás megszüntetése javasolt. A kiépített parkolóhelyek száma igen alacsony, nem elégíti ki az igényeket. A közlekedési hálózat kiépítettsége közvetlenül pozitívan, nem megfelelő minősége viszont negatívan hat az intézményekre, illetve a gazdaságra foglalkoztatási, turisztikai szempontból, a közlekedési lehetőségek megléte/hiánya pozitívan, illetve negatívan hat a foglalkoztatási lehetőségekre. A karbantartási, fejlesztési szükségletek nagy terhet rónak az önkormányzat gazdálkodására. A kerékpárút-túraútvonalaknak közvetett hatása van a demográfiai folyamatokra is az egészségvédelem szempontjából, a közlekedési lehetőségek hiánya az életminőségre negatívan hat (pl. külterületen élőkre). A közlekedési infrastruktúra állapota, a közlekedési eszközök rendelkezésre állása, az elérhetőség jelentős pozitív, illetve negatív hatással van az épített és természeti környezet állapotára (táji szempontból negatív), környezetvédelmi szempontból a közösségi, illetve gyalogos, kerékpáros közlekedés preferált.

Közművek és elektronikus hírközlés

A település ivóvízhálózata 86,03 %-os lefedettségű. A településnek nincs külön lekötött vízigénye. A vízbázisról öt település nyeri az ivóvizét. A település részt vesz a térségi ivóvízminőség-javító programban. A településen és térségében hatalmas problémát jelent a bel- és csapadékvíz elvezetése. Kunszentmiklóson a helyi strand vízellátását termálvíz biztosítja. A vezetékes gázellátottság a városban 90%-os lefedettségű. A meglévő önkormányzati létesítményekben jelenleg alacsony hatásfokú, gázüzemű kazántelepek működnek egymástól

független üzemmódban. Az egyre költségesebb egyedi vezetékes földgázellátás az önkormányzati intézményeknél a tervek szerint átváltásra kerül energetikailag kedvezőbb környezetbarát rendszerre a geotermikus energiai vagy napenergia adottságokra építve. A szoláris energia hasznosítására az önkormányzat pályázatot nyújtott be. A Város tulajdonában, ill. kezelésében lévő közvilágítási rendszerek korszerűsítésre szorulnak. A közművek mennyisége, állapota, a hírközlési szolgáltatások közvetlenül hatnak a demográfiai folyamatokra az életminőségre tett pozitív és vagy negatív hatással, ugyanilyen hatással vannak a gazdasági folyamatokra, a működő vállalkozásokra, közvetve a turizmusra. Pozitívan befolyásolják az intézmények működését (rajtuk keresztül a demográfiai folyamatokat), ugyanakkor az intézményfenntartás miatt az önkormányzat gazdálkodását negatívan befolyásolják. A költségvetésre tett pozitív közvetett hatás ugyanakkor a működő vállalkozások révén befizetett iparűzési adó. A hírközlési lehetőségek jelentős közösségépítő erőt képviselnek. A közművek kiépítése negatívan hat a természetre, környezetre, ugyanakkor pl. a szennyvíz kezelése közművesítéssel pozitívan hat rá, mivel a talaj- és vízszennyezés elkerülhető. Közlekedési szempontból bizonyos esetekben hátrányt jelent pl. az útburkolat bontás a szennyvízcsatornázáskor.

Környezetvédelem -
klímatudatosság/
energhatékonyaság

Kunszentmiklóson és 3 környékbeli településen a 2011-es esztendőben, majd 2013-ban a belvív, a felszíni csapadékvíz hatalmas tömege megoldhatatlan feladatokat és természeti katasztrófát jelentett a térségben élőknek, az árkok nagyon sok helyen nincsenek átfolyóval összekötve, illetve maga az árok sincs kialakítva, karbantartva. A közlekedésből adódó levegőszennyeződés mértéke nem kiemelkedő, de jelentős, ugyanis az elkerülő utak hiánya miatt a közigazgatási területet átszelő utak forgalma jelentősen megemelkedett az elmúlt években. A településen a zajterhelés jelentős a főutak mentén. Szelektív hulladékgyűjtés működik a városban. Ipari eredetű szennyező források elenyészők, nem veszélyes termelési hulladékok keletkeznek nagyobb mennyiségben. Az uszoda és a gyógymedence magas sótartalmú vizét a Bakérbe vezetik, amelynek hígítása nem egyszerű feladat. A szennyvízcsatornázás és a szennyvíztelep fejlesztése lezárult. A környezetvédelem érdekeit is szem előtt tartva, ma már megvan a lehetőség az ökoturisztikai fejlesztésekre. A környezetvédelmi tevékenység pozitívan hat a természet állapotára. A környezetvédelmi feladatok önkormányzati feladatok lévén költséget jelentenek az önkormányzatnak, ugyanakkor a megújuló energiaforrások felhasználásával költségmegtakarítás érhető el az intézmények fenntartásában. A környezettudatos gondolkodás és működés költségmegtakarítást eredményez a vállalkozásoknál is. A környezet állapota ösztönzi a civil csoportok tevékenységét. A klíma- és energiahatékonyaság pozitív hatással van a lakossági jövedelmi viszonyokra, ami a demográfiai folyamatokat befolyásolja. A megújuló energia alkalmazási lehetőségek energiahatékonyasági szempontból pozitív hatást jelentenek a közművek esetében.

52. táblázat: Hatásmátrix

		Vizsgált tényezők ("hatott")										
		demográfiai viszonyok és tendenciák	települési közösség (kohézió, kultúra, hagyományok, civilek)	intézményrendszer (közzszolgáltatások) és városüzemeltetés	gazdaság szerkezet és dinamika	önkormányzat vagyoni helyzete és gazdálkodási egyensúlya	táji és természeti adottságok	zöld-felületek	épített környezet (épített örökség is)	közlekedési hálózat és minősége (belső és külső)	közművek és elektronikus hírközlés	környezetvédelem – klímátudatosság/ energiahatékonyság
Ható tényezők	demográfiai viszonyok és tendenciák		+	+/-	+/-	-	0	0	0	0	0	0
	települési közösség (kohézió, kultúra, hagyományok, civilek)	+		+	+	+/-	0	+	0	0	0	+
	intézményrendszer (közzszolgáltatások) és városüzemeltetés	+	+		+/-	-	0	+	+	+	+	+
	gazdaság szerkezet és dinamika	+/-	0	+/-		+	-	-	+/-	-	-	+/-
	önkormányzat vagyoni helyzete és gazdálkodási egyensúlya	+/-	+/-	+/-	+/-		+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-
	tágabb táji és természeti adottságok	+	+	-	+/-	+/-		+	?	+/-	+/-	+/-

		Vizsgált tényezők ("hatott")										
Ható tényezők		demográfiai viszonyok és tendenciák	települési közösség (kohézió, kultúra, hagyományok, civilek)	intézményrendszer (közszolgáltatások) és városüzemeltetés	gazdaság szerkezet és dinamika	önkormányzat vagyoni helyzete és gazdálkodási egyensúly a	táji és természeti adottságok	zöldfelületek	épített környezet (épített örökség is)	közlekedési hálózat és minősége (belső és külső)	közművek és elektronikus hírközlés	környezetvédelem – klímatudatosság/ energiahatékonyság
	zöldfelületek	+	+	+	+	+/-	+/-		0	0	-	+
	épített környezet (épített örökség is)	+/-	0	-	+/-	+/-	-	-		-	0	0
	közlekedési hálózat és minősége (belső és külső)	+	0	+/-	+/-	-	-	0	+/-		0	+/-
	közművek és elektronikus hírközlés	+/-	+	+	+/-	+/-	-	-	+	-		+/-
	környezetvédelem - klímatudatosság/ energiahatékonyság	+	+	+	+	+/-	+	+/-	+/-	0	+	

Forrás: saját szerkesztés 2015.

3 Helyzetértékelő munkarész

3.1 Helyzetelemzés eredményeinek értékelése

3.1.1 A folyamatok értékelése

Kunszentmiklóson a csökkenő népesség öregedő tendenciát mutat, amely negatívan hat az egészségügyi, oktatási, nevelési intézmények kapacitáskihasználtságára, ugyanakkor a szociális intézmény időseket érintő kapacitása már nem elegendő, az idősok ellátási formáira egyre nagyobb szükség van. A lakossági elszegényedési folyamat hatásainak csökkentése szempontjából nagyon fontos az önkormányzati bérlet-állomány karbantartása, fejlesztése, bővítése az igényeknek megfelelően, különösen a szociális alapon bérletelhetőké. Mivel sokan élnek a külterületeken, és az itt élők kormegoszlása a legkedvezőtlenebb, tanyagondnoki szolgálat szükséges az itt élők szolgáltatásokhoz való hozzáférése érdekében. **Az óvodába beíratott gyermekek jelentős része hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű, beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő gyermek és arányuk az elmúlt években egyre nőtt.** A gyermekek óvodai egyenletes elosztásával, és az együtt neveléssel, megállíthatók a szegregációs folyamatok, elősegíthető a gyermekek későbbi iskolai sikeressége. Szociális szempontból nagyon fontos, jogszabályi előírás is a gyermekek nyári elfoglaltságának biztosítása, a nyári gyermekétkeztetés, amelyet biztosítani kell, különös tekintettel a rászorulóakra. A bölcsőde tekintetében megállapítható, hogy a települési és térségi igényeket nem képes ellátni, a kapacitás hiányt új bölcsődével, vagy alternatív lehetőségekkel (Biztos Kezdet gyerekház, családi napközi stb.) kell biztosítani. A hátrányos helyzetűek számára kifejezetten javasolt alternatív megoldásokkal (Biztos kezdet gyerekház, később a Tanoda programok) a gyermekek életkilátásai jelentősen javíthatók. **A helyi oktatási intézményeknél egyenesen tragikus a helyzet, a Varga Domokos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola tanulóinak nagyon magas hányada, 46%-a (220 fő) tartozik a hátrányos helyzetű csoportba, 18,8 %-a (90 fő) a halmozottan hátrányos helyzetű, és ugyanennyi a sajátos nevelési igényű csoportba!** A Virágh Gedeon Szakközépiskola és Szakiskolában 2007-től folyamatosan emelkedik a HH és HHH tanulók száma, az intézményben a 2013/2014-es tanévben a 277 tanuló közül 78 volt hátrányos helyzetű (28 %), közülük 24 fő volt halmozottan hátrányos helyzetű. A Református Gimnáziumban hátrányos helyzetű gyermek nincs, az SNI és BTMN gyerekek aránya csupán 3,8 %. A leírtak alapján **rendkívüli fontosságú az új szociális törvény adta települési támogatási formák széleskörű alkalmazása a szorult helyzetben élők, különösen a gyermekek további leszakadásának megakadályozására** (óvodáztatási, tankönyvtámogatás stb.) és ezek igénybevételére teljesíthető feltételek meghatározása. Mindenképp szükséges az iskolákban megjelenő kábítószer és agresszió ellen tenni, az ifjúság számára közösségi helyek kialakítása, megelőző prevenció programok, mentálhigiénés tevékenységek, szabadidős programok szükségesek a szegregációs folyamatok megállítása, a biztonság érdekében.

A településen a megyei átlaghoz képest viszonylag magas a munkanélküliség, jelenleg 10,6%, ugyanakkor javult az utóbbi időben, többek között a nyugdíjkorhatár emelkedése, a közfoglalkoztatás szinten tartása és a versenyszféra növekedése következtében. A munkanélküliség egyik jelentős oka a képzetlen munkaerő. A képzetlen, szakképzetlen munkanélküliek között magas a roma etnikumhoz tartozók aránya, akik között nagyon sok nem rendelkezik 8. általános iskolai végzettséggel. A képzések belépési szintjének teljesítéséhez esetükben gyakran van szükség felzárkóztató képzések szervezésére. A szakmunkás végzettségűek között nagyon sokan rendelkeznek olyan szaktudással, amely nem felel meg a

munkáltatók elvárásainak, itt is képzésekkel lehet segíteni a problémán. A munkavállalási problémák egyik oka a helyben maradási szándék, és mivel a munkalehetőségek gyakran másik településen vannak, az utazás már problémát jelent. Mindazonáltal a demográfiai folyamatok közül fontos megemlíteni a napi szinten ingázók körét, amely Kunszentmiklóson igen jelentős, a lakosság 13 %-a, 1106 fő járt el naponta 2011-ben a településről munkavállalási céllal (az ingázók háromnegyede), illetve oktatási, nevelési intézményekbe (az ingázók negyede). Az ingázók 32,6 %-a (361 fő) Budapestre jár, jelentős az ingázók száma Dunavarsányba, Kecskemétre, Herceghalomra, Tassra és Dunaújvárosba a megfelelő közösségi közlekedési lehetőségeknek köszönhetően. A középfokú oktatás szempontjából piacképes, színvonalas oktatás szükséges a településen, hogy nagyobb városok elszívó hatása ne érvényesüljön. Fontos a foglalkoztatási lehetőségek bővítése is a helyi képzett munkaerő megtartása érdekében, az alacsony végzettségűek képzése mindenképp szükséges a munkanélküliség csökkentése érdekében. Az önkormányzat a közfoglalkoztatási lehetőségeket kihasználva igyekszik javítani a foglalkoztatási helyzeten, ezen keresztül a település üzemeltetési feladatait is ellátja. Felmerült a jövőben a közfoglalkoztatás adta lehetőségeket hozzáadott értéket teremtő tevékenységekre is fordítani. Érdemes lenne azonban ezt a lehetőséget a jogszabályi lehetőségek szerinti értékteremtő tevékenységekre is kiterjeszteni, esetleg szociális szövetkezetet létrehozni, amely pl. a közintézmények étkeztetési feladatainak ellátásához is hozzájárulna (pl. zöldség, gyümölcstermesztés), vagy amelynek közvetve turisztikai haszna is lenne. A foglalkoztatási helyzet javítása érdekében az iparterületek fejlesztése mellett egyéb közvetlen és közvetett gazdaságfejlesztési eszközök is alkalmazhatók a vállalkozásösztönzés, betelepülés elősegítésére, a hatékony településmarketingre nagy szükség van. Nagy hátrányt jelent befektetői szempontból a fő közlekedési útvonalak hiánya. A településen jelenlevő nagy vállalkozások és az önkormányzat fontos szerepet tölt be foglalkoztatási szempontból, azonban még mindig a mikro- és kisvállalkozásoké a legnagyobb szerep. A vállalkozások jelenléte miatt a településen az iparűzési adó éves értéke a megyei átlag feletti, amely a tervezett gazdasági fejlesztések mellett szociális jellegű támogatások forrása is lehet. A település húzóágazata a mezőgazdaságban a gabonatermesztés, takarmánynövény-termesztés, állattartás, az iparban a villamos- és építőipar, a szolgáltatási körben a szállítás, kereskedelem, valamint a turizmus, az ezekhez kapcsolódó szolgáltatások. A **turizmus** az adottságok ellenére még nem jelentősen kihasznált gazdasági szegmens a településen, ennek fejlesztése tervezett. Mindenképp érdemes a települést körülvevő táji, természeti értékeket kihasználni a lehetőségekhez képest, a tanösvények felújítását kezdeményezni a KNP Igazgatóságánál, a helyi kiállítóhelyet átköltöztetni megfelelő helyre. A települést körülvevő Nemzeti Park Igazgatóságával a helyi gazdasági célok eléréséhez, problémák megoldásához (pl. belvíz) érdemes partnerséget kialakítani az érdekellentétek megoldása érdekében. Mivel a turizmus mutatói az utóbbi években hullámzó tendenciát mutatnak, fokozott figyelmet kell fordítani erre a kihasználatlan területre, a helyi értékek marketingjére, turisztikai célú attrakció és kapcsolódó létesítmények fejlesztésére (egyeztetve a térségi települések önkormányzataival a kapcsolódás érdekében), hogy a foglalkoztatottság, valamint az önkormányzat idegenforgalmi bevételei növekedjen. A természeti és épített környezet turisztikai (és környezetvédelmi) célokat is figyelembe vevő megfelelő kialakítása, fenntartása kiemelkedő fontosságú, ez a lakossági életminőség szempontjából is előnyös, ugyanúgy, mint a közlekedési helyzet javítása egyrészt a helyi tömegközlekedési lehetőségek igényeknek megfelelő biztosításával, másrészt a meglévő út-, kerékpárút-burkolatok és járdák felújításával, parkolási problémák megoldásával. A helyi élénk kulturális és sportélet a helyi közösség építésén túl turisztikai hasznót is jelent, ugyanakkor ennek értéke növelhető a helyi nemzetiiségek kulturális értékeinek bevonásával. A településen sok civil szervezet működik, azonban tevékenységük nem összehangolt, nem megismerhető, mivel nincs közös portál, nincs civil kerekasztal. Tevékenységük összekapcsolható lenne a helyi szociális, városüzemeltetési feladatokkal, turisztikai szolgáltatásokkal, egyéb önkormányzati feladatokkal. Utóbbiban a helyi fiatalok is részt vehetnének önkéntes munkával, amennyiben hajlandóság mutatkozik rá. A

lakónépesség komfortérzete szempontjából szükséges jelenleg megvalósuló szennyvízcsatornázási folyamatok további útfelújítási szükségletet is eredményeznek, a belvízvédelem területén is vannak még teendők. A helyi közösségi terek, zöldfelületek hiánya a lakossági életminőséget negatívan befolyásolja, a Bak-ér lehetőségeit, a Szécsi telep adottságait érdemes kihasználni. A lakossági sportlehetőségek köre nem túl széles, kapacitásproblémák vannak pl. a tanuszoda, gyógymedence kihasználtsága esetén, amelyek az egészségvédelemben, turizmusban nagyon fontos szerepet töltenek be. A turisták számára érdemes egy turisztikai információt szolgáltató egységet létrehozni, akár a meglévő kulturális intézmények kapacitását felhasználva a költséghatékonyság érdekében. Az önkormányzat intézményi költségei csökkentése érdekében jó gazda módjára hasznosítja a település környezeti adottságait a megújuló energetikai lehetőségek igénybevitelével. E jó gyakorlatnak szélesebb körű alkalmazása javasolt, emellett a lakosság szemléletformálása is szükséges a környezetvédelem, energiatudatosság érdekében.

A fentebb jelzett gazdaságfejlesztési és hangsúlyozottan társadalmi, szociális jellegű beavatkozások nélkül a település lakossága tovább fogy és nemcsak a folyamatos előregedés, hanem az elvándorlás következtében is. Ez esetben a lakosság foglalkoztatási és életminőségi helyzetének romlása várható, az elszegényedés és szegregáció fokozódik, amelyet most kellene megállítani. A korai fejlesztés, az önkormányzati támogatások, a fiatalokat célzó programok, piaci igényeknek megfelelő képzés hiányában a jövőnket biztosító gyermekek életkilátásai romlanak (a jövő munkanélküliei válhatnak belőlük), egyre magasabb lesz a HH, HHH, SNI és BTN gyermekek aránya az oktatási, nevelési intézményekben, amely a pedagógusok fokozódó leterheltségével jár együtt. Az idősök egy része számára nem adatik meg a méltó öregkor a kapacitások hiányában. A helyi munkanélküliség tovább mélyülhet, különösen az alacsony iskolai végzettségűek tekintetében. A települési idegenforgalom tovább csökken a térségi önkormányzatok összehangolt tevékenysége, a fejlesztések, valamint a településmarketing hiányában. A közvetlen és közvetett gazdaságfejlesztési eszközök, valamint a befektetőket vonzó településmarketing nélkül a gazdaság nem fejlődik, új munkahelyek nem jönnek létre, a munkanélküliség nem csökken. Mindezek az önkormányzat költségvetésére újabb terheket rónak, amelyek magasabb terhet (és társadalmi veszélyt pl. közbiztonsági problémát) jelenthetnek a későbbiekben, mint a megelőző intézkedések.

3.1.2 A város és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése

Az alábbi SWOT elemzés a Helyi esélyegyenlőségi program lényeges megállapításait is tartalmazza.

53. táblázat: Kunszentmiklós város SWOT elemzése (Erősségek, Gyengeségek)

Erősségek	Gyengeségek
1. társadalom: demográfiai viszonyok és tendenciák	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Aktív munkaerő megléte ■ Munkaügyi kirendeltség jelenléte ■ Szakképző intézmény jelenléte ■ Csökkent a munkanélküliség ■ Közfoglalkoztatás kihasználása ■ Jó minőségű városi környezet 	<ul style="list-style-type: none"> ■ A nehéz körülmények között élő roma népesség magas aránya ■ Foglalkoztató központok hiánya ■ Munkanélküliek száma magas ■ A munkanélküliek egy részének alacsony munkavállalási hajlandósága ■ Jelentős problémát okoz a tartós munkanélküliek, az aluliskolázottak, a fiatal pályakezdők, a GYES-ről, GYET-ről visszatérők, az 50 éven felüliek gondja ■ Jelentős a megváltozott munkaképességűek

Erősségek	Gyengeségek
	<p>száma</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Nagyszámú képzetlen munkaerő ■ Elöregedő népesség ■ A képzetlenségből fakadó alkalmazkodási nehézségek ■ Sok hátrányos helyzetű gyermek ■ Magas a HH, HHH, BTM és SNI gyermekek aránya ■ Drog és kriminalisztikai problémák megjelenése az iskolás korosztálynál, a felnőtteknél is ■ Fiatal pályakezdő munkavállalók más településen történő, illetve külföldi munkavállalása egyre gyakoribb ■ A lakosság egészségi állapota romló tendenciát mutat ■ Mélyszegénységben élők és romák körében lakhatási problémák ■ Gyermekszegénység
2. települési közösség (kohézió, kultúra, hagyományok, civilek) – a közösség, mint településfejlesztési erő	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Közművelődés értékei (könyvtárak, múzeum, művelődési ház, Diószegi Emlékház) ■ Templomok ■ Játsszótérek ■ Skate- és görpálya ■ Közösségi terek megléte (pl. civil kollégium stb.) ■ Sportlétesítmények jelenléte (pl. teniszkлуб, Epreskert, Sportközpont stb.) ■ Szociális kerekasztal ■ Aktív civil szervezetek ■ Nevelőszülők jelenléte ■ Roma nemzetiség kulturális értékei (pl. zene) 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Azonosított szegregátum tömbök ■ Fedett tanuszoda, gyógymedence hiánya, strand műszaki állapota, turisztikai lehetőségeinek kihasználatlansága ■ Sportlétesítmények hiánya, meglévő kapacitáshiánya, leromlott állapota (pl. Epreskert, atlétikai pályák, Sportközpont stb.) ■ Nem elegendő játszótér, közösségi tér ■ Nevelőszülők vannak, de nem elegendően ■ Önkéntesség hiánya (maximum óvodás, bölcsődés gyermekek szülei) ■ Nem megfelelő családi profil ■ Gyermekek korosztályuktól való elszakadása ■ Családon belüli erőszak megjelenése ■ Idősek egészségügyi problémái, alacsony nyugdíja, egyedülléte ■ Civil szervezetek tevékenysége nem összehangolt.
3. intézmény-rendszer (közszolgáltatások) és városüzemeltetés	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Helyi és járási közigazgatási intézmények jelenléte ■ Rendőrség, tűzoltóság, ügyészség, bíróság, jegyző jelenléte ■ Oktatási, nevelési intézmények, bölcsőde megléte ■ Idősek otthona (Nemes János kastélyban), szociális intézmények ■ Magyar Pünkösdi Egyház Országos Cigánymisszója ■ Művészeti oktatás jelenléte ■ Járóbeteg-szakrendelés jelenléte ■ Magas szintű szakmai munka az 	<ul style="list-style-type: none"> ■ HHH tanulók nagy létszáma. ■ Magas a HHH tanulók lemorzsolódási mutatója ■ Fogászati szolgáltatások fejlesztésre szorulnak ■ Szakrendelések száma kevés. ■ Egészségügyi központ energetikai, akadálymentesítési, állapot problémái. ■ Szakképzés felszereltsége, kevés a szakoktatás ■ Oktatási, nevelési intézmények nem megfelelő műszaki állapota, tárgyi feltételek nehézkes pótlása, távollévő telephelyek,

Erősségek	Gyengeségek
<p>intézményekben, magasan képzett szakemberállomány</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Szakképzés erősségei (eszközfelszereltség, szakemberek, módszerek: pl. MÁTRIX) ■ Hiányszakma ill. keresett szakma oktatása ■ Mikrotérségi, kistérségi szerepkör erős ■ A Baksay Sándor Református Gimnázium és Általános Iskola, a Varga Domokos Általános Művelődési Központ, valamint a Virágh Gedeon Szakközépiskola és Szakiskola is rendelkezik Környezeti Nevelési Programmal. 	<p>magas fenntartási költségek, kapacitásproblémák.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ A pályázaton nyert támogatásokból beszerzett eszközök fenntartása nem megoldott az iskolákban ■ Idősödő humán erőforrás az oktatási, nevelési intézményekben ■ Kapacitáshiány a közszolgáltatásoknál (pl. bölcsőde, szociális otthon, rendelőintézet) ■ Képzettségi problémák ■ Óvodai tornaszobák, iskolai tornatermek hiánya, sportcélú eszközök hiánya ■ Aluliskolázottság ■ Középületek akadálymentesítettsége hiányos ■ Szakos ellátottság problémái, gyógytestnevelés, logopédia szakemberhiánya ■ Szülőkkel történő kapcsolattartás nehézsége oktatási, nevelési intézményekben ■ Hiányzik a családok átmeneti otthona a térségben ■ Drog és kriminalisztikai problémák megjelenése az iskolás korosztálynál is ■ Közbiztonság helyzete stagnál.
4. gazdaság szerkezet és dinamika	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Ipari park megléte ■ Ipari eredetű szennyező források elenyészők. ■ Ipari cégek jelenléte a településen ■ Tesco, COOP, CBA jelenléte ■ Régi gyáregységek újrahasznosítása megtörtént ■ Fénycsőhulladék hasznosító üzem tervezése folyamatban van ■ Felszín alatti vizek, ivóvízbázisok, felszíni vizek, védett tavak vízfolyások, csatornák, öntözési lehetőség. ■ Vizek mennyisége, minősége, termálvíz/gyógyvíz jelenléte ■ Települési átmenő forgalom ■ Uniós forrásból a helyi gazdák megvalósult fejlesztései (korszerű géppark kialakítása) ■ Gabona termesztés (kukorica, napraforgó) ■ Legeltető állattartás ■ Szántóként használható területeken takarmánytermesztés ■ Lovas turizmus fejlődése ■ Speciális foglalkozások, népi iparművészeti hagyományok, néphagyományok, kulturális értékek jelenléte ■ Épített örökség gazdagsága ■ Országos szintű rendezvények (pl. Íjásverseny, Töröksíp Tábor) 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ipari park infrastrukturális hiányosságai, területigénye ■ Kézműipar hanyatlása a városban ■ Az ipari cégek szétszórtnak helyezkednek el ■ Ipari létesítmények megközelítése nehéz, oda vezető utak minősége nem megfelelő ■ Nem állnak rendelkezésre kellő időben közművesített előkészített területek ■ Szakképzett munkaerő utánpótlás nem megfelelő (a foglalkoztató cégeknek kell az alkalmazottakat betanítani) ■ A helyi mezőgazdasági termelés hanyatlása ■ Mezőgazdasági szakemberek hiánya ■ Önkormányzatnak nincsenek földterületei ■ A kedvező folyamatok mellett számos helyen jelent problémát a környezeti erőforrások túlzott használata, a környezetvédelmi szempontokat és a klímaváltozás hatásait figyelmen kívül hagyó, szakszerűtlen agrotechnika és a környezettudatos gazdálkodás hiánya. ■ Jelenleg még nem elterjedt a lakosság körében a környezettudatos gazdálkodás ■ Szikes talajok ■ Heterogén talajszerkezet: nem alkalmas zöldség-, gyümölcs termesztésre ■ Jelentős területeket érint a szél- és vízerózió, illetve a talajtömörödés, amelyek kedvezőtlen

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> Védett természeti értékek bősége, tanösvény jelenléte Táji, természeti, turisztikai adottságok gazdagsága Sportlehetőségek jelenléte Kialakított zárandokszállás Szálláshelyek, vendéglátóhelyek jelenléte Régészeti lelőhelyek 	<p>környezeti hatásuk mellett a gazdálkodás eredményességét is rontják.</p> <ul style="list-style-type: none"> A belvíz sok kárt okoz Kistáj déli területein – főleg a KNP-hez tartozóan – a szoloncsák-szolonyc talajok kiterjedtek (16%). Ezek főként gyenge legelők Alacsony vásárlóerő, kevés kereskedelmi létesítmény A lakosság gyakran a környező nagyvárosokban intézi a vásárlásait. Az átmenő forgalomra nem épültek ki üzletek Szállásférőhelyek és vendéglátó kultúra hiánya Meglévő tanösvények nem megfelelő karbantartása, elhanyagoltsága Térség-specifikus helyi idegenforgalmi kínálat hiánya A turizmus feltételei nincsenek biztosítva; attrakciók hiánya Egymástól független turisztikai attrakciók a térségben Marketing tevékenység hiányosságai Az értékesítési és szövetkezeti rendszer nélkül az új piaci lehetőséget nem tudják kihasználni A helyi specifikumok jó marketing nélkül eladhatatlanok Nincs turisztikai információt szolgáltató, marketing tevékenységet végző szervezet A települést megközelítő utak rossz műszaki állapota
5. önkormányzat vagyoni helyzete és gazdálkodási egyensúlya	
<ul style="list-style-type: none"> Adósságkonszolidáció megtörtént. Csökkenő kötvény- és hitelállomány Növekvő vagyon 	<ul style="list-style-type: none"> Likviditási problémák
6. táji és természeti adottságok	
<ul style="list-style-type: none"> Táji, természeti, turisztikai adottságok gazdagsága, védelem alatt álló természeti környezet, (NATURA 2000 területek, KNP területei) A természeti környezet elemei Napsütéses órák magas száma Vizek mennyisége, minősége, termálvíz/gyógyvíz jelenléte Bak-ér jelenléte Felszín alatti vizek, ivóvízbázisok, felszíni vizek, védett tavak vízfolyások, csatornák, öntözési lehetőség A város és térségének egyedi természeti értéke, természetvédelmi területe a Kiskunsági Szikes Puszta, a Kiskunsági Nemzeti Park része, amely Közép-Európa 	<ul style="list-style-type: none"> Belvíz, az átlagos talajvízszint általában viszonylag magasan helyezkedik el. Kb. 8-28 m mélységig- kitermelhető talajvizek minősége a térségben többek között magas ammónia-, vas- és mangántartalma miatt kifogásolható. A felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról szóló 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet értelmében Kunszentmiklós érzékeny területen fekszik. DVCS-tól nyugatra eső területek, így Kunszentmiklós is sokkal érzékenyebben reagálnak a szélsőségesen sok csapadékra, hiszen éppen a fő áramlási iránnyal szemben kellene beszívárogniuk, ráadásul kedvezőtlen

Erősségek	Gyengeségek
<p>második legnagyobb ilyen jellegű pusztája.</p> <ul style="list-style-type: none"> Kunszentmiklós térségében nagy kiterjedésű védett természeti területek találhatók, legjelentősebb a várost szinte három oldalról (észak, kelet, dél) körülvevő Kiskunsági Nemzeti Park Felső-kiskunsági szikes puszták területegysége. Jelenlévő országos védettségű Ex lege szikes tavak (pl.: Kín-szék, Disznó-rét). 	<p>vízfelvevő képességű talajokban.</p> <ul style="list-style-type: none"> Bak-ér zárt csatornába vezetése, szennyezett vize, illegális fűrt kutak A védett területek magas aránya ellenére kevés oktatási célú terület, tanösvény, a meglévők állapota További földrészek belterületbe vonása nem lehetséges a védett területek miatt Ökológiai folyosók hiányosak Tájidegen gazdasági erdők A területek nyilvántartása nem teljesen fedi a valóságot művelési ág tekintetében
7. zöldfelületek	
<ul style="list-style-type: none"> Kunszentmiklós esetében táji és zöldfelületi szempontból jellemzően kedvező helyzet alakult ki, mivel a belterület általában gondozott, legeltetett gyepekhez csatlakozik Városi kerékpáros/gépkocsi forgalmú zöldfelületi tengelyek 	<ul style="list-style-type: none"> Rekreációs zöldterület, zöld közösségi tér hiánya Néhol rendezetlen zöldfelületek, közterületek, parkok eloszlása kedvezőtlen Zöldfelületi elemek nem kapcsolódnak egymáshoz, mozaikosan helyezkednek el a települési szövetben, eloszlásuk a településrészek között egyenlőtlen Lineáris zöldfelületi elemek hiányosak, rossz állapotúak, vagy teljesen hiányoznak. A fasorok összekötő és zöldfelületi karaktere nem érvényesül Az utcáfásítás rendkívül heterogén Bak-éri csatorna melletti zöldfelületek rendkívül elhanyagoltak, kihasználatlanok, szennyezettek Rossz állapotú intézményi és zöldfelületek Zöldfelület-fenntartási hiányosságok, leginkább a csatornák mentén Sportolásra alkalmas területek a leromlott állapot miatt alulhasználtak Átfogó települési zöldfelületi koncepció hiányzik.
8. épített környezet (épített örökség is)	
<ul style="list-style-type: none"> Szociális és piaci alapú bérlakások megléte A településnek jelenleg 8 országos védettségű (műemlék) épülete van, helyi védett épületek nagy száma Az épületállomány helyi és országos értékei (építészeti értékek, védendő település-szerkezet), kora, állaga, komfortja pl. Nyakvágó csárda, Selyem tanya, Nemes János kastély stb. Közterek, szobrok Intézményi ellátottság biztosított Ipari park jelenléte Termálfürdő, Régészeti lelőhelyek Az önkormányzati tulajdonú területek hosszú távon biztosítják a lakótelek szükségletet, így 	<ul style="list-style-type: none"> Nem egységes városkép, különböző építészeti stílusú épületek Kijelölt gazdasági területek beépítése lelassult, gondot okoz fenntartásuk. Lakóterületbe ékelődött gazdasági, ipari területek Szociális bérlakások leromlott állapota.

Erősségek	Gyengeségek
a gazdaságos telekgazdálkodást	
9. közlekedési hálózat és minősége (belső és külső)	
<ul style="list-style-type: none"> Kiépített közlekedési infrastruktúra megléte Vasút vonalvezetését tekintve előnyös helyzetben van a város, hiszen Kunszentmiklós területén a Budapest-Kelebia-Belgrád fővonal halad keresztül. A vonalon Budapest irányába 30, a fővárosból 28 vonat közlekedik munkanapon. A járatok közül 3 (IVO ANDRIC, AVALA EC és a BEOGRAD) nemzeti gyorsközlekedésre is igénybe vehető A Budapesten induló 150-es, I. kategóriás vasútvonal a nemzeti törzshálózat, egyben az Európai Unió TEN-T személyforgalmi átfogó hálózat, valamint az áruszállítási törzshálózat része. A településen az áruszállítás kérdésköre nem jelent komoly problémát. 	<ul style="list-style-type: none"> Földrajzi elhelyezkedés: Dél-Alföldi Régió északnyugati csücske, messze a régiós központtól Kunszentmiklós első és másodrendű főútvonallal, valamint háromszámjegyű úttal nem rendelkezik Belterületi utak leromlott állapota (állami közutaké is) Vasútvonal, vasútállomás, utasforgalmi létesítmények rossz műszaki állapota, akadálymentesítés hiányosságai Parkolási problémák, forgalmi gondok, zajterhelés a városközpontban, Közösségi közlekedés feltételeinek hiányosságai, autóbusszmegállókban az utasvárók hiánya vagy leromlott állapota Az érintett megállók mind a település főbb közlekedési útvonalain találhatóak, csúcsidőszakokban jelentősebb forgalommal terheltek. Helyi közlekedés megoldása a távolsági járatokkal nem felel meg teljesen az igényeknek Elkerülő utak hiánya, a centralizált útszerkezet miatt a térségben működő nagyszámú szállítási vállalkozó kénytelen a városon keresztül közlekedni Hiányos járdahálózat és elégtelen kerékpárút-hálózat, közlekedést segítő műtárgyak, utcabútorok Az úthálózathoz tartozó járdafelületek minősége változó, több utcában hiányoznak a gyalogosfelületek és a meglévők felülete is töredezett, balesetveszélyes. Rendszeres zajt vagy rezgést okozó terhelőforrás a településen a közlekedés. A Budapesten induló 150-es, I. kategóriás vasútvonal általános műszaki állapota nagyon rossz, meghatározó szakaszának átfogó korszerűsítése évtizedekkel ezelőtt történt. Bösztör állomás a Bösztör tanya szomszédságában, lakott területektől távol található. Az állomás előtere kiépítetlen, sem parkoló, sem kerékpártároló, sem autóbusszmegálló nem található. Az állomásra használati igény nem nagyon mutatkozik.
10. közművek és elektronikus hírközlés	
<ul style="list-style-type: none"> Energia infrastruktúra jelenléte Helyi kiépített rendszerek 	<ul style="list-style-type: none"> Közmű-és közüzemi ellátásban meglevő hiányok (minőségi problémák)

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> Kiépült a szennyvízelvezetés is a központi belterületen 100 %-ban A vezetékes gáz 90%-os lefedettségű A települési szennyvíztisztító telep elkészült A közszolgáltató havonta egy alkalommal házhoz menő szelektív hulladékgyűjtést végez Kunszentmiklóson A településen a különböző hulladéktermelő vállalkozásoknál a nem veszélyes termelési hulladékok keletkeznek nagyobb mennyiségben. A keletkező veszélyes hulladékok mennyisége nem számottevő. Állati eredetű hulladék átvévi hely üzemel A Baksay Sándor Református Gimnázium és Általános Iskola, a Varga Domokos Általános Művelődési Központ, valamint a Virágh Gedeon Szakközépiskola és Szakiskola is rendelkezik Környezeti Nevelési Programmal. Belvíz védekezési készülség esetén azonnal bevethető belvízi védekezésre a kunszentmiklósi tűzoltóság. A szolgáltatott víz minősége minden paraméter tekintetében megfelel az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről szóló 201/2001. (X. 25.) Kormányrendeletben foglaltaknak. 2014 áprilisában megalakult a Homokhátság vízpótlásának megoldását célul kitűző Duna-Tisza Közi Hátság Vízpótlásáért Egyesület, amely társadalmi párbeszéd folytatását, illetve a több évtizede húzódó projekt előmozdítását tűzte ki fő céljául. A zöldhulladék átadása a hulladékkezelést végző cégnek térítésmentes a lakosság számára 	<ul style="list-style-type: none"> Kistérségi vízellátó rendszer havária esetére rendelkezésre áll egy 300 m talpmélységű mélyfúrású (6. számú) kút is, de a belőle nyerhető víznek a vas és a mangán tartalma meghaladja a határértékeket. Az új csatornahálózatra való rákötéshez szükséges lakossági önrész előteremtése a lakosságnak nagy terheket jelenthet A hőtermelő berendezések problémái az intézményekben. A 0263/6. és a 0263/18. hrsz. alatti ingatlanokon települési folyékony hulladéklerakó üzemel szennyező anyag elhelyezési engedély (55944-1-4/2009.) alapján. A szippantott szennyvizet a működő szennyvíztelepre kellene vinni tisztítás céljából, ahol azonban ennek fogadására nincsen lehetőség. A belvíz, a felszíni csapadékvíz hatalmas tömege gyakran megoldhatatlan feladatokat jelent a térségben élőknek. A város jelenlegi vízkormányzási eszközei és csatornái alkalmatlanok a helyzet kezelésére. Nem megfelelő a közvilágítás a településen, kiépített közvilágítás rongálása. Kunbábonyban nincs és nem épül szennyvízcsatorna gazdaságossági okból.
11. környezetvédelem - klímatudatosság/ energiahatékonyság	
<ul style="list-style-type: none"> Légszennyezettség szempontjából kevésbé terhelt területei közé tartozik Ipari eredetű szennyező források elenyészők. Önkormányzati projektek tervezettek a megújuló energia hasznosítására. Kedvező természeti adottságok a megújuló energia hasznosításra. A Baksay Sándor Református Gimnázium és Általános Iskola, a Varga Domokos Általános Művelődési Központ, valamint a Virágh Gedeon Szakközépiskola és Szakiskola is rendelkezik Környezeti Nevelési Programmal. 	<ul style="list-style-type: none"> A mezőgazdasági művelésből kivont, paragon hagyott területek, a nem kellő gondossággal kezelt közterületek, telkek, árokpártok burjánzó gyomnövényei, az elszaporodott parlagfű okozzák a város levegőjének erőteljes pollen-szennyeződését Kunszentmiklós belterületén a közlekedésből és az egyéb tevékenységekből eredő zajterhelés jelentős, azonban a mértéke nem ismert. Illegális hulladéklerakók jelenléte Önkormányzati intézmények magas fenntartási költsége

Forrás: saját szerkesztés

54. táblázat: Kunszentmiklós város SWOT elemzése (Lehetőségek, Veszélyek)

Lehetőségek	Veszélyek
1. társadalom: demográfiai viszonyok és tendenciák	
<ul style="list-style-type: none"> Támogatott képzési lehetőségek Uniós pályázati lehetőségek (pl. foglalkoztatási) Közmunka – programok lehetőségei A foglalkoztató cégek fejlődnek és újak érkeznek 	<ul style="list-style-type: none"> A helyi foglalkoztatás lehetőségeinek korlátozottsága A jelenleg stagnáló szegregáció veszélyének növekedése Az iskolák egyre nagyobb mértékű szegregációja (SNI, BTM gyermekek magas száma) A pályázatokhoz szükséges önrész hiánya Gyermeklétszám további csökkenése, a népességfogyást nem sikerül megállítani Fiatalkorú pályakezdő munkavállalók más településen találnak munkát Gyerekről, gyedről visszatérők elhelyezkedése nehéz, munkaidő beosztása 45 év felett a változó képzettségi követelmények Fogyatékkal élők munkanélkülisége, hátrányos megkülönböztetése A lakosság elöregedése folytatódik, a szociális ellátásokat igénybe vevők köre bővül és növekszik Vonzó uniós munkalehetőségek A településen működő általános iskolák halmozottan hátrányos helyzetű tanulóinak aránya között magas az eltérés
2. települési közösség (kohézió, kultúra, hagyományok, civilek) – a közösség, mint településfejlesztési erő	
<ul style="list-style-type: none"> Egészségtudatos életmód terjedése Egyházak szociális törekvései Sportlehetőségek 	<ul style="list-style-type: none"> A pszichiátriai és szenvedélybetegek meglehetősen magas száma társadalmi problémát jelent A sportlétesítmények üzemeltetési költségei nőnek Elhasználódhatnak a sportlétesítmények, ha nem sikerül elegendő forrást találni a folyamatos karbantartáshoz és a fejlesztésekhez
3. intézményrendszer (közfoglalkoztatások) és városüzemeltetés	
<ul style="list-style-type: none"> Felnőttképzés erősödése, országos és megyei képzési programok Átvehető jó gyakorlatok megléte Átképzés iskolarendszerű és felnőttképzéseknél a modulos rendszerű OKJ-s szakmai rendszer lehetőségeinek kihasználása (ráépülés elágazás, rész- és rokonszakképzés) Energiatakarékos műszaki megoldások léte Továbbképzési lehetőségek a munkatársak számára Uniós pályázati lehetőségek a közszolgáltatások, közösségépítés területén 	<ul style="list-style-type: none"> A pályázatokhoz szükséges önrész hiánya Forráshiány a közszolgáltatások területén Szülői érdeklődés hiánya Szakképzés társadalmi presztízse alacsony A lakosság változó korösszetétele kihasználatlan kapacitásokat, illetve kapacitáshiányt okoz az önkormányzati intézményeknél A várható átlagos élettartam a lakosság elöregedéséhez vezet, mely meghatározza a szociális gondoskodás irányait a következő időszakban A jövedelmek országos viszonylatban

Lehetőségek	Veszélyek
	<p>alacsonyak</p> <ul style="list-style-type: none"> Az uniós pályázatok finanszírozásánál fellépő intézményrendszeri likviditási problémák
4. gazdaság szerkezet és dinamika	
<ul style="list-style-type: none"> Budapest, Dunaújváros, Kecskemét közelsége Szociális szövetkezetek térnyerése, jó gyakorlat lehetősége A multi nagyvállalatok megjelenése foglalkoztatási, lakossági szempontból Helyi specifikumok, tanyasi, kézműves termékek, hungarikumok iránt megnő az érdeklődés Környezetkímélő módszerek, technológiák térnyerése Támogatott képzések Az uniós csatlakozással megnyíltak a piacok a nagy élelmunka igényű zöldség-gyümölcs értékesítéséhez Környezetkímélő módszerek alkalmazása iránti igény, bio-zöldség, gyümölcs, bio-termékek iránti növekvő kereslet Külterjes állattartás térnyerése Multiktól eltérő termékválaszték Korszerű szövetkezési formák elterjesztésének támogatási rendszerei Pénzügyi bankok, speciális biztosítók, vállalkozásfejlesztési szervezetek) A falusi és ökoturizmus erősödése Növekvő igények a hagyományos tanyasi életformák megismerésére Egészségturizmus, vallási- és zarándokturizmus erősödése Országos és regionális támogatások rendszere, uniós pályázatok A turizmus, az idegenforgalom országos fejlesztései A szolgáltató helyi vállalkozói szektor megerősödése jó alapot teremthet a turizmus fellendülésének Hazai és nemzetközi marketing tevékenység erősítése megfelelő számú vendéget vonz a térségbe A nemzetközi kerékpárút kiépülése, a nemzetközi kerékpáros turizmus fellendülése Kunszentmiklóst fontos megálló helyévé teheti Budapest-Kelebia-Belgrád vasútvonal országos fejlesztése Térségi attrakciók jelenléte Térségi marketing Erősödő igény a természetben való rekreáció iránt, egészségtudatosság terjedése Térségi tematikus utak Nemzeti Park Igazgatóság fejlesztései 	<ul style="list-style-type: none"> A pályázatokhoz szükséges önrész hiánya A magánérős fejlesztések korlátozott rendelkezésre állása A multi kereskedelmi cégek megjelenése a helyi kis kereskedelmi létesítmények szempontjából Nem megfelelő a helyi munkaerő kínálat minősége és volumene Bürokrácia (nehézkés az engedélyezési eljárás folyamata, sok a szakhatóság, nem egyértelműek a szabályok, lassú az ügyintézés) Olyan ipar betelepülése, amely nem illeszkedik a helyi ipar jellegéhez (nem környezetbarát) Növekvő környezeti terhelés Bizonyos környezeti problémák a tápanyag-gazdálkodás hiányosságaiából (tápelem arányok kedvezőtlen alakulása) erednek. A biogazdálkodást a földek elgyomosodása és a vegyszerhasználat veszélyezteti Az intenzív gazdálkodás mellett a művelés felhagyása a biodiverzitás csökkenését eredményezheti (pl. özönfajok betelepülése). A szolgáltatások minőségi színvonala nem tudja követni a megnövekedő igényeket Szegényedő helyi és üdülő vásárlók, az idegenforgalom nem lendül fel a kívánt mértékbe Megfelelő vendéglétszám híján a turisztikai vállalkozások tönkremennek A fizetőképes kereslet csökken, amelynek első „áldozata” a kultúra és a rekreáció. Természeti és tájvédelmi turizmus kedvezőtlen hatása (pl. szemetelés) A helyi gazdaság nem részesedik a gazdasági hasznokból Gazdasági és környezetvédelmi érdekek ütközése Területhasználat és látogathatóság korlátozottsága természetvédelmi területeken

Lehetőségek	Veszélyek
5. önkormányzat vagyoni helyzete és gazdálkodási egyensúlya	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Önkormányzat gazdálkodására ható pozitív jogszabályi változások, bevezethető helyi adónemek ■ Újabb betelepülő vállalkozások megjelenése ■ Önkormányzati pályázati lehetőségek ■ Közfoglalkoztatási lehetőségek ■ Helyi turizmus fellendülése 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Önkormányzat gazdálkodására ható negatív jogszabályi változások pl. szociális területen ■ Helyi nagy foglalkoztatók megszűnése ■ Belföldi turizmus más desztinációkra irányul
6. táji és természeti adottságok	
<ul style="list-style-type: none"> ■ A tájhasználati módok és kultúrák felélése ■ A kultúrtájak különleges vonzerőt jelenthetnek a hazai és külföldi turisták számára ■ A természeti értékek társadalmi felértékelődése ■ Növekvő igények a hagyományos tanyasi életformák megismerésére ■ Gyógy- és termálvizek minősége és száma érdeklődést kelt elsősorban az EU tagállamok nyugdíjasai körében ■ Rendkívül sokoldalú idegenforgalmi fejlesztési lehetőség: egészségturizmus, tanyai vendéglátás, idegen-forgalmi tanyák, természetjárás, kerékpáros turizmus, sportolási lehetőségek ■ Uniós pályázati lehetőségek 	<ul style="list-style-type: none"> ■ A különböző tájhasználati módok ellentétes érdekei (pl. csatornarendszerek) ■ A pályázatokhoz szükséges önrész hiánya ■ Az időjárási viszonyok (pl. csapadék) egyre szélsőségesebbé válnak ■ Szigorodó környezetvédelmi előírások
7. zöldfelületek	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Egészségtudatosság erősödése ■ Rekreációs igények növekedése 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Közterek állapotának romlása, természeti és épített értékek elsoványodása ■ Szigorodó környezetvédelmi előírások miatt a település nem használhatja igény szerint a zöldfelületeket
8. épített környezet (épített örökség is)	
<ul style="list-style-type: none"> ■ A védett épületek, épületegyüttesek különleges vonzerőt jelentenek a hazai és külföldi turisták számára ■ Az uniós pályázatok lehetőséget teremtenek járási centrumfejlesztésre, barna övezetek felújítására, védett épületek turisztikai hasznosítására 	<ul style="list-style-type: none"> ■ A pályázatokhoz szükséges önrész hiánya ■ A magánérős fejlesztések korlátozott rendelkezésre állása ■ A településfejlesztési támogatáspolitikai, a jogszabályi háttér állandó változása
9. közlekedési hálózat és minősége (belső és külső)	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Közlekedési infrastruktúra országos fejlesztése (Duna-híd, M8) ■ Erősödő mikrotérsgégi, kistérségi, szerepkör ■ Térsgégi, EUROVELO kerékpárút hálózat jelenléte, azokhoz való csatlakozás lehetősége ■ Uniós pályázati lehetőségek ■ Közösségi közlekedés országos fejlesztése 	<ul style="list-style-type: none"> ■ A települési elkerülő útszakaszok hiánya, közlekedési infrastruktúra ■ Állami közútkezelő forráshiánya, fejlesztések csúszása ■ A pályázatokhoz szükséges önrész hiánya ■ Természetvédelmi területek akadályozzák a terelőút építést
10. közművek és elektronikus hírközlés	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Regionális (kistérségi) vízközmű rendszerek 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Uniós pályázati források felhasználása lassú,

Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> ■ Uniós pályázati lehetőségek ■ Szennyvízcsatorna-rákötésre vonatkozó jogi szabályozási lehetőséggel ösztönzés a rákötésre ■ Megújuló energia lehetőségei 	<ul style="list-style-type: none"> ■ nehézkes ■ Elmarad az innovációigényes technológiák elterjedése saját forrás hiánya miatt ■ Nem alakul ki megfelelő együttműködés az érintett partnerek között
11. környezetvédelem - klímatudatosság/ energiahatékonyság	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Megújuló energiaforrások felhasználásának támogatása ■ Uniós pályázati lehetőségek ■ A megújuló energia növekvő versenyképessége ■ Környezettudatos, környezetvédő gondolkodás elterjedése ■ Környezetterhelő anyagok (pl. szennyvíziszapok) hasznosítási lehetőségei ■ Vállalkozások számára környezetirányítási rendszerek rendelkezésre állása ■ Környezetvédő technológiák, módszerek rendelkezésre állása, a megújuló energia a helyi gazdaság motorja lehet ■ Kedvező jogszabályi környezet a hulladékgazdálkodásra vonatkozóan 	<ul style="list-style-type: none"> ■ A környezetvédelmi és a gazdálkodási érdekek ellentéte, szigorú jogszabályi előírások ■ A pályázatokhoz szükséges önrész hiánya ■ A mezőgazdasági tevékenység (mérgek), tisztítatlan szennyvizek az élővizek minőségét, talajvizet veszélyeztetik ■ Fatüzelés arányának növekedése ■ Hulladékgazdálkodási szolgáltatási díjak jelentősen emelkednek ■ Az illegális szeméttlerakók- a folyamatos felszámolások ellenére- rendszeres megjelenése, elsősorban a szegregációval veszélyeztetett területek közelében

Forrás: saját szerkesztés 2015.

3.1.3 A településfejlesztés és rendezés kapcsolata, a fejlesztés területi korlátai és lehetőségei

55. táblázat: Településrendezési eszközök változása

változás (szerk vagy szab terv, mikor (év))	célzott fejlesztés
2014	Baksay Gimnázium bővítése
2014	3212/26-28 és 1860 hrsz-ú telkek beépítési lehetőségeinek javítása

Forrás: saját szerkesztés 2015.

Az eddigiekben a területi korlátok nem akadályozták meg fejlesztést. A táblázatban szereplő módosítási szükség esetén kezdeményezte a Város a terv módosítását a 147/2014 (III. 31.) és 148/2014 (III.31.) sz. képviselőtestületi határozatokkal. A fenti településfejlesztési célú döntésen kívül a településrendezési eszközök egyéb módosítását is el kellett végezni. A hatályos településrendezési tervek 2006. évi jóváhagyását követően a magasabb szintű tervekben (országos és megyei területrendezési terv) illetve állami adatban (régészeti lelőhelyek, NATURA 2000, területi lehatárolás) változás következett be, melyek átvezetését el kell végezni. A módosítással a meghatározó infrastruktúra főhálózat nem változik, új beépítésre szánt terület nem alakul ki, zöld-, vízgazdálkodási-, erdő-, és természetközeli terület megszüntetésre nem kerül sor, ezért egyszerűsített eljárásban történt az egyeztetés.

3.2 Problématérkép / Értéktérkép

56. táblázat: Problématérkép/ Értéktérkép

ÉRTÉK		PROBLÉMA	
MI ?	HOL ?	MI ?	HOL ?
Tasskertes			
Zöldfelületek	Városkapu út, Rákóczi út	Az egész vasútvonal fejlesztése indokolt, akadálymentesség nem biztosított a peronon. Utasforgalmi létesítmények felújítása szükséges.	Kunszentmiklós-Tass vasútállomás
Játszótér	Szabadság u.	Nem megfelelő közvilágítás	összes utca
Szociális bérlakások	Ingatlangazdálkodási koncepció szerint	Belvízelvezetés nem kellően megoldott, hiányzó árkok	Városkapu park
Köztér, szobor	Városkapu út Szabadság u.	1. sz. szegregátumként azonosított terület	Városkapu út - vasútvonal - Kinizsi u. mindkét oldala - Liszt Ferenc u. mindkét oldala - Dobó István u. - Mikszáth Kálmán u. - Jókai u. - Móra Ferenc u. által határolt tömb
Városi kerékpáros/gépkocsi forgalmú zöldfelületi tengelyek	Vasútállomás - Szabadság utca - Rákóczi Ferenc utca	Szociális bérlakások minősége nem megfelelő, javításra szorul	Csicsó Kálmán u. 1., 3. Kinizsi u. 2/A, 2/B Liszt F. u. 29/1, 29/2, 31/1, 31/2, 31/3, 32/1, 32/2, 32/3 sz.
Régészeti lelőhelyek	Melléklet szerint.	Utak, járdák, kerékpárutak burkolata nem megfelelő, fejlesztésre szorulnak	
Tesco	Rákóczi F. u. 57/a		
Háziorvosi ellátás	Gárdonyi G. u. 3.		
COOP	Szabadság u. 3.		
Természetvédelmi területek	Melléklet szerint.	Zöldfelületek, közterek felújításra, javításra szorulnak	
Zarándokszállás	Erkel F. u. 27.	Varga Domokos Általános Művelődési Központ Napközi Otthonos Óvodája HH, HHH gyermekek létszáma, kapacitások telítettek, óvodakertek felújításra szorulnak	Gárdonyi Géza utca 36 .

ÉRTÉK		PROBLÉMA	
MI ?	HOL ?	MI ?	HOL ?
Vasútállomás	Vasút u. 9. (hrsz.3215/1)		
Varga Domokos Általános Művelődési Központ Napközi Otthonos Óvodája	Gárdonyi Géza utca 36 .		
Ipari cégek			
Déli városrész			
Epreskert: füves sportpálya, futópálya	Kossuth L .u. 42	4. sz. szegregátumként azonosított terület	Rákóczi Ferenc út - Keskeny u.- Óvoda u. - Kötő u. - Pipa u. - Névtelen u. - Gözmalom u. által határolt tömb
Városi Labdarúgó Sport Klub	Kossuth L. u. 52-54.	Városi Labdarúgó Sport Klub állapota	Kossuth L. u. 52-54.
Schneider Electric telephelye	Kossuth L u. 60.	Köztetek minőségének javítása szükséges	
Vásártér	Kecskeméti út mellett	Epreskert leromlott állapota, emiatt alulhasználat, emiatt alulhasználat, emiatt alulhasználat,	Kossuth L .u. 42
Régészeti lelőhelyek	Melléklet szerint.	Közüvilágítási problémák	összes utca
Természetvédelmi területek	Melléklet szerint.		
Petőfi lakótelep és ipari park			
Játszótér	Vásártér u. 8	Utak, járdák, kerékpárutak burkolata nem megfelelő, fejlesztésre szorulnak	Vásár tér
Napsugár Bölcsőde	Vásártér u. 14/b.	Nem megfelelő közvilágítás	összes utca
Zöldfelületek, köztetek	Vásár tér		
Skate-, görpálya	Vásártér u. 8	A zöldfelületek, köztetek kapacitáshiánya, felújításra szorulnak	Vásár tér
Városi kerékpáros/gépkocsi forgalmú zöldfelületi tengelyek	Ipari park - Petőfi lakótelep - Damjanich utca	Ipari park: Közút, közvilágítás, közművesítés, infrastruktúra hiányosságai. Területrendezése szükséges.	hrsz.3211/11
Régészeti lelőhelyek	Melléklet szerint.	Belvizes területek	
Petőfi Lakótelepi Napközi Otthonos Óvoda	Új temető út 15/D.	Óvodákban HH, HHH gyermekek létszáma, kapacitások telítettek, óvodakertek felújításra szorulnak	Új temető út 15/D.

ÉRTÉK		PROBLÉMA	
MI ?	HOL ?	MI ?	HOL ?
Háziorvosi ellátás	Petőfi ltp. B. épület		
Virágh Gedeon és Baksay Sándor sírja	Újtemető u.		
COOP	Petőfi ltp. B/C.		
Városközpont			
MÁTRIX Oktatási és Vizsgaközpont	Bankos Károly u. 5.	VD Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola működtetési karbantartási problémái, HH, HHH gyermekek száma, akadálymentesítés hiánya	Damjanich utca 7.
klasszicista Városháza, műemlék	Kálvin tér 12. Kossuth L. u. 1/a, Kálvin tér 1, Kálvin tér 3, Kálvin tér 12, Kálvin tér	Virágh Gedeon Szakközépiskola és Szakiskolában a HH és HHH gyermekek növekvő létszáma, zöldfelület problémái, akadálymentesítés hiánya	Apostol Pál utca 2-6.
Kálvin tér és környéke, mint épített örökség	Kálvin tér, Bankos K. u., Rákóczi F. u., Endrédy u.	Óvodában HH, HHH gyermekek létszáma, kapacitások telítettek, óvodakertek felújításra szorulnak	Damjanich u. 7.
Közterek	Szent István tér, Szent Erzsébet tér, IV. Kun László tér	Belvizes területek	
Városi Ügyézség épülete, helyi védett	Kálvin tér 6.	Egészségügyi Központ, eszközellátottsága nem megfelelő, hiányzó szakrendelések, szakrendelő kapacitásproblémái, nem akadálymentesített	Kossuth L. u. 4
Gazdaházak	Mészöly Pál u., Virágh Gedeon u., Kossuth Lajos u.)	ÁMK mögötti atlétikai pálya leromlott állapotú	Mikulás u. mellett
Kálvin tér, mint zöldfelület	Kálvin tér	A piactérnél található atlétikai pálya leromlott állapotú	

ÉRTÉK		PROBLÉMA	
MI ?	HOL ?	MI ?	HOL ?
Zsellérházak	Zrínyi u., Hunyadi u., Szappanos Lukács u.)	Baksay Sándor Ref. Gimnázium tornacsarnok problémái, akadálymentesítés hiánya	Kálvin tér 17.
Református templom, műemlék	Kálvin tér 1.	Szent Imre Szakképző Iskola zöldfelületi problémák, akadálymentesítés hiánya	Bankos Károly u. 5.
Ref. parókia, helyi védett	Kálvin tér 2,	Strand területén tanuszoda és gyógymedence lefedése szükséges	Szent Erzsébet tér 5
Református Ógimnázium – Öreggimnázium műemlék	Kálvin tér 3.	2. sz. szegregátumként azonosított terület	Balog József utca északnyugati oldala – településhatár által határolt tömb
Virágh-kúria (Helytörténeti Múzeum), műemlék	Kossuth Lajos u. 1/a, vagy Erzsébet tér 1.	3. sz. szegregátumként azonosított terület	Rózsa u. - Kun u. - Szűk u. - Művész u. - Árpád u. - Pék u. - Árpád u. - Attila u. - Rákóczi Ferenc út által határolt tömb
Baksay Sándor Református Gimnázium, helyi védett	Kálvin tér 17.	Illegális szemétkerítés	Kun utca – Rózsa utca kereszteződéséhez közel
Katolikus templom, helyi védett	Szent István tér 1	Vandalizmus megjelenése	Szegregátum területek
Helyi védett magán épület	Rákóczi Ferenc u. 11.	Közterületek, parkok rekonstrukciója szükséges	
Lakóépület, népi emlék	Virágh Gedeon u. 10.	Szociális bérlakások minősége nem megfelelő	Rákóczi F. u. 35/1; 35/2; 35/3; 35/4; 35/5. Bankos K. u. 9/1; 9/2; 9/3; 9/4.
Lakóépület, népi emlék	Hunyadi u. 50	Miklóssy János Sportközpont fűtés korszerűsítése szükséges	Erzsébet tér 1/E
KLIK, Egységes Pedagógiai Szakszolgálat	Endrédy u. 6.		
Varga Domokos Általános Művelődési Központ és Városi Könyvtár	Damjanich utca 7.		
Varga Domokos Általános Iskola és	Damjanich utca 7.		

ÉRTÉK		PROBLÉMA	
MI ?	HOL ?	MI ?	HOL ?
Alapfokú Művészeti Iskola (felső tagozat)			
Varga Domokos Általános Iskola (alsó tagozat)	Rákóczi u. 3		
Virágh Gedeon Szakközépiskola és Szakiskola	Apostol Pál utca 2-6.		
Szent Imre Szakképző Iskola	Bankos Károly út 5.		
Napközi Otthonos Óvoda	Damjanich u. 7.		
Egészségügyi Központ	Kossuth u. 4..		
Új közösségi tér	Endrédy u. 4.		
Magyar Pünkösdi Egyház Országos Cigánymissziója	Szász K. u. 4.		
Kistérségi Egyesített Szociális Intézmény nappali ellátás (Öregek Napközi Otthona)	Szép u. 1.		
Családsegítő és Gyermekjóléti Szakszolgálat	Damjanich J. u. 17/D.		
Szociális bérlakások	Rákóczi F. u. 35/1; 35/2; 35/3; 35/4; 35/5. Bankos K. u. 9/1; 9/2; 9/3; 9/4.		
Barokk kút	Kálvin tér		
Gyógyszertárak	Rákóczi út 1., Kálvin tér 10		
Járási Hivatal, Gyámhivatal	Damjanich u. 10.		
Okmányiroda	Kálvin tér 6.		
Járási Földhivatal	Wesselényi u. 6.		
Közbiztonság	Wesselényi u. 5-7.		
Járási Munkaügyi Központ	Rákóczi F. u. 64		

ÉRTÉK		PROBLÉMA	
MI ?	HOL ?	MI ?	HOL ?
Járásbíróság	Damjanich J. u. 50.		
Rendőrség	Damjanich J. u. 48.		
Tűzoltóság	Szent Flórián u. 2.		
Miklóssy János Sportközpont	Erzsébet tér 1/E		
Diószegi Emlékház	Szapannos Lukács u. 2.		
Piac	Szent István tér mellett		
Mentőszolgálat	Kossuth L. u. 4.		
Háziorvosi ellátás	Kossuth L. u. 7. Szász Károly u.		
Házi gyermekorvos	Szász Károly u. Baky Endre u.		
Fogszakorvos	Kossuth L. u. 4.		
Ügyelet	Kossuth L. u. 4.		
Strand, tanuszoda, gyógyfürdő	Szent Erzsébet tér 5		
A forradalom emlékére állított emlékmű	Kálvin tér		
Virágh Gedeon szobra	Kálvin tér		
Petőfi Sándor emléktábla	Kálvin tér		
Vízköpő juhász szökőkút	Kálvin tér		
Számadó juhász szobor	Kálvin tér		
Kun Miatyánk emlékmű	Kálvin tér		
Petőfi fejszobor	Kálvin tér		
Baksay Sándor szobra	Kálvin tér		
Feszületek	Endrédy u.1		
Szent Erzsébet tér	Szent Erzsébet tér		

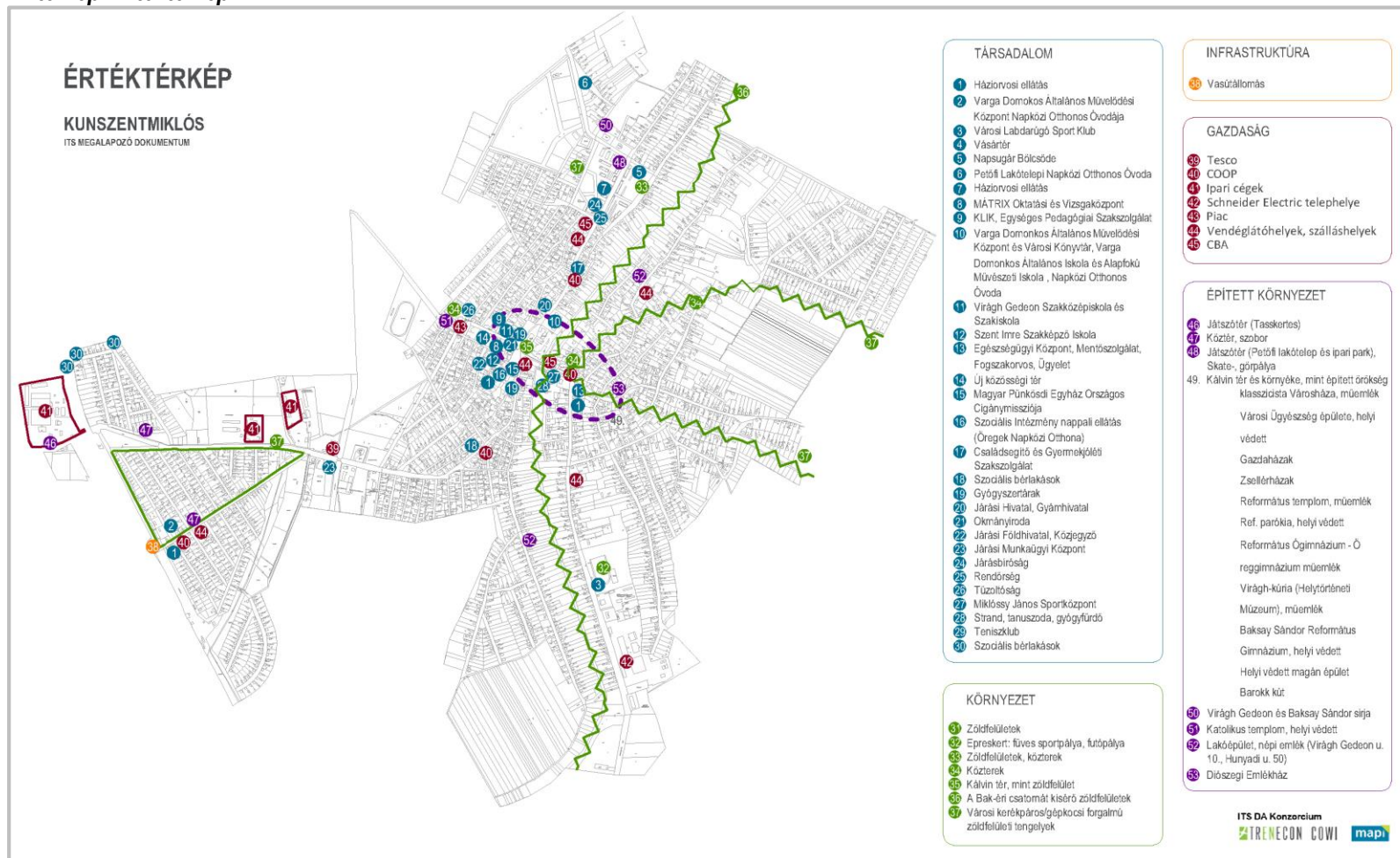
ÉRTÉK		PROBLÉMA	
MI ?	HOL ?	MI ?	HOL ?
A Bak-éri csatornát kísérő zöldfelületek	Bak-ér mente		
Zöldfelületek	Szent István tér - Bankós Károly utca - Kálvin tér - Kecskeméti utca, valamint a Rákóczi Ferenc út		
Városi kerékpáros/gépkocsi forgalmú zöldfelületi tengelyek	Vásártér - Kecskemét utca - Szent Erzsébet tér - Bankós Károly utca		
Régészeti lelőhelyek	Melléklet szerint.		
Természetvédelmi területek	Melléklet szerint.		
Vendéglátóhelyek, szálláshelyek	Melléklet szerint		
CBA	Damjanich utca 46.		
CBA	Szent Erzsébet tér 14.		
COOP	Szent Erzsébet tér 10.		
COOP	Rákóczi Ferenc út 40.		
Szécsi telep			
Városi kerékpáros/gépkocsi forgalmú zöldfelületi tengelyek	Szécsi telep - Baksay Sándor utca - Városközpont	Belvíz elvezetés nem kellően megoldott	Virág utca, Határ utca
Teniszklub	Botond u.2	Utak, járdák, kerékpárutak burkolata nem megfelelő, fejlesztésre szorulnak	
		Nincsenek közparkok	
		Nem megfelelő közvilágítás	összes utca
Kunbábony			
Selyem I. tanya, műemlék	Kunbábony 8.	Bakéri csatornát kísérő zöldfelületek: szennyezett, elhanyagolt, alulkezelt	
Selyem II. tanya, műemlék	Kunbábony 7.	Nem megfelelő közvilágítás	összes utca
Bakéri csatornát kísérő zöldfelületek	Bak-ér mente	Belvizes területek	

ÉRTÉK		PROBLÉMA	
MI ?	HOL ?	MI ?	HOL ?
Kunbábonyi Református Templom	Hrsz:0276/3		
Játszótér	Bercsényi utca		
Civil kollégium	Kunbábony tanya 37/2		
Ipari cégek	Cukk Halcsali: Kunbábony tanya 200.		
Vendéglátóhelyek, szálláshelyek	Melléklet szerint		
Kocsiszin	Kunbábony 7.		
Külterület			
Nyakvágó-csárda múzeum, műemlék	V. ker 32. (Szabadszállási út)	Parkoló, kerékpártároló, buszmegálló hiányzik, peron nem akadálymentesített, előtér kiépítetlen	Bösztör vasútállomás
Nemes János kastély	Felsőszenttamás dűlő 8.	Idősek otthona kapacitáshiány	Felsőszenttamás dűlő 8.
Kápolna	Böszörpuszta	Illegális hulladéklerakás	Liszt Ferenc utca vége után a külterületen.
Természetvédelmi területek, NATURA 2000 területek, Ramsar területek	Melléklet szerint	Nincsenek közművek.	
Felső-Kiskunsági szikes puszta - Réce tanösvény	Kunszentmiklós, Apaj, Kunpeszér-Bugyi összekötő úton	Belvizes területek	
Turjánvidék láp- és mocsárvilága – Kosbor tanösvény	Kunszentmiklós-Kerekegyháza összekötő úton, Kunadacstól 3 km		
Alsószenttamási Katolikus Templom	Alsószenttamás dűlő		
Régészeti lelőhelyek	Melléklet szerint.		
Bak-ér	Bak-ér külterületi része		
Szálláshely, vendéglátóhely	Melléklet szerint		

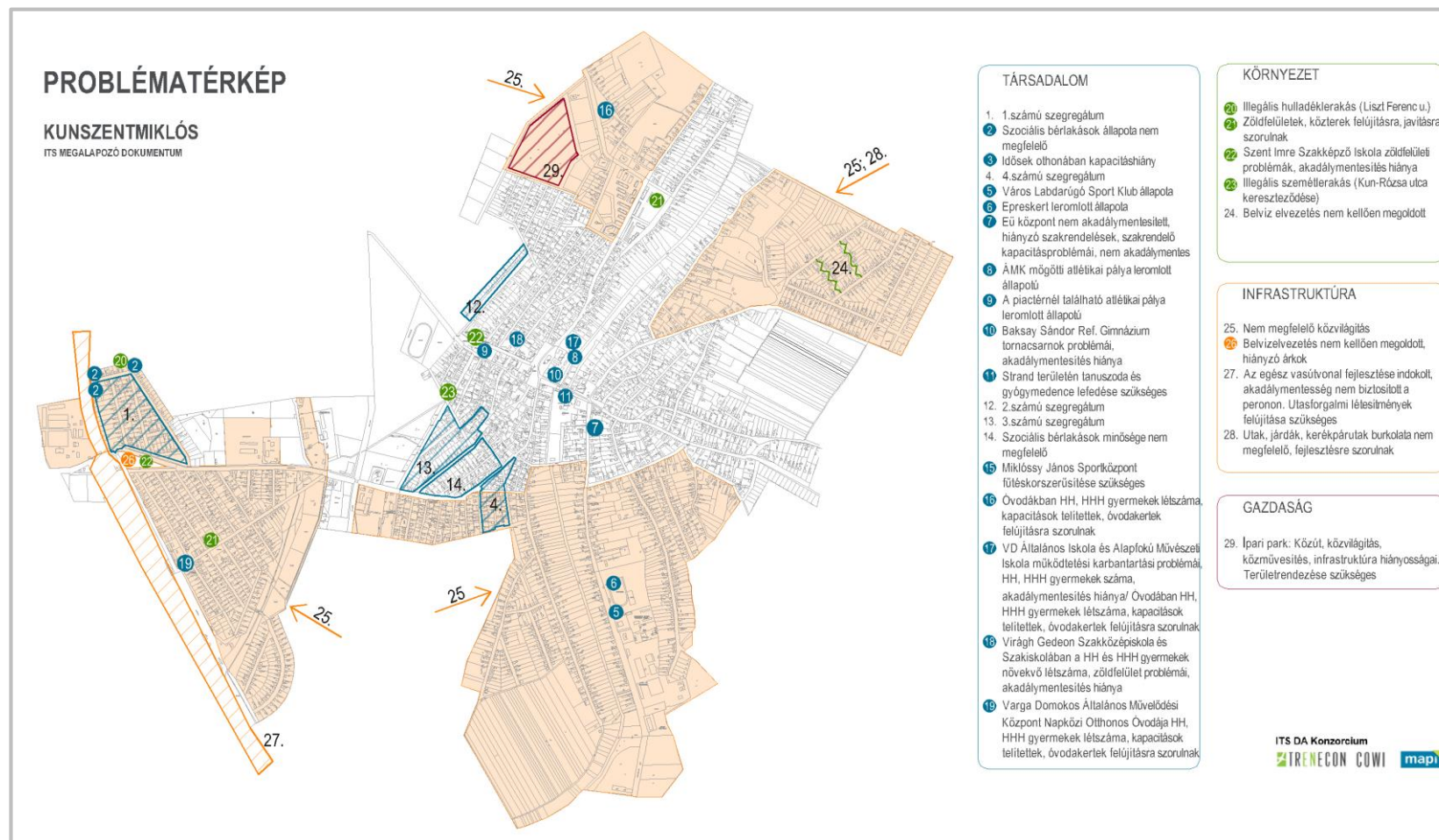
Forrás: saját szerkesztés 2015.

41. térkép: Értéktérkép

42. térkép: Problématérkép

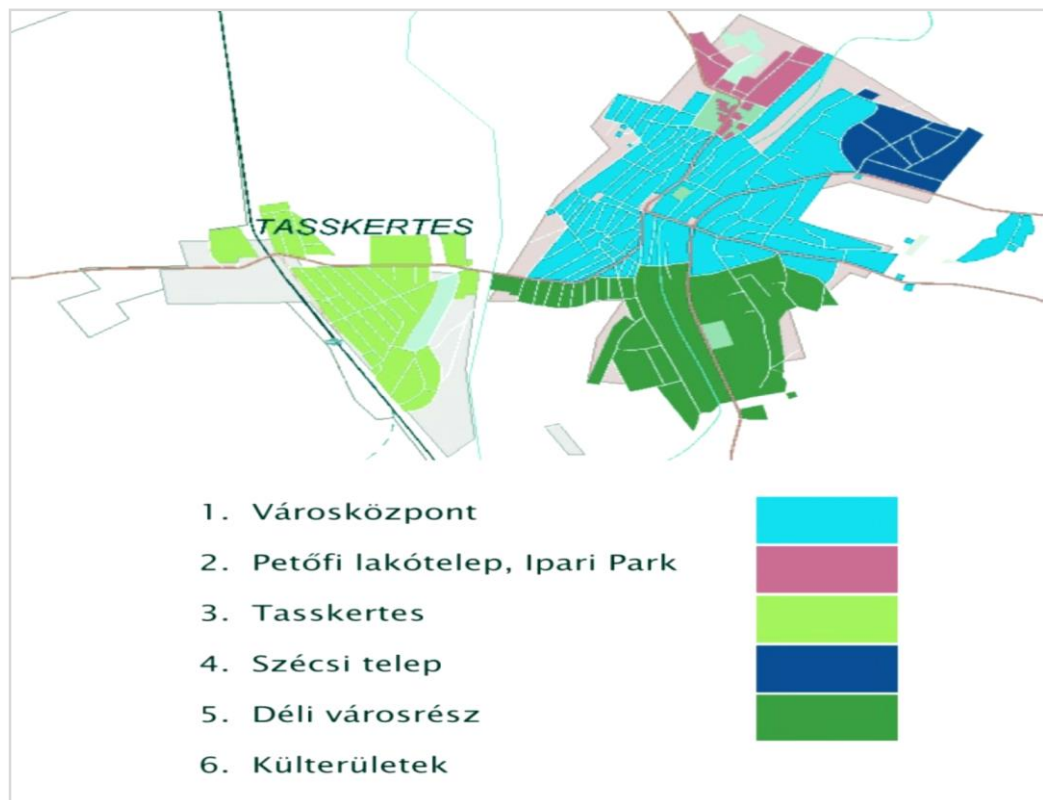
saját szerkesztés 2015.

Forrás:

3.3 Eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészek

3.3.1 A városrészek kijelölése, pontos lehatárolása, lehatárolás indoklása, a városrészek bemutatása

43. térkép: Városrészek

Forrás: IVS 2010.

57. táblázat: Városrészek lehatárolása

Városrész	Lehatárolás
Városközpont:	Rózsa u.- Kun u. – Balogh József u.- Délvidék- Büge u.- László K u.- Vásártér- Bolyó János u- Zrínyi M. u.- Bak-ér mente – Hevesi köz - Bak-ér mente – Belterületi határ – Paprét u. - Akácfa u.- Baksay Sándor u.- árok a 932 hrsz. területig – 932 hrsz. terület déli határa – belterületi határ -Kecskeméti u.- Kis u.- Tavasz u. – Kossuth L. u. - Bibó K. u – Hunyadi u. – Kötő u.- Rákóczi F. u. páratlan oldala
Petőfi lakótelep és Ipari park	Belterületi határ – Büge u. – László K. u. – Vásártér u. - Zrínyi Miklós u.- belterületi határ
Tasskertes	Szenttamási út – Kölcsény F. u. mindkét oldala – Baross u.- Vasút u. – Rákóczi F. u. – Városkapu u.- Vasúti átkelőn túli 3200 hrsz. terület – Móra F. u. mindkét oldala – Kinizsi u. mindkét oldala – Liszt F. u. mindkét oldala – Rákóczi F. u. – 2403 hrsz. terület – 2398 hrsz, 2397

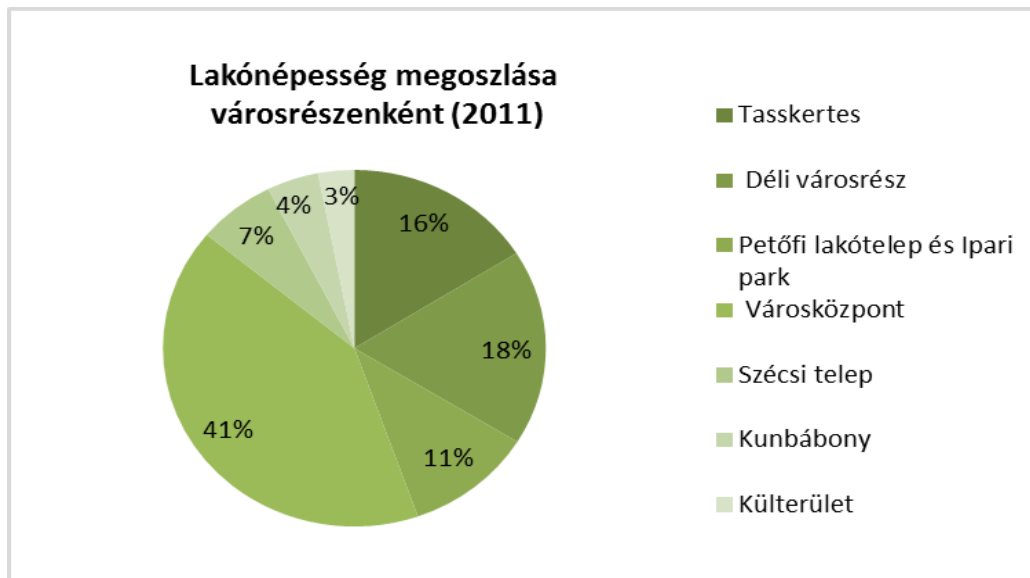
Városrész	Lehatárolás
	hrsz, 2394/3 hrsz, 2395 hrsz, 2399 hrsz, 2394/1 hrsz, 2400 hrsz. területek.
Szécsi telep	Belterületi határ – Virágh Gedeon u. - Paprét- Akácfa u.- Baksay Sándor u.- belterületi határ
Déli városrész:	XXXI. csatorna– Rákóczi Ferenc u. páros oldal- Kötő u.- Hunyadi u. – Bibó K. u.- Kossuth L. u. – Tavasz u.- Kis u.- belterületi határ- (Kossuth u.) - 268 hrsz. út – 240 hrsz. út – belterületi határ – Óvoda u.- 116 /4 hrsz. út – belterületi határ az XXXI csatornáig.
Kunbábony	
Külterület	

Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás 2015.

Városi adatok

Kunszentmiklós lakónépesség száma 2011-es KSH adatok szerint 8561 fő. A lakónépesség 96,6%-a belterületen, 3,4 %-a (262 fő) külterületen él. A városrészek közül a külterületen a legmagasabb a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon belül, 40,5 % (a települési adat csupán 24,6 %), és itt a legalacsonyabb a felsőfokú végzettségűek aránya, csupán 2,4 %. Belterületen található a lakások 97,2 %-a, külterületen 2,8 %-a, 100 db. A külterületi lakások 58 %-a alacsony komfortfokozatú, az itt lévő lakott lakások 55,1 %-a komfort nélküli, félkomfortos vagy szükséglakás.

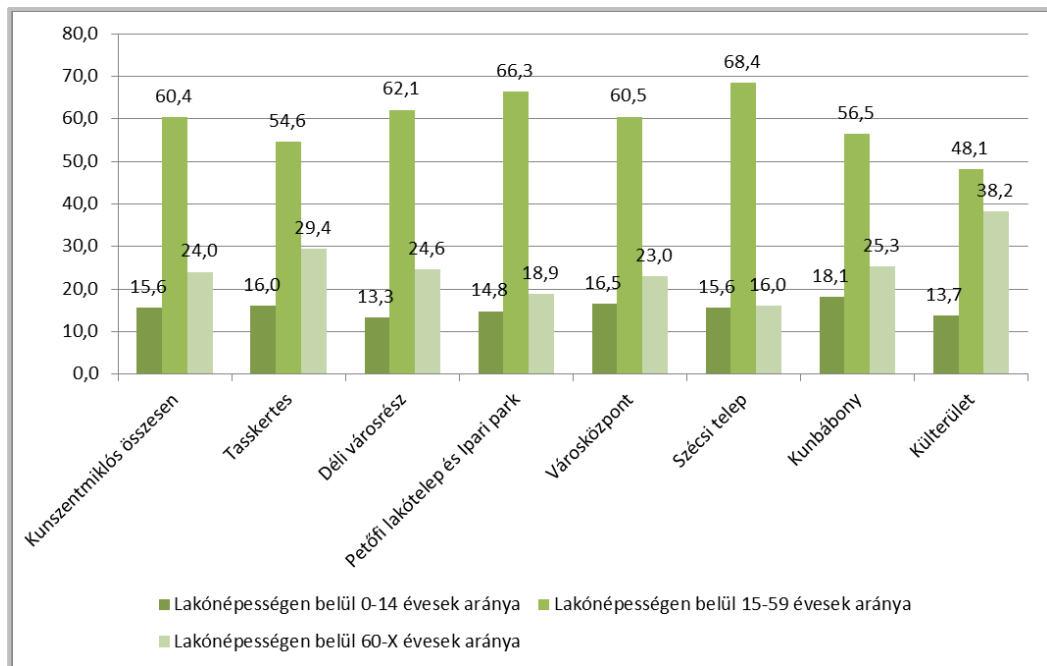
34. ábra: Lakónépesség megoszlása városrészenként

Forrás: KSH 2011. évi népszámlálási adatok alapján saját szerkesztés

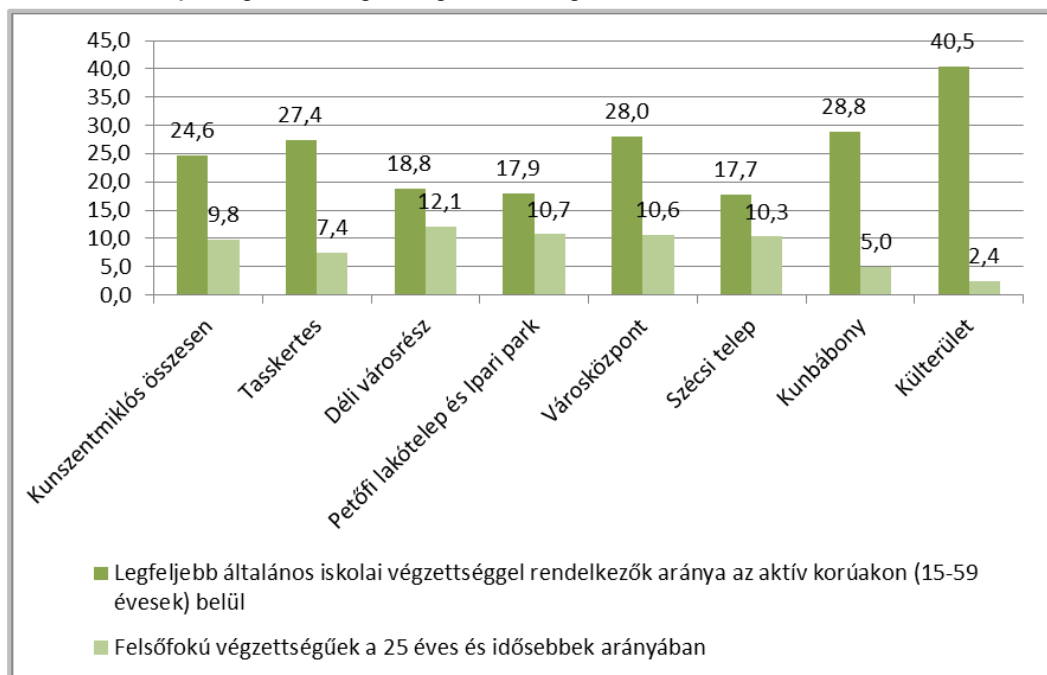
35. ábra: Lakónépesség korcsoport szerinti megoszlása városrészenként

Forrás: KSH 2011. évi népszámlálási adatok alapján saját szerkesztés

A 0-14 éves korosztály aránya 15,6%, a 15-59 éves korosztály aránya 60,4 %, a 60 évnél idősebbek aránya 24 %.

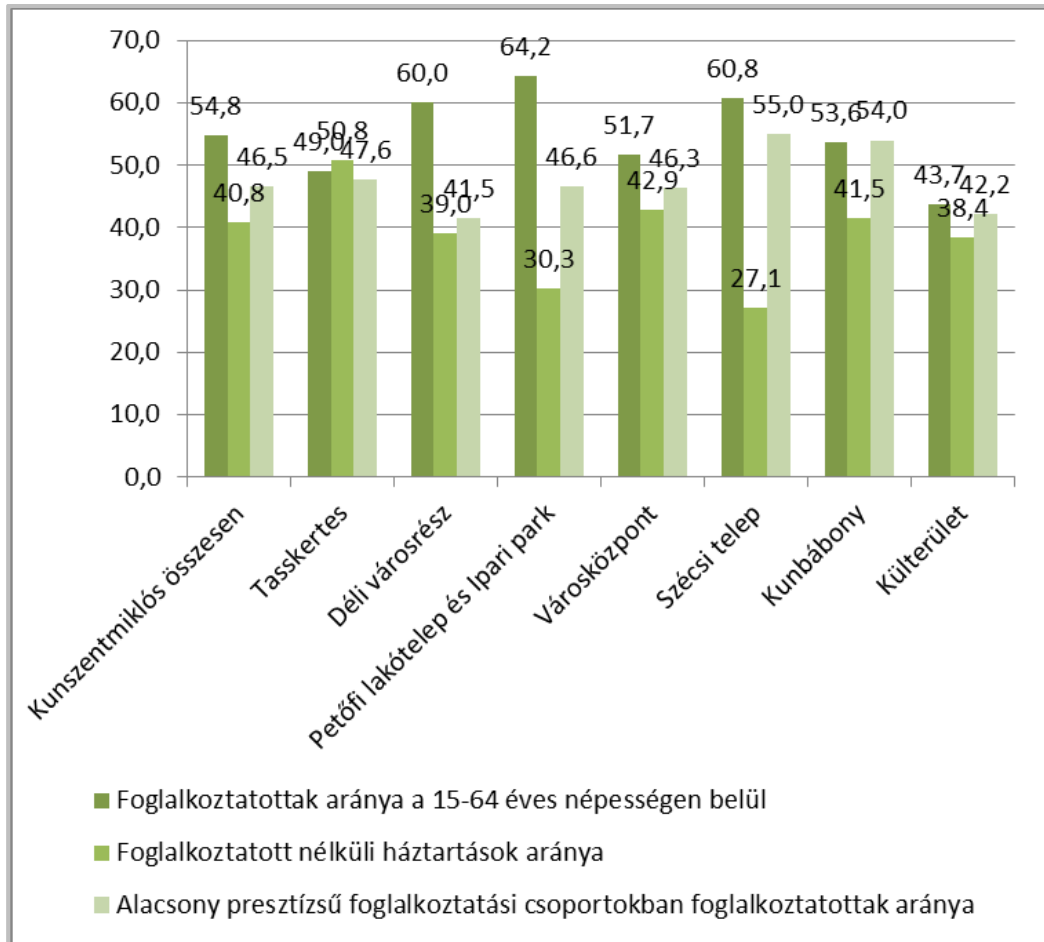
36. ábra: Lakónépesség iskolai végzettség szerinti megoszlása városrészenként

Forrás: KSH 2011. évi népszámlálási adatok alapján saját szerkesztés

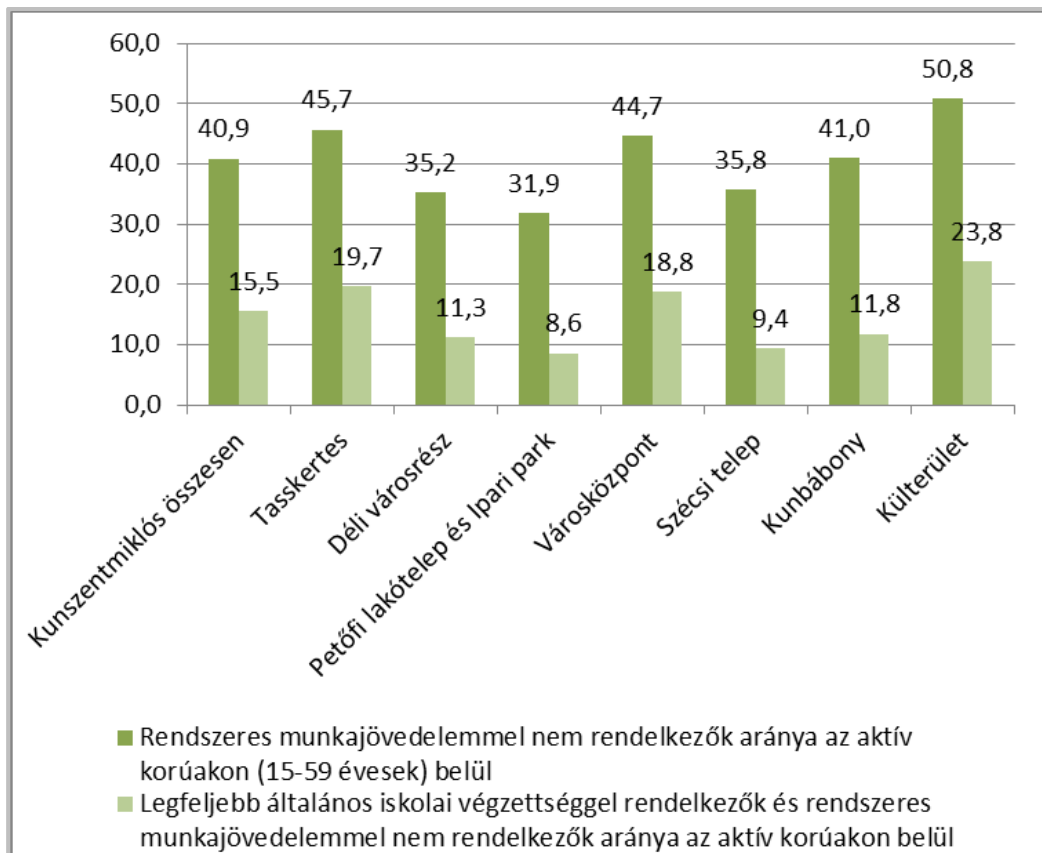

37. ábra: Foglalkoztatottsági mutatók városrészenként

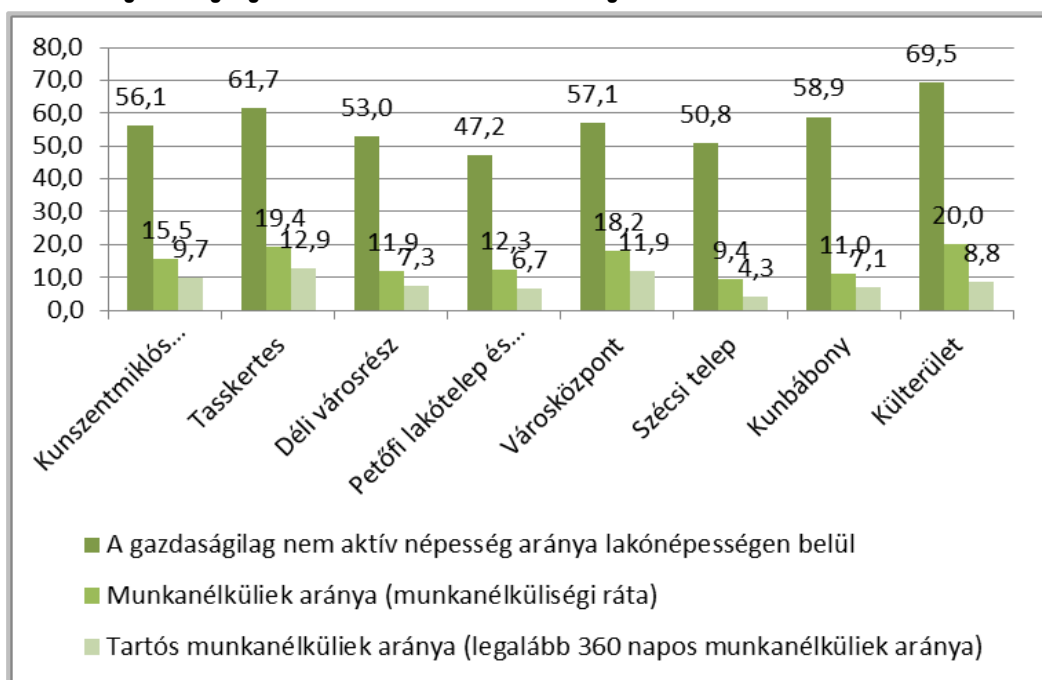
Forrás: KSH 2011. évi népszámlálási adatok alapján saját szerkesztés

38. ábra: Az aktív korúak foglalkoztatottsági megoszlása városrészenként

Forrás: KSH 2011. évi népszámlálási adatok alapján saját szerkesztés

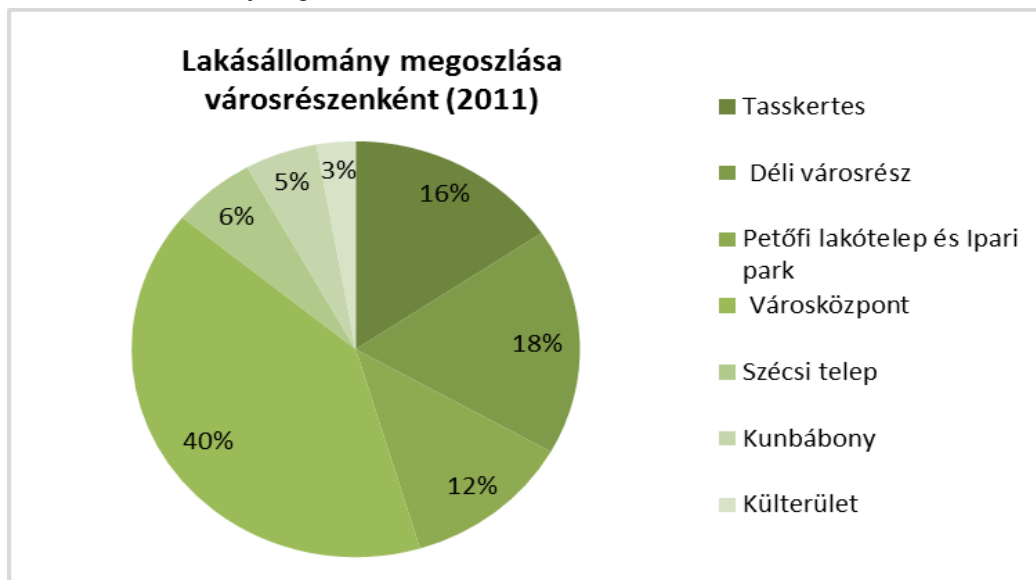
39. ábra: A gazdaságilag nem aktív és munkanélküliek megoszlása városrészenként

Forrás: KSH 2011. évi népszámlálási adatok alapján saját szerkesztés

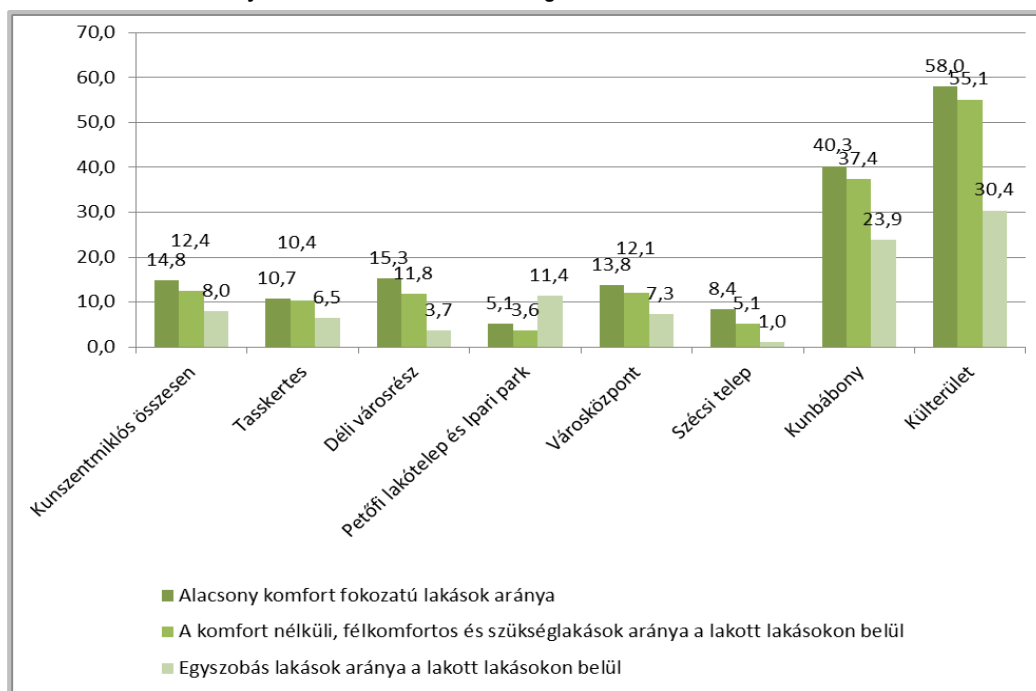
A települési gazdaságilag nem aktív népesség aránya lakónépességen belül 56,1%. A munkanélküliek aránya 15,5 %, a tartós munkanélkülieké 9,7 %. Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 15,5 %.

40. ábra: Lakásállomány megoszlása városrészenként

Forrás: KSH 2011. évi népszámlálási adatok alapján saját szerkesztés

41. ábra: Lakásállomány komfortfokozat szerinti megoszlása városrészenként

Forrás: KSH 2011. évi népszámlálási adatok alapján saját szerkesztés

A települési lakásállomány 3551 db, ebből alacsony komfort fokozatú 14,8 %. A komfort nélküli, félkomfortos és szükségslakások aránya a lakott lakásokon belül 12,4 %, az egyszobás lakásoké 8 %.

3.3.1.1 A Városközpont bemutatása

A városrész
lehatárolása,
története, szerkezete

A szorosan vett városközpont: Erzsébet-, Kálvin-, és Szent István tér környezetében és azok rávezető útjai mentén alakult ki. A város 45 %-a itt él, így jellemző a kisvárosias, illetve kertvárosias beépítettség.

A Szentmiklós településnév Árpád-kori templomos helyet jelölt. Sűrű faluhálózatot találtak és pusztítottak el a tatár hadak az Alföldön. Így járhatott Szentmiklós és környéke is. A 13-14. században több hullámban betelepülő kunok néptelen területként szállták meg azt a vidéket, ahol ma Kunszentmiklós, Kiskunlacháza, Szabadszállás, Fülöpszállás fekszik. A korabeli iratok tanúsága szerint a kunok állandó megtelepedése, csak a 14-15. század fordulójára fejeződött be. A mohácsi csatavesztést követően a város hosszú időre hódoltsági terület lett. A török és a királyi adóösszeírásokban egyaránt szerepel a település Szent Miklós, Tatár-Szent-Miklós névváltozatokkal. A 16. század második felének legfontosabb történése a reformáció fölvétele, majd néhány viszonylag nyugalmas évtized után a század végén a környék nagymérvű pusztulása, pusztasodása. 1595-ben a török fölégette a települést. A hódoltság 150 éve alatt a Kiskunságban jókora népmozgás mutatható ki.

Buda visszafoglalása 1686-ban a 150 éves török uralom végét is jelentette. A jászok és a kunok joggal remélhették, hogy végre visszakapják kiváltságait. Habsburg-körökben azonban úgy döntöttek, hogy a királyi birtoknak tekintett Jászkunságot teljes egészében elzalogosítják. 1702-ben a Jászkunságot eladták a német lovagrendnek, ez a lakosság jobbágyorszába süllyedésével járt.

Érthető, hogy a Rákóczi-szabadságharc kitörésekor az eladott jászok és kunok a Fejedelem oldalára álltak. A sorozatos tiltakozás, a birodalmat fenyegető háborús veszély arra készítette Mária Teréziát, hogy hozzájáruljon az úgynevezett redemptióhoz, amikor is 1745-ben Jászkunság 50000 forintért megválthatta magát, és visszaszerezte az úgynevezett kollektív nemességet. A redemptióból Kunszentmiklós 40 000 Forint összeggel vállalt részt. Ez a korszakos esemény, a 18. század tartós mezőgazdasági konjunktúrája, jelentős gazdasági, anyagi erősödést hozott. Ekkoriban történt a korábban is működő első iskola latin iskolává fejlesztése. A mezővárosi rang megszerzése tovább erősítette Kunszentmiklós vezető pozícióját a Felső-Kiskunságban.

A városi cím elnyerése után érlelődött a hagyományos szálláskertes települési forma szétfeszítése, nagyszabású közösségi és magánépítkezések folytak (templom, városháza, vendégfogadó, gimnázium, Virág-kúria, bakéri nagyhíd, új piacterek kialakítása, utcák nyitása stb.). Jelentős gazdasági szerkezetváltás is végbement. A földművelés is egyre jelentősebb lett. A várossá válás után nőtt a kereskedők és iparosok száma, megalakultak az első céhek. A kiegyezést követően járási székhely lett Kunszentmiklós. Ezt a státusát megőrizte 1876 után is, amikor a Jászkunság önállósága megszűnt, és Kunszentmiklós városi címét elveszítette. A múlt század utolsó harmadában a lélekszám lassan emelkedett, a századfordulóra meghaladta a 8000-et. Igaz, hogy tetőzött a tanyai lakosság száma is, 3000 fővel. 1902-ben megindult a közlekedés a Kunszentmiklós-Solt szárnyvonalon is.

Postája és gyógyszerháza már a 19. század elejétől volt Kunszentmiklósnak. Az 1860-as években kórház nyílt, 1872-től az első óvoda is fogadja a kicsiket. Nyomdákat alapítottak, az 1880-as évektől saját újsága van a városnak, Kunszentmiklós és Vidéke. A gazdaságot hátrányosan érintő esemény az 1920-as évek végére lezáruló átgondolatlan csatornázás volt. Az ár- és belvízveszély csökkentésére a távlati követelményekkel nem számoló eltúlzott csatornahálózat egy csapásra felborította az évszázadokon át stabilnak bizonyult hidrológiai egyensúlyt.

Néhány év alatt gyakorlatilag kiszáradt a határ, a talajvízszint lesüllyedt. Gyors, másodlagos szikesedés tette alig művelhetővé a földeket, miközben csapadékos időben ez a rendszer befűlt. Az országos agrárválság és ez a helyi csapás lett az okozója a földművelő lakosság elszegényedésének és az eddigi homogén gazdálkodó közösség erősödő rétegződésének.

A városrész
demográfiai és
szociális jellemzői

Nőtt a nincstelenek száma, akik a 30-as évek közepétől a már háborús célokra átváltott csepeli és dél-pesti üzemekbe kezdtek bejárni. 1956-ban Kunszentmiklós elveszítette járási székhely címét, a dunavecsei járáshoz került. 1957-től sokasodtak a kommunális ellátó beruházások is. Közben új alapokon megindult a szakmunkásképzés, és megépült az új gyógyszertár. 1960 és 1970 között két alapvető gazdasági változás hatott leginkább Kunszentmiklóson. Előbb az évtized elején a mezőgazdaság szerkezeti átszervezésével 6 termelőszövetkezet alakult, majd az 1970-es évek elejére egyesülésük után 3 maradt. 1970-től központi szerepkörű nagyközség lett a település, ekkor már a Kecskeméti járásban. 1989-től – száztizenhárom év után - újra város lett Kunszentmiklós, de a jellegzetes kisvárosi arculat kialakítása és a városi intézményrendszer kiépítése már a rendszerváltás után indult meg, s tart még ma is.

Városközpont városrész lakónépessége a 2011. évi KSH adatok alapján 3541 fő, a város lakónépességének 41,36%-a, ezzel a legnagyobb népességű városrész. A 0-14 éves korosztály aránya 16,5%, a 15-59 éves korosztály aránya 60,5 %, a 60 évnél idősebbek aránya 23,0 %, mindhárom arány közel megegyezik a város egészére vonatkozó arányokkal. A korábbi IVS-ben szereplő 2001-es KSH adatokhoz viszonyítva a Városközpont városrész lakónépessége 10 év alatt 2011-re 22 %-kal csökkent. A megoszlást vizsgálva a 0-14 évesek aránya 3,4 százalékponttal csökkent, míg a 60 éven felüliek aránya ugyanennyivel növekedett.

A gazdaságilag nem aktív népesség aránya lakónépességen belül 57,1%. Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 év) belül 28,0 %.

Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában 10,6 %, ez valamivel meghaladja a települési átlagot.

Az aktív korúakon (15-59 évesek) belül a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya 44,7 %, közel 4 százalékponttal meghaladva a települési átlagot, a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 18,8 %. Ezek az arányok javultak 2001-hez képest, előbbi 3,4 százalékponttal, az utóbbi 7,8 százalékponttal csökkent.

Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül 51,7 % (2001-hez képest javult 3,4 százalékponttal), amely nem éri el a város egészére vonatkozó arányt. Az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya 46,3 %. Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 42,9 %, 2001-hez képest csökkent csaknem 2 százalékponttal. Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta) 18,2, mely a külterületi részek és Tasskertes városrész után a 3. legmagasabb arány a városban. Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya) 11, %, a városi aránynál ez több mint 2 százalékponttal magasabb.

A városrészek közül itt található a legtöbb lakás, 1440 db (2001-hez képest 27 db-bal csökkent), mely 41,36%-a a települési összes lakásnak, mely arány egy kis mértékben elmarad a városrészben élők arányától. Ezek közül alacsony komfortfokozatú 13,8 %. A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül 12,1 %, az egyszobás lakásoké 7,3 %.

Szegregáció, szociális problémák

A KSH 2011-es adatai alapján Kunszentmiklós városközpontjában körvonalazódott a város két szegregációval fenyegető területe, amelyeket a 3.3.2. fejezetben mutatunk be.

A városrész
infrastrukturális és
közszolgáltatási
jellemzői

A terület infrastrukturális állapota a városon belül a legjobb, az ivóvízhálózat 99%-ban kiépített. A telefon és kábeltévé hálózat az egész városrészben elérhető. A szennyvízcsatorna-hálózat kiépült. A közintézmények, közszolgáltatások ebben a városrészben koncentrálódnak.

A városon nem halad át országos jelentőségű főút, de központi helyzetéből fakadóan a városközpont útjai bonyolítják a város forgalmának többségét.

A közterek, parkok száma és kiterjedése viszonylag nagy a város méretéhez viszonyítva, az igényekhez képest számuk kevés, állapotuk vegyes, pl. az intézményi zöldterületek rossz állapotban vannak.

Gazdasága

A városrész kiemelt gazdasági funkcióval rendelkezik. A település legtöbb bejegyzett vállalkozása (beleértve a Mediterrán Magyarország Kft-t is) e területen található, a kereskedelmi üzletek száma kiemelkedően magas.

Funkcióellátottsága

A városrész fő funkciója intézményi, kulturális, másodlagosan lakófunkciót, egyébként gazdasági kereskedelmi funkciót tölt be.

A városrész minden szempontból központi területe Kunszentmiklósnak. Itt találhatóak a város középiskolái, az általános iskola két feladatellátási helye, az óvoda egy feladatellátási helye, a művelődési központ, könyvtár, múzeumok, amelyek nagy része azonban még nem akadálymentesített.

Ezen kívül itt van a városi sportcsarnok, uszoda és strand, az Egészségügyi Központ és az alapellátás rendelői, gyógyszertárak, a köz-és államigazgatási intézmények nagy része, Polgármesteri Hivatal, Okmányiroda, Gyámhivatal, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Járásbíróság, Járási Ügyészség, Körzeti Földhivatal, a szociális ellátás intézményei.

A kereskedelmi és pénzügyi szolgáltatások nagy része is a városközpontban koncentrálódik. Ezen a városrészen is találhatóak régészeti lelőhelyek. A városrész problémái közé tartozik, a kevés zöldfelület, az illegális hulladéklerakó megléte, valamint a közvilágítás nem megfelelő állapota, az utak, kerékpárutak, járdák hiánya, rossz állapota. Mint, ahogyan a város legtöbb városrésze számára, itt is nagy nehézségeket okoz a belvíz.

Városrészi SWOT
analízis**58. táblázat: A Városközpont SWOT elemzése**

Erősségek	Gyengeségek
Városközpont	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Magas népességszám ■ Közigazgatási és közszolgáltatási funkciók koncentrációja ■ Kiskereskedelmi és vendéglátási vállalkozások nagy száma ■ Pénzügyi és ingatlan szolgáltatások területi koncentrációja ■ Zöldfelületek ■ Jó közmű ellátottság ■ Képzési tevékenység ■ Sportlétesítmények jelenléte ■ Régészeti lelőhelyek ■ Ipari cégek jelenléte 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Alacsony komfort fokozatú lakások nagy száma ■ Utak, járdák, kerékpárutak hiánya, rossz állapota ■ Közösségi közlekedés feltételének hiányosságai ■ Turisztikai fogadási feltételek hiánya (szálláshely, attrakció) ■ Tanuszoda, gyógymedence hiányzó fedettsége ■ Közterületek, parkok eloszlása kedvezőtlen, zöldfelületek állapota ■ Közszolgáltatások alacsony színvonala ■ Közintézmények állapota, kapacitása ■ Szegregátum tömbök jelenléte ■ Magas munkanélküliségi ráta ■ Közvilágítási problémák ■ Vandalizmus megjelenése ■ Illegális hulladéklerakó ■ Kevés zöldfelület ■ Belvizes területek

Erősségek	Gyengeségek
	<ul style="list-style-type: none"> Intézmények akadálymentesítése Parkolási gondok
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> Turizmus, termálturizmus fellendülése Pénzügyi, kereskedelmi szolgáltatások kínálatának bővülése Pályázati lehetőségek Jogszabályi környezet pozitív változása Támogatott képzések Közfoglalkoztatás 	<ul style="list-style-type: none"> Szegregáció tovább fokozódása Jogszabályi környezet negatív változása

Forrás: saját szerkesztés 2015.

3.3.1.2 A Petőfi lakótelep, Ipari Park városrész bemutatása

A városrész
lehatárolása,
története, szerkezete

A városrész Vásártér- Zrinyi Miklós u.- Temető u.- Újtemető u. lehatárolásában található. Itt található az Ipari Park is.

A városrész
demográfiai és
szociális jellemzői

A Petőfi lakótelep és Ipari park városrész lakónépessége a 2011. évi KSH adatok alapján 927 fő, a város lakónépességének 10,83%-a. A 0-14 éves korosztály aránya 14,8%, a 15-59 éves korosztály aránya 66,3 %, a 60 évnél idősebbek aránya 18,9 %. A Szécsi telep után itt a 2. legalacsonyabb arányú a 60 évnél idősebbek aránya. A korábbi IVS-ben szereplő 2001-es KSH adatokhoz viszonyítva a városrész lakónépessége 10 év alatt 2011-re 1 %-kal nőtt. A kormegoszlást vizsgálva a 0-14 évesek aránya 3,7 százalékponttal, a 15-59 évesek aránya 1,4 százalékponttal csökkent, míg a 60 éven felüliek aránya 5,1 százalékponttal növekedett.

A gazdaságilag nem aktív népesség aránya lakónépességen belül 47,2%. Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 év) belül 17,9 %. Ez az arány a település egészének arányánál sokkal jobb és a Szécsi telep után a 2. legalacsonyabb arány a városrészek között.

Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában 10,7 %, ez valamivel meghaladja a települési átlagot.

Az aktív korúakon (15-59 évesek) belül a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya 31,9 %, a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 8,6 %, a városban a legkedvezőbb. Ezek az arányok lényegesen javultak 2001-hez képest, előbbi 5,5 százalékponttal, az utóbbi csaknem a felére, 6,8 százalékponttal csökkent.

Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül 64,6 % (2001-hez képest javult 5 százalékponttal), amely a legmagasabb arány a városrészek közül és közel 10 százalékponttal meghaladja a város egészére vonatkozó arányt. Az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya 46,6 %. Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 30,3 %, ez minimális mértékben (0,9 százalékponttal) csökkent 2001-hez képest. Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta) 12,3. Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya) 6,7 %, a városi aránynál 3 százalékponttal alacsonyabb.

A településrész lakásállománya 7 %-kal nőtt 2001-hez képest, 2011-ben 432 db, 12,17%-a a települési összes lakásnak, mely arány egy kis mértékben meghaladja a városrészben élők arányát. Ezek közül alacsony komfortfokozatú 5,1 %. A komfort nélküli, félkomfortos és szükség lakások aránya a lakott lakásokon belül 3,6 %, mindkét érték a településrészek között a legalacsonyabb. Az egyszobás lakásoké 11,4 %.

A városrész
infrastrukturális és
közszolgáltatási
jellemzői

A településrész infrastrukturális állapota a város egészéhez viszonyítva átlag feletti. A szennyvízelvezetés kiépítésre került, az Ipari Parkban is.

A városrész úthálózatának minősége jobb, mint a városi átlag, ez az Ipari Park környékén épült újabb utaknak is köszönhető.

Gazdasága

A városrészhez tartozó Ipari Park a város megfelelő infrastruktúrával rendelkező ipari területe. Kihasználatása ma még alacsony. A befektetés ösztönzés, vállalkozások betelepítése a városvezetés egyik stratégiai célkitűzése.

Funkcióellátottsága

A városrész fő funkciója lakó, másodlagosan gazdasági, logisztikai funkciót, egyébként zöld funkciót tölt be.

A városrészben található a rendőrkapitányság, háziorvosi rendelő, óvodai feladatellátási hely, bölcsőde, az alapvető kereskedelmi ellátás megfelelő. Az Ipari Park területén számos üzem működik, melyek a legtöbb munkalehetőséget biztosítják a város lakói számára. Az itt élő főként fiatalok közösségi kapcsolatépítésére és szabadidő eltöltésre alkalmas játszótér és gördeszka is található a városrészben.

A városrészben lakótelepi épületek valamint az Ipari Park területén ipari épületek, csarnokok találhatók.

Ebben a városrészben is találhatóak régészeti lelőhelyek. Problémát jelent az igényekhez mérten kevés zöldfelület, valamint a közvilágítás nem megfelelő állapota, az utak, kerékpárutak, járdák hiánya, rossz állapota. Itt is nagy nehézségeket okoz a belvíz.

Városrészi SWOT
analízis

59. táblázat: Petőfi lakótelep, Ipari Park városrész SWOT elemzése

Erősségek	Gyengeségek
Petőfi Lakótelep, Ipari Park városrész	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Kedvező korösszetétel ■ Megfelelő színvonalú lakás állomány ■ Megfelelő közműellátottság ■ Foglalkoztatottak magas aránya ■ Városon belül kedvező fekvése ■ Lakófunkciónak megfelelő kiskereskedelmi ellátottság ■ Befektetésre alkalmas területek ■ Játszótér, gördeszka pálya ■ Bölcsőde ■ Régészeti lelőhelyek 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Utak, járdák, kerékpárutak hiánya, rossz állapota ■ Közösségi közlekedés feltételeinek hiányosságai ■ Közterületek, parkok eloszlása kedvezőtlen ■ Nem épültek ki megfelelő közösségi terek ■ Alacsony a vállalkozások száma az Ipari Parkban ■ Parkolási gondok ■ Közösségi terek kapacitáshiánya ■ Közintézmények kapacitáshiánya (pl. bölcsőde) ■ Közvilágítási problémák

Erősségek	Gyengeségek
	<ul style="list-style-type: none"> ■ Kevés zöldfelület ■ Belvizes területek
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> ■ Pályázati lehetőségek ■ Új vállalkozások betelepülésével új munkahelyek jönnek létre ■ Jogszabályi környezet pozitív változása ■ Közfoglalkoztatás ■ Támogatott képzések 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Fejlesztések elmaradása esetén a városrész vonzereje csökken ■ Jogszabályi környezet negatív változása

Forrás: saját szerkesztés 2015.

3.3.1.3 A Déli városrész bemutatása

A városrész
lehatárolása,
története, szerkezete

A Bak-éri csatornára kifutó hosszútelkes kertvárosias lakóterület. A Déli városrész beépítését tekintve kertvárosias illetve falusias jellegű terület. A városrész a Szippanko u. – Hold u. – Rákóczi Ferenc u. páros oldal- Kötő U.- Hunyadi u. – Bibó K. u.- Kossuth L. u. – Tavasz u.- Kis u.- és ettől délre lévő területek.

A városrész
demográfiai és
szociális jellemzői

A Déli városrész lakónépessége a 2011. évi KSH adatok alapján 1518 fő, a város lakónépességének 17,73%-a. A Városközpont városrész után itt élnek Kunszentmiklóson a legtöbben. A 0-14 éves korosztály aránya 13,3% (a városban legalacsonyabb), a 15-59 éves korosztály aránya 62,1 %, a 60 évnél idősebbek aránya 24,6 %. A korábbi IVS-ben szereplő 2001-es KSH adatokhoz viszonyítva a városrész lakónépessége 10 év alatt 2011-re 2 %-kal csökkent. A kormegoszlást vizsgálva a 0-14 évesek aránya 6,6 százalékponttal csökkent, a 15-59 évesek aránya 1,6 százalékponttal, míg a 60 éven felüliek aránya 5 százalékponttal növekedett.

A gazdaságilag nem aktív népesség aránya lakónépességen belül 53,0%. Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 év) belül 18,8 %. Ez az arány a település egészére vetített aránynál közel 6 százalékponttal kedvezőbb.

Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában 12,1 %, itt van a legtöbb felsőfokú végzettségű a városrészek közül.

Az aktív korúakon (15-59 évesek) belül a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya 35,2 %, a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 11,3 %. Ezek az arányok javultak 2001-hez képest, előbbi 5,2 százalékponttal, az utóbbi 8,4 százalékponttal csökkent.

Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül 60,0 %, a települési átlagot közel 5 százalékponttal meghaladva (2001-hez képest az arány javult 5,2 százalékponttal). Az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya 41,5 %. Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 39,0 %, 2001-ben az arány 38,6 % volt. Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta) 11,9 %. Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya) 7,3 %.

A városrészben a lakások száma 626 db (2001-ben csak 602 db volt), 17,63%-a a települési összes lakásnak. Ezek közül alacsony komfortfokozatú 15,3 %. A komfort nélküli, félkomfortos és szükségülakások aránya a lakott lakásokon belül 11,8%, az egyszobás lakásoké 3,7 %, mely jóval a városi átlag alatt van.

Szegregáció, szociális problémák

A KSH 2011-es adatai alapján a Déli városrészben körvonalazódott a város egyik szegregációval fenyegető területe, amelyeket a 3.3.2 fejezetben mutatunk be.

A városrész infrastrukturális és közszolgáltatási jellemzői

A településrész infrastrukturális állapota a város egészéhez viszonyítva átlagos. A szennyvízelvezetés kiépítésre került. A zöldfelületek hiánya itt különösen jellemző.

Gazdasága

A déli városrészben található a település legnagyobb jelentőségű gazdasági tényezője a Schneider Electric Energy Kft.

Funkcióellátottsága

A városrész fő funkciója lakó, másodlagosan gazdasági, logisztikai funkciót, egyébként zöld funkciót tölt be.

A lakófunkciónak megfelelően élelmiszer kiskereskedések és kisipari szolgáltatások találhatóak a városrészben. Itt található a Városi foci pályája.

A városrész a kisvárosokra jellemző falusias beépítettségű övezete a városnak. Az épületállomány alapvetően családi házakból és sorházakból áll, azonban ipari cégek is betelepültek ebbe a városrészbe.

Ebben a városrészben is találhatóak régészeti lelőhelyek. A városrész problémái közé tartozik, a kevés zöldfelület, valamint a közvilágítás nem megfelelő állapota, az utak, kerékpárutak, járdák hiánya, rossz állapota. Az Epreskert jó sportolási lehetőséget nyújthat a helyi lakosok számára, azonban jelenleg állapota igen leromlott.

A Déli városrész SWOT analízise

60. táblázat: A Déli városrész SWOT elemzése

Erősségek	Gyengeségek
A Déli városrész	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Kedvező korösszetétel ■ Megfelelő színvonalú lakás állomány ■ Megfelelő közműellátottság ■ Foglalkoztatottak magas aránya ■ Lakófunkciónak megfelelő kiskereskedelmi ellátottság ■ ■ Epreskert jelenléte ■ Vállalkozások jelenléte ■ Régészeti lelőhelyek 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Utak, járdák, kerékpárutak hiánya, rossz állapota ■ Közösségi közlekedés feltételeinek hiányosságai ■ Nem épültek ki megfelelő közösségi terek ■ A városrész elhelyezkedése a városon belül periférikus ■ Szegregátum tömb jelenléte ■ Közvilágítási problémák ■ Az Epreskert leromlott állapota ■ Zöldfelületek hiánya

Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> Pályázati lehetőségek Támogatott képzések Jogszabályi környezet pozitív változása 	<ul style="list-style-type: none"> Fejlesztések elmaradása esetén a városrész vonzereje csökken Jogszabályi környezet negatív változása

Forrás: saját szerkesztés 2015.

3.3.1.4 A Szécsi telep városrész bemutatása

A városrész
lehatárolása,
története, szerkezete

A Szécsi telep beépítését tekintve kertvárosias illetve falusias jellegű terület. A városközpont szélén attól kicsit leszakadva elhelyezkedő falusias lakóterület, diagonális utcahálózattal. A városrészt a Paprét- Akácfa u.- Baksay Sándor u.- Buzogány u.- Határ u. határolja le.

A városrész
demográfiai és
szociális jellemzői

A Szécsi telep városrész lakónépessége a 2011. évi KSH adatok alapján 563 fő, a város lakónépességének 6,58%-a. A 0-14 éves korosztály aránya 15,6%, a 15-59 éves korosztály aránya 68,4 %, a városrészek közül a legmagasabb, a városi átlagot pedig 8 százalékponttal haladja meg. A 60 évnél idősebbek aránya 16,6 %, mely legalacsonyabb a városban. A Szécsi telep után itt a 2. legmagasabb arányú a 60 évnél idősebbek aránya. A korábbi IVS-ben szereplő 2001-es KSH adatokhoz viszonyítva a városrész lakónépessége 10 év alatt 2011-re 25 %-kal nőtt. A megoszlást vizsgálva a 0-14 évesek aránya 5,6 százalékponttal csökkent, a 15-59 évesek aránya 4,5 százalékponttal, míg a 60 éven felüliek aránya 1,1 százalékponttal növekedett.

A gazdaságilag nem aktív népesség aránya lakónépességen belül 50,8%, több mint 5 százalékponttal a városi átlag alatt. Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 év) belül 17,7 %. Ez az arány a legkedvezőbb a városon belül, a település egészének arányánál közel 7 százalékponttal alacsonyabb.

Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában 10,3 %, ez fél százalékponttal meghaladja a települési átlagot.

Az aktív korúakon (15-59 évesek) belül a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya 35,8 %, a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 9,4 %, a Petőfi lakótelep és Ipari park után a második legalacsonyabb arány. Ezek az arányok javultak 2001-hez képest, előbbi 8,5 százalékponttal, az utóbbi 8,4 százalékponttal csökkent.

Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül 60,8 %, amely a 2. legmagasabb arány a városrészek közül és 6 százalékponttal meghaladja a város egészére vonatkozó arányt. (2001-hez képest az arány javult 9 százalékponttal). Az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya 55,0 %, a városban a legnagyobb, a városi átlagot 8,5 százalékponttal meghaladó. Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 27,1 % (2001-ben az arány 33,1 % volt), mely a városi átlagtól 13,7 százalékponttal elmaradva a városban a legkedvezőbb. Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta) 9,4. Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya) 4,3 %, a városi aránynál 5,4 százalékponttal kedvezőbb, a városban a legalacsonyabb arány.

A településrész lakásállománya 214 db, 6,03%-a a települési összes lakásnak, mely arány közel megfelel a városrészben élők arányának. (A lakásállomány 2001-hez képest 39 %-kal növekedett.) Ezek közül alacsony komfortfokozatú 8,4 %. A komfort nélküli, félkomfortos és

szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül 5,1 %, a második legalacsonyabb arány. Ebben a városrészben a legalacsonyabb az egyszobás lakások arány, mindössze 1,0 %.

A városrész
infrastrukturális és
közszolgáltatási
jellemzői

A városrész közművesített. A közterek, járdák minőségi állapota nem megfelelő, fejlesztésre szorulnak. A zöldfelületek, közparkok hiánya itt különösen nagy probléma.

Gazdasága,
funkcióellátottsága

A Szécsi telep lakófunkciót tölt be. A lakófunkciónak megfelelően élelmiszer kiskereskedések és kisipari szolgáltatások találhatók a városrészben.

A városrész a kisvárosokra jellemző falusias beépítettségű övezete a városnak, alapvetően kertés családi házakból áll.

Ebben a városrészben is találhatóak régészeti lelőhelyek. A városrész problémái közé tartozik a kifejezetten kevés zöldfelület, valamint a közvilágítás nem megfelelő állapota, az utak, kerékpárutak, járdák hiánya, rossz állapota. Itt is nagy nehézségeket okoz a belvíz. Sportolási lehetőségként egy teniszkлуб található a városrészben.

A Szécsi telep
városrész SWOT
analízise

61. táblázat: A Szécsi telep városrész SWOT elemzése

Erősségek	Gyengeségek
A Szécsi telep városrész	
<ul style="list-style-type: none"> Kedvező korösszetétel Megfelelő színvonalú lakás állomány Foglalkoztatottak magas aránya Lakófunkciónak megfelelő kiskereskedelmi ellátottság Beépítésre alkalmas területek Megfelelő közműellátottság Teniszklub Régészeti lelőhelyek 	<ul style="list-style-type: none"> Utak, járdák, kerékpárutak hiánya, rossz állapota Közösségi közlekedés feltételeinek hiányosságai Nincsenek megfelelő közösségi terek, közparkok, játszóterek Alacsony a vállalkozások száma A városrész elhelyezkedése a városon belül periférikus Közvilágítási problémák Kevés zöldfelület Belvizes területek
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> Pályázati lehetőségek Támogatott képzések Jogsabályi környezet pozitív változása 	<ul style="list-style-type: none"> Fejlesztések elmaradása esetén a városrész vonzereje csökken Jogsabályi környezet negatív változása

Forrás: saját szerkesztés 2015.

3.3.1.5 A Tasskertes városrész bemutatása

A városrész
lehatárolása,
története, szerkezete

A 1950-től működő tanácsrendszerben Bács-Kiskun megye része lett Kunszentmiklós, amelyhez odacsatolták a korábban Tasshoz tartozó Tasskertest is. Az Apaj főcsatorna és a vasút között elterülő háromszög alakú önálló városrész. Beépítését tekintve kertvárosias illetve falusias jellegű, lakóövezeti terület. A régebben települt utcákban nagytelkes beépítés alakult ki, széles derékszögű utcarendszerrel. Az újabban kialakított városrészen a telkek 800 m²-esek. A vasúti mh.-re rávezető Szabadság út által szervezett derékszögű úthálózat és lakófunkciójú kertvárosias beépítés jellemzi. Kinizsi u. – Móra F. u. – Városkapu- Vasút u. – Baross u. – Móricz Zsigmond u. – Kölcsey Ferenc u.- Szenttamási u. – Rákóczi Ferenc u.- Liszt F. u. által határolt terület.

A városrész
demográfiai és
szociális jellemzői

Tasskertes városrész lakónépessége a 2011. évi KSH adatok alapján 1375 fő, a város lakónépességének 16,06%-a. A 0-14 éves korosztály aránya 16,0%, a 15-59 éves korosztály aránya 54,6 %, a 60 évnél idősebbek aránya 29,4 %. Ez utóbbi a külterületi részekén kívül a legmagasabb arány a városban. A korábbi IVS-ben szereplő 2001-es KSH adatokhoz viszonyítva a városrész lakónépessége 10 év alatt 2011-re 5 %-kal csökkent. A kormegoszlást vizsgálva a 0-14 évesek aránya 0,6 százalékponttal nőtt, a 15-59 évesek aránya 7,3 százalékponttal csökkent, míg a 60 éven felüliek aránya 6,7 százalékponttal növekedett.

A gazdaságilag nem aktív népesség aránya lakónépességen belül 61,7%. Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 év) belül 27,4 %. Ez az arány a település egészének arányánál közel 3 százalékponttal magasabb.

Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában 7,4 %, Kunbábony és a külterületi részek után itt a legalacsonyabb az arány, a városi átlaghoz képest 2,4 százalékponttal elmarad.

Az aktív korúakon (15-59 évesek) belül a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya 45,7 % (külterületi részeket kivéve itt a legmagasabb), a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 19,7 %, mely a külterületi részek után a legnagyobb arányt jelenti és a városi átlagot 4,2%-kal haladja meg. Ezek az arányok javultak 2001-hez képest, előbbi 3 százalékponttal, az utóbbi 7,9 százalékponttal csökkent.

Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül 49 %, a külterületi területek kivételével ez a mutató itt a legalacsonyabb. (2001-hez képest az arány javult 2,7 százalékponttal). Az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya 47,6 %. Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 50,8 %, amely messze legmagasabb arány a városban, a városi átlagot 10 százalékponttal meghaladja. (2001-ben az arány 47,6 % volt). Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta) 19,4 %, a külterületi részek után ez a legmagasabb a városrészek közül. Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya) 12,9 %, a városban a legmagasabb.

A lakások száma 553 db, ez a lakónépesség arányának közel megfelelő arányban 15,57%-a a település összes lakásának. (A lakásállomány 2001-hez képest 2 %-kal növekedett.) Ezek közül alacsony komfortfokozatú 10,7 %. A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül 10,4 %, az egyszobás lakásoké 6,5 %.

Szegregáció, szociális problémák

A KSH 2011-es adatai alapján Tasskertesben körvonalazódott a város egyik szegregációval fenyegető területe, amelyeket a 3.3.2 fejezetben mutatunk be.

A városrész
infrastrukturális és
közszolgáltatási
jellemzői

A településrész infrastruktúrális állapota a város egészéhez viszonyítva átlagos. A szennyvízelvezetés kiépítésre került.

Gazdasága

A vasút mellett, ill. a Rákóczi Ferenc úttól északra gazdasági területek találhatók. A városrészben telepedett le az első kunszentmiklósi multinacionális áruházlánc, mely környezetében kereskedelmi központ alakult ki.

Funkcióellátottsága

A városrész fő funkciója lakó, másodlagosan gazdasági, kereskedelmi funkciót, egyébként intézményi funkciót tölt be.

A városrész a Budapest-Kelebia vasúti fővonal mellett fekszik, így a város vasútállomása is itt található.

A városrészben található közszolgáltatások: óvodai, iskolai feladatellátási hely, háziorvosi rendelő, gyógyszertár. A városrész határon található a Dél-alföldi Regionális Munkaügyi Központ Kunszentmiklósi Kirendeltsége, valamint ebben a városrészben épült fel a város első bevásárló központja.

A városrész a kisvárosokra jellemző falusias beépítettségű övezete a városnak. A városrész rendelkezik több beépítésre alkalmas ipari területtel, zárandokszállással, közösségi térrel (igaz számuk kevés), valamint régészeti lelőhelyekkel. A városrész problémái közé tartozik az illegális hulladéklerakó, a közvilágítás nem megfelelő állapota, az utak, kerékpárutak, járdák hiánya, rossz állapota. Ahogy a város legtöbb városrészén, itt is nagy nehézségeket okoz a belvíz.

A Tasskertes városrész SWOT analízise

62. táblázat: Tasskertes városrész SWOT elemzése

Erősségek	Gyengeségek
Tasskertes városrész	
<ul style="list-style-type: none"> Lakófunkciónak megfelelő kiskereskedelmi ellátottság Beépítésre alkalmas ipari, kereskedelmi területek Jó közlekedési megközelítési lehetőségek Megfelelő közműellátottság Zöldfelület jelenléte Ipari cégek Játszótér Zarándokszállás Régészeti lelőhelyek 	<ul style="list-style-type: none"> Utak, járdák, kerékpárutak hiánya, rossz állapota Közüntézmények állapota, kapacitása A városrész elhelyezkedése a városon belül periférikus Alacsony végzettségű, tartósan munkanélküli népesség Öregedő lakosság Szegregátum tömb jelenléte Közüvilágítás Illegális hulladéklerakó Belvizes területek Kevés közösségi tér
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> Pályázati lehetőségek Támogatott képzések Közüfoglalkoztatás Jogszüabályi környezet pozitív változása 	<ul style="list-style-type: none"> Fejlesztések elmaradása esetén a városrész vonzereje csökken Jogszüabályi környezet negatív változása

Forrás: saját szerkesztés 2015.

3.3.1.6 Kunbábony és külterületek bemutatása

A városrész
lehatárolása,
története, szerkezete

Kunbábony a kunpeszérei határ felé eső kétutcsás tanyaközpont, jellemzően földszintes oldalhatáron álló beépítéssel. A belterület részét képezi. A külterületen sok tanya található, azonban ezeknek már csak kis része lakott, állapotuk leromlott.

A városrész
demográfiai és
szociális jellemzői

Kunbábony városrész lakónépessége a 2011. évi KSH adatok alapján 375 fő, a város lakónépességének 4,38%-a. A 0-14 éves korosztály aránya 18,1% (a városban a legmagasabb), a 15-59 éves korosztály aránya 56,5 %, a 60 évnél idősebbek aránya 25,3 %. A korábbi IVS-ben szereplő 2001-es KSH adatok Kunbábonyra és a külterületekre összevontan álltak rendelkezésre, így összességében nézve Kunbábony és a külterületek lakónépessége 10 év alatt 2011-re 9 %-kal csökkent. A kormegoszlást vizsgálva a 0-14 évesek aránya 0,4 százalékponttal nőtt, a 15-59 évesek aránya 3 százalékponttal csökkent, míg a 60 éven felüliek aránya 2,65 százalékponttal növekedett.

A gazdaságilag nem aktív népesség aránya lakónépességen belül 58,9%. Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 év) belül 28,8 %, a külterületi részek utána legmagasabb arány.

Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában 5,0 %, a külterületi részek után itt a legalacsonyabb az arány, a városi átlaghoz képest közel 5 százalékponttal elmarad.

Az aktív korúakon (15-59 évesek) belül a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya 41,0 %, a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 11,8 %, mely 3,7 százalékponttal alacsonyabb a városi átlagnál.

Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül 53,6 %.. Az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya 54,0 %, a városban a második legnagyobb arány. Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 41,5 %. Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta) 11,0 %, a városi átlag alatt 4,5 százalékponttal. Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya) 7,1 %.

A lakások száma 186 db, 5,24 %-a a település összes lakásának. Ezek közül alacsony komfortfokozatú 40,3 %, a városi átlagot jóval, 25,5 százalékponttal meghaladva. A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül 37,4 %, amely szintén nagyon magas arány, a városi arányt 25 százalékponttal haladja meg, az egyszobás lakásoké 23,9 %, a városi arány fölött közel 16 százalékponttal. Mindhárom mutató ezzel a külterületi részeket leszámítva a városban messze a legmagasabb.

A **külterületi városrész** lakónépessége a 2011. évi KSH adatok alapján 262 fő, a város lakónépességének 3%-a. A 0-14 éves korosztály aránya 13,7% (a városban a legmagasabb), a 15-59 éves korosztály aránya 48,1 %, a 60 évnél idősebbek aránya 38,2 %. A lakosság nagymértékben előregedő, a városrész korstruktúrája a legkedvezőtlenebb,

A gazdaságilag nem aktív népesség aránya lakónépességen belül 69,5%. Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 év) belül 40,5 %, ebben a városrészben a legmagasabb ez az arány. Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában 2,4 %, az egész városban itt a legalacsonyabb az arány, a városi átlaghoz képest közel 5 százalékponttal elmarad. A képzettségi mutatók is kedvezőtlenek a többségében mezőgazdasági termeléssel foglalkozó alacsony iskolai végzettségű lakosok miatt.

Az aktív korúakon (15-59 évesek) belül a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya 50,8 %, a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 23,8 %, mely szintén itt a legmagasabb a városban.

Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül 43,7 %, Az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya 42,2 %. Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 38,4 %. Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta) 20 %, itt a legmagasabb a városban, a városi átlag fölött 4,5 százalékponttal. Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya) 8,8 %. A foglalkoztatottsági mutatók szempontjából a város legrosszabb helyzetű területe.

A lakások száma 100 db, 2,8 %-a a település összes lakásának. Ezek közül a közmű kiépítések hiánya miatt alacsony komfortfokozatú 58 %, a városi átlagot jóval, 43,5 százalékponttal meghaladva. A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül 55,1 %, amely szintén nagyon magas arány, a városi arányt 42,7 százalékponttal haladja meg, az egyszobás lakásoké 30,4 %, a városi arány fölött 22 százalékponttal. A fenti mutatók is alátámasztják a tényt, hogy a külterületeken élők a belterületi lakossághoz képest sokkal kedvezőtlenebb körülmények között élnek. A külterület hat kisebb-nagyobb településrészt, tanyát foglal magába.

Kunbábony és a külterületek lakásállománya 2001-hez képest 11 %-kal csökkent.

A városrész
infrastrukturális és
közszolgáltatási
jellemzői

Az infrastruktúra, közműellátottság hiányos, a városi közszolgáltatások nehezen elérhetőek. A közösségi közlekedés nem teljesen felel meg az igényeknek. A közvilágítás nem megfelelő.

A külterületi lakosság aránya magas, és az itt élő lakosság helyzetének környezet-egészségügyi, népegészségügyi megítélése kedvezőtlenebb a települések belterületein lakókéénál. A kedvezőtlenebb megítélés okai általánosságban az egyre inkább keveredő funkciók (lakó és gazdasági) ellátásából adódó környezeti problémák (levegő- és talajszennyezés, stb.), az egyedi kutak nem megfelelő védelme és vízminősége, a kommunális hulladékgyűjtés és elszállítás rendezetlenségei, a fűtési időszakban tapasztalt levegőszennyezés, belvízproblémák stb.

Kunszentmiklós külterületén a lakó- és gazdasági funkciók keveredése az önkormányzat tudomása szerint nem okoz gondot, erre utaló bejelentés az önkormányzathoz nem érkezett. Környezetvédelmi bírság nem volt.

Az önkormányzat nyilvántartásában nem szerepel adat a külterületi házi vízellátást szolgáló kutakról, érintőlegesen tudnak arról, hogy a külterületi részen nyilvántartásba van véve pár darab nagyobb talpmélységű kút, mely általában mezőgazdasági feldolgozást, illetve üzemet érint (ezeket a kutakat a Vízügyi Igazgatóság engedélyezi).

Kunszentmiklóson a külterületi lakosság egészséges ivóvíz ellátása a városi közutakból, illetve a boltban vásárolható ásványvíz formájában történik. A kommunális hulladék külterületi gyűjtése és szállítása nem megoldott. Tervben van az igények felmérése után egy 1100 literes konténer kihelyezése.

Fűtési időszakban történő levegőszennyezés külterületen nem jellemző (bejelentés nem érkezett). A külterületi belvizes területek vízelvezető rendszereinek karbantartása csak részben megoldott, belvizes időszakokban telített.

Gazdasága és
funkcióellátottsága

Kunbábony határában szántók és gazdasági erdőültetvények találhatóak. A városrész fő funkciója mezőgazdasági, másodlagosan vízgazdálkodási funkciót, egyébként zöld funkciót tölt be. A beépítésre nem szánt területeken jellemző a tanyás, volt zártkertes területhasználat. A külterület nagy része természetvédelmi terület. Itt sok régészeti lelőhely található. Ipari cégek is jelen vannak, de alacsony a vállalkozások száma. A városrészben kevés a közösségi tér, igaz játszótér és civil kollégium áll az itt élők rendelkezésére. Itt is nagy nehézségeket okoz a belvíz.

Kunbábony és a
külterületek SWOT
analízise**63. táblázat: Kunbábony és külterületek városrész SWOT elemzése**

Erősségek	Gyengeségek
Kunbábony és a külterületek	
<ul style="list-style-type: none"> Természeti környezet Régészeti lelőhelyek Természetvédelmi területek Mezőgazdaság Ipari cégek jelenléte Játszótér, civil kollégium Tanyák jelenléte (Kevés lakott) Tanösvény jelenléte 	<ul style="list-style-type: none"> Öregedő lakosság Infrastruktúra hiánya Közműellátottság hiánya A lakásállomány túlnyomó része alacsony komfort fokozatú Közösségi közlekedés feltételeinek hiányosságai Idősek otthona kapacitáshiánya Nem épültek ki megfelelő közösségi terek, meglévők állapota Alacsony a vállalkozások száma A városrész elhelyezkedése a városon belül periférikus Alacsony végzettségű, tartósan munkanélküli népesség Közvilágítás Belvizes területek Tanösvény állapota
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> Nő a falusi, ökoturizmus iránti kereslet Pályázati lehetőségek Támogatott képzések Jogszabályi környezet pozitív változása 	<ul style="list-style-type: none"> Hátrányos helyzetű lakosság számnak növekedése Bűncselekmények számának növekedése Jogszabályi környezet negatív változása

Forrás: saját szerkesztés 2015.

3.3.2 Szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása, térképi ábrázolása, helyzetelemzése

Az elemzés módszertana, háttere

Jelen fejezetben a területi szegregációs folyamatok kerülnek bemutatásra. A város egész területére vonatkozó ágazati szegregációs mechanizmusok az ITS Anti-szegregációs terv fejezetében kerülnek elemzésre.

Az értékelő rész a Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztérium Területfejlesztésért és Építésügyért Felelős Szakállamtitkársága által kiadott Városfejlesztési kézikönyv (2. kiadás, Bp. 2009. január 28.) és a Belügyminisztérium Útmutató a kis- és középvárosok számára az Integrált Településfejlesztési Stratégia 2014 – 2020 elkészítéséhez (Munkaanyag, Bp. 2014. december 11.) útmutatása alapján készült.

A 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet 10. melléklete meghatározza a település szegregált és szegregációval veszélyeztetett területeinek lehatárolásához és térképi ábrázolásához szükséges adatokat. A területek lehatárolása a szegregációs mutató alapján történik, ez pedig a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 év) belül. A mutató úgy kerül kiszámításra, hogy a település területén belül olyan területileg egybefüggő tömbök kerülnek kiválasztásra, amelyekre együttesen jellemző, hogy a szegregációs mutató határértékének megfelelnek. A tömb népszámlálási célra létrehozott, általában közterületek és/vagy természetes és mesterséges tereptárgyak (pl. vasútvonal, vízfolyás partja stb.), valamint rácshálós térinformatikai megoldás eredményeképpen kialakított, településen belüli kisterületi egység.

A szegregátumok és szegregációval veszélyeztetett területek a Központi Statisztikai Hivatal 2011. évi népszámlálási adatai alapján kerültek meghatározásra. Azon tömböket tekintjük veszélyeztetett területeknek, illetve szegregátumoknak, ahol a szegregációs mutató aránya meghaladja a 30, illetve a 35 százalékot.

Meghatározásra került a kormányrendeletben továbbá az is, hogy a 200 főnél népesebb települések esetében szegregátumnak, illetve szegregációval veszélyeztetett területnek azok az egybefüggő területek tekintendők, melyek megfelelnek a fenti mutatók egyikének, és a terület lakónépességének száma eléri az 50 főt.

A 2011. évi népszámlálási adatok az önkormányzat birtokában lévő adatbázisokból nyert adatok alapján kerültek aktualizálásra.

3.3.2.1 Helyzetértékelés az alacsony státuszú lakosság területi koncentrációjáról a város egészének tekintetében

A 2011. évi népszámlálás adatai alapján a településen élő alacsony státuszú lakosság száma 801 fő. Az aktív korú lakosságon belüli arányuk 15,5%.

64. táblázat Az alacsony státuszú lakosság elhelyezkedése városrészi bontásban

Városrész	Lakónépesség száma (fő)	A lakónépesség aránya a város egészéhez viszonyítva (%)	Alacsony státuszú lakosok száma (fő)	Az alacsony státuszú lakosság aránya a város területén élő alacsony státuszú lakosság egészéhez viszonyítva (%)
Tasskertes	1 375	16,1	148	18,5
Déli városrész	1 518	17,8	107	13,3
Petőfi lakótelep és Ipari park	927	10,7	53	6,6
Városmegye	3 541	41,4	403	50,3

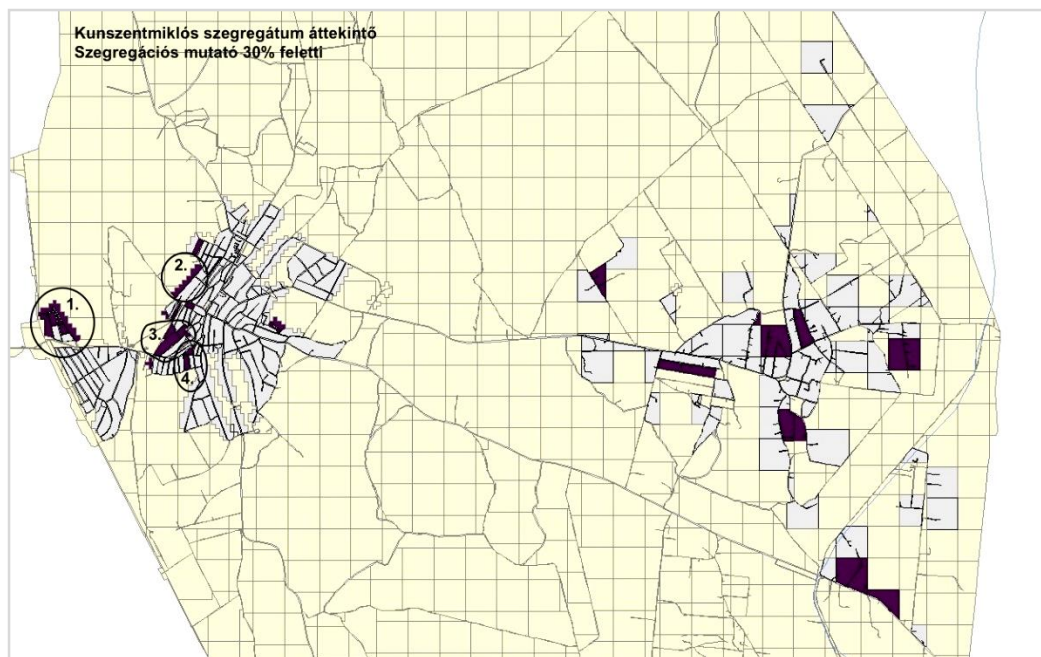

Városrész	Lakónépesség száma (fő)	A lakónépesség aránya a város egészéhez viszonyítva (%)	Alacsony státuszú lakosok száma (fő)	Az alacsony státuszú lakosság aránya a város területén élő alacsony státuszú lakosság egészéhez viszonyítva (%)
Szécsi telep	563	6,6	36	4,5
Kunbáony	375	4,4	25	3,1
Külterület	262	3	30	3,7
Kunszentmiklós összesen	8 561	100	801	100

2011. évi népszámlálás, KSH.

Az alacsony státuszú lakosság több mint 10%-a a Déli városrészben, közel 20%-a a Tasskertes városrészben él. A Városházánál lakik az alacsony státuszú lakosság több mint 50%-a. A lakónépesség arányánál magasabb százalékponttal él ezen lakosság a külterületeken. A KSH által meghatározott négy szegregátum közül egy a Tasskertes városrészben, egy a Déli városrészben, kettő pedig a Városházánál található. Szegregációval veszélyeztetett terület nincs a városban.

44. térkép: Kunszentmiklós szegregátumokat bemutató térképe. 2011. évi népszámlálás, KSH.

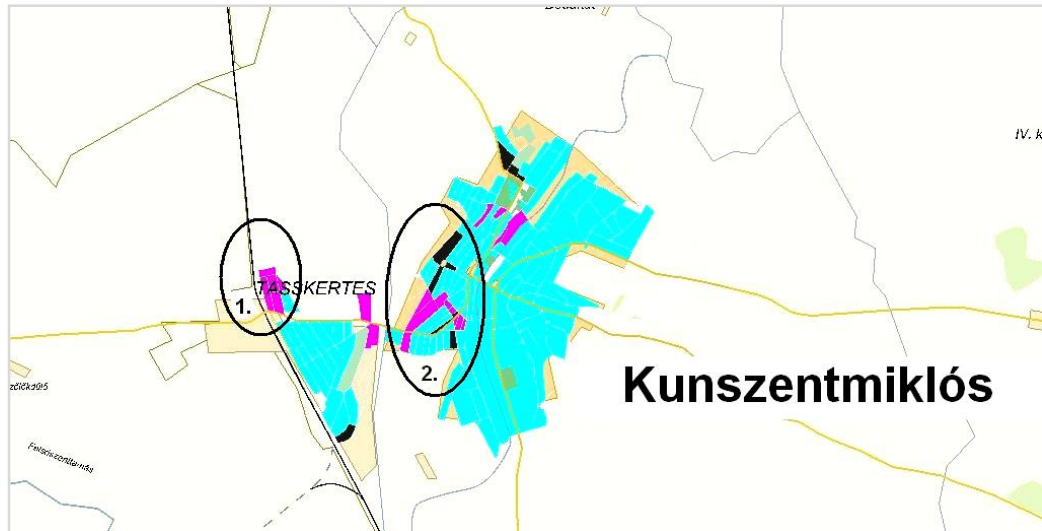

Forrás: KSH, 2011.

A 2001. évi népszámlálás óta eltelt időszakban bekövetkezett változások

Kunszentmiklós 2010-ben elkészített Integrált Városfejlesztési Stratégiája (IVS) a 2001. évi népszámlálási adatokon nyugvó lehatárolások alapján készült. Az IVS elkészítéséhez kiadott központi útmutató a jelenleginél eltérő mértékű mutatót szabályozott. Azon területeket tekintette szegregátumoknak, ahol az alacsony státuszú lakosság aránya meghaladta az ötven százalékot, veszélyeztetett területeknek pedig, ahol meghaladta a negyven százalékot.

45. térkép: Kunszentmiklós szegregátumokat bemutató térképe. 2001. évi népszámlálás, KSH.

Forrás: KSH, 2001.

A szegregációs index határértékének útmutató szerinti csökkentését követően két - korábban veszélyeztetettnek minősített - terület vált szegregátum besorolásúvá. Egy veszélyeztetett terület megszűnt: 2009-ben az önkormányzat felszámolta a Téglagyár telepet. A lakókat a Liszt Ferenc utcában található önkormányzati szociális bérlakásokba költöztették. Ez a tasskertes terület szegregáltságát tovább erősítette.

Az IVS négy veszélyeztetett területet jelölt még: 1. Béke u.-Mészöly P. u., 2. Szenttamási u., 3. Temető u. - Újtemető u. által határolt háromszög, 4. Szent Flórián u.- Kaszás u. A területeken a lakosság száma nem éri el az 50 főt, ezért nem tekinthetjük veszélyeztetett területeknek őket.

Érdemi változás nem történt a területek infrastrukturális ellátottságában. Az önkormányzat 2009-ben több szociális bérlakást felújított a tasskertes városrészben.

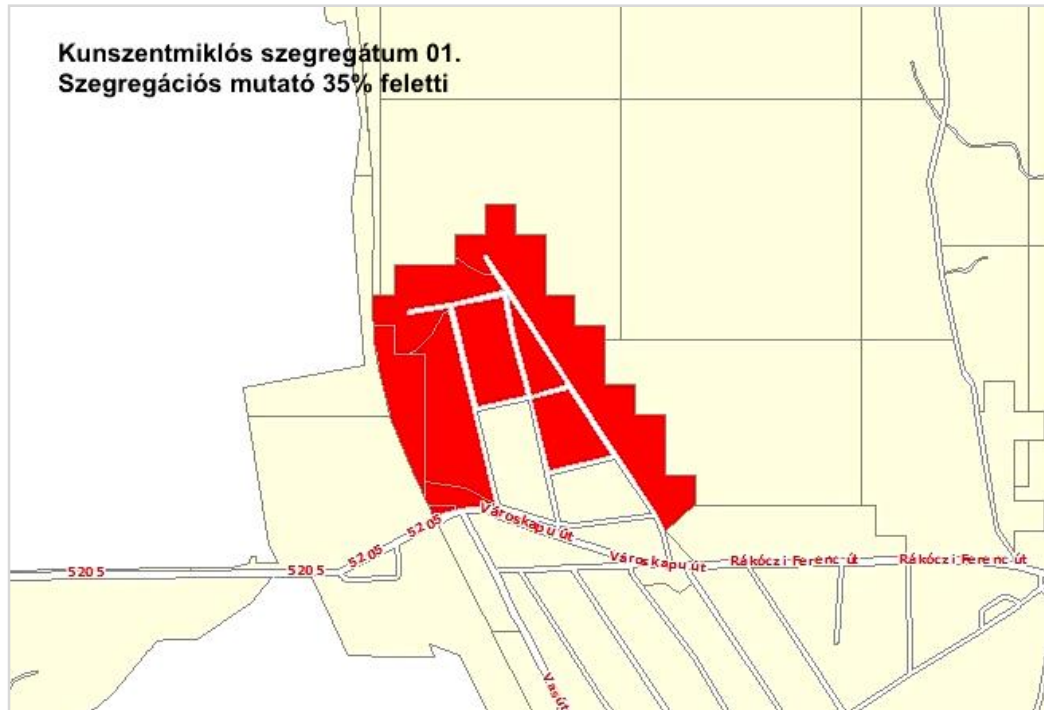
3.3.2.2 A szegregátumok helyzetértékelése¹⁸

3.3.2.2.1 1. számú szegregátum

A KSH a Tasskertes városrészben található, Városkapu út - vasútvonal - Kinizsi u. mindkét oldala - Liszt Ferenc u. mindkét oldala - Dobó István u. - Mikszáth Kálmán u. - Jókai u. - Móra Ferenc u. által határolt tömböt szegregátumként határolta le. A szegregációs mutató: 50,5%. A területen élők száma 311 fő, mely a teljes tasskertes lakosság mintegy 23%-a. A szegregátumok közül itt a második legmagasabb a 0-14 évesek aránya, 23,8%. Ez több mint nyolc százalékponttal magasabb a városi arálynál. A 60 év felettiek aránya viszont tíz százalékponttal alacsonyabb a város egészére vonatkozó arányszámnál. Az aktív korúak több mint 73%-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel. A háztartások közel kétharmadában egyetlen foglalkoztatott sincs. A rossz mutatók és a magas lakosságszám ellenére a közfoglalkoztatottak száma 3 fő. Lakásfenntartási támogatásban összesen négy fő részesül. A roma lakosság aránya magas.

¹⁸ A területek az 1. számú térképen – városi áttekintő térkép – lettek jelölve

46. térkép: Az 1. számú szegregátum térképe. 2011. évi népszámlálás, KSH.

Forrás: KSH, 2011.

A területen található lakások száma 86, ebből 18 komfort nélküli vagy félkomfortos. A lakások több mint 12%-a egyszobás. 2010. január 1. óta sem új építés, sem bontás nem történt. Tíz önkormányzati bérlakás található a területen (egy részükben a felszámolt Téglagyári telep lakói laknak). A házak többsége régi parasztház, illetve számos szociálpolitikai kedvezmény felhasználásával épült ingatlan is található itt. A területen kizárólag lakóépület található. Az ingatlanok átlagéletkora 30-40 év. A laksűrűség 3,6 fő/lakás, ami a másfélszerese a városi átlagnak (2,4 fő/lakás).

Az infrastruktúra a szennyvízhálózat kivételével (kiépítése jelenleg zajlik) rendelkezésre áll. A Liszt Ferenc utca végén – rövidebb szakaszon – hiányzik a pormentes út. Ugyanezen utca vége után – már a belterületi részen kívül – folyamatos problémát jelent az illegális szemétkerítés, amely szeméttelp az önkormányzat által történő rendszeres felszámolás ellenére is folyamatosan újratermelődik. A felszámolás érdekében az önkormányzat 2015-ben 15 embert kíván foglalkoztatni Start program keretében.

A városközpont mintegy 2,5 km-re található, tömegközlekedéssel a Kunság Volán járataival elérhető.

3.3.2.2.2 2. számú szegregátum

A KSH a Városközpontban található, Balog József utca északnyugati oldala – településhatár által határolt tömböt szegregátumnak minősítette. A szegregációs mutató: 57,9%. A területen élők száma 102 fő. A 0-14 évesek aránya, 23,5%. Ez nyolc százalékponttal magasabb a városi aránynál. A 60 év felettiek aránya viszont 22 százalékponttal alacsonyabb a város egészére vonatkozó arányszámnál és mindössze 2%. Ez elsősorban annak köszönhető, hogy maga az utca is viszonylag új területe a városnak. Felsőfokú végzettséggel senki nem rendelkezik az itt lakók közül. Az aktív korúak több mint 80%-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel. A háztartások 56%-ában egyetlen foglalkoztatott sincs. A rendkívül kedvezőtlen mutatók ellenére

a közfoglalkoztatásban résztvevők száma 5 fő. Lakásfenntartási támogatásban összesen 3 család részesül. A területen zömmel roma családok élnek.

47. térkép: A 2. számú szegregátum térképe. 2011. évi népszámlálás, KSH.

Forrás: KSH 2011.

A területen található lakások száma 23, ebből 2 komfort nélküli vagy félkomfortos. A szegregátumok közül itt a legalacsonyabb (4%) az egyszobás lakások aránya (ez a fele a városi átlagnak is), ami annak köszönhető, hogy a legfiatalabb épületek találhatóak itt. 2010. január 1. óta sem új építkezés, sem bontás nem történt a szegregátumban. A házak többsége szociálpolitikai kedvezmény felhasználásával épült. A területen kizárólag lakóépület található. Az épületek átlagéletkora 20 év.

A szegregátumok közül itt a legmagasabb a laksűrűség (4,4 fő/lakás), ami jóval meghaladja a városi átlagot (2,4 fő/lakás).

Az infrastruktúra a szennyvízhálózat kivételével (kiépítése jelenleg zajlik) rendelkezésre áll.

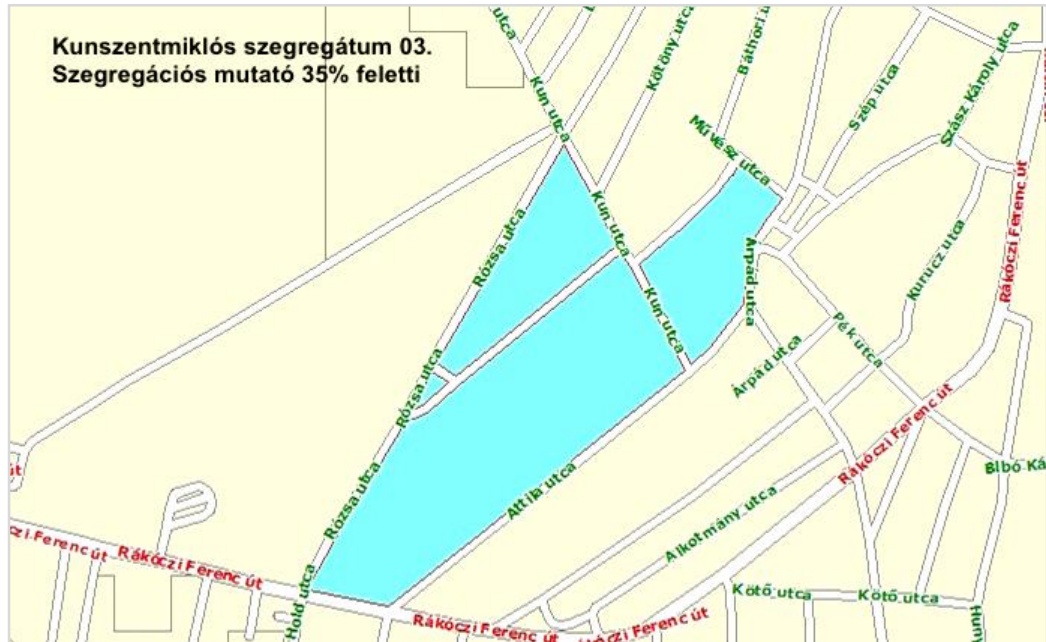
3.3.2.2.3 3. számú szegregátum

A KSH a Városközpontban található, Rózsa u. - Kun u. - Szűk u. - Művész u. - Árpád u. - Pék u. - Árpád u. - Attila u. - Rákóczi Ferenc út által határolt tömböt szegregátumként határolta le. A szegregációs index: 61,6%. A terület mellett közvetlenül lehatárolt egy kisebb (9 lakásból álló 29 fős) veszélyeztetett területet is, mely szintén a Pék utca és az Árpád utca által határolt tömb. Tekintettel arra, hogy összefüggő területről van szó, egységesként kezeli a dokumentum. A 3. számú szegregátumban élő lakosság száma 316 fő. A szegregátumok közül itt a legmagasabb a 0-14 évesek aránya, 25%. Ez közel tíz százalékponttal magasabb a városi aránynál. Az aktív korúak több mint 75%-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel. A háztartások közel kétharmadában egyetlen foglalkoztatott sincs. Lakásfenntartási támogatásban húsz család

részesül. A közfoglalkoztatásban résztvevők száma 4 fő. A területen magas, folyamatosan növekvő a roma lakosság aránya.

48. térkép: A 3. számú szegregátum térképe. 2011. évi népszámlálás, KSH.

Forrás: KSH 2011.

A területen található lakások száma 83, ebből 23 komfort nélküli vagy félkomfortos. A lakások több mint 11%-a egyszobás. 2010. január 1. óta sem új építés, sem bontás nem történt. Öt önkormányzati bérlakás található a területen. A házak többsége régi parasztház, illetve számos Cs-lakás is található itt. A területen kizárólag lakóépület található. A területen épült ingatlanok állapota és kora rendkívül vegyes, kb. 30év.

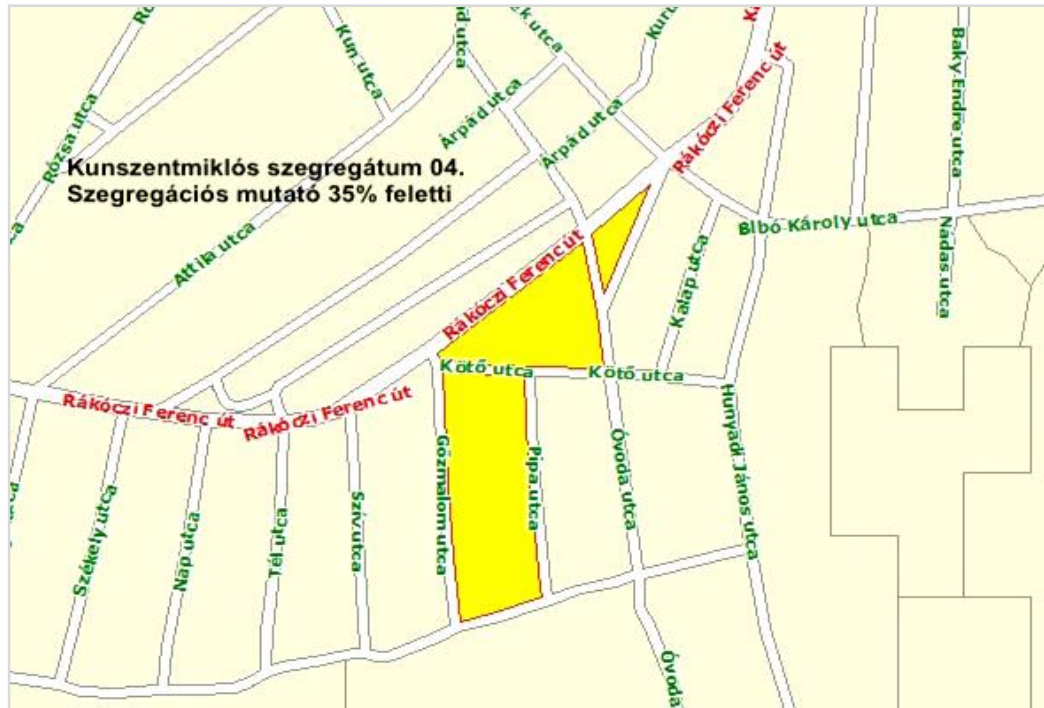
A második legmagasabb laksűrűségű szegregátum: átlagosan 3,8 fő él egy lakásban.

Az infrastruktúra a szennyvízhálózat kivételével (kiépítése jelenleg zajlik) rendelkezésre áll. A Kun utca – Rózsa utca kereszteződéséhez közel folyamatos problémát jelent az illegális személtalrakás, amely szeméttelp az önkormányzat által történő rendszeres felszámolás ellenére is folyamatosan újratermelődik.

3.3.2.2.4 4. számú szegregátum

A KSH a Déli városrészben található, Rákóczi Ferenc út - Keskeny u.- Óvoda u. - Kötő u. - Pipa u. - Névtelen u. - Gözmalom u. által határolt tömböt szegregátumként határolta le. A szegregációs index: 42,1%. A területen élők száma 97 fő. A szegregátumok közül itt a legalacsonyabb a 0-14 évesek aránya, 20,6%. Ezen területen a legmagasabb a 60 év felettiek aránya (20,6%). Az iskolai végzettséget tekintve a legkedvezőbb mutatókkal rendelkező szegregátum: itt a legalacsonyabb a csak általános iskolai végzettségűek aránya, illetve itt a legmagasabb a felsőfokú végzettségűek aránya (9,2%, a városi átlaggal – 9,8% - közel megegyező). Az aktív korúak több mint 68%-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel. A háztartások hatvan százalékában nincs egyetlen foglalkoztatott sem. A lakásfenntartási támogatásban részesülők száma 1 fő.

49. térkép: A 4. számú szegregátum térképe. 2011. évi népszámlálás, KSH.

Forrás: KSH 2011.

A területen található lakások száma 33, ebből 10 komfort nélküli vagy félkomfortos. A lakások közel 14%-a egyszobás. 2010. január 1. óta sem új építés, sem bontás nem történt. A házak többsége régi parasztház. A területen kizárólag lakóépület található.

A laksűrűség 20%-kal meghaladja a városi átlagot: 2,9 fő/lakás.

Az infrastruktúra a szennyvízhálózat kivételével (kiépítése jelenleg zajlik) rendelkezésre áll. A városközpont mintegy 800 méterre található.

3.3.3 Egyéb szempontból beavatkozást igénylő területek

Nincsenek ilyen területek.

4 Mellékletek

1. melléklet: Kunszentmiklós városban megvalósult jelentősebb beruházások

65. táblázat: A városban megvalósult jelentősebb önkormányzati beruházások (2007-2015)

Beruházás megnevezése	Forrás	Beruházás költsége	Megvalósítás ideje	Megvalósítás helyszíne
Közzolgáltatások fejlesztésére irányuló beruházások				
Röntgenfilm hívó	Központi címzett és cél támogatás	5 026 000	2001	Városház
Szociális bérházak építése (4 db)	Széchenyi terv	17 700 000	2002	Tasskertes
Szociális bérházak építése (5 db)	Széchenyi terv	13 415 000	2002	Tasskertes
Orvosi ügyelet vizesblokk felújítás	Egészségügyi Minisztérium	600 000	2004	Városház
Mentőállomás építése Kunszentmiklóson	EU-s		2005	Városház
Miklóssy János Sportközpont Sportcsarnokának akadálymentesítése	EU-s		2005	Városház
Leszakadó társadalmi rétegek felzárkóztatását segítő program Kunszentmiklóson	EU-s		2005	Városház
Központi orvosi rendelő építészeti kialakítása mentőállomás épületén belül	EU-s		2006	Városház
A családsegítő és gyermekjóléti szolgálat szolgáltatásaihoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása Kunszentmiklóson	ESZA Kht.	3.355.826	2007	Városház
Helyi Önkormányzatok fejlesztési feladatainak támogatása (Bírószék épületének felújítása)	Magyar Államkincstár	3.000.000	2007	Városház
Petőfi lakótelep Óvoda nyílászárócseréje	Dél-alföldi Regionális Fejlesztési		2008	Petőfi lakótelep

Beruházás megnevezése	Forrás	Beruházás költsége	Megvalósítás ideje	Megvalósítás helyszíne
	Tanács			
Petőfi lakótelepen új bölcsőde építése DAOP 4.1.3/B-09 Bölcsődei ellátást nyújtó intézmények infrastrukturális fejlesztése és kapacitásának bővítése	EU-s	148 606 430	2010	Petőfi lakótelep
Petőfi Lakótelepi Óvoda komplex akadálymentesítése DAOP 3.1.1/B-09 Egyenlő esélyű hozzáférés a közszolgáltatásokhoz (Akadálymentesítés)	EU-s	12 957 158	2010	Petőfi lakótelep
TIOP 1.2.3-11/1 Könyvtári szolgáltatások összehangolt infrastruktúra-fejlesztése - "Tudásdepó Expressz" Kunszentmiklós	EU-s	7 954 425	2012	Városház
TÁMOP 3.2.4.A-11/1 "Tudásdepó-Expressz"- A könyvtári hálózat nem formális és informális képzési szerepének erősítése az élethosszig tartó tanulás érdekében Kunszentmiklós	EU-s	24 876 910	2012	Városház
TIOP-1.1.1-07/1-2008-0813 – „Iskolafejlesztés Kunszentmiklóson Informatikai eszközök beszerzése a jelzett intézményekben	EU-s	17 789 600	2010.	Városház
"Szó, fon, nem takács" - a kreatív ipar alapkompenciáinak fejlesztése hagyományőrzéssel TÁMOP 3.2.3/A-11/1 "Építő közösségek" - A) közművelődési intézmények a kreatív iparral kapcsolatos alapkompenciák fejlesztését elősegítő új tanulási formák szolgálatában 3. ütem Kunszentmiklós	EU-s	29 358 973	2012	Városház
Egészségügyi Központ szolgáltatásaihoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása Kunszentmiklóson DAOP 4.3.1 Akadálymentesítés	EU-s	15 000 000	2008	Déli városrész
Kunszentmiklós Város Polgármesteri Hivatalának	EU-s	17 020 000	2008	Városház

Beruházás megnevezése	Forrás	Beruházás költsége	Megvalósítás ideje	Megvalósítás helyszíne
szervezetfejlesztése a hatékonyság növelése érdekében. ÁROP 1.A.2/A A polgármesteri hivatalok szervezetfejlesztése				
Kompetencia alapú oktatás elterjesztése Kunszentmiklós városában TÁMOP 3.1.4-08/2 Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés - Innovatív intézményekben	EU-s	31 931 100	2009	Városközpont
Pedagógusképzés a Varga Domokos Általános Művelődési Központban Korszerű tudás-Hatékony oktatás TÁMOP 3.1.5-09/A-2 Pedagógusképzések (a pedagógiai kultúra korszerűsítése, pedagógusok új szerepben) (KLIK)	EU-s	15 015 820	2010	Városközpont
"Merjünk nagyok lenni!" - Referenciaintézmény a Varga Domokos Általános Művelődési Központ TÁMOP 3.1.7-11/2 Referencia-intézmények országos hálózatának kialakítása és felkészítése (KLIK)	EU-s	5 996 344	2012	Városközpont
"Kunszentmiklósi kistérség szociális alapellátást biztosító épületeinek infrastrukturális fejlesztése" DAOP 4.1.3/A-11 Szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások infrastrukturális fejlesztése	EU-s	43 372 918	2012	Külterület, városközpont
Egyenlő eséllyel az életbe- Integrációs program a Kunszentmiklósi Mikrotérség gyermekeiért TÁMOP 5.2.5-08/1 Gyermekek és fiatalok integrációs programjai	EU-s	18 405 000	2008	Városközpont
Felkészítés a kompetencia-alapú oktatásra a kunszentmiklósi Virágh Gedeon Szakközépiskolában és Szakiskolában HEFOP 3.1.3 Felkészítés kompetencia-alapú oktatásra	EU-s	17 966 816	2006	Városközpont
Kompetenciafejlesztés a kunszentmiklósi Varga	EU-s	9 495 791	2009	Városközpont

Beruházás megnevezése	Forrás	Beruházás költsége	Megvalósítás ideje	Megvalósítás helyszíne
Domokos Általános Művelődési Központban HEFOP 3.1.3/B-09/3. A kompetencia alapú oktatási programok eszközi elemeinek, értékelési eszközeinek, valamint ezek megjelenítésére alkalmas eszközök biztosítása a HEFOP 3.1. intézkedésben érintett közoktatási intézmények számára				
Audiovizuális emlékgyűjtés a Baksay Sándor Református Gimnázium és Általános Iskola által TÁMOP 3.2.9/B-08/2 Audiovizuális emlékgyűjtés	EU-s	5 001 980	2010	Városközpont
TIOP 1.1.1-09/1 A pedagógiai, módszertani reformot támogató informatikai infrastruktúra fejlesztése Informatikai infrastruktúra fejlesztése a Varga Domokos Általános Művelődési Központban	EU-s	17 789 60	2010	Városközpont
HEFOP 2.1.5 Halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrált nevelése (adaptációs pályázat) EGYÜTT-AZ INTEGRÁLT OKTATÁS ÉS NEVELÉS ELTERJESZTÉSÉÉRT A FELSŐ-KISKUNSAI ÉS DUNAMELLÉKI KISTÉRSÉGBEN	EU-s	13 675 438	2006	Városközpont
HEFOP 2.3.1 Hátrányos helyzetű emberek alternatív munkaerő-piaci képzése és foglalkoztatása "Kiugrás" Képzési és foglalkoztatási program hátrányos helyzetű emberek számára Kunszentmiklósi térségben	EU-s	80 324 710	2004	Városközpont
HEFOP 2.3.1 Hátrányos helyzetű emberek alternatív munkaerő-piaci képzése és foglalkoztatása Kunszentmiklós Kunszentmiklósi Szülők Egyesülete A "Kiugrás" Képzési és foglalkoztatási program hátrányos helyzetű emberek számára a kunszentmiklósi kistérségben projekthez kapcsolódó szervezettefejlesztés	EU-s	6 361 500	2004	Városközpont
ROP 3.2.2 Non-profit foglalkoztatási projektek	EU-s	76 695 370	2005	

Beruházás megnevezése	Forrás	Beruházás költsége	Megvalósítás ideje	Megvalósítás helyszíne
megvalósítása a szociális gazdaságban Leszakadó társadalmi rétegek felzárkóztatását és foglalkoztatását segítő program Kunszentmiklóson				
Kistérségi Egyesített Szociális Intézménye (KESZI) 4 db számítógép és 10 új kerékpár beszerzése	EU			Külterület
Közlekedésfejlesztésre irányuló beruházások				
DAOP 3.1.1/B-09 Önkormányzati tulajdonú belterületi közutak fejlesztése A kunszentmiklósi Szabadság utca komplex fejlesztése	EU-s	102 260 286	2010	Tasskertés
DAOP 3.1.1/B-11 Önkormányzati tulajdonú belterületi utak fejlesztése A Bibó Károly utca és a Tavasz utca komplex felújítása Kunszentmiklóson	EU-s	150 473 197	2012	Városmközpont
Virágh Gadeon és Csillag utca felújítása	Bács-Kiskun Megyei Területfejlesztési Tanács	2 779 041	2002	Szécsi telep, Városmközpont
Béke, Wesselényi és Sugár utca felújítása	Miniszterelnöki Hivatal Nemzeti Területfejlesztési Hivatal	2 570 000	2003	Városmközpont
KEOP – 7.1.2.0.- 2008-0028 Széchenyi utca és Baksay- Szécsi telep összekötő járdák építése	EU-s	123 250 000	2008	Minden városrész
Környezetvédelmi célú beruházások				
Varga Domokos ÁMK klimatizálása	Bács-Kiskun Megyei Területfejlesztési Tanács	7 750 000	2003	Városmközpont
KEOP 7.1.2.0 Szennyvízelvezetés és tisztítás Szennyvíztisztítótelep és csatornahálózatbővítés Kunszentmiklóson	EU-s	77 031 250	2008	Minden városrész

Beruházás megnevezése	Forrás	Beruházás költsége	Megvalósítás ideje	Megvalósítás helyszíne
A kunszentmiklósi Endrédy utcai általános iskola energetikai fejlesztése KEOP 4.9.0/11 Épületenergetikai fejlesztések megújuló energiaforrás hasznosítással kombinálva	EU-s	60 298 830	2012	Városházponton
KEOP 4.9.0/11 Épületenergetikai fejlesztések megújuló energiaforrás hasznosítással kombinálva A kunszentmiklósi Endrédy utcai általános iskola energetikai fejlesztése	EU-s	60 298 830	2012	Városházponton
KEOP 7.9.0/12 Stratégiai tervezés és projekt előkészítés a 2014-2020. tervezési időszakra Regionális kompakt fénycső hulladék hasznosító rendszer előkészítése Kunszentmiklóson	EU-s	105 000 000	2014	Városházponton
KEOP 1.2.0/09-11 Szennyvízelvezetés és tisztítás Szennyvíztisztítótelep és csatornahálózatbővítés Kunszentmiklóson	EU-s	2 196 802 034	2012	Minden városrész
Kerékpározással a környezettudatosságért Kunszentmiklóson KEOP 6.2.0/A/09 Fenntarthatóbb életmódot és fogyasztási lehetőségeket népszerűsítő, terjedésüket elősegítő mintaprojektek	EU-s	9 479 100	2010	Városházponton
A Szent Imre Szakképző Iskola villamos energia ellátásának korszerűsítése KEOP 4.2.0/A/11 Helyi hő és hűtési igény kielégítése megújuló energiaforrásokkal	EU-s	6 136 044	2011	Városházponton
Vizek mennyiségi és minőségi védelmének fejlesztése a Duna völgyben	EU-s	2 991 019 750	2011	térség
Városfejlesztési célú beruházások				
Játszóterépités	ISM játszóterépitési program	4 000 000	2002	Városházponton
Iskola életveszély elhárítása	EU-s	6 762 000	1999	Városházponton
Vásártér felújítása Kunszentmiklóson	MVH	5 821 062	2009	Déli városrész

Beruházás megnevezése	Forrás	Beruházás költsége	Megvalósítás ideje	Megvalósítás helyszíne
ÚMVP: Vásártér felújítása Szociális épület, Kerítés, bejáró, elárúsító hely, tereprendezés, fedett kerékpártároló, pihenő hely).	EU-s		2012	Déli városrész
AVOP 3.5 LEADER+ Kunszentmiklós Kunszentmiklós Város Önkormányzata Térségi jelentőségű vásártér felújítása	EU-s	3 400 000	2007	Déli városrész
DAOP 5.1.2/A-09-1f Kistérségi székhelyek integrált fejlesztése A főter rehabilitációja Kunszentmiklóson	EU-s	2. fordulóra léphet	2011	Városközpont
DAOP 5.1.2/A-09-2f Kistérségi székhelyek integrált fejlesztése A főter rehabilitációja Kunszentmiklóson	EU-s	485 711 414	2013	Városközpont
Turisztikai beruházások				
Magyar- Madjar találkozó Kunszentmiklós, Bösztörpusztán	Magyar Gazdaságfejlesztési Központ	3.000.000	2008	Külterület
2008. évben megrend.-re kerülő rendezvények támogatása (XIV. Szentmiklósi Napok)	Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat	300.000	2008	Városközpont

Forrás: www.palyazat.gov.hu, önkormányzati adatszolgáltatás 2015.

66. táblázat: A városban megvalósult jelentősebb beruházások (2007-2015)

Beruházás megnevezése	Forrás	Beruházás költsége	Megvalósítás ideje	Megvalósítás helyszíne
Közzszolgáltatások fejlesztésére irányuló beruházások				
"Kunszentmiklósi kistérség szociális alapellátást biztosító épületeinek infrastrukturális fejlesztése" DAOP 4.1.3/A-11 Szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások infrastrukturális fejlesztése	EU-s, önkormányzati	43 372 918	2012	Városközpont

Beruházás megnevezése	Forrás	Beruházás költsége	Megvalósítás ideje	Megvalósítás helyszíne
Egyenlő eséllyel az életbe- Integrációs program a Kunszentmiklósi Mikróterület gyermekeiért TÁMOP 5.2.5-08/1 Gyermekek és fiatalok integrációs programjai	EU-s, önkormányzati	18 405 000	2008	Városház
HEFOP 2.3.1 Hátrányos helyzetű emberek alternatív munkaerő-piaci képzése és foglalkoztatása "Kiugrás" Képzési és foglalkoztatási program hátrányos helyzetű emberek számára Kunszentmiklósi térségben	EU-s, önkormányzati	80 324 710	2004	Városház
HEFOP 2.3.1 Hátrányos helyzetű emberek alternatív munkaerő-piaci képzése és foglalkoztatása Kunszentmiklós Kunszentmiklósi Szülők Egyesülete A "Kiugrás" Képzési és foglalkoztatási program hátrányos helyzetű emberek számára a kunszentmiklósi kistérségben projekthez kapcsolódó szervezetfejlesztés	EU-s, önkormányzati	6 361 500	2004	Városház
Gazdaságfejlesztésre irányuló beruházások				
GOP 2.1.1-11/A Mikro- és kis- és középvállalkozások technológia fejlesztése Speciális betonlezúzó gépek vásárlása a VALÉP Kft.-nél	EU-s, magán	5 640 000	2012	Déli városrész
TÁMOP 6.1.2-11/1 Egészségre nevelő és szemléletformáló életmód programok - lokális szintek Egészségre nevelő és szemléletformáló életmód programok a Temaforg Kft.-nél	EU-s, magán	9 613 441	2012	Tasskertes
GOP 1.3.1-11/C Innovációs eredmények hasznosításának támogatása KKV-k részére Több rétegű, fóliával kombinált, ragasztott nemszőtt textilalapanyag gyártástechnológiájának kifejlesztése	EU-s, magán	24 956 379	2012	Tasskertes
GOP 2.2.1-09/1 Vállalati folyamatmenedzsment és elektronikus kereskedelem támogatása Informatikai fejlesztés a TEMA FORG Kft.-nél.	EU-s, magán		2010	Tasskertes

Beruházás megnevezése	Forrás	Beruházás költsége	Megvalósítás ideje	Megvalósítás helyszíne
		9 725 000		
GOP 2.1.1-11/A Mikro- és kis- és középvállalkozások technológia fejlesztése Eszközbeszerzés vállalkozásfejlesztési céllal a TAROGÉP Kft. kunszentmiklósi telephelyén	EU-s, magán	20 000 000	2012	Tasskertes
DAOP 1.1.1/E-10 Telephelyfejlesztés A TAROGÉP Kft kunszentmiklósi telephelyének fejlesztése	EU-s, magán	100 000 000	2010	Tasskertes
TÁMOP 2.3.6.B-12-1/11 Fiatalok vállalkozóvá válásának támogatása a konvergencia régiókban Innovatív, kreatív, agilis mérnöki vállalkozás létrehozása, melynek tevékenysége a fenntartható tervezés, energetikai szakértés, meglévő és tervezett épületekre, hőkamerás vizsgálat, energetikai tanúsítvány készítés a Dél - Alföldi régióban.	EU-s, magán	3 000 000	2014	magán, nem ismert
GOP 2.1.2/B Munkalehetőség teremtő komplex beruházások támogatása a hátrányos helyzetű kistérségekben kis- és középvállalkozások számára A PONT-PLAN Kft. új építésvezetőségének kialakítása a Kunszentmiklósi Ipar Park területén	EU-s, magán	46 262 000	2007	Ipari Park
TÁMOP 2.3.6.B-12-1/12 Fiatalok vállalkozóvá válásának támogatása a konvergencia régiókban Az egyedi bútorok tervezésével és készítésével foglalkozó Őri Bútor Kft. létrehozása Kunszentmiklóson	EU-s, magán	5 999 399	2014	magán, nem ismert
GOP 1.3.1-11/C Innovációs eredmények hasznosításának támogatása KKV-k részére Piacbővítés korszerű csomagolótechnikai berendezés beszerzésével	EU-s, magán	11 171 485	2012	magán, nem ismert
DAOP 1.1.1/DE-13 Telephelyfejlesztés és ipartelepítés a területi kohézióért	EU-s, magán	28 874 993	2014	Ipari park

Beruházás megnevezése	Forrás	Beruházás költsége	Megvalósítás ideje	Megvalósítás helyszíne
Bevonóanyag gyártó- kiserelő üzem és raktárbővítés				
GOP 2.1.2/C Munkalehetőség teremtő komplex beruházások támogatása a hátrányos helyzetű kistérségekben Vortex Rotary Rack 38 technológiával működő új színezett betoncserepgyártó üzem létesítése Kunszentmiklós	EU-s, magán	198 673 00	2007	Déli városrész
GOP 2.1.2-08/D Komplex technológiai beruházás a hátrányos helyzetű kistérségekben induló vállalkozások részére MC Termelő Kft. üzembe helyezése elektromechanikai és telekommunikációs alkatrészek gyártására és összeszerelésére	EU-s, magán	66 119 039	2009	Ipari Park
GOP 2.1.1-11/M Mikro-vállalkozások fejlesztése Székhely és telephely áthelyezése, Kombinált Mikrohitel segítségével.	EU-s, magán	2 880 000	2012	magán, nem ismert
GOP 2.2.1-08/2 Vállalati folyamatmenedzsment támogatása Vállalati irányítási rendszer bevezetése a Kiskunsági COOP Zrt-ben	EU-s, magán	7 191 150	2009	Városközpont
GOP 2.1.1-09/A Mikro-, kis- és középvállalkozások technológia fejlesztése Technológiai korszerűsítés a KISKUNSÁGI-COOP Kereskedelmi és Szolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársaságnál	EU-s, magán	5 247 438	2009	Városközpont
DAOP 1.1.1/E-10 Telephelyfejlesztés A Kecskés Lambéria Kft. telephelyfejlesztése	EU-s, magán	38 132 279	2010	Petőfi lakótelep
GOP 2.1.1-09/A Mikro-, kis- és középvállalkozások technológia fejlesztése Technológiai fejlesztés a Kecskés Lambéria Kft.-nél.	EU-s, magán	12 722 269	2009	Petőfi lakótelep

Beruházás megnevezése	Forrás	Beruházás költsége	Megvalósítás ideje	Megvalósítás helyszíne
GOP 2.1.1-11/M Mikroállalkozások fejlesztése Kunszentmiklós Juhász Krisztina egyéni vállalkozásának fejlesztése	EU-s, magán	9 828 000	2012	magán, nem ismert
GOP 2.1.1-11/M Mikroállalkozások fejlesztése Vállalkozásfejlesztés a Green NRG Kft.-nél.	EU-s, magán	9 990 000	2012	magán, nem ismert
GOP 2.1.1-11/M Mikroállalkozások fejlesztése Sabina típusú harisnyakötő gépek beszerzése a Gigantika 2003 Kft.-nél	EU-s, magán	4 000 000	2011	magán, nem ismert
GOP 2.1.1-11/M Mikroállalkozások fejlesztése XXI. századi fogászati komplex szolgáltatás Kunszentmiklós városában.	EU-s, magán	3 954 150	2011	magán, nem ismert
GOP 2.2.1-09/1 Vállalati folyamatmenedzsment és elektronikus kereskedelem támogatása Innovatív információs technológia kialakítása az EM- TEX Kft.-nél.	EU-s, magán	1 838 800	2010	magán, nem ismert
DAOP 1.1.1/DE-13 Telephelyfejlesztés és ipartelepítés a területi kohézióért Az Élber Kft. telephelyfejlesztése	EU-s, magán	41 894 380	2014	Városközpont
GOP 2.1.1-09/A Mikro-, kis- és középvállalkozások technológia fejlesztése Gyártóeszközök és szoftverek beszerzése az Élber Kft.- nél	EU-s, magán	11 745 633	2009	Városközpont
DAOP 1.1.1/E-11 Telephelyfejlesztés Az ÉLBER Kft. telephely fejlesztése.	EU-s, magán	83 815 674	2011	Városközpont
TÁMOP 2.3.6.B-12-1/11 Fiatalok vállalkozóvá válásának támogatása a konvergencia régiókban Berényi Katalin Egyéni vállalkozásának elindítása a Dél-Alföldi Régióban	EU-s, magán	2 999 999	2014	magán, nem ismert
GOP 2.1.1-11/M Mikroállalkozások fejlesztése Ingatlanfejlesztés az "ARCHI-MED" Kereskedelmi és	EU-s, magán		2011	magán, nem ismert

Beruházás megnevezése	Forrás	Beruházás költsége	Megvalósítás ideje	Megvalósítás helyszíne
Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaságnál		2 279 000		
DAOP 1.1.1/E-11 Telephelyfejlesztés Az ÉLBER Kft. telephely fejlesztése.	EU-s, magán	83 815 674	2011	Városközpont
GVOP 2.1.2 Kis- és középvállalkozások számára korszerű menedzsment rendszerek és technikák támogatása ISO 9001; ISO 14001	EU-s, magán	1 800 000	2005	magán, nem ismert
GVOP 2.1.2 Kis- és középvállalkozások számára korszerű menedzsment rendszerek és technikák támogatása ISO 9001:2000 rendszer bevezetése és tanúsíttatása	EU-s, magán	727 778	2005	magán, nem ismert
AVOP 3.5 LEADER+ Kerti munkások képzése a vidékfejlesztésért	EU-s, magán	1 999 999	2007	magán, nem ismert
AVOP 3.5 LEADER+ Külterületi leromlott állapotú juh hodályok és karámok felújítása	EU-s, magán	2 999 999	2007	Külterület
AVOP 3.5 LEADER+ Törzskosok és legelőápolás eszközeinek beszerzése érzékeny természeti területekre	EU-s, magán	804 600	2007	magán, nem ismert
AVOP 3.5 LEADER+ Tárcsás borona vásárlása	EU-s, magán	486 000	2007	magán, nem ismert
AVOP 3.5 LEADER+ "Ellenőrzött Biotermék" tanúsítvány megszerzése kecsketej termékekre	EU-s, magán	999 999	2007	magán, nem ismert
AVOP 3.5 LEADER+ Ökológiai gazdálkodást folytató kecskefarm bemutató teleppé fejlesztése	EU-s, magán	999 999	2007	magán, nem ismert
AVOP 3.5 LEADER+ Ökológiai gazdaság fejlesztése a bősztöri kecskefarmon	EU-s, magán	1 999 999	2007	Külterület

Beruházás megnevezése	Forrás	Beruházás költsége	Megvalósítás ideje	Megvalósítás helyszíne
AVOP 3.5 LEADER+ Kunszentmiklósi Agrárinformációs I roda eszközbeszerzése	EU-s, magán	670 012	2007	nem ismert
GVOP 2.2.2 Kis- és középvállalkozások részére emeltszintű, szakma-specifikus tanácsadás nyújtása Élelmiszeripari üzem Minőség szemléletének és MArketi politikájának erősítése	EU-s, magán	2 000 000	2005	magán, nem ismert
AVOP 3.5 LEADER+ Juhtartáshoz kapcsolódó gazdálkodás eszköz beszerzése	EU-s, magán	2 999 999	2007	magán, nem ismert
GVOP 2.1.2 Kis- és középvállalkozások számára korszerű menedzsment rendszerek és technikák támogatása ISO 9001:2000 minőségirányítási rendszer bevezetése és tanúsíttatása.	EU-s, magán	640 000	2004	magán, nem ismert
GVOP 4.4.2 Szélessávú hálózatok önkormányzatok által kiépítésének támogatása Magyarország kevésbé vonzó településein Szélessávú Távközlési Hálózat a Felső-Kiskunsági és Dunamelléki Kistérség területén	EU-s, magán	247 500 000	2006	minden városrész
AVOP 3.5 LEADER+ Kistérségi ökológiai juh-feldolgozó megvalósíthatósági tanulmányterve	EU-s, magán	1 999 999	2007	magán, nem ismert
AVOP 3.5 LEADER+ Juh hodályok felújítása a Felkert tanyán	EU-s, magán	2 999 999	2007	magán, nem ismert
GVOP 2.1.1 Kis- és középvállalkozások műszaki- technológiai hátterének fejlesztése Ifjúsági szálló építése a Kiskunság szívében	EU-s, magán	11 411 365	2004	magán, nem ismert
GVOP 2.3.2 Együttműködő vállalkozások közös célú beruházásának, fejlesztésének támogatása	EU-s, magán	12 163 251	2006	magán, nem ismert

Beruházás megnevezése	Forrás	Beruházás költsége	Megvalósítás ideje	Megvalósítás helyszíne
Közlekedésfejlesztésre irányuló beruházások				
ROP 2.1 Hátrányos helyzetű régiók és kistérségek elérhetőségének javítása 5205 j. út 32+569 - 38+384 km sz. közötti szakasz felújítása	EU-s, önkormányzati	291 601 812	2004	Városközpont, külterület
Környezetvédelmi célú beruházások				
KEOP 4.2.0/A/11 Helyi hő és hűtési igény kielégítése megújuló energiaforrásokkal A kunszentmiklósi Házokt Kft. telephelyének napelemes korszerűsítése	EU-s	2 664 150	2011	magán, nem ismert
KEOP 5.6.0/12 Központi költségvetési szervek energiahatékonysági beruházásai Épületenergetikai korszerűsítés: Kunszentmiklós, Kiskunmajsa, Kiskunfélegyháza Rendőrkapitányság, rendőrség	EU-s	159 000 000	2014	Petőfi lakótelep
Turisztikai beruházások				
DAOP 2.1.1/G-11-k1 Kiemelt turisztikai termék - és attrakciók fejlesztése A Magyar Zarándokút dél-alföldi szakaszának fejlesztése a kulturális - történelmi - szakrális örökség vallási célú hasznosításával, egységes kulturális tematikus út létrehozása az Ősi Árpád-kori út térségében	EU-s		2012	Tasskertes
DAOP 5.2.1/D Környezeti értékeink védelme, környezetbiztonság - kiemelt projekt "Vizek mennyiségi és minőségi védelmének fejlesztése a Duna-völgyben"	EU-s	2 991 019 750	2010	térség
AVOP 3.5 LEADER+ Szabadidő és piknik-kert létrehozása	EU-s	1 808 865	2007	magán, nem ismert
AVOP 3.5 LEADER+	EU-s	2 999 999	2007	magán, nem ismert

Beruházás megnevezése	Forrás	Beruházás költsége	Megvalósítás ideje	Megvalósítás helyszíne
Túzokos, védett élőhelyen hodály felújítása				
AVOP 3.5 LEADER+ Felső-Kiskunsági és Dunamelléki ÖKO-TÁJ kialakítása	EU-s	15 000 000	2006	magán, nem ismert
AVOP 3.5 LEADER+ "Kistérségi természeti és kulturális értéktár" elkészítése	EU-s	1 999 200	2007	Városház
AVOP 3.5 LEADER+ "Varázslatos tájakon" Túraútvonalak a Felső-Kiskunságban	EU-s	1 999 999	2007	Külterület
Egyéb, fenti kategóriákba nem besorolható beruházások				
AVOP 3.5 LEADER+ Katolikus templom orgonájának felújítása	EU-s	2 160 909	2007	Városház

Forrás: www.palyazat.gov.hu, önkormányzati adatszolgáltatás 2015.

67. táblázat: A városban megvalósult energiahatékonysági beruházások (2007-2015)

Beruházás megnevezése	Forrás	Beruházás költsége	Megvalósítás ideje	Megvalósítás helyszíne
Környezetvédelmi célú beruházások				
Varga Domokos ÁMK klimatizálása	Bács-Kiskun Megyei Területfejlesztési Tanács	7 750 000	2003	Városház
KEOP 7.1.2.0 Szennyvízelvezetés és tisztítás Szennyvíztisztítótelep és csatornahálózatbővítés Kunszentmiklóson	EU-s	77 031 250	2008	minden városrész
A kunszentmiklósi Endrédy utcai általános iskola energetikai fejlesztése KEOP 4.9.0/11 Épületenergetikai fejlesztések megújuló	EU-s	60 298 830	2012	Városház

Beruházás megnevezése	Forrás	Beruházás költsége	Megvalósítás ideje	Megvalósítás helyszíne
energiaforrás hasznosítással kombinálva				
KEOP 4.9.0/11 Épületenergetikai fejlesztések megújuló energiaforrás hasznosítással kombinálva A kunszentmiklósi Endrédy utcai általános iskola energetikai fejlesztése	EU-s	60 298 830	2012	Városközpont
KEOP 7.9.0/12 Stratégiai tervezés és projekt előkészítés a 2014-2020. tervezési időszakra Regionális kompakt fénycső hulladékhasznosító rendszer előkészítése Kunszentmiklóson	EU-s	105 000 000	2014	Városközpont
KEOP 1.2.0/09-11 Szennyvízelvezetés és tisztítás Szennyvíztisztítótelep és csatornahálózatbővítés Kunszentmiklóson	EU-s	2 196 802 034	2012	minden városrész
Kerékpározással a környezettudatosságért Kunszentmiklóson KEOP 6.2.0/A/09 Fenntarthatóbb életmódot és fogyasztási lehetőségeket népszerűsítő, terjedésüket elősegítő mintaprojektek	EU-s	9 479 100	2010	Városközpont
A Szent Imre Szakképző Iskola villamos energia ellátásának korszerűsítése KEOP 4.2.0/A/11 Helyi hő és hűtési igény kielégítése megújuló energiaforrásokkal	EU-s	6 136 044	2011	Városközpont
Vizek mennyiségi és minőségi védelmének fejlesztése a Duna völgyben	EU-s	2 991 019 750	2011	térség
KEOP 4.2.0/A/11 Helyi hő és hűtési igény kielégítése	EU-s	2 664 150	2011	magán, nem ismert

Beruházás megnevezése	Forrás	Beruházás költsége	Megvalósítás ideje	Megvalósítás helyszíne
megújuló energiaforrásokkal A kunszentmiklósi Házokt Kft. telephelyének napelemes korszerűsítése				
KEOP 5.6.0/12 Központi költségvetési szervek energiahatékonysági beruházásai Épületenergetikai korszerűsítés: Kunszentmiklós, Kiskunmajsa, Kiskunfélegyháza Rendőrkapitányság, rendőrség	EU-s	159 000 000	2014	Petőfi lakótelep

Forrás: www.palyazat.gov.hu, önkormányzati adatszolgáltatás 2015.

2. melléklet: Ingázás Kunszentmiklós

A 2011-es népszámlálási adatokat vizsgálva megállapítható, hogy az otthonát napi gyakorisággal elhagyó (ingázó), Kunszentmiklóstra járó lakosság száma 945 fő. Ebből 412 fő (43,6%) munkába járó, 533 fő (56,4%) pedig iskolába, óvodába, bölcsődébe jár. A bejárók a következő településekről érkeznek: Apaj, Apostag, Ballószög, Budapest 08., 10., 18., 20. kerületei., Bugyi, Dömsöd, Dunaegyháza, Dunaföldvár, Dunavarsány, Dunavecse, Fülöpszállás, Harta, Izsák, Kecskemét, Kerekegyháza, Kiskőrös, Kiskunfélegyháza, Kiskunlacháza, Kunadacs, Kunpeszér, Ladánybene, Ráckeve, Solt, Soltvadkert, Szabadszállás, Szalkszentmárton, Tass. A felsoroltak közül 100 fő felett Szabadszállásról, Szalkszentmártonról, Tassról érkeznek, 50-100 fő között Dömsödről, Kiskunlacházáról és Kunadacról, 10 és 49 fő között Apajról, Apostagról, Dunavecseről, Fülöpszállásról, Kecskemétről, Kunpeszéről, a többi településről 10 fő alatt érkeznek. Budapestről összesen 13 fő érkezik Kunszentmiklóstra napi gyakorisággal.

A munkahelyre érkezők száma magasabb az iskolába, óvodába, bölcsődébe járók számánál a következő települések esetén: Apostag, Ballószög, Budapest 08., 10. ker., 18. ker., 20. kerületei., Dunavecse, Fülöpszállás, Izsák, Kecskemét, Kiskőrös, Kunadacs, Ráckeve, Solt, Tass.

A legtöbb munkavállaló Kunadacról (42 fő), Szabadszállásról (73 fő), Szalkszentmártonról (73 fő) és Tassról (91 fő) érkezik Kunszentmiklóstra.

Többen járnak iskolába, óvodába, bölcsődébe az ingázók közül, mint munkahelyre a következő települések esetén: Apaj, Bugyi, Dömsöd, Dunaegyháza, Dunaföldvár, Dunavarsány, Harta, Kerekegyháza, Kiskunfélegyháza, Kiskunlacháza, Kunpeszér, Ladánybene, Soltvadkert, Szabadszállás és Szalkszentmárton.

A legtöbb a gyermekek közül Dömsödről (81 fő), Kiskunlacházáról (73 fő), Szabadszállásról (94 fő), Szalkszentmártonról (75 fő) és Tassról (87 fő) érkeznek Kunszentmiklóstra.

68. táblázat: Kunszentmiklóstra bejáró ingázók

Kunszentmiklóstra bejáró ingázók lakóhelye (2011, KSH)	Otthonát napi gyakorisággal elhagyó (fő)	Otthonát napi gyakorisággal elhagyó munkába járó (fő)	Otthonát napi gyakorisággal elhagyó iskolába, óvodába, bölcsődébe járó (fő)
Apaj	38	10	28
Apostag	11	9	2
Ballószög	3	3	0
Budapest 08. ker.	3	3	0
Budapest 10. ker.	3	3	0
Budapest 18. ker.	3	3	0
Budapest 20. ker.	4	4	0
Bugyi	3	0	3
Dömsöd	97	16	81
Dunaegyháza	7	0	7
Dunaföldvár	4	0	4

Kunszentmiklóstra bejáró ingázók lakóhelye (2011, KSH)	Otthonát napi gyakorissággal elhagyó (fő)	Otthonát napi gyakorissággal elhagyó munkába járó (fő)	Otthonát napi gyakorissággal elhagyó iskolába, óvodába, bölcsődébe járó (fő)
Dunavarsány	4	0	4
Dunavecse	34	24	10
Fülöpszállás	16	11	5
Harta	3	0	3
Izsák	3	3	0
Kecskemét	13	10	3
Kerekegyháza	4	0	4
Kiskőrös	4	4	0
Kiskunfélegyháza	3	0	3
Kiskunlacháza	83	10	73
Kunadacs	62	42	20
Kunpeszér	31	12	19
Ladánybene	4	0	4
Ráckeve	3	3	0
Solt	6	5	1
Soltvadkert	3	0	3
Szabadszállás	167	73	94
Szalkszentmárton	148	73	75
Tass	178	91	87
Összesen:	945	412	533

Forrás: KSH, 2011. évi népszámlálás

A népszámlálási adatokat vizsgálva látható, hogy 2011-ben Kunszentmiklósról naponta 161 fővel többen járnak el más településekre, mint ahányan a városba érkeznek. A Kunszentmiklósról eljárók száma 1106 fő naponta. Háromnegyedük, 833 fő (75,32 %) munkába járó, 273 fő (24,7%) pedig iskolába, óvodába, bölcsődébe járó.

Az eljárók a következő településekre indulnak: Alsónémedi, Baja, Budapest 01-14., 17-18., 20-23. kerületei, Bugyi, Dabas, Dömsöd, Dunaharaszti, Dunaújváros, Dunavarsány, Dunavecse, Gyál, Győr, Herceghalom, Izsák, Kecskemét, Kerekegyháza, Kiskőrös, Kiskunlacháza, Kunadacs, Kunpeszér, külföld, Majosháza, Nagykőrös, Ráckeresztúr, Ráckeve, Solt, Szabadszállás, Szalkszentmárton, Szeged, Székesfehérvár, Szigetszentmiklós, Tass, Üllő, és ismeretlen településekre. A felsoroltak közül 100 fő felett van az ismeretlen településre járók köre, 50-100 fő között Dunaújvárosba, Dunavarsányra, Herceghalomra, Kecskemétre, Tassra mennek. 10-49 fő között Budapest 03., 05-11., 13-14., 18., 20., 23. kerületeibe, Dunaharaszti, Dunavecse, Gyálra, Kiskunlacházára, Kunadacsra, Szalkszentmártonra, Szegedre és Szigetszentmiklóstra ingáznak naponta. Budapestre összesen 361 fő jár napi gyakorissággal.

A munkahelyre járók száma magasabb az iskolába, óvodába, bölcsődébe járók számánál a következő települések esetén: Budapest 02., 04-05., 07-11., 13., 18., 20-23. kerületei, Bugyi, Dabas, Dömsöd, Dunaharaszti, Dunavarsány, Gyál, Herceghalom, Izsák, Kecskemét, Kerekegyháza, Kiskunlacháza, Kunpeszér, Majosháza, Ráckeresztúr, Ráckeve, Solt, Szabadszállás, Szalkszentmárton, Szigetszentmiklós, Tass, Üllő. Ismeretlen helyre munkavállalási céllal a nem ismert célállomású ingázók 98,5%-a jár.

A legtöbb munkavállaló Budapest 09. és 10. kerületébe (41, illetve 30 fő), Dunavarsányba (77 fő, az oda ingázók 100 %-a), Herceghalomra (54 fő), Kecskemétre (43 fő), Tassra (52 fő) jár dolgozni. Budapestre összesen a munkavállalók közül 245 fő jár naponta.

Többen járnak Kunszentmiklósról iskolába, óvodába, bölcsődébe az ingázók közül, mint munkahelyre a következő települések esetén: Alsónémedi, Baja, Budapest 01., 03., 06., 12., 14., 17. kerület, Dunaújváros, Dunavecse, Győr, Kiskőrös, Kunadacs, külföld, Nagykőrös, Szeged, Székesfehérvár.

A legtöbben a gyermekek közül Budapest 14. kerületbe (22 fő), Dunaújvárosba (30 fő), Kunadacsra (18 fő) indulnak Kunszentmiklósról. Budapestre összesen a gyermekek/tanulók közül 116 fő jár naponta.

A fentiek alapján látható, hogy Budapest erőteljes elszívó hatása érvényesül a városban, az ingázási egyenleg -348 fő.

69. táblázat: Kunszentmiklósról eljáró ingázók

Kunszentmiklósról eljáró ingázók célállomása (2011)	Otthonát napi gyakorisággal elhagyó (fő)	Otthonát napi gyakorisággal elhagyó munkába járó (fő)	Otthonát napi gyakorisággal elhagyó iskolába, óvodába, bölcsődébe járó (fő)
Alsónémedi	3		3
Baja	3		3
Budapest 01. ker.	3		3
Budapest 02. ker.	9	7	2
Budapest 03. ker.	12	5	7
Budapest 04. ker.	7	6	1
Budapest 05. ker.	23	16	7
Budapest 06. ker.	13	4	9
Budapest 07. ker.	21	16	5
Budapest 08. ker.	26	14	12
Budapest 09. ker.	50	41	9
Budapest 10. ker.	35	30	5
Budapest 11. ker.	37	21	16
Budapest 12. ker.	9	4	5
Budapest 13. ker.	22	17	5
Budapest 14. ker.	34	12	22

Kunszentmiklósról eljáró ingázók célállomása (2011)	Otthonát napi gyakorisággal elhagyó (fő)	Otthonát napi gyakorisággal elhagyó munkába járó (fő)	Otthonát napi gyakorisággal elhagyó iskolába, óvodába, bölcsődébe járó (fő)
Budapest 17. ker.	3		3
Budapest 18. ker.	10	10	0
Budapest 20. ker.	16	14	2
Budapest 21. ker.	9	6	3
Budapest 22. ker.	9	9	0
Budapest 23. ker.	13	13	0
Bugyi	6	6	0
Dabas	3	3	0
Dömsöd	7	7	0
Dunaharaszti	12	12	0
Dunaújváros	53	23	30
Dunavarsány	77	77	0
Dunavecse	23	9	14
Gyál	22	21	1
Győr	4		4
Herceghalom	54	54	0
Izsák	3	3	0
Kecskemét	80	43	37
Kerekegyháza	3	3	0
Kiskőrös	3		3
Kiskunlacháza	34	24	10
Kunadacs	27	9	18
Kunpeszér	9	9	0
KÜLFÖLD	3		3
Majosháza	3	3	0
Nagykőrös	3		3
Ráckeresztúr	5	5	0
Ráckeve	6	6	0
Solt	6	4	2
Szabadszállás	5	5	0

Kunszentmiklósról eljáró ingázók célállomása (2011)	Otthonát napi gyakorisággal elhagyó (fő)	Otthonát napi gyakorisággal elhagyó munkába járó (fő)	Otthonát napi gyakorisággal elhagyó iskolába, óvodába, bölcsődébe járó (fő)
Szalkszentmárton	14	14	0
Szeged	14	4	10
Székesfehérvár	3		3
Szigetszentmiklós	15	15	0
Tass	63	52	11
Üllő	5	5	0
ISMERETLEN	174	172	2
Összesen:	1 106	833	273

Forrás: KSH, 2011. évi népszámlálás

3. melléklet: Kunszentmiklós közintézményei

70. táblázat: Kunszentmiklós közintézményei

	cím	telefon	e-mail	Illetékességi terület
Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Kunszentmiklósi Járási Hivatala	6090 Kunszentmiklós, Damjanich u. 10.	06-76-800-128; 06-76-800-129; 06-76-800-133; 06-76-800-134;	kunszentmiklos@bacsjaras.gov.hu	Apostag, Dunaegyháza, Dunavecse, Kunadacs, Kunpeszér, Kunszentmiklós, Szabadszállás, Szalkszentmárton, Tass
Okmányiroda (vezetője: Kovács Anita)	6090 Kunszentmiklós, Kálvin tér 6.	06-76-795-315 06-76-795-316 06-76-795-317 06-76-795-318	okmany.kunszentmiklos@bacsjaras.gov.hu	országos
Okmányiroda	6087 Dunavecse, Fő u. 43.	06-78-437-031	okmany.dunavecse@bacsjaras.gov.hu	országos

	cím	telefon	e-mail	Illetékességi terület
Okmányiroda	6080 Szabadszállás, Kárvin tér 1.	06-76-558-006, 06-76-558-007, 06-76-558-008, 06-76-558-009,	okmany.szabadszallas@bacsjaras.gov.hu	országos
Szakigazgatási szerv	cím	telefon	e-mail	Illetékességi terület
Kunszentmiklósi Járási Hivatal Járási Gyámhivatala (vezetője: Pappné Fűrész Éva)	6090 Kunszentmiklós, Damjanich u. 10.	06-76-800-128; 06-76-800-129; 06-76-800-133; 06-76-800-134; fax:76-550-255	gyam.kunszentmiklos@bacsjaras.gov.hu	megegyezik a Kunszentmiklósi Járási Hivatal illetékességi területével
Kunszentmiklósi Járási Hivatal Járási Földhivatala (vezetője: dr. Szécsényi János)	6090 Kunszentmiklós, Wesselényi u. 6. Levélcím: 6090 Kunszentmiklós, Pf.: 21.	06-76-351-225 (fax is)	kunszentmiklos@takarnet.hu	Apostag, Dunavecse, Kunadacs, Kunpeszér, Kunszentmiklós, Szabadszállás, Szalkszentmárton, Tass
Kunszentmiklósi Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltsége (vezetője: Tóth Gábor)	6090 Kunszentmiklós Rákóczi u. 62/a.	06-76-550-040; fax: 06-76-351-393	bacsmmkkunszentmiklos@lab.hu	megegyezik a Kunszentmiklósi Járási Hivatal illetékességi területével
Felső-Kiskunsági és Dunamelléki Többcélú Kistérségi Társulás Munkaszervezete Damjanich u. 17/D 850-045, fax: 550-035	Felső-Kiskunsági és Dunamelléki Többcélú Kistérségi Egyesített Szociális Intézmény Családsegítés, Gyermekjóléti Szolgáltatás Damjanich út 10. 76/550-257 E-mail: gyejo@freemail.hu	Felső-Kiskunsági és Dunamelléki Többcélú Kistérségi Társulás Kistérségi Egyesített Szociális Intézmény /rövidített neve: FKDMTKT KESZI/ Felsőszenttamás dűlő. 8. Tel.: 76/550-101 E-mail: szocint@optanet.hu		
Kunszentmiklósi Járásbíróság Damjanich u. 50. 76/351-988 76/351-004 E-mail: birosag@kszmiklos.birosag.hu	Kunszentmiklósi Járási Ügyészség Kálvin tér 6. 76/351-593	Városi Rendőrkapitányság Damjanich J. u. 48. 76/551-100 E-mail: kunszentmiklosrk@bacs.police.hu	Múzeum Szent Erzsébet tér 1. 76/351-271 E-mail: viragkuria.kunszentmiklos@museum.hu	Óvodák Damjanich u. 18. Tel.: 76/351-946 Gárdonyi G. u. 36. Tel.: 76/351-758 Petőfi LTP. Petőfi LTP. Tel.: 76/351-412

	cím	telefon	e-mail	Illetékességi terület
Napsugár Bölcsőde Kunszentmiklós Vásártér 14/b. Tel: 76/777-563 e-mail: bolcsode@kunszentmiklos.axelero.net	Varga Domokos Általános Művelődési Központ Damjanich út 7. 76/351-344 E-mail: vadamk@gmail.com	Virágh Gedeon Szakközépiskola és Szakiskola Apostol Pál. u. 2-6. Tel.: 76/550-180 E-mail: suli283@viragh-szki.sulinet.hu	Egészségügyi Központ Kossuth u. 2. 76/351-222 Email: medorg@gmail.com	<u>Orvosi rendelők:</u> <u>Ügyelet: Kossuth L. u. 4.</u> <u>76/351-222</u>
Mentőszolgálat Kossuth L. u. 4. 104	Háziorvosi rendelők: 1. dr. Róna István Kossuth L. u. 4. 76/351-222	2. dr. Buláth Zsuzsanna Kossuth L. u. 7. 76/351-220	3. dr. Molnár Árpád Gárdonyi G. u. 3. 76/351-380	4. Dr. Sörös László házi orvos (Sörös-Bt.) Petőfi ltp. B. épület 76/351-643
<u>5. Dr. Völgyes Attila</u> <u>házi orvos</u> <u>(Medi-Verdikt Kft.)</u> <u>Szász Károly u.</u> <u>76/351-570</u>	6. Dr. Kovács Zsuzsanna házi gyermekorvos (Medi-Verdikt Kft.) Szász Károly u. 76/351-570	7. Pintérné Dr. Lebovics Valéria házi gyermekorvos (Archi-Med Kft.) Baky Endre u. 76/550-260	8. Dr. Szilágyi László fogszakorvos (Dentánia Bt.) Kossuth L. u. 4. 76/351-222	9. Dr. Domokos Emőke fogszakorvos (Fogsordoktor Bt.) Kossuth L. u. 4. 76/351-222
Szent Miklós Gyógyszertár Rákóczi F. u. 1. 76/351-356 E-mail: fang@t-online.hu	<u>Magyar Korona</u> <u>Gyógyszertár</u> <u>Kálvin tér 10.</u> <u>76/351-024</u> Email: fangsimon@gmx.de	Posta I. Számú Kálvin tér 14. 76/550-032	Posta II. Számú Vasút u. 4. 76/351-232	BAKÉR Nonprofit Kft. Kossuth L. u. 58. 20/981-7205
Református Egyházközség és Lelkeszi Hivatal Kálvin tér 2. 76/550-154 76/351-190 E-mail: mail: pintergyula@t-email.hu	Szent Miklós Plébánia Hivatal Római Katolikus Endrédy út 6. 76/351-821 E-mail: sztakom@freemail.hu			

Forrás: www.kunszentmiklos.hu 2015.

4. melléklet: Ingatlangazdálkodási Konceptió

Tájékoztató az önkormányzat tulajdonában lévő ingatlanokról (2015. február 28.)

Az önkormányzat tulajdonában 47 db lakásbérlemény van.

71. táblázat: Az önkormányzat tulajdonában lévő ingatlanok

	Cím	Szobaszám	Nagyság	Szerződés időtartama	Komfort megnevezése
1	Rákóczi u. 35/1	2	77	2015.03.31.	Komf. nem közp.
2	Rákóczi u. 35/2	2	53	2010.11.30.	Félkomf. nem közp.
3	Rákóczi u. 35/3	3	78,21	2015.08.31.	Komf. Nem közp.
4	Rákóczi u. 35/4	1	39	2015. 04. 15.	Komf. nem közp.
5	Rákóczi u. 35/5	2	38	2015.11.19.	Félkomf. nem közp.
6	Liszt F. u. 31/1	1	42	2015.07.31.	Komf. nem közp.
7	Liszt. F. u. 31/2	1	42	2010.09.16.	Komf. nem közp.
8	Liszt. F. u. 31/3	1	42	2015.01.26.	Komf nem közp.
9	Liszt F. u. 32/1	1	42	2015.06.30.	Komf. nem közp.
10	Liszt F. u. 32/2	1	42	2015.06.30.	Komf. nem közp.
11	Liszt F. u. 32/3	1	42	2012.01.26.	Komf. nem közp.
12	Liszt F u. 29/1	2	50	2015.12.14.	Komf. nem közp.
13	Liszt F. u. 29/2	2	50	2015.12.31.	Komf. nem közp.
14	Kinizsi u. 2/B	3	52,5	2014.04.30.	Komf. nem közp.
15	Kinizsi u. 2/A	3	52,5	2012.09.30.	Komf. nem közp.
16	Bankos K. u. 9/1	1	42		Komf. nem közp.
17	Bankos K. u. 9/4	2	51	Határozatlan	Komf. nem közp.
18	Bankos K. u. 9/3	1	40	2015.03.31.	Komf. nem közp.
19	Bankos K. u. 9/2	2	68	határozatlan	Komf. nem közp.
20	Csicsó K. u. 1.	1+2	55	2015.05.14.	Komf. nem közp.
21	Csicsó K. u. 3.	1+2	55	2015.03.31.	Komf. nem közp.

S.sz.	Cím	Szobasz.	Alapm ²	Szerz. hat. id.	Komfort megnevezés
1	Petőfi ltp. B.ép A.lcs. I. em. 1	3	70		Összk.nem központi
2	Petőfi ltp. B ép A lcs. II. em. 4.	3	70	2015. 10. 03	Költs.komf. közp.
3	Petőfi ltp. B ép A lcs. III .em. 8	1	38		Komf. közp.
4	Petőfi ltp. B ép. B lcs. II. em. 15.	2	54	2015. 09. 20	Komf. közp.
5	Petőfi ltp. B ép. C lcs. I. em. 21.	2	54	2016. 02. 15	Komf. közp.
6	Petőfi ltp. B ép. C lcs. III. em. 25.	3	70	2019. 06. 30	Komf. közp.
7	Petőfi ltp. C ép. A lcs. III. em. 10.	1	36	2015. 11. 30	Komf. közp.
8	Petőfi ltp. I ép. A lcs. I. em. 3.	3	70	2015. 03. 21	Komf. közp.

S.s z.	Cím	Szoba sz.	Alapm2	Szerz. hat. id.	Komfort megnevezés
9	Petőfi ltp. I.ép. C lcs. III. em. 33.	2	54	2015. 09. 15	Komf. közp.
10	Kossuth L. u. 4. fsz. 1.	2,5	66	2015. 08. 31	Komf. közp.
11	Kossuth L. u. 4. fsz. 2.	1,5	52	2015. 08. 31	Komf. közp-
12	Kossuth L. u. 4. I. em. 3.	2,5	66	2015. 06. 30	Komf. közp.
13	Kossuth L. u. 4. I. em. 4.	1,5	52		Komf. közp.
14	Kossuth L. u. 4. I. em. 5.	2,5	66	2015. 04. 25	Komf. közp.
15	Gál S. u. 10/1	1,5	50	2015. 08. 31	Komf. nem közp.
16	Gál S. u. 10/2	1,5	50		Komf. nem közp.
17	Gál S. u. 10/3	1,5	50	határozatlan	Komf. nem közp.
18	Kálvin tér 10. II. em. 1	1	54,12	2015. 08. 30	Költs. közp.
19	Kálvin tér 10. II. em. 2.	2	76,36	2015. 07. 14	Költs. közp.
20	Kálvin tér 10. II. em. 3.	1	55,62	2015. 09. 15	Költs. közp.
21	Kálvin tér 10. III.em. 4.	2	63,65	2015. 09.04	Költs. közp.
22	Kálvin tér 10. III. em. 5.	2	62,9		Költs. közp.
23	Gárdonyi G. u. 3.	3	100		Komf. nem közp.
24	Apostol P.u. 2/a	2	72	2016. 03. 02	Komf. közp.
25	Apostol P. u. 2/b	2	66	2015. 08. 28	Komf. közp.
26	Apostol P. u. 2/c	2	68		Komf. közp.

Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás 2015.

A lakások általános állapota:

Rákóczi u. 35. szám alatti bérlakások

A fenti címen 5 db, szociális helyzet alapján bérbe adott lakás található.

35/1. sz.. A nyílászárók rendkívül rosszul zárnak, több helyen a küszöb szétkorhadt. A mennyezeten pedig repedések keletkeztek.

35/2. sz. bérlakás plafonja a fürdőszobában és az egyik szobában nagy felületen leszakadt. A vakolat ezeken a pontokon teljesen hiányzik, és a további omlás balesetveszélyes. A linóleum felszakadozott. A fürdőszobában lepetyogott a csempe. A bérlő a lakást egyéb tekintetben - lehetőségeihez mérten - rendben tartja.

35/3. sz. A lakás felújítása befejeződött. A lakás lakható állapotba került.

35/ 4. sz. bérlakás falán a vakolat omladozik, a burkolat repedezik. A falak javítása szükséges. A bérlő a lakást egyéb tekintetben - lehetőségeihez mérten - rendben tartja. A lakás tiszta, rendezett.

35/5. sz. bérlakásban több helyiségben omlik a vakolat

Liszt Ferenc u. 29. sz. alatti bérlakás

29/1. sz. A konyhában nincs járólapp. A spájzban penészes a fal. A nyílászárók nem zárnak megfelelően. Ezek beszerzése szükséges.

29/2. Elmondható, hogy a lakást a bérlő - lehetőségeihez mérten – gondozza. A szobában és fürdőben penészes a fal.

Liszt Ferenc u. 31. sz. alatti bérlakások

31/1. sz. Elmondható, hogy a lakást a bérlő - lehetőségeihez mérten – gondozza.

31/2 sz.: a konyha járólappjai sérültek, a nyílászárók rosszak.

31/3 sz.: a lakás tisztasági állapota kifogásolható, a bérlő kutyájával közösen él a fenti ingatlanban. A nyílászárók nem zárnak megfelelően. A padozat kopott, hiányos. Tisztasági meszelés ajánlott.

Liszt Ferenc u. 32. sz. alatti bérlakások

32/1. sz Elmondható, hogy a lakást a bérlő - lehetőségeihez mérten – gondozza.

32/2. sz. bérlakás jó állapotban van, a bérlő rendszeresen gondoskodik az állagmegóváról, a lakást a lehetőségeihez mérten – akár saját költségén is – karbantartja.

32/3. sz. bérlakás állapota erősen lelakott. A falak repedeznek, penészesek. Az épület koszos, piszkos, a burkolatok törtek. Nyílászárók üvegezései törtek, hiányosak. A villany kikapcsolásra került 6 éve.

Csicsó K. u. 1. szám alatti bérlakás

Az lakásba 2012. év végén költöztek be a bérlők. A lakás felújításra került. A bérlő elmondta, hogy szeretné, ha a szobákban is melegborítás lenne, mivel a jelenlegi betonburkolat nem megfelelő. A szobában a bérlő szőnyeget helyezett el. Az ajtók nincsenek lefestve. A WC-ben nincs szellőző. Kerítés nincs az ingatlan körül.

Csicsó K. u. 3. szám alatti bérlakás

A falak penészesek, néhol a vakolat omladozik. A bérlők a teraszt beépítették. A padozat hiányos, ezért burkolat lerakása szükséges.

Kinizsi u. 2. sz. alatti bérlakások

Kinizsi u. 2/A. szám alatti bérlakás

A lakás állapota megfelelő, a bérlő saját költségén burkolatot rakatott le. A lakás állapota megfelelő, tiszta.

Kinizsi u. 2/b. szám alatti bérlakás

A lakásban több helyiségben hiányzik a burkolat, nincs bojler. A csaptelepek nem zárnak megfelelően. A szobában kis mértékű beázás látható.

Bankós K. utcai bérlakások

Az épület külső állapota részben megfelelő, a nyílászárók rosszak, nem megfelelően zárnak.

Bankós K. u. 9/1. a lakás jelenleg krízis lakásként funkcionál, a fűtés nem megoldott.

Bankós K. u. 9/2. a lakás ápolts és tiszta. A tető javítása szükséges, mert néhol beázik a plafon. A nyílászárók nem zárnak megfelelően.

Bankós K. u. 9/3. A kézmosó el van törve, A szobában a laminált padlóhoz szükséges szegély felrakása. A gáztűzhely sütő része nem működik, a bérlő új tűzhely beszerzését szeretné. A bojler használat közben elalszik

Bankós K. u. 9/4. A tűzhely ebben a lakásban is cserére szorul.

Kossuth L. u. 4. szám alatti bérlakások :

A fenti címen 5 db önkormányzati bérlakás található, a I/3. szám alatti lakás jelenleg üres.

Kossuth L. u. 4. fsz. 1. : A lakás rendezett volt és tiszta.

Kossuth L. u. 4. fsz. 2. : A lakás rendezett volt és tiszta

Kossuth L. u. 4. I. em. 3. : A nyílászárók nem zárnak megfelelően

Kossuth L. u. 4. I. em. 4. : A lakás jelenleg üres

Kossuth L. u. 4. I. em. 5. : A bérlő itt is elmondta, hogy az ablakon befolyik a víz, és befúj a szél

Kálvin tér 10. szám alatti bérlakások:

A fenti címen 5 db önkormányzati bérlakás található. III. em 5 szám alatti lakás jelenleg üres. Általánosságban megállapítható, hogy a bérlők a lakásokat rendben tartják, kisebb karbantartási

munkákat saját költségükön elvégzik. A rendszeres gondozás ellenére a lakásokban az alábbi problémák merültek fel:

Kálvin tér 10. II. em. 1. : A gáztűzhelynek 1 gázrőzsája használható csak, a többi és a sütő nem működik. A konyhai csap csöpög.

Kálvin tér 10. II. em 2. : A gáztűzhely sütőjének ajtaja nem záródik

Kálvin tér 10. II. em 3. : A kazán karbantartása esedékes

Kálvin tér 10. III. em 4. : A lakás tiszta és rendezett.

Gál S. u 10. szám alatti bérlakások:

A fenti címen 3 db önkormányzati bérlakás található, a 10/2. szám alatti lakás jelenleg üres.

Gál S. u 10/3. : A fürdőszobában a kád egy része ki lett bontva és nem került megjavításra. A bejárati ajtó nem zár megfelelően.

Gál S. u. 10/1: A lakás tiszta és rendezett. A bérlőnek nincs lakásbérleti díj tartozása.

Petőfi lakótelepi önkormányzati bérlakások:

A fenti címen 9 db önkormányzati bérlakás található. **A B/A III/8 és B/A I/1.** számú lakások jelenleg **üresek**. Minden bérlő elmondta, hogy a nyílászárók nem jól zárnak, a víz befolyik és befúj a szél. Ezzel jelentős, fűtéssel kapcsolatos többletkiadások keletkeznek.

Petőfi ltp. B/A II/ 4. : Az ablakot nem lehet kinyitni, be van dagadva. A fürdőszobában púposodik és potyog a csempe.

Petőfi ltp. B/B II/15. : Az előszobában a lámpa nem működik. A burkolat kopott.

Petőfi ltp. B/C I/ 21. :A fal repedezik. A WC-ben a falon lévő lemez erősen rozsdásodik. A fürdőszobában esik le a csempe. A csap csöpög. A konyhában nem működik a konvektor.

Petőfi ltp. B/C III/25. : A lakás villamos hálózata és gépészete felújításra kerültek. Jelenleg tisztasági meszelés folyik. A fürdőszobában hiányzik néhány csempe. A nyílászárók elvetemedett.

Petőfi ltp. C/A III/ 10. : A csengő elromlott. Az ablak alatt beázik a fal, potyog a vakolat.

Petőfi ltp. I/A I/ 3. : A fal beázik a konyhaablak alatt és a szobában.

Petőfi ltp. I/C III/33. : Ablakok régiek, az esővíz befolyik. A teraszon levő korlátok korhadtak

Gárdonyi u. 3. szám alatti bérlakás

A lakás állapota jónak mondható, jelenleg üres.

Apostol P. u. 2. szám alatti bérlakások:

A fenti címen 3 db önkormányzati bérlakás található. Apostol P. u. 2/C számú lakás jelenleg üres.

Apostol P. u. 2/A számú lakás:

A járólapok mozognak, illetve ropognak. A nyílászárók nem zárnak megfelelően

Apostol P. u. 2/B számú lakás:

A csap a fürdőszobában mozog. Az előszobában nem volt meszelés mikor a lakó bekötözött.

Rákóczi u. 38. szám alatti bérlakások

A fenti címen 2 db szociális helyzet alapján bérbe adott lakás található. Jelenleg a 2 lakás üresen áll, az épület teljes felújítása folyamatban van.

A város közigazgatási, közszolgáltatási funkciót ellátó forgalomképtelen ingatlanai:

- Kossuth L. u. 54.
- Petőfi lakótelepi óvoda akadálymentesítése (pályázat miatt)

Korlátozottan forgalomképesek az önkormányzati közszolgáltatások alapvető funkcióját, illetve a helyi közhatalmi feladatok ellátását szolgáló, a művelődési-, oktatási-, egészségügyi-, szociális-, sportfeladatokat ellátó intézmények, egyéni és társas vállalkozások használatában lévő önkormányzati vagyon, a közüzemi szolgáltatást végző vállalkozások, társaságok használatában lévő alaptervekenység ellátásához szükséges önkormányzati vagyon, valamint a strandfürdő.

Feltételekkel forgalomképes vagyon az, amelyek elidegenítése külső szervek vagy a Testület döntésétől függ (műemlék és műemlék jellegű épületek, a rendezési tervekben közösségi célokra kijelölt ingatlanok, az építési tilalommal terhelt ingatlanok stb.) Ezen ingatlanok elidegenítéséhez a forgalomképességet akadályozó okokat meg kell szüntetni, a szükséges feltételeket teljesíteni kell.

Az Integrált Városfejlesztési Stratégia részeként elkészített ingatlangazdálkodási terv a forgalomképes önkormányzati ingatlanok fejlesztési célú hasznosításának szempontjai szerint készült el. **A forgalomképtelen ingatlanok tekintetében a város stratégiai célja az azokon lévő intézmények folyamatos felújítása és korszerűsítése, az ingatlanok karbantartása.**

Az ingatlangazdálkodási terv az alábbi koncepció mentén készült el:

- a város egész területére vonatkozó ingatlangazdálkodási terv (lakások, bérlakások, intézményi területek)
- város egész területére vonatkozó, úthálózattal kapcsolatos, közlekedésfejlesztéssel kapcsolatos, intézményi területeket érintő, valamint területrendezési ingatlangazdálkodás (forgalomképtelen ingatlanok is)

Vagyonhasznosítás

Egyre fontosabb szerepet kap az önkormányzati finanszírozásban – különösen a nagyobb volumenű projektek önrészenek biztosításánál - a saját vagyon hasznosításából származó bevétel, ezért szükséges a piacszerű vagyongazdálkodás erősítése, a vagyon megőrzése, illetve növelése.

A vagyonhasznosítás szempontjából a lakás és nem lakás célú helyiségek bérbeadása csak egy szelete a vagyoni típusú bevételeknek. Igen jelentős bevételt képeznek a telek és egyéb ingatlanok hasznosításából származó bevételek. Az ilyen típusú bevételek licites bérbeadásából illetve licites eljárás útján történő értékesítésből származnak. A licites eljárások igen sok esetben meglepő bevételeket eredményeznek, hisz majdnem minden esetben az induló ár fölött történik meg az értékesítés.

5. melléklet: Egyedi tájértékek

72. táblázat: Kunszentmiklós egyedi tájértékei

Sorszám	Megnevezés	Település	Típus
1	Gémeskút	Kunszentmiklós	Gémeskút
2	Gémeskút	Kunszentmiklós	Gémeskút
3	Gémeskút	Kunszentmiklós	Gémeskút
4	Gémeskút	Kunszentmiklós	Gémeskút
5	Gémeskút	Kunszentmiklós	Gémeskút
6	Kereszt	Kunszentmiklós	Feszület
7	Templom	Kunszentmiklós	Templom
8	Gémeskút	Kunszentmiklós	Gémeskút
9	A forradalom emlékére	Kunszentmiklós	Emlékmű; emlékszobor; emlékoszlop; emléktábla
10	Virágh Gedeon sírja	Kunszentmiklós	Sír; síremlék; sírjel
11	Gémeskút	Kunszentmiklós	Gémeskút
12	Külterületi pince	Kunszentmiklós	Pince
13	Petőfi Sándor emléktábla	Kunszentmiklós	Emlékmű; emlékszobor; emlékoszlop; emléktábla
14	Csűr	Kunszentmiklós	Pajta
15	Lakóház	Kunszentmiklós	Tanya
16	Virágh Gedeon szobra	Kunszentmiklós	Emlékmű; emlékszobor; emlékoszlop; emléktábla
17	Gémeskút	Kunszentmiklós	Gémeskút
18	Gémeskút	Kunszentmiklós	Gémeskút

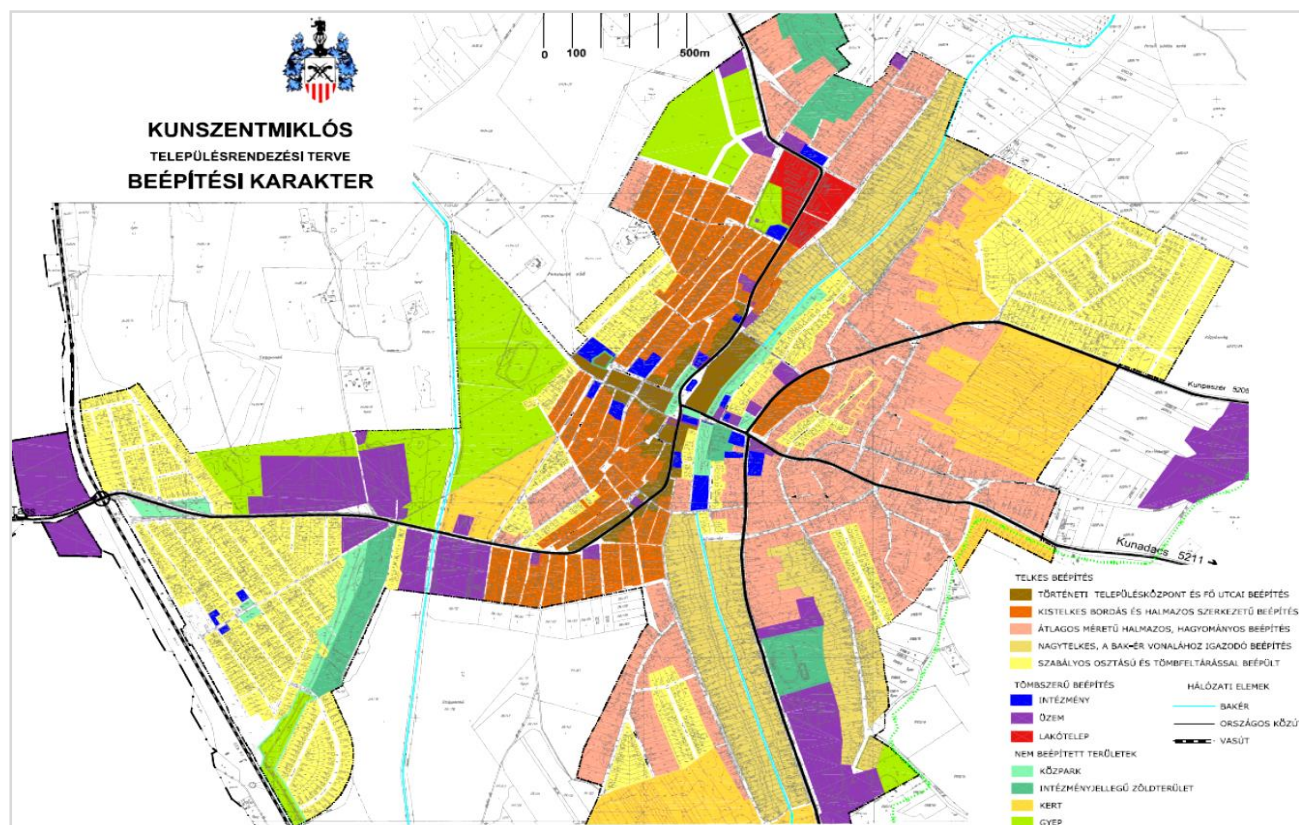
Sorszám	Megnevezés	Település	Típus
19	Gémeskút	Kunszentmiklós	Gémeskút
20	Vízköpő juhász szökőkút	Kunszentmiklós	Emlékmű; emlékszobor; emlékoszlop; emléktábla
21	Disznóól	Kunszentmiklós	Ól
22	Gémeskút	Kunszentmiklós	Gémeskút
23	Gémeskút	Kunszentmiklós	Gémeskút
24	Melléképület	Kunszentmiklós	Gazdasági (mellék)épület
25	Istálló	Kunszentmiklós	Istálló
26	Emlékmű, szobor, egyedülálló oszlop	Kunszentmiklós	Szobor
27	Un. Nyakvágó Csárda	Kunszentmiklós	Csárda
28	Gémeskút	Kunszentmiklós	Gémeskút
29	Tanácsház	Kunszentmiklós	Városház
30	Kocsiszín	Kunszentmiklós	Garázs/kocsiszín
31	Istálló	Kunszentmiklós	Istálló
32	Petőfi Sándor emléktábla	Kunszentmiklós	Emlékmű; emlékszobor; emlékoszlop; emléktábla
33	Gémeskút	Kunszentmiklós	Gémeskút
34	Lakóház	Kunszentmiklós	Tanya
35	Gémeskút	Kunszentmiklós	Gémeskút
36	Helytörténeti gyűjtemény	Kunszentmiklós	Kiállítóhely
37	Számadó juhász szobor	Kunszentmiklós	Emlékmű; emlékszobor; emlékoszlop; emléktábla
38	Emléktábla, templomépítés	Kunszentmiklós	Emlékmű; emlékszobor; emlékoszlop; emléktábla
39	Gémeskút	Kunszentmiklós	Gémeskút
40	Gémeskút	Kunszentmiklós	Gémeskút
41	Gémeskút	Kunszentmiklós	Gémeskút
42	Templom	Kunszentmiklós	Templom
43	Kápolna	Kunszentmiklós	Kápolna
44	Gémeskút	Kunszentmiklós	Gémeskút
45	Baksay Sándor sírja	Kunszentmiklós	Sír; síremlék; sírjel
46	Öreggimnázium (volt Református Ógimnázium)	Kunszentmiklós	Gimnázium
47	Diószegi Balázs szülőháza	Kunszentmiklós	

Sorszám	Megnevezés	Település	Típus
48	Gémeskút	Kunszentmiklós	Gémeskút
49	Gémeskút	Kunszentmiklós	Gémeskút
50	Kun Miatyánk	Kunszentmiklós	Emlékmű; emlékszóbor; emlékoszlop; emléktábla
51	Selyem-tanya	Kunszentmiklós	Tanyaház
52	Római katolikus templom	Kunszentmiklós	Templom
53	Gémeskút	Kunszentmiklós	Gémeskút
54	Gémeskút	Kunszentmiklós	Gémeskút
55	Petőfi fejszóbor	Kunszentmiklós	Emlékmű; emlékszóbor; emlékoszlop; emléktábla
56	Gémeskút	Kunszentmiklós	Gémeskút
57	Gémeskút	Kunszentmiklós	Gémeskút
58	Gémeskút	Kunszentmiklós	Gémeskút
59	Ref. templom	Kunszentmiklós	Templom
60	Gémeskút	Kunszentmiklós	Gémeskút
61	Vasútállomás, felvételi épületek	Kunszentmiklós	Közlekedéssel; szállítással kapcsolatos egyedi tájértékek
62	Baksay Sándor szobra	Kunszentmiklós	Emlékmű; emlékszóbor; emlékoszlop; emléktábla
63	Virágh-kúria és kertje	Kunszentmiklós	Történeti kert
64	Gémeskút	Kunszentmiklós	Gémeskút
65	Kukoricagóré	Kunszentmiklós	Kukoricagóré
66	Emléktábla - toronyemelés	Kunszentmiklós	Emlékmű; emlékszóbor; emlékoszlop; emléktábla
67	Virágh-Kúria Helytörténeti Gyűjtemény, Kunszentmiklós	Kunszentmiklós	Kiállítóhely
68	Gémeskút	Kunszentmiklós	Gémeskút
69	Kereszt	Kunszentmiklós	Feszület
70	Kocsiszín és istálló	Kunszentmiklós	Gazdasági (mellék)épület
71	Gémeskút	Kunszentmiklós	Gémeskút
72	Gémeskút	Kunszentmiklós	Gémeskút
73	Pince, jégverem	Kunszentmiklós	Pince
74	Kálvin emléktábla	Kunszentmiklós	Emlékmű; emlékszóbor; emlékoszlop; emléktábla

Forrás: Kunszentmiklós TÉKA program alapján felvételezett egyedi tájértékei 2015.

6. melléklet: Kunszentmiklós beépítési karakter

50. térkép: Kunszentmiklós beépítési karakter

Forrás: Kunszentmiklós Területrendezési Terv 2015.

7. melléklet: Kunszentmiklós városrészi adatok

73. táblázat: Kunszentmiklós városrészi adatok I.

Mutató megnevezése	Kunszentmiklós összesen	1. Tasskertes	2. Déli városrész	3. Petőfi lakótelep és Ipari park
Lakónépesség száma	8561	1375	1518	927
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	15,6	16,0	13,3	14,8
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	60,4	54,6	62,1	66,3
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	24,0	29,4	24,6	18,9
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	24,6	27,4	18,8	17,9
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában	9,8	7,4	12,1	10,7
Lakásállomány (db)	3551	553	626	432
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	14,8	10,7	15,3	5,1
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	40,9	45,7	35,2	31,9
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	15,5	19,7	11,3	8,6
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	54,8	49,0	60,0	64,2
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	40,8	50,8	39,0	30,3
Állandó népesség száma – a mutató a település egészére állítható elő, szegregátumokra nem	8558			

Mutató megnevezése	Kunszentmiklós összesen	1. Tasskertes	2. Déli városrész	3. Petőfi lakótelep és Ipari park
Alacsony presztízssú foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	46,5	47,6	41,5	46,6
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya lakónépességen belül	56,1	61,7	53,0	47,2
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	15,5	19,4	11,9	12,3
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	9,7	12,9	7,3	6,7
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	12,4	10,4	11,8	3,6
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	8,0	6,5	3,7	11,4

Forrás: 2011. évi népszámlálás

74. táblázat: Kunszentmiklós városrészi adatok II.

Mutató megnevezése	4. Városközpont	5. Szécsi telep	6. Kunbábony	Külterület
Lakónépesség száma	3541	563	375	262
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	16,5	15,6	18,1	13,7
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	60,5	68,4	56,5	48,1
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	23,0	16,0	25,3	38,2
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	28,0	17,7	28,8	40,5
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában	10,6	10,3	5,0	2,4

Mutató megnevezése	Kunszentmiklós összesen	1. Tasskertes	2. Déli városrész	3. Petőfi lakótelep és Ipari park
Lakásállomány (db)	1440	214	186	100
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	13,8	8,4	40,3	58,0
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	44,7	35,8	41,0	50,8
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	18,8	9,4	11,8	23,8
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	51,7	60,8	53,6	43,7
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	42,9	27,1	41,5	38,4
Állandó népesség száma – a mutató a település egészére állítható elő, szegregátumokra nem				
Alacsony presztízszű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	46,3	55,0	54,0	42,2
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya lakónépességen belül	57,1	50,8	58,9	69,5
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	18,2	9,4	11,0	20,0
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	11,9	4,3	7,1	8,8
A komfort nélküli, félkomfortos és szükség lakások aránya a lakott lakásokon belül	12,1	5,1	37,4	55,1
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	7,3	1,0	23,9	30,4

Forrás: KSH 2011. évi népszámlálás

8. melléklet: Kunszentmiklós szegregátumok

A szegregációs mutató (legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül) értéke az érintett területen 30% feletti és a területen élő népesség száma eléri az 50 főt

75. táblázat: Kunszentmiklós szegregátumok adatai

Mutató megnevezése	Kunszentmiklós összesen	1. szegregátum (Városkapu út - vasútvonal - Kinizsi u. mindkét oldala - Liszt F. u. mindkét oldala - Dobó K. u. - Mikszáth K. u. - Jókai u. - Móra F. u.)	2. szegregátum (Balog J. u. északnyugati oldala)	3. szegregátum (Rózsa u. - Kun u. - Szűk u. - Művész u. - Árpád u. - Pék u. - Árpád u. - Attila u. - Rákóczi F. út)	4. szegregátum (Rákóczi F. út - Keskeny u. - Óvoda u. - Kötő u. - Pipa u. - Névtelen u. - Gőzmalom u.)
Lakónépesség száma	8561	311	102	316	97
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	15,6	23,8	23,5	25,0	20,6
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	60,4	61,7	74,5	61,1	58,8
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	24,0	14,5	2,0	13,9	20,6
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	24,6	57,3	68,4	68,9	50,9
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	9,8	2,3	0,0	2,2	9,2
Lakásállomány (db)	3551	86	23	83	33
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	14,8	20,9	8,7	30,1	33,3

Mutató megnevezése	Kunszentmiklós összesen	1. szegregátum (Városkapu út - vasútvonal - Kinizsi u. mindkét oldala - Liszt F. u. mindkét oldala - Dobó K. u. - Mikszáth K. u. - Jókai u. - Móra F. u.)	2. szegregátum (Balog J. u. északnyugati oldala)	3. szegregátum (Rózsa u. - Kun u. - Szűk u. - Művész u. - Árpád u. - Pék u. - Árpád u. - Attila u. - Rákóczi F. út)	4. szegregátum (Rákóczi F. út - Keskeny u. - Óvoda u. - Kötő u. - Pipa u. - Névtelen u. - Gőzmalom u.)
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	40,9	73,4	80,3	75,1	68,4
Legfeljebb ált. iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	15,5	50,5	57,9	58,5	42,1
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	54,8	25,2	19,2	24,0	30,8
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	40,8	61,1	55,6	64,8	60,0
Állandó népesség száma – a mutató a település egészére állítható elő, szegregátumokra nem	8558				
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	46,5	52,8	73,3	64,0	50,0
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül	56,1	69,1	78,4	65,8	60,8
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	15,5	44,8	31,8	53,7	42,1
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	9,7	27,1	22,7	39,8	31,6
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	12,4	20,7	8,7	27,5	31,0
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	8,0	12,2	4,3	11,3	13,8

Forrás: KSH 2011. évi népszámlálás

9. melléklet: Kunszentmiklós vendéglátóhelyek és szálláshelyek

76. táblázat: Kunszentmiklós vendéglátóegységek

Neve	Városrész	Elhelyezkedése
Kisbojtár Vendéglő és Panzió	Déli városrész	Kossuth Lajos út. 28.
Tornácos Tanya	Kunbábony	Kunbábony tanya 237.
Kristály Kávézó	Városközpont	Kálvin tér 15.
Abbázia Pizzeria	Lakótelep, Ipari Park	Damjanich u. 38.
Szentmiklósi Fogadó	Városközpont	Kálvin tér 16.

Forrás: <http://www.kunszentmiklos.hu>, önkormányzati adatszolgáltatás 2015.

77. táblázat: Kunszentmiklós szálláshelyek

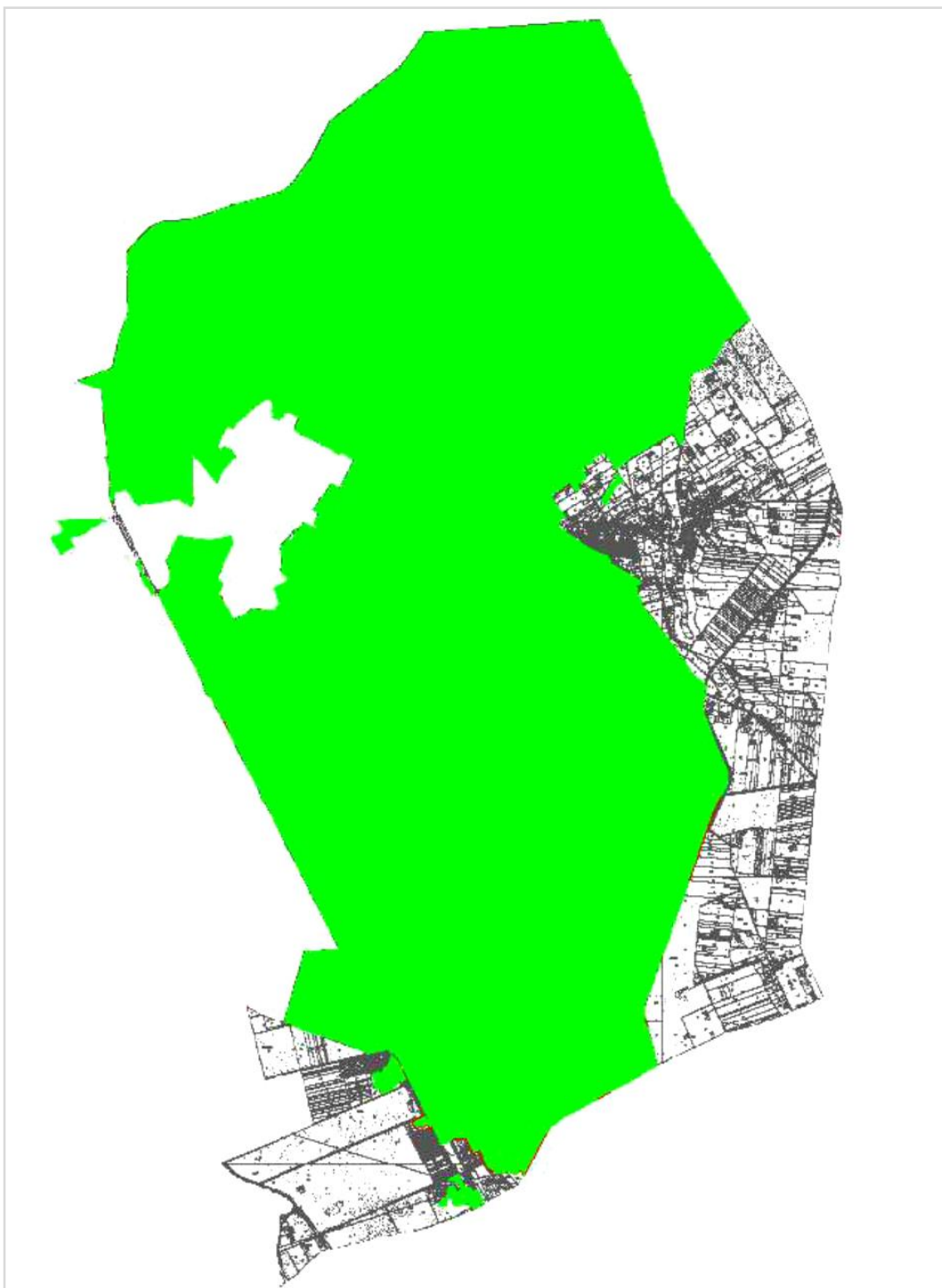
Neve	Városrész	Elhelyezkedése
Baki Ház	Városközpont	Virágh Gedeon utca 5/a
Kisbojtár Vendéglő és Panzió	Déli Városrész	Kossuth Lajos út. 28.
Puszta Fogadó	Külterület	Bodakút 65.
Ifjúsági Turistaszálló	Déli Városrész	Kossuth L. u. 28
Tornácos Tanya	Kunbábony	Kunbábony tanya 237.
Zarándokszállás	Tasskertes	Erkel F. u. 27.

Forrás: <http://www.kunszentmiklos.hu>, önkormányzati adatszolgáltatás 2015.

10. melléklet: Kunszentmiklós természetvédelemmel érintett területei

Településszerkezeti terv a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság adatszolgáltatása szerint tartalmazza Kiskunsági Nemzeti Park Felső-Kiskunsági Puszta mozaikját, az ex lege védett szikes tavat és a természeti területet.

51. térkép: Természetvédelemmel érintett területek

Forrás: Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság 2014. áprilisi évi adatszolgáltatása szerint

11. melléklet: Régészeti lelőhelyek és műemlékek

78. táblázat: Régészeti lelőhelyek

Azonosító	Lelelőhely- szám	Név	Védelem	HRSZ	EOV Y koordi- náta	EOV X koordi- náta
27263	1	Kunbábony-Rideg-dűlő	szakmai	0311/33, 0311/67	661022	187012
27264	2	Nyakvágó csárda	szakmai	032, 028/1, 028/2	657265	181029
27266	4	Szedria	szakmai	0186/14, 0186/67, 0186/66, 0186/19	662297	183152
27267	5	Villamos Berendezések Gyára	szakmai	387/5, 387/6, 383	656142	185663
27268	6	Öregtemető-halom	szakmai	1480/3, 1480/5, 1491/2	656194	188310
27269	7	Széchenyi u. 27.	szakmai	428, 427, 426, 487	656227	186259
27270	8	Kiskunsági TSz	szakmai	0283/22, 0283/23	660895	184926
27272	10	Kígyós I.	szakmai	0145	657320	181778
27273	11	Kígyós II.	szakmai	0145	657305	181509
27274	12	Nyakvágó	szakmai	028/1	656998	180578
27275	13	Kunbábony-Tehéjárs-Szujkó-dűlő	szakmai	0263/20	661367	185238
27276	14	Bösztör	szakmai	0105/1	659677	176430
27277	15	Nagy-tanya I.	szakmai	086/4, 086/5, 086/1, 090	656532	174578
27278	16	Homokbánya	szakmai	0400/33, 0400/34, 0400/35	657630	189250
27283	17	Szénatelep	szakmai	2397, 2399, 2398, 2396	654667	186681
73115	18	Szennyvíztelep	szakmai	0415, 0432/4	655308	189204
74565	19	Sztakó-tanya	szakmai	0214, 0216, 0217/2, 0215/7, 0218, 0211/41, 0219/18, 0219/19, 0219/17, 0219/20, 0219/15, 0219/14, 0219/13, 0219/12, 0215/6, 0215/14, 0215/13, 0215/10, 0215/11, 0215/12, 0215/9, 0215/8	664540	181239

Azonosító	Lelőhely-szám	Név	Védelem	HRSZ	EOV Y koordi-náta	EOV X koordi-náta
74567	20	Hegedűs-tanya	szakmai	0185/58, 0185/55, 0185/53, 0185/52, 0185/50, 0185/51, 0185/49, 0179/7, 0175/23, 0185/47, 0185/54, 0179/6, 0184, 0179/5, 0185/46	661463	182415
74569	21	Szabad-rétmellék I.	szakmai	0179/7, 0175/23, 0175/24	661206	182685
74571	22	Szabad-rétmellék II.	szakmai	0175/30, 0175/22	661072	182857
74573	23	Harmincas-csatorna	szakmai	0171/12	660368	183328
74575	24	Kiskunság Tsz II.	szakmai	0168/2, 0170/23, 0170/31, 0167/4, 0167/5, 0170/24	659406	183826
74577	25	Fehérszék I.	szakmai	0166/25	658682	183967
74579	26	Fehérszék II.	szakmai	0166/25	658105	184047
74581	27	Szeméttelep	szakmai	0156/42, 016/33, 016/34, 015, 016/35, 014/10, 016/32, 016/31, 016/30, 016/36, 026/3, 016/26, 0156/20, 0153/2, 016/28, 016/27, 016/29, 026/18, 026/17, 0156/14, 0156/15, 0156/53, 0156/44, 0156/18, 0156/17, 0156/19, 0156/46, 0156/52, 0156/50, 0156/51, 0156/54, 014/11, 014/12, 014/13, 014/14, 014/15, 0156/38, 0156/16, 0153/1, 025	656695	183990
74583	28	Egyetértés Tsz I.	szakmai	016/33, 010/12, 010/10, 010/11, 016/34, 015, 016/35, 016/32, 016/31, 016/30, 016/36, 016/26, 016/25, 016/28, 016/27, 016/29, 016/24, 016/23, 016/22, 014/2, 014/1, 013, 018/9, 016/19, 016/20, 016/21, 018/10, 017	655566	183951
74585	29	Egyetértés Tsz II.	szakmai	06/71, 06/72, 06/76, 06/73, 06/74	655175	184054
27279	30	Középszenttamás	szakmai	010/12, 010/10, 010/11, 010/47	655419	183988

Azonosító	Lelőhely-szám	Név	Védelem	HRSZ	EOV Y koordi- náta	EOV X koordi- náta
82307	31	Középkori településmag	szakmai	2000, 2163, 2096, 2097, 2108, 2106, 2095, 2094, 2105, 2104, 2090/1, 2087, 2093, 2092, 2110, 2065, 2067, 2077, 2091, 2090/2, 2089, 2115, 19, 2/2, 3/2, 1855, 1856, 1829/4, 1/1, 1835, 1830, 1833, 1832, 1831/2, 1829/3, 1843/4, 1828, 2084, 1822, 1829/1, 1829/2, 1872, 1871, 1831/1, 2/1, 2112, 2113, 4, 3/4, 3/3, 2114, 2111, 2109/2, 2081/1, 2079, 2078, 670/9, 1/3, 1859, 2076, 2085, 2088, 2071, 2070, 2069, 2073, 2068, 2074, 1834, 1837/1, 1836, 1837/2, 2075, 2053, 2052, 1884, 1838, 1887, 1839, 1842, 2086, 2072, 1858, 1857, 1875, 1865, 1843/5, 1843/6, 1844, 1843/1, 1845/1, 1845/2, 1853, 1862, 1812, 1849, 1883, 1880, 1847, 1846, 1851, 1850, 1852, 1813, 1811, 1810/2, 1810/1, 1809, 1879, 1876, 1854, 1864, 1815/1, 1815/2, 1817, 1819, 690, 1818/2, 691, 692, 1807, 1808, 1806, 1804, 1816/4, 1818/1, 1816/3, 1816/1, 1816/2, 1801, 1860, 703/1, 1805, 1803, 1355, 1814, 681/4, 702, 681/3, 681/2, 689, 688, 670/7, 687/2, 687/1, 700, 699, 673/1, 697, 698, 681/7, 685, 686, 650, 681/1, 681/6, 703/3, 701, 670/8, 6/2, 5, 20, 2109/1, 8/1, 2117, 9/1, 8/3, 8/4, 8/5, 10/2, 8/6, 9/2, 10/1, 11, 7, 6/1, 2116, 2118, 670/2, 2107, 2120/2, 2122, 2119, 2120/1, 2121, 2125, 2126, 677, 676, 644, 715, 696, 720, 719/2, 719/1, 714, 713, 712, 695/2, 695/1, 703/2, 706, 711/1, 711/2, 709, 708, 1239, 693, 1248, 1354, 694/3, 694/2, 1247, 1251, 1234/1, 1233, 1252, 1250, 1249, 1229, 1231, 1232, 1230, 694/4, 694/1, 1238, 1235, 1236, 1228, 1234/2, 1253, 1353, 1351, 1258, 1257, 1339, 1338, 1340/1, 1340/2, 1345/1, 1259, 1260, 1360, 1361, 1359, 1356, 1350, 1243, 1345/2, 1346, 1347, 1256, 1344, 1364, 1342, 1343, 1363/2, 1372, 1365, 1371/2, 1370, 1369, 1362, 1363/1, 1348, 1349, 1373, 1341, 1371/1, 1367, 1368, 1255, 1240, 1254, 1386, 1337, 1271, 1269, 1272/2, 1272/1, 1381, 1380/2, 1745, 1374, 1376, 1377/2, 1375, 1377/1, 1777, 1778, 1779, 1782, 1773, 1772, 1774, 1775, 1771, 1380/1, 1776, 1378/1, 1378/2, 1379, 1780/1, 1770, 1705, 1780/2, 1783, 1262/1, 1270, 1262/2, 1246/2, 1262/3, 1244, 1264, 1267, 1266, 1263, 1268, 1265/1, 1246/1, 1245, 1242, 1241, 1237, 1738, 1741, 1747, 1748, 1742, 1744, 1727, 1728, 1867, 1866, 1870, 1868, 1740, 1739, 1735, 1737, 1746, 1863, 1791, 1732, 1731, 1736, 1733, 1793/2, 1358/2, 1358/1, 1792, 1794, 1754, 1753, 1366, 1799, 1798,	655883	187103

Azonosító	Lelőhely-szám	Név	Védelem	HRSZ	EOV Y koordi-náta	EOV X koordi-náta
				1797, 1795, 1793/1, 1752, 1749, 1751, 1750, 1802, 1861, 1800, 1790, 1787, 1759, 1756/2, 1758, 1760, 1755, 1762, 1357/2, 1357/1, 1796, 1786, 1785, 1788, 1789, 1730, 1729, 1703, 1712, 1709, 1717, 1715, 1716, 1725, 1761, 1764, 1706, 1707, 1769, 1704, 1708, 1723/2, 1723/1, 1765, 1719, 1718, 1724, 1726, 1722, 1763, 1720, 1721, 1766, 1767, 1781/1, 1768, 1781/2, 1713, 1784, 1711, 1710, 1714, 1825/1, 1825/2		
86857	34	Felső-Birkajárás	szakmai	0294/25, 0294/19, 0305/8, 0294/15, 0300/1	658347	186750
86859	35	Mező-tanya	szakmai	0300/1, 0294/25, 0294/8, 0305/14, 0305/8, 0305/15, 0305/9	659044	186510
86861	36	Kungabona telephely	szakmai	0300/1, 0301/34, 0299/18	657694	186974
86863	37	Cérna-tanya	szakmai	0340/25, 0340/28	663314	187794
87269	38	Kunbábony, Csörgő-tny Dél	szakmai	0253, 0260/18	663052	185302
87271	39	Kunbábony, Rácz-tny Ny	szakmai	0260/19, 0251, 0250/1, 0253, 0252/9	663267	184610
87273	40	Kunbábony, Bábonyi csatornapart	szakmai	0260/19, 0260/20, 0260/21	663017	184596
87485	41	Botond utca	szakmai		657492	187505
87487	42	Cserépgyár	szakmai		656188	185076
87781	43	Hunyadi-utca	szakmai		655896	185438

Forrás: Forster Gyula Nemzeti Örökségvédelmi és Vagyongazdálkodási Központ 2015.

Műemlékek

79. táblázat: Műemlékek

törzs-szám	azonosító	cím	név	védelem	helyrajzi szám	EOV Y koordináta	EOV X koordináta
9517	17060	Szabadszállási út	Melléképület	Műemlék [tartozék]	028/2	657292	181031
9517	17061	Szabadszállási út	Pince, jégverem	Műemlék [tartozék]	028/2	657260	181028
9517	17062	Szabadszállási út	Gémeskút	Műemlék [tartozék]	028/2	657280	181060
9517	17063	Szabadszállási út	Kocsiszín	Műemlék [tartozék]	028/2	657294	181064
9517	17064	Szabadszállási út	Istálló	Műemlék [tartozék]	028/2	657297	181062
9516	17066	Kunbábony 8.	Lakóház	Műemlék	0294/2	659055	185538
9516	17068	Kunbábony 8.	Kocsiszín és istálló	Műemlék [tartozék]	0294/2	659056	185524
9516	17069	Kunbábony 8.	Disznóól	Műemlék [tartozék]	0294/2	659073	185518
9516	17070	Kunbábony 8.	Kukoricagóré	Műemlék [tartozék]	0294/2	659079	185514
9518	17071	Kunbábony 7.	Lakóház	Műemlék	0294/3	658909	185865
9518	17072	Kunbábony 7.	Istálló	Műemlék [tartozék]	0294/3	658920	185885
9518	17073	Kunbábony 7.	Csűr	Műemlék [tartozék]	0294/3	658949	185871
9518	20753		Un. "Selyem II. tanya" ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	0294/24, 0294/25		

törzs-szám	azonosító	cím	név	védelem	helyrajzi szám	EOV Y koordináta	EOV X koordináta
9517	20754		Un. "Nyakvágó Csárda" ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	028/1, 032, 0143/2		
634	20756		Lakóház volt Tóth kuria ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	681/6, 681/7, 1/3, 677, 644, 650, 681/2, 681/3, 686, 687/1, 700		
9516	20757		Un. "Selyem tanya" ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	0294/25, 0294/12, 0294/13		
10343	20758		Vasútállomás, felvételi épületek ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	02/47, 3214/1, 2839, 3216/9, 3215/2, 3215/4, 2865, 2882, 3215/3, 3216/8, 3216/5, 3216/4, 3216/1, 2840, 2838, 2835, 2834, 2831, 2830, 2827, 2826, 2825, 2824, 2823, 2822, 2821, 2820		
633	20986		Ref. templom ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	1812, 1813, 1819, 1825/2, 1829/1, 1829/2, 1829/3, 1830, 1842, 1843/4, 1844, 1845/1, 1845/2, 1849, 1853, 2081/1, 2092		
635	20987		Tanácssház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	1825/1, 1825/2, 1828, 1829/1, 1829/2, 1829/3, 1829/4, 1831/1, 1831/2, 1832, 1833, 1835, 1842, 1843/1, 1843/4, 1843/5, 673/1		
10882	20988		Öreggimnázium (volt Református Ógimnázium) ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	1812, 1813, 1819, 1828, 1829/1, 1829/2, 1829/3, 1829/4, 1830, 1842, 1843/4, 1844, 1845/2, 1849, 1853, 673/1, 1/1, 3/2, 670/9, 2114, 2115		
633	2318	Kálvin tér	Ref. templom	Műemlék	1828	655764	186998
634	2322	Kossuth Lajos utca 1/a.	Lakóház volt Tóth kuria	Műemlék	670/2	655912	186799
635	2319	Kálvin tér 12.	Tanácssház	Műemlék	1830	655691	186954
9516	2321	Kunbábony 8.	Un. "Selyem tanya"	Műemlék	0294/2		
9517	2323	Szabadszállási út	Un. "Nyakvágó Csárda"	Műemlék	028/2	657266	181046

törzs- szám	azono- sító	cím	név	védelem	helyrajzi szám	EOV Y koordináta	EOV X koordináta
9518	2324	Kunbábony 7.	Un. "Selyem II. tanya"	Műemlék	0294/3		
10343	2317	Vasút u.	Vasútállomás, felvételi épületek	Műemlék	3215/1	654012	186020
10882	2320	Kálvin tér 3.	Öreggimnázium (volt Református Ógimnázium)	Műemlék	1825/1, 1825/2	655795	186998

Forrás: Forster Gyula Nemzeti Örökségvédelmi és Vagyongazdálkodási Központ 2015.06.